INATSISARTUT OMBUDSMANDIATA UKIUMOORTUMIK NALUNAARUTAA 2009

INATSISARTUT OMBUDSMANDIATA UKIUMOORTUMIK NALUNAARUTAA 2009

ROSENDAHLS-SCHULTZ GRAFISK
ISSN 1396-6782

Inatsisartunut

Inatsisartut Ombudsmandiat pillugu Inatsisartut inatsisaanni nr. 7-imi, 13. juni 1994-imeersumi § 10, imm. 2-kkut aalajangersarneqarpoq Ombudsmandi Inatsisartunut sulinini pillugu ukiumoortumik nalunaaruteqartassasoq. Nalunaarut taanna naqinneqartassaaq tamanullu saqqummiunneqarluni, Ombudsmandillu sulinera pillugu Aalajangersakkani Nalinginnaasuni Inatsisartunit 14. juni 1995-imi aalajangersarneqarsimasuni § 9-kkut aalajangersarneqarpoq nalunaarut taanna Inatsisartut ukiakkut ileqquusumik ataatsimiinneranni Inatsisartunut tunniunneqassasoq. Nalunaarut taanna qaammatisiutit ukiuanni qaangiuttumi Ombudsmandip suliarisimasaanik imaqartussaavoq.

Suliat Inatsisartut Ombudsmandiat pillugu Inatsisartut inatsisaanni § 10, imm. 3 tunngavigalugu ukiumoortumik nalunaarummi saqqummiunneqartut oqartussaasut pissutsit isornartorsiorneqartut pillugit nassuiaataannik ilaqartinneqartussaapput.

Tamanna tunngavigalugu ukiut Ombudsmandeqarfiup nalunaarusiorfigisaasa 15-issaat pillugu nalunaarut makkuninnga imaqarpoq:

1. Atorfeqarfimmi pissutsit nalinginnaasut
1.1 Sulisut
1.2 Angalanerit tikeraarnerillu, nunanillu allanik suleqateqarneq
1.3 Ombudsmandip pisinnaatitaanera
1.4 Allanik suleqateqarneq
1.5 Missingersuutit, naatsorsuutit kukkunersiuinerlu
2. Kisitsisit atorlugit takussutissiat
3. Apeqqutit ingerlatsineq pillugu inatsiseqartitsinermut tunngasut pillugit ataatsimoortumik oqaaseqaatit
4. Suliat suliniutillu nammineerluni misissugassanngortitat kommuninullu tikeraarnerit
5. Suliat nalinginnaasumik soqutiginaatillit, inatsiseqartitsiffiusunut agguataakkat
6. Sulianut ukiuni siusinnerusuni nalunaarutini eqqartorneqartunut malitseqartitsineq - naammagittaalliuutit pillugit suliat
7. Sulianut ukiuni siusinnerusuni nalunaarutini eqqartorneqartunut malitseqartitsineq - suliat nammineerluni misissugassanngortitat
8. Oqaatsinik ujarliutit

Nuuk, september 2010

Vera Leth

Imai

Siulequt **3**

1. Atorfeqarfimmi pissutsit nalinginnaasut **8**
1.1 Sulisut 8
1.2 Angalanerit tikeraarnerillu, nunanillu allanik suleqateqarneq 8
1.3 Ombudsmandip pisinnaatitaanera 9
1.4 Allanik suleqateqarneq 33
1.5 Missingersuutit, naatsorsuutit kukkunersiuinerlu 33

2. Kisitsisit atorlugit takussutissiat **34**
Suliat agguataarneqarneri. Titartaganngorlugit takussutissiat 41

3. Apeqqutit ingerlatsineq pillugu inatsiseqartitsinermut tunngasut pillugit ataatsimoortumik oqaaseqaatit **46**

3.1 Kommunip ilitsersuisussaatitaanerminik eqqortitsinnginnera kiisalu siusinaartumik pensionisiaqalerumalluni qinnuteqaammut atatillugu piffissaq suliamik suliarinninnermut atorneqartoq sivisooq (j.nr. 2008-120-0005) 46
3.2 Piffissaq suliamik suliarinninnermut atorneqartoq pissutigalugu isornartorsiuineq, tassami innarluutilinnut tunngasuni akuersissutit marluk inaarlugit suliarineqarneranni kommuni ukiuni pingasuni peqataasimanngimmat (j.nr. 2008-146-0001) 46
3.3 Soraarsitsinermi suliamik suliarinninnermut atatillugu kukkunerit annertuut, matumani suliami illua'tunngiusup isumaanik tusarniaasimannginneq ilanngullugu eqqarsaatigalugu (j.nr. 2008-323-007) 47
3.4 Inuussutissarsiutigalugu umiatsiaaqqamik pisinermut tapiissutinik qinnuteqaatinik aalisarnermik piniarnermillu inuussutissarsiutillit inuussutissarsiornerannik siuarsaaneq pillugu Inatsisartut peqqussutaat tunngavigalugu suliarinnittarneq (j.nr. 2008-813-0001) 48
3.5 Siusinaartumik pensionisiat pillugit Inatsisartut peqqussutaanni nr. 4-mi, 7. maj 2007-imeersumi § 15-ip kalaallisuuata qallunaatuuatalu imminnut naapertuutinnginnerannik Inatsisartut Ombudsmandiat pillugu Inatsisartut inatsisaanni § 11 tunngavigalugu nalunaarutigisamik Naalakkersuisut malitseqartitsiviginninnerat (j.nr. 2008-933-0003) 50

3.6 Ingerlatsinermi ileqqorissaarnermik malinninnermut ilaatillugu allakkatigoortitsisarnissamik piumasaqaat (j.nr. 2009-131-0002)..... 53
3.7 Meeqqamik angajoqqaat akuersitillugit angerlarsimaffiup avataanut inissinneqarsimasumik angerlartitsinermi periaatsip meeqqap angajoqqaavinut kukkusumik ilitsersuutigineqarnera (j.nr. 2009-142-0001)..... 53
3.8 Ulluunerani paaqqinniffinnik atuisut akiliutaat pillugit nalunaarummi malittarisassani akiliisussaatitaaneq pillugu malittarisassanik aalajangersaanissamut inatsisikkut tunngavissaqannginneq (j.nr. 2009-149-0005)..... 55
3.9 Tjenestemandip suliffigisaata illoqarfimmut allamut nuunneqarneranik apeqqut (j.nr. 2009-329-0003)..... 56
3.10 Inoqutigiinnut arlalinnut illulianik attartornermi attartortitsisup attartorneq pillugu isumaqatigiissummi assigiissaartunik oqaasertalersugaasumi kinaassusersineqarsinnaanera (j.nr. 2009-519-0005)..... 62
3.11 Inissianik attartortitsisarneq pillugu Inatsisartut peqqussutaanni innersuussisarneq pillugu malittarisassat attartortup inigisamik Namminersornerullutik Oqartussat kommunillu inissiaataasa attartortittakkat pigisatut inissiangortissinnaanerat pillugu Inatsisartut peqqussutaat tunngavigalugu pisinissaminut periarfissaata qulakkeerneqarnissaa siunertaralugu atorneqarsinnaanngilaq (2009-711-0003)..... 64
3.12 Kommunit allagaataannik kasiiliisoqassappat piumasaqaatit (j.nr. 2009-905-0008)..... 65

4. Suliat suliniutillu nammineerluni misissugassanngortitat kommuninullu tikeraarnerit..... 68

4.1 Kommunit aaqqissuussaanerannut takussutissiat (j.nr. 2009-901-0030)..... 68
4.2 Tarnikkut napparsimasunut pinngitsaaliinermik atuisarneq (j.nr. 2009-905-0009)..... 68
4.3 Ineqarneq pillugu Maalaaruteqartarfiup suliap suliarineqarnissaanik itigartitsissuteqarnera pillugu misissuineq (j.nr. 2009-905-0011)..... 68
4.4 Namminersorlutik Oqartussat suliffeqarfiutaanni nammineertitani pisortaasut saaffiginnissutinik naalakkersuinermut tunngasunik akisinissaminnut periarfissaat pillugu naalakkiut (j.nr. 2009-905-0012)..... 69

4.5 Inissiamik tunniussinermik tunuartitsineq (j.nr. 2009-907-0006).... 70
4.6 Kommunip suliami siusinaartumik pensionisianut tunngasumi tusagassiortup innuttaasumik ikiuineranut atatillugu suliamik suliarinninnera (j.nr. 2009-907-0007) 71

5. Suliat nalinginnaasumik soqutiginaatillit, inatsiseqartitsiffiusunut agguataakkat..... 73

5.1. Namminersornerullutik Oqartussat Ilinniartut Ineqarfiisa Allaffeqarfiata meeqqanik paarsinermik aaqqissuussineranik atuinermut angajoqqaat atuisutut akiliutinik Namminersornerullutik Oqartussat kommunini ulluunerani paaqqinniffinnut aalajangersarsimasaat unioqqutillugit akiliisitsiniarnissaannut Kalaallit Nunaanni Namminersornerullutik Oqartussat inatsisitigut tunngavissaqanngitsut 73
5.2 Meeqqanik angerlarsimaffiup avataanut inissiisarneq, iliuusissanut pilersaarusiap suliarineqarsimannginneranik isornartorsiuineq. Meeqqap angajoqqaavisa meeqqap ilinniartitaaneranut aningaasartuutinik suliami pineqartunik akileeqqunissaanut inatsisitigut tunngavissaqannginneq 113
5.3 Sulisup atorfinitsinneqarnermini allakkat allanngortinneqarnissaannik taakkununngalu ilanngullugu akissarsiami qafneqarnissaannik qinnutigisaata suliap aallartinneranit ukiut pingasut sinnerlugit qaangiuttut kommunimit suli inaarlugu suliarineqarsimannginneranut atatillugu piffissap suliamik suliarinninnermut atorneqartup sivisussusiata isornartorsiutigineqarnera 143
5.4 Mianersoqqussummik suliartunngitsoornermut pineqaatissiissutitut atuineq 148
5.5 Atuisartunut Pisisartunullu Siunnersuisoqatigiit siulittaasuata aningaasarsiaqartitaaneranut inatsisikkut tunngavigisaq aamma aningaasarsiat naatsorsornissaannut pisinnaatitaaneq..... 170
5.6 Aatsitassat pillugit inatsimmik malinneqqusilluni peqqusissuteqarneq pillugu naammagittaalliuut..... 208
5.7 Ineqarnermut akiliutinut akiitsut naafferartumik akilersornissaannut inatsisikkut tunngavigisami amigaatit..... 236
5.8.1 Piffissaq Isumaginninnermi Naammagittaalliuuteqartarfiup suliamik suliarinninnerminut nalinginnaasumik atortagaa..... 260
5.8.2 Kommunit isumaginninnermut tunngasunik aqutsinerannik Naalakkersuisut nakkutilliinerisa annertussusiat..... 298

5.9 Nutsernerup kingornatigut misissuinermik nalunaarusiap attartortumit atsiorneqarnerata kingornatigut allanngortinnissaanut tunngavissaqanngilaq 325
5.10 Kommuneqarfik Sermersuumi pensionisialinnut tapit aaqqiissuteqarfigineqarnerat..... 329

6. Sulianut ukiuni siusinnerusuni nalunaarutini eqqartorneqartunut malitseqartitsineq. Naammagittaalliuutit pillugit suliat..... 377

7. Sulianut ukiuni siusinnerusuni nalunaarutini eqqartorneqartunut malitseqartitsineq. Suliat nammineerluni misissugassanngortitat..... 389

8. Oqaatsinik ujarliutit..... 422

1. Atorfeqarfimmi pissutsit nalinginnaasut

1.1. Sulisut

Anne Refsgaard fuldmægtigitut atorfimmi inuttaqanngitsumi 1. juli 2009-mi atorfinitsippara. Anne Refsgaard inatsisilerituutut ilinniarnerminik Københavns Universitetimi januar 2005-imi naammassinnissimavoq.

Oqaatsinik Pikkorissarfimmi Sisimiuniittumi nutserisutut/oqalutsitut ilinniartoq Kunuk Petersen 3. august 2009-mit 18. december 2009-mut nutserisutut/oqalutsitut sulinermik misiliisutut atorfinitsippara.

Fuldmægtig Jens Aalkjær fuldmægtigit ilaata sivisuumik napparsimanera pissutigalugu inatsisilerituutut fuldmægtigitut atorfimmi taartaasussatut 15. september 2009-mi atorfinitsippara. Taartaaffissaq 1. april 2010-mi naassaaq. Jens Aalkjær inatsisilerituutut ilinniarnerminik Aarhus Universitetimi 1984-imi naammassinnissimavoq.

Atorfeqarfimmi 2009-p naanerani uku sulisorineqarput:

Inatsisilerinermi pisortaq Michael Mikkelsen
Nutserisut/oqalutsit pisortaat Jørgen Hansen
Nutserisoq/oqalutsi Lars Vahl
Allatsi Alice Møller
Nutserisoq/oqalutsi Erno Aronsen
Fuldmægtig Line Lander Madsen
Fuldmægtig Lili Rasmussen
Fuldmægtig Jonna Zacho
Fuldmægtig Jens Aalkjær

1.2. Angalanerit tikeraarnerillu kiisalu nunanik allanik suleqateqarneq

Nunat Avannarliit Killiit Ombudsmandiisa Københavnimi 2009-mi martsip qaammataani ataatsimiinneranni peqataavunga.

Inatsisilerinermi pisortaq Michael Mikkelsen peqatigalugu International Ombudsmans Institutip nunarsuaq tamakkerlugu qulingiluassaanik ataatsimeersuartitsinerani Stockholmimi ingerlanneqartumi 2009-mi juni qaammataani ingerlanneqartumi peqataavunga, tamatumunngalu peqatigitillugu Riksdagens Ombudsmanen ukiunik 200-nngortorsiortoq nalliuttorsiutigineqarluni.

1. 3 Ombudsmandip pisinnaatitaanera

Ombudsmandip kommunit illuutimik innarluutilinnit tikinneqarsinnaanerat/iserfigineqarsinnaanerat pillugu naammagittaalliuutit eqqarsaatigalugit pisinnaatitaanera (j.nr. 2008-146-0002)

Kommunimi illut arlallit innarluutilinnut tikinneqarsinnaasunngortinneqarsimannginnerat/iserfigineqarsinnaasunngortinneqarsimannginnerat innuttaasup naammagittaalliuutigisaa kommunip akuersaanngitsumik aalajangiivigisimavaa.

Kommunip aalajangiinera innuttaasup uannut tamatuma kingornatigut naammagittaalliuutigaa.

Innuttaasoq 28. marts 2009-mi nalunaarfigaara naammagittaalliuutip suliarinissaanut paasissutissat pigineqartut tunngavigalugit pisinnaatitaanngitsunga.

Taamatut aalajangiinera matuminnga tunngaveqarpoq, tassalu naammagittaalliuutip aqutsinermi oqartussaasumit pisinnaatitaasumit suli aalajangiivigineqarsimannginneranik imaluunniit kommunip aalajangiinerata Attaveqarnermut Avatangiisinullu Naalakkersuisoqarfimmut naammagittaalliuutigineqarsinnaaneranik.

Suliamik uanga suliarinnilissaguma suliarinnilinnginninni naammagittaalliuutip Attaveqarnermut Avatangiisinullu Naalakkersuisoqarfimmit suliarineqartussaaneranut erseqqinnerusumik tunuliaqutaasoq pillugu allakkanni Attaveqarnermut Avatangiisinullu Naalakkersuisuqarfimmut tamatumunnga peqatigitillugu nassiunneqartuni imaattut oqaatigaakka:

> "Inunnik annertuumik innarluutilinnik ikiorsiisarneq pillugu Inatsisartut peqqussutaat nr. 7, 3. november 1994-imeersoq aamma sanaartornermut malittarisassat 2006-imeersut nunaminertat atorneqarnerat pilersaarusiornerlu pillugit Inatsisartut peqqussutaannik tunngaveqartut illut atortorissaarutillu allat innarluutilinnit tikikkuminartunngortinneqartarnissaat pillugit malittarisassanik imaqarput.
>
> Pineqartulli tassaapput malittarisassat assigiinngitsunik siunertaqartut assigiinngitsunullu sammititaasut.
>
> Inunnik annertuumik innarluutilinnik ikiorsiisarneq pillugu Inatsisartut peqqussutaanni innuttaasunik innarluutilinnik ikiiorsiineq pineqarpoq, innuttaasullu taakku ikiorserneqarnissaminnut pisinnaatitaanerat pillugu aalajangiinissamut tunngavimmik imaqarluni.
>
> Sanaartornermi malittarisassani illunik piginnittut eqqarsaatigalugit inatsiseqartitsinermut tunngasut aalajangersaavigineqarput.

Inunnik annertuumik innarluutilinnik ikiorsiisarneq pillugu Inatsisartut peqqussutaat Naalakkersuisunit Ilaqutariinnermut Peqqissutsimullu Naalakkersuisoqarfik kommunillu aqqutigalugit aqunneqarpoq, tak. isumaginnittoqarfiup aqunneqarnera aaqqissuussaaneralu pillugit Inatsisartut peqqussutaanni nr. 11-mi, 12. november 2001-imeersumi § 1, imm. 1, tassuunami aalajangersarneqarmat Kalaallit Nunaanni isumaginnittoqarfik Naalakkersuisut siulersorlugulu aaqqissuutissagaat, kommunillu isumaginninnermi malittarisassanik malinninnerat nakkutigissaagaat.

Inatsisartut peqqussutaanni tassani § 6, imm. 1-ikkut aalajangersarneqarpoq kommunip isumaginninnermik suliaqarnerani pissutsit oqartussaasunut allanut aalajangersakkatigut allatigut isumagisassanngortinneqarsimanngitsut tamaasa kommunalbestyrelsip aalajangiiffigisassagai.

§ 1, imm. 2-mi innarluutilinnut tikikkuminartuutitsinissaq pillugu malittarisassat malinneqarnerat oqartussaasumit sorlermit nakkutigineqassanersoq inunnik innarluutilinnik ikiorsiisarneq pillugu Inatsisartut peqqussutaanni imaaliallaannaq takuneqarsinnaanngilaq, Inatsisartulli peqqussutaanni tassani § 26-mi takuneqarsinnaavoq Inatsisartut peqqussutaat tunngavigalugu aningaasartuutit, kommunini innarluutilinnut inissiat eqqaassanngikkaanni, Kalaallit Nunaanni Namminersornerullutik Oqartussanit akilerneqartassasut.

Inunnik annertuumik innarluutilinnik ikiorsiisarneq pillugu Inatsisartut peqqussutaanni § 1, imm. 2-mi aalajangersagaq Inatsisartut peqqussutaata siunertaa pillugu § 1, imm. 1-imi aalajangersakkamut ataneqartillugu aamma inissinneqarsimavoq, tassuunalu aalajangersarneqarpoq innarluutillit inuunermut nalinginnaasumut sapinngisamik qanittumik inuuneqarnissaat qulakkeerneqassasoq.

Tamanna tunngavigalugu isumaqarpunga kommunit Inatsisartut peqqussutaanni § 1, imm. 2-mut atatillugu immikkut pisussaaffilerneqarnissaannik eqqarsaateqartoqarsimanerata ilimaginissaanut tunngavissaqanngitsoq, aalajangersakkallu malinneqarneranut pingaarunerusutigut akisussaaffik tamanna tunngavigalugu Naalakkersuisuniittariaqartoq.

Ilaqutariinnermut Peqqissutsimullu Naalakkersuisoqarfiup tusarniaaninnut akissummini 4. november 2008-meersumi oqaatigaa Naalakkersuisoqarfik taanna isumaqartoq (...)-p naammagittaalliuutaata erseqqinnerusumik misissornissaanut pissutissaqarani, Naalakkersuisoqarfiullu ilaatigut innersuussutigisimavaa Illuutinik Upalungaarsimasuutitaqarnermillu Aqutsisoqarfik (www.nanoq.gl-imi paasissutissat malillugit Attaveqarnermut Avatangiisinullu Naalakkersuisoqarfiup ilagisaa) pisortat illuutaasa suliffeqarfiutaasalu innarluutilinnut tikikkuminartuutinneqarnerannik nuna tamakkerlugu misissuilersimasoq.

Naalakkersuisoqarfiup akissutaa erseqqinnerusumik imatut paasivara Naalakkersuisoqarfik suliamut akiliunnissaminut pissutissaqarani isumaqartoq, pissutsit (...)-p naammagittaalliuutaani pineqartut Namminersornerullutik Oqartussani oqartussaasumit allamit suliarineqarnerat innersuussutigalugu.

Tamatuma kingornatigut isumaqarpunga Ilaqutariinnermut Peqqissutsimillu Naalakkersuisoqarfiup (...)-p naammagittaalliuutaa tunngavigalugu misissuinerup aallartinneqarnissaanik itigartitsissuteqarnerata erseqqinnerusumik misissuiffigilernissaanut naammattumik pissutissaqarnanga.

Kinguleruttoq tassaavoq (...)-p naammagittaalliuutaanik suliarinninnissamut Attaveqarnermut Avatangiisinullu Naalakkersuisoqarfiup pisinnaatitaaneranik apeqqut.

Nunaminertat atorneqarnerat pilersaarusiornerlu pillugit Inatsisartut peqqussutaanni 31. december 2008-p tungaanut atuuttumi illuliortiternermi oqartussaassuseq pillugu aalajangersakkanit makku erserput:

"§ 21. Namminersornerullutik Oqartussat sanaartukkanut oqartussaaneq pillugu aalajangersakkat aalajangissavaat, aamma sanaartukkat atortuuteqarfiillu allat sananeqarnissaat, ilusilersornissaat iluarsartuunnissaallu pillugit.

§ 22. Kommunalbestyrelset Namminersornerullutik Oqartussat isumaqatigiissuteqarfigalugit malittarisassat malillugit sanaartukkanut oqartussaanermut atatillugu sanaartukkanut oqartussatut suliaqarnerminni akiliuteqartitsisinnaapput."

Illuliortiternermi oqartussaassuseq pillugu Namminersornerullutik Oqartussat nalunaarutaanni nr. 13-imi, 18. august 2006-imeersumi § 1, imm. 1-ikkut aalajangersarneqarpoq illuliortiternermi oqartussaassuseq Naalakkersuisuniittoq. Nalunaarummi § 1, imm. 2-kkut aamma 3-kkut aalajangersarneqarpoq tamanna sanaartornermi malittarisassani aalajangersarneqarsimappat kommunalbestyrelsit Naalakkersuisunut akisussaallutik najukkani ataasiakkaani illuliortiternermi oqartussaasup suliassaanik isumaginnittussaasut.

§ 1, imm. 3-mit erserpoq illuliortiternermi oqartussaasup suliassaanik kommunalbestyrelsip aqutsinera pillugu malittarisassanik "Sanaartornermi malittarisassat 2006"-imi aalajangersaassasut, taannalu Naalakkersuisunit aamma saqqummersinneqassasoq.

Sanaartornermi malittarisassani 1.1-imit makku erserput:

"Imm. 1. Malittarisassat inissianik sanaartornermut, inuussutissarsiuteqarfinnik atorfeqarfinnillu sanaartornernut tamanut kiisalu biiliisivinnik, quinik illunillu allanik pingaannginnerusunik, inissianik atorfeqarfinnillu sanaartornermut atasumik sananeqartunut atuupput.

Imm. 2. Malittarisassat atorneqassapput

- nutaanik sanaartornermut,

- sanaartukkanut ilassutinut,

- allannguinernut allanngutinullu allanut, malittarisassani aalajangersakkanut sanilliullugit pingaaruteqartutut isigisarialinnut,

- atuinermi allannguutinut, malittarisassani aalajangersakkanut sanilliullugit pingaaruteqartutut isigisarialinnut, aamma

- sanaartukkanik isaterinernut.

Imm. 3. Malittarisassani aalajangersakkat sukanganninnerusortai allannguinernut atuuttut taamaallaat atorneqarsinnaapput, kommunalbestyrelsip naliliinera malillugu allanngortiterineq sanaartorfimmi annertuumik allannguutaalluni suliarineqassappat."

Sanaartornermi malittarisassat 1.8-mi manna pillugu aalajangersakkamik imaqarput, tassalu sanaartortoqarnissaanik akuersissummik tunniussisoqannginnerani ilaatigut inunnik annertuumik innarluutilinnik ikiorsiisarneq pillugu Inatsisartut peqqussutaanni piumasaqaataasut eqqortinneqarsimanerat kommunalbestyrelsip nakkutigissagaa.

Sanaartorneq pillugu malittarisassani 1.13-ikkut aalajangersarneqarpoq taakku 1. januar 2007-imi atortuulersut.

Oqaatigaara Namminersornerullutik Oqartussat suliassanik kommuninut isumagisassanngortitsissappata tamatumani inatsisikkut tunngavissaqarnissaq piumasaqaataasoq.

Suliassanik kommuninut isumagisassanngortitsineq pillugu nalunaarummi malittarisassat Inatsisartut peqqussutaanni issuarneqartumi pisariaqarneratut tunngavissaqarnersut takuinnarlugu nalorninarpoq.

Najukkani ataasiakkaani illuliortiternermut oqartussaassusermik isumagisassanngortitsineq pisariaqarneratut tunngavissaqassappat kommunit suliassamik isumaginninnerat Naalakkersuisut suliassamik isumagisassanngortitsinerannik tunngaveqartariaqarpoq.

Ingerlatsineq pillugu inatsiseqartitsinermi avataanut isumagisassanngortitsisarneq pillugu malittarisassat nalinginnaasut malillugit oqartussaasumut pisinnaatitaaqqaartumut naammagittaalliornissamut periarfissaqartitsisoqartussaavoq, oqartussaasumut qulliunerusumut naammagittaalliornissaq inatsisikkut tunngavigisami erseqqissumik mattunneqarsimanngippat[1].

Aamma oqaatigaara pilersaarusiorneq aamma nunaminertat atorneqartarnerat pillugit Inatsisartut peqqussutaat nr. 11, 5. december 2008-meersoq 1. januar 2009-mi atortuulermat. Inatsisartut peqqussutaat nutaaq taanna pissutsit Inatsisartut peqqussutaanni siusinnerusukkut atuuttumi pineqartunut ilaatinneqartut pillugit naammagittaalliutinik suliarinnittarneq pillugu malittarisassanik imaqanngilaq. Taamaattumik naatsorsuutigaara (...)-p naammagittaalliuutaa Naalakkersuisoqarfiup malittarisassat siusinnerusukkut atuuttut tunngavigalugit isummerfigissagaa.

Tamatuma kingornatigut pineqartoq tassaavoq K Kommunimi illuutit arlallit innarluutilinnit tikinneqarsinnaannginnerannik (...)-p naammagittaalliuutaata oqartussaasutut siullertut suliarinissaanut Attaveqarnermut Avatangiisinullu Naalakkersuisoqarfik pisinnaatitaasoq, imaluunniit (...)-p K Kommunip aalajangiinera 10. september 2008-meersoq, (...)-p uannut naammagittaalliuumminut ilanngullugu nassiussimasaa, pillugu naammagittaalliuutaa Naalakkersuisoqarfiup oqartussaasutut qulliunerusutut naammagittaalliorfiusussatut suliarissagaa.

Illuliortiternermi oqartussaassutsip ilaasa kommuninut isumagisassanngortinneqarnerat inatsisitigut pisariaqartumik tunngavissaqarnersoq Naaalakkersuisoqarfiup suliamik suliarinninnermini isummerfigissagaa naatsorsuutigaara.

1) Hans Gammeltoft-Hansen allallu, "Forvaltningsret", 2002-mi aappassaanik naqitertitaq, qupperneq 139.

(...)"

Ombudsmandip Tusagassiuutit pillugit Aalajangiisartut eqqarsaatigalugit pisinnaatitaanera (j.nr. 2008-211-0001)

Innuttaasup piffissaq Tusagassiuutit pillugit Aalajangiisartut suliamik suliarinninnerminnut atugaat 5. maj 2008-mi naammagittaalliuutigaa.

Innuttaasoq pineqartoq, Tusagassiuutit pillugit Aalajangiisartut siulittaasuat aamma Kultureqarnermut, Ilinniartitaanermut, Ilisimatusarnermut Ilageeqarnermullu Naalakkersuisoqarfik allakkatigut 24. marts 2009-meersutigut nalunaarfigaakka Tusagassiuutit pillugit Aalajangiisartut 2009-mi februarip qaammataata naanerani atuukkunnaartut eqqarsaatigalugit pisinnaatitaanngitsunga, tassami taakku tassaammata Aalajangiisartut naalagaaffiup ataaniittut, tusagassiuisarnermi akisussaassuseqarneq pillugu inatsisip Kalaallit Nunaannut atortuulersinneqarnissaa pillugu Kunngip peqqussutaani nr. 30-mi, 20. januar 1997-imeersumi § 41 tunngavigalugu pilersinneqarsimasut.

Tamatumunnga peqatigitillugu nalunaarutigaara uanga paasinninnera unaasoq Kalaallit Nunaanni Tusagassiuutit pillugit Aalajangiisartut Naalakkersuisunit tusagassiuisarnermi akisussaassuseqarneq pillugu Inatsisartut peqqussutaanni nr. 17-imi, 19. november 2007-imeersumi § 41 tunngavigalugu toqqarneqartut eqqarsaatigalugit pisinnaatitaasutut inissisimassasunga.

Tamatumunnga manna pissutaavoq, tassalu Aalajangiisartunik taakkuninnga ilusiliinerup Inatsisartut inatsisaanni aalajangersarneqarsimasup aalajangiisartunut allanut eqqartuussivinnut assingusunut aaqqiagiinngissutinillu aalajangiisartunut taakku eqqarsaatigalugit uanga pisinnaatitaasariaqanngiffinnut assingusuunnginnera.

Ajornartorsiutit assigiinngitsut tusagassiuisarnermi akisussaassuseqarneq pillugu Inatsisartut inatsisaata atortuulerneranut attuumassuteqartut Kultureqarnermut, Ilinniartitaanermut, Ilisimatusarnermut Ilageeqarnermullu Naalakkersuisoqarfimmut malugeqqullugit aamma oqaatigaakka.

Tusagassiuutit pillugit Aalajangiisartut eqqarsaatigalugit pisinnaatitaanera pillugu apeqqut 1998-imi isummerfigaara. Tamatumunnga atatillugu oqaatigaara isumaqartunga Aalajangiisartut sulinerat uanga pisinnaatitaanerma avataaniittoq, tassami naalagaaffimmi oqartussaasoq pineqarmat. 1998-imi ukiumoortumik nalunaarutinni immikkoortoq 1.2. tamatumunnga atatillugu innersuussutigaara.

Folketingip Ombudsmandia suliamut taannaasumut atatillugu pisinnaatitaanani oqarpoq, tak. Danmarkimi Ombudsmandi pillugu inatsimmi § 7, imm. 3 aaqqiagiinngissuti-

nik aalajangiiffiginnittartutut aalajangiisartunut tunngasoq. Folketingip Ombudsmandiata 1998-imi ukiumoortumik nalunaarutaani qupperneq 13 innersuussutigaara.

Tusagassianut tunngasuni akisussaassuseqarneq pillugu Kalaallit Nunaanni inatsit nr. 439, 31. maj 2000-imeersoq 1. januar 2001-imi atortuulerpoq.

Inatsit taanna imaattunik imaqarpoq:

"§ 1. Kalaallit Nunaanni Namminersornerullutik Oqartussat Inatsisartut inatsisaatigut aalajangersassavaat Kalaallit Nunaanni tusagassianut tunngasuni akisussaassuseqarneq pillugu malittarisassat erseqqinnerusut, ilanngullugit innuttaasut akisinissaminnut pisinnaatitaanerat pillugu malittarisassat, tusagassiuinermi ileqqorissaarnissamut malittarisassat aamma Kalaallit Nunaanni tusagassiuisarnermut ataatsimiititaliamik pilersitsinissamut malittarisassat.

§ 2. Inatsit atuutilissaaq 1. januar 2001.

Imm. 2. Tusagassiuisarnermi akisussaassuseqarneq pillugu inatsit, peqqussutikkut nr. 39, 20. januar 1997-imeersukkut atortuulersinneqartoq, atortuuinnassaaq inatsisip aalajangersagartaasa Inatsisartut inatsisaatigut Namminersornerullutik Oqartussanit suliaasukkut atorunnaarsitaanissaat tikillugu."

Inatsisissatut siunnersuut taanna pillugu oqaaseqaatinit nalinginnaasunit erserpoq siunnersuut taanna Naalakkersuisut Justitsministereqarfimmut saaffiginnissutaat tunngavigalugu saqqummiunneqarsimasoq.

Inatsit piareersarlugu sulinermi inatsisissatut siunnersuut tusarniaatigalugu nassiunneqarpoq, ilaatigut Danske Dagblades Foreningimut, taassumalu ilaatigut makku oqaatigai:

"Danske Dagblades Foreningip oqaatigaa Kalaallit Nunaanni aviisit taamatuttaarlu Kalaallit Nunaanni tusagassiuutinut attuumassuteqartut tamarmiullutik tusagassiuisarnermi akisussaassuseqarnermut tunngasut Namminersornerullutik Oqartussanut nuunneqarnissaat kissaatigigaat, nuussisoqassappalli tusagassiornermut tunngasut Danmarkimi tusagassiuisarnermi akisussaassuseqarneq pillugu inatsisip ataani atuuttunit ajornerulersinneqanngilluinnarnissaasa qulakkeerneqarnissaat piumasaqaatigineqarluni. Inatsisissamut missingiummi § 1-ip Danmarkimi Tusagassiuutit pillugit Aalajangiisartut il.il. pillugit malittarisassanut illua'tungiuliuttunik malittarisassanik Kalaallit Nunaanni pilersitsinissamut pisussaaffeqarnermik imaqarnera, illua'tungaatigulli Danmarkimi tusagassiuisarnermi akisussaassuseqarneq pillugu inatsimmi qitiusumik pingaaruteqartoq, tassalu aaqqissuisup kinaassusersiunngitsumik akisussaassuseqarnera pillugu malittarisassat eqqarsaatigalugit tunaartarisassartaqannginnera peqatigiiffiup tikkuarpaa. Kalaallit Nunaanni inatsisiliorniarneq Namminersornerullutik Oqartussat tunaartarisassaannik ima ikitsigisunik imaqarpoq tamanna tusagassiuutit tunngaviusutigut pisariaqartunik atugassaqartitaanissaannik erseqqilluinnartunik takorluugaqarnermik tunngaveqarluni, Kalaallit Nunaanni inatsit naleqquttunik imaqassappat." (Atorfeqarfimmi nutsigaavoq)

Folketingip Kalaallit Nunaanni inatsisit pillugit ataatsimiititaliaa inatsisissatut siunnersuutip suliarineqarnerani Justitsministeri tusarniaanermut akissut pillugu oqaaseqaateqaqquaa, ministerillu taassuma tamatumunnga atatillugu makku oqaatigai:

> "Namminersornerullutilli Oqartussanik aaqqissuussineq tunngaviusumik piumasaqaammik imaqarpoq, tassalu malittarisassanik aalajangersaanissamut aqutsinermullu pisinnaatitaaneq Namminersornerullutik Oqartussat pillugit inatsisikkut Namminersornerullutik Oqartussanut inissinneqarsimasoq, Namminersornerullutillu Oqartussanut tunniussinermi inatsisikkut Namminersornerullutik Oqartussanut tunniunneqarsimasoq Tunngaviusumik Inatsisip killissaliussatut aalajangersagartaasa iluanni ingerlanneqassaaq, matumani kiffaanngissuseqarsinnaatitaanerit ilanngullugit eqqarsaatigalugit. Tamatuma pissuseqataa nunat tamat eqqarsaatigalugit pisussaaffiit naalagaaffeqatigiinnerup iluani atuuttut eqqarsaatigalugit atuuppoq, matumani Inuit Pisinnaatitaaffii pillugit Europami Isumaqatigiissut ilanngullugu eqqarsaatigalugu.
>
> Namminersornerullutik Oqartussat tusagassiuisarnermi akisussaassuseqarnermut tunngasut nuunneqarnerisa kingornatigut Kalaallit Nunaanni tusagassiuisarnermi akisussaassuseqarnermut tunngasut qanoq aalajangersaavigineqarnissaat eqqarsaatigalugu tunngaviatigut nammineq aalajangersaasinneraat apeqqutaatinnagu aalajangersaaneq taamaalilluni killissarititaasut Tunngaviusumik Inatsimmi aamma Inuit Pisinnaatitaaffii pillugit Isumaqatigiissummi kiffaanngissuseqarluni oqalussinnaatitaaneq pillugu aalajangersarneqartut iluanni pisusaavoq." (Atorfeqarfimmi nuutsigaavoq)

Namminersornerullutik Oqartussat inatsimmik aqutsinissamut pilersaarutaannik ataatsimiititaliap apeqqutaa Justitsministerip aammattaaq imatut akivaa:

> "Aallaqqaasiutitut oqaatigineqarpoq inatsisissatut siunnersuummi § 2, imm. 1-ikkut siunnersuutigineqartoq tunniussineq pillugu inatsit 1. januar 2001-imi atortuulissasoq. Inatsisissatut siunnersuummi § 2, imm. 2-kkut siunnersuutigineqarpoq tusagassiuisarnermi akisussaassuseqarneq pillugu inatsit atuuttoq Kunngip peqqussutaatigut nr. 39-kkut, 20. januar 1997-imeersukkut Kalaallit Nunaannut atortussanngortinneqarsimasoq inatsimmi aalajangersakkat Inatsisartut inatsisaatigut Kalaallit Nunaanni Namminersornerullutik Oqartussanit aalajangersarneqarsimasutigut atorunnaarsinneqarnissamik tungaanut.
>
> Taamaalilluni inatsisissatut siunnersuutip manna nassataraa, tassalu Namminersornerullutik Oqartussat 1. januar 2001-ip kingornatigut tusagassiuisarnermi akisusaassuseqarneq pillugu malittarisassat nammineq aalajangersarsinnaalissagaat. Suliassaqarfiup taassuma aalajangersaaffigineqarnissaata qaqugu suliniutigineqarnissaanut pilersaaruteqarnersut, taamaappallu taakkua sunik imaqarnissaat Justitsministerip ilisimanngilaa." (Atorfeqarfimmi nutsigaavoq)

Tusagassiuisarnermi akisussaassuseqarneq pillugu Inatsisartut inatsisaat nr. 17, 19. november 2007-imeersoq, 1. januar 2001-imi atortuulersoq, Inatsisartut kingusinnerusukkut akueraat.

Inatsisartut inatsisaanni tassani §§-it 41 aamma 55 imaattunik oqaasertaqarput:

"§ 41. Naalakkersuisut Kalaallit Nunaanni Tusagassiuutit pillugit Aalajangiisartunik toqqaassapput, taakkualu inuttarissavaat siulittaasoq aammalu ilaasortat arfinillit allat. Naalakkersuisut siulittaasoq inatsisilerituujusussaq toqqassavaat. Ilaasortat marluk Kalaallit Nunaanni Tusagassiortut Peqatigiiffianniit oqaaseqaat aallaavigalugu toqqarneqassapput, aamma ilaasortat marluk toqqarneqassapput, Kalaallit Nunaanni tusagassiuutit naqitat aamma radio tv-lu oqaaseqaateqartereerlugit aaqqissuisoqarfiisa sinniisuisut. Kiisalu ilaasortat marluk pisortat aallartitaasut toqqarneqassapput, soqutigisaqaqatigiit kulturikkut sunngiffimmilu ingerlatsineq pillugu Inatsisartut peqqussutaanni kapitali 8 naapertorlugu tapiiffigineqarsinnaasut oqaaseqaataat aallaavigalugu.

Imm. 2. Ilaasortat taakkununngalu sinniisussat qulaani allassimasutuulli toqqarneqartussat, ukiuni sisamani atuuttussatut toqqarneqartassapput. Toqqagaaqqittoqarsinnaavoq."

"§ 55. Inatsisartut inatsisaat 1. januar 2008 atuutilissaaq. Ilutigalugu Tusagassiuisarnermi akisussaassuseqarneq pillugu inatsit, atuutilersitsineq nr. 39, 20. januar 1997-imeersoq atorunnaarsinneqassaaq. Kalaallit Nunaanni Tusagassiuutit pillugit Aalajangiisartut, maleruaqqusami oqaaseqatigiit aappaat naapertorlugu toqqarneqartut, Tusagassiuutit pillugit Aalajangiisartut nutaat toqqarneqarnissaasa tungaannut atuutissapput."

Inatsisissatut siunnersuummi Naalakkersuisut Inatsisartunut 2007-ip aallartinnerani saqqummiussaanni § 50 (aalajangiinerit oqartussaasumut allamut suliassanngortinneqarsinnaannginnerannik aalajangersagaq) pillugu oqaaseqaatini allaaserineqarpoq Tusagassiuutit pillugit Aalajangiisartut Naalakkersuisunit pilersinneqartut Ombudsmandip nakkutilliinerani pineqartunut ilaatinneqassanngitsut, tassami Aalajangiisartut taakku aaqqiagiinngissutinik aalajangiiviginnittartuummata.

Tamatumunnga atatillugu Inatsisartut Inatsisit Atortinneqarnerannut Ataatsimiititaliaannut allakkatigut 12. februar 2007-imeersutigut, assilinerat Kultureqarnermut, Ilinniartitaanermut, Ilisimatusarnermut Ilageeqarnermullu Naalakkersuisunut ingerlanneqartukkut, malugeqqullugu oqaatigaara Aalajangiisartut nutaat eqqarsaatigalugit pisinnaatitaanerup killissalersorneqarnissaa Ombudsmandip nammineq aalajangertariaqaraa.

Inatsisissatut siunnersuut Naalakkersuisut tamatuma kingornatigut, tassalu 11. marts 2007-imi Inatsisartuni siullermiigassatut saqqummiussaat Ombudsmandip Tusagassiuutit pillugit Aalajangiisartut nutaat eqqarsaatigalugit pisinnaatitaanera pillugu oqaaseqaatinik imaqanngilaq.

Inatsisissatut siunnersuut taanna Tusagassiuutit pillugit Aalajangiisartut siulittaasuata inatsisilerituutut ilinniarsimasuunissaa pillugu malittarisassanik aamma imaqanngilaq.

Tusagassiuisarnermi akisussaassuseqarneq pillugu Inatsisartut inatsisissaattut siunnersuummi 11. marts 2007-imi saqqummiunneqartumi § 41 pillugu oqaaseqaatini apeqqut kingullertut taaneqartoq pillugu makku oqaatigineqarput:

"Tusagassiuutit pillugit Aalajangiisartut katitigaanerat inatsiseqartitsinikkut atuuttut eqqarsaatigalugit allanngortinneqarpoq, tassa siulittaasoq siulittaasullu tullia inatsisilerituujussasut piumasaqaataajunnaarsillugu. Taamatut allannguinermut tunngavilersuutigalugu oqaatigineqarpoq Kalaallit Nunaat inuiaqatigiillu kalaallit pillugit ilisimasat annertuujusut. Tusagassiuutit pillugit Aalajangiisartut inatsisilerinikkut ikiorneqarnissamik pisariaqartitsilerpata tamanna taaseqataasinnaatitaanani ilaasortassamik toqqaanikkut pisinnaavoq." (Atorfeqarfimmi nutsigaavoq, tassami immikkoortoq taanna oqaaseqaatit kalaalluusuunngortinneqarneranni nutserinermi ilanngunneqanngitsoorsimammat)

Kultureqarnermut, Ilinniartitaanermut, Ilisimatusarnermut Ilageeqarnermullu Naalakkersuisoq Tusagassiuutit pillugit Aalajangiisartut siulittaasuannut siulittaasoq pillugu tusagassiuutitigut oqallinnermut ilagitillugu 30. maj 2007-imi imatut allappoq:

"Inatsisissatut siunnersuummi siulittaasup tullia peerneqarpoq, aammalu inatsisissatut siunnersuummi piumasaqaataanani siulittaasup inatsisilerituujunissaa. Soorlulu ilisimassagit, Naalakkersuisut inatsisilerituumik siulittaasussatut toqqaasinnaapput aammalu nunap eqqartuussisuunera qinnuigisinnaallugu atorfimmut ikkunnissaanut, ilanngullugulu isumaqarpunga Kalaallit Nunaanni Namminersornerullutik Oqartussat inatsisissaattut siunnersuut maanna saqqummersoq, atuuttuaannartussatut aalajangiusimanngikkaat."

Aalajangiisartut siulittaasuata tulliata Naalakkersuisunullu ilaasortap tusagassiuutitigut ilanngussaat inatsisissatut siunnersuutip aappassaaneerneqarnissaa sioqqullugu Inatsisartut Kultureqarnermut Atuartitaanermullu Ataatsimiititaliaannut saqqummiunneqarput.

Ataatsimiititaliaq isumaliutissiissummini 4. november 2007-imeersumi siulittaasoq pillugu apeqqut eqqarsaatigalugu imatut allappoq:

"Kingullertut Kalaallit Nunaanni Tusagassiuisarneq pillugu Aalajangersaasarfiup Naalakkersuisunut ilaasortamut 16. august 2007-imi saaffiginnissutaata nuutinnera (Ilanngussaq 7) ataatsimiititaliamut ilisimatitsissutigineqarpoq. Tusagassiuisarneq pillugu Aalajangersaasarfiup siulittaasuata inatsisilerinermik ilinniagaqartuunissaata siunnersuutaaqqaartumi allassimanngin-nera ataatsimut pingaarnertullu uparuarneqarpoq. Kiisalu siulittaasup Naalakkersuisunit toqqarneqartarnissaa assut isornartoqartinneqarpoq, taamaalillunimi aalajangersaasartut naalakkersuinikkut ingerlatsisunut attuumassuteqannginnerat apeqquserneqarsinnaammat. Taamaalillunilu assersuutigalugu Tusagassiuisarneq pillugu Aalajangersaasarfiup siulittaasua ima erseqqissaateqarpoq: "Inatsisinut tunngasumik ilisimasaqarnerup, siulittaasup piginnaasaqarfigisariaqagaata, saniatigut siulittaasoq aamma attaviitsuusariaqarpoq. Siulittaasoq attaviitsuuginnarani aammali qinerseriaaseq aalajangersimasoq naapertorlugu qinigaasimasariaqarpoq, taamaalilluni siulittaasup ilumut attaviitsuunera inuit ataasiakkaat tusagassiutillu tatiginiassammassuk. Naalakkersuisut pisariaqanngitsumik isornartorsiortinnissaq politikkikkullu akuleruututut pasillerneqarnissaq pinngitsoortinniarlugu pisortaqarfik attaviitsoq siulittaasunngortinneqartussamik innersuussuteqartissavaat. Eqqartuussiveqarfiit, Inatsisartunut Naalakkersuisunullu attaveqanngitsut, taamatut attaviitsuunissamik qulakkeerinninnissamut piukkunnarnerpaajupput." (Ilanngussaq 7).

Naalakkersuisunut ilaasortap allagaanik ataatsimiititaliaq ulloq 2. oktober 2007-imi tigusaqarpoq, tassani aappassaaneerinissaq sioqqullugu inatsisissatut siunnersuummut allannguutissatut siunnersuuteqarnissaq naatsorsuutigineqarsinnaasoq paasissutissiissutigineqarpoq (Ilanngussaq 8). Apeqqutit erseqqissaatigineqartut eqqarsaatigalugit allannguutissatut siunnersuuteqarnissaq ataatsimiititaliamit ilassilluarneqarpoq. Taamaattumillu Tusagassiuisarneq pillugu Aalajangersaasarfiup siulittaasuata inatsisilerituujunissaa allannguutissatut siunnersuutiminni Naalakkersuisut erseqqissaatigilersaarmassuk ataatsimiititaliap nuannaarutigaa."

Naalakkersuisut tamatuma kingornatigut, tassalu 7. november 2007-imi, allannguutissatut siunnersuut Inatsisartuni akuerineqartoq imaattoq saqqummiuppaat:

"§ 41-mut

1. Imm. 1. oqaaseqatigiit aappaat imatut oqaasertalerneqassaaq:

"Naalakkersuisut siulittaasoq inatsisilerituujusussaq toqqassavaat.".

§ 50-imut

2. Aalajangersagaq imatut oqaasertalerneqassaaq:

"§ 50. Tusagassiuutit pillugit aalajangiisartut aalajangigaat allaffissornikkut oqartussaasumut allamut suliassanngortinneqarsinnaanngilaq.".

§ 52-imut

3. Aalajangersagaq imatut oqaasertalerneqassaaq:

"§ 52. Tusagassiuutit pillugit aalajangiisartut isumaqatiginninniarfigereerlugit taakku suleriaasissaat Naalakkersuisut aalajangersassavaat.

Stk. 2. Tusagassiuutit pillugit aalajangiisartut allatseqarfimmit ikiorserneqassapput.

Stk. 3. Tusagassiuutit pillugit aalajangiisartut sulinerannut tunngatillugu, tassani ilanngullugu allatseqarfimmut aningaasartuutit Namminersornerullutik Oqartussanit akilerneqassapput."

Oqaaseqaatit

Nr. 1-imut

Allannguisoqassaaq qulakkeerniarlugu Tusagassiuutit pillugit aalajangiisartut ataatsimut isigalugit inatsisilerinermik immikkut ittumik paasisimasaqarnissaat, ilaatigut tamanna pissutaaqataassalluni Tusagassiuutit pillugit aalajangiisartut kiffaanngissuseqartuaannarnissaat. Allannguineq imatut paasineqassaaq Tusagassiuutit pillugit aalajangiisartut siulittaasuannut piumasaqaatit ullumikkut piumasaqaataasutut iinnassasut.

Nr. 2-mut

Allannguisoqarpoq siunertaralugu Tusagassiuutit pillugit aalajangiisartunut tunngatillugu Inatsisartut Ombudsmandiata oqartussaanera pillugu nangaassutit nalornissutillu piiarniarlugit.

Ullumikkut Tusagassiuutit pillugit aalajangiisartunut aammalu Radio tv-lu pillugit aalajangiisartunut atuuttut assigalugit, Radiukkut tv-kkullu aallakaatitsisarneq pillugu Inatsisartut peqqussutaanni atuuttumi § 47 naapertorlugu, siunnersuutigineqarpoq, Tusagassiuutit pillugit aalajangiisartut aalajangigaat allaffissornikkut oqartussaasunut allanut suliassanngortinneqarsinnaassanngitsut. Akerlianilli akissuteqaatitut tusagassiisarnermilu ileqqorissaarneq pillugu suliani aalajangiisartut missiliuutigisimasaat eqqartuussivinnut suliassanngortinneqarsinnaapput, tunngaviatigut takuuk inatsisini tunngaviusuni § 63. Akornutissaqartinneqanngilaq naammagittaalliuutinik Tusagassiuutit pillugit aalajangiisartunut saqqummiussisoqartarnissaa aammalu tamatumunnga peqatigitillugu eqqartuussivinnut suliassanngortitsisoqarsinnaanera. Tusagassiorfik pineqartoq pillugu aalajangigaq eqqartuussivinnut suliassanngortinneqaraangat, tamanna kinguartinneqarsinnaassanngilaq, aalajangiineq innuttaasunit akerlilerneqarsinnaasarani imaluunniit akissutip tamanut ammasumik tusarliunnissaanut pisussaaffik akerlilerneqarsinnaasarani.

Nr. 3-mut

Allannguutissatut siunnersuut malillugu Tusagassiuutit pillugit aalajangiisartut sulineranni aningaasartuutit pisarnertut Naalakkersuisunit akilerneqartassapput. Tassa allannguutissatut siunnersuut aqqutigalugu inatsisitigut tunngavissatut siunnersuut Naalakkersuisut tusagassiorfinnik Tusagassiuutit pillugit aalajangiisartunut aningaasartuutinik akiliisussanngortitsisinnaanerat atorunnaassaaq.

Allannguutissatut siunnersuut malittarisassanut atuuttunut tunngatillugu aningaasaqarnikkut allaffissornikkullu kinguneqassanngilaq.

Imm. 1

Aalajangersagaq oqaatsinik erseqqissaatitaqarpoq, tassa erseqqissisinneqassammat, Naalakkersuisut siunissami Tusagassiuutit pillugit aalajangiisartut isumaqatiginninniarfigereerlugit taakku suleriaasissaat malittarisassiuuttalissammassuk.

Imm. 2 aamma 3

Aalajangersakkami oqaatigineqarpoq Tusagassiuutit pillugit aalajangiisartut sulinerannut, tassani ilanngullugu aalajangiisartut allattoqarfiannut aningaasartuutit Namminersornerullutik Oqartussaniinnaq akilerneqartassasut. "

Demokratit Inatsisartuni gruppiat inatsisissatut siunnersuutip ataatsimiititaliami suliarineqarnerani ikinnerussuteqarlutik oqaaseqaateqarput Kalaallit Nunaanni Eqqartuussisuuneq Tusagassiuutit pillugit Aalajangiisartuni aalajangersimasumik siulittaasuussasoq.

Tusagassiuisarnermi akisussaassuseqarneq pillugu Inatsisartut inatsisaat Inatsisartut tamatuma kingornatigut akueraat.

Naammagittaalliuummik Tusagassiuutit pillugit Aalajangiisartunut 5. maj 2008-mi saqqummiussininnut atatillugu Aalajangiisartut siulittaasuata allakkani 14. juni 2008-meersuni oqaatigaa Tusagassiuutit pillugit Aalajangiisartut tassaajuassasut Aalajangiisartut tusagassiuisarnermi akisussaassuseqarneq pillugu inatsit tunngavigalugu pilersinneqarsimasut, Aalajangiisartullu toqqagaaffiat 2009-mi februarip naanerani naassasoq.

Kultureqarnermut, Ilinniartitaanermut, Ilisimatusarnermut Ilageeqarnermullu Naalakkersuisoqarfik tamatuma kingornatigut, tassalu 8. januar 2009-mi, imatut tusarniaavigaara:

"Piffissaq Kalaallit Nunaanni Tusagassiuutit pillugit Aalajangiisartut suliamik suliarinninnerminnut atugaat pillugu naammagittaalliuut Ombudsmandip tiguaa.

Suliap Ombudsmandi matuminnga isumaliutersuutiginissaanut pissutissaqalersippaa, tassalu Folketingip tusagassianut tunngasuni akisussaassuseqarneq pillugu Kalaallit Nunaanni inatsisikkut nr. 439-kkut, 31. maj 2000-imeersukkut inatsisiliornermi aqutsinermilu oqartussaassutsimik Kalaallit Nunaanni Namminersornerullutik Oqartussanut nuussinera Kalaallit Nunaanni Tusagassiuutit pillugit Aalajangiisartut naalagaaffimmi oqartussaasutut inissisimaneranni allannguutinik nassataqarsimanersoq.

Ombudsmandi ajornartorsiummut tassunga uiggiullugu aalajangerpoq manna misissorniarlugu, tassalu tusagassiuisarnermi akisussaassuseqarneq pillugu Inatsisartut inatsisaata nr. 17-ip, 19. november 2007-imeersup akuerineqarnera Kalaallit Nunaanni Tusagassiuutit pillugit Aalajangiisartut inissisimaneranni allannguutinik nassataqarsimanersoq.

Misissuinermut Ombudsmandip Tusagassiuutit pillugit Aalajangiisartut eqqarsaatigalugit pisinnaatitaaneranut tunngasumut tassunga atatillugu Ombudsmandi Tusagassiuutit pillugit Aalajangiisartut Inatsisartut inatsisaanni § 41 tunngavigalugu toqqarneqartussat eqqarsaatigalugit pisinnaatitaanermi naliliiffiginissaanut pissutissaqarluni isumaqarpoq.

Suliap suliarinerani Namminersornerullutik Oqartussat tusagassuinermi akisussaassuseqarnermut tunngasunik tigusinerannut atatillugu apeqqutit arlallit malittarisassatigut tunngavigisap piusup Ombudsmandimit naliliiffigineqarneranut sunniuteqartut Ombudsmandip malugai, matumani Naalakkersuisut ingerlatsinerat Inatsisartut Ombudsmandiat pillugu Inatsisartut inatsisaanni §§-it 10 aamma 11 tunngavigalugit nalunaarutiginninnissamut Ombudsmandi pissutissaqalersissinnaaneraat ilanngullugu eqqarsaatigalugu.

Naalakkersuisoqarfik tamanna tunngavigalugu qinnuigaara makku pillugit nassuiaateqaqqullugu:

- Naalakkersuisut Kalaallit Nunaanni tusagassuisarnermi akisussaassuseqarneq pillugu inatsisissatut siunnersuummik aatsaat 2007-imi saqqummiussinerannut suna pissutaava, tassami suliassaqarfimmi tassani inatsisiliornikkut aqutsinikkullu pisinnaatitaaneq tusagassianut

tunngasuni akisussaassuseqarneq pillugu Kalaallit Nunaanni inatsit nr. 439, 31. maj 2000-imeersoq tunngavigalugu Namminersornerullutik Oqartussanut 1. januar 2001-imili nuunneqarsimammat?

- Naalakkersuisut tusagassiusarnermi akisussaassuseqarneq pillugu Inatsisartut inatsisaanni 1. januar 2008-mi atortuulersumi § 41 tunngavigalugu Kalaallit Nunaanni Tusagassiuutit pillugit Aalajangiisartut pilersittussaavaat. Aalajangiisartunilli taamaattunik suli pilersitsisoqarsimanngilaq. Naalakkersuisoqarfik qinnuigaara Kalaallit Nunaanni Tusagassiuutit pillugit Aalajangiisartunik pilersitsoqarsimannginneranut pissutaasoq pillugu nassuiaateqaqqullugu.

- Naalakkersuisoqarfik aammattaaq qinnuigaara Inatsisartut inatsisaanni § 56 -ip Kalaallit Nunaanni Tusagassiuutit pillugit Aalajangiisartut pilersinneqannginneranni qanoq aqunneqarnissaa pillugu nassuiaateqaqqullugu.

- Naalakkersuisoqarfik aamma qinnuigaara manna pillugu nassuiaateqaqqullugu, tassalu Tusagassiuutit pillugit Aalajangiisartut massakkut piusut - Tusagassiuutit pillugit aalajangiisartunik nutaanik toqqaasoqarnissaata tungaanut Inatsisartut inatsisaanni § 55 tunngavigalugu ingerlaqqittut - sulianik, tusagassiuisarnermi inatsit, tak. kunngip peqqussutaa nr. 39, 20. januar 1997-imeersoq, Inatsisartut inatsisaanni § 55 a-kkut atorunnaarsinneqarsimammat malittarisassat suut tunngavigalugit suliarinnittassanersut. Tamatumunnga atatillugu oqaatigaara tusagassiuisarnermi akisussaassuseqarneq pillugu inatsimmi § 43-mi Tusagassiuutit pillugit Aalajangiisartut massakkut piusut pisinnaatitaanerat inatsimmi 34-mut aamma inatsimmi kapitali 6-imut innersuussinikkut aalajangersaavigineqarsimasoq."

Tusarniaanermut akissut imaattoq 4. februar 2009-mi tiguara:

"Inatsisissatut siunnersuummi nalinginnaasumik oqaaseqaatini oqaatsit atorneqartut uku Naalakkersuisut paasivaat:

"Tusagassiuuteqarnerup iluani aalajangersaasinnaanerup Kalaallit Nunaannut tunniunneqarneraniilli ukiut 6 qaangiutereermata Naalakkersuisut isumaqarput Kalaallit Nunaata pineqartup iluani nammineq Inatsisartutigut inatsiseqalernissaanut piffissanngortoq". Naalakkersuisut tusagassiuisarnermi akisussaassuseqarneq 2001-imi tigugamikku tamatuma naleqqussarneqarnissaa ukiunik 6-inik kinguartinneqarnissaa siunertarisimanngilaat.

Naak Naalakkersuisoqarfik isumaqarsimagaluartoq inuiaqatigiit tungaatigut teknikikkullu ineriartornerit ilutigalugit tusagassiuutinut kalaallit inatsisaat naleqqussartariaqartoq - soorlu tamanna radiop tv-llu sulinerisa iluanni inatsisikkut ukiuni 2004-2006-ikkunni ilaatigut oqaatigineqartoq - Naalakkersuisoqarfimmit isumaqatigineqarpoq tusagassiuutit tungaatigut akisussaassuseqarneq pillugu siusinnersukkut inatsisiliortoqarsinnaasimagaluartoq. Kisianni Kultureqarnermut, llinniartitaanermut, Ilisimatusarnermut llageeqarnermullu Naalakkersuisoqarfiup nukissaalatsineq pissutigalugu suliassat allat 2007-ip tungaanut salliutittariaqarsimavai.

2008-mi januarimi Naalakkersuisoqarfimmit eqqarsaatigineqaraluarpoq danskit tusagassiuisarnermi inatsisaata 1. januar 2008 aallarnerfigalugu atorunnaarsinneqarnissaata kingunerisaanik tusagassiuutit pillugit aalajangiisartunik nutaanik toqqaasoqassasoq. Taamaakkaluartoq Naalakkersuisoqarfiup suliassanik tulleriiaarinerani aalajangerneqarpoq tusagassiuutit pillugit

aalajangiisartut danskit tusagassiuisarnermi inatsisaat malillugu toqqarneqarlutik massakkut atuuttut ukiuni 4-ni atuuffissartik naallugu issiaannassasut. Tusagassiuutit pillugit aalajangiisartut taakku ukiuni 4-ni atuuffissaat 28. februar 2009-mi naassaaq.

Naalakkersuisoqarfimmit isumaqartoqarpoq tusagassiuutit pillugit aalajangiisartut tusagassiuisarnermi inatsimmi § 41 naapertorlugu pilersinneqarlutik massakkut atuuttut ingerlaannartariaqartut tusagassiuisarnermi inatsisartut inatsisaanni § 41 malillugu tusagassiuutit pillugit aalajangiisartunik nutaanik toqqaasoqarnissaata tungaanut. Taamatut isumaqartoqarnera Kalaallit Nunaanni tusagassiuisarnermi akisussaassuseqarneq pillugu inatsit nr. 439, 31. maj 2000-imeersoq naapertorlugu aalajangersarneqartumi § 2, imm. 2-mi taperserneqarpoq, takuuk tusagassiuisarnermi akisussaassuseqarneq pillugu inatsisartut inatsisaanni § 55, 3. pkt. Kiisalu Naalakkersuisoqarfimmit isumaqartoqarpoq naammagittaalliuutit 1. januar 2008 nallertinnagu tunniunneqarlutik suliarineqarsimasut eqqarsaatigalugit tusagassiuutit pillugit aalajangiisartut pioreersut piginnaatitaanerat allanngussanngitsoq, takuuk tusagassiuisarnermi akisusaassuseqarneq pillugu inatsisartut inatsisaanni § 55 aamma 56. Naammagittaalliuutit taamaattut tusagassiuisarnermi inatsimmi malittarisassat malillugit suliarineqartarput.

Naammagittaalliuutit 1. januar 2008-p kingornatigut tunniunneqarsimasut eqqarsaaatigalugit tusagassiuutit pillugit aalajangiisartut pioreersut piginnaatitaanerat eqqarsaatigalugu Naalakkersuisoqarfik isumaqarsimavoq danskit kalaallillu inatsisai naapertorlugit tusagassiuisarnermi akisussaassuseqarnermut Inatsisartut inatsisaat malillugu tusagassiuutit pillugit aalajangiisartut toqqarneqarnissaasa tungaanut tusagassiuutit pillugit aalajangiisartut pioreersut ingerlaannarnermikkut aamma tusagassiuisarnermi akisussaassuseqarnermut inatsisartut inatsisaanni malittarisassat malillugit naammagittaalliuutinik suliaqarnissaminnut piginnaatinneqartussaasut.

Naalakkersuisoqarfik tusagassiuisarnermi akisussaassuseqarneq pillugu inatsisartut inatsisaat malillugu 28. februar 2009 sioqqullugu tusagassiuutit pillugit aalajangiisartussanik toqqaasoqarnissaq siunertaralugu suliamik aallartitsivoq."

Tamakku tunngavigalugit imaattunik oqaaseqaateqarpunga:

<u>Tusagassiuutit pillugit Aalajangiisartut 2009-mi februarip qaammataata naanerani atorunnaartut</u>

Tusagassiuisarnermi akisussaassuseqarnermut tunngasuni inatsisiliornermut pisinnaatitaaneq aqutsinermullu pisinnaatitaaneq 2000-ip naanerata tungaanut naalagaaffimmi oqartussaasuniippoq.

Tamanna tassaavoq Tusagassiuutit pillugit Aalajangiisartut eqqarsaatigalugit pisinnaatitaananga nalunaartutiginiarlugu 1998-imi aalajangerninni naliliinermut tunngaviusoq, taamaalillunilu aalajangernera Tusagassiuutit pillugit Aalajangiisartut aaqqiagiinngissutinik aalajangiiviginnittartuunerannik imaluunniit eqqartuussivinnut assingusutut aqutsinermi aalajangiisartuunerannik naliliinermik tunngaveqanngilaq.

Tamatuma kingornatigut apeqqutaalerpoq tusagassianut tunngasuni akisussaassuseqarneq pillugu Kalaallit Nunaanni inatsimmik nr. 439-mik, 31. maj 2000-imeersunik Folketingip akuersissutiginninnerata aamma tusagassiuisarnermi akisussaassuseqarneq pillugu Inatsisartut inatsisaannik nr. 17-imik, 19. november 2007-imeersumik Inatsisartut akuersissutiginninnerisa Tusagassiuutit pillugit Aalajangiisartut aaqqis-

suussaanikkut naalagaaffiup ataani aalajangiisartuunermit Kalaallit Nunaanni Namminersornerullutik Oqartussat ataanni aalajangiisartuunermut allanngortinneraat.

Folketingip inatsisaa eqqarsaatigalugu oqaatigaara Tusagassiuutit pillugit Aalajangiisartut aaqqissuussaanikkut inissisimanerat pillugu apeqqut tusagassiuisarnermi akisussaassuseqarnermut tunngasut Kalaallit Nunaanni Namminersornerullutik Oqartussanut nuunnerisa kingornatigut inatsisip taassuma imaaliallaannaq isummerfiginngikkaa.

Inatsisilli oqaasertaanit erserpoq Kalaallit Nunaanni Namminersornerullutik Oqartussat Kalaallit Nunaanni Tusagassiuutit pillugit Aalajangiisartunik pilersitsineq pillugu malittarisassanik aalajangersaanissaminnut piginnaatinneqartut, tusagassiuisarnermilu akisussaassuseqarneq pillugu inatsit manna tikillugu atuuttoq Inatsisartut inatsisaatigut atorunnaarsinneqarnissami tungaanut atuutissasoq.

Aammattaaq inatsisissatut siunnersuut pillugu oqaaseqaatini nalinginnaasuni Namminersornerullutik Oqartussat pillugit inatsimmi § 4, imm. 2 aamma § 7 innersuussutigineqarput.

Ataqatigiinneqarnermut tassunga atatillugu oqaatigaara inatsisitigut tunngaveqartussaanermik tunngavik Kalaallit Nunaanni Namminersornerullutik Oqartussanut aamma atuummat.

Danske Dagblades Foreningip tusagassiuisarnermi akisussaassuseqarnermut tunngasut Namminersornerullutik Oqartussanut nuunneqarnerat pillugu inatsisissatut siunnersuut pillugu oqaaseqaataanut atatillugu Folketingip Kalaallit Nunaanni Inatsisit pillugit Ataatsimiititaliaata Justitsministerimut akissutaanit erserpoq inatsisissatut siunnersuummi siunersuutigineqartoq malittarisassat suut tusagassiuutinik nakkutilliinermi atuutissasut Namminersornerullutik Oqartussat Tunngaviusumik Inatsisip aamma Inuit Pisinnaatitaaffii pillugit Isumaqatigiissutip killissarititaasa iluanni namminneq aalajangersinnaagaat.

Tamanna tunngavigalugu uanga paasinninnera unaavoq naalagaaffiup tusagassiuinermi akisussaassuseqarnermut tunngasunik Namminersornerullutik Oqartussanut tunniussinerata immini nakkutilliinermik aaqqissuussinermi tusagassiuisarnermi akisussaassuseqarneq pillugu inatsimmi aalajangersarneqarsimasumi allannguuteqartitsinerit nassatarinngikkai, matumani sulineq Tusagassiuutit pillugit Aalajangiisartut Justitsministerimit toqqagaasut ingerlatassaat ilanngullugu eqqarsaatigalugu, tassami Kalaallit Nunaanni Tusagassiuutit pillugit Aalajangiisartunik pilersitsisoqassappat Inatsisartut inatsisaannik tunngaveqarnissaq piumasaqaataasariaqarmat.

Tusagassiuutit pillugit Aalajangiisartut tusagassiuisarnermi akisussaassuseqarneq pillugu Inatsisartut inatsisaata nr. 17-ip, 19. november 2007-imeersup akuerineqarnerata kingornatigut inissisimanerat eqqarsaatigalugu oqaatigaara Inatsisartut inatsisaanni § 55, imm. 3-kkut aalajangersarneqartoq Tusagassiuutit pillugit Aalajangiisartut manna tikillugu atuuttut Tusagassiuutit pillugit Aalajangiisartut nutaat toqqarneqarnissaasa tungaanut atuutissasut.

Aalajangersagaq taanna Inatsisartut inatsisissaattut siunnersuut pillugu oqaaseqaatini erseqqinnerusumik nassuiarneqarsimanngilaq, tusagassiuisarnermili akisussaassu-

seqarneq pillugu inatsisip manna tikillugu atuuttup Inatsisartut inatsisaata atortuulerneratigut atorunnaarsinneqarneranut atatillugu isigineqartariaqarluni.

Taamaattumik isumaqarpunga § 55-imi oqaaseqaatigiit pingajui § 55-imi oqaaseqatigiit aappaannut, tusagassiuisarnermi akisussaassuseqarneq pillugu inatsimmik atorunnaarsitsisunut allannguutitut paasisariaqartut, taamaattumillu Tusagassiuutit pillugit Aalajangiisartut eqqarsaatigalugit taakku atuutiinnassasut, Tusagassiuutit pillugit Aalajangiisartut nutaat toqqarneqarnissaasa tungaanut.

Taamaattumik isumaqarpunga § 55-imi oqaaseqaatigiit pingajuisa Tusagassiuutit pillugit Aalajangiisartut Justitsministerimit toqqarneqartut Namminersornerullutik Oqartussani Aalajangiisartunngorlutik nuutsinneqartutut paasineqarnissaasa ilimaginissaannut tunngavissaqanngitsoq.

Inatsisartut Inatsisaata tamatumunnga peqatigitillugu Naalakkersuisut Kalaallit Nunaanni Tusagassiuutit pillugit Aalajangiisartunik nutaanik § 41-kkut toqqaaqqummagit § 55-imi oqaaseqaatigiit pingajui tusagassiuisarnermi akisussaassuseqarneq pillugu inatsisip siusinnerusukkut atuuttup ilaata atorunnaarsinneqarnissaanut Inatsisartut pisinnaatitaanerannik Naalakkersuisunut isumagisassanngortitsinertut aamma isigineqartariaqarput, tassami pisinnaatitaaneq tusagassiuinermi akisussaassuseqarneq pillugu inatsit tunngavigalugu Justitsministerimut isumagisassanngortinneqartoq Naalakkersuisut Kalaallit Nunaanni Tusagassiuutit pillugit Aalajangiisartunik pilersitsinerisigut atorunnaarsinneqarmat.

(...)"

Kultureqarnermut, Ilinniartitaanermut, Ilisimatusarnermut Ilageeqarnermullu Naalakkersuisoqarfiup tusarniaanermut akissutaa 4. februar 2009-mi tigusara tunngavigalugu makku Kultureqarnermut, Ilinniartitaanermut, Ilisimatusarnermut Ilageeqarnermullu Naalakkersuisoqarfimmut malugeqqullugit oqaatigaakka:

- Namminersornerullutik Oqartussat inatsisiliornissamut pisinnaatitaanermik aqutsinissamullu pisinnaatitaanermik naalagaaffimmit tigusinerannit aatsaat ukiut arlallit qaangiunneranni pisinnaatitaanerit taakku qanoq iliorluni atorneqarnissaannik isummerfiginninneq Namminersornerullutik Oqartussanik aaqqissuussinerup siunertaanut aamma ministerit akisussaassuseqarnerat pillugu tunngavinnut ataneqartinneqarsinnaanngitsoq,

- Naalakkersuisut Tusagassiuutit pillugit Aalajangiisartunik nutaanik Tusagassiuutit pillugit Aalajangiisartut atuuttut piffissap toqqagaaffiata aatsaat naanerani pilersitsisimanerat tusagassiuisarnermi akisussaassuseqarneq pillugu Inatsisartut inatsisaanni §§-nut 41-mut 55-imullu ataneqartinneqarsinnaanngitsoq aamma

- Inatsisartut inatsisaanni § 56-ip Kalaallit Nunaanni Tusagassiuutit pillugit Aalajangiisartunik nutaanik toqqaannginnerup nassatarisaanik Tusagassiuutit pillugit Aalajangii-

sartunik nutaanik toqqaanissap tungaanut sulianik naammagittaalliuutinut tunngasunik suliarinninneq nalorninartoqalersikkaa.

Inatsisartut Ombudsmandiat pillugu Inatsisartut inatsisaanni § 6, imm. 2-mi naammagittaalliornissamut piffissaliussap qanoq paasineqarnissaanik nassuiaaneq (j.nr. 2008-319-0004)

Kommunip soraarniutinik kommunip ingerlatsinermik suliassaqarfimmik pineqartumik aqutsinerata iluarineqannginneranik tunngavilersorneqartunik 15. august 2007-imi akuersinermut atatillugu suliarinninnera sulisartut peqatigiiffiata ilaasortani marluk sinnerlugit 13. oktober 2008-mi naammagittaalliuutigaa.

Naammagittaalliuutip suliarineqarnissaa itigartitsissutiginiarlugu aalajangerpunga.

Tamatumunnga atatillugu oqaatigaara sulisartut peqatigiiffiata suliami allagaatinik paasitinneqarumalluni 18. marts 2008-mi qinnuteqarsimanerata kommunip soraarniuteqarluni qinnuteqaatinik akuerinninnerata kingornatigut naammagittaalliuteqarnissamut piffissaliussap ukiumit ataatsimit kingusinnerusukkut naanera nassatarisinnaanngikkaa.

Skatterådi pillugu naammagittaalliuutinik suliarinninnissannut periarfissanni killissalersuutit (j.nr. 2008-923-0003)

Innuttaasup 2007-imi akileraarutitigut inaarutaasumik aalajangiinermik naammagittaalliuutaanik tigusaqarninnut atatillugu malugaara akileraaruserinermik ingerlatsineq pillugu Inatsisartut inatsisaat nr. 11, 2. november 2006-imeersoq malittarisassanik Skatterådip allatseqartitsinikkut kiffartuunneqarneranut tunngasunik imaqartoq, taakkulu Skatterådip tamakkiisumik uannit nakkutigineqarnissaanut imaaliallaannaq killissalersuisuusut.

Inatsisartut Inatsisit Atortinneqarnerannut Ataatsimiititaliaannut tamatumunnga atatillugu 3. november 2009-mi imatut allappunga:

"Innuttaasup 2007-imi akileraarutinik inaarutaasumik naatsorsuineq pillugu naammagittaalliuutaa Skatterådimut suliassanngortinneqarsinnaasoq tiguara, tak. aningaasarsianit akileraarutit pillugit Inatsisartut inatsisaanni nr. 11-mi, 2. november 2006-imeersumi § 70.

Tamanna tunngavigalugu isumaliutersuutigaara innuttaasup pineqartup naammagittaalliuutaa Skatterådimut ingerlateqqillugu nassiutissanerlugu.

Periaasera unaavoq suliap oqartussaasumut qulliunerusumut naammagittaalliuuteqartarneq pillugu malittarisassat tunngavigalugit suliarineqarnissaa innuttaasup kissaatiginngikkaa naammagittaalliuummi erseqqilluinnartumik takuneqarsinnaanngippat naammagittaalliuummik innuttaasup uannut tunniussaanik aqutsinermi oqartussaasumut qulliunerusutut naammagittaalliorfissaasumut ingerlatitseqqilluni nassiussisarneq. Pisumi taaneqartumi kingullermi suliamik suliarinninnissap itigartitsissutigineqarnissaa toqqartarpara, tak. Inatsisartut Ombudsmandiat pillugu Inatsisartut inatsisaanni § 6, imm. 3.

Naliliivungali Ombudsmandip Skatterådimik nakkutilliinerani tunngaviulluinnartumik ajornartorsiutissaqartoq, naammagittaalliuummik Akileraaruseriviup aalajangiineri pillugit naammagittaalliuutinik Skatterådimut ingerlatitseqqillunga nassiussinnginninni qulaajarneqartariaqartunik.

Ajornartorsiut taanna suliamik suliarinninnermi peqataasinnaassuseqarneq pillugu malittarisassat aamma Skatterådip allattoqaffiata aaqqissuussaanerata akornanni ataqatigiissitsiniarnermut tunngasuuvoq, tak. akileraaruserinermik ingerlatsineq pillugu Inatsisartut inatsisaanni § 5, imm. 7, pingaartumillu aalajangersagaq taanna piareersarlugu suliat.

Aalajangersagaq taanna imaattunik oqaasertaqarpoq:

> "Skatterådip allattoqarfeqarnissaa Naalakkersuisut isumagissavaat. Allattoqarfik sulinermini Naalakkersuisunut attuumassuteqanngilaq."

Aalajangersagaq taanna pillugu oqaaseqaatit imaattut inatsisissatut siunnersuummi ilaapput:

> "Naalakkersuisut Skatterådi allattoqarfeqarnikkut ikiussavaat. Nalinginnaasumik akileraaruseriffik Skatterådimut ikiortaassaaq, sulinerup aningaasaqarnikkut pilersaarusiornerani iluaqutaasussatut isigineqarmat. Pisortani akileraaruseriffik kisimi suliaqarfitsigut piginnaasaqarfiuvoq, Skatterådip pitsaasumik kiffartuunnissaanut qulakkeerinnissinnaasumik. Oqaaseqaatit nalinginnaasut innersuussutigineqarput, inatsisissatut siunnersuummi immikkoortut pillugit immikkoortoq.

> Allattoqarfik Skatterådimik kiffartuussinermini Naalakkersuisunut attuumassuteqanngilaq, taamaaliornikkut pisortaqarfiup aqutsisui sulisulluunniit allat allattoqarfik Skatterådimut ingerlateqqitassaannik aalajangersimasunik inassuteqarfigisinnaanagu. Aalajangersakkap siunertaraa pissutsit tunngavigalugit innuttaasut sapinngisamik pitsaanerpaamik inatsisinit illersorneqarnissaasa qulakkeerneqarnissaat."

Skatterådip allattoqarfiata aaqqissuussaanera Akileraartarnermut Akitsuusiisarnermullu Ataatsimiititaliap inatsisissatut siunnersuummik suliarinninnerani oqaluuserineqarpoq, makkulu Ataatsimiititaliap isumaliutissiissutaanit erserput:

> "Akileraaruseriviup sulinera naammagittaalliummik suliaqarneq iluarsineqartarpoq aallunneqartarlunilu. Inatsisissatut siunnersuutip siullermeerneqarnerani Skatterådip allaffeqarfikkoortumik kiffartuussinera immikkut soqutigineqarpoq. Inatsisissatut siunnersuutip § 5, imm. 7-iani tamanna ima aalajangersagartaqarpoq: Skatterådip allattoqarfeqarnissaa Naalakkersuisut isumagissavaat. Allattoqarfik sulinermini Naalakkersuisunut attuumassuteqanngi-

laq. Allaffeqarfiulli sulisui inuttut aaqqissuussaanikkulluunniit Naalakkersuisunut attuumassuteqartuunnginnerannik tigussaasumik iliuuseqarnikkut qulakkeerinninnissaq inatsimmut ilaatinneqanngilaq.

Siullermik Skatterådimut immikkut allaffeqarfimmik pilersitsinermi aningaasaqarnikkut pitsaanngequtissat Aningaasaqarnermut Nunanullu Allanut Naalakkersuisup 2. oktober aamma 11. oktober 2006-imi allakkatigut akissummini pingaartillugit oqaatigaa. Skatterådip namminerisaminik allaffeqarfeqarneranut aningaasartuuteqarnerussutit ukiumut 1,5 mio. kr.-iussasut kiisalu allaffeqarfiup pilersinneqarnerani ataasiartamik aningaasartuutit 0,5 mio. kr.-iussasut Naalakkersuisunit missingerneqarput. Aappaatut namminersornerullutik Oqartussat oqartussaaffiisa marluk akornanni akileraartarnermi sulisorisanik suliamut paasisimasaqarluartunik amerlagisassaanngitsunik pissarsiniunnikkut unammilleqatigiinnissaat pitsaanngequteqassasoq Naalakkersuisunut ilaasortap uparuarpaa. Allaffeqarfiuttaaq suliat pitsaassusissaasigut qaffasissumik pitsaassuseqarnissap, sulisullu suliassanik naammattumik amerlassusilinnik suliassaqarnissaasa akornanni equngasoqarsinnaaneranik Naalakkersuisut aarleqquteqarput.

Tunngavilersuutit taakku Akileraartarnermut Akitsuusiisarnermullu Ataatsimiititaliap tusaatissatut tiguai. Allaffeqarfiulli attuumassuteqanninnera tunngaviusumik isigalugu taamaallaat soqutiginaateqarnerarlugu Naalakkersuisut isumaqarnerat ataatsimiititaliap isumaqatigisinnaanngilaa. Skatterådip kiffartuussinerani atorfilinnik, naammagittaalliutitut suliassami illua'tungiliuttumit, tassalu Namminersornerullutik Oqartussat akileraartarnermut ingerlatsivianni, atorfeqartinneqartumik akissarsiaqartinneqartumillu isumalluuteqartariaqarmat tamanna piviusumik tigussaasumillu ajornartorsiutaasoq Akileraartarnermut Akitsuusiisarnermullu Ataatsimiititaliaq isumaqarpoq. Taamatut aaqqiineq Skatterådip innuttanit isigineqarneranut tutsuiginassusianullu qularutissaanngitsumik naleqqutinngilaq.

Naammagittaalliummut aalajangiisutut inunnit taakkunannga naammagittaalliortarfiup aalajangigassai piareersarneqartassammata suliami peqataasinnaanermut ingerlatsinermut inatsimmi maleruagassat akornusiisuussammata ataatsimiititaliap maluginiarpaa. Tamatumali allaffeqarfimmi sulisorisani suliffimmut tunniusimalluarnikkut annertuumik aporfissaqartoqalernissaa pinaveersimatinnavianngilaa. Inatsisissatut siunnersuummi aaqqiinertut toqqakkakkut allaffeqarfimmi sulisut ulluinnarni qullersariminnit pappiaqqakkut ilitsersorneqarnissakkullu attuumassuteqanninissaat qulakkeerneqassaaq. Tamatumali pisortamik suleqatimillu isumaannik ilisimasaminnik pisussaasutut pissusissamisoortumik innimisunnissaannik misigisimajunnaarsinnavianngilai. Taamaammat assersuutigalugu Isumaginninnermi Naammagittaalliuteqartarfimmut, Atuisartut Siunnersuisoqatigiivinut aamma Kalaallit Nunaanni Unammilleqatigiinnermut Ataatsimiititaliamut iluatsissimanertulli allaffeqarfiup sulisoqarnikkut aaqqissuussaanikkullu attuumassuteqartuunnginneranik inatsisitigut isumannaatsuutitsisoqarsinnaasoq ulluinnarnilu tunngavilersuisoqarsinnaasoq oqaatigineqarsinnaavoq.

Skatterådi namminerisaminik allaffeqarfimmit sullinneqassappat akileraartartutut innuttat inatsisitigut illersugaanerat ilumut ajorseriartinneqassasoq tassunga tunngatillugu Aningaasaqarnermut Nunanullu Allanut Naalakkersuisoq ulloq 11. oktober 2006 allagaqarluni oqaaseqarpoq. Taamatut oqaaseqarneq ataatsimiititaliap eqqumiigisorujussuuaa naatsorsuutigiumanagulu toqqartariaqarlugu. Suliamut naammagittaalliutaasumut akuusunut allaffeqar-

fimmit attuumassuteqanngitsumit piginnaalluartumit siulersorneqarneq inatsisitigut illersugaanermut pitsaaqutaassasoq qularutissaassagunanngilaq.

Skatterådip allaffeqarfianik attuumassuteqanngitsumik pilersitsinissamut isumaqataanermut akerliunermullu tunngavilersuutit oqallisigereerlugit Akileraartarnermut Akitsuusiisarnermullu Ataatsimiititaliaq isummernermini assigiinngitsunik isumaqarpoq:

Skatterådip aamma siunissami allaffeqarfeqarnikkut sullinneqarnera akileraartarnermut ingerlatsivimmit isumagineqarnissaanik Akileraartarnermut Akitsuusiisarnermullu Ataatsimiititaliami amerlanerussutillit, tassaasut Siumumit, Inuit Ataqatigiinnit Atassummillu sinniisorisat Naalakkersuisut siunnersuutaannut isumaqataasinnaapput. Qitiusumik aqutsinerup sapinngisamik annertunerpaamik killilersimaarneqarnissaa, akileraartarnermullu ingerlatsiviup qitiusumut inissinneqarneratigut aqutsinerup annikillisarneqarnissaa siunertarerpiarlugulu paasisimasaqarluartut sapinngisamik annertunerpaamik ataatsimoortinneqarnissaat amerlanerussutillit tassunga atatillugu pingaartippaat. Skatterådimit aalajangiineq innuttaasumit tutsuiginartutut isigineqanngippat pineqartoq Inatsisartut Ombudsmandiannut eqqartuussivinnulluunniit eqqartuussivikkoortumik aalajangiinerup misilinneqarnissaa pillugu pisariaqarpat saaffiginnissinnaavoq.

Akileraartarnermut Akitsuusiisarnermullu Ataatsimiititaliami ikinnerussutilik, Demokraatit sinniisorisaat isumaqarpoq inatsisitigut illersugaanissaq pissutigalugu Skatterådip allaffeqarfiata attuumassuteqartuunnginnissaa erseqqissumik pisariaqartoq. Taamaalilluni Skatterådi inatsisinik atuinermi, taamatullu naliliinermik ingerlatsinermini akileraartarnermut ingerlatsiviup soqutigisaanut attuumassuteqartuunngitsoq innuttanit tutsuigineqarsinnaavoq. Taamaammat ikinnerussutillip inatsisissatut siunnersuummut allannguutissatut siunnersuut ilanngunneqartoq saqqummiuppaa."

Taamaalilluni isumaliutissiissummit erserpoq Ombudsmandip Skatterådimik nakkutilliinerata (eqqartuussiviillu nakkutilliinerisa) inatsiseqartitsinikkut innarlitsaaliineq eqqarsaatigalugu eqqarsarnartortalittut isigineqartut ilusiliinermut imaaliallaannaq attuumassuteqartut, tassalu ingerlatsinermi oqartussaasup siullertut aalajangiisup oqartussaasumut qulliunerusutut naammagittaalliuuteqarfissaasumut sulianik oqartussaasutut naammagittaalliuuteqarfissaasutut aalajangiiviginnittartuusumut ilaaneranut tunngasut, illua'tungilersinnaagai.

Uanga nalileeqqaarnera unaavoq ilusiliinerup, ingerlatsineq pillugu inatsiseqartitsinermi oqartussaasup sulianik suliarinninnermi peqataasinnaatitaannginnera pillugu malittarisassanik nalinginnaasunik aamma suliassat suliarineqartarnerat pillugu inatsimmi inuit ataasiakkaat sulianik suliarinninnermi peqataasinnaatitaanerat pillugu malittarisassanik nalinginnaasunik saneqqutsisup, toqqarneqartup nassatarisaanik apeqqutinik isummerfiginninneq Ombudsmandip Atorfeqarfiata periarfissaasa avataanniittoq.

Tamanna matumunnga ataneqarpoq, tassalu naammagittaalliutinik suliarinnittarnermik oqartussaasup siullertut aalajangiisup oqartussaasumut qulliunerusutut naammagittaalliuuteqarfissaasup suliamik suliarinninnerani peqataaneranik inatsisinik unioqqutitsisuujunnaarsitsisumik Inatsisartut toqqaasimanerat.

Inatsisartut Ombudsmandiat pillugu Inatsisartut inatsisaanni § 3-mi oqaaseqaatigiit aappaasigut aalajangersarneqarpoq uanga sulininni Inatsisartunut attuumassuteqanngitsunga.

Taamaattumik aalajangiineq imaluunniit suliami pissuseq sulianik suliarinninnermi peqataasinnaassuseqarneq pillugu malittarisassat saneqqunneqarnissaannik toqqaanermut ataneqartoq pillugu isornartorsiuisinnaanngilanga inassuteqaateqarsinnaanangaluunniit.

Pisuni taamaattuni sulianik uanga suliarinninnera matuminnga nakkutilliinermut killilerneqarsimasussaavoq, tassalu aalajangiinermi naammagittaalliuutigineqartumi isiginiagassat inatsisinik unioqqutitsisut isiginiarneqarsimanersut, taamaaliussagumalu suliami tamanna pillugu allakkatigut uppernarsaatissaqarnissaq piumasaqaataavoq.

Taamaattumik uanga paasinneqqaarnera unaavoq Skatterådip aalajangiinerinik sulianillu suliarinninnerani nakkutilliinissannut periarfissara Skatterådip allattoqarfianik aaqqissuussinikkut ilusiliinerup nassatarisaanik killissalersorneqartoq.

Taamaalillunga Skatterådi eqqarsaatigalugu suliassannik Inatsisartut akileraaruserinermik ingerlatsineq pillugu inatsimmik akuersissutiginninnerani tunngavigineqartutut annertutigisumik suliarinnissinnaannginnama Inatsisit Atortinneqarnerannut Ataatsimiititaliap ajornartorsiummik taassuminnga ilisimatinneqarnissaa eqqornerpaasutut isigaara.

Suliat apeqqutinik Skatterådip allattoqarfeqarnikkut kiffartuunneqarnerata oqartussaasumit suliami siullertut aalajangiisuusimasumi isumagineqarneranut tutsinneqarsinnaasunik ilaqaraangata Skatterådi pillugu naammagittaalliuutit suliarineqarnissaasa itigartitsissutigisarnissaannut piareersimagallarniarpunga, naammagittaalliuummi isiginiagassanik suliamut attuumassuteqanngitsunik isiginnissimaneq pineqanngikkaangat.

Tamatuma Akileraaruseriviup sulianik suliarinninneranik nammineerlunga misissuiffiginninnissannut soorunalimi mattutinngilaanga, taamaaliussagumali pissutsip uppernarsaasigaasup ingerlatsiviup annertunerusumik sunniuteqartumik kukkussuteqarsimaneranik ilimaginninnissannut tunngaviusinnaasup pineqarnera piumasaqaataasariaqarpoq.

Naammagittaalliuutinik Skatterådimut aamma tamatuma pissuseqataanik ingerlatitseqqillunga nassiussisarnianngilanga, taamaattorli innuttaasut uannut naammagittaalliortut oqartussaasumut qulliunerusumut naammagittaalliornissamut periarfissaqarnerannik ilitsersortarnissaat piareersimaffiginiarpara, ajornartorsiullu allaaserineqartoq pissutsit qanoq ittuunerat apeqqutaatillugu tamatumunnga peqatigitillugu malugeqqusarniarlugu.

Qulaani taaneqartut Inatsisit Atortinneqarnerannut Ataatsimiititaliap suliamik suliarinninnissaanut pissutissaqalersitsippata tamatuminnga ilisimatinneqarnissara inussiarnersumik qinnutigaara."

Ombudsmandip Sulisilluni Ajoqusersimasunik Sullissivik eqqarsaatigalugu pisinnaatitaanera (j.nr. 2008-924-0002)

Sulisilluni Ajoqusersimasunik Sullissivik allakkatigut 22. maj 2009-meersutigut nalunaarfigaara oqartussaasoq taanna eqqarsaatigalugu suliarinninnissamut pisinnaatitaasutut imminut isigisunga:

"Kalaallit Nunaanni sulisilluni ajoqusersinnaanermut sillimmasiisarnermi inatsit nutaaq peqqussutikkut nr. 991-ikkut, 3. oktober 2008-meersukkut 1. januar 2009-mi atortuulerpoq.

Peqqussut nutaaq taanna malittarisassanik imaattunik ilaatigut imaqarpoq:

"§ 46. Sulisilluni Ajoqusersimasunik Sullissiviup apeqqutit tamaasa peqqussut manna naapertorlugu Arbejdsskadestyrelsi sinnerlugu aalajangiiffigisassavai, allatut aalajangiisoqarsimanngippat.

Imm. 2. Peqqussut manna tunngavigalugu sulianik suliarinninnermi tunaartarisassat Sulisilluni Ajoqusersimasunik Sullissiviup aamma Arbejdsskadestyrelsip isumaqatigiissutigissavaat.

(...)

§ 51. Sulisilluni Ajoqusersimasunik Sullissiviup § 46 naapertorlugu aalajangiineri ukunanga Ankestyrelsimut suliassanngortinneqarsinnaapput (...)

Imm. 2. Inuussutissarsiummut sumut ataneq, tak. § 55, imm. 7, aamma § 56, imm. 1 aamma 4, pillugu Sulisilluni Ajoqusersimasunik Sullissiviup aalajangiineri Arbejdsmarkedets Erhvervssygdomssikringip Ankestyrelsimut suliassanngortissinnaavai.

(...)

§ 52. Arbejdsmarkedets Erhvervssygdomssikringip peqqussut manna naapertorlugu aalajangiineri pillugit naammagittaalliuutit aalajangiinerup nalunaarutigineqarneraniit sap.ak. 4-t qaangiutsinnagit naammagittaalliuteqartarfimmut suliassanngortinneqarsinnaapput, tak. sulisilluni ajoqusersinnaanermut isumannaarineq pillugu inatsimmi § 45.

(...)

§ 54. Suliassaqartitsinermut ministereqarfik ukiumoortumik ingerlatsinermut tapiissutinik Sulisilluni Ajoqusersimasunik Sullissivimmut tapiissuteqartassaaq suliassaqartitsinermut ministerip malittarisassiaasigut naleqqussagaasartunik.

(...)

§ 79. Peqqussut atuutilissaaq ulloq 1. januar 2008.

(...)

Imm. 4. Peqqussutip matuma atuutilernera ilutigalugu Kalaallit Nunaanni sulisilluni ajoqusernerit kingunerisassaannut isumannaarineq pillugu inatsisip atortuulersinneqarneranik peqqussut nr. 273, 24. april 2001-imeersoq atorunnaarsinneqassaaq.

Imm. 5. Peqqussut, tak. imm. 4, suli makkununnga atuutissaaq

1) ajunaarnernut, kivitsinerliornikkut tassanngaannartumik ajoqusernernut aamma ajoqusiisinnaasunit sivikitsumik sunnertinnernut 1. januar 2008 sioqqullugu pisimasunut, aamma

2) inuussutissarsiornermi nappaatigilikkanut 1. januar 2008 sioqqullugu nalunaarutigineqarsimasunut.

Imm. 6. Suliassani imm. 5-imi pineqartuni makku pineqartillugit peqqussummi matumani §§-it 31, imm. 3, 34, 46, 51 atorneqassapput, tassa peqqussummi nr. 273, 24. april 2001-imeersumi §§-inut 45-mut, 49, imm. 4-mut, 65-imut, 66-imut taarsiullugit."

Suliani sulisilluni ajoqusernernut tunngasuni uanga pisinnaatitaanera tamanna tunngavigalugu Folketingillu Ombudsmandia oqaloqatigereerlugu naliliiffigaara.

Suliat Sulisilluni Ajoqusersimasunik Sullissivimmut Kalaallit Nunaanni Namminersornerullutik Oqartussat ataanni oqartussaasumut tunngasut suliarinissaannut pisinnaatitaasutut imminut isiginiarlunga aalajangerpunga.

Taamaattorli uanga pisinnaatitaanera peqqussummi Ankestyrelsemut oqartussaasutut qulliunerusumut naammagittaalliornissamut tunngavissaliisoqarneratigut killissalersorneqarsimavoq.

Peqqussut taanna suliami pineqartumi uanga pisinnaatitaanera pillugu nalornilersitsigaangat misissuininnik nangitseqqinnginninni nalornissutaasoq qulaajartarniarpara.

Tamatumunnga peqatigitillugu pineqartoq tassaavoq Sulisilluni Ajoqusersimasunik Sullissiviup Danmarkimi Arbejdsskadestyrelsip ataaniinnera, tamatumalu nassatarisinnaavaa pisuni nalileereerlunga suliamik suliarinninnut atatillugu Arbejdsskadestyrelsi tusarniaavigissaneriga isumaliutersuutigigiga."

Nakorsap nipangiussisussaatitaanerminik unioqqutitsisimanerata Peqqinnissaqarfiup Napparsimasut Sullinneqarneranni Maalaaruteqartarfiannut naammagittaalliuutigineqarsinnaanera (j.nr. 2009-150-0001)

Nakorsap napparsimasoq pillugu paasissutissanik kommunimut ingerlatitseqqissimanermigut nipangiussisussaatitaanerminik unioqqutitsinera innuttaasup ilaatigut uannut naammagittaalliuutigaa.

Tamanna napparsimasut inatsisitigut inissisimanerat pillugu Inatsisartut peqqussutaata nr. 6-ip, 31. maj 2001-imeersup peqqinnissaqarfimmi sulisut nipangiussisussaatitaanerat pillugu malittarisassanik imaqartup atortuulersinneqalernera sioqqullugu pisimavoq.

Suliaq Kalaallit Nunaanni Peqqinnissaqarfimmik Nakkutilliisoqarfimmut ingerlateqqillugu nassiuppara, Peqqinnissaqarfiup Napparsimasut Sullinneqarneranni Maalaaruteqartarfimmut ingerlateqqinneqarnissaa siunertaralugu, oqaaseqaatigalugulu nakorsap nipangiussisussaatitaanerminik unioqqutitsisimanera pillugu naammagittaalliuut sulianut tunngasoq Napparsimasut Sullinneqarneranni Maalaaruteqartarfimmut naammagittaalliuutigineqarsinnaasoq pillugu naammagittaalliuutaasoq. Nakorsat nipangiussisussaatitaanerat, napparsimasut inatsisitigut inissisimanerat pillugu Inatsisartut peqqussutaat apeqqutaatinnagu, nakorsatut sulineq pillugu inatsimmi, Kunngip peqqussutaatigut nr. 860-ikkut, 18. december 1991-imeersukkut 28. december 1991-imiilli atortuulersinneqalersimasumi § 9-mut ersertoq tamatumani pingaartillugu isiginiarpara.

Højskoli pillugu naammagittaalliuut (j.nr. 2009-323-0014)

Kalaallit Nunaanni højskoli sulisuminik soraarsitsisimasoq pillugu naammagittaalliuutip suliarinissaa itigartitsissutigaara.

Itigartitsininnut højskoli ingerlatsineq pillugu inatsiseqartitsinermi malittarisassani pineqartunut ilaatinneqassasoq Naalakkersuisut aalajangersaasimannginnerat pissutaavoq.

Højskoli folkehøjskolit pillugit Inatsisartut peqqussutaanni nr. 9-mi, 21. maj 2002-meersumi pineqartunut ilaatinneqarpoq, tassanilu aalajangersarneqarpoq højskolit suliffeqarfittut imminnut pigisutut ingerlanneqassasut, tak. Inatsisartut peqqussutaanni tassani § 3.

Højskolit Inatsisartut aningaasanut inatsisaatigut tapiissutisisarput.

Naammagittaalliornissamut periarfissaq erseqqarlukkaluartoq suliap suliarineqarnissaanik itigartitsineq (j.nr. 2009-329-0002)

Innuttaasoq taamani Sulisoqarnermut Pisortaqarfiusumi tjenestemanditut atorfeqartitaasoq, Kalaallit Nunaanni Namminersornerullutik Oqartussat ataanni ilinniarfimmi ilinniarfiup ilaani illoqarfimmi allami pingaarnertut immikkoortortaqarfiup inissisimaffiginngisaani sulisuusoq suliffeqarfiup pingaarnertut immikkoortortaqarfiusumut nuutsiniarluni aalajangernera kattuffik ilaasortaaffigisani aqqutigalugu uannut naammagittaalliuutigaa.

Naammagittaalliornissamut periarfissaqarsinnaanera pillugu tusarniaaninnut Aningaasaqarnermut Nunanullu Allanut Tunngasunut Naalakkersuisoqarfiup akissutitut oqaatigaa sulisup pineqartup nuutsinneqarnissaanik aalajangiineq Naalakkersuisoqarfimmut atorfeqartitaasup sumi sulinissaanik aalajangeeqqaarsimasumut imaluunniit Kultureqarnermut, Ilinniartitaanermut, Ilisimatusarnermut Ilageeqarnermullu Naalakkersuisoqarfimmut ilinniarfik pineqartoq eqqarsaatigalugu oqartussaasumut qulliunerusumut naammagittaalliuutigineqarsinnaasoq.

Aalajangiinerup ilinniarfimmi oqartussaasutut nammineertutut inissisimasumi pisimasutut isigineqarsinnaannginneranik aalajangiinerulli oqartussaasut taaneqartut taakku marluk arlaannut naammagittaalliuutigineqarsinnaaneranik oqarneq isumaqatigaara.

Tamatuma kingornatigut isumaqarpunga oqartussaasoq sorleq oqartussaasutut qulliunerusutut naammagittaalliorfissaanersoq isummissalluni pisariaqanngitsoq, suliallu suliarineqarnissaa Ombudsmandi pillugu inatsimmi § 6, imm. 3 tunngavigalugu itigartitsissutigalugu, suliarlu Aningaasaqarnermut Nunanullu Allanut Tunngasunut Naalakkersuisoqarfimmut ingerlateqqillugu nassiullugu, naatsorsuutigigakkumi suliaq Naalakkersuisoqarfiup taassuma oqartussaasumut eqqortumut ingerlateqqillugu nassiutissagaa, Naalakkersuisoqarfik taanna isumaqarpat naammagittaalliuut oqartussaasumit allamit aalajangiiffigineqassasoq.

1.4. Allanik suleqateqarneq

Atorfeqarfiup IP-telefoniimik misileraalluni atuinerup naanerani Tele Greenland A/S IP-telefoniimik atuineq pillugu 1. februar 2009-mi isumaqatigiissuteqarfigaa.

1.5 Missingersuutit, naatsorsuutit kukkunersiuinerlu

Atorfeqarfimmut 2009-mi aningaasaliissutit 8.037.000 kr.-iupput, tassami sanaartornermut aningaasaliissutit 2008-p naanerani peerneqarmata.

Atorfeqarfik Inatsisartut Allattoqarfiata piginnaatitsinera tunngavigalugu naatsorsuutinik 2009-mi suli ingerlatsivoq.

Inatsisartut Ombudsmandiat pillugu Inatsisartut inatsisaata nr. 8-p, 3. december 2009-meersup akuerineqarneranut atatillugu naatsorsuuserinermut aningaasanillu allatigut aqutsinermut akisussaaffik Atorfeqarfiup 1. januar 2010 aallarnerfigalugu tiguaa, tak. Inatsisartut inatsisaanni § 26, imm. 4.

2. Kisitsisit atorlugit takussutissiat

Kisitsisit atorlugit takussutissiat sulianut Atorfeqarfimmi 2009-mi suliarisimasannut attuumassuteqartut tulliuttuni saqqummiunneqarput. Ukiuni nalunaarusiuunneqartuni marlunni matuma siuliini kisitsisit sanilliussissutissatut aammattaaq takutinneqarput.

Suliat inaarlugit suliarineqartut amerlassusii naammagittaalliuutit ukiup ingerlanerani takkuttut amerlassusiinut suussusiinullu ilaatigut ataneqarpoq. Atorfeqarfiup sulisoqarnikkut inissisimanera kiisalu ingerlatai allat piffissap sulianik suliarinninnermut atorneqartup sivisussusianut taamalu suliat ukiumi pineqartumi inaarlugit suliarineqartut amerlassusiinut aamma sunniuteqarsinnaapput.

Ilitsersuinerit naammagittaalliuutillu takkuttut amerlassusii Atorfeqarfiup kommuninut tikeraarnerisa amerlassusiinut kiisalu Atorfeqarfiup tusagassiuutitigut eqqartorneqarsimaguni qanoq annertutigisumik eqqartorneqarsimaneranut aammattaaq ataneqarsorinarput.

Ukiumi nalunaarusiuunneqartumi 2009-mi (1. januar 2009-mit 31. december 2009-mut) naammagittaalliuutit tiguneqarsimasut tunngavigalugit sulianik ataasiakkaanik 86-inik pilersitsivunga. Taakkua saniatigut sulianik nammineerluni misissugassanngortitanik arfineq pingasunik aallarniivunga.

Aammattaaq innuttaasunit saaffiginnissutit tunngavigalugit 2009-mi 91-eriarluni ilitsersuisoqarsimavoq. Ilitsersuinerit 2009-mi ingerlanneqarsimasut 2008-mi ingerlanneqarsimasunut 111-nut sanilliullutik 20-nik ikileriarsimapput. Sanilliussissutitut oqaatigisinnaavara 2007-imi 143-riarlunga ilitsersuisimasunga.

Ilitsersuinerit ingerlattakkakka immikkoortunut marlunnut avinneqarsimagajupput. Siulliit saaffiginnissutinut naammagittaalliuutivittut uannut tunniunneqarsimasuugunik suliarineqarnissaat itigartitsissutigineqarsimasussaagaluanut tunngasuupput. Ilitsersuinerni taakkunani innuttaasut oqartussaasunut allanut saaffiginninnissaannik innersuunneqarajuttarsimapput. Aappaat tassaapput saaffiginnissutit, sulianik innuttaasut saaffiginnissutaat tunngavigalugit naammagittaalliuutinik suliarinninnerpiamik allartitsivigisinnaasimasakka.

2009-mi oqartussaasunit suliffeqarfinnillu saaffiginnissutitut tunngavigalugit arfinileriarlunga ilitsersuivunga.

Naatsorsuinerit tulliit sulianik 2009-mi inaarlugit suliarineqartunik tunngaveqarput. Taamaalillutik naatsorsuinerit taakku sulianut ukiumi nalunaarusiuunneqartumi matumani ukiumilu nalunaarusiuunneqartumi matuma siuliani tiguneqarsimasuusinnaasut inaarlugit suliarineqarsimasunut tunngasuupput.

Suliat 2009-mi inaarlugit suliarineqarsimasut naatsorsorneqarneri matuma ataani immikkoortunut pingaarnernut marlunnut avinneqarsimapput:

Suliat aalajangersimasumik suliarineqarsimanngitsut: Suliat ataani taaneqartunik pissuteqarlunga suliarisinnaanngikkukkit inissisimaffimmut tassunga ilanngunneqassapput. Oqartussaasoq suliap uannit suliarineqalereernerata kingornatigut suliamik suliarinneqqilerpat, naammagittaalliortumullu tamatuma kingornatigut tamakkiisumik ilaannakortumilluunniit tapersiilluni, taava suliat taamaattut misissuininnik inaarsaalersinnanga naammagittaalliutinut aalajangersimasumik suliarineqanngitsunut ilaasutut, naammagittaalliortumit tunuartinneqarsimasutut naatsorsuunneqartarput.

Suliat aalajangersimasumik suliarineqarsimasut: Suliat inissisimaffimmut tassunga ilanngunneqassapput naammagittaalliutip suliarineqarnera sulialluunniit aalajangiivigineqarnera isummerfigineqarsimappat.

Suliat aalajangersimasumik suliarineqarsimanngitsut

Ukiumi nalunaarusiuunneqartumi 2009-mi naammagittaalliutit katillugit 61-it suliarineqarnissaat itigartitsissutigineqarput. Paasissutissat nalunaarsukkani matumani ataaniittuni itigartitsinermut pissutaasut ukiunullu 2009-mut, 2008-mut aamma 2007-imut tunngasunik amerlassutsit taaneqarput (procentinngorlugit naatsorsuineq assiliartami 1-imi takuuk):

	2009	**2008**	**2007**
Naammagittaalliutit kingusinaartumik tunniunneqarsimasut	6	4	3
Naammagittaalliutit eqqartuussutinut eqqartuussisulluunniit atorfimminnik ingerlatsinerannut tunngasut	0	1	1
Naammagittaalliutit naalagaaffimmi oqartussaasunut tunngasut	5	0	4
Naammagittaalliutit namminersortunut/ inunnut ataasiakkaanut tunngasut	1	2	4
Naammagittaalliutit oqartussaasumut qulliunerusumut suliassiissutigineqarsinnaasut	17	14	28
Naammagittaalliutit Namminersornerullutik Oqartussat ingerlatseqatigiiffiutaannut tunngasut	0	1	0
Naammagittaalliutit tunuartinneqartut	0	0	3
Apeqquteqaatit	1	0	0
Naammagittaalliortut piumasaqaataat akuersaarneqarput	12	0	2

Suliap suliarineqarnerani peqataasinnaatitaannginneq	0	0	0
*Allat	19	26	24
Katillugit	**61**	**48**	**69**

* Taaguut "allat" naammagittaalliuutip itigartinneqarnerani tunngavilersuinermi immikkoortiteriffinnut allanut imaaliallaannaq ilanngunneqarsinnaanngitsunut tunngasuuvoq. Tamanna pingaarnertut makkununnga atuuppoq:

- Naammagittaalliuutinut, tamatumani aalajangiinerup uppernarsaasiussanik naliliinermik eqqartuussivimmi misilineqarnissaat piukkunnarnerpaasorisannik piumasaqaateqarfiusussaasunut,

- Inatsisartut inatsisaat Inatsisartullu peqqussutaat pillugit naammagittaalliuutinut,

- naammagittaalliuutinut, oqartussaasup mappiutaanik suliani allagaatinik imalinnik misissuereernerma kingornatigut sukumiinerusumik misissuiffiginissaat naammattumik pissutissarsiffigisimanngisannut, kiisalu

- piffissat sulianik suliarinninnernut atorneqartut sivikinnerusut pillugit naammagittaalliuutinut, suliat nukingiunneqarnissaat qinnutigalugu oqartussaasunut pineqartunut ingerlateqqillugit nassiussimasannut.

Suliat aalajangersimasumik suliarineqarsimasut

Immikkoortumi tassani kisitsisit naammagittaalliuutinik tiguneqartuinnarnik tunngaveqarput. Taamaalillutik suliat ukiup ingerlanerani nammineerluni misissuiffiginninnermik aallartitsivigisimasakka ukiullu ingerlanerani inaarlugit suliarisimasakka ilanngunneqanngillat.

Taakku pillugit oqaatigisinnaavara suliat Kalaallit Nunaanni kommuninut tikeraarninnut atatillugu imaluunniit nammineerluni misissuiffiginninnernik suliatorpiaq misissuiffiginninnermik aallartitsivigisimasakka 12-it 2009-mi inaarlugit suliarisimagikka. Taakku nalunaarutip immikkoortuini 4-mi erseqqinnerusumik allaaserineqarput. 2008-mi suliat taamaattut 12-it 2007-imilu 23-t inaarlugit suliaraakka.

Ukiumi nalunaarusiuunneqartumi 2009-mi naammagittaalliuutit 22-t aalajangersimasumik suliarneqareerlutik inaarlugit suliarineqarput, taakkulu naammagittaalliuutigineqartut tunngavigalugit aallartinneqarsimallutik.

Kisitsisit matuma ataani takutinneqartut suliat oqartussaasumut, inatsisinik atuutsitsiffiusumut naammagittaalliuutigisamullu agguataarneqarnerannik takutitsipput. Assiliar-

tani 2-mit 4-mut kisitsisit ukiumi pineqartumi naammagittaalliuutinit inaarlugit suliarineqarsimasunit tamarmiusunit procentinngorlugit takutinneqarput.

Naammagittaalliuutit aalajangersimasumik suliarineqarlutik inaarlugit suliarineqartut, oqartussaasut sorliit naammagittaalliuutigineqarnerannut agguataagaasut (procentinngorlugit naatsorsuineq assiliartami 2-mi takuuk):

	2009	**2008**	**2007**
Namm. Oqartussani oqartussaasoq, qitiusumik allaffeqarfissuaq	7	3	11
Isumaginninnermi Naammagittaalliuuteqartarfik	1	0	0
Akileraarusiinermik Aalajangiisartut	0	0	0
Allat	0	0	0
Kommunit	12	14	12
A/S Inissiaatileqatigiiffik INI	2	2	3
Katillugit	**22**	**19**	**26**

Naammagittaalliuutit aalajangersimasumik suliarineqarlutik inaarlugit suliarineqarsimasut, inatsisinik atortitsiffiusup sorliup naammagittaalliuutigineqarnera malillugu agguataagaasut (procentinngorlugit naatsorsuineq assiliartami 3-mi takuuk):

	2009	**2008**	**2007**
Isumaginninneq pillugu inatsiseqartitsineq	**5**	**4**	**4**
Taakkunannga:			
- Isumaginninnermi inissiat	0	0	0
- Ineqarnermut tapiissutit	0	0	0
- Isumaginninnermi pensionisiat	1	3	2
- Inummut tapit	0	0	0
- Pisortanit allatigut ikiorsiissutit allat	1	0	1
- Meeqqanut akilersuutit il.il.	0	0	0
- Meeqqanut inuusuttunullu ikiorsiissutit	2	0	0
- Utertitassanngorlugit ikiorsiissutit	0	0	0
- Annertussusileriikkanik ikiorsiissutit	0	0	0
- Allat	1	1	1
Atorfinitsitsisarneq pillugu inatsiseqartitsineq	**12**	**5**	**6**
Taakkunannga:			
- Atorfinitsitsineq atorfinitsitsinermilu atugassarititaasut/pisinnaatitaaffiit	3	0	3

- Atorfinitsitsineq, pisussaaffiit, pineqaatissiinerit soraarsitsinerillu	6	2	3
- Pensionisianut tunngasut	0	0	0
- Sulisunut inissiat	0	0	0
- Allat	3	3	0
Attartorneq pillugu inatsiseqartitsineq	**3**	**4**	**4**
Taakkunannga:			
- Attartugassamik innersuussineq	0	0	0
- Attartornermik atorunnaarsitsineq	0	1	1
- Ineqarnermut akiliutinut akiitsut	0	1	2
- Attartukkamik allanut attartorallartitsineq	0	0	0
- Ineqarnermut akiliutinik naatsorsuineq	0	0	0
- Kiassarnermut naatsorsuutit	0	0	1
- Qularnaveeqqutitut siumut akiliutit	0	1	0
- Utaqqisut allattorsimaffiat	0	0	0
- Aserfallatsaaliineq	1	0	0
- Inissialiornermut/illuliornermut tapersiissutit (BSU)	1	0	0
- Nunaminertamik tunniussineq	0	1	0
- Allat	1	0	0
Akileraarutit akitsuutillu	**1**	**0**	**1**
Taakkunannga:			
- Naatsorsuineq	0	0	1
- Erniat	0	0	0
- § 50 tunngavigalugu tunniussinerit	0	0	0
- Immikkut akuersissuteqarnerit	0	0	0
- Allat	1	0	0
Akiliisitsiniarnermik suliaqarneq	**0**	**1**	**3**
Peqqinnissaq	**1**	**0**	**1**
Taakkunannga:			
- Aqutsineq pillugu naammagittaalliuutit	1	0	1
- Allat	0	0	0
Aalisarneq, piniarneq nunalerinerlu	**0**	**0**	**2**
Taakkunannga:			
- Aalisarneq	0	0	1
- Piniarneq	0	0	0
- Inuussutissarsiornermut tapersiissutit	0	0	0

- Pisassiissutinik akuersissutinillu tunniussinerit	0	0	0
- Allat	0	0	1
Inuussutissarsiornermut tunngasut allat	**0**	**1**	**3**
Atuartitsineq	**0**	**0**	**1**
Taakkunannga:			
- Suliffimmi sungiusarneq	0	0	0
- Allat	0	0	1
Ilageeqarneq	**0**	**0**	**0**
Atuisartut/Pisisartut	**0**	**0**	**0**
Allat	**0**	**4**	**1**
Katillugit	**22**	**19**	**26**

Naammagittaalliuutit aalajangersimasumik suliarineqareerlutik inaarneqarsimasut, suut naammagittaalliuutigineqarneri tunngavigalugit agguataagaasut (procentinngorlugit naatsorsuineq assiliartami 4-mi takuuk):

	2009	**2008**	**2007**
Aalajangiinerit	10	4	16
Tunngavilersuineq	1	1	0
Pisinnaatitaaneq	0	0	0
Piffissaq sulianik suliarinnin-nermut atorneqartoq	7	8	5
Ingerlatsinermi ileqqorissaarneq	0	1	0
Paasitinneqarsinnaatitaaneq	0	0	0
Ingerlatsinermik suliaqarnivik	0	4	2
Inatsisini tunngavissaqarnermik apeqqut	0	0	0
Paasissutissanik ingerlatitseqqinneq	0	0	0
Nipangiussisussaatitaaneq	1	0	0
Ilitsersuineq	0	0	0
Naligiissitsinermik tunngaveqarneq	0	0	0
Allat	3	1	3
Katillugit	**22**	**19**	**26**

Naammagittaalliuutit aalajangersimasumik suliarineqarnermik kingornatigut 2009-mi inaarlugit suliarineqarsimasut, misissuinerma qanoq inernilerneqarnerinut agguataakkat (procentinngorlugit naatsorsuineq assiliartami 5-imi takuuk):

	2009	**2008**	**2007**
Isornartorsiuineq	3	5	5
Inassuteqaateqarneq kisimiitillugu	2	1	2
Isornartorsiuineq inassuteqaateqarnerlu	14	9	15
Oqaaseqaateqarfigineqanngitsut	3	4	4
Katilllugit	**22**	**19**	**26**

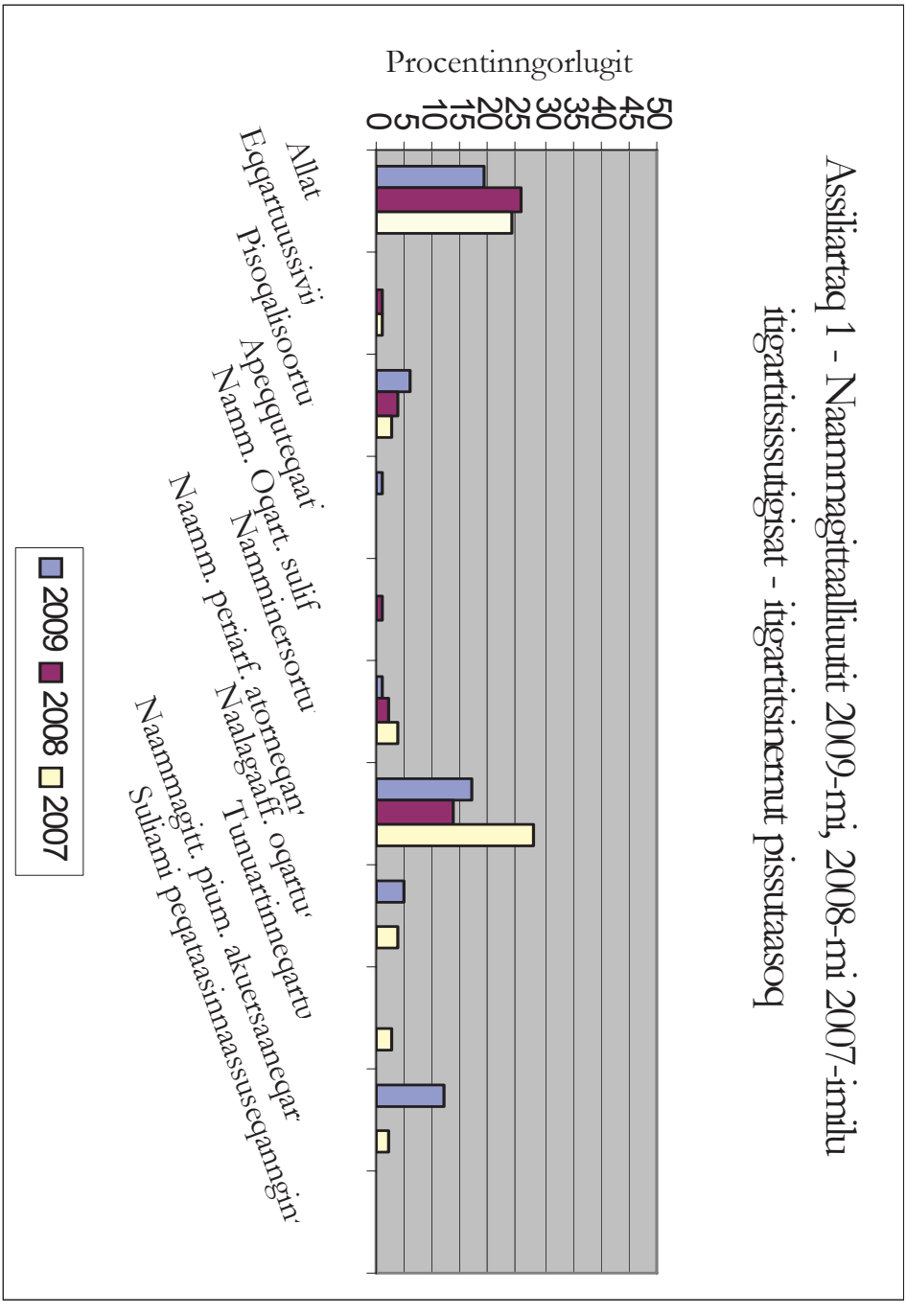
Assiiartaq 1 - Naammagittaalliuutit 2009-mi, 2008-mi 2007-imilu
itigartitsissutigisat - itigartitsinernut pissutaasoq
Procentinngorlugit
50
45
40
35
30
25
20
15
10
5
0
Allat
Eqqartuussivii
Pisoqalisoortu
Apeqqutegaat
Namm. Oqart. sulif
Namminersortu
Naamm. periarf. atorneqan
Naalagaaff. oqartu
Tunuartinneqartu
Naammagitt. pium. akuersaaneqar
Suliami peqataasinnaassuseqanngin
2009
2008
2007

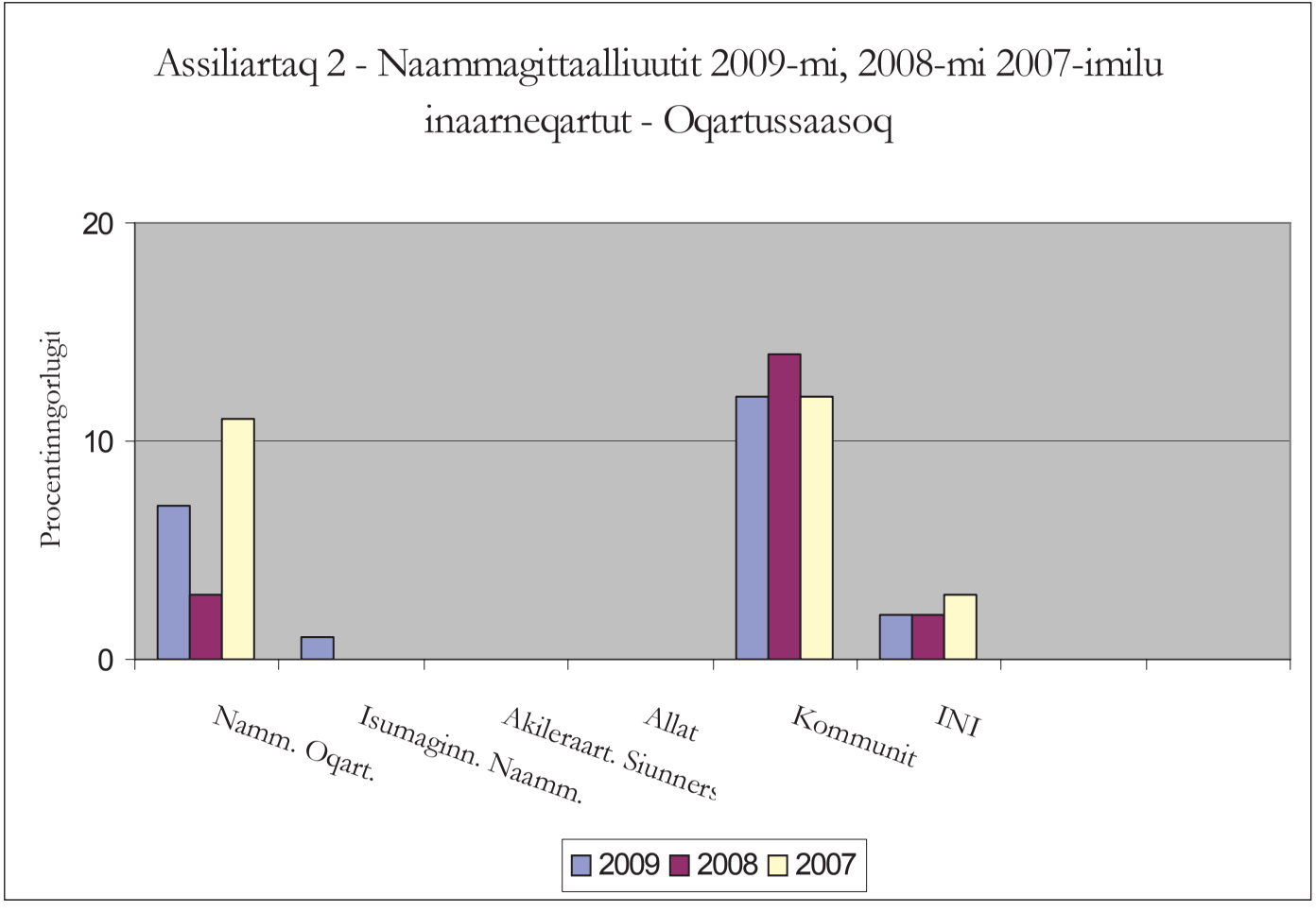
Assiliartaq 2 - Naammagittaalliuutit 2009-mi, 2008-mi 2007-imilu inaarneqartut - Oqartussaasoq
Procentinngorlugit
20
10
0
Namm. Oqart.
Isumaginn. Naamm.
Akileraart. Siunners
Allat
Kommunit
INI
2009
2008
2007

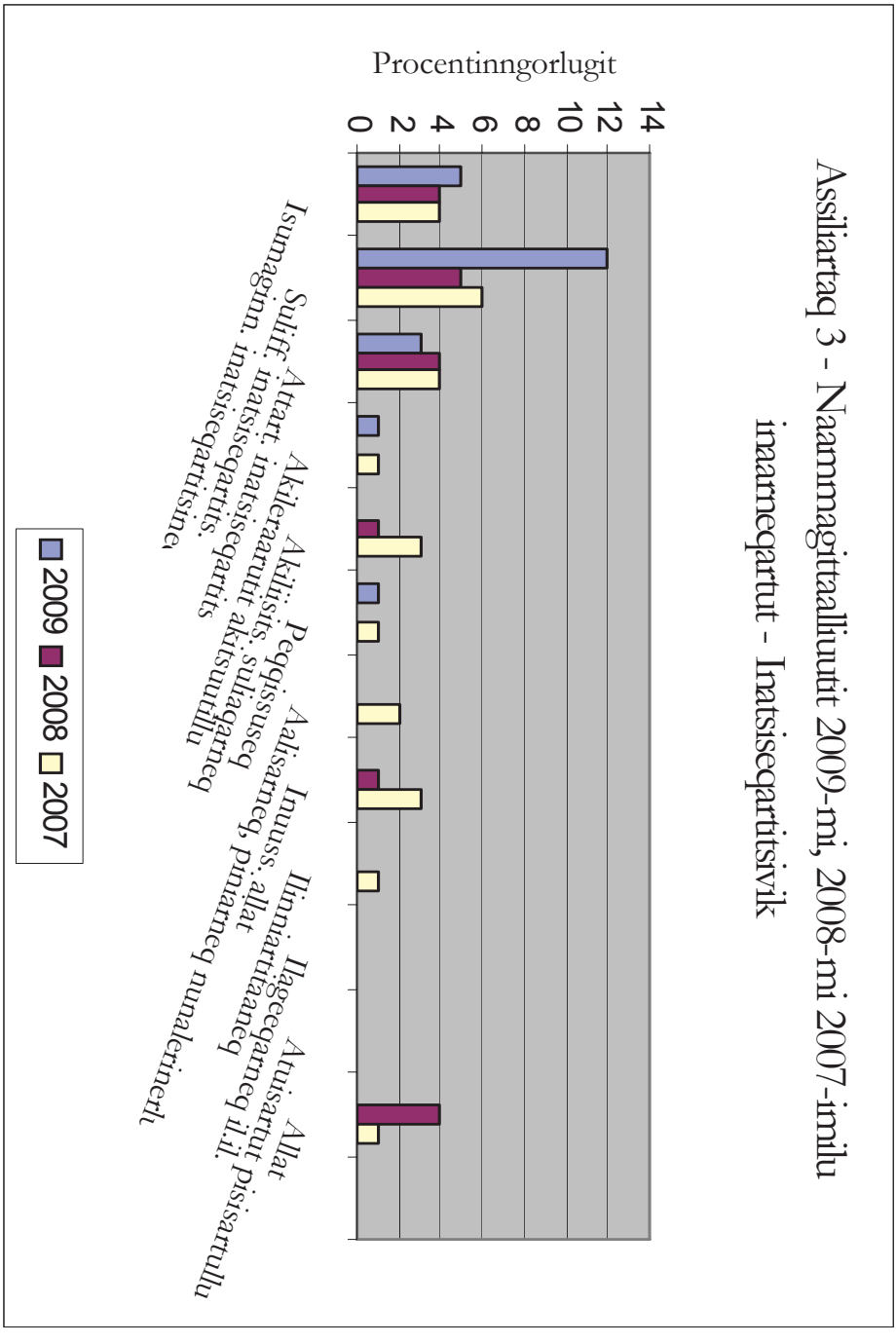
Assiliartaq 3 - Naammagittaalliuutit 2009-mi, 2008-mi 2007-imilu
inaarneqartut - Inatsiseqartitsivik
Procentinngorlugit
14
12
10
8
6
4
2
0
Suliff. inaginn.
Attart. inatsiseqartits.
Akileraarutit inatsiseqartitsineq
Akilisitsis. akitsuutillu
Peqqissuseq sulaqarneq
Aalisarneq
Innuuss. allat pinaarneq
Ilinniartitaanerq
Ilageeqarneq nunalerinerlu
Atuisartut pisisartullu
Allat
2009
2008
2007

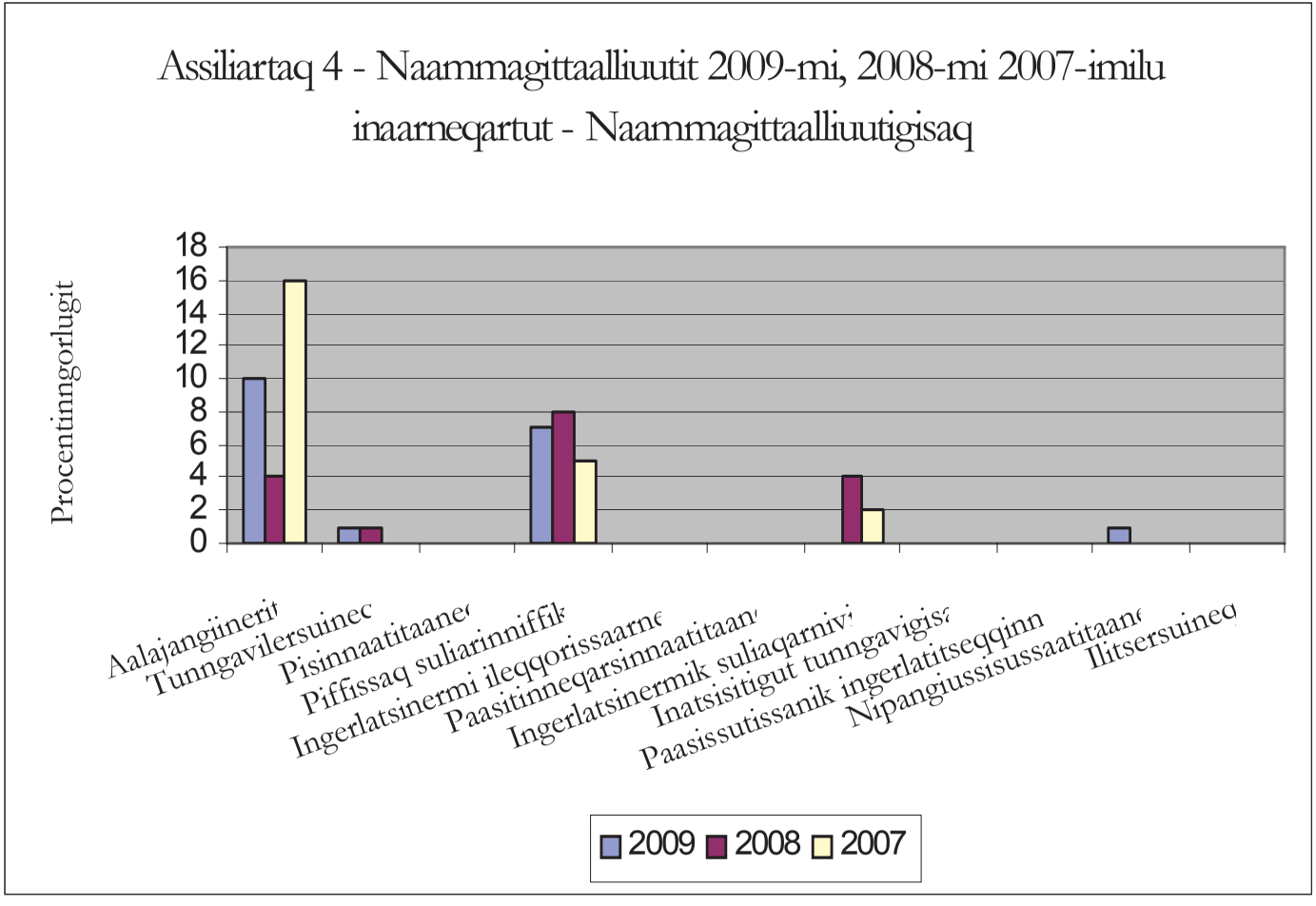
Assiliartaq 4 - Naammagittaalliuutit 2009-mi, 2008-mi 2007-imilu inaarneqartut - Naammagittaalliuutigisaq
Procentinngorlugit
18
16
14
12
10
8
6
4
2
0
Aalajangiineri
Tunngavilersuinec
Pisinnaatitaane
Piffissaq suliarinniffi
Ingerlatsinermi ileqqorissaarne
Paasitinneqarsinnaatitaan
Ingerlatsinermik suliaqarniv
Inatsisitigut tunngavigis
Paasissutissanik ingerlatitseqqinn
Nipangiussisussaatitaane
Ilitsersuineq
2009
2008
2007

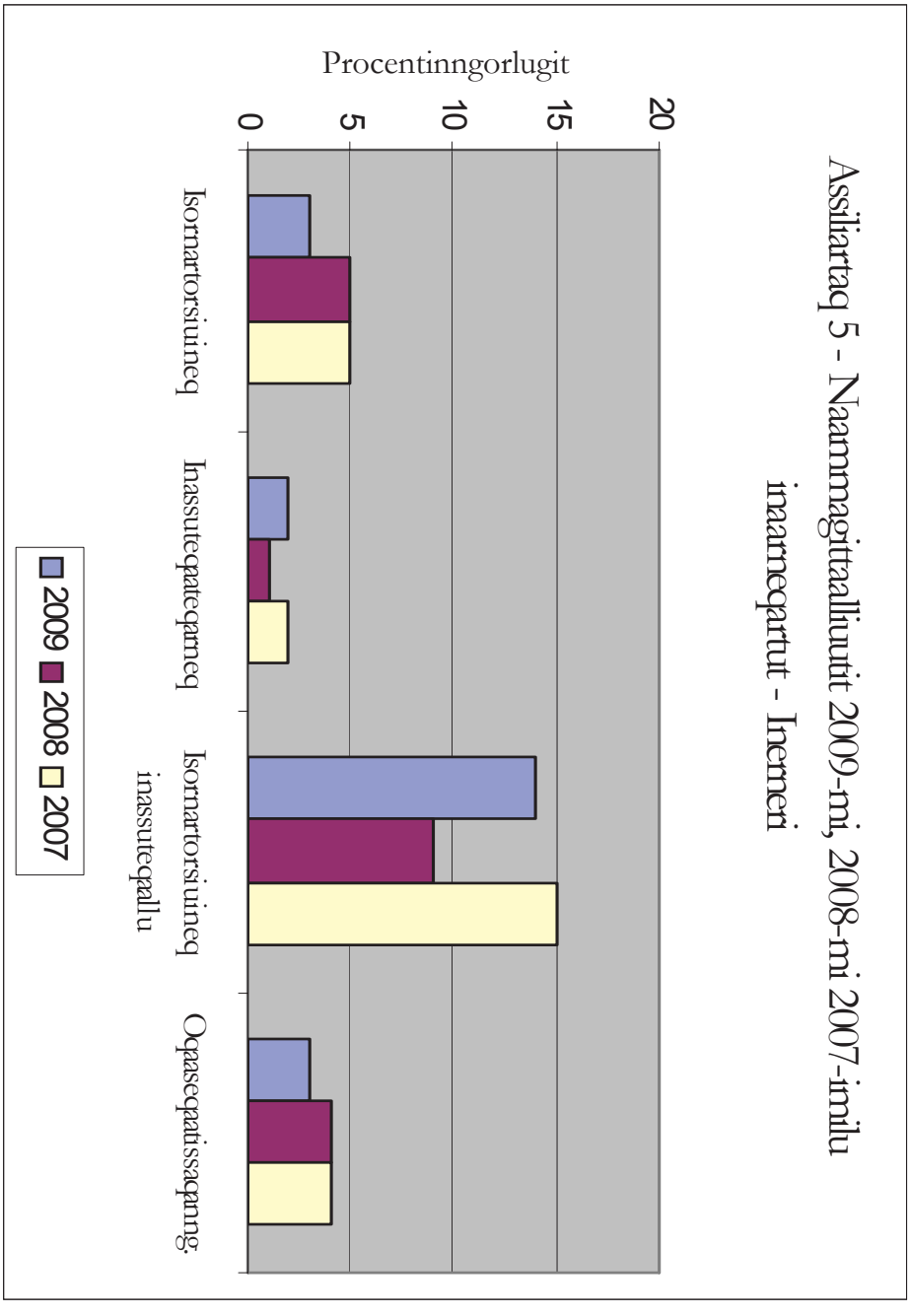
Assiliartaq 5 - Naammagittaalliuutit 2009-mi, 2008-mi 2007-imilu
inaarneqartut - Inerneri
Procentinngorlugit
20
15
10
5
0
Isornartorsiuineq
Inassuteqaateqarneq
Isornartorsiuineq inassuteqallu
Oqaaseqaatissaqarneq
2009
2008
2007

3. Apeqqutit ingerlatsineq pillugu inatsiseqartitsinermut tunngasut pillugit ataatsimoortumik oqaaseqaatit

Ataatsimoortumik ajornartorsiuteqarfiusut sulianik arlalinnik suliarinninninnut atatillugu isummerfigisimasama arlallit immikkoortumi matumani erseqqissarneqarnissaat toqqarpara, suliat immikkoortumi 4-mi aamma 5-imi ilanngunnissaat pissutissaqarsorinngisakka aamma ilanngullugit.

3.1 Kommunip ilitsersuisussaatitaanerminik eqqortitsinnginnera kiisalu siusinaartumik pensionisiaqalerumalluni qinnuteqaammut atatillugu piffissaq suliamik suliarinninnermut atorneqartoq sivisooq (j.nr. 2008-120-0005)

A-p piffissaq siusinaartumik pensionisiaqalerumalluni qinnuteqaammi suliarineqarneranut K Kommunip atugaa uannut ornigulluni naammagittaalliuutigaa.

Suliamik suliarinninnerma kommunip suliamik suliarinninnermut piffissamik sivisuumik atuisimanera pillugu isornartorsiuinissannut pissutissaqalersippaanga, tassami A-p ajoqusernera tunngavigalugu nakorsap uppernarsaasiussaata kommunimit tiguneqarneranit kommunip suliami pineqartumut tunngasumi aalajangiinissaata tungaanut ukiut sisamangajaat ingerlasimammata.

Aammattaaq kommunip ingerlatsivia A-p ajoqusernermi kingornatigut saaffiginninnerani sulialluunniit ingerlanerani kingusinnerusukkut A-mut pisariaqarneratut annertutigisumik siunnersuisimannginnera ilitsersuisimannginneralu isornartorsiorpara.

Aammattaaq A suliap ingerlanerani sulisinnaassuseqarsimannginnersoq taamalu suliartoqquneqarsinnaanerminut piareersimasariaqanngitsoq kommunip aalajangiisimannginnera isorisariaqartutut isigaara.

Misissuinera matuma inassuteqaatiginissaanut pissutissaqalersitsivoq, tassalu kommuni periaatsinik oqartussaasut suliamik suliarinninnerannut, ilitsersuinissaannik malitseqartitsinissaannillu piumasaqaatit eqqortinneqarnissaannik qulakkeerisunik atuilissasoq.

Kommuni siusinaartumik pensionisiat pillugit aalajangiisimammat suliami annertunerusumik iliuuseqaqqinngilanga.

3.2 Piffissaq suliamik suliarinninnermut atorneqartoq pissutigalugu isornartorsiuineq, tassami innarluutilinnut tunngasuni akuersissutit marluk inaarlugit suliarineqarnerannik kommuni ukiuni pingasuni peqataasimanngimmat (j.nr. 2008-146-0001)

Ilaqutariinnermut Pisortaqarfiup paasissutissanik amerlanerusunik suliat suliarineqarneranni atorneqartussanik qinnutigisaanik suliarineqanngitsumik kommunip ukiuni pingasuni uninngatitsisimanera kommunillu taamaaliornermigut suliat inaarlugit suliarineqannginnerannut pissutaasimanera innarluutilinnut tunngasuni akuersissutit marluk pillugit naammagittaalliuutitut suliamik ukiumoortumik nalunaarutinni tamakkerlugu issuarnissaanut pissutissaqarnanga isumaqarfigisannik inaarsaaninnut atatillugu isorisarialerujussuartut isigaara. Suliat kommunip inaarlugit suliarissagai inassuteqaatigaara.

Aammattaaq allattuisussaatitaaneq kommunip eqqumaffigissagaa inassuteqaatigaara, taamaalilluni ilaqutariit ikiorserneqarnissamik saaffiginnissutaat qanoq pisimanersut suliami allagaatinit takuneqarsinnaasaqqullugu.

3.3 Soraarsitsinermi suliamik suliarinninnermut atatillugu kukkunerit annertuut, matumani suliami illua'tungiusup isumaanik tusarniaasimannginneq ilanngullugu eqqarsaatigalugu (j.nr. 2008-323-0007).

A uannut ornigulluni 8. april 2008-mi saaffiginnippoq, overassistentitut atorfimminit kommunip qinnuteqaataanngitsumik soraarsitsineranut atatillugu pissutsit, ilaatigullu suliami illua'tungiusutut isummaminik tusarniaavigineqarsimannginnini naammagittaalliuutiginiarlugit.

Suliaq suliarereerlugu isumaqarpunga kommuni suliamik suliarinninnermi ima annertutigisunik kukkussuteqarsimasoq, matumani suliami illua'tungiusup isumaanik tusarniaasimannginneq ilanngullugu eqqarsaatigalugu, tamanna kommunip A-mik soraarsitsinerata aallaavittut atuussinnassuseqannginneranik kinguneqarluni. Suliani qinnuteqaataanngitsumik soraarsitsinernut tunngasuni suliami illua'tungiusup isumaanik tusarniaasarneq pillugu malittarisassat immikkut pingaaruteqarput, taamaattumillu inassuteqaatigaara suliaq A-p soraarsinneqarneranut tunngasoq kommunip suliareqqilissagaa.

Kommunip suliamik uppernarsaasersuinera isorisariaqartutut isigaara, tassami oqaloqatigiinnerit kommunip mianersoqqussummik A-mut tunniussivigisimasaagooq pillugit allakkiortoqarsimanngimmat.

Aammattaaq soraarsitsinermi isumaqatigiissut tunngavigalugu piffissaliunneqartoq kommunip atorsimanngimmagu isorisariaqartutut isigaara.

A-p naammagittaalliuutai marluk kommunip akisimanngimmagit aamma isorisariaqartutut isigaara. Kommuni akissuteqarsimanngilaq, naak naammagittaalliuutit akineqaratik ingerlatsivimmi uninngatiinnarneqarsimasut Ombudsmandip suliamik suliarinnineranut atatillugu kommunip paasisimagaluaraa.

Inassuteqaatigaara kommuni periaatsinik saaffiginnissutit akineqaratik siunissami uninngatiinnarneqartannginnissaannik qulakkeerisunik kiisalu suliami illua'tungiusup isumaanik siunissami tusarniaasoqartarnissaanik qulakkeerisunik atuilissasoq.

Kiisalu kommuni qinnuigaara oqaaseqaatiga pingaartumik A-p soraarsinneqarnera eqqarsaatigalugu qanoq iliuuseqarnissamut pissutissaqalersitsinersoq uannut paasissutissiissutigeqqullugu.

Kommuni ukiup nalunaarusiuunneqartup naanerani suli tusarfiginngilara.

3.4 Inuussutissarsiutigalugu umiatsiaaqqanik pisinermut tapiissutinik qinnuteqaatinik aalisarnermik piniarnermillu inuussutissarsiutillit inuussutissarsiornerannik siuarsaaneq pillugu Inatsisartut peqqussutaat tunngavigalugu suliarinnittarneq (j.nr. 2008-813-0001)

Suliaq innuttaasup aalisariumminik annaasaqarnermi kingornatigut suliamik imminut tunngasumik taamani Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu Pisortaqarfiusup suliarinninneranik naammagittaalliuteqarfigisaa pillugu 2009-mi oqaaseqaateqarpunga.

Suliamik suliarinninnera Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu Naalakkersuisoqarfiup aningaasanik aningaasanut inatsimmi ilaatigut inuussutissarsiutigalugu umiatsiaararsinermut aalisarnermik piniarnermillu inuussutissarsiutillit inuussutissarsiornerannik siuarsaaneq pillugu Inatsisartut peqqussutaanni[2] § 5 tunngavigalugu tapiissutitut immikkoortinneqarsimasunik tulleriiaarinissamut periarfissai pillugit isumaliutersuuteqarnissannut pissutissaqalersitsivoq.

Peqqussummi § 5 imaattunik oqaasertaqarpoq:

> "§ 5. Inuussutissarsiutigalugu nutaamik sanaamik umiatsiaararsiniarnermut Naalakkersuisut tapiisinnaapput inuussutissarsiutigalugu umiatsiaararsiassaq minnerpaamik isikkanik 16-inik annerpaamillu isikkanik 19-inik takissuseqarpat aammalu Kalaallit Nunaanni inuussutissarsiutigalugu umiatsiaarassatut akuerisaasimappat.
>
> Imm. 2. Tapiissutit tunniukkumaneqarnerussapput umiatsiaararsiassanut piniarnermut atugassanut.
>
> Imm. 3. Inuussutissarsiutigalugu umiatsiaaqqamik pisinermi umiatsiaaqqap pisiarinerani akiata 75%-ianik tapiissuteqartoqarsinnaavoq. Qinnuteqaateqartoq Qaanaami, Ammassalimmi It-

2) Inatsisartut peqqussutaat nr. 10, 20. november 2006-imeersoq

toqqortoormiuniluunniit aalajangersimasumik najugaqarpat umiatsiaaqqap pisiarinerani akiata 84%-ianik tapiissuteqartoqarsinnaavoq.

Imm. 4. Inuussutissarsiutigalugu umiatsiaararsiniarnermi inuussutissarsiutit siuarsarniarlugit taarsigassarsisitsisoqarsinnaanngilaq."

Paasissutissat suliamik suliarinninninni Aalisarnermik, Piniarnermik Nunalerinermillu Aqutsisoqarfimmit tigusakka tunngavigalugit uanga paasinninnera unaavoq aningaasat inuussutissarsiutigalugu umiatsiaaqqanut tapiissutitut immikkoortinneqarsimasut killeqartut, tapiissutinillu qinnuteqaatit tamarmik akuerineqarsinnaanerannut naammaqqajaratik.

Aammattaaq § 5, imm. 2-kkut, qulaani issuarneqartutut, aalajangersarneqarpoq tapiissutit umiatsiaararsiassanut piniarnermut atugassanut tunniukkumaneqarnerussasut. Aalajangersagaq taanna pillugu oqaaseqaatinit tamatuma saniatigut makku erserput:

"(...) piniarnermik inuussutissarsiuteqartut nutaamik umiatsiaararsinissamut tapiissuteqarfigineqartassasut. Inuussutissarsiutigalugu umiatsiaaqqamik sanarlaamik aalisarnermut atugassamik pissarsinissamut aamma qinnuteqarneq ajornanngilaq. Inuussutissarsiutigalugu umiatsiaaqqamut aalisarnermut atugassamut tapiissut pingaartumik aalisarfinni aalisarsinnaassusermik tamakkiiffiusimanngitsuniittuni tunniunneqartassaaq. Tamatumani tulleriiaarinermi aalajangerneqassaaq inuiaqatigiinni aningaasarsiorneq eqqiluisaarnikkullu naliliinermit. Taamaalilluni piniarnermik ingerlatsinermi tamatumanilu nerisassaatinik eqqiluitsuutitsinissamik piumasarisat sukkulluunniit eqquutitinneqarsimassapput. Ilanngullugu tapiineq tulluarsarsimassaaq suliniutinut piniartuunermik aalisartuunermillu sapinngisamik nammineq napatissinnaasunut."

Taamaalilluni inuussutissarsiutigalugu umiatsiaararsineq eqqarsaatigalugu aningaasat killeqartut atorneqarneranni qinnuteqartut aalajangersimasut salliutillugit tulleriiaarisoqartassasoq siunertaavoq.

Ukiuni aningaasaliiffiusuni ataasiakkaani qanoq amerlatigisut tapiissutinik qinnuteqassanersut siumut ilisimaneqareersinnaanngimmat uanga paasinninnera unaavoq ukiup ingerlanerani taamatut tulleriiaariniarneq ajornakusoortuussaasoq. Assersuutigalugu inuussutissarsiutigalugu umiatsiaaqqamik aalisarnermut atorneqartussamik pisinermut tapiissutinik qinnuteqaat akuerineqarsinnaanersoq, imaluunniit umiatsiaaqqanik piniarnermut atugassanik pisinermut tapiissutinik siunissami qinnuteqaataajumaartussat eqqarsaatigalugit itigartinneqartariaqarnersoq februarip qaammataani naliliiffigissallugu ajornakusoortussaavoq. Aningaasat sumiiffinni aalisarsinnaassutsip amigarfiani piniarnermik inuussutissarsiorneq aalisarnerlu tulleriiaarinermi salliutinnagit "tigoqqaaraa pisaraa" aallaavigalugu annertuumik atorneqarnissaat qanittuararsuuvoq.

Taamaattumik uanga paasinninnera unaavoq inuussutissarsiutigalugu umiatsiaaqqanik pisinermut tapiissutinik qinnuteqaatinik suliarinneriaatsip manna nassatarigaa, tassalu

aningaasat aalisarnermik piniarnermillu inuussuutissarsiornermik siuarsaanermut atugassatut immikkoortinneqartut atorneqarnerannik peqqussummi tunngavigineqartutut tulleriiaariniarneq Naalakkersuisunut ajornakusoorsinnaasoq.

Taamaattumillu Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu Naalakkersuisoq qinnuigaara oqaaseqaatikka qanoq iliuuseqarnissamut pissutissaqalersitsinersut uannut nalunaarutigeqqullugu. Aammattaaq pissutsit taamaannerat Inatsisartut Inatsisit Atortinneqarnerannut Ataatsimiititaliaannut Inatsisartut Ombudsmandiat pillugu Inatsisartut inatsisaanni § 11, imm. 1 tunngavigalugu nalunaarutigissallugu toqqarpara, oqaaseqaatillu taassuma assilinera Ataatsimiititaliamut nassiullugu. Tamatuma saniatigut Inatsisartut Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu Ataatsimiititaliaat pissutsit taamaannerannik oqaaseqaatip assilineranik nassillugu ilisimatippara.

Naalakkersuisunut ilaasortap akissutaanik ukiup nalunaarusiuunneqartup naanerani suli tigusaqanngilanga.

3.5 Siusinaartumik pensionisiat pillugit Inatsisartut peqqussutaanni nr. 4-mi, 7. maj 2007-imeersumi § 15-ip kalaallisuuata qallunaatuuatalu imminnut naapertuutinnginnerannik Inatsisartut Ombudsmandiat pillugu Inatsisartut inatsisaanni § 11 tunngavigalugu nalunaarutigisamik Naalakkersuisut malitseqartitsiviginninnerat (j.nr. 2008-933-0003)

Suliamik pineqartumik, ukiumoortumik nalunaarutinni eqqaaneqarnissaanut pissutissaqarnanga isumaqarfigisannik, misissuininni mappersakkami siusinaartumik pensionisiat pillugit Inatsisartut peqqussutaata nr. 4-p, 7. maj 2007-imeersup tamanut saqqummiunneqarfiani aamma www.nanoq.gl-ikkut saqqummiunneqarnerani § 15-ip kalaallisuuata qallunaatuuatalu imminnut naapertuutinnginnerat malugigiga Naalakkersuisunut Inatsisartunullu Inatsisartut Ombudsmandiat pillugu Inatsisartut inatsisaanni § 11 tunngavigalugu 28. juli 2008-mi nalunaarutigaara.

Aalajangersakkap qallunaatuua sisamanik immikkoortoqarpoq, kalaallisuuali tallimanik immikkoortoqarluni.

Kalaallisuuanni imm. 5 imaattunik oqaasertaqarpoq:

"Imm. 5. Inummut tapiutit pillugit Naalakkersuisut malittarisassanik aalajangersaassapput."

Ilaqutariinnermut Peqqissutsimullu Naalakkersuisoqarfiup 26. september 2008-mi akivaanga kukkuneq taanna Inatsisartut peqqussutaata allanngortinneqarnissaanut atatillugu aaqqinniarneqarniartoq, Naalakkersuisulli massakkut iliuuseqarnianngitsut, tassa-

mi kukkuneq peqqussutip kalaallisuuaniimmat, piginnaatitsissullu § 15-imiittoq Naalakkersuisut atulersaanngimmassuk.

Kukkunerup Inatsisartut peqqussutaata allanngortinneqarneranut atatillugu Naalakkersuisunit aaqqinniarneqarnera allakkatigut 29. oktober 2008-meersutigut tusaatissatut tiguara, tamatumunngali peqatigitillugu malugeqqullugu oqaatigalugu Naalakkersuisut Inatsisartut peqqussutaata akuerineqarnissaata tungaanut aaqqiivigineqanngitsumik ajornartorsiuteqartut, Nalaakkersuisoqarfimmut isummerfigeqqullugu qinnutigisannik.

Taamaalilluni ajornartorsiut tassaavoq uanga paasinninnera unaasoq Inatsisartut peqqussutaata kalaallisuua qallunaatuumisut atuussinnaassuseqartoq Naalakkersuisut isiginngitsuusaarniarsinnaanngikkaat.

Taamaalilluni pineqartoq tassaavoq Inatsisartut peqqussutaata kalaallisuuani § 15, imm. 5-imik atuussinnaasumik piusoqarnera, inummut tapit pillugit malittarisassanik erseqqinnerusunik Naalakkersuisut aalajangersaanissaannik aalajangersaasuusumik, aalajangersakkallu taassuma Naalakkersuisunut pisussaaffiliisuusutut oqaasertalersugaanera.

Naalakkersuisoqarfimmi fuldmægtig X-ip allakkani 5. december 2008-meersuni akivaanga § 15, imm. 5-ip Naalakkersuisut malittarisassanik erseqqinnerusunik aalajangersaanissaannut pisussaaffiliisuuneranik uanga paasinninnera Naalakkersuisoqarfiup isumaqatiginngikkaa.

Ilaqutariinnermut Peqqissutsimullu Naalakkersuisumut tamatuma kingornatigut, tassalu 10. december 2008-mi, allappunga aalajangersakkap qanoq paasineqarnissaanik fuldmægtigip nassuiaanera erseqqissumik kukkusuusoq, itisilerutitullu makku oqaatigalugit:

> "Taamaalilluni oqaasertaliussani "aalajangersaassapput"-mik oqarneq Naalakkersuisunut pisussaaffiliisuuvoq, peqqussutissatullu siunnersuummi aalajangersagaq taanna pillugu oqaaseqaatinik malittarisassanik itisilerisunik aalajangersaanerup nammineq piumassuseq tunngavigalugu malinneqarsinnaaneranik takutitsisunik ilanngussisoqarsimanani.
>
> Malittarisassani nalunaarutikkut malittarisassanik aalajangersaanissap Naalakkersuisunut naliliiffigisassanngortinneqarfiini inatsisit peqqussutillu oqaasertaanni "aalajangersaasinnaapput" nalinginnaasumik atorneqartarpoq.
>
> Inatsisiliornermi pissaanerup Inatsisartuniinnerata, Naalakkersuisullu ingerlatsiviisa Inatsisartut inatsisaannik Inatsisartulluunniit peqqussutaannik tunngaveqartussaanerisa nassatarisaannik Inatsisartut kisimik manna aalajangersinnaavaat, tassalu Naalakkersuisut malittarisassanik inatsisinik itisilerisuusunik suliaqaqqullugit peqquneqassanersut, imaluunniit malittarisassat itisilerisut taamaattut suliarineqassanersut Naalakkersuisunut naliliiffigisassanngortinneqassanersoq.

Naalakkersuisut - aalajangersakkap oqaasertai apeqqutaatinnagit - § 15, imm. 5-ip atorunnaarsinneqarnissaata allanngortinneqarnissaataluunniit tungaanut nalunaarummi aalajangersakkanik itisilerisuusunik aalajangersaanissaminnut pisussaaffeqaratik isumaqarpata uanga paasinninnera malillugu manna pisariaqarpoq, tassalu ilaatigut kukkuneq Inatsisartut ataatsimiinneranni tulliuttumi aaqqitsinniarneqartariaqartoq, ilaatillugu Inatsisartut ataatsimiititaliaat susassaqartoq Naalakkersuisut suliamik tamanna sioqqullugu ilisimatittariaqaraat.

Naalakkersuisoqarfiup allagaasa 5. december 2008-meersut Naalakkersuisoqarfimmi fuldmægtigimit atsiorneqarsimanerat tulliullugu innersuussutigaara.

Oqaatigaara allakkanni 29. oktober 2008-meersuni Naalakkersuisoqarfimmut manna malugeqqullugu oqaatigigiga, tassalu aqutsinikkut malittarisassanik erseqqinnerusunik aalajangersaaqqusillutik Inatsisartut pisussaaffiliinerannik Naalakkersuisunut ilaasortap malinninnginnera Naalakkersuisunut ilaasortat akisussaatinneqartarnerat pillugu Inatsisartut inatsisaat tunngavigalugu akisussaatitaanermik nassataqarsinnaasoq.

Tassani aamma ilaavoq Naalakkersuisut manna naatsorsuutigisariaqaraat, tassalu Naalakkersuisut aqutsisuisa sukumiinerusumik tunngavilersuinatik suliamik paasinninninnut isumaqataanngippata kukkunernik annertunerusunik Inatsisartut Inatsisit Atortinneqarnerannut Ataatsimiititaliaannut pisussaaffigisattut nalunaarutiginninnissannik isumaliutersuuteqassasunga, tak. Inatsisartut Ombudsmandiat pillugu Inatsisartut inatsisaanni § 10, imm. 1.

Tamanna tunngavigalugu isumaqarpunga fuldmægtigip pineqartup allakkani 5. december 2008-meersuni suliamik naliliinera Naalakkersuisut paasinninnerannut takussutissaanersoq illit naliliininnik tigusaqarnissara pisariaqartuusoq.

Aqutsinermi alliunerusutut sulisut Ombudsmandip Atorfeqarfiata oqaaseqaataanut isumaqataanngittarnerannik ajornartorsiummut tunngasut 2006-imi ukiumoortumik nalunaarutima kalaallisuuani quppernermi 517-imiittoq qallunaatuuanilu quppernermi 444-miittoq aamma 2004-imi ukiumoortumik nalunaarutima kalaallisuuani quppernermi 440-miittoq qallunaatuuanilu 358-imiittoq aamma innersuussutigaakka."

Naalakkersuisunut ilaasortap 15. december 2008-mi akivaanga allakkakka 10. december 2008-meersut Naalakkersuisut tusaatissatut tigugaat, Naalakkersuisullu allannguutissatut siunnersuut Inatsisartut 2009-mi upernaakkut ataatsimiinneranni saqqummiunniaraat.

25. maj 2009-mi akivunga naatsorsuutigigiga allannguutissatut siunnersuut Naalakkersuisut Inatsisartunut qinersinerup kingornatigut Inatsisartut nalinginnaasumik ataatsimiinneranni siullermi saqqummiutissagaat, taamaattumillu suliami annertunerusumik iliuuseqaqqissanngitsunga.

Inatsisartut peqqussutaata kalaallisuuani § 15, imm. 5-ip atorunnaarsinneqarnissaanik Naalakkersuisut siunnersuutaat Inatsisartut tamatuma kingornatigut 2009-mi ukiakkut ataatsimiinnerminni akueraat[3].

3.6 Ingerlatsinermi ileqqorissaarnermik malinninnermut ilaatillugu allakkatigoortitsisarnissamik piumasaqaat (j.nr. 2009-131-0002)

Allakkatigut saaffiginnissummut kommunip allakkatigut akissuteqarsimannginnera naammagittaalliuut pillugu suliamik ukiumoortumik nalunaarutinni tamakkerlugu issuarnissaanut pissutissaqarnanga isumaqarfigisannik inaarsaallunga suliarinninninnut atatillugu ajuusaarnartutut isigaara.

Aammattaaq saaffiginnissummut oqaasiinnartigut akissuteqarnermut atatillugu allattuisussaatitaanerminik kommunip malinnissimannginnera ajuusaarnartutut isigaara, allakkallu qanoq iliorluni akineqarsimanerannik kommunip paasinninnera eqqortuunersoq allattuisussaatitaanerup malinneqarsimannginera pissutigalugu nalilersinnaanngilara.

3.7 Meeqqamik angajoqqaat akuersitillugit angerlarsimaffiup avataanut inissinneqarsimasumik angerlartitsinermi periaatsip meeqqap angajoqqaavinut kukkusumik ilitsersuutigineqarnera (j.nr. 2009-142-0001)

Naammagittaalliuut pillugu suliamik suliarinninninnut atatillugu malugaara innuttaasup kommunimut akuersilluni uppernarsaat atsiorsimagaa, ernermilu angerlarsimaffiup avataanut inissinneqarnissaa tassuuna akuerisimallugu, uppernarsaatillugu oqaasertaanit naqeriigaasunit erserpoq angerlartitsineq isumaginninnermi ataatsimiititaliap akuersissuteqarneratigut aatsaat pisinnaasoq.

Kommunip meeqqanik inuusuttunillu ikiorsiisarneq pillugu Inatsisartut peqqussutaanni § 29 imaattunik imaqartoq tunngavigisamisut oqaatigaa:

> "Angerlarsimaffiup avataanut inissiineq unissanngitsoq kommunalbestyrelsi aalajangiisinnaavoq tamanna meeqqap pisariaqartitaanut akerliuppat. Tamatuminnga naliliinermi pingaartinneqassaaq inissiinerup nalaani meeqqap ikiorserneqarnissamik periarfissai tamakkiisumik atorluarneqarnersut. Tamanna aamma atuuppoq angajoqqaatut oqartussaassuseqartoq akuersiseqqaarlugu meeraq angerlarsimaffiup avataanut inissinneqarsimappat."

Oqaatigaara meeqqamik angerlarsimaffiup avataanut inissiinermut angajoqqaat akuersisimanerannik apeqqut kommunip suliamik suliarinninnerani periaatsip suup atorneqarnissaanut pingaaruteqartorujussuusoq.

3) Siusinaartumik soraarnerussutisiat pillugit Inatsisartut peqqussutaata allanngortinneqarnissaa pillugu Inatsisartut peqqussutaat nr. 1, 26. november 2009-meersoq.

Meeqqanik inuusuttunillu ikiorsiisarneq pillugu Inatsisartut peqqussutaanni § 11, imm. 1 imaattunik oqaasertaqarpoq:

> "Kommunalbestyrelsi akuersisitseqqaarani inissiinissamik aalajangiisinnaanngilaq, imaassimanngippat meeraq aamma angajoqqaatut oqartussaassuseqartoq illersuisoqarsinnaatitaanerannik aamma inisiissamaarneq pillugu oqaaseqaateqartussaatitaanerannik naleqquttumik sivisussusilimmik piffissalerlugit paasitinneqarsimasut."

Aalajangersagaq kingullertut taaneqartoq FN-ip meeqqap pisinnaatitaaffii pillugit isumaqatigiissutaanut 20. november 1989-imeersumut Naalakkersuisut malissallugu meeqqanik inuusuttunillu ikiorsiisarneq pillugu Inatsisartut peqqussutaanni § 3 tunngavigalugu pisussaaffigisaannut ataneqartillugu paasineqartussaavoq.

Isumaqatigiissummi artikel 9.1-imit aamma 9.2-mit makku erserput:

> "1. Naalagaaffiit peqataasut isumannaallisaavigissavaat meeqqap angajoqqaaminiit taakkua piumasarinngisaannik avissaartitaannginnissaa, taamaallaat pinnatik pisortat aalajangiisinnaatitaasut, aalajangiinerat eqqartuussivikkoortumik aalajangiiffigeqqinniagassanngortitaasimatillugu, inatsisit periaatsillu atuuttut naapertorlugit aalajangiippata taamatut avissaartitsinissaq meeqqamut iluaqutaasussat eqqarsaatigalugit pinngitsoorneqarsinnaanngitsoq. Taamatut aalajangiineq pisariaqarsinnaavoq pisuni immikkut ittuni, s.ass. angajoqqaat meeqqamik atornerluisimatillugit imaluunniit sumiginnaasimatillugit, imaluunniit angajoqqaat avissaaqqallutik inuuppata taamalu meeqqap sumi najugaqarnissaa aalajangiiffigineqartussanngorsimatillugu.
>
> 2. Immikkoortoq 1 naapertorlugu suliassat suugaluartulluunniit aalajangiiffiginiarnerini suliassamut akuliussimasut soqutiginnittut tamarmik periarfissinneqartassapput aalajangiiniaqataanissamut aammalu isummaminnik saqqummiussinissamut."

Qulaani taaneqartut makku nassataraat, tassalu pisumi sumiluunniit meeqqap angajoqqaaminit angajoqqaajusut piumassuserinngisaannik avissaartinneqarnissaanik kommunip kissaateqarfigisaani periaaseq Inatsisartut peqqussutaanni § 11-mi takuneqarsinnaasoq kommunip atussagaa, tassalu illersorteqartitsinissamik neqerooruteqassalluni angajoqqaallu iliuuseriniarneqartoq pillugu oqaaseqaateqartissallugit.

Taamaalilluni kommuni meeqqamik angerlarsimaffiup avataanut inissiisoqarnissaanik angajoqqaat akuersinerminnik uppernarsaallutik atsiornerannut atatillugu angajoqqaat kommunilu meeqqap angerlarsimaffiup avataanut inissinneqarsimaannarnissaa pillugu isumaqatigiikkunnaarpata angajoqqaat Inatsisartut peqqussutaanni § 11-mi pisinnaatitaaffiit annaassagaat inatsisinik unioqqutitsinani ataatsimut aalajangersaasinnaanngilaq.

Pisumi taamaattumi kommuni ingerlaannarluni pisussaavoq meeqqap angerlartinneqarnissaanik piumasarisaq malissallugu, suliaq isumaginninnermi ataatsimiititaliamut saqqummiuteqqaarnagu, kommuni Inatsisartut peqqussutaanni § 11 tunngavigalugu ingerlanngippat.

Taamaattumik kommunip immersugassami meeqqamik angerlarsimaffiup avataanut inissiinermi angajoqqaat akuersinerminnik uppernarsaanerannut atortakkamini angerlartitsinissap tamatuma isumaginninnermi ataatsimiititaliamut saqqummiunneqareerluni aatsaat akuersissutigineqarsinnaaneranik paasissutissiisimanera isorisariaqartutut isigaara.

Inassuteqaatigaara immersugassap assigiissaartunik oqaasertalersugaasup oqaasertai kommunip allanngortissagai.

Kommuni uannut ukiup nalunaarusiuunneqartup naanerani suli akissuteqanngilaq.

3.8 Ulluunerani paaqqinniffinnik atuisut akiliutaat pillugit nalunaarummi malittarisassani akiliisussaatitaaneq pillugu malittarisassanik aalajangersaanissamut inatsisikkut tunngavissaqannginneq (j.nr. 2009-149-0005)

Innuttaasoq meeqqamik inuit ataasiakkaat akornanni aaqqissuussineq tunngavigalugu paarsaqartoq meeqqap ulluunerani paaqqinniffimmiinneranut akiliisussanngortinneqarsimanini pillugu naammagittaalliorpoq.

Kommunip pineqartup meeqqat kommunip ulluunerani paaqqinnittarfiutaaniinnerinut kommunillu aaqqissugaanik ulluunerani angerlarsimaffimmi paqqinniffinniinnerinut akiliuteqartarneq pillugu nalunaarummi nr. 18-imi, 14. september 2006-imeersumi § 5 imaattunik oqaasertaqartoq akiliisitsiniarnermut tunngaviusutut innersuussutigaa:

"§ 5. Akiliisussaatitaapput meeqqap inuusuttulluunniit inuit allattorsimaffiat malillugu najugaqarfigisaa imaluunniit najugaqarfigisai (nalinginnaasumik najugaq), taamaattorli tak. imm. 2 aamma 3 kiisalu § 6.

Imm. 2. Meeraq atuarfimmiinnerminut assigisaaniinnerminulluunniit atatillugu nalinginnaasumik najugarisami avataani najugaqarallarpat, akiliisussaatitaapput meeqqap nalinginnaasumik najugaqarfigisaa imaluunniit najugaqarfigisai. Meeqqap najugaqarallarfeqalernerata kingorna meeqqap nalinginnaasumik najugarisaata sumiinnera nalornissutigineqalerpat akiliisussaatitaasut tassaassapput meeqqap nalinginnaasumik najugarisassaatut ataatsimut naliliineq tunngavigalugu naatsorsuutigisaq imaluunniit naatsorsuutigisat.

Imm. 3. Meeraq ilaqutariinni paarineqarpat paaqqinninnissamullu akuersissuteqartoqarsimappat akiliisussaatitaapput paaqqinninnissamik akuersissummik peqartoq imaluunniit peqartut."

Oqaatigaara nalunaarut taanna ulluunerani paaqqinnittarfiit, ulluunerani angerlarsimaffimmi paaqqinniffiit il.il. pillugit Inatsisartut peqqussutaanni § 3, imm. 4 tunngavigalugu aalajangersarneqarsimasoq, taannalu atuisut akiliutaat pillugit malittarisassanik nalunaarutikkut aalajangersaanissamut tunngavissaliisoq, meeqqalli pilersorneqarneranut akilii-

sussaatitaaneq pillugu malittarisassat meeqqanik inuusuttunillu ikiorsiisarneq pillugu Inatsisartut peqqussutaanniittut.

Taamaalilluni meeqqanut suli atualinngitsunut perorsaanikkut inerikkiartuutaasunik ulluunerani neqerooruteqartarneq pillugu Inatsisartut peqqussutaat tunngavigalugu kia akiliisussaatitaanerata aalajangersarnissaanut 1. januar 2009-mit inatsisikkut tunngavissaqanngilaq.

Tamatumunnga peqatigitillugu meeqqamik inuit ataasiakkaat akornanni isumaqatigiissuteqarnikkut paarsassanngortitsisarnerup isumaqatigiissutikkut pilersinneqartarnissaa meeqqanik inuusuttunillu ikiorsiisarneq pillugu Inatsisartut peqqussutaanni § 20-kkut aalajangersarneqarnera pineqarmat kia akiliisussaatitaanera isumaqatigiissutip taassuma qanoq paasineqarnissaanik nassuiaanermik tunngaveqartariaqarpoq.

Taamaattumik ulluunerani paaqqinniffimmiitsitsinermut akiliutinik akiliisitsiniarneq pillugu suliaq kommunip suliareqqissagaa inassuteqaatigaara.

Nalunaarummi malittarisassap qulaani issuarneqartup inatsisikkut pisariaqartumik tunngavissaqannginnera tamatumunnga peqatigitillugu Inatsisartunut Naalakkersuisunullu Inatsisartut Ombudsmandiat pillugu Inatsisartut inatsisaanni § 11 tunngavigalugu nalunaarutigaara.

3.9 Tjenestemandip suliffigissaata illoqarfimmut allamut nuunneqarneranik apeqqut (j.nr. 2009-329-0003)

Sulisup peqatigiiffia ilaasortani A sinnerlugu naammagittaalliorpoq. A Kalaallit Nunaanni Namminersornerullutik Oqartussat ataanni ilinniarfimmi sulisuuvoq.

Naammagittaalliuut Namminersornerullutik Oqartussat ataanni Naalakkersuisoqarfiup aalajangiineranut tunngasuuvoq. Ilinniarfiup allersarisami tjenestemandip allamut nuutsinneqarnissaanik aalajangiinera Naalakkersuisoqarfiup aalajangiinermini aalajangiusimavaa.

Naalakkersuisoqarfiup aalajangiineranit erserpoq peqatigiiffiup A-p ilaasortaaffigisaata tjenestemanditut atorfiup atorunnaarsinneqarneranik oqarnera Naalakkersuisoqarfiup isumaqatigigaa. Naalakkersuisoqarfilli A-p atorfimmik naleqquttumik neqerooruteqarfigineqarsinnaanera innersuussutigalugu isumaqartoq pineqartoq ukiuni pingasuni akissarsiaminik tigumminniinnarnissaminik piumasaqaateqarsinnaatitaanngitsoq. Naalakkersuisoqarfiup aalajangiinermini atorfimmut naleqquttumut allamut inissiinissaq pissutsinit A-mut namminermut tunngasunit ajornarsisinneqartoq oqaatigaa.

Naalakkersuisoqarfiup aalajangiinermini tjenestemandit pillugit inatsimmi § 15 tamatuma kingornatigut innersuussutigaa, tassuunalu aalajangersarneqarpoq tjenestemandi suliami annertussusiisigut suussusiisigullu allanngortiterivigineqarnerminik, sulinerup pissusaanik allanngortitsinngitsumik, atorfiullu tjenestemandimut tulluanngitsutut isigineqarsinnaajunnaarneranik kinguneqanngitsunik akuersinissaminut pisussaaffeqartoq.

Naalakkersuisoqarfiup aalajangiinermini oqaatigaa ilinniarfik naliliisoq A-p allamut nuutsinneqarnera suliassatigut allannguutinik nassataqanngitsoq, taamaattumillu ilinniarfik naliliisoq allamut nuutsitsisoqarsinnaasoq.

Kiisalu Naalakkersuisoqarfik naliliivoq Tunngaviusumik Inatsimmi § 27, imm. 3 eqqortinneqarsimasoq, tassami suliassat suliarineqartarnerat pillugu inatsimmi § 19-imi suliami illua'tungiusup isumaanik tusarniaasarneq pillugu aalajangersagaq aamma tjenestemandit pillugit inatsimmi allamut nuutsitsineq pillugu § 15-imi aalajangersagaq ilinniarfiup malissimammagit.

Naalakkersuisusoqarfimmut 31. august 2009-mi imatut allappunga:

"(...)

<u>Naammagittaalliummik killiliineq</u>

Oqaatigaara Naalakkersuisoqarfiup aalajangiineranit 31. juli 2009-meersumit ersertoq tjenestemanditut atorfiup atorunnaarsinneqarnera pineqartoq Naalakkersuisoqarfiup (peqatigiiffik A-p ilaasortaaffigisaa) isumaqatigigaa. Taamaattumik tjenstemanditut atorfiup atorunnaarsinneqarnera pineqartoq tunngaviutippara.

Tamanna tunngavigalugu naammagittaaliuummik suliarinninnera tjenestemanditut atorfiup atorunnaarsinneqarnerata kingunerisaanik A ukiuni pingasuni suliartoqquneqaratarsinnaanermut akissarsiaqartussaatitaaneranik apeqqummik KIIIN-ip suliarinninneranuinnaq tunngasuussaaq.

<u>Inatsisitigut tunngavigisaq</u>

Kalaallit Nunaanni Namminersornerullutik Oqartussani kommuninilu tjenestemandit pillugit Inatsisartut inatsisaanni nr. 21-mi 18. december 2003-meersumi (kingorna tjenestemandit pillugit inatsimmik taaneqartartussami) § 13 imattumik oqaasertaqarpoq:

“§ 13. Tjenestemandinut atorfeqarfik inatsit manna tunngavigalugu atorfinitsitsiviusoq sumiinneq eqqarsaatigalugu Kalaallit Nunaanni tjenestemandit atorfiinut aalajangersarneqarpoq.”

Aalajangersagaq pillugu nassuiaatit imaattunik oqaasertaqarput:

“Nuna atorfeqarfigisaq tassaavoq Kalaallit Nunaat. Taamaattorli atorfeqarfigisaq atorfinitsitsinermi oqartussaasumit killiligaavoq. Tassa imaappoq tjenestemandit kommunimi atorfe-

qartitaasut atorfeqarfimmi kommunip angissusianit killiligaasumi atorfinitsitaasut. Namminersornerullutik Oqartussani tjenestemandit Kalaallit Nunaat tamaat ataatsimut isigalugu atorfeqarfigaat. Aalajangersimasumut tunngatillugu naliliinikkut atorfeqarfiup sumi inissisimanerani allanngortitsinerit, naak tjenestemandinut nunami sumi atorfeqarfigisap iluaniikkaluarunilluunniit, nuutsitsinertut pissuseqarsinnaapput. Atorfimmik allanngortitsisoqarneri tamaasa pisumut tunngatillugu naliliisoqartassaaq atorfimmik allanngortitsineq tamatumani pineqarnersoq tjenestemandip naammagiinnarsinnaasaanik imaluunniit atorfimmik allanngortitsineq nuutsitsinertut pissuseqarnersoq. Pisumut tunngatillugu naliliinermi pissutsit assigiinngitsut imminnut naleqqiuttarlugit oqimaalutarneqartussat aallaavigineqassapput. Pissutsit oqimaalutarneqartussat ilaatigut tassaapput allanngortitsinerup siornatigut kingornatigullu atorfiit akornanni sanilliussineq, atorfiup allaaserineqarnera aamma allanngortitsinerit tjenestemandimut sioqqutsilluni ilimagineqareersinnaanersut. Taamatuttaaq sumiiffimmik allanngortitsineq aammattaaq naliliinermut ilanngunneqassaaq."

A-p allamut nuunneqarnissaanik (...) Ilinniarfiup aalajangiineranut atatillugu naammagittaalliuuteqarsinnaanerup misissorneqarnera pillugu (peqatigiiffiup A-p ilaasortaaffigisaata) siusinnerusukkut saaffiginnissutaata suliarineqarneranut atatillugu mappi suliami allagaatinik A-mut tunngasunik imalik ilinniarfimmit pissarsiaraara.

A-p allamut nuunneqarnissaa pillugu ilinniarfiup aalajangiinera 27. marts 2009-meersoq pillugu aqutsisoqatigiit tunngavilersuutaat pillugu suliami allagaatinit erserpoq, "(...) Ilinniarfimmi Aqutsisoqatigiit akerliliissutit nassiunneqartut misissorsimavaat, isumaqartoqartorli illit atorfeqartitaaninni pissutsit atorfeqarfiullu tunngaviata annertuumik allannguuteqarnissaa pineqanngitsoq, tak. illit atorfinitsitaanerit pillugu isumaqatigiisut." (Atorfeqarfimmi nutsigaavoq).

A ukiuni pingasuni suliartoqquneqaratarsinnaanermut akissarsiaqartitaasussaanersoq Naalakkersuisoqarfiup naliliinermini nunami sumiissusermut tunngasortaa ilanngussimaneraa uannut erseqqarlussorinarpoq.

Tamanna tunngavigalugu qinnutigaara Naalakkersuisoqarfik makku pillugit nassuiaateqaqqullugu.

1) Suliffiup sumiissusiata [Tunumit Kitaanut] allangortinnerani Naalakkersuisoqarfiup atorfimmik allanngortitsineq, nuutsitsinermut sanilliunneqarsinnaasoq pineqarnersoq naliliinermini ilanngussimaneraa uannut ilisimatitsissutigeqqullugu Naalakkersuisoqarfik qinnuigaara, tak. Tunngaviusumik Inatsimmi § 27-imi, imm. 3-mi periaaseq.

2) Naalakkersuisoqarfik qinnuigaara nunami sumiiffimmut pissutaaqataasoq sunik kinguneqarsimanersoq Naalakkersuisoqarfiup aalajangiinera 31. juli 2009-meersoq eqqarsaatigalugu qanoq isumaliutersuuteqartitsisimanersoq uannut ilisimatitsissutigeqqullugu.

3) Naalakkersuisoqarfik qinnuigaara atorfiup allannguuteqartinneqarnera nuutsitsinermut sanilliunneqarsinnasoq pineqarnersoq pillugu Naalakkersuisoqarfiup naliliisimanerani A-p atorfinitsitaanermut uppernarsaataanut qanoq sunniuteqarsimanersoq uannut ilisimatitsissutigeqqullugu. Atorfinitsitaanermi uppernarsaammit immikkoortoq una titarnertaaq una ilanngullugu eqqarsaatigalugu:

> ”Sulisitsisut suli tassaavoq (...) Ilinniarfik (Kitaaniittoq), suliffilli (Tunumi) inissisimassaaq.” (Atorfeqarfimmi nutsigaavoq).

Naalakkersuisoqarfiup akissutaa uanga suliamik suliarinninnerma inaarneqannginnerani peqatigiiffimmut A-p ilaasortaaffigisaanut saqqummiunneqassasoq naatsorsuutigineqarpoq.

Qulaani pineqartoq peqatigiiffimmut A-p ilaasortaaffigisaanut ullumi ilisimatitsissutigaara."

Naalakkersuisoqarfiup allakkatigut 15. september 2009-meersutigut imatut akivaanga:

"(...) Naalakkersuisoqarfiup allakkat 31. august 2009-meersut Inatsisartut Ombudsmandianeersut tiguai, A-p nuunneqarnissaanik (...) Ilinniarfiup aalajangiineranik Naalakkersuisoqarfiup atatiinnarlugu aalajangiineranik naammagittaalliuut pillugu.

Inatsisartut Ombudsmandiata Naalakkersuisoqarfik qinnuigaa ataani immikkoortut pingasut (...) pillugit nassuiaateqaqqullugu.

(...)

Naalakkersuisoqarfiup suliffiup sumiissusiata (Tunumi illoqarfimmi X-imit Kitaani illoqarfimmut X-imut) allanngortinnerani, atorfimmik allanngortitsineq nuutsitsinermut sanilliunneqarsinnaasoq pineqarnersoq naliliinermini ilannguppaa. Naalakkersuisoqarfik isumaqanngilaq atorfimmik allanngortitsineq nuutsitsinermut sanilliunneqarsinnaasoq. Taamaattorti Naalakkersuisoqarfik isumaqarpoq tjenestemandi akuersiteqqaarnagu nuutsitsineq pineqartoq.

Naalakkersuisoqarfiup nalilerpaa atorfeqartitsineq atorfiullu taaguutaa maannakkutut ittut. Tamanna (...) Ilinniarfiup 27. marts 2009-mi allagaani atuarneqarsinnaavoq, tassani nuutsitsinermut tunngavilersuutitut allaqqammat:

> "Nuutsitsineq aningaasaqarnikkut ilungersunartorsiornermik taamaallaat tunngaveqarpoq, periarfissaasimasullu ataatsimut nalilersorneqareerneratigut ajuusaarutigeqisatsinnik (Tunumi illoqarfimmi X-imi) atorfinnit (Kitaani illoqarfimmi X-imi) atorfimmut nuutsittariaqarsimavatsigit, tassani suliassat maannamut suliareriikkatit suliariinnassavatit. Taamaalilluni atorfiup imarisaanik kiisalu akissarsiannut tunngasunik allannguisoqassanngilaq".

Naalakkersuisoqarfiup ilanngullugu nalunaarutigisinnaavaa atorfiup sumiinnerata (Tunumi illoqarfimmit X-imit Kitaani illoqarfimmut X-imut) allanngortinneqarnera Naalakkersuisoqarfiup naliliinerani ilanngunneqarnikuummat, tak. ataani immikkoortoq 2.

(...)

Naalakkersuisoqarfiup nalillinermini tunngavigaa isumaliutissiissut nr. 483, 1969 "Isumaliutissiissut Tjenestemandit Ataatsimiititaliarsuanit 1965-imeersumit saqqummiunneqartoq". Isumaliutissiissutip immikkoortuani siullermi qupp. 22 il.il. oqaatigineqarpoq tjenestemandip atorfiata iluani qanorlu issusianik allannguinermut tunngatillugu:

"(...) Tamatumani inerneritinneqarpoq tjenestemandip nalinginnaasumik allannguutit atorfiup iluani allannguinerunngitsut atorfiullu taaguutaata iluaniittut, taama oqaatsinik atuinermi pisarneq malillugu oqaasertaaluunniit malillugit paasinninnermik tunngavillit, naammagiinnartariaqarai. Taamaalilluni tjenestemandip teknikkikkut ineriartornerup inooqatigiinnermiluunniit piumasanit ineriartornerup kinguneranik allannguutit naammagiinnartariaqarpai soorlu aamma atorfiup sumiissusaata inissisimanerata allanngortinneqarnera kilsalu allaffissornikkut aaqqissuusseqqinnerup kinguneranik allannguutit naammagiinnartariaqarai, allannguutit taakku suliassaqarfiup iluani atorfiullu taaguutaata killissaa qaanginngippagu."

Atorfiup nunami sumiiffimmi inissisimanerata pissutaaqataanera soorunami nalilersorneqarnikuuvoq. Tamatumani pissutaaqataasoq pingaartoq tassaasimavoq (...) Ilinniarfiup (Tunumi illoqarfimmi X-imiittup), aningaasaqarnikkut ilungersunartorsiornerup kingunerisaanik matusariaqalersimanera. Taamaattumillu periarfissaasimanngilaq A-p (Tunumi illoqarfimmi X-imi) atorfimmut allamut assingusumut nuutsinneqarnissaa.

(...)

A Namminersornerullutik Oqartussat (maanna Namminersorlutik Oqartussat) suliffeqarfiutaasa ataanni atorfeqarpoq, tassani atorfiup nunami sumiinnera tassaalluni Kalaallit Nunaat. Tamanna soorlu aamma Inatsisartut Ombudsmandiata tjenestemandip atorfinitsitaanermut uppernarsaataanit oqaaseqatigiinni tigulaariffigineqartuni naqissuserneqartoq, tassani allaqqammat:

"Sulisitsisut tassaaqallarpoq (uanga naqissusiinera) (...) Ilinniarfik, suliffilli (Tunumi illoqarfimmi X-imi) (...) Ilinniarfimmi inissisimassaaq. "

Tjenestemandit pillugit inatsimmi § 15 malillugu, A suliamik annertussusiisigullu allanngortitsivigineqarnerminik, sulinerup pissusaanik allanngortitsinngitsunik, atorfillu tulluartutut isigineqartillugu tjenestemanditut akuersisinnaanissaminut pisussaavoq."

Peqatigiiffiup A-mit ilaasortaaffigineqartup naammagittaalliuutaata suliarneqarnissaa itigartitsissutiginiarlugu tamatuma kingornatigut aalajangerpunga.

Inatsisartut Ombudsmandiat pillugu Inatsisartut inatsisaanni nr. 7-imi, 13. juni 1994-imeersumi § 6, imm. 4-kkut aalajangersarneqarpoq naammagittaalliuut misissuinermik aallartitsinermut pissutigissallugu naammannersoq Ombudsmandip aalajangissagaa.

Peqatigiiffiup A-p ilaasortaaffigisaata naammagittaalliuutaata suliarineqarnissaanik itigartitsininni oqaatigaara Kalaallit Nunaanni Namminersornerullutik Oqartussani kommuninilu tjenestemandit pillugit Inatsisartut inatsisaanni nr. 21-mi, 18. december 2003-meersumi (tjenestemandit pillugit inatsimmi) § 13-imit ersertoq:

"§ 13. Tjenestemandinut atorfeqarfik inatsit manna tunngavigalugu atorfinitsitsiviusoq sumiinneq eqqarsaatigalugu Kalaallit Nunaanni tjenestemandit atorfiinut aalajangersarneqarpoq."

Aalajangersagaq taanna pillugu oqaaseqaatit imaapput:

"Nuna atorfeqarfigisaq tassaavoq Kalaallit Nunaat. Taamaattorli atorfeqarfigisaq atorfinitsitsinermi oqartussaasumit killiligaavoq. Tassa imaappoq tjenestemandit kommunimi atorfeqartitaasut atorfeqarfimmi kommunip angissusianit killiligaasumi atorfinitsitaasut. Namminersornerullutik Oqartussani tjenestemandit Kalaallit Nunaat tamaat ataatsimut isigalugu atorfeqarfigaat. Aalajangersimasumut tunngatillugu naliliinikkut atorfeqarfiup sumi inissisimanerani allanngortitsinerit, naak tjenestemandinut nunami sumi atorfeqarfigisap iluaniikkaluarunilluunniit, nuutsitsinertut pissuseqarsinnaapput. Atorfimmik allanngortitsisoqarneri tamaasa pisumut tunngatillugu naliliisoqartassaaq atorfimmik allanngortitsineq tamatumani pineqarnersoq tjenestemandip naammagiinnarsinnaasaanik imaluunniit atorfimmik allanngortitsineq nuutsitsinertut pissuseqarnersoq. Pisumut tunngatillugu naliliinermi pissutsit assigiinngitsut imminnut naleqqiuttarlugit oqimaalutarneqartussat aallaavigineqassapput. Pissutsit oqimaalutarneqartussat ilaatigut tassaapput allanngortitsinerup siornatigut kingornatigullu atorfiit akornanni sanilliussineq, atorfiup allaaserineqarnera aamma allanngortitsinerit tjenestemandimut sioqqutsilluni ilimagineqareersinnaanersut. Taamatuttaaq sumiiffimmik allanngortitsineq aammattaaq naliliinermut ilanngunneqassaaq."

Oqaaseqaatinit ersertutut suliffeqarfigisat sumiissusiisa allanngortinneqarneri nuutsitsinertut pissuseqarsinnaapput. Aammattaaq erserpoq atorfiup allanngortinneqarnerani atorfiup allanngortinneqarnera atorfeqartitaasup akueriinnartariaqagaa imaluunniit atorfimmik allanngortitsineq nuutsitsinertut pissuseqartoq pineqarnersoq pisumi naliliisoqartassasoq. Nunallu ilaani sumiinnerup allanngortinneqarnera naliliinermi aamma ilaatinneqartassasoq.

Aammattaaq oqaatigaara suliami siusinnerusukkut suliarisimasanni tjenestemandit atorfinitsinneqartarfii pillugit aalajangersakkap aamma aalajangersakkap taassuma Tunngaviusumik Inatsimmi § 27, imm. 3-mut ataneqartinneqarsinnaanera eqqarsaatigalugit ajornartorsiut tikkuarpara. Taamani Aqutsinermut Pisortaqarfiusup uannut akissutaanit ilaatigut erserpoq atorfinitsinneqarfigisap nunap ilaani sumiinnera eqqarsaatigalugu tjenestemandit pillugit inatsimmi Kalaallit Nunaannut tamarmut aalajangersarneqarsimanerata naliliineq inatsisiliortut Tunngaviusumik Inatsimmi § 27, imm. 3 tunngavigalugu ingerlatsivimmut isumagisassanngortissimasaa tjenestemandillu pillugit siusinnerusukkut inatsimmi § 15-imut ilanngunneqarsimasoq mattutinngikkaa. Taanna eqqarsaatigalugu 2003-mi ukiumoortumik nalunaarutima kalaallisuuani qupperneq 526 qallunaatuuanilu qupperneq 413 innersuussutigaakka.

Suliamik misissuineq aallartinniarnagu paasissutissat pigineqartut tunngavigalugit aalajangerpunga.

Aalajangerninni manna pingaartillugu isiginiarpara, tassalu suliami pineqartumi malittarisassat tjenstemandinut tunngasuni atuuttut, eqqartuussisarnermi periaaseq imaluunniit inatsisilerinikkut taamaassorinninnerit tunngaviginagit matuma qularnaatsumik naatsorsuutiginissaanut tunngavissaqarnersoq, tassalu A eqqarsaatigalugu atorfiup allanngortinneqarnera nuutsitsinertut isigineqarsinnaasoq pineqarnersoq, tak. Tunngaviusumik Inatsimmi § 27, imm. 3.

Taamaalilluni uanga paasinninnera unaavoq Tunumit Kitaanut nuutsitsineq immini ima annertutigisumik allannguinerunersoq allaat Tunngaviusumik Inatsimmi nuutsitsineq pillugu aalajangersagaq eqqortinneqarsimanersoq naliliinissaq tunngaviusumik ajornartorsiutaasoq. Taamaattumik uanga paasinninnera unaavoq apeqqutip eqqartuussivitsigut qilersuisuusumik aalajangiivigineqarnera peqatigiiffimmut A-p ilaasortaaffigisaanut aamma A-mut iluaqutaanerpaassasoq.

Taamaattumik uanga paasinninnera unaavoq A-p tjenestemanditut atorfiup atorunnaarsinneqarnerata nassatarisaanik ukiuni pingasuni akissarsiaqarsinnaatitaaneranik apeqqutip inaarutaasumik qulaajarneqarnera eqqartuussivitsigut pisariaqartoq.

Peqatigiiffiup A-p ilaasortaaffigisaata suliap eqqartuussivikkut suliassanngortinneqarnissaa taamaaliornissamulluunniit ilitsersorneqarnissani kissaatigippagu taanna Kalaallit Nunaata Eqqartuussivianut imaluunniit Inatsisilerinermi Ikiorsiisarfimmut ilitsersortinniarluni saaffiginneqqullugu tamatuma kingornatigut innersuuppara.

Tamatumunnga atatillugu oqaatigaara peqatigiiffiup A-p ilaasortaaffigisaata imminut aningaasartuutaanngitsumik eqqartuussivikkut suliassanngortitsinissaa akuerineqassasoq oqartussaasunut taamaaliornissamik akuersissutiginnittartunut kaammattutiginiarlugu piareersimaniartunga, apeqqutip tunngaviusumik apeqqutitut pissuseqarnera pissutigalugu.

Tamatumunnga peqatigitillugu oqaatigaara peqatigiiffik A-p ilaasortaaffigisaa tamatumunnga taarsiullugu Namminersorlutik Oqartussat oqaloqatiginissaannut periarfissaqartoq, ajornartorsiutip aaqqiissutissaa alla nassaariniarlugu.

3.10 Inoqutigiinnut arlalinnut illulianik attartornermi attartortitsisup attartorneq pillugu isumaqatigiissummi assigiissaartunik oqaasertalersugaasumi kinaassusersineqarsinnaanera (j.nr. 2009-519-0005)

Innuttaasup ilaatigut attartorneq pillugu isumaqatigiissutip A/S Inissiaatileqatigiiffik INI-mut 1997-imi isumaqatigiissutigisimasami Iserit A/S-ip aqutsineranut nuunneqarsimaneranik iluarinninngitsup saaffiginnissutaa tiguara.

Saaffiginnissut misissuinermik aallartitsisoqarnissaanik pisariaqalersitsinngitsoq aqqutigalugu malugaara Kalaallit Nunaanni Namminersornerullutik Oqartussani inoqutigiinnut arlalinnut illulianik attartornermi attartorneq pillugu isumaqatigiissut akuerisaasoq A/S Inissiaatileqatigiiffik INI-mit atorneqartoq immikkoortumi ilaanni ataatsimi attartorneq pillugu isumaqatigiissutip imarisaanik attartortumut nalornilersitsisinnaasoq.

Taamaalilluni attartorneq pillugu isumaqatigiissummi § 1-imit suliami illua'tungeriinnik attartorneqartorlu pillugit killissalersuisuusumit erserpoq:

"A/S Inissiaatileqatigiiffik INI attartortitsisoq sinnerlugu ..." attartortitsisup kinaassusia taanagu.

Tamatumunnga peqatigitillugu attartorneq pillugu isumaqatigiissutip atsiorneqarfissaani imaattumik allassimasoqarpoq:

"Attartortitsisoq sinnerlugu", taamatuttaaq kina attartortitsisuusoq taanagu.

Ineqarnermut, Attaveqarnermut Angallannermullu Naalakkersuisoqarfik tamatumunnga atatillugu qinnuigaara attartorneq pillugu isumaqatigiissut Naalakkersuisunit inissianik attartortitsisarneq pillugu Inatsisartut peqqussutaanni § 2, imm. 1 tunngavigalugu akuerineqarsimasoq attartortitsisup kinaassusianik ilallugu annertusisariaqannginnersoq oqaaseqaateqaqqullugu.

Tamatumunnga atatillugu oqaatigaara attartortup A/S Inissiaatileqatigiiffik INI eqqarsaatigalugu inatsiseqartitsinikkut inissisimanera assigiinngitsuusoq, Inissiaatileqatigiiffiup inissianik attartortittakkanik kommunit imaluunniit Namminersorlutik Oqartussat sinnerlugit aqutsisuunera apeqqutaatillugu, makkulu erseqqinnerusumik oqaatigalugit:

> "Kommunip inissiaataanik Inissiaatileqatigiiffiup aqutsinera kommunip pineqartup Inissiaatileqatigiiffiullu isumaqatigiissutaannik tunngaveqarpoq, Inissiaatileqatigiiffiulli Namminersorlutik Oqartussat inissiaataannik (sulisunut inissiat eqqaassanngikkaanni) aqutsinera pisinnaatitaanermik Inissiaatileqatigiiffimmik pilersitsinissaq pillugu Inatsisartut peqqussutaanni § 2, imm. 2-kkut aalajangersagaasumik tunngaveqarluni.
>
> Attartortup pissutsit attartornermut tunngasut pillugit apeqqutini kommunimik tunngaviginninniarsinnaanerani siullertut apeqqutaavoq pissutsit A/S Inissiaatileqatigiiffik INI-mi suliassat suliarineqartarnerat paasitinneqarsinnaatitaanerlu pillugit nalunaarut nr. 37, 19. december 1996-imeersoq tunngavigalugu ingerlatsineq pillugu inatsiseqartitsinermi malittarisassani pineqartunut ilaanerat pineqarnersoq, tassanimi aalajangersarneqarmat attartortut inissianik aqutsineq kommunimut inissianik piginnittuusumut pinngitsooratik naammagittaalliuutigissallugu pisinnaatitaaffeqartut.
>
> Pissutsini attartortitsisarneq pillugu inatsiseqartitsinermi aamma isumaqatigiissuteqartarneq pillugu inatsiseqartitsinermi malittarisassanik tunngaveqartuni attartortitsisup attartortumut akisussaaffeqarnera isumaqatigiissuteqartarneq pillugu inatsimmi § 10. imm. 1-imik tunngaveqarpoq, tassuunalu aalajangersarneqarpoq attartortup aqutsisullu pisinnaatitaanerinut tunngasoq attartortumut erseqqissarneqarsimanngippat aqutsisoq tassaasoq attartortumut kisimi akisussaasoq.
>
> Suliassat Inissiaatileqatigiiffiup Namminersorlutik Oqartussat sinnerlugit pisinnaatitaanermik inatsisikkut aalajangersagaasumik tunngaveqarluni suliarisai eqqarsaatigalugit attartortoq inis-

siap piginnittuanut ingerlatsineq pillugu inatsiseqartitsineq tunngavigalugu aallaavittut naammagittaalliorsinnaatitaanngilaq. Aammattaaq attartortitsisoq inissianik aqutsinissamik isumaqatigiissuteqarnikkut Inissiaatileqatigiiffiup iliuusaanit qilersugaanerminit isumaqatigiissuteqartarneq pillugu inatsiseqartitsineq tunngavigalugu annertunerusumik qilersugaavoq, matumani tak. isumaqatigiissuteqartarneq pillugu inatsimmi § 10, imm. 2.

Tassani aamma ilaavoq attartortitsisup kinaaneranik attartortup ilisimasaqarnera ineqarnermut akiliutinik aalajangersaanermik attartortup nakkutilliinissaanut sunniuteqartoq, tassami ineqarnermut akiliutinik aalajangersaanermi inissiamik piginnittup aqutsinermut akileeqataassutai ilaasarmata, tak. inissianik attartortitsisarneq pillugu Inatsisartut peqqussutaanni § 30, imm. 2, tak. § 32.

Attartortoq allagaatit attartornermut tunngasut pillugit paasitinneqarnissaminik pisortat ingerlatsinerat pillugu paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu Inatsisartut inatsisaat tunngavigalugu aamma piumasaqarsinnaatitaavoq."

Naalakkersuisoqarfiup nalunaarfigaanga attartornermut isumaqatigiissut assigiissaartunik oqaasertalersugaasoq allanngortinneqarniartoq, taamaalilluni attartortitsisup kinaassusia isumaqatigiissummi takuneqarsinnaalersillugu.

Naalakkersuisoqarfik tamatuma kingornatigut nalunaarfigaara suliamik suliarinninnera annertunerusumik iliuuseqaqqinnanga unitsikkiga.

3.11 Inissianik attartortitsisarneq pillugu Inatsisartut peqqussutaanni innersuussisarneq pillugu malittarisassat attartortup inigisaminik Namminersornerullutik Oqartussat kommunillu inissiaataasa attartortittakkat pigisatut inissianngortissinnaanerat pillugu Inatsisartut peqqussutaat tunngavigalugu pisinissaminut periarfissaata qulakkeerneqarnissaa siunertaralugu atorneqarsinnaanngillat (j.nr. 2009-711-0003)

Suliami ukiumoortumik nalunaarummut tamarmiutillugu ilanngunnissaanut pissutissaqarnanga isumaqarfigisanni K Kommuni naliliivoq attartortup Namminersornerullutik Oqartussat kommunillu inissiaataasa attartortittakkat pigisatut inissianngortissinnaanerat pillugu Inatsisartut peqqussutaat tunngavigalugu inissiap attartukkap taassuma ernerminut najugaqatiginngisaminut tuninissaa siunertaralugu inissiamik attartukkaminik pisinissamik qinnuteqaataata sivitsuloorullugu suliarineratigut taarsiissuteqarnissamut akisussaaffeqalersimalluni. Kommunip suliamik inaarsaalluni suliarinninnginnerani attartortup toqunera piffissap suliamik suliarinninnermut atorneqartup sivisuup nassataraa.

K Kommunip taamani Ineqarnermut Attaveqarnermullu Pisortaqarfiusoq tamatumunnga atatillugu ilitsersoqqulluni qinnuigaa, Pisortaqarfiullu kommuni siunnersorpaa inissiaq

attartortup toqukkut qimaguttup erneranut innersuuteqqullugu, taassuma Namminersornerullutik Oqartussat kommunillu inissiaataasa attartortittakkat pigisatut inissianngortissinnaanerat pillugu Inatsisartut peqqussutaat tunngavigalugu inissiamik pisisinnaanera siunertaralugu.

K Kommunimut oqaatigaara kommunip taarsiissuteqarnissamut akisussaaffeqalersimanerminik naliliinera isumaqatiginagu oqarnissannut tunngavissaqanngitsunga, taamaattumillu siunertaq inatsisinik unioqqutitsisuunngitsoq kommunip illumik pineqartumik attartortup toqukkut qimaguttup erneranut tunniussinermigut isumagisimagaa.

Ineqarnermut, Attaveqarnermut Angallannermullu Naalakkersuisoqarfimmut tamatumunnga atatillugu imaattunik oqaaseqaateqarpunga:

"Suliami matumani pineqartoq tassaavoq illup tunineqarnissaanut akuersissummik qinnuteqarnerminut atatillugu K Kommunip Namminersornerullutik Oqartussanut malugeqqullugu oqaatigigaa illumik attartortup toqukkut qimagussimasup erneranut tunineqarnissaa siunertaasoq. Namminersornerullutik Oqartussat kommuni tamatumunnga atatillugu ilitsersorpaa - illup niuernermi aki atorlugu tunineqarneranut taarsiullugu - illu attartortup toqukkut qimagussimasup erneranut inissiatut attartortitatut inissianik attartortitsisarneq pillugu peqqussummi § 5, imm. 1, nr. 6 tunngavigalugu innersuuteqqullugu, taassumami illu tamatuma kingornatigut kommuni akuersisillugu pisiarisinnaammagu, malittarisassat immikkut ittut attartortunut inissanik attartukkaminnik pisinissamik kissaateqartunut atuuttut tunngavigalugit.

Oqaatigaara uanga paasinninnera unaasoq innersuussisarneq pillugu malittarisassaq taaneqartoq inissianik malittarisassat immikkut iluaqusiisut attartortunut atuuttut tunngavigalugit tunisinissaq siunertaralugu innersuussinissamut tunngavissamik imaqanngitsoq.

Inissianik attartortittakkanik pigisatut inissianngortitsisinnaaneq pillugu malittarisassat attartortunut tunisinermut tunngasuupput, ilusiliinerullu attartorneq aqqutissat eqqortut aqqutigalugit pilersinneqartartup, inissiap pisisumut iluaqusiisumik atugassaqartitsilluni tunisinissamik siuneqartaqartup nassatarissavaa inissianik attartortittakkanik innersuussisarneq pillugu malittarisassat attartortunut tunisineq pillugu malittarisassat saneqqunneqarnissaannut atorneqarnerat.

Tamatuma saniatigut inissianik attartortitsisarneq pillugu peqqussummi § 5, imm. 1, nr. 6 tassaavoq malittarisassaq inissianik inoqanngitsunik inissarsiortunut innersuunneqartussanik tulleriiaarisarneq pillugu malittarisassanut ataneqartillugu ikkunneqarsimasoq. Tassaneereerpoq tunisinissaq siunertaralugu innersuussineq inissianik attartortitsinermut tunngassuteqanngitsumik siunertaqartoq, taamalu inatsisinik unioqqutitsisuusoq."

3.12 Kommunit allagaataannik kasiiliisoqassappat piumasaqaatit (j.nr. 2009-905-0008)

Kommunimi siusinnerusukkut sulisuusimasup atorfeqartitaanera pillugu paasissutissat kommunip kasiilersimagai kommunimut tikeraarninnut atatillugu malugaara.

Siusinnerusukkut sulisuusimasup suleqatima ilaata oqaloqatiginissaa kissaatigisimavaa, taassumalu tamatumunnga atatillugu paasissutissiissutigaa qinnuteqaataanngitsumik soraarsinneqarsimalluni, soraarsitsinerullu kingornatigut ukiut arlallit qaangiunneranni suliap suliareqqinneqarnissaa kissaatigisimallugu. Kommunili akissarsialeriffimmi tunngaviusumik paasissutissat saniatigut soraarsitsineq pillugu allanik paasissutissaateqanngilaq, tassami suliaq sulisumut tunngasoq kasiilerneqarsimammat.

Tamanna tunngavigalugu "Kalaalit Nunaanni kommunini allagaatinik toqqorterisarneq kasiiliisarnerlu pillugit aalajangersakkat", Kalaallit Nunaata Atuagaateqarfiata Allagaateqarfiatalu katersugaasiveqarneq toqqorsiveqarnerlu pillugit Inatsisartut peqqussutaanni nr. 4-mi, 18. maj 1990-imeersumi §§-it 8-mit 11-mut[4], allagaateqarfeqarneq pillugu Inatsisartut inatsisaanni nr. 22-mi, 30. oktober 1998-imeersumi § 32-kkut ingerlateqqinneqartut tunngavigalugit 1991-imi suliarisimasaa misissorpara.

Kommunip suliami pineqartumi allagaatinik kasiiliinerata aalajangersakkanik allagaatinik toqqorterisarneq kasiiliisarnerlu pillugit ilitsersuummi qulaani taaneqartumi aalajangersarneqarsimasunik unioqqutitsisimanissaa ilimagissallugu tunngavissaqanngilanga.

Malugaarali aalajangersakkat taakku allagaatinik kasiiliinissamut piffissaliussatut aalajangersarneqarsimasut eqqarsaatigalugit pisariaqarneratut inatsisitigut tunngavissaqarnersut imaaliallaannaq nalorninartoqartoq.

Taamaattumik pissutsit nammineerlunga misissuiffiginiarlugit aalajangerpunga, tak. Inatsisartut Ombudsmandiat pillugu Inatsisartut inatsisaanni § 6, imm. 5.

Misissuininnut inerniliussatut Kultureqarnermut, Ilinniartitaanermut, Ilisimatusarnermut Ilageeqarnermullu Naalakkersuisoqarfimmut inassuteqaatigaara aalajangersakkat allanngortiterneqalerpata kasiiliinissamik apeqqummik naliliinermut tunngasortaa pingaartillugu isiginiarneqassasoq.

Tamatumunnga atatillugu isumaqarpunga aalajangersakkani matuma erseqqissarneqarnissaa isumaliutersuutigineqartariaqartoq, tassalu pisuni tamani suliap suliareqqinneqarneranik apeqqutit, allaffissornermi oqartussaasumut allamut naammagittaalliorneq, Ombudsmandimut naammagittaalliorneq imaluunniit eqqartuussivikkoortumik suliassanngortitsineq pineqartillugit suliamik suliarinneqqinneq, suliaq naammagittaalliuummut tunngasoq eqqartuussivikkoortumilluunniit suliarineqartoq inaarlugit suliarineqareersimatinnagit kasiiliisoqartassanngitsoq.

Aammattaaq inassuteqaatigaara kasiiliinissamut piffissaliussanut toqqarneqartunut tunngaviusut kommunit sukumiisumik ilitsersorneqarnissaat qulakkeerniarlugu allaaserineqarnissaat Naalakkersuisoqarfiup isumaliutersuutigissagaa, aamma aalajangersagaq

4) Aalajangersakkamut aallaqqaasiussami oqaatigineqarpoq taakku Inatsisartut peqqussutaanni §§-it 7-imit 12-imut tunngavigalugit aalajangersarneqarsimasut.

Naalakkersuisoqarfiup imatut aaqqissagaa, taamaalilluni kasiiliinissamut piffissaliussap naatsorsorneqartarnerata suliap aqutsinermi allaffissornikkut inaarlugu suliarineqarneranit aallartinneqartarnissaa allaaserineqarluni, pisunilu immikkut ittunik pissuteqarluni malittarisassat atorneqannginnissaannik atuutsitsinnginnissamut immikkut akuersissuteqarfiusuni piffissaliussap qanoq naatsorsorneqartarnissaa allaaserineqarluni.

Kasiiliinissamut piffissaliussat pineqartut eqqarsaatigalugit oqaatigaara sulianik atorfinitsitsinermut tunngasunik qinnuteqaatinik atorfiup inuttalerneqarnerani atorfinitsitsinermik kinguneqanngitsunik ingerlaannartumik kasiiliinissamut periarfissaq eqqarsarnartoqartutut isigigiga.

Inassuteqaatigaara qinnuteqaatinik atorfinitsitsinermik kinguneqanngitsunik kasiiliinissamut piffissaliussaq ukioq ataaseq inorlugu sivisussuseqalersillugu aalajangersarneqassanngitsoq.

Naalakkersuisoqarfiup inassuteqaatikka 21. juli 2009-mi akillugit oqaatigaa aalajangersakkat atuuttut atorunnaarsinneqassanersut imaluunniit kasiiliisarnermik ilitsersuut kisimi allanngortinneqassanersoq suli isumaliutersuutigineqarsimanngitsoq, tassami tamanna Kalaallit Nunaata Katersugaasivianik Allagaateqarfianillu sukumiinerusumik oqaloqatiginninnissamik tunngaveqartussaammat.

Naalakkersuisoqarfiup akissutaa tusaatissatut tiguara, oqaatigalugulu aalajangersakkat atuuttut atorunnaarsinneqarnissaasa allanngortinneqarnissaasaluunniit tungaanut manna tunngaviutinniariga, tassalu aalajangersakkat taakku qanoq paasineqarnissaat tunngaviit suliami oqaaseqaatinnit ersertut tunngavigalugit nassuiarneqartassasut.

4. Suliat suliniutillu nammineerluni misissugassanngortitat kommuninullu tikeraarnerit

Sulianik nammineerlunga misissuiffiginninnissannut Inatsisartut Ombudsmandiat pillugu Inatsisartut inatsisaanni nr. 7-imi, 13. juni 1994-imeersumi § 6, imm. 5 tunngavigalugu pisinnaatitaavunga.

Pisinnaatitaaneq taanna suliat/ingerlatat uku aallartinnissaannut 2009-mi atorpara:

4.1 Kommunit aaqqissuussaanerannut takussutissiat (j.nr. 2009-901-0030)

Kommunit kattutsinneqarnerannut atatillugu kommuninut tikeraartarnerma siunissami qanoq piareersarneqartarnissaat naliliiffigaara.

Taamaattumik kommunit aaqqissuussaanerinut takussutissiat pissarsiariniarpakka, kommunillu aaqqissuussaanerannut takussutissiaq atuuttoq kommunimut pineqartumut tikeraarnissannik aaqqissuussininni siunissami ilaatittalerniarlugu.

4.2 Tarnikkut napparsimasunut pinngitsaaliinermik atuisarneq (j.nr. 2009-905-0009)

Kalaallit Nunaanni tarnikkut napparsimasut pinngitsaaliinermik atuinermi inatsiseqartitsinikkut innarlitsaalineqarnerannut tunngasunik misissuineq aallartippara, pingaartumik nakkutilliisunik toqqaasarneq angerlartinneqarumallunilu qinnuteqaatit eqqarsaatigalugit, tarnikkut napparsimasup saaffiginninnera tunngavigalugu ataatsimut.

Misissuinera ukiup nalunaarusiuunneqartup naanerani suli naammassinngilaq.

4.3 Ineqarneq pillugu Maalaaruteqartarfiup suliap suliarineqarnissaanik itigartitsissuteqarnera pillugu misissuineq (j.nr. 2009-905-0011)

Suliami 2008-mi ukiumoortumik nalunaarutinni immikkoortumi 3.5-imi eqqartorneqartumi innuttaasoq pineqartoq Ineqarneq pillugu Maalaaruteqartarfimmut naammagittaalliornissamik ilitsersuinera malinniarlugu aalajangersimavoq.

A/S Inissiaatileqatigiiffik INI-p attartornermik atorunnaarsimaneranik innuttaasup naammagittaalliuutaata suliarineqarnissaa Maalaaruteqartarfiup itigartitsissutigisimagaa Maalaaruteqartarfiup ilisimatitsissutaa 22. juni 2009-mi tiguara. Innuttaasup attartorner-

mik nammineq atorunnaarsitsisimanera attartukkamillu nuussimanera Ineqarneq pillugu Maalaaruteqartarfiup aalajangiinerminut tunngavilersuutitut oqaatigaa.

Suliamili pissusiviusoq Ineqarneq pillugu Maalaaruteqartarfiup aalajangiinermini pingaartillugu isiginiarsimasaa paasissutissanut innuttaasup Ineqarneq pillugu Maalaaruteqartarfimmut naammagittaalliornissamik isumaliutersuutiginninnissaanik 2. oktober 2008-mi ilitsersuininni uanga tunngaviutitannut naapertuutinngilaq.

Tamatumunnga atatillugu A/S Inissiaatileqatigiiffik INI-p attartornermik atorunnaarsitsinissamik aalajangiinera 6. november 2006-imeersoq aallaavigaara.

Tamatuma saniatigut Ineqarneq pillugu Maalaaruteqartarfiup aalajangiinera suliap naammattumik paasissutissartalersorneqarneranik tunngaveqarnersoq erseqqarlussorinarpoq, tassami Maalaaruteqartarfiup siulittaasuata sulisuma ilaannik oqarasuaatikkut 23. juni 2009-mi oqaloqateqarnermini oqaatigisimammagu suliaq Ineqarneq pillugu Maalaaruteqartarfimmit Maalaaruteqartarfiup allattaata inassuteqaataa attartornerup attartukkap 28. november 2006-imi qimatassanngorlugu 27. november 2006-mi innuttaasumit atorunnaarsinneqarneranik ilaqartinneqartoq tunngavigalugu aalajangiivigineqarsimasoq.

Aammattaaq itigartitsinermi inatsisikkut tunngavigineqartoq aalajangiinermi takuneqarsinnaanngilaq.

Tamanna tunngavigalugu Ineqarneq pillugu Maalaaruteqartarfiup aalajangiineranut tunngavilersuut, Ineqarneq pillugu Maalaaruteqartarfiup suliamik paasissutissartalersuinera aamma Ineqarneq pillugu Maalaaruteqartarfiup suliami pissuviusunik naliliinera nammineerlunga misissuiffiginiarlugit aalajangerpunga, tak. Inatsisartut Ombudsmandiat pillugu Inatsisartut inatsisaanni § 6, imm. 5.

Ineqarneq pillugu Maalaaruteqartarfimmut tusarniaaninnut atatillugu Maalaaruteqartarfik qinnuigaara Maalaaruteqartarfik Maalaaruteqartarfiup allattaata inassuteqaataa kisiat tunngavigalugu naammagittaalliuummik aalajangiiviginninnissaminut naammattumik tunngavissaqarsimanersoq nalileeqqullugu, tak. inissianik attartortitsisarneq pillugu Inatsisartut peqqussutaanni § 86, imm. 1.

Misissuinera ukiup nalunaarusiuunneqartup naanerani suli naammassinngilaq.

4.4 Namminersorlutik Oqartussat suliffeqarfiutaanni nammineertitani pisortaasut saaffiginnissutinik naalakkersuinermut tunngasunik akisinissaminnut periarfissaat pillugu naalakkiut (j.nr. 2009-905-0012)

www.knr.gl-imi 28. oktober 2009-meersumi ilanngussamit aamma www.sermitsiaq.gl-imi 26. oktober 2009-meersumi ilanngussamit erserpoq Nukissiorfiit, Mittarfeqarfiit aamma Asiap pisortaat Naalakkersuisoqarfiup e-mailiani peqquneqarsimasut naalakkersuinikkut partiinit, Inatsisartut ataatsimiititaliaannit allanillu naalakkersuinermut attuumassuteqartunit saaffiginnissutit tamarmik Ineqarnermut, Attaveqarnermut Angallannermullu Naalakkersuisumit akineqartassasut.

Ingerlatsineq pillugu inatsiseqartitsinermi pisortani oqartussaasut imminnut sinnerlutik suliffeqarfigisartik atorfeqartitaanerminnullu tunngasut pillugit oqaaseqaateqarnissaminnut aalajangersimasumik kiffaanngissuseqarnerat pillugu malittarisassat isiginiarlugit Naalakkersuisoqarfik qinnuigaara e-mailip tusagassiuutitigut eqqartorneqartup aamma pisortat pineqartut oqaaseqaateqarsinnaatitaanerat pillugu allakkatigut naalakkiutit allat assilineri uannut nassiuteqqullugit, suliap erseqqinnerusumik nammineerluni misissuiffiginninnermik aallartitsissanerlunga isumaliutersuuteqarsinnaanera siunertaralugu, tak. Inatsisartut Ombudsmandiat pillugu Inatsisartut inatsisaanni § 6, imm. 5.

Isumaliutersuutikka ukiup nalunaarusiuunneqartup naanerani suli naammassineqanngillat.

4.5 Inissiamik tunniussinermik tunuartitsineq (j.nr. 2009-907-0006)

Innuttaasup pisut makku uannut naammagittaalliuutigai:

Siullertut, K Kommuni 2004-p affaani kingullermi innuttaasup ilaqutaasalu K-mi najugaqarfissamik tunineqarnissaannik neriorsuutiminik eqqortitsisimanngitsoq.

Aappaattut, containerip imaasa inissiamik tunniussinissap qulaani pineqartup piviusunngortinneqannginneranut atatillugu aserorterneqarsimasut taarsiissutigineqarnissaat K Kommunip innuttaasumut 22. september 2005-im itigartitsissutigisimagaa, innuttaasorlu tamatuma kingornatigut angerlarsimaffeerussimasoq, pigisallu toqqortarineqartut toqqortarineqarnerannut akiliutit akilersinnaasimanagit.

Pisut naammagittaalliuummi pineqartut pisimanerannit ukioq ataaseq sinnerlugu ingerlasimammat naammagittaalliuutip suliarineqarnissaa itigartitsissutigaara.

K Kommunilli suliami allagaatai misissoreerlugit uanga paasinninnera unaavoq kommunip suliamik innuttaasup nuunneranut atatillugu suliarinninnermini annertunerusumik kukkussuteqarsimanissaa mattunneqarsinnaanngitsoq, taamaappallu tamanna innuttaasup taarsiivigeqqulluni piumasaqaataanik aalajangiiviginninnermut sunniuteqarsinnaasoq.

Taamaattumik Inatsisartut Ombudsmandiat pillugu Inatsisartut inatsisaanni § 6, imm. 5 tunngavigalugu aalajangerpunga pissutsit innuttaasup naammagittaalliuutigisai nammineerlunga misissuiffiginiarlugit.

Misissuinera ukiup nalunaarusiuunneqartup naanerani suli naammassinngilaq.

4.6 Kommunip suliami siusinaartumik pensionisianut tunngasumi tusagassiortup innuttaasumik ikiuineranut atatillugu suliamik suliarinninnera (j.nr. 2009-907-0007)

Tusagassiortoq J uannut 10. november 2009-mi saaffiginnippoq, innuttaasup A-p allagaatinik paasitinneqarumalluni qinnuteqaataata K Kommunimit akuerineqarsimanngin-nera naammagittaalliuutiginiarlugu, oqaatigalugulu A-p piginnaatitsissutaa tunngavigalugu A sinniisuuffigigini imaluunniit qinnuteqaateqarnerani ikiorini.

J-ip e-mail, aamma 10. november 2009-mi, uannut nassiuppaa, taannalu allagaatip J-ip oqaatigisaatut A-p kommunimut tunniussimasaata assilineranik ilaqartinneqarpoq, tassanngalu erserluni suliani pensionisiaminut tunngasumi allagaatit assilinerisa J-imut nassiunneqarnissaat A-p kissaatigigaa.

Kommunimut suliaq pillugu saaffiginninnerminut atatillugu kommunip sulisitsisuminut naammagittaalliuutiginnissimanera J-ip aamma naammagittaalliuutiginiarpaa.

Kommunip suliami allagaatinik paasitinneqarumalluni qinnuteqaat pillugu allagaasa marluk assilineri aamma sulisitsisuminut naammagittaalliuutaata ulluligaanngitsup assilinera J-ip uannut tunniuppai.

Suliap tunngaviusumik apeqqutit arlallit tamanna tunngavigalugu imaaliallaannaq saqqummersippai, taakkulu nammineerlunga misissuiffiginiarlugit aalajangerpunga, tak. Inatsisartut Ombudsmandiat pillugu Inatsisartut inatsisaanni § 6, imm. 5.

K Kommuni tamatumunnga atatillugu makku pillugit tusarniaavigaara:

- Kommuni allagaatinik paasitinneqarnissamik qinnuteqaat kommunip A-mut allagaani 2. november 2009-meersuni oqaatigineqartutut A-p kommunimut 30. oktober 2009-mi tunniussimasaa pillugu aalajangiisimanersoq.

  Taamaappat kommuni qinnuigaara aalajangiinerup assilinera uannut nassiuteqqullgu. Suli aalajangiisoqarsimanngippat kommuni qinnuigaara qaqugu aalajangiissalluni kommunip naatsorsuutigineraa uanut paasissutissiissutigeqqullugu, kommunilu aamma qinnuigaara aalajangiisoqarpat aalajangiinerup assilinera uannut nassiuteqqullugu.

- Kommuni J-imut allakkani 28. oktober 2009-meersuni kingusinnerusukkulluunniit aalajangiisimanersoq A J-imut suliami illua'tungiusup sinniisaatut akuerineqarsinnaanersoq.

  Taamaappat kommuni qinnuigaara qanga aalajangiisoqarsimanersoq paasissutissallu suut kommunip aalajangiinerminut tunngaviutissimanerai paasissutissiissutigeqqullugu, kommunilu tamatumunnga peqatigitillugu qinnuigalugu paasissutissat taakkua assilinerinik nasseqqullunga.

  Kommuni taamatut aalajangiisimanngippat kommuni qinnuigaara A imaluunniit J eqqarsaatigalugit suliami illua'tungiusumut sinniisuunermik apeqqut kommunip isummerfiginiarneraa paasissutissiissutigeqqullugu.

- J-ip qullersarisaanut taanna pillugu kommunip naammagittaalliuutaa J-ip tusagassioriaasia pillugu imaluunniit J-ip atorfeqartitaanera pissutigalugu naammagittaalliuutitut paasineqassanersoq.

  Kommuni tamatumunnga peqatigitillugu qinnuigaara manna pillugu nassuiaateqaqqullugu, tassalu kommunip inatsiseqartitsinermi malittarisassat J-imit ilisimaneqannginnerat pillugu J-imut avoqqaarliutigineqartut qanoq paasineqarnissaat kommunip naammagittaalliuut sioqqullugu J-imut ilitsersuutigisimanerai.

Kommunimut saaffiginninnerminut tunuliaqutaasoq tassaasoq A-p suliamik pensionisiaminut tunngasunik kommunip suliarinninneranik iluarinninnginnerminik oqarsimanera J-ip aamma oqaatigimmagu kommuni aammattaaq qinnuigaara suliami tassani aalajangiisoqarsimanersoq paasissutissiissutigeqqullugu, taamaappallu A naammagittaalliuummik Isumaginninnermi Naammagittaalliuuteqartarfimmut tunniussisimanersoq kommunip ilisimasaqarfigineraa paasissutissiissutigeqqullugu. Taamaappat kommuni qinnuigaara aalajangiinerup assilinera uannut nassiuteqqullugu.

Misissuinera ukiup nalunaarusiuunneqartup naanerani suli naammassinngilara.

5. Suliat nalinginnaasumik soqutiginaatillit, inatsiseqartitsiffiusunut agguataakkat

Ulluunerani paaqqinniffiit

5.1 Namminersornerullutik Oqartussani Ilinniartut Ineqarfiisa Allaffeqarfiata meeqqanik paarsinermik aaqqissuussineranik atuinermut angajoqqaat atuisutut akiliutinik Namminersornerullutik Oqartussat kommunini ulluunerani paaqqinniffinnut aalajangersarsimasaat unioqqutillugit akiliisinniarnissaannut Kalaallit Nunaanni Namminersornerullutik Oqartussat inatsisitigut tunngavissaqarsimanngitsut

Innuttaasoq ilinniarnerminut ilaasumik Nuummiinnerminut atatillugu Namminersornerullutik Oqartussani ilinniartut ineqarfiisa allaffiata meeqqanik paarsiviani Tikiusaami meeqqamut ataatsimut qaammammut 5.000 kr.-nik akiliuteqaqqussaasimanini pillugu naammagittaalliorpoq.

Innuttaasup tamatumunnga peqatigitillugu kommunip najugarivitami aningaasartuutinut taakkununnga utertitassanngortillugit pisortanit ikiorsiissutinik ikiorsiisimanera naammagittaalliuutigaa.

Utertitassanngortitsilluni ikiorsiisimaneq pillugu naammagittaalliuutip suliarineqarnissaa Ombudsmandip itigartitsissutigaa, tassami apeqqut taanna Isumaginninnermi Naammagittaalliuuteqartarfimmut naammagittaalliuutigineqarsinnaammat.

Tamatuma kingornatigut Tikiusaami meeqqanik paarsinermut angajoqqaallu akiliutaannut aalajangersimasunut inatsisitigut tunngaviusoq Ombudsmandip isummerfigaa, Ombudsmandillu paasinninnera unaavoq paaqqinniffik taamaattoq ulluunerani paaqqinniffiit, ulluunerani angerlarsimaffinni paarsisitsisarneq il.il. pillugit Inatsisartut peqqussutaata taamani atuuttup aalajangersaaffigisassatut siunertaasa ilagisimagaat.

Ombudsmandip tulliullugu paasinninnera unaavoq meeqqamut ataatsimut qaammammut 5.000 kr.-nik atuisut akiliutaannik akiliisitsiniarnissamut pisariaqarneratut inatsisitigut tunngavissaqarsimanngitsoq.

Ombudsmandip tamatumunnga atatillugu oqaatigaa Kalaallit Nunaanni Namminersornerullutik Oqartussat missingersuutaat pillugit Inatsisartut inatsisaat aamma missingersuusiortarneq pillugu maleruaqqusat atuisunut akiliutinik innuttaasunut akileeqqusinissamut tigussaasutigut inatsisitigut tunngavittut atorneqarsinnaanngitsut.

Ombudsmandi aamma naliliivoq meeqqanik paarsisarnermik aaqqissuussineq isumaginninnermi perorsaanikkut siunertaqanngitsoq, matumani Tikiusaaq ilanngullugu eqqarsaatigalugu, meeqqanut atualersimanngitsunut perorsaanikkut inerikkiartuutaasumik ulluunerani neqerooruteqartarneq pillugu Inatsisartut peqqussutaata atortuulernerata kingornatigut ima nalorninartortaqartigisoq tamanna Ombudsmandip Inatsisartunut Naalakkersuisunullu nalunaarutigisariaqarlugu, tak. Inatsisartut Ombudsmandiat pillugu Inatsisartut inatsisaanni § 11. (J.nr. 2008-143-0001).

Ilinniarfiup A Nuummi sisamassaanik 7. januar 2008-mit 19. marts 2008-mut atuariartoqqullugu 5. november 2007-imi aggeqquaa.

Aggeqqusissummit erserpoq atuarnermut atatillugu Nuummiinnermi ilinniartut ineqarfianni inissaq inniminnerneqarsimasoq.

A Nuummi atuarnermini meeqqami nassarnissaat K Kommunimi isumaginninnermik ingerlatsivimmut 9. november 2007-imi qinnuteqaatigaa. Qinnuteqaat qinnuteqarnermi immersugassaq assigiissaartunik imatut oqaasertalersugaasoq atorlugu pisimavoq:

"QINNUTEQARNERMI IMMERSUGASSAQ

Branchernermi meeqqamik/meeqqanik nassataqarnermi paaqqinniffimmi inissap akilerneqarnerani aningaasatigut ikiorneqarnissaq.

Siusinnerusukkut oqaatigineqarpoq meeqqat branchernermi nassarneqarsinnaanngitsut. Aatsaat pisuni immikkorluinnaq ittuni paaqqinniffimmi inissamik pissarsisoqarsinnaavoq kiisalu tamatumunnga aningaasartuutaanerusut matussutissaannik aningaasatigut ikiorsiisoqarsinnaalluni.

...-MI ATUARTOQ

INUTTUT NORMU:

Ateq:

...-mit ...-p tungaanut brancherneq:

Atuartitsissut:

Branche:

MEEQQANIK UKUNINNGA NASSATAQARTOQ

Inuttut normu: Ateq: Massakkut paaqqinniffik: Nassarneqarpoq/Nassarneqanngilaq

KRYDSILIIGIT

MEEQQAP/MEEQQAT NASSARNISSAANNUT TUNNGAVILERSUUT

Qinnuteqaat isumaginninnermik ingerlatsivimmut nassiunneqassaaq" (Atorfeqarfimmi nutsigaavoq)

K Kommuni A-mut 4. januar 2008-mi imatut allappoq:

"Matumuuna nalunaarutigissavarput Isumaginninnermi allaffeqarfiup qitornavit Nuummi ... skoleophold 4-mut ilinniarfimmiinnissanni 7. januar - 19. marts 2008 nassarnissaanut qinnuteqaatit tigusimagatsigu.

Isumaginninnermi allaffeqarfiup qinnuteqaatit akuersissutigivaa Inatsisartut peqqussutaat nr. 15, 20. november 2006-imeersoq kap. 8 § 28, stk. 1, nr. 2 tunngavigalugu.

Taamatut aalajangiineq peqquteqarpoq meeqqat immikkut pisariaqartitsinerat toqqammavigineqarmat."

Pisortanit ikiorsiissutit pillugit Inatsisartut peqqussutaanni nr. 15-imi, 20. november 2006-imeersumi § 28, imm. 1 imaattunik oqaasertaqarpoq:

"§ 28. Aammattaaq kommunalbestyrelsi pisortanit ikiorsiissutit utertinneqarnissaat pillugu aalajangiisinnaavoq:

1) Inuup aningaasaqarnikkut sulinikkulluunniit mianersuaalliorluni iliuuseqarnera pissutigalugu pineqartoq ikiorneqartariaqarpat.

2) Piffissami pisortanit ikiorsiissutisinissamik qinnuteqarfiusumi takuneqarsinnaappat qinnuteqartoq piffissap sivikitsup ingerlanerani pisortanit ikiorsiissutinik utertitsisinnaasoq."

A-p naammagittaalliuut imaattunik oqaasertaqartoq tamatuma kingornatigut uannut nassiuppaa:

"Naammagittaalliuutinni una pineqarpoq: K Kommunimi socialforvaltningip ilinniartut anaanaasut meeqqatik nassarniarunikkit namminneq akisussaaffigilersimagaat. Inatsisip nutaap Namminersornerullutik Oqartussat inatsisiliaannigooq tunngavilersuutigineqarluni. Socialchef ... inassutaani oqarpoq. Itigartitsissut allaganngorlugu tunniunneqanngilaq. (Vedlagt bilag til lån i socialforvaltning).

...-nngorniarpunga sisamassaanik piffissami 060108-190308[-mi]. Siullertigut ajornaquteqanngitsumik meeqqakka marluk Nuummut ilaginiarlugit socialimut qinnutigigaangakkit akueritittarsimavunga. Maannali qinnuteqarama akuerineqanngilanga atugassinniarlungali qaammammut meeqqerivimmut meeqqamut ataatsimut KAF-imi akiliisarput 5.000,- kr. marlunnillu

meeraqarama 10.000,- kr. qaammat ataaseq, qaammatit pingasut 30.000,- kr. Allatut ajornarmat atortutut atsiorpunga, aapparami piniartuugami (fisker) meeqqat paarinissaat ajornakusoortittaramiuk unnueriataartarami aalisarluni. Taassumali kingorna nalunngilara pissutsit eqqunngitsut atuutsinneqarnerat naammagittaalliuutiginiarlugu. Naammassigumami 2010-mi meeqqat nassarnerannut katillugit 135.000,- kr. rente ilanngullugu immaqa 160.000,- kr. taarsissallugit.

Taamatut aaliangiineq amigaateqartutut isigaara, pissutigalugu ilinniartut tapersersorneqarnerusariaqaraluarput. Angajoqqaajulluni qaammammut ilinniarnersiutit taama annikitsigitillugit oqimaatsumik artukkerneqarneq ingasappallaaqaaq. Kommunit ilaat akuersisut ilisimavara. K Kommunili sooq akuersinngila. Akuerineqanngitsunga inatsit takuterruusaannarpaat, suna tunngaviunersoq sukkasuumik nassuiaappasillunga pappiaqqamik atsiorneqartanngitsumik!

Oqarpullu Hjemmestyret aaliangersagaliarigaat. Taamatut iliornerat naammagittaalliorfigaarput ...-mit pisulluta Hjemmestyremut, Ilinniartitaanermulli Naalakkersuisoq oqaaseqanngilaq! Inuussutissarsiornermut Naalakkersuisoq ... oqaaseqaammini taanna qitiusutut naammagittaalliuut oqaaseqarfiginngilaa!

Inatsit ilinniartitaanermut angajoqqaat avataaniit Nuummut atuariartortut meeqqaminnik nassartarnissaat akuerineqartariaqarpoq, meeqqerivimmullu kommunit Hjemmestyrelu tapersersuillutik akiliussisarnissaat aaqqiivigineqartariaqalerpoq, naammassiguttami INI, meeqqerivik allallu akiligassat akitsortussaapput. Saniatigut meeqqerivimmut atukkat akilersuligassat incasso aqqutigalugu ingasappallaaqaaq!

Avammut pissutsit ilinniartitaanermut taamak inissisimatillugit tusarliunneqartariaqalerput, tamannalu sulissutigaara."

Suliffeqarnermut Inuussutissarsiutinillu Ilinniartitsinermut Pisortaqarfik oqaaseqaateqaqqullugu allakkatigut 20. februar 2008-meersutigut imatut qinnuigaara:

"Innuttaasup naammagittaalliuutaa ilinniagaqarnerup ilaata Nuummi ingerlanneqarneranut atatillugu ilinniartut ineqarfianni najugaqartut meeraannik "Meeqqerivik Tikiusaaq"-mi Nuummiittumi paarsinermik aaqqissuussinermut ilaatigut tunngasoq tiguara.

Ilinniartut ineqarfiinik ataatsimut aqutsisoqarfiup nittartagaanit ilaatigut makku erserput:

"...-mi ilinniartuuguit suliamullu aalajangersimasumut ilinniassallutit qitornallu affarmit arfinilinnut ukiulik illoqarfinni suliamut aalajangersimasumut ilinniarfimmiinnerpit nalaani paaritissinnaanngikkukku qitornat pisortaqarfiup meeqqeriviutaani Meeqqerivik Tikiusaaqmi paaritinniarlugu qinnuteqarsinnaavutit.

Illoqarfinni inunnik isumaginninnermut ataatsimiititaliap nalilissavaa qitornavit Nuummut ilaginissaa pisariaqarnersoq. Qitornavit Meeqqerivik Tikiusaaq-miinnissaa kommuninnit akilerniarneqartartoq isumannaareersimassaaq. Meeqqat Nuummut ilagineqarsinnaapput inissamik meeqqerivissamillu unnersuussisoqarsimappat.

Qinnuteqaat KAF Visitation-imut nassiunneqassaaq, qaammatit pingasut sioqqullugit ilinniarfiup aallartinnginnerani. Tassanilu piumasaqaataavoq najukkami inunnik isumaginnittoqarfimminngaanniit allagaqaatit ilaanissaat. Taamalilluni naliliisoqarsinnaatitaammat qitornat nassarneqarnissaannut, paarineqarnissaanullu akiliissutit."

K Kommunip oqaatigaa paaqqinniffimmi inissanut akiliutit meeqqamut ataatsimut qaammammut 5.000 kr.-t missaanniittut akilersinniarneqartartut.

Naammagittaalliuut erseqqinnerusumik misissuinermik aallartitsinermut pissutigissallugu naammannersoq naliliinnginninni Suliffeqarnermut Inuussutissarsiutinillu Ilinniartitsinermut Pisortaqarfik qinnuigaara paaqqinniffimmik pilersitsinermut kiisalu inissanut akiliutinik akiliisitsiniarnermut inatsisitigut tunngavigisaq pillugit nassuiaateqaqqullugu."

K Kommuni tamatumunnga peqatigitillugu qinnuigaara mappi allagaatinik A-p meeqqat paarineqarnerannut ikiorneqarnissaminik qinnuteqaataanut tunngasunik imalik misissugassanngorlugu uannut nassiuteqqullugu.

Suliami allagaatit arlallit nassuiaammik imaattunik ilaqartinneqartut K Kommunimit 17. marts 2008-mi tiguakka:

"K Kommunimi isumaginninnermik ingerlatsivik ilinniagaqarnerup ilaata Nuummi ingerlanneqarneranut atatillugu piffissami 06.01.2008-miit 20.03.2008-mut ulluunerani paaqqinnittarfimmut akiligassanik akiliunneqarnissamik ikiorsiissuteqartoqarnissaanik 9. november 2007-imi faxikkut qinnuteqaammik tigusaqarpoq.

K Kommunimi isumaginninnermik ingerlatsivik naatsorsuereerluni 04.01.-2008 aallarnerfigalugu 30.000,00 kr.-nik meeqqat marluk qaammatini pingasuni paaqqinniffimmut akiligassat matusissutissaannik utertillugit akilerneqartussanik akuersissuteqarpoq, taamaalilluni A-p meeqqani Nuummut ilagisinnaaniassammagit, uia aalisartuullunilu piniartuummat ullut arlerlugit peqanngissinnaasarnera isiginarlugu.

Ikiorsiissutit ataasiaannartumik ikiorsiissutitut tunniunneqarsinnaanngillat, pisortanit ikiorsiissutit pillugit Inatsisartut peqqussutaanni nr. 15-imi, 20. november 2006-imeersumi kapitali 6-imi § 20 tunngavigalugu, § 4, imm. 1-imi aamma § 8-mi piumasaqaatit A-p naammassisimanngimmagit, taamaattumillu taarsiullugu K Kommuni aalajangerpoq ikiorsiissutit utertillugit akilerneqartussatut tunniunneqassasut, tassami aappariit piffissami sivikitsumi tunniunneqartut utertillugit akilersinnaalissammatigit, inooqataata isertitai tunuliaqutaralugit.

Mappimi allagaatit uku assilineri ilanngullugit nassiunneqarput:

1. Qinnuteqaat immersugassaq 09.11.07-imi nassiunneqartoq.

2. Ilinniarfiup allagai 05.11.07-imik ullulerneqarsimasut.

3. Aningaaseriviup itigartitsissutai 03.01.08-mik ullulerneqarsimasut.

4. Isumaginninnermi ataatsimiititaliap siulittaasuanut aalajangiiffigisassatut inassuteqaat 04.-01.08-meersoq.

5. Isumaginninnermi ingerlatsivimmit aalajangiineq pillugu allagaq 04.01.08-meersoq.

6. Suliami allattuiffik." (Atorfeqarfimmi nutsigaavoq)

Naalakkersuisoqarfiup nassuiaataa imaattoq 10. april 2008-mi tiguara:

"Inatsisartut Ombudsmandiata allakkatigut 20. februar 2008-meersutigut Naalakkersuisunut ilaasortamut Siverth K. Heilmannimut ingerlatitaasutigut Inuussutissarsiornermut, Suliffeqarnermut Inuussutissarsiutinillu Ilinniartitsinermut Naalakkersuisoqarfik qinnuigaa paaqqinniffiup Meeqqerivik Tikiusaap Nuummiittup pilersinneqarneranut kiisalu paaqqinniffimmik atuisut akiliutaannik akiliisitsiniarnissamut inatsisitigut tunngaviusut pillugit nassuiaateqaqqullugu.

Aallaqqaasiutitut oqaatigineqassaaq Ombudsmandip allagai Inuussutissarsiornermik, Suliffeqarnermik Inuussutissarsiutinillu Ilinniartitsinermik Aqutsisoqarfimmit allaffissornikkut akisassanngorlugit innersuunneqarsimammata, taamatuttaarlu Aqutsisoqarfiup kingusinaartumik akissuteqarneq tamatumunnga peqatigitillugu ajuussaarutigissallugu, tak. Ombudsmandip taanna pillugu eqqaasitsissutitut allagai 31. marts 2008-meersut, tamannalu Inatsisartut massakkut ataatsimiinnerata nassatarisaanik ulapaarnermik kiisalu Naalakkersuisut aaqqissuussaanikkut oqartussaasoqarfitsigullu allanngortiterneqarnerannik pissuteqarpoq.

Meeqqanik paarsinermik aaqqissuussineq pineqartoq eqqarsaatigalugu pineqartoq tassaavoq neqeroorut, ilinniagaqartut ilinniarnerminnut ilaatillugu Nuummiinnerannut atatillugu meeqqat paarineqarnissaannik pisariaqartitsinerup aaqqiivigineqarnissaanik siunertaqartoq.

Meeqqanik paarsinermik aaqqissuussineq taanna ilinniartut ineqarfiini ineqartut meeqqat paarineqarnissaannut periarfissanik apeqqutilliisarnerat tunngavigalugu Ilinniartut Ineqarfiisa Allaffeqarfiata Nuummiittup (KAF-ip) suliniuteqarneratigut pilersinneqarsimavoq, taamatuttaarlu KAF-imit aamma ingerlanneqarluni. Meeqqanik paarsinermik aaqqissuussineq taanna 1980-ikkut naalerneranni pilersinneqarsimavoq, utaqqiisaagallartumik aaqqissuussinertut, ingerlatsinerup Nuup Kommunianit kingusinnerusukkut tiguneqarumaarnera aallaavigalugu, taamatuttaarlu meeqqamut ataatsimut qaammammut akiliutit 1. januar 2006-ip tungaanut 2.500 kr.-usimallutik. Ingerlatsinerulli isumagineqarnera eqqarsaatigalugu kommunip, Kultureqarnermut, Ilinniartitaanermut, Ilisimatusarnermut, Ilageeqarnermullu Pisortaqarfiup taamani suliassaqarfimmi tassani oqartussaasup KAF-illu isumasioqatigiinnerannut inerniliunneqartutut aalajangerneqarpoq ingerlatsineq taaneqartumit kingullermit isumagineqaannassasoq.

Taamaalilluni meeqqanik paarsinermik aaqqissuussineq taamaallaat pilersinneqarsimavoq ilinniagaqartut avataaneersut meerallit illoqarfimmi ulluunerani paaqqinniffinni inissianik qulakkeeriniarnerminni allani inunnut illoqarfimmi najugaqartunut sanilliullutik ajornartorsiuteqarnerusut meeqqanik paarsinikkut ajornartorsiutaat aaqqiiviginiarlugit, taamatuttaarlu taaneqartut siulliit illoqarfimmi ilinniarfigisaminni ilaquttaminnit ikinngutiminnillu meeqqanik paarsinermut atatillugu ikiorneqarsinnaasaratik. Meeqqanik paarsisitsinissamut periarfissap taassuma pingaarnertut siunertaa tassaavoq ilinniagaqartut ilinniakkaminnik naammassinnittartut pro-

centinngorlugit amerlisinniarneqarnissaat, tassami misilittakkat takutimmassuk ilinniartut ilinniakkaminnik maanaannaq kipititsisartut ilarpassuisa kipititsinerannut illoqarfiup najugaqarfigisap avataani ilinniarallarnermut atatillugu meeqqanik paarsisitsiniarnermi ajornartorsiutit pissutaasartut. (...) Qulaani takuneqarsinnaasutut ilinniartut ineqarfiat Nuummiittoq KAF-imit Namminersornerullutik Oqartussat sinnerlugit ingerlanneqarpoq, ilinniagaqartut ilaqutaasalu inissaqartinneqarnissaat siunertaralugu, tamannalu ilaatigut 2008-mi aningaasanut inatsimmi konto pingaarneq 62.01.05, Ilinniartunik Nuummi ineqartitsineq (ingerlasinernut aningaasaliissutit) pillugu missingersuutinut nassuiaammi takuneqarsinnaavoq. Taamatuttaaq kingullertut taaneqartumi takuneqarsinnaavoq KAF-ip aammattaaq Meeqqerivik Tikiusaaq ingerlakkaa, taannalu tassaasoq ilinniagaqartut sinerissameersut meerallit meeraasa paarineqarnissaannut periarfissaq.

Aammattaaq oqaatigineqarsinnaavoq KAF-ip meeqqanik paarsinissamut periarfissamik pilersitsinermut, matumani neqeroorummik atuinermut akiliutit aalajangersarneqarnerat ilanngullugu eqqarsaatigalugu, aaqqissuussinermini Namminersornerullutik Oqartussat missingersuusiorneq pillugu malittarisassaat maleqqissaarsimagai, tassanilu pingaartumik taaneqartumi kingullermi kapitali 4.1.1 "Suliffeqarfik isertitatigut matussuserneqartoq" pineqarpoq. Missingersuutit pillugit malittarisassani quppernermi 21-mi takuneqarsinnaavoq ingerlatsinermut aningaasaliissutit iluanni suliffeqarfimmik isertitatigut matussuserneqartumik ingerlatsineq ajornassanngitsoq, missingersuutinut ilanngussami oqaatigineqarpat tamanna assersuutigalugu aqutsinikkut immikkoortortap pineqartup pissusissamisoortumik ingerlatarigaa. Missingersuutit pillugit malittarisassani tamatuma saniatigut takuneqarsinnaavoq suliffeqarfikkut isertitatigut matussuserneqartukkut ingerlaavartunik aningaasartuuteqartoqarsinnaasoq, ingerlatat isertitallu qaffasissusiinut naapertuuttunik, taamatuttaarlu aqutsinikkut immikkoortortap kiffartuussinerit pineqartut isertitatigut matussutit atorlugit ingerlanniakkat aqutsinikkut immikkoortortap suliassaanit allanit immikkoortisimasinnaassagai. Ingerlataqarfiit isertitatigut matussuserneqartut tamatumunnga peqatigitillugu tassaassapput aqutsinikkut immikkoortortap suliassarpiaasa pissusissamisoortumik ilagisaat. Kiisalu missingersuutit pillugit malittarisassani taakkunani akinik aalajangersaanermik apeqqut eqqarsaatigalugu takuneqarsinnaavoq kiffartuussinernut isertitatigut matussuseqarneqartunut akiliutigitinneqartut aalajangersarneqassasut pisortat namminersortulluunnit unammillertigisat eqqarsaatigalugit unammillernikkut equtitsisoqartinnagu, siunissarlu ungasinnerusoq eqqarsaatigalugu aningaasartuutaasussat matussuserneqarsinnaanngorlugit.

Naalakkersuisoqarfiup tamanna tunngavigalugu paasinninnera unaavoq KAF-ip meeqqanik paarsinermik aaqqissuussinerata piumasaqaatit taakku eqqortikkai, tassami KAF-ip meeqqanik paarsinermik aaqqissuussinera missingersuutit pillugit nassuiaammi missingersuutinut ilanngussami eqqaaneqarsimammat, taamatuttaarlu meeqqanik paarsisitsinissamut periarfissaq ilinniagaqartut avataaneersutut taaneqartut Nuummiikkallarnerminni Namminersornerullutik Oqartussat ilinniartunut inaataanni najugaqartunut taamaallaat tunngatinneqarluni, taamaalillutik ilinniartut pineqartut illoqarfimmi ilinniagaqarfimmiinnerminni ilinniakkaminnut tunngasunik aallussinerusinnaaqqullugit. Aammattaaq erseqqissarneqartariaqarpoq immikkut ittumik neqeroorut pineqarmat, taannalu ilinniartut ineqarfiini Namminersornerullutik Oqartussanit ingerlanneqartuni najugaqarsinnaatitaanermik tunngaveqartutut naatsorsuutigisariaqarpoq, taamatuttaarlu neqeroorut ilinniagaqartunit meeralinnit piumaneqartoq pineqarluni. Tamatuma saniatigut neqeroorut taanna ilinniagaqartunut pineqartunut qularutissaanngitsumik iluaqusiisuuvoq, taamatuttaarlu neqeroorummik atuineq ilinniartut ineqarfiini najugaqassagaanni atussal-

lugu piumasaqaataanani. Tamatumunnga atatillugu erseqqissarneqassaaq pineqartoq taamaallaat tassaammat ilinniagaqartunut atorfissaqartitsisunut immikkut kiffartuussineq, taassuma allatut iliornermigut pissarsiariniarsinnaasaa, naak ajornakusoornerugaluartumik. Tamatuma saniatigut oqaatigineqartariaqarpoq akinik aalajangersaaneq akiliutit kiffartuussinerullu oqimaaqatigiinnissaat isiginiarlugu pisimammat, tassami akit aalajangersarneqarsimammata KAF-ip meeqqanik paarsinermik aaqqissuussinermi sulisuinut aningaasartuutit, matumani perorsaasoq aalajangersimasumik atorfeqartitaasoq ataaseq, kiassarneq nerisaqartitsinerlu ilanngullugit eqqarsaatigalugit, meeqqat qassiussusissaannik aalajangersaanikkut matoqqalaaginnarneqarsimammata. Meeqqanik paarsinermik aaqqissuussinerup ingerlanneqarnerani aningaasaqarnikkut pissutsinik misissuinermut atatillugu tamaani Kultureqarnermut, Ilinniartitaanermut, Ilisimatusarnermut Ilageeqarnermullu Pisortaqarfiusup KAF peqatigalugu malugaa qaammammut akiliutit 5.000 kr.-nut aalajangersarneqartariaqartut, meeqqanik paarsinermik aaqqissuussineq aningaasaqarnikkut iluanaarutaananilu tamatumunnga peqatigitillugu amigartooruteqaataassanngippat. Tamannaluuna tunngavigalugu akiliutit 1. januar 2006-imit taamatut inissineqarsimasut, tamannalu kommuninut oqaloqatiginnissutigineqarsimavoq, taakkumi ilinniagaqartut avataaneersut eqqarsaatigalugit tassaammata "oqartussaasutut pilersuisuusut". Tamatumunnga peqatigitillugu oqaatigineqarsinnaavoq ilinniagaqarfiit aasaanerani atuanngiffeqarnerisa nalaanni meeqqanik paarsisitsinermik aaqqissuussinerup matoqqaffiani akiliisitsisoqarneq ajormat, taamatuttaarlu meeqqat quliusussatut aalajangersarneqarsimallutik, taamaalillutik meeqqat marluk inorlugit ukiullit amerlassusiliinikkut meeqqat marluk inissaannik atuisutut naatsorsuunneqartarlutik.

(...) Kiisalu akiliutitigut nammagassaq eqqarsaatigalugu oqaatigineqartariaqarpoq taanna ilinniagaqartumit akilerneqartussaajuaannanngimmat, ilinniagaqartulli kommunitut najugarivitaanit akilerneqartarluni, tak. taamani Ilaqutaqariinnermut Pisortaqarfiusup allagai 8. januar 2007-imeersut ilanngullugit nassiunneqartut, tassanilu kommunit ilisimatinneqarput ilinniagaqartut meeqqanik paarsinermik aaqqissuussinermik atuinerannut atatillugu aningaasartuutit meeqqanik inuusuttunillu ikiorsiisarneq pillugu Inatsisartut peqqussutaat tunngavigalugu matussuserneqarsinnaasut, kommuni naliliippat meeqqanik paarsinermik aaqqissuussineq atorneqarpat tamanna meeqqamut pitsaanerusussaq eqqarsaatigalugu pisariaqartoq, taamaaliornikkut meeqqap angajoqqaani illoqarfimmi ilinniagaqarfimmeeqatigisinnaaqqullugit.

Naalakkersuisoqarfiulli eqqumaffigaa pisortat suliffeqarfiisa inatsisitigut tunngaveqarnissaannik piumasaqaatip annertusiartuinnarnera, matumani inatsisitigut tunngaveqarnermik tunngaviusup suli ineriartortinneqarnera ilanngullugu eqqarsaatigalugu, pissutigalugu periarfissaq siulleq atorlugu inatsisitigut tunngavissaq eqqortoq allatut iliornikkut pissarsiariniarneqartariaqartoq, tassa inatsisitigut tunngavimmik apeqqutip erseqqissarneqarnissaa siunertaralugu aningaasanut inatsimmi oqaasertaliussanik immikkut aningaasaliissutitaqanngitsunik aalajangersaatitsinikkut.

(...)" (Atorfeqarfimmi nutsigaavoq)

Naalakkeruisoqarfiup nassuiaataa paarsinermik aaqqissuussineq pillugu ilitsersuutip Ilinniartut Ineqarfiisa Allaffeqarfiannit suliarineqarsimasup assilineranik imaattumik ilaqartinneqarpoq:

"Meeqqerivik "Tikiusaaq"-mut inissiinerni

1) Ilinniartut Nuummut brancheskoleopholderiartut meerartaat suli atuartunngunngitsut meeqqerivik "Tikiusaaq"-mut kisimik isersinnaapput.

2) Meeqqerivik Tikiusaaq meeqqanik 10-nik taamaallaat inissaqartitsisinnaavoq. Meeraq marluk inorlugit ukiulik meeqqatut marluttut naleqartarpoq.

3) Tikiusaamiittalernissaannulli piumasaqaataavoq ilinniartup hjemkommune-aniit akiliunneqarnissamut uppernarsaat KAF-imut tunniunneqareersimassasoq.

4) Hjemkommunemit uppernarsaat takkuppat iinniartoq akuersissummik allaffigineqassaaq. (FP 7-4)

5) Ilinniartoq allaffigineqareerpat Tikiusaamut isertussat listiannut meeraq ilanngunneqassaaq Tikiusaamullu tunniullugu.

6) Hjemkommunemit akuersissutip kopia (original personsageaniissaaq) kiisalu isertut listiat ilanngullugu debitorafdelingimut tunniunneqassaaq akiiiisoqartarnissaa pissutigalugu.

7) Nutaatut ilinniartut ilaat socialimut aningaasanik pisarput Tikiusaamut akiliutissaminnik taamaattoqartillugu listimi selvbetaleritut nalunaarsorneqartassapput.

8) Meeqqerivik Tikiusaaq ulikkaaqqanngippat gæstebarneqarnissaq ajornanngilaq.

9) Meeqqap Tikiusaamiinnissaa suli naanngitsoq angerlartinniaraanni tamanna piaartumik angajoqqaajusup allaganngorlugu nalunaarutigisassavaa kommunemut akiligassaliorneq unitsinneqarniassammat."

Naalakkersuisoqarfiup nassuiaataa Ilinniagaqartut Ineqarfiisa Allattoqarfiata ilinniarfinnut kommuninilu isumaginninnermik ingerlatsivinnut tamanut allagaasa 7. november 2005-imeersut assilinerannik imaattumik aammattaaq ilaqartinneqarpoq:

"Pineqartoq: Nuummi sivikinnerusumik ilinniartut meeqqeriviat "Tikiusaaq" qaammammut akiliutip qaffanneqarnissaanut ilisimatitsissut.

Nuummi sivikinnerusumik ilinniartut meeqqeriviat "Tikiusaaq" 1980-ikkut naalerneranni utaqqiisaasumik aallartinneqarpoq, kingusinnerusukkut Nuup Kommunianit ingerlatilerneqarnissaa eqqarsaatigineqarluni.

Taamanilu utaqqiisaasumik aallartinneqarani qaammamnut meeqqamut ataatsimut kr. 2.500,00-nik akeqarpoq.

Qaammatini arlalinni Nuup Kommunia, KIIIP kiisalu Ilinniartut Ineqarfiisa Allaffeqarfiat isumasioqatigeereersut aalajangerneqarpoq meeqqerivik "Tikiusaaq" Ilinniartut Ineqarfiisa Allaffeqarfiannit ingerlatiinnarneqassasoq.

Oaammammut akiliutip ulloq manna tikillugu nalimmassarneqarsimannginnera pissutigalugu KIIIP aamma Ilinniartut Ineqarfiisa Allaffeqarfiat misissuereerlutik paasisimavaat meeqqerivik "Tikiusaaq" aningaasatigut iluanaarfiunanilu annaasaqaataaffiussanngippat pisariaqartumik qaammammut akiliut qaffanneqartariaqartoq. Misissuinermilu aalajangerneqarpoq meeqqerivik "Tikiusaaq"-mut akiliut qaffanneqassasoq qaammammut kr. 2.500,00-miit kr. 5.000,00-mut ullog 01. januar 2006 aallarnerfigalugu."

Ilaqutariinnermut Pisortaqarfiup kommuninut tamanut KANUKOKA-mullu allagai 8. januar 2007-imeersut:

"**Pineqartoq: Pisortanit ikiorsiisarneq pillugu Inatsisartut peqqussutaat tunngavigalugu ilinniartunik ikiorsiisarneq.**

llaqutariinnermut Pisortaqarfimmiit paasineqarpoq kommunit nalornissutigigaat, ilinniartut meerallit, meeqqanik meeqqerivimmiittuteqarnerannut aningaasatigut akiliussilluni ikiorsiisinnaaneq, piffissami sivikinnerusumi illoqarfigisaq qimallugu ilinniakkaminnik ingerlassisunut. Ilinniartut namminneq meeqqerivimmiititsineq akissaqartinneq ajorpaat.

Aprilip aallaqqaataa 2007 pisortatigut ikiorsiisarneq pillugu Inatsisartut peqqussutaat nr. 15, 20. november 2006-imeersoq atuutilerpoq. Inatsisartut peqqussutaat nutaaq malittarisassanik pisoqqanik nutarterineruvoq, aammalu pisortatigut ikiorserneqartartunik sulilernissamut siuarsaataasutut piumassuseqalersitsinissamullu kajumissaataalluni.

Nalinginnaasumik ilinnartut Inatsisartut peqqussutaat nr. 15. pisortatigut ikiorsiisarneq pillugu peqqussut tunngavigalugu ikiorserneqartartussaanngikkaluarput, tassa piumasaqaataammat suliffissarsiortutut inissinneqarsimanissaq, takuuk § 8. Kisiannili siunertaanngilaq ilinniartut taamatut inissitsillugit ikiorserneqarnissamut periarfissaarunnissaat.

Kommunit naliliinerisa kingunerannik ilinniartut meeqqerivinnut akiliinissamut aningaasatigut ikiorserneqarnissamut periarfissaqartussaapput, takuuk § 9 meeqqanut inuusuttunullu Inatsisartut peqqussutaanni 15. april 2003-meersumi. § 9-mi imm. 2-mi ikiorsiinissamut periarfissat ammatitsipput. Tassa aalajangiisuussaaq kommunit naliliisinnaanerat, meeqqap ineriartornerminut pisariaqartitai tunngavigalugit meeqqerivimmiititsinermut akiliussinissamut, taamaalilluni meeqqap angajoqqaat ilinniarneranni ilagiinnarsinnaallugit."

Kultureqarnermut, Ilinniartitaanermut, Ilisimatusarnermut Ilageeqarnermullu Pisortaqarfimmut 3. februar 2009-mi imatut allappunga:

"(...)

Naalakkersuisoqarfimmi aqutsisoqarfiup pisortaata ...-p oqarasuaatikkut apeqquteqaatinnut akissutitut oqaatigaa atuisut akiliutaattut piumasaqaataasumut aningaasanut inatsimmi oqaasertaliussatigut tunngavissaq suli aaqqinneqarsimanngitsoq.

Paasissutissat pigineqartut tunngavigalugit aalajangerpunga atuisut qaammammut 5.000 kr.-nik akiliuteqaqqunissaannut inatsisitigut tunngavigisamik misissuineq aallartinniarlugu.

Naalakkersuisoqarfik tamatumunnga atatillugu qinnuigaara apeqqutit uku pillugit nassuiaateqaqqullugu:

1. Meeqqerivik Tikiusaaq Nuummiittoq paaqqinniffiuva paaqqinniffiit aqunneqarnerat, siulersugaanerat ingerlanneqarnerallu pillugit nalunaarut nr. 5, 16. april 2007-imeersoq tunngavigalugu ingerlanneqartoq?

2. Naalakkersuisut paaqqinniffimmik taassuminnga ulluunerani paaqqinniffiit, ulluunerani angerlarsimaffimmi paaqqinniffiit il.il. pillugit Inatsisartut peqqussutaanni nr. 7-imi, 21. maj 2002-meersumi § 3, imm. 3-mi oqaaseqatigiit aappaat tunngavigalugit nakkutiginnippat?

3. Paaqqinniffimmiittuutillit atuisut akiliutaannut akiitsoqartoqalersillugu meeqqap paaqqinniffimmit anisinneqartarnera eqqarsaatigalugu Inatsisartut peqqussutaanni qulaani taaneqartumi § 3, imm. 4-mi malittarisassami aamma nalunaarummi Inatsisartut peqqussutaat taanna tunngavigalugu aalajangersarneqartumi malittarisassani pineqartunut ilaatinneqarpat?

4. Inatsisitigut malittarisassanik ilinniagaqartut Nuummiikkallartut meeqqaminnik kommunip ulluunerani paaqqinniffiutaani Nuummiittuniititsinissaannut mattussisunik peqarpa?

5. Meeqqerivik Tikiusaaq Nuummiittoq paaqqinniffiuva ulluunerani paaqqinniffiit, ulluunerani angerlarsimaffimmi paaqqinniffiit il.il. pillugit Inatsisartut peqqussutaanni nr. 7-imi, 21. maj 2002-meersumi § 3, imm. 2-mi paaqqinniffiit imminnut pigisut pillugit malittarisassami pineqartunut ilaatinneqartoq ilaatinneqarsinnaasorluunniit, tak. peqqussutissatut siunnersuummi aalajangersagaq taanna (siunnersuummi § 2, imm. 2) pillugu oqaaseqaatit, taakkunanngami ersermat aalajangersakkami tassani paaqqinniffiit inuussutissarsiutitut suliffeqarfinni atorfeqartitaasut meeraasa atugassaattut pilersinneqartut pineqartunut aamma ilaatinneqartut?"

Ilinniartunut Tunngasunik Aqutsisoqarfiup 13. marts 2009-mi imatut akivaanga:

"llinniagaqarnersiuteqarnermut Aqutsisoqarfik Inatsisartut Ombudsmandiannit allakkanik 3. februar 2009-meersunik tigusaqarpoq, tassani ilaatigut lnuussutissarsiornermut, Suliffeqarnermut lnuussutissarsiutinullu ilinniartitsinernut Naalakkersuisoqarfiup taamanikkut oqartussaaffiusup tusarniaanermi akissutaa 7. april 2008-meersoq tunngavigalugu Ilinniartunut Ineqarfiisa Allaffeqarfiannut (KAF) Nuummi Meeqqerivik Tikiusaami meeqqanik paarsisarnermut tunngatillugu arlalinnik apeqquteqarluni. Peqatigisaanik Ombudsmandip allakkiaani allanneqarpoq Naalakkersuisoqarfik aqutsisoqarfimmi pisortaq ... tamanna pillugu oqarasuaatikkut apeqquteqarfiginerani ilisimatitsisimasoq atuisut akiliuteqarnissaannut piumasarineqartunut aningaasanut inatsimmi oqaasertaliussatigut inatsisitigut tunngavissanik suli pilersitsisoqarsimanngitsoq, soorlu aamma tusarniaanermi akissutip 7. april 2008-meersup kalaallisuunngortinneqarnera Ombudsmandimit ujartorneqartoq.

Aallarniutigalugu oqaatigineqassaaq suliaq llinniagaqarnersiuteqarnermut Aqutsisoqarfimmi akisassanngortillugu innersuunneqarnikuummat, taanna tassaalluni Kultureqarnermut, llinniartitaanermut, Ilisimatusarnermut llageeqarnermullu Naalakkersuisoqarfiup ataani allaffeqarfik nutaaq.

Oqaasertaliussanut amigaatigineqartunut tunngatillugu oqarasuaatikkut oqaatigineqartut eqqarsaatigalugit Aqutsisoqarfimmit oqaatigineqassaaq kingullertut taaneqartoq taamaallaat imatut paasineqassammat akiliinissamut pisussaaffik aningaasanut inatsimmi oqaasertaliussinikkut suli allanneqarsimanngitsoq. Oqaasertaliussinikkut iluarsiisimannginneq taamaalilluni Aqutsisoqarfiup isumaa naapertorlugu assigiinnanngilaa Meeqqerivik Tikiusaap atorneqarneranut akiliummik akileeqqusinissamut inatsisitigut tunngavissat naammattut pigineqanngitsut.

Tassunga atatillugu Aqutsisoqarfik taamanikkut lnuussutissarsiornermut, Suliffeqarnermut Inuussutissarsiutinullu Ilinniartitsinernut Naalakkersuisoqarfiup allakkiaanut 7. april 2008-meersumut innersuussissaaq, tassani allanneqarluni Ilinniartut Ineqarfiisa Allaffeqarfiat (KAF) meeqqanik paarsisarfimmik pilersitsinermigut, tassunga ilanngullugu neqeroorutip iluaqutigineranut aalajangersarneqarnera, aaqqissuussineq Namminersornerullutik Oqartussat missingersuusiornermi malittarisassaanni 26. februar 2002-meersuni aalajangersakkat naapertorlugit akiliutip naleqqussaqqissaarneqarsimanera, tassani pingaartumik pineqarluni malittarisassani kapitali 4.1.1 isertitatigut matussuserneqartunik ingerlatsineq. (...) Soorlu takuneqarsinnaasoq akiliut tassaavoq ilinniagaqartut avataaneersut meeraannik paarsinissamut ikiorsiinissamik kissaatip naammassineqarnissaanut tunngavittut pisariaqartuusoq, soorlu aamma peqatigisaanik meeqqanik paarsisarneq aningaasanik inatsisikkut akilersorneqanngitsoq, tassa nammineq piumassuseqarnikkut annertunerusumik akiliutaammat, Nuummi Namminersornerullutik Oqartussat ilinniartunut ineqarfinni najugaqarnissamut piumasaqaatinut ilaanngitsoq.

(...)

Tamanna tunngavigalugu Aqutsisoqarfik isumaqarpoq KAF-ip meeqqanik paarsinissamik neqeroorutaa inatsisitigut tunngaveqarnikkut ingerlatsinermut aningaasaliinerup ataani isertitaqarsinnaaneq eqqarsaatigalugu inatsisitigut tunngaveqarneq pillugu missingersuusiornermi malittarisassani aalajangersakkat iluanniittoq, tamannalu aamma Namminersornerullutik Oqartussat missingersuutaat pillugit Inatsisartut inatsisaanni nr. 8-mi, 29. oktober 1999-imeersumi § 14-imut nassuiaatinit aamma takuneqarsinnaavoq, tassani takuneqarsinnaavoq aningaasaliissutini ingerlatanut atassuteqartumik isertitaqartoqarpat ingerlatsinermut aningaasaliissutit tunngavigalugit isertitaqartoqarsinnaasoq. 2009-mut aningaasanut inatsimmi konto pingaarneq 40.90.05 Nuummi ilinniartunik ineqartitsinermut missingersuutinut ilanngussami missingersuutini immikkoortiterinermut atatillugu takuneqarsinnaavoq KAF-ip Meeqqerivik Tikiusaaq ingerlatarigaa, ilinniartunut sineriammeersunut meeraqartunut meeqqanik paarsinissamut periarfissaasoq.

Aqutsisoqarfiulli akiliuteqarnissamut piumasaqaammut tunngatillugu oqaasertaliussap ikkunneqarnerata naleqquttuunera pillugu taamanikkut oqartussaasup allakkiaani 7. april 2008-meersumi nalunaarutigisimasaa aalajangiussimavaa. Tamatumali nanginneratut Aqutsisoqarfiup ajuusaarutigissavaa aningaasanut inatsimmut atuuttumut naleqqiullugu tamatuma naammassineqarnissaa iluatsinngitsoorneqarmat, tamannalu oqartussaaffiit allanngortaqattaarnerinut atatillugu paatsooqatigiinnermik peqquteqarpoq, tassunga ilanngullugu kingullermik 1. november 2008, ukiup kingulliup iluani ilinniartunut ineqarfinnut tunngasut aqqusaarsimasaat. Aqutsisoqarfiulli taamatut oqaasertaliussamik ikkussinissaq periarfissaq siulleq aqqutigalugu anguniarsariniarpaa.

Peqatigisaanilli Aqutsisoqarfiup malugeqqussavaa taamanikkut ilusimigut KAF atuukkunnaarsimammat, tassa KAF Kultureqarnermut, Ilinniartitaanermut, Ilisimatusarnermut Ilageeqarnermullu Naalakkersuisoqarfiup 2009-mi martsip aallaqqaataani aqutsisoqarfimmut matumunga ilanngunneqarmat taamaattumillu Kultureqarnermut, Ilinniartitaanermut, Ilisimatusarnermut Ilageeqarnermullu Naalakkersuisoqarfiup ataani immikkoorunnaarluni. Taamaalilluni tamatuma malitsigisaanik meeqqanik paarsisarneq taaneqartoq ukioq manna martsip aallaqqaataaniit Ilinniagaqarnersiuteqarnermut Aqutsisoqarfimmit isumagineqalerpoq.

Ombudsmandip apeqqutit saqqummiussai eqqarsaatigalugit makku oqaatigineqassapput:

1) Ulluunerani paaqqinnittarfiit aqunneqarnerat, siulersugaanerat ingerlanneqarnerallu pillugit Namminersornerullutik Oqartussat nalunaarutaat nr. 5, 16. april 2007-imeersoq naapertorlugu Meeqqerivik Tikiusaaq paaqqinnittarfittut ingerlanneqarpa?

Aallarniutigalugu oqaatigineqassaaq ulluunerani paaqqinnittarfiit aqunneqarnerat, siulersugaanerat ingerlanneqarnerallu pillugit Namminersornerullutik Oqartussat nalunaarutaat nr. 5, 16. april 2007-imeersoq januarip aallaqqaataani 2009-miit atorunnaarsinneqarmat nalunaarummi § 2 ilanngunnagu, taanna martsip aallaqqaataani 2009-mi atorunnaarsinneqarmat, meeqqanut suli atualinngitsunut perorsaanikkut inerikkiartuutaasunik ulluunerani neqerooruteqartarneq pillugu Inatsisartut peqqussutaat nr. 10, 5. december 2008-meersumi § 31, imm. 2, nr. 2 . Nalunaarummi § 2-mi, maannakkut atorunnaarsinneqarsimasumi, pineqarput ulluunerani paaqqinnittarfinni siulersuisut, Aqutsisoqarfiup isumaa naapertorlugu suliamut matumunga attuumassuteqangitsut.

Ulluunerani paaqqinnittarfiit taamaattumik siuliani taaneqartumit meeqqanut suli atualinngitsunut perorsaanikkut inerikkiartuutaasunik ulluunerani neqerooruteqartarneq pillugu Inatsisartut peqqussutaat nr. 10, 5. december 2008-meersumit malittarisassiuunneqarput, taassumalu siusinnerusukkut atuuttoq ulluunerani paaqqinnittarfiit il.il. pillugit Inatsisartut peqqussut taarsersimallugu.

Aqutsisoqarfiup aamma ilisimatitsissutigisinnaavaa meeqqanik paarsisarnermik aaqqissuussineq Meeqqerivik Tikiusaaq inatsisartut peqqussutaannut kingullertut taaneqartumut ilaasutut isigineqanngimmat, soorlu aamma meeqqanik paarsisarnermik aaqqissuussineq taamanikkut ulluunerani paaqqinnittarfiit aqunneqarnerat, siulersugaanerat ingerlanneqarnerallu pillugit nalunaarummi aalajangersakkanut ilaasutut isigineqanngitsoq.

Tamatumunnga siullermik pissutaavoq Inatsisartut peqqussutaanni atuuttumi aammalu siusinnerusukkut nalunaarummi atuussimasumi taamaallaat pineqarmata kommunini ulluunerani paaqqinnittarfiit imaluunniit ulluunerani paaqqinittarfiit nammineq ingerlanneqartut, tak. meeqqanut suli atualinngitsunut perorsaanikkut inerikkiartuutaasunik ulluunerani neqerooruteqartarneq pillugu Inatsisartut peqqussutaanni § 11, imm. 2. Aammattaaq § 1, imm. 2-mut nassuiaatini erseqqissaatigineqarpoq ulluunerani paaqqinnittarfiit kommunimi imaluunniit nammineq ingerlatatut aaqqissuunneqarsinnaasut.

Tamatuma nanginneratut Aqutsisoqarfimmiit erseqqissaatigineqassaaq meeqqanik paarsisarnermik aaqqissuussineq peqqussummi ulluunerani paaqqinnittarfinniit allaanerussutaasoq tassaammat meeqqanik paarsinissamut neqeroorut ilinniartunut ineqarfinnik aqutsiviup pi-

ngaarnertut ingerlataanut naleqqiullugu ingerlatat malitsigimmassuk, tassa ilinniartunut avataaneersunut inissaqartitsinissaq. Tassunga ilanngutissaaq sammineqarniartunut tunngasut allaaneruneri, tassa kingulertut taaneqartoq tassaammat ilinniartunik avataaneersunik meeraqartunik meeqqanik paarsinissamut pisariaqartitsinermut ikiuunnissaq, piffissami sivikitsumi sapaatit akunneri 20-t angullugit Nuummiittunuinnaq tunngasuulluni, soorlu aamma ilinniagaqartut taakku immikkoortumik kommunip iliuuserisartagaata malitsigisaanik kommunimi ulluunerani paaqqinnittarfiani nalinginnaasumi inissaqartinnissamut ilaatinneqarneq ajortut. Taamaalilluni siullermik utaqqiisaagallartumik ikiorsiisoqartarnera pineqarpoq, tamannalu paasineqassaaq piffissami sivikitsumi ilinniartut Nuummi najugaqartarnerat. Meeqqanik paarsinissamik aaqqissuussinermut allatut oqaatigalugu ilisarnaataasoq tassaavoq piffissami sivikitsuinnarmi meeqqat angajoqqaavisa illoqarfimmi ilinniarfimmiinerisa malitsigisaanik meeqqat taarserneqakulasuullutik, tassa atuisut tassaammata angajoqqaat qitiusumik ilinniarfinni ilinniartuusut.

Meeqqerivik Tikiusaaq taamaattumik Aqutsisoqarfiup naliliinera malillugu meeqqanik paarsinissamik aaqqissuussineruvoq taamaattumillu ulluunerani paaqqinnittarfiunani. Meeqqanut suli atualinngitsunut perorsaanikkut inerikkiartuutaasunik ulluunerani neqerooruteqartarneq pillugu inatsisartut peqqussutaanni § 11, imm. 1-imut nassuiaatinit aamma takuneqarsinnaavoq ulluunerani paaqqinnittarfiit paarsinissamik aaqqissuussinertut imaluunniit meeqqanik nakkutilliinertut nassuiarneqarsinnaanngitsut, taakku paaqqinnittarfiummata perorsaanikkut inerikkiartuutaasumik siunertaqartut. Meeqqerivik Tikiusaap pingaarnertut siunertaa akerlianik tassaavoq angajoqqaat qitiusumik ilinniarfimmiinnerisa naammassineqarnissaa siunertaralugu angajoqqaanik oqilisaassinissaq. Aamma taamaappoq maannakkut atorunnaarsinneqartumut ulluunerani paaqqinnittarfiit il.il. pillugit Inatsisartut peqqussutaannut naleqqiullugu, taamaattumillu Meeqqerivik Tikiusaaq tassunga ilaanani.

Kiisalu peqqussummi § 11, imm. 2-mi ulluunerani paaqqinnittarfinnut piumasaqaatit siuliani taaneqartut kingunerisariaqarlugu meeqqanik paarsinermik aaqqissuussineq peqqussutip malittarisassaqarfiata avataaniilluni, tassa matumani pineqanngimmat immikkoortoq kommunimit ingerlanneqartoq imaluunniit imminut pigisoq.

Peqatigisaanilli oqaatigineqassaaq meeqqanut suli atualinngitsunut perorsaanikkut inerikkiartuutaasunik ulluunerani neqerooruteqartarneq pillugu Inatsisartut peqqussutaat naapertorlugu immikkoortutigut arlalitsigut meeqqanik paarsisarnermik aaqqissuussineq piviusutigut ingerlanneqarnera naatsorsuutigineqarmat. Assersuutigalugu takkuttartut allattorneqartarput, soorlu aamma meeraaqqanut meeqqanullu immikkoortitsisoqarsimasoq meeraaqqanik paarsinermut atatillugu immikkut inissat aaqqissuunneqarsimallutik. Tamatumunngali oqaatigineqassaaq meeqqanik paarsisarnermik aaqqissuussineq pillugu siulersuisoqanngimmat, tassa KAF (maannakkut Ilinniagaqarnersiuteqarnermut Aqutsisoqarfik) aamma angajoqqaanut ataatsimiititaliaq, meeqqanik paarsisarnermik aaqqissuussinermik aqutsineq isumagimmassuk, najoqqutassiat 1989-imi akuerineqartut 2. januar 1990-imi atulersinneqartut kingullermillu 1. januar 2006-imi nutarterneqartut malillugit. Najoqqutassiat pineqartut, arlalitsigut imarisaanut ilusilersornerinullu naleqqiullugu malittarisassanut assersuunneqarsinnaapput, taamanikkut Inuussutissarsiutinut ilinniartitaanernut Pisortaqarfimmit aalajangersarneqarput. Najoqqutassiat taakku meeqqanik paarsisarnermik aaqqissuussinermik ingerlatsinerup nakkutigineqarneranut atatillugu ilinniartunut ineqarfinnut allaffimmit angajoqqaat siunnersuisoqatigiivinit isiginiarneqartarput. Tassunga ilassutigineqarsinnaavoq angajoqqaanut siunnersuisoqatigiit tassaammata angajoqqaat sinniisaat marluk-pingasut sulisullu sinniisaat ataaseq, soorlu aamma siunnersui-

soqatigiit ataatsimiinneranni ilinniartunut ineqarfinnut allaffimmut sinniisoq peqataasartoq, tak. najoqqutassiat assingi iianngunneqartut. Najoqqutassianit aamma takuneqarsinnaavoq meeqqanik paarsisarnermik aaqqissuussineq kommunalbestyrelsimit akuerineqarsimasoq. Aammattaaq ilisimatitsissutigineqarsinnaavoq meeqqanik paarsisarnermik aaqqissuussineq ikuallannermut peqqinnissamullu oqartussanit akuerineqarnikuummat, soorlu aamma sulisussarititaasut amerlassusiligaanerat peqqussummi § 20-p imarisaanut qanilliartortutut isumaqarnartoq, tassa perorsaasoq ilinniarsimasoq atorfinitsinneqarsimammat, soorlu aamma meeqqanik paarsisarnermik aaqqissuussineq taakku saniatigut sulisoqarmat meeqqanik sammisaqarnissamik paaqqinnittarfinnillu ingerlatsinermut tunngasunik pikkorissarsimasunik. Sulisussarititaasulli Ilinniagaqarnersiuteqarnermut Aqutsisoqarfimmit Namminersornerullutik Oqartussanit aalajangersarneqarsimavoq, aammattaarlu KAF-imit isumagineqartuni, soorlu aamma atorfinitsitsineq Namminersornerullutik Oqartussani isumagineqartoq tassa kommunalbestyrelsiunngitsoq imaluunniit siulersuisuniit, soorlu peqqussummi § 17, imm. 2-mi aamma § 22, imm. 2-mi allaaserineqartoq, tassa atorfinitsitsinissamut piginnaatitsisoq Namminersornerullutik Oqartussaniimmat, tamannalu aamma ulluinnarni aqutsisumut tunngatillugu atuulluni.

Naak paarsinissamut neqeroorut siullermik pineqaraluartoq, ilanngunneqarsinnaavoq meeqqanik paarsinermut atatillugu perorsaanikkut attuumassuteqartut paarsinermik neqeroorummut ilaatinniarneqarmata. Tassunga atatillugu oqaatigineqarsinnaavoq avatangiisit toqqissisimanartut meeqqallu pilersitsisinnaaneranut, takorluuisinnaaneranut qiimmassaataasumi, akisussaassuseqarnermik, ataatsimoornermik peqatigiilluassusermillu misigisaqarnissaanik nukittorsaasumik meeqqap inooqataanikkut oqaatsitigullu ineriartornera ilaatigut siuarsarniarlugu aaqqissuussineq ingerlanneqarmat, tak. anguniagaq il. il. pillugit allakkiap assilinera ilanngunneqartoq.

Taakkua saniatigut aamma peqqussummi § 18, imm. 2 aamma 3-mi allassimasunut eqqaanartumik meeqqanik paarsisarnermik aaqqissuussinermut missingersuusiortoqarsimavoq. Missingersuutilli kommunalbestyrelsimut imaluunniit siulersuisunut attuumassuteqanngillat, tassa aningaasanut inatsimmi KAF-ip ataani missingersuutit pineqarmata, soorlu aamma missingersuutit meeqqanik paarsisarnermik aaqqissuussinermi ulluinnarni aqutsisumit siunnersuusiarineqarneq ajortut, soorlu § 18, imm. 2-mi allassimasoq, kisiannili ilinniagaqarnersiuteqarnermut Aqutsisoqarfimmit, tassunga atatillugu KAF-ip suliaanik tigusisimasumit. Soorlu takuneqarsinnaasoq meeqqanik paarsisarnermik aaqqissuussineq ulluinnarni pisortaqarpoq, tamanna annertuutigut peqqussummi § 18, imm. 1-imut naapertuuppoq, ulluinnarnili pisortap pisinnaatitaaffii annerusumik aalajangiinissamik pisinnaatitaaffeqanngitsumik ulluinnarni suliassat isumaginissaannut killilerneqarsimalluni.

2) Ulluunerani paaqqinnittarfiit, ulluunerani angerlarsimaffimmi paaqqinniffiit il.il. pillugit Inatsisartut peqqussutaanni nr. 7-imi, 21. maj 2002-meersumi § 3, imm. 2 oqaaseqatigiit aappaat malillugu Naalakkersuisut paaqqinnittarfimmik nakkutiginnippat?

Ulluunerani paaqqinnittarfiit, ulluunerani angerlarsimaffimmi paaqqinniffiit il.il. pillugit Inatsisartut peqqussutaat nr. 7, 21. maj 2002-meersoq eqqarsaatigalugu oqaatigineqassaaq Inatsisartut peqqussutaat taaneqartoq allannguuteqartoq meeqqanut suli atualinngitsunut perorsaanikkut inerikkiartuutaasunik ulluunerani neqerooruteqartarneq pillugu Inatsisartut peqqussutaanni nr. 10-mi, 5. december 2008-meersumi § 31, imm. 2, nr. 1 malillugu 1. januar 2009-mi atorunnaarsinneqarpoq. Tamatuma saniatigut, soorlu apeqqutip 1-ip akineqarneranut atatillugu

aamma allanneqartoq, meeqqanut suli atualinngitsunut perorsaanikkut inerikkiartuutaasunik ulluunerani neqerooruteqartarneq pillugu Inatsisartut peqqussutaat Meeqqerivik Tikiusaami meeqqanik paarsisarnermik aaqqissuussinermi atorneqanngimmat.

Aqutsisoqarfiulli ilisimatitsissutigisinnaavaa meeqqanik paarsisarnermik aaqqissuussinermik Naalakkersuisut nakkutilliimmata, tamannalu qanittoq tikillugu KAF aqqutigalugu ingerlanneqarsimalluni, meeqqanik paarsisarnermik aaqqissuussineq ingerlatsiviup taassuma ataaniissimammat. Peqatigisaanik pingaarnertigut oqartussaasut pisortaqarfiit naalakkersuisoqarfiillu KAF-imik nakkutiginnissimallutik, tassunga ilanngullugu meeqqanik paarsisarnermik aaqqissuussineq. Nakkutilliineq pulaartarnikkut akuttunngitsumillu ilinniartut ineqarfiinik ingerlatsinermut tunngatillugu KAF-imik ataatsimeeqateqartarnikkut ingerlanneqarsimavoq, tassanilu meeqqanik paarsisarnermik aaqqissuussineq eqqaaneqartarsimalluni. Maannakkut nakkutilliineq Ilinniagaqarnersiuteqarnermut Aqutsisoqarfimmit, KAF-ip maannakkut ilaaffigisaanit, isumagineqalerpoq, soorlu aamma najoqqutassianit takuneqarsinnaasoq kommunimi paaqqinnittarfinnut allaffik meeqqanik paarsisarnermik aaqqissuussinermik nakkutilliisoq.

3) Atuisut akiliutimikkut kinguaattoorneranni meeqqap paaqqinnittarfimmiit anisinneqarnissaanut apeqqut eqqarsaatigalugu paaqqinnittarfimmik atuisut ulluunerani paaqqinnittarfiit, ulluunerani angerlarsimaffimmi paaqqinniffiit il.il. pillugit Inatsisartut peqqussutaanni nr. 7-imi, 21. maj 2002-meersumi § 3, imm. 4-mi malittarisassamut aamma taanna tunngavigalugu nalunaarummut ilaatinneqarpat?

Soorlu qulaani allanneqartoq ulluunerani paaqqinnittarfiit, ulluunerani angerlarsimaffimmi paaqqinniffiit il.il. pillugit Inatsisartut peqqussutaat pineqartoq 1. januar 2009-mi atorunnaarsinneqarpoq. Peqatigisaanilli meeqqanut suli atualinngitsunut perorsaanikkut inerikkiartuutaasunik ulluunerani neqerooruteqartarneq pillugu Inatsisartut peqqussutaanni § 31, mm. 4-mit takuneqarsinnaavoq, aalajangersagaq kingullertut taaneqartoq naapertorlugu, meeqqat kommunip ulluunerani paaqqinnittarfiutaaniinnerinut kommunillu aaqqissugaanik ulluunerani angerlarsimaffimmi paaqqinniffinniinnerinut akiliuteqartarneq pillugu Namminersornerullutik Oqartussat nalunaarutaat nr. 18, 14. september 2006-imeersoq suli atuuttuuvoq. Aammattaaq ersarippoq nalunaarut kingullertut taaneqartoq kommunip ulluunerani paaqqinnittarfiutaaniinnerinut kommunillu aaqqissugaanik ulluunerani angerlarsimaffimmi paaqqinniffinniinnerinut naleqqiullugu akiliisarnermut apeqqut kisiat malittarisassiuummagu, soorlu aamma Meeqqerivik Tikiusaaq, soorlu apeqqutip 1-ip akineqarnerani allanneqartoq, ulluunerani paaqqinnittarfiit, ulluunerani angerlarsimaffimmi paaqqinniffiit il.il. pillugit Inatsisartut peqqussutaanni taamanikkut atuuttumi nalunaarutip aallaqqaammut inatsisitigut tunngavigisaanut ilaatinneqanngimmat, soorlu aamma meeqqanik paarsisarnermik aaqqissuussineq immikkoortoq pillugu Inatsisartut peqqussutaannut atuuttumut ilaatinneqanngitsoq.

Tamanna tunngavigalugu Aqutsisoqarfiup isumaa malillugu isumaqarnarpoq meeqqanik paarsisarnermik aaqqissuussineq meeqqat kommunip ulluunerani paaqqinnittarfiutaaniinnerinut kommunillu aaqqissugaanik ulluunerani angerlarsimaffimmi paaqqinniffinniinnerinut akiliuteqartarneq pillugu nalunaarummut ilaanissaanut tunngavissaqanngitsoq. Tamatuma kingunerisaanik atuisut akiliutaannut naleqqiullugu assersuutigalugu angajoqqaat akiliutitigut kinguaattoornerannut tunngatillugu apeqqut aamma meeqqat kommunip ulluunerani paaqqinnittarfiutaaniinnerinut kommunillu aaqqissugaanik ulluunerani angerlarsimaffimmi paaqqinniffinniinnerinut akiliuteqartarneq pillugu Namminersornerullutik Oqartussat nalunaarutaanni nr. 18-

imi, 14. september 2006-imeersumi § 13-imit aamma malittarisassiuunneqanngilaq. Soorlu siusinnerusukkut taaneqareersoq kommuni angerlarsimaffiusoq akiliisartuuvoq, ilinniagaqartorlu nammineq akiliisartuunani. Ajornartorsiutip aaqqinneqarnissaa siunertaralugu pisuni taakkunani KAF-i ilinniagaqartup kommunitut angerlarsimaffianut saaffiginnissimavoq, taannami ilinniagaqartup Nuummi najugaqarnissaanut tamatumalu akilernissaanut akuersinikuummat. Najoqqutassianit ilanngunneqartunit takuneqarsinnaagaluarpoq akiliisimasoqartinnagu tunngaviatigut pinngitsaaliinikkut anitsitsisoqarsinnaasoq, peqqutaasulli allanneqartut pissutigalugit suli taamaattoqarsimanani. Apeqqut taamaalilluni eqqarsaasersuutaannaavoq, tassami akiliineq, qulaani allanneqartutut, kommunimit angerlarsimaffiusumit isumagineqartarmat, tassa ilinniagaqartup qitiusumik ilinniarfimmi aallartinnissaa sioqqullugu meeqqamik paarsisoqarnissaanik neqeroorutip atorneqarnissaanut akuersisimammat. Akiliineq ilinniagaqartup kommunitut angerlarsimaffiatigut pisarmat naatsorsuutigineqarsinnaanngilaq meeqqanik paarsisarnermik neqeroorummik atuinermut akiliummut naleqqiullugu ilinniagaqartup akiligassatigut kinguaattoorsinnaassasoq. Kinguaattoortoqartillugu pinngitsaaliinikkut anisitsisoqarsinnaaneranut tunngatillugu najoqqutassiani aalajangersagaq, aalajangersakkap taamaaqataanit issuaanerusoq, aallaqqaammut najoqqutassiani 1990-imi ikkunneqarsimasoq taamaattumik attuumassuteqanngilaq. Angajoqqaat aamma Meeqqerivik Tikiusaap akornanni akiliinermut tunngasoqannginnera pissutigalugu piviusumullu ataqatigiissikkaanni meeqqamik paarsinermik akuersisuusoq akiliisorlu tassaasoq kommuni angerlarsimaffiusoq, isumaqarnarpoq aalajangersagaq Aqutsisoqarfiup isumaa malillugu piviusumik isumaqanngitsoq, soorlu aamma taanna piviusumik atorneqarsimanngitsoq.

4) Ilinniartut Nuummi najugaqarallartut Nuummi kommunimi paaqqinnittarfimmi meeqqaminnik ineqartinneqannginnissaannut inatsisitigut aalajangersagaqarpa.

Ilinniartut Nuummi najugaqarallartut Nuummi kommunimi paaqqinnittarfimmi meeqqaminnik ineqartinneqannginnissaannut inatsisitigut aalajangersagaqarneranik ersitsoqanngilaq. Kommunilli periusaanit takuneqarsinnaavoq, taanna kommunip nittartagaani "Meeqqanik paarsineq" pillugu immikkoortumi takuneqarsinnaasumi, ilinniartutut meeqqami inissaqartinnissaa kissaatigineqarpat, ilinniartitaaneq tamarmiusoq sivikinnerpaamik qaammatinik qulinik sivisussuseqassaaq suliffimmik sungiusarneq ilanngullugu, ilinniartulli qitiusumik ilinniarfimmiinniarlutik Nuummut pisut meeqqaminnut paaqqinnittarfinni inissanik pissarsisinnaanatik. Kingullertut taaneqartumut tunngavilersuutigineqarpoq qitiusumik atuarfimmiinneq qaammatinik qulinik sivikinnerusartoq aamma ilinniarfiup illutaa Nuummi inissisimanani. Ilinniartoq Nuummi qitiusumik ilinniarfimmiittoq tassunga atatillugu KAF-imut saaffiginneqquneqarpoq. Kingullertut taaneqartoq nalunaarut nittartakkami tassani "Qitiusumik ilinniarfimmiinneq" pillugu immikkoortuni uteqqinneqarpoq, tassani takuneqarsinnaalluni qitiusumik ilinniarfimmiinniarluni Nuummut pigaanni Nuup Kommunia aqqutigalugu paaqqinnittarfimmi inissamik pissarsisoqarsinnaanngitsoq, soorlu aamma tassani ilinniartoq ilisimatinneqartoq KAF-imut saaffiginnittoqassasoq.

Tamatuma saniatigut ilanngunneqarsinnaavoq meeqqanut suli atualinngitsunut perorsaanikkut inerikkiartuutaasunik ulluunerani neqerooruteqartarneq pillugu Inatsisartut peqqussutaanni § 10-mi kommunimi ulluunerani paaqqinnittarfimmut isersinnaanermut naleqqiullugu tulleriiaarineq aalajangersarneqarmat. Aalajangersakkamili ilinniartut Nuummi najugaqarallarnerannut isummertoqarnani, taamaattumik apeqqut inatsisitigut malittarisassiuunneqarsimanngitsutut isigineqartariaqarpoq.

5) Meeqqerivik Tikiusaaq paaqqinnittarfiuva ulluunerani paaqqinnittarfiit, ulluunerani angerlarsimaffimmi paaqqinniffiit il.il. pillugit Inatsisartut peqqussutaannut nr. 7-imut, 21. maj 2002-meersumut ilaatinneqartoq imaluunniit ilaatinneqarsinnaasoq, tak. ulluunerani paaqqinnittarfiit nammineq pigisut pillugit tassani § 3, imm. 2, tak. peqqussutissamut siunnersuummi § 2, imm. 2-mi aalajangersakkamut nassuiaatit, tassani takuneqarsinnaalluni aalajangersakkamut aamma ilaasut suliffeqarfiit sulisumik meeraannut paaqqinnittarfittut pilersitat.

Inatsisartut peqqussutaata pineqartup atorunnaarsinneqarsimanera pissutigalugu meeqqanik paarsisarnermik aaqqissuussineq Inatsisartut peqqussutaanni § 3, imm. 2-mi maanna atorunnaarsinneqarsimasumut ilaatinneqarsinnaanngilaq. Meeqqanut suli atualinngitsunut perorsaanikkut inerikkiartuutaasunik ulluunerani neqerooruteqartarneq pillugu Inatsisartut peqqussutaanni aalajangersakkami eqqaaneqartumi takuneqarsinnaavoq, soorlu siusinnerusukkut allanneqartoq, § 11, imm. 2-mit, ulluunerani paaqqinnittarfiit kommunit imaluunniit nammineq pigineqartutut suliffittut aaqqissuunneqarsinnaasut. Tassunga atatillugu aalajangersakkamut nassuiaatit aallaavigalugit aamma suliffeqarfiit sulisumik meeraannut paaqqinnittarfittut pilersitaat aalajangersakkami ilaatinneqartut naatsorsuutigissalugu tunngavissaqarunnaarpoq.

Tamatuma saniatigut malugineqarpoq aalajangersakkami pineqartumi kommunit paaqqinnittarfiisa saniatigut aamma paaqqinnittarfiit nammineq pigineqartut ilaatinneqartut tassalu Namminersornerullutik Oqartussat ataanni immikkoortuunngitsut, immikkoortup ileqquusumik ingerlataanut naleqqiullugu tamatuma malitsigisaanik aamma meeqqanik paarsisarnissamik aaqqissuussinermik neqerooruteqartut. Tassunga atatillugu paaqqinnittarfik nammineq pigisaq tassaavoq inatsisitigut pisinnaatitaasoq pisuussutinik pigisaqartoq, pilersitsisumiit utertinneqarsinnaajunnaarlutik avissaartinneqarsimasut, pisumilu matumani tassaasinnaalluni Namminersornerullutik Oqartussat, kingullertut taaneqartup meeqqanik paarsisarnermik aaqqissuussineq nammineq pigisaqarneq aallaavigalugu aaqqissuussinissaq kissaatigisimassappagu. Tulliatut paaqqinnittarfimmut nammineq pigisumik ilisarnaataavoq paaqqinnittarfiup malittarisassaani allaaserineqartumik ataatsimik arlalinnilluunniit siunertaqarnera, soorlu aamma paaqqinnittarfik allanut atassuteqanngitsumik namminersortumik aqutsisoqassasoq. Kiisalu paaqqinnittarfiup nammineq pigisoq piffissami sivisunerusumi ingerlasussatut aalajangersarneqartarpoq imaluunniit piffissami paaqqinnittarfiup malittarisassaani aalajangersarneqartumi, soorlu aamma paaqqinnittarfiup immikkoortortat allat assigalugit, inuinnarnut inatsisinik tunngaveqartunut, ukiumoortumik naatsorsuusiornermut inatsit malikkaa.

Naak Meeqqerivik Tikiusaaq piffissami sivisunerusuni ingerlasussatut aalajangerneqarsimasutut isigineqarnissaa tunngavigineqaraluartoq, paaqqinnittarfiit imminnut pigisut assigalugit, naak taakku inatsilerineq naapertorlugu pisortat pigisaannut ilaanngikkaluartut, amerlanertigulli pisortaniit ima annertutigisumik malittarisassiuunneqarsimasarlutik pisortanit pigineqartut taaneqarsinnaallutik, meeqqanik paarsisarnermik aaqqissuussineq paaqqinnittarfimmut nammineq pigisumut sanilliunneqarnissaa tunngavissaqanngilaq. "Nammineq pigisutut" taaneqarnissaanut aalajangiisormi tassaavoq paaqqinnittarfik allat isumalluutiginagit nammineq pisuussutini tunngavigalugit ingerlanneqarnissaa, taakkulu tassaanerusarlutik pilersitsisut, suliffeqarfiit, allat paaqqinnittarfiit, pisortat ingerlatseqatigiiffiilluunniit, paaqqinnittarfiup ingerlanneranut suliaqarneranullu siulersuisut qullersatut akisussaallutik. Peqatigisaanillu tamanna isumaqarpoq paaqqinnittarfik inatsisit malillugit namminersortuusoq, inatsisitigut pituttuisumik sunniuteqartumik pisussaaffeqartoq pisinnaatitaaffinnillu pissarsisinnaasoq.

Meeqqanik paarsisarnermik neqeroorutip ilusaa, taanna KAF-ip ilaatut suliffeqarfiusimanera eqqarsaatigalugu, maannakkullu llinniagaqarnersiuteqarnermut Aqutsisoqarfimmi, inunnik eqqartuussissuserinermik tunngaveqartumik Meeqqerivik Tikiusaap paaqqinnittarfittut taaneqarnissaanut tunngavissaqanngilaq, tassa siullermik meeqqanik paarsisarnissamik aaqqissuussineq pineqarmat, Nuummi Namminersornerullutik Oqartussat ilinniartunut ineqarfiinik aqutsinermik KAF-ip nalinginnaasumik suliaanut ilaatillugu KAF-imit neqeroorutaasoq, soorlu aamma pilersinneqarneranut imaluunniit suliassanik isumaginninneranut atatillugu meeqqanik paarsisarnermik aaqqissuussineq immikkut pisinnaatitaaffinnik tunineqarsimanngitsoq. Tamatuma saniatigut meeqqanik paarsisarnermik aaqqissuussinerup aqutsisuinut, siulersorneqarneranut ingerlanneqarneranullu apeqqut KAF-imit isumagineqarsimallutik, soorlu aamma meeqqanik paarsisarnermik aaqqissuussinerup ingerlatsinera assersuutigalugu malittarisassanik tunngaveqarsimanngitsoq, kisiannili najoqqutassianik KAF-imit aalajangersarneqarsimasunik immikkoortumilu oqartussanit akuerineqarsimasunik. Tamanna tunngavigalugu inerniliisoqartariaqarpoq meeqqanik paarsisarnermik aaqqissuussineq pineqartoq inatsisilerineq naapertorlugu nammineq pigisutut aaqqissuussinermut sanilliunneqarsinnaanngitsoq. Piumasaqaatit tassunga eqqaanartut aallaavigalugit meeqqanik paarsisarnermik aaqqissuussineq assersuutigalugu suliffeqarfiit sulisumik meeraannut paaqqinnittarfimmut pilersitamut sanilliunneqarnissaa tunngavissaqarsorinanngilaq. Tamanna aamma meeqqanik paarsisarnermik aaqqissuussinerup llinniagaqarnersiuteqarnermut Aqutsisoqarfimmut, KAF-ip maannakkut inissisimaffigisaanut, qanittukkut inissinneqarnerata kingorna atuuppoq.

Tamatuma saniatigut Aqutsisoqarfik meeqqanut suli atualinngitsunut perorsaanikkut inerikkiartuutaasunik ulluunerani neqerooruteqartarneq pillugu Inatsisartut peqqussutaanni § 11, imm. 1-imut ulluunerani paaqqinnittarfinnut nassuiaammut tunngasumut kingumut innersuussissaaq. Nassuiaatinit aamma takuneqarsinnaavoq meeqqanik paarsisarnermik aaqqissuussinerit imaluunniit meeqqanik nakkutiginninnerit ulluunerani paaqqinnittarfinnut sanilliunneqarsinnaanngitsut, kingullertut taaneqartoq paaqqinnittarfiummat perorsaanikkut inerikkiartornermik anguniagaqartoq, Meeqqerivik Tikiusaamulli tunngaviusoq siullermik tassaalluni, meeqqap angajoqqaavi Nuummi qitiusumik ilinniarfimmiinneranni, piffissami sivikinnerusumi paarsinissamut neqeroorut. Meeqqanik paarsisarnermik aaqqissuussineq perorsaanikkut inerikkiartornissamut eqqarsaatit tunngavigalugit pilersinneqarsimasoq, kisiannili angajoqqaat qitiusumik atuarfimmiinnerisa naammassineqarnissaanut periarfissat annertusinissaannik kissaateqarnermik tunngaveqarnerusumik."

"KIIIP-ip meeqqanik paarsinermik aaqqissuussinera pillugu tunaartarisassat" 14. februar 2006-imi ullulerneqarsimasut akissummut ilanngullugit nassiunneqarput. Taakkunannga ilaatigut makku erserput:

"Meeqqanik paarsineq Nuummi kommunalbestyrelsimit akuerisaavoq.

Meeqqanik paarsiviup meeqqat 0-6-inik ukiullit qulit tikillugit tigusinnaavai.

Meeqqanik paarsiviup ..-mi ilinniartut Nuummi branchertut meeraat siumut isumaqatigiissuteqareernikkut tigusarpai.

Meeqqanik paarsivik ulluinnarni tamani nal. 7.30-16.00 ammasarpoq.

Meeqqamut ataatsimut qaammammut 5.000 kr.-t akiliutigineqartarput. Akiitsoqarneq meeqqap anisinneqarneranik nassataqassaaq." (Atorfeqarfimmi nutsigaavoq)

Kultureqarnermut, Ilinniartitaanermut, Ilisimatusarnermut Ilageeqarnermullu Naalakkersuisoqarfik 27. maj 2009-mi ilassutaasumik imatut tusarniaavigaara:

"Tusarniaaninnut 3. februar 2009-meersumut Kultureqarnermut, Ilinniartitaanermut, Ilisimatusarnermut Ilageeqarnermullu Naalakkersuisoqarfiup akissutaa 17. marts 2009-mi tiguara.

Akissut Ilinniartunut Tunngasunik Aqutsisoqarfiup allaffissiaataa atorlugu allanneqarsimavoq, Aqutsisoqarfiullu pisortarigallagaanit ...-mit atsiorneqarsimalluni.

Aqutsisoqarfik taanna Naalakkersuisoqarfiup ataani oqartussaasutut takuneqarsinnaanngimmat ... oqarasuaatikkut 26. maj 2009-mi attaveqarfigaara, taassumalu oqaatigaa Ilinniartunut Tunngasunik Aqutsisoqarfik atorunnaarsinneqarsimasoq, ilinniartullu inaannut tunngasut Kultureqarnermut, Ilinniartitaanermut, Ilisimatusarnermut Ilageeqarnermullu Naalakkersuisoqarfimmut utertillugit inissinneqarsimasut.

Tusarniaanermut akissut ilassuteqaataasumik apeqquteqarnissannut pissutissaqalersitsimmat apeqqutiga Kultureqarnermut, Ilinniartitaanermut, Ilisimatusarnermut Ilageeqarnermullu Naalakkersuisoqarfimmut ingerlatippara.

Apeqqutinni pineqartoq tassavoq Ilinniartunut Tunngasunik Aqutsisoqarfiup akissummini innersuussutigisimagaa KIIIP-ip meeqqanik paarsisarnermik aaqqissuussinera pillugu tunaartarisassanit 14. februar 2006-imeersunit ersertoq meeqqanik paarsineq Nuummi kommunalbestyrelsimit akuerisaasoq, meeqqanillu paarsinermik aaqqissuussineq kommunip paaqqinniffinnut allaffiata nakkutigisarigaa.

Tunaartarisassanit tusarniaanermut akissummut ilanngullugit nassiunneqartunit erserpoq aaqqissuussineq Nuummi kommunalbestyrelsimit akuerisaasoq, kommunilli aaqqissuussinermik nakkutilliinera pillugu paasissutissat tunaartarisassani taakkunani takuneqarsinnaanatik.

Naalakkersuisoqarfik tamanna tunngavigalugu qinnuigaara aaqqissuussineq Nuup Kommuniata qanga akuerisimaneraa paasissutissiissutigeqqullugu, Naalakkersuisoqarfillu qinnuigaara akuersissutip assilinera uannut nassiuteqqullugu.

Naalakkersuisoqarfik aamma qinnuigaara kommunip aaqqissuussinermik nakkutilliinera pillugu paasissutissat pigisani uannut nassiuteqqullugit."

Naalakkersuisoqarfiup 19. juni 2009-mi imatut akivaanga:

"Aqutsisoqarfiup allagaani Ombudsmandimit 17. marts 2009-mi tiguneqartuni allassimasutut kommunalbestyrelsip meeqqanik paaqqinniffimmik Tikiusaamik akuersineranut tunngasut pillugit Ilinniartunut Aqutsisoqarfiusimasup neriorsuisimaneranut tunuliaqutaasoq Kultureqarnermut, Ilinniartitaanermut, Ilisimatusarnermut Ilageeqarnermullu Naalakkersuisoqarfiup Inatsisartut Ombudsmandianit allakkat 27. maj 2009-meersut tunuliaqutaralugit misissorpaa.

Aqutsisoqarfiusimasup akissuteqarneranut atatillugu allassimavoq meeqqanik paaqqinniffik Nuummi kommunalbestyrelsimit akuerineqarsimasoq, tak. meeqqanik paaqqinniffimmut najoqqutassat 14. februar 2006-imeersut Aqutsisoqarfiup akissutaanut ilanngunneqarsimasut.

Aallarniutigalugu oqaatigineqassaaq Naalakkersuisoqarfik allakkanik pisortatigoortumik akuersisoqavissimaneranut uppernarsaataasinnaasunik nassaarsinnaasimanngimmat, taamatullu aamma Naalakkersuisoqarfik meeqqanik paaqqinniffiup kommunimit nakkutigineqarneranut najoqqutassani februaarip ulluisa 14-ianneersuni allaaserineqartumut eqqortumik uppernarsaatissanik aqqutissiuussisinnaasimanani.

Naalakkersuisoqarfiulli ilisimatitsissutigisinnaavaa meeqqanik paaqqinniffiup aqutsisuata Naalakkersuisoqarfimmit tamanna pillugu apeqqutеqartoqarnera tunuliaqutaralugu nalunaarutigimmagu eqqaamanerarlugu 2003-mi kommunimeersumik pulaartoqarsimasoq meeqqanik paaqqinniffimmi pissutsit misissoriartorlugit, taamatullu aamma taanna nakkutilliinermi neriorsuisimasoq meeqqanik paaqqinniffik akuttunngitsunik pulaarneqartarumaartoq tamannali pisimanngitsoq. Naalakkersuisoqarfiup tamatumunnga atatillugu kommunip KAF-illu akornanni pissutsit allat ass. kommunip kingusinnerpaamik 2009-mi februaarip naanerani meeqqanik paaqqinniffimmik tigusinissaanut tunngasut pillugit, kiisalu 2005-ip naanerani meeqqanik paaqqinniffimmik atuinermut akinik aalajangersaanermut tunngatillugu ataatsimiittarnerit amerlassusaat eqqarsaatigalugu kommunip nakkutilliiartuinnissat pisariaqarsorisimanninnissai akerlilersinnaanngilaa. Taamaattumik immaqa kommunip nakkutilliivittarnissaq pisariaqarsorisimanngissinnaavaa, tassami pulaarnerni ataatsimiinnernilu allani il.il. meeqqanik paaqqinniffiup naliliiffiginissaanut periarfissaqartarsimammat.

Kommunip akuersisimaneranut tunngatillugu nalornisoqalernerata kingunerisaanik Naalakkersuisoqarfik Kommuneqarfik Sermersuumut saaffiginnippoq kommunip akuersissutaa nakkutilliineralu pillugit ajornartorsiutip aaqqinneqarnissaa siunertaralugu. Kommunimi taaneqartumi kingullermi meeqqeriveqarnermut tunngasunut fagchef ... elektroniskimik allakkatigut 15. juni 2009-meersutigut Naalakkersuisoqarfimmut ilisimatitsivoq Tikiusaaq pillugu paasissutissat kommunimi pillugit ingerlatsivimmi toqqortaasiviit misissoreerlugit paasisimallugu Tikiusaaq toqqortaatiniittuni allattorsimaffimmut nalunaarsorsimanngitsoq, taamaattumillu "ilimanartoq kommunip paaqqinniffik akuerisimassanngikkaa". Tamatumunnga peqatigitillugu allassimavoq tamanna pissutigalugu kommunip paaqqinniffimmik nakkutilliisimanavianngitsoq tunngavigineqartariaqartoq. Fagchef pineqartoq nangilluni allappoq Tikiusaami fagchef atorfimmini sulilermat kommunip paaqqinniffinnik imminnut ingerlattunik allattorsimaffiutaani allassimanngitsoq taamatullu Tikiusaaq aamma ullumikkut taamatut isigineqarsinnaanngitsoq.

Tikiusaap suliffeqarfittut imminut ingerlattutut isigineqarsinnaaneranut apeqqummut fagchefimit eqqaaneqartumut tunngatillugu Naalakkersuisoqarfiup Ilinniartunut Aqutsisoqarfiup allagai 2009-mi martsimeersut innersuussutigissavai, (...).

Naak Meeqqeriviup Tikiusaap piffissami sivisunerusumi atuuttussatut aalajangersagaasutut isigineqartariaqarnera tunngavigineqartariaqaraluartoq, kiisalu suliffeqarfiit imminnut ingerlattut inatsisilerineq eqqarsaatigalugu pisortanut ilaanngikkaluarlutik pisortat malittarisassiaannut ilaakkajuttaraluartut Naalakkersuisoqarfiup isumaa naapertorlugu meeqqanik paaqqinniffik suliffeqarfimmut imminut ingerlattumut assersuunneqarnissaanut tunngavissaqarnavianngilaq. Tassami "imminut ingerlattutut" taaguinissamut tunngatillugu pingaarutilik tassaavoq suliffe-

qarfiup nammineq aningaasaateqarluni allanit, tassaassasunit pilersitsisut, kattuffiit, suliffeqarfiit allat, pisortat ingerlatseqatigiiffiilluunniit, ikiorneqarani ingerlanneqarnissaa siulersuisoqarluni suliffeqarfiup ingerlanneqarneranut sulineranullu qullersatut akisussaasunik. Tamatumunnga peqatigitillugu tamatuma kinguneraa suliffeqarfiup inatsisitigut immikkoortuunissaa, inatsisitigut pituttorsimaffigalugu pisussaaffilersinnaasoq piginnaatitaalersinnaasorlu.

Paaqqinniffeqarnikkut taassuma KAF-imut ilaasimanera eqqarsaatigalugu meeqqanik paaqqinninnissamik neqeroorut imaanngilaq Meeqqeriviup Tikiusaap paaqqinniffittut namminersornermik tunngaveqartutut isigineqarsinnaalersikkaa, tassami siullermik meeqqanik paaqqinniffik KAF-ip Namminersornerullutik Oqartussat Nuummi ilinniartunut inaataannik aqutsineq pillugu suliassaanut nalinginnaasunut atasumik KAF-imit neqeroorutigineqartoq pineqarmat, taamatullu aamma taassuma pilersinneqarneranut suliassanillu isumaginninneranut atatillugu immikkut pisinnaatitsisoqarani. Tamatuma saniatigut meeqqanik paaqqinniffiup aqunneqarnera, pisortaqarnera ingerlanneqarneralu KAF-imit isumagineqarsimanersoq apeqqutaavoq, taamatullu aamma meeqqanik paaqqinniffiup ingerlanera ass. ileqqoreqqusat tunngavigalugit pisimanani KAF-illi najoqqutassialiai suliassaqarfimmullu oqartussaasunit akuerisaasut malillugit pisimalluni. Tamanna tunuliaqutaralugu Naalakkersuisoqarfiup paasivaa meeqqanik paaqqinniffik pineqartoq taanna suliffeqarfittut inatsisitigut atuuttutut isigineqarsinnaanngitsoq. Tamatuma saniatigut Aqutsisoqarfiup suli atualinngitsunut ulluunerani neqeroorutit perorsaanikkut ineriartuutaasut pillugit Inatsisartut peqqussutaanni § 11, imm. 1-imut nassuiaatit meeqqeriviit suunerinut tunngasut innersuussutigeqqissavai. Nassuiaatini allassimavoq meeqqanik paaqqinniffiit meeqqanilluunniit nakkutilliineq ulluunerani paaqqinniffinnut assersuunneqarsinnaanngitsut, taaneqartut kingulliit tassaammata suliffeqarfiit isumaginninnermi perorsaanikkut anguniagallit, Meeqqerivik Tikiusaamut tunngavik siullermik tassaalluni sivikinnerusumik paarsinissamik neqeroorut, meeqqat angajoqqaavisa Nuummi ilinniariartorfigisaat. Taamaalilluni meeqqanik paaqqinniffik isumaginninnermi perorsaanermut tunngasut tunuliaqutaralugit pilersitaavoq angajoqqaalli qitiusumik ilinniarsinnaanissamut periarfissaqarnerunissaannik kissaateqarnermik tunngaveqarnerulluni, tamannalu angajoqqaat pineqartumi kommunip suleriaasiata kingunerisaanik kommunip meeqqeriviutaanni nalinginnaasuni meeqqaminnik paarsititsisinnaannginnerannut atatinneqassaaq.

Aammattaaq Naalakkersuisoqarfiup ilisimatitsissutigisinnaavaa kommunimi fagchef elektroniskikkut akissuteqarnermini 15. juni 2009-meersumi aamma ilisimatitsissutigimmagu Tikiusaap nalunaarsorneqarnissaata akuerineqarnissaatalu qularnaarneqarnissaa siunertaralugu paasissutissat pisariaqartinneqartut pissarsiarinialeruttorlugit.

Naalakkersuisoqarfiup aamma oqaatigissallugu eqqortuusorineruaa Naalakkersuisoqarfiup paasissutissaatai qitiusumik ilinniariartortunut meeralinnut avataaneersunut meeqqanik paaqqinniffimmik atuinermut atatillugu akiliinertaanut tunngatillugu ajornartorsiutitaqanngitsoorsimanngimmata, tassami kommuni ilinniartup kommunerisaa tassaammat aningaasartuuteqartussaq. Taamaattorli K Kommuni Naalakkersuisoqarfiup misilittagaqarfianut ilaanngilaq, taakku meeqqanik inuusuttunillu ikiorsiisarneq pillugu inatsimmik atuuttumik kommunimi ilinniartunut meeralinnut kommunip avataani ilinniariartortussanut tapiisarnermut tunngavittut atuinissamik Ilaqutariinnermut Naalakkersuisoqarfimmit nalunaarfigineqaraluarlutik kommunitut allatulli Ilaqutariinnermut Naalakkersuisoqarfiup inassuteqaataanik malinnissimanngimmata. Taamaattumik K Kommunip suleriaasia kommunimi ilinniartunut meeralinnut ilinniarnerminnut atatillugu kommunip avataani qitiusumik ilinniariartortariaqartunut ajornartorsiutaangaat-

sialersimavoq, ajornartorsiullu tamanna nunatsinni kommunini allani misigineqarsimanngilaq. K Kommunip aalajangiinera kommunimi ilinniartunut meeralinnut ilinniariartornerminni kommunip avataaniinnerminni meeqqanik paarsisoqarnissamut atatillugu ikiorsertarialinnut tapiissuteqarnissamut kommunip inatsisitigut tunngavissaqannginnerarneqarneranut atavoq.

Allassimasutut Tikiusaamik akuersissutip assilinera Naalakkersuisoqarfiup nassiussinnaanngilaa, qulaani allaaserineqartutut pisortatigoortumik akuersisoqavissimagunanngimmat, taamatullu aamma kommuni pineqartumut nalornerpasilluni. Peqqissaarnissarli pillugu kommunip Tikiusaamik akuersineq nakkutilliinerlu pillugit Naalakkersuisoqarfimmut elektroniskikkut akissutaata assilinera ilanngullugu nassiunneqarpoq. Tamatumunnga peqatigitillugu Naalakkersuisoqarfiup qularnaarniarpaa akuersissutaasinnaasup assilinera Ombudsmandimut nassiunneqassasoq, kommunimit akuersissut pigineqalerniariarpat.

(...)"

Tamatuma kingornatigut imaattunik oqaaseqaateqarpunga:

"A-p Tikiusaamiititsinermut angajoqqaat akiliutaannut matussutissanik pisortanit ikiorsiissutinik utertitassanngortitsilluni ikiorneqarnera pillugu apeqqut

Apeqqut taanna Isumaginninnermi Naammagittaalliuuteqartarfimmit aalajangiiffigineqareertinnagu suliarisinnaanngikkiga A-mut allakkatigut allatigut nalunaarutigaara, tak. pisortanit ikiorsiissutit pillugit Inatsisartut peqqussutaanni § 30 aamma Inatsisartut Ombudsmandiat pillugu Inatsisartut peqqussutaanni § 6, imm. 3.

Meeqqanik paarsisarnermik Tikiusaami aaqqissuussinermut paarsinermillu aaqqissuussinermik atuisut akiliutaannut inatsisitigut tunngavigisaq pillugu

1. Meeqqanik paarsisarnermik aaqqissuussinermut inatsisitigut tunngavigisaq

Inuussutissarsiornermut, Suliffeqarnermut Inuussutissarsiutinillu Ilinniartitsinermut Naalakkersuisoqarfiup tusarniaanermut akissutaa 7. april 2008-meersoq aallaavigalugu tunngaviutippara Tikiusaaq Ilinniartut Ineqarfiisa Allaffeqarfiata Namminersornerullutik Oqartussat ataanni oqartussaasuusup suliniuteqarneratigut 1980-ikkut naalerneranni pilersinneqarsimasoq. Aaqqissuussinermi tassani siunertaavoq ilinniagaqartut meeraasa ulluunerani paarineqarnissaannut periarfissat qulakkeerneqarnissaat, tassami ilinniagaqartut Nuummeersuunngitsut, Nuummilu suliassamik taassuminnga tigusisinnaasunik ilaqutaqaratillu ikinnguteqanngitsut illoqarfimmi ulluunerani paaqqinniffinni suliassamik taassuminnga isumaginnissinnaasuni inissarsissussinissartik ajornartorsiutigigajuttarmassuk.

Aamma tunngaviutippara Tikiusaap ingerlanneqarnerata Nuup Kommunianit tiguneqarnissaa eqqarsaataaqqaarsimasoq, kisiannili taamani Kultureqarnermut, Ilinniartitaanermut, Ilisimatusarnermut Ilageeqarnermullu Pisortaqarfiusup, matumani Ilinniartut Ineqarfiisa Allaffeqarfiat ilanngullugu eqqarsaatigalugu, aamma Nuup Kom-

muniata kingusinnerusukkut isumaqatigiissutigisimagaat Tikiusaap ingerlanneqarnera Namminersornerullutik Oqartussat suli tigummiinnassagaat.

Inatsisartut 2009-mi Aningaasanut Inatsisaanni konto 40.90.05, Ilinniartunik Nuummi ineqartitsineq, pillugu oqaasertaliussanit ilaatigut makku erserput:

> *"Kiisalu Meeqqerivik Tikiusaaq, ilinniartut sinerissameersut meeraannut paaqqinniffiusoq Ilinniartut Ineqarfiisa Allaffeqarfiata ingerlataraa."*

Aningaasaliissutini ingerlatsinermut aningaasartuutit 5.835.000 kr.-t immikkoortinneqarsimapput, isertitalli suut Tikiusaaq eqqarsaatigalugu missingersuutigineqarsimasut aningaasaliissutini oqaasertaliussaniluunniit takuneqarsinnaanani.

Aammattaaq ilinniartut ineqarfiini ineqartut ineqarnermut akiliutaat pillugu oqaasertaliussanik ilanngussisoqarsimavoq. Oqaasertaliussat taakku Tikiusaap atorneqarneranut attuumassuteqanngillat.

2008-mi Inatsisartut Aningaasanut Inatsisaanni konto 62.01.05-imi aningaasaliissutit 2009-mi Inatsisartut Aningaasanut Inatsisaanni aningaasaliissutit amerlaqataat immikkoortinneqarsimapput, oqaasertaliussallu assigiillutik.

Tamatuma kingornatigut tunngaviutippara Tikiusaaq tassaasoq meeqqanik paarsisarnermik aaqqissuussineq Namminersornerullutik Oqartussanit aqunneqartoq, ilinniartunut meeralinnut Nuup avataaneersunut naatsorsuussaasoq.

Tulliullugit uku qulaajarneqartariaqarput: A) Tikiusaaq malittarisassani ulluunerani paaqqinniffinnut allanut aamma atuuttuni pineqartunut ilaatinneqarnersoq, aamma B) aaqqissuussineq taanna tamatuma saniatigut paaqqinniffiit suliassaasa inatsisiliornikkut kommuninut isumagisassanngortinneqarnerisa nassatarisaannik malittarisassanut taakkununnga ilumut ataneqartinneqarsinnaanersoq.

A. Tikiusaaq paaqqinniffiua ulluunerani paaqqinniffiit, ulluunerani angerlarsimaffimmi paaqqinniffiit il.il. Inatsisartut peqqussutaanni pineqartunut ilaatinneqartoq?

Paaqqinniffiit pillugit inatsisiliornerup atuuffia pillugu apeqqummik siullermik nalilininni aallaqqaasiutitut oqaatigaara meeqqanik suli atualersimanngitsunik paarsisarneq pillugu malittarisassat nutaat, tak. meeqqanut suli atualersimanngitsunut perorsaanikkut inerikkiartuutaasunik ulluunerani neqerooruteqartarneq pillugu Inatsisartut peqqussutaat nr. 10, 5. december 2008-meersoq, 1. januar 2009-mit atortuulernerat A-p naammagittaalliuutaanut immikkut sunniuteqartutut isigisinnaanngikkiga. Taamaalilluni A-p Tikiusaamik atuinerata nalaani ulluunerani paaqqinniffiit pillugit inatsisitigut tunngavigisaq tassaavoq ulluunerani paaqqinnittarfiit, ulluunerani angerlarsimaffimmi paaqqinniffiit il.il. pillugit Inatsisartut peqqussutaat nr. 7, 21. maj 2002-meersoq.

Taamaattorli meeqqanut suli atualersimanngitsunut perorsaanikkut inerikkiartuutaasunik ulluunerani neqerooruteqartarneq pillugu Inatsisartut peqqussutaattut massak-

kut atuuttut siunnersuut pillugu oqaaseqaatini nalinginnaasuni makku maluginiarpakka:

"[Peqqussut atuuttoq meeqqat paarineqarnissaannik, imaluunniit allatut oqaatigalugu meeqqap inissinneqarnissaanik nakkutigineqarnissaanillu neqeroorutit qulakkeerneqarnissaannik siunertaqarpoq.] Maanna peqqussutip atuuttup akerlianik siunnersuummi erseqqissarneqarpoq pineqanngimmat "paarsineq", kisiannili meeqqanut suli atualinngitsunut (0-6 uk.) perorsaanikkut inerikkiartutaasussanik ulluunerani neqeroorutit ataatsimut isigalugit pineqarmata, taamaalillunilu meeraaqqeriviinnaanngitsut, meeqqeriviinnaanngitsut angerlarsimaffimmilu paarsisartuinnaanngitsut aammali sammisaqartitsissutaasinnaasut allat neqeroorutaasinnaammata. Tamatuma nassataraa ulluunerani neqeroorutini tamani qularnaarneqassammat meeqqap ukiui inerikkiartornerminilu killiffia aallaavigalugit inerikkiartuutaasussanik sammisaqartitsinissaq, assersuutigalugulu sumiiffinni mikinerusuni sammisaqartitsinerit inerikkiartuutaasinnaasut allat meeraaqqeriviunatillu, meeqqeriviunatillu angerlarsimaffimmi paarsinerunngikkaluartut neqeroorutaasinnaammata."

Aammattaaq malugaara Ilinniartunut Tunngasunik Aqutsisoqarfiup tusarniaanermut akissummini Tikiusaap ulluunerani paaqqinnittarfiit, ulluunerani angerlarsimaffimmi paaqqinniffiit il.il. pillugit Inatsisartut peqqussutaanni Tikiusaap inissisimanera pillugu makku oqaatigisimagai:

"Meeqqerivik Tikiusaaq (...) Aqutsisoqarfiup naliliinera malillugu meeqqanik paarsinissamik aaqqissuussineruvoq taamaattumillu ulluunerani paaqqinnittarfiunani. Meeqqanut suli atualinngitsunut perorsaanikkut inerikkiartuutaasunik ulluunerani neqerooruteqartarneq pillugu Inatsisartut peqqussutaanni § 11, mm. 1-imut nassuiaatinit aamma takuneqarsinnaavoq ulluunerani paaqqinnittarfiit paarsinissamik aaqqissuussinertut imaluunniit meeqqanik nakkutilliinertut nassuiarneqarsinnaanngitsut, taakku paaqqinnittarfiummata perorsaanikkut inerikkiartuutaasumik siunertaqartut. Meeqqerivik Tikiusaap pingaarnertut siunertaa akerlianik tassaavoq angajoqqaat qitiusumik ilinniarfimmiinnerisa naammassineqarnissaa siunertaralugu angajoqqaanik oqilisaassinissaq. Aamma taamaappoq maannakkut atorunnaarsinneqartumut ulluunerani paaqqinnittarfiit il.il. pillugit inatsisartut peqqussutaannut naleqqiullugu, taamaattumillu Meeqqerivik Tikiusaaq tassunga ilaanani."

Oqaatigaara ulluunerani paaqqinnittarfiit, ulluunerani angerlarsimaffimmi paaqqinniffiit il.il. pillugit Inatsisartut peqqussutaanni § 1-imit makku ersertut:

"§ 1. Kommunalbestyrelsi pisussaavoq meeqqanut 15-it inorlugit ukiulinnut paarineqarnissamik sunngiffimmiluunniit isumaginninnikkut perorsaanermik tunngaveqartumik pisariaqartitsisunut, ilanngullugit paarineqarnissamik pisariaqartitsinermik tunngaveqanngikkaluartumik pinaveersimatitsinissamillu siunertaqartumik sammisassaqartinneqarnissamik pisariaqartitsisunut ulluunerani meeqqerivinni inissanik pisariaqartunik qulakkeerinnissalluni.

Imm. 2. Kommunalbestyrelsi aammattaaq meeqqanut atualertussanut tamanut, atuarfitsialammut piareersarluarnissamut atatillugu siunniussanik siuarsaasunik sammisassanik neqerooruteqassaaq."

Peqqussummi aalajangersakkamit tassannga erserpoq ulluunerani paaqqinnittarfiit, ulluunerani angerlarsimaffimmi paaqqinniffiit il.il. pillugit Inatsisartut peqqussutaanni paaqqinniffiit paarsinermik siunertaqartut paaqqinniffiillu perorsaanermik siunertaqartut pineqartunut ilaatinneqartut.

Inatsisartut peqqussutaanni tassani tamatuma saniatigut § 3-mi Inatsisartut peqqussutaatigut nr. 3-kkut, 21. maj 2004-meersukkut aamma Inatsisartut peqqussutaatigut nr. 4-kkut, 12. maj 2005-imeersukkut allannguuteqartinneqartumi makku aalajangersarneqarput:

"§ 3. Meeqqanut inuusuttunullu ulluunerani paaqqinnittarfiit kommuninit pilersinneqarlutillu ingerlanneqassapput.

Imm. 2. Ulluunerani paaqqinnittarfiit meeqqanik arfinilinnik amerlanernilluunniit inissaqartitsisut kommunalbestyrelsimit ingerlatsinissamik isumaqatigiissuteqarfigineqarsimasut paaqqinnittarfittut imminut pigisutut pilersinneqarsinnaapput ingerlanneqarsinnaallutillu.

Imm.3. Naalakkersuisut paaqqinnittarfiit pilersinneqarnissaat, pisatsersornissaat, siulersorneqarnissaat ingerlanneqarnissaallu pillugit, matumani angajoqqaat akiliuteqartarnissaat ilanngullugu, malittarisassanik aalajangersaassapput. Paaqqinnittarfiit nalinginnaasumik aammalu perorsaanikkut ingerlatsinerat Naalakkersuisut nakkutigissavaat.

Imm. 4. Meeqqat inuusuttullu ulluunerani paaqqinnittarfinniinnerinut akiliuteqartarneq pillugu malittarisassat, matumani ilanngullugu akiliutip kommunit ulluunerani angerlarsimaffimmi paaqqinniffinnut aningaasartuutaat aamma ulluunerani paaqqinnittarfinnik ingerlatsinermut aningaasartuutaat kiisalu angajoqqaat aningaasarsiaat tunngavigalugit angissusilerneqarnissaa, Naalakkersuisunit aalajangersarneqarsinnaapput. Angajoqqaat akiliutigisartagaasa aningaasarsiat tunngavigalugit annertussuseqarnissaat aamma kommunalbestyrelsip akiliutissanik akiitsoqartoqartillugu meeqqamik kommunip aaqqissugaanik ulluunerani paaqqinnittarfimmit anisitsinissamik aalajangersinnaanera pillugit malittarisassat aamma Naalakkersuisunit aalajangersarneqarsinnaapput."

Inatsisartut peqqussutaat 2002-meersoq piareersarlugu suliani aalajangersagaq (peqqussutissatut siunnersuummi § 2) pillugu oqaaseqaatit imaattut ilanngunneqarsimapput:

"Aalajangersakkap kommuni periarfissippaa paaqqinnittarfinnik imminnut pigisunik akuersissuteqarnissamut, tassunga ilanngullugu suliffeqarfiit sulisumik meeraannut paaqqinnittarfittut pilersitaat.

Paaqqinnittarfik imminut pigisoq tassaavoq suliffeqarfik inatsisitigut namminersorluni ingerlasoq, siulersuisuminit aqunneqarluni aningaasaatinut malittarisassat imaluunniit malitarisassat suliffeqarfiup qanoq aqunneqarnissaanik tunngaviliisut malittarisassallu nalinginnaasut malillugit ingerlatsinermi atuuttussat naapertorlugit ingerlasoq. Inassutigineqarpoq kommunip qulakkiissagaa paaqqinnittarfiup imminut pigisup suleriaatsimut najoqqutassaqarnissaa, tassanilu siulersuisut sulinerannut malittarisassaqarluni.

Nakkutilliinermi nalinginnaasumi kommunip maluginiagassaasa ilagaat pinnguartarfiit qanoq sananeqarsimaneri pinngussallu atorsinnaassusii, eqqiluisaanerup pitsaasuunissaa, meeqqat angallanneqarnerisa isumannaatsuunissaa, tassunga ilanngullugu aqqusinermi angallannermut malittarisassat atuuttut malinneqarnersut.

Pujortartarneq, pujortarfiunngitsunik isersimaartarfeqarnissaq kiisalu pujortagassat nalunaaqutsersorneqarnissaat pillugu inatsisartut peqqussutaanni § 6-imi, imm. 2-mi aalajangersagaq malinneqarnersoq nakkutigisariaqarpoq paaqqinnittarfinni meeqqap piumassuserinngisaminnik putsumik najuussuinissaat pinngitsoortinniarlugu.

Nakkutigisariaqartunut ilaavoq paaqqinnittarfiup ingerlanneqarnerani sillimmasiisarnermut tunngasut isumannaatsuunissaat.

Perorsaanermut tunngasutigut nakkutilliinermi kommunip maluginiartariaqarpaa ulluunerani neqeroorutit pillugit anguniagassatut siunertat suliassallu naammassiniarneranni piginnaanerit pisariaqartinneqartut sulisut akornanni pigineqarnersut. Nakkutilliinissamik aalajangersakkamut ilaavoq kommunip nakkutigisariaqaraa ulluunerani paaqqinnittarfeqarnermik neqeroorutit ataasiakkaat siunertat maleruagassallu kommunimit piumasarineqartut naapertorlugit suliassaminnik aallussivinneersut, ingerlatsinerlu siunertamik naammassinniffiusinnaanersoq.

Taamaattumik nakkutilliineq annertunerusumik paaqqinnittarfimmik attaveqaqatigiittuarnikkut ingerlasariaqarpoq, suliap aallunnerani siunertat periutsillu oqallisigalugit.

Meeqqat ataasiakkaat perorsaariaaserluunniit pillugit aaqqiagiinngissuteqartoqalissappat, kommunip nakkutilliisussaatitaanerminut atatillugu pisussaaffigaa paaqqinnittarfik angajoqqaallu suleqatigalugit aaqqiagiinngissutip anigorneqarnissaanut peqataassalluni.

Paaqqinnittarfiit imminut pigisut eqqarsaatigalugit nakkutilliisussaatitaanermik piumasaqaat kommunip siulersuisunut ilaasortassamik toqqaaneratigut taamaallaat naammassineqarnavianngilaq.

Kommunip nakkutilliisussaanerata saniatigut paaqqinnittarfiup imminut pigisup siulersuisui nammineerlutik nakkutilliinissamut akisussaaffeqarput. Siulersuisut nakkutigissavaat paaqqinnittarfiup allaffissornikkut aningaasaqarniarnikkullu ingerlanera siunertamut paaqqinnittarfiullu aqunneqarneranut ingerlanneqarneranullu naapertuuttuunersoq.

Paaqqinnittarfiup piumasaqaatit naammassisimanngikkaat paasinarsippat, kommunip paaqqinnittarfinnik ingerlatsisussaanini naapertorlugu pisariaqartunik allanngortitsissaaq.

Paaqqinnittarfiit imminut pigisut eqqarsaatigalugit kommunip pissutsit allanngornissaat piumasarisinnaavaa imaluunniit ingerlatsinermut isumaqatigiissut atorunnaarsissinnaallugu."

Naalakkersuisut ulluunerani paaqqinnittarfiit aqunneqarnerat, siulersugaanerat ingerlanneqarnerallu pillugit nalunaarummi nr. 5-imi, 16. april 2007-imeersumi § 3,

imm. 3-mi ulluunerani paaqqinniffinnik ingerlatsineq siulersuinerlu pillugit aalajangersakkanik arlalinnik aalajangersaasimapput, taakkulu paaqqinniffinnut kommuninit pigineqanngitsunut aamma atuupput. Ulluunerani paaqqinniffiit suunerat nalunaarummi § 1-ikkut imatut nassuiarneqarpoq:

"§ 1. Ulluunerani paaqqinnittarfiit suliffeqarfiupput tassani sulisuusut pisussaatitaallutik meeqqat takkuttarnerat nakkutigissallugu, nalunaarutigineqanngitsumik takkutinngitsoornerit pillugit angajoqqaat ilisimatittassallugit meeqqallu paaqqinnittarfimmiinnerani nakkutigissallugit.

Imm. 2. Paqqinnittarfiit ima ittut kommunalbestyrelsimit akuerineqarsinnaapput:

1) 0-miit 2-nik ukiulinnut meeraaqqeriviit,

2) 0-miit 6-inik ukiulinnut ukiui akuleriiaartunut,

3) 0-miit 15-inik ukiulinnut ukiui akuleriiaartunut,

4) 3-niit 6-inik ukiulinnut meeqqeriviit,

5) 7-niik 15-inik ukiulinnut sunngiffimmi ornittakkat.

(...)"

Naak suliffeqarfiit ataanni meeqqanik paarsinermik aaqqissuussinerit paaqqinniffittut imminnut pigisutut taassallugit paatsoortitsinerusinnaasorinaraluartoq Inatsisartut peqqussutaanni § 3-p oqaasertai aalajangersagaq taanna piareersarlugu ataneqartillugit imatut paasivakka Inatsisartut peqqussutaanni ulluunerani paaqqinniffinni tamani, matumani meeqqanik paarsisarnermik aaqqissuussinerit taakku kommunit ataanniinneri apeqqutaatinnagit, pissutsit aalajangersaaffigineqarnissaat tunngavigineqarsimasoq.

Tamanna Naalakkersuisut aamma paasinninnerisimagaat nalunaarummit kommunit allallu paaqqinniffiutaannut atuuttutut aalajangersarneqarsimasumit, ulluunerani paaqqinniffinnik kommuninit pigineqartunuinnaq imminnulluunniit pigisunuinnaq killiliinngitsumit, ikorfartorneqarpoq.

Inatsisartut peqqussutaata oqaasertai, taakku malillugit kommunit paaqqinnittarfinnik imminnut pigisunik ingerlatsineq pillugu "isumaqatigiissuteqarsinnaasut", paaqqinnittarfiit ingerlatsineq pillugu kommunimik isumaqatigiissuteqarsimanera apeqqutaatinnagu ulluunerani paaqqinnittarfiit kommuniunngitsunit allanit ingerlanneqarsinnaanerat aamma Inatsisartut mattussisimannginnerannut tikkuussipput.

Ilassutitut oqaatigaara Naalakkersuisoqarfiup tusarniaanermut akissutaa 19. juni 2009-meersoq tunngavigalugu uanga paasinninnera unaasoq Tikiusaaq tassaanngit-

soq paaqqinniffik Nuup Kommuniata ingerlatsineq pillugu isumaqatigiissuteqarfigisimasaa.

Tikiusaaq paaqqinniffittut ulluunerani paaqqinnittarfiit, ulluunerani angerlarsimaffimmi paaqqinniffiit il.il. pillugit Inatsisartut peqqussutaanni taaneqartunut ilaanngikkaluartoq Tikiusaap Inatsisartut peqqussutaanni aalajangersaavigineqartussatut siunertarineqartut avataanniinneranik Ilinniagaqartunut Tunngasunik Aqutsisoqarfiup paasinninnera qulaani taaneqartut tunngavigalugit ilalersinnaanngilara.

B. Tikiusaaq paaqqinniffitsigut suliassanik kommuninut inatsisiliornikkut isumagisassanngortitsinermut ataneqartinneqarsinnaava?

Namminersornerullutik Oqartussat Tikiusaamik ingerlatsinerata pisortani oqartussaasut nammagassanik suliassanillu agguataarinermut ulluunerani paaqqinnittarfiit, ulluunerani angerlarsimaffimmi paaqqinniffiit il. il. pillugit Inatsisartut peqqussutaanni siusinnerusukkut atuuttumi § 3-p nassatarisaanut naapertuuttuuneranik apeqqutit aappaat tassavoq tamanna Namminersornerullutik Oqartussat Tikiusaamik ingerlatsinissamut pisinnaatitaanerannut akornutaanersoq.

Tassuuna aalajangersarneqarpoq, soorlu qulaani A-p ataani taanna issuariga, ulluunerani paaqqinniffiit kommuninit imaluunniit suliffeqarfinnit kommunit ingerlatsineq pillugu isumaqatigiissuteqarfigisinnaasaannit ingerlanneqassasut.

Ulluunerani paaqqinnittarfiit, ulluunerani angerlarsimaffimmi paaqqinniffiit il.il. Inatsisartut peqqussutissaattut siunnersuut pillugu oqaaseqaatinit nalinginnaasunit erserpoq meeqqanik inuusuttunillu ikiorsiisarneq pillugu Inatsisartut peqqussutaanni nr. 9-mi, 30. oktober 1992-imeersumi §§-it 29-30 aamma § 32 eqqarsaatigalugit pissusiviusunik allanngortitsinissaq eqqarsaatigineqarsimanngitsoq.

Aalajangersakkat taaneqartut kingulliit imaattunik oqaasertaqarput:

"§ 29. Kommunalbestyrelsip ulluunerani paaqqinnittarfinni kiisalu perorsaavigalugit sunngiffimmi sammisassaqartitsivinni inissat atorfissaqartinneqartut pigineqarnissaat nakkutigissavaa, matumani aamma pinaveersaartitsiniarnermut tunngatillugu suliniutit, paarineqarnissamik pisariaqartitsinermut attuumaassuteqanngitsut.

§ 30. Meeqqanik inuusuttunillu ulluunerani paaqqinnittarfiit kommuninit pilersinneqarsinnaallutillu ingerlanneqarsinnaapput.

Imm. 2. Ulluunerani paaqqinnittarfiit meeqqanik arfinilinnik amerlanerusunilluunniit tigummisallit suliffeqarfittut imminnut pigisutut ittut, kommunalbestyrelsimik isumaqatigiissuteqarfigineqarsimasut, pilersinneqarsinnaallutillu ingerlanneqarsinaapput.

Imm. 3. Naalakkersuisut paaqqinnittarfiit pilersinneqarnissaannut, pisatsersornissaannut, siulersorneqarnissaannut ingerlatinneqarnissaannullu malittarisassanik aalajangersaassapput, aamma Isumaginninnermut Pisortaqarfik aqqutigalugu nalinginnaasumik ingerlanerat perorsaanerullu tungaatigut ingerlatsinerat nakkutigissallugit.

§ 31. (...)

(...)

§ 32. Meeqqat paaqqinnittarfinniitinnerannut akiliisoqartassaaq Naalakkersuisut malittarisassatut aalajangersagaat malillugit."

Inatsisartut peqqussutaanni §§ 30-32 piareersarlugit suliani takuneqarsinnaavoq aalajangersakkat taakku meeqqanik inuusuttunnillu ikiorsiisarneq pillugu Inatsisartut peqqussutaanni nr. 12-imi, 1. november 1982-imeersumi malittarisassat taakku pissuseqataasa assigigaat, taakkulu imaattunik imaqarput:

"§ 23. Kommunalbestyrelsip ulluunerani paaqqinnittarfinni kiisalu perorsaavigalugit sunngiffimmi sammisassaqartitsivinni inissat atorfissaqartinneqartut pigineqarnissaat nakkutigissavaa.

§ 24. Meeqqanik inuusuttunillu ulluunerani paaqqinnittarfiit kommuninit pilersinneqarsinnaallutillu ingerlanneqarsinnaapput.

Imm. 2. Isumaginninnermi Naalakkersuisoq paaqqinnittarfiit pilersinneqarnissaannut, pisatsersornissaannut, siulersorneqarnissaannut ingerlatinneqarnissaannullu malittarisassanik aalajangersaassaaq, aammalu Isumaginninnermi Pisortaqarfik aqqutigalugu paaqqinnittarfiit nalinginnaasumik perorsaanerullu tungaatigut nakkutigissallugit.

§ 25. (...)

§ 26. Meeqqat ulluunerani paaqqinnittarfinniitinneqarnerinut akiliisoqartassaaq Isumaginninnermi Naalakkersuisup malittarisassatut aalajangersagai malillugit."

Inatsisartut peqqussutaanni 1982-imeersumi kommunip paaqqinniffiutaasa saniatigut paaqqinniffiit allat pineqanngillat, tassanilu Inatsisartut peqqussutaasa 1982-imeersup 1992-imeersullu assigiinngissutaat Inatsisartut peqqussutaat 1992-imeersoq piareersarlugu suliani erseqqinnerusumik nassuiarneqarsimanngilaq.

Naalakkersuisulli 1980-ikkut naalerneranni Tikiusaamik pilersitsinissaminnut inatsisitigut tunngavissaqarsimanerannik naliliineq uanga pisinnaatitaanerma avataaniippoq, tassami uanga pisinnaatitaanera piffissaq eqqarsaatigalugu pisunut 1. april 1995-imi kingusinnerusukkullu pisimasunut tunngassuteqartussanngorlugu Inatsisartut Ombudsmandiat pillugu Inatsisartut inatsisaanni § 16, imm. 1-ikkut aalajangersarneqarsimammat.

Uangali paasinninnera unaavoq ulluunerani paaqqinniffinnik pilersitsinermut ingerlatsinermullu inatsisitigut tunngavigisaq meeqqanik inuusuttunillu ikiorsiisarneq pillugu Inatsisartut peqqussutaata 1. januar 2009-p tungaanut allannguuteqarsimanngit-

soq, tak. oqaaseqaatip matuma naggataani inatsiseqartitsinikkut atuuttut pillugit erseqqinnerusumik oqaatigisakka.

Tunngaviilli ataani taaneqartut pissutigalugit uanga paasinninnera unaavoq ulluunerani paaqqinniffinnut tunngasuni suliassanik inatsisikkut aalajangersagaasumik agguataarineq Namminersorneruttutik Oqartussat Tikiusaamik ingerlatsinerisa inatsisinik unioqqutitsisunngorneranik nassataqarsimanngitsoq.

Ataatsimut pineqartoq tassaavoq pisortat ingerlatsinermik suliaqarnerisa, matumani kiffartuussinermik suliaqarneq ilanngullugu eqqarsaatigalugu, inatsisikkut aalajangersagaasumik tunngavissaqarnissaat piumasaqaataasariaqanngitsoq.[5]

Taamaattumik Namminersorneruttutik Oqartussat Tikiusaamik ingerlatsinerisa inatsisinik unioqqutitsisuunnginneranut aalajangiisuusoq tassaasariaqarpoq Inatsisartut peqqussutaasa suliassamik kommuninut inissiinerat Namminersorneruttutik Oqartussat Inatsisartut peqqussutaata susassaqarfiata iluani paaqqinniffinnik pilersitsinissaat inerteqquteqarnermut takussutissaanersoq.

Manna pingaartillugu aammattaaq isiginiarpara, tassalu isiginiagassat Tikiusaap pilersinneqarneranut tunuliaqutaasut suliamut attuumassuteqarluinnartuuneri, Inatsisartullu Inatsisartut Aningaasanut Inatsisinik akuersissutiginninnermikkut aaqqissuussinermik eqqumaffiginnissimanerat, tamatumalu qisuariarnissamut pissutissaqalersitsisimannginnera. Tamatumani manna pingaartillugu isiginiarpara, tassalu pisariaqartitat Naalakkersuisut paasinninnerat tunngavigalugu kommunit paaqqinniffitsigut neqeroorutaasigut matussuserneqarsinnaasimanngitsut Tikiusaamit matussuserneqartussaanerat.

Paaqqinniffiulli taamaalilluni Namminersorneruttutik Oqartussanit inatsisinik unioqqutitsinani ingerlanneqarsinnaasimanera imatut isumaqanngilaq aalajangersimasumik akiliutinik aalajangersaaneq inatsisitigut pisariaqarneratut tunngavissaqartoq. Tamanna pillugu tulliuttuni oqaaseqaatikka innersuussutigaakka.

2. Paarsinermik atuisut aalajangersimasumik akiliutaannik aalajangersaaneq

Tusarniaanermut akissutinit tigusannit erserpoq Tikiusaamik atuisut akiliutaat paaqqinniffiup ingerlanneqarnerani aningaasartuutinik naatsorsuineq kisiat tunngavigalugu aalajangersarneqarsimasut, aalajangersimasumillu akiliutit taamaalillutik aalajangersimasumik akiliutinik naatsorsuisarneq kommunit atugassaat tunngaviginagu naatsorsorneqarsimasut, tak. meeqqat kommunip ulluunerani paaqqinnittarfiutaaniinnerinut kommunillu aaqqissugaanik ulluunerani angerlarsimaffimmi paaqqinniffinniinnerinut akiliuteqartarneq pillugu Namminersorneruttutik Oqartussat nalunaarutaat nr. 18, 14. september 2006-imeersoq. Nalunaarutikkut tassuuna aala-

5) Henrik Zahle, "Dansk Forfatningsret 2, Regering, forvaltning og dom", 2001, qupperneq 33

jangersarneqarpoq angajoqqaat akiliutaasa paaqqinniffimmi inissamut ataatsimut naatsorsuullugu ingerlatsinermi aningaasartuutit 55 %-ii qulaassimassanngikkaat.

Tikiusaami meeqqamut ataatsimut qaammammut aalajangersimasumik akiliutit 5.000 kr.-t akilersinneqartarput, angajoqqaat isertitaannut tunngasut apeqqutaatinnagit.

Tusarniaanermut akissut 7. april 2008-meersoq imatut paasivara angajoqqaat akiliutaat 5.000 kr.-nut aalajangersarneqarsimasut paaqqinniffimmi inissamut ataatsimut naatsorsuullugu ingerlatsinermut aningasartuutit 100 %-iinut naapertuuttut.

Siullertut oqaatigaara pisortat kiffartuussinerannik atuinermut akiliutinik akiliisitsiniartoqassappat tamanna immini inatsisikkut tunngavissaqarnissamik piumasaqaateqarfiusoq.

Inatsisikkut tunngavissaqarnissaq imaluunniit inatsisikkut sakkukillisamik tunngavissaqarnissaq piumasaqaataanersoq apeqqummi kiffartuussineq pineqartoq atussallugu innuttaasut pisariaqartinneraat aalajangiisuuvoq.

Tamatumunnga atatillugu isumaqarpunga makku annertuumik pingaaruteqartutut isigineqartariaqartut, tassalu Tikiusaap ilinniagaqartut meeqqaminnik ilinniarnermik nalaani paarsiffissaqarnissaannut periarfissaqarnissaat siunertaralugu paaqqinniffittut pilersinneqarsimanera, taamalu ilinniarnerup ilaata Nuummi ingerlanneqartup naammassineqarsinnaaneranut sunniuteqarnera tamatumalu kommunip paarsinissamik neqeroorutaasigut ingerlanneqarsinnaannginnera.

Tulliullugu oqaatigaara tunngavissaqarnissamik apeqqummi pisortat ingerlataata pineqartup inatsisiliornikkut qanoq isummerfigineqarsimanera aamma apeqqutaasoq [6].

Taamaalilluni inatsimmi ingerlatamik aalajangersaaviginnittumi atuisut akiliutaat pillugit aalajangersaasoqarsimappat malittarisassat taakku malinneqassapput, tamatumanimi inatsisip tunngavissiissutaata saniatigut akiliutinik akiliisitsiniartoqarsinnaannginneranik ilimaginninneq atuummat[7].

Inatsisikkut aalajangersakkap pineqartup qanoq paasineqarnissaanik nassuiaaneq pillugu aamma oqaatigaara inatsimmi erseqqissumik tunngavissaqanngikkaanni manna ilimagineqarsinnaanngitsoq, tassalu atuisut akiliuteqartinneqarnerat pillugu malittarisassanik innuttaasut assigiinngitsumik pineqarnerannik nassaqartunik aalajangersaanissamut tunngavissaqartoq. Matumani Folketingip Ombudsmandiata ukiumoortumik nalunaarutaani 1996.75 innersuussutigaara, tassuunami erseqqissarneqarmat sulianik nukingiussilluni suliarinninnermut akiliutinik akiliisitsiniarneq ingerlatsineq pillugu inatsiseqartitsinermi naligiimmik pinninnissamik tunngavimmik nalinginnaasumik unioqquutitsinerusoq, takuullu eqqartuussut UfR 1977.37H-mi issuarneqarsimasoq, tassanilu Højesteretsip oqaatigalugu periaatsip kommunimit kommunimut assigiinngissuteqarnera naligiimmik pinninnissamik tunngavimmik nalinginnaasumik unioqqutitsinerunngitsoq. Taakkua saniatigut 2004-mi ukiumoortumik nalunaarutima kalaallisuuani quppernerit 252 tulliilu qallunaatuuanilu quppernerit 209 tulliilu ulluunerani paaqqinniffinnut akiliutinik isertitaqqortussuseq tunngavigalugu aala-

6) Hans Gammeltoft-Hansen allallu, "Forvaltningsret", aappassaanik naqitertitaq, 2002, qupperneq 308

7) UfR 2004.919V, UfR 2003.841H, UfR 2003.821.H, FOB 2007.267, FOB 1996.750 aamma FOB 1990.860

jangersaanermi inatsisikkut tunngavissaqarnissamik piumasaqaateqarnermut tunngasut innersuussutigisinnaavakka.

Qulaani immikkoortumi 1-imi oqaatigineqartutut uanga paasinninnera aammattaaq unaavoq pisortat kiffartuussinerat Tikiusaap ingerlataa kiffartuussinerni ulluunerani paaqqinnittarfiit, ulluunerani angerlarsimaffimmi paaqqinniffiit il.il. pillugit Inatsisartut peqqussutaannik 2002-meersumik tunngaveqartuni pineqartunut ilaatinneqartoq.

Angajoqqaat isertitaqqortussusiat tunngavigalugu akiliutinik aalajangersaasarneq pillugu malittarisassanik aalajangersaanissaq Inatsisartut Naalakkersuisunut piginnaatitsissutigisimavaat, kisianni ilinniagaqartut allalluunniit kommunitut najugarivitamik avataaniikkallartut akiliuteqartarnerat pillugu malittarisassanik immikkut ittunik aalajangersaanermut tunngavissaliinissaq Inatsisartut siunertarisimagaat Inatsisartut peqqussutaanni taannaaluunniit piareersarlugu suliani takuneqarsinnaanngilaq.

Aammattaaq malittarisassat nalunaarutitut ilusilerlugit aalajangersarneqarnissaat taamatut piginnaatitsissutip malittarisassanik innuttaasunut nanertuutaasumik atugassaqartitsisunik aalajangersaanissamut piginnaatitsissutip nassataraa.

Naalakkersuisut piginnaatitsissut taanna angajoqqaat akiliuteqartinneqartarnerat pillugu malittarisassat kommunit paaqqinniffiutaanni atuuttut aalajangersarnerinut taamaaallaat atorsimavaat, tak. Meeqqat kommunip ulluunerani paaqqinnittarfiutaaniinnerinut kommunillu aaqqissugaanik ulluunerani angerlarsimaffimmi paaqqinniffinniinnerinut akiliuteqartarneq pillugu Namminersornerullutik Oqartussat nalunaarutaat nr. 18, 14. september 2006-imeersoq, qulaani aamma innersuussutigisara.

Tamatuma saniatigut pineqartoq tassaavoq Tikiusaap - ilinniagaqartut illoqarfiup avataaneersut eqqarsaatigalugit - illoqarfimmi ilinniarfiusumi kommunip paaqqiffiutaani inissat neqeroorutigineqartut amigarnerisa aaqqiivigineqarnissaannik siunertaqarnera.

Aamma oqaatigaara akiliutigitinneqartussatut aalajangersarneqartut paaqqinniffiup ingerlatsinermut aningaasartuutaasunik akileeqataaneq eqqarsaatigalugu akiliutit kommunini akiliutigitinneqartartunit qaffasinneroqisut.

Aammattaaq oqartussaasut tusarniaanermut akissutiminni atuisunut akiliutit inatsisinik unioqqutitsisuunnginnerannut tunngavilersuutaat naliliiffigaakka.

Tikiusaap missingersuutinut ilanngussami taaneqarsimanera oqartussaasut pingaartillugu isiginiarpaat.

Innersuussutigaara, soorlu tamanna immikkoortumi 1-imi aamma oqaatigigiga, 2009-mi Aningaasanut Inatsimmi kontomut 40.90.05-imut, Ilinniartunik Nuummi ineqartitsineq, oqaasertaliussanit aamma 2008-mi Aningaasanut Inatsimmi kontomut 62.01.05-imut oqaasertaliussanit assigiinnik oqaasertaqartunit ersertoq ingerlatat suut Tikiusaami ingerlanneqarnissaat kisimi allaaserineqarsimasoq. Missingersuutinulli ilanngussani takuneqarsinnaanngilaq aaqqissuussineq atuisut akiliutaasigut aningaasalersorneqassasoq naatsorsuutigineqartoq, taamatuttaarlu paqqinniffiup i-

ngerlanneqarnerani aningaasartuutit isertitallu aningaasaliissutini nassuiaaserneqarsimanatik.

Ukiut aningaasaliiffiusut siusinnerusumiittut eqqarsaatigalugit Tikiusaaq 2005-imiilli ilinniartunik ineqartitsinermik ingerlatsinermut aningaasaliissutini taaneqartarsimavoq, taamaallaalli ukiuni kingullerni marlunni naatsumik allaaserinninnertut naatsigisumik.

Tikiusaaq ukiuni aningaasaliiffiusuni 2004-mi siusinnerusunilu taaneqartarsimanngilaq.

Højesteretsip, "suliaq akiliutinut tunngasoq"-mik taaneqartumi, UfR 1993-imi qupernerni 757-imi tulliinilu issuarneqartumi Folketingip Aningaasaqarnermullu Ataatsimiititaliap ilisimatinneqarnerisigut akiliutinik inatsisikkut imaaliallaannaq tunngavissaqanngitsunik akiliisitsiniarnissamut tunngavissamik pissarsisoqarsimasinnaanersoq isummerfigisimavaa.

Højesteretsimi amerlanerussuteqartut, akiliutit pineqartut tunngavissaqarluni akilersinniarneqarsimanerannik ilaliisut tamatumunnga atatillugu ilaatigut imaattunik oqaaseqaateqarput:

> *"Eqqartuussummi oqaatigineqartutut, akiliutit suliami pineqartut amerlassusiat naatsorsuinermullu tunngaviusoq Justitsministereqarfiup Folketingimut Aningaasaqarnermullu Ataatsimiititaliamut ilisimatitsissutigiuarsimavaa, tamannali Folketingip Ataatsimiititalialluunniit akuliunnissaannut pissutissaqalersitsisimanngilaq." (Atorfeqarfimmi nutsigaavoq)*

Suliami qulaani innersuussutigisanni (FOB 1996.75-imi) Højesteretsip "suliaq akiliutinut tunngasoq"-mik taaneqartumi aningaasanut inatsisiliornermi periaaseq aqqutigalugu Patentdirektoratimi nukingiussinermut akiliutinut sooq tunngavissaliisoqarsimaneranik apeqqut Folketingip Ombudsmandiata naliliiffigisimavaa.

Folketingip Ombudsmandia tamatumunnga atatillugu imaattunik oqaaseqaateqarpoq:

> *"Paasissutissaq aningaasanut inatsisissatut siunnersuummi oqaasertaliussani Patentdirektoratip suliassaqarfia pillugu ersertoq tassaaginnarpoq tabelitut annertuutut ilusiliinermi naatsumik oqaatiginninneq; nukingiussilluni suliarinninnermut akiliutit pillugit oqaaseqaatinik sunilluunniit ilanngussisoqarsimanngilaq.*
>
> *Apeqqutip matuma aamma pisup Højesteretsip aalajangiineranut tunngaviusup assigiinngissuteqarnerujussuat pissutigalugu isumaqarpunga nukingiussilluni suliarinninnermut akiliutinik akiliisitsiniarnissamut aningaasanut inatsimmi pisariaqarneranut tunngavissaqanngitsoq." (Atorfeqarfimmi nutsigaavoq)*

Inatsisartut aamma Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliaq angajoqqaat akiliutaasa annertussusiannik akiliutillu taakku naatsorsorneqarsimanerannut tunngaviusumik ilisimatinneqarsimanngimmata, pissutaasut Folketingip Ombudsmandiata Patentdirektoratimi nukingiussilluni suliarinninnermut akiliutit pillugit suliami oqaatigisimasaasa pissuseqataat pissutigalugit, isumaqarpunga matuma ilimaginissaanut tunngavissaqanngitsoq, tassalu atuisunut akiliutit Naalakkersuisunit aalajangersarneqartut

Inatsisartut Aningaasanut Inatsisaattut siunnersuutini Tikiusaaq pillugu paasissutissat aqqutigalugit Inatsisartut nipangiinnarlutik akuerisimagaat.

Aamma oqaatigaara Siumup Inatsisartuni ilaasortaatitaasa Inatsisartut 2008-mi upernaakkut ataatsimiinneranni oqaluuserisassani immikkoortutut 61-itut pissutsit ilinniagaqartut meeraasa atugaasa allanngortinneqarnissaat Naalakkersuisut isumagissagaat Inatsisartuni aalajangiiffiigisassatut siunnersuut saqqummiussimagaat, taamaalillutik taakku angajoqqaanut piffissani aalajangersimasumik sivisussuseqartuni illoqarfinnut allanukartariaqartunut meeqqaminnillu meeqqerivimmiittuuteqarnerminnut akiliisariaqartunut tapersiissutaasartut allanngortinneqarnerisigut aningaasaqarnikkut ikiorneqarsinnaalersillugit.

Siunnersuutip Inatsisartuni aappassaanik oqaluuserineqarnerani ilinniartut paaqqinniffimmiittuuteqarnermut akiliutinut tapiiffigineqarsinnaanerannut periarfissat kisimik oqaluuserineqarput, paaqqinniffiulli ingerlanneqarneranut aningaasartuutit 100 %-imik aningaasalersorneqarneranut atuisut akiliuteqartinneqartarnissaannut tunngavigisaq nammineq oqaluuserineqarani.

Taamaalillutik Inatsisartut oqaluuserinninnermi tassani akiliutit naatsorsorneqartarneranni periaaseq aamma tunngavissalersimanngilaat.

Naalakkersuisoqarfiup Namminersornerullutik Oqartussat missingersuusiorneq pillugu maleruaqqusaanni suliffeqarfik isertitatigut aningaasalersorneqartoq pillugu kapitali 4.1.1 aammattaaq innersuussutigaa, Namminersornerullutik Oqartussat missingersuutaat pillugit Inatsisartut inatsisaanni nr. 8-mi, 29. oktober 1999-imeersumi § 14 inatsisissatullu siunnersuummi aalajangersagaq taanna pillugu oqaaseqaatit Ilinniartunut Tunngasunik Aqutsisoqarfiup ilassutitut innersuussutigalugu.

Tunngavilersuutit marluk taakku pillugit ataatsimoortumik oqaaseqaateqarniarlunga aalajangerpunga, tassami missingersuusiorneq pillugu maleruaqqusat tassaammata aqutsisoqarfiup iluani sulinermi atoqqusaasut, Namminersornerullutik Oqartussat missingersuutaat pillugit Inatsisartut Inatsisaanni § 33-mik tunngaveqartut.

Oqaatigaara Namminersornerullutik Oqartussat missingersuutaat pillugit inatsisip aamma missingersuusiornermi maleruaqqusat tassaasut aningaasalersueriaaseq pillugu malittarisassanik aalajangersaaviginnittut, Ilinniartunullu Tunngasunut Aqutsisoqarfiup oqaatigisaatut inatsisissatut siunnersuummi § 14 pillugu oqaaseqaatinit erserpoq ingerlatsinermut aningaasaliissutitut tunngavigalugit isertitaqartoqarsinnaasoq, ingerlatamut aningaasaliiffigineqartumut toqqaannartumik attuumassuteqartunik.

Malittarisassat taamatut ittut ingerlatamut aalajangersimasumut aningaasaliisarneq pillugu inatsiseqartitsinikkut tunngaviup pissarsiarineqarneranut atatitaapput, tunngavillu Tunngaviusumik Inatsimmi § 46-kut saqqummertoq naapertorlugu paasineqartariaqarlutik, § 46-kummi aalajangersarneqarmat aningaasaliissutitut immikkut inatsimmi tunngavissaqanngippat akileraarutinik akiliisitsiniartoqaranilu aningaasartuuteqartoqassanngitsoq.

Aningaasaliinermi inatsisitigut tunngaveqarnissamik piumasaqaatip taassuma inatsimmi tigussaasutigut imaluunniit inatsiseqartitsinermi tunngavinnik tunngaveqarnis-

samik piumasaqaat taarsersinnaanngilaa. Pineqartoq tassaavoq Namminersornerullutik Oqartussani oqartussaasut - naalagaaffimmi oqartussaasut inissisimanerisa pissuseqataannik - suliani aningaasaliinermut tunngasuni tunngaveqarnissamik marloqiusamik piumasaqaatip atuuffianiipput.[8]

Taamaalilluni pisortat ingerlataannut aningaasartuuteqarneq aningaasaliinikkut tunngavissaqassallunilu ingerlatap suliarineqarneranut tigussaasutigut tunngavissaqartussaavoq.

Missingersuusiorneq pillugu inatsit missingersuusiornermilu maleruaqqusat tassaapput aningaasaliinermut tunngavissap pissarsiariniarneqarnerani periaaseq pillugu ataatsimut malittarisassat.

Malittarisassat taakku ingerlatsinermut aningaasaliissutit ataanni isertitaqarnissamut periarfissiippata periarfissaq taanna aningaasaliissuteqartarneq pillugu inatsiseqartitsinermut ataneqarnerup avataani malittarisassap ilagisaani immikkut atorneqarsinnaanngilaq.

Allatut oqaatigalugu innuttaasut atuinermut akiliutinik inatsimmi malittarisassat ingerlatsinerlu pillugu inatsiseqartitsinermi aalajangiisuusumik tunngaviit unioqqutillugit akileeqqunissaannut tigussaasutigut malittarisassamik ilanngussisoqarsinnaanngilaq.

Ilinniartunut Tunngasunik Aqutsisoqarfiup aammattaaq oqaatigaa:

> *"Aammattaaq erseqqissaatigineqassaaq akiligassatigut nammatassaq ilinniartumit pineqartumit nammanneqarneq ajormat, angerlarsimaffianili kommunimit ilinniagaqartup aggerfigisaanit."*

Tamanna Inuussutissarsiornermut, Suliffeqarnermut Inuussutissarsiutinillu Ilinniartitsinermut Naalakkersuisoqarfiup tusarniaanermut akissutaanut 7. april 2008-meersumut, Ilaqutariinnermut Pisortaqarfiup kommuninut tamanut KANUKOKA-mullu allagaanut 8. januar 2007-imeersunut innersuussisumut suliap allaaserineqarnerani issuakkannut ataneqartillugu paasivara.

Allakkani taakkunani pisortanit ikiorsiissutit pillugit Inatsisartut peqqussutaat aamma meeqqanik inuusuttunillu ikiorsiisarneq pillugu Inatsisartut peqqussutaannut innersuussisoqarpoq.

Inatsisartut peqqussutaanni marlunni taakkunani ikiorsiinissamik neqeroorutinik aqutsineq taakkulu aningaasalersorneqarnerat kommuninut isumagisassanngortitaapput, Isumaginninnermi Naammagittaalliuuteqartarfimmut oqartussaasutut qulliunerusumut naammagittaalliorfissaqartitsilluni.

Tamatuma manna nassataraa, tassalu malittarisassat assigiinngitsut taakku tunngavigalugit kommunit ikiorseeqqullugit Naalakkersuisut peqqusissuteqarsinnaannginne-

8) Assersuutigalugu tak. Zahle, "Dansk forfatningsret 2, Regering, forvaltning og dom", quppernerit 72 tulliilu.

rat, tassami kommunit peqqussutini aalajangersakkat tunngavigalugit suliat ataasiakkaarlugit aalajangiiffiginnittartussaammata.

Tikiusaamut aningaasartuutit kommuninit aningaasaleeqataaffigeqquneqassappata tamatuma piviusunngortinneqarnera inatsimmi immikkut tunngaveqarnissamik aammattaaq piumasaqaateqarfiuvoq, tassami Tunngaviusumik Inatsimmi § 82-imi kommunit imminnut aqunnerat pillugu aalajangersakkap nassatarimmagu kommunit aningaasaqarnerminnik inatsisitigut allamik aalajangersaasoqarsimanngippat namminneq ingerlatsisussaanerat.[9]

Taamaattumik kommunit Tikiusaamut aningaasalersueqataanissaannut naalakkersuinikkut tunngavik inatsisikkut aalajangersagaanngitsoq paaqqinniffiup ingerlanneqarneranut atuisut akiliutaat aqqutigalugit aningaasalersuisinnaanermut inatsiseqartitsinikkut immini sunniuteqartinneqarsinnaanngilaq.

Tusarniaanermut akissutinit tiguneqartunit aammattaaq erserpoq Tikiusaaq ilinniagaqartunut immikkut naatsorsuussaasoq.

Tamanna pillugu oqaatigaara aaqqissuussinerup taassuma kiffartuussinikkut pissusiata immini Namminersornerullutik Oqartussat innuttaasut akiliutaannik akiliisitsiniarnermi tunngavissaqarnissamik nalinginnaasumik piumasaqaatinik malinnittussaajunnaarsinngikkai.

Tamatuma kingornatigut isumaqarpunga A Tikiusaami paarsinermik aaqqissuussinermik atuinermut meeqqamut ataatsimut qaammammut 5.000 kr.-nik akileeqqussallugu Naalakkersuisut tunngavissaqarsimanngitsut, makkumi pingaartillugit uanga isiginiarakkit:

- *Tikiusaaq paaqqinniffittut ulluunerani paaqqinniffiit, ulluunerani angerlarsimaffinni paaqqinniffiit il.il. pillugit Inatsisartut peqqussutaanni taamani atuuttumi pineqartunut ilaatinneqartoq,*
- *atuisut akiliutaat innuttaasut assigiinngitsumik pineqarnerannik nassataqartut pillugit malittarisassanik aalajangersaasoqassappat inatsisiliornermi erseqqissumik tunngavissaqarnissaq piumasaqaataasoq,*
- *Tikiusaamik atuisunut akiliuteqartitsineq kommunit paaqqinniffiutaanni akiliutitut aalajangersarneqarsimasunik saneqqutsisoq Inatsisartut akuerisimanngikkaat,*
- *aaqqissuussineq kommunimit aningaasaleeqataaffigineqassappat tamanna inatsisikkut tunngavissaqarnissamik piumasaqaateqarfiusoq,*
- *Kalaallit Nunaanni Namminersornerullutik Oqartussat missingersuutaat pillugit Inatsisartut inatsisaat malittarisassallu taanna tunngavigalugu allaffissornermi aqutsinikkut aalajangersarneqarsimasut innuttaasut akiliutinik akileeqqunissaannut inatsisikkut imminni tunngavissaliinngitsut.*

Inassuteqaatigaara akiliisitsiniarnermut tunngavissaqannginneq tamanna sunik nassataqassanersoq Naalakkersuisut isumaliutersuutigissagaat. Tamatumunnga atatillugu naatsorsuutigaara A kisiat eqqarsaatiginagu, aammali ilinniartut allat tunnga-

9) Tak. Zahle, "Danmarkis Riges Grundlov med kommentarer", 1999, qupperneq 496

vissaqanngitsumik akiliisinneqartarsimasut eqqarsaatigalugit ajornartorsiut Naalakkersuisut isummerfigissagaat.

Tikiusaamut aamma Ilinniagaqartunut Tunngasunik Aqutsisoqarfiup tusarniaanermut akissutaanut 13. marts 2009-meersumut inatsiseqartitsinikkut massakkut tunngaviusoq pillugu oqaaseqaatikka allat

Inatsiseqartitsinikkut massakkut tunngaviusoq:

Oqaaseqaatip immikkoortuani 1-imi qulaani oqaatigineqartutut ulluunerani paaqqinnittarfiit, ulluunerani angerlarsimaffimmi paaqqinniffiit il.il. pillugit Inatsisartut peqqussutaat tunngavigalugu suliassap amerlassusiliinikkut pitsaassusiliinikkullu kommuninut isumagisassanngortinneqarsimanera Ilinniartut Ineqarfiisa Allaffeqarfiata meeqqanik paarsinermik aaqqissuussinermik ingerlanneqarnerata inatsisinik eqqortitsisuunera eqqarsaatigalugu immikkut ajornartorsiutaasinnaavoq.

Ilinniartunulli Tunngasunik Aqutsisoqarfiup tusarniaanermut akissutaani 13. marts 2009-meersumi oqaatigineqartutut Inatsisartut peqqussutaat kingullertut taaneqartoq meeqqanut atualinngitsunut perorsaanikkut inerikkiartuutaasumik ulluunerani neqerooruteqartarneq pillugu Inatsisartut peqqussutaannit nr. 10-mit, 5. december 2008-meersumit 1. januar 2009-mi taarserneqarsimavoq.

Aqutsisoqarfiup akissummini erseqqissarlugu oqaatigaa Inatsisartut peqqussutaanni atuuttumi ulluunerani paaqqinniffiit isumaginninnikkut perorsaanermik anguniakkanik Inatsisartut peqqussutaatigut aalajangersaavigineqartut aamma meeqqanik paarsinermik aaqqissuussinerit peqqussutikkut aalajangersaavigineqanngitsut immikkoortisimaneqartut.

Uanga paasinninnera unaavoq immikkoortisimatitsineq taanna meeqqanik paarsinermik aaqqissuussinerit, matumani Tikiusaaq ilanngullugu eqqarsaatigalugu, inatsiseqartitsinermi massakkut tunngavigisaannik immikkut nalornissutiginnilersitsisinnaasoq.

Meeqqanut suli atualinngitsunut perorsaanikkut inerikkiartuutaasunik ulluunerani neqerooruteqartarneq pillugu Inatsisartut peqqussutissaattut siunnersuut qulaani issuagara pillugu oqaaseqaatinit nalinginnaasunit ilaatigut makku erserput:

> *"Maanna peqqussutip atuuttup akerlianik siunnersuummi erseqqissarneqarpoq pineqanngimmat "paarsineq", kisiannili meeqqanut suli atualinngitsunut (0-6 uk.) perorsaanikkut inerikkiartuutaasussanik ulluunerani neqeroorutit ataatsimut isigalugit pineqarmata, taamaalillunilu meeraaqqeriviinnaanngitsut, meeqqeriviinnaanngitsut angerlarsimaffimmilu paarsisartuinnaanngitsut aammali sammisaqartitsissutaasinnaasut allat neqeroorutaasinnaammata.*
>
> *Tamatuma nassataraa ulluunerani neqeroorutini tamani qularnaarneqassammat meeqqap ukiui inerikkiartornerminilu killiffia aallaavigalugit inerikkiartuutaasussanik sammisaqartitsinissaq, assersuutigalugulu sumiiffinni mikinerusuni sammisaqartitsinerit inerikkiartuutaasinnaasut allat meeraaqqeriviunatillu, meeqqeriviunatillu angerlarsimaffimmi paarsinerunngikkaluartut neqeroorutaasinnaammata."*

aamma

"Peqqussutissatut siunnersuutip suliarineranut atatilugu Naalakkersuisut pingaartippaat siunnersuummi oqaatsit atorneqartut pingaarnerit nassuiaaserneqarnissaat, tassuunakkut qularnaarumallugu peqqussutissatut siunnersuutip tamatigoortumik atoruminartumillu sakkuulernissaa, atuutilernermiguinnaanngitsoq aammattaarli siunissami.

"Perorsaanikkut inerikkiartuutaasussanik ulluunerani neqeroorutit" tassaapput sammisaqartitsinissamik neqeroorutit meeqqanut 0-miit 6-imut ukiulinnut saaffiginnittut tamarmik, ulloq naallugu ullulluunniit ilaa neqeroorutaasinnaasut, taamaalillunilu kommunit periarfissinneqarlutik assersuutigalugu pinnguartarfinnik katerisimaartarfinnilluunniit pilersitsinissamut, sumiiffinni nalinginnaasumik angerlarsimaffimmi paarsisarnermik allatigulluunniit ulluunerani neqeroorutinik peqartanngitsuni – illoqarfiunera nunaqarfiuneraluunniit apeqqutaatinnagit – meeqqat tamarmik sammisaqaatinut perorsaanikkut aaqqissuussanut peqataasinnaanissaat periarfissikkumallugu."

Oqaaseqaatinit nalinginnaasunit aamma erserpoq KANUKOKA peqqussutissatut siunnersuutip suliarineqarnerani § 10-mut atatillugu meeqqat illoqarfimmi allami atuariartornermut atatillugu nassarneqarsinnaanerannut periarfissaq pillugu apeqqut saqqummiussimagaa.

Oqaseqaatini nalinginnaasuni imaattunik erseqqinnerusumik allassimasoqarpoq:

"§ 10-mut tunngatillugu KANUKOKA aperivoq, ilinniartut illoqarfimmi/kommunimi allami qitiusumik ilinniariartortut meeqqisarsinnaanermut periarfissaat, kiisalu kommunimi ornitami meeqqerivinni inissaqarnissamut nammineq akiliinissaat/angajoqqaatut akiliuteqarnissaat naalakkersuisoqarfiup aalajangersimasumik isummerfigisimaneraa.

Angajoqqaat akiliutaat immikkut nalunaarusiornikkut inatsisiliorneqassaaq. Naalakkersuisut ilinniartut illoqarfimmut/kommunimut allamut ilinniariarnerminni meeqqaminnik inissaqartitsinissaannut atatillugu ajornartorsiut ilisimavaat, kommunillu kattunneranni qanorpiaq pisoqarumaarnera qanimut malinnaaviginiarlugu."

Inatsisartut peqqussutaat (siunnersuullu) imaattunik oqaasertaqarpoq:

"§ 10. Kommunimi meeqqeriviit imaluunniit angerlarsimafimmi paarsisarfiit inissaqalersillugit, kommunalbestyrelsi meeqqat utaqqisut akornanni toqqartuissaaq, kommunimi meeqqerivinnut imaluunniit angerlarsimaffimmi paarsisarfinnut naapertuuttumik ukiullit akornanni, ataani tulleriiaarinissamik innersuussutit malillugit, taamaattorli meeqqat a-mi aamma b-mi pineqartut allanit tamatigut siulliunneqartassapput, angajoqqaatut oqartussaasut/meeqqamik pilersuisuusut akornanni pissutsit apeqqutaatinnagit. Aappariit katissimanngikkaluarlutik inooqatigiittut meeraat, angajoqqaatut oqartussaasut/meeqqamik pilersuisuusut katissimasut meeraattorluinnaq pineqassapput.

1) Ataatsimoortut a: Meeqqat - isumaginninnermut ataatsimiititaliamit innersuunneqartut - immikkut perorsaanikkut pisariaqartitsinertik pissutsilluunniit allat meeqqap inerikkiartorneranik ulorianartorsiortitsisinnaasut pissutigalugit.

2) Ataatsimoortut b: Meeqqat meeraaqqerivinniit kommunimiluunniit angerlarsimaffimmi paarsisarfinniit meeqqerivinnut ukiutik pissutigalugit nuuttussat.

3) Ataatsimoortut c: Meeqqat suliffeqartunik imaluunniit ilinniartunik kisermaajusunik angajoqqaallit/pilersuisoqartut.

4) Ataatsimoortut d: Meeqqat angajoqqaatut oqartussaasui/pilersuisuusut tamarmik suliffeqartut imaluunniit tamarmik ilinniagaqartut.

5) Ataatsimoortut e: Meeqqat angajoqqaatut oqartussaassuseqartup/pilersuisuusup aappaa suliffeqartoq imaluunniit angajoqqaap aappaa ilinniagaqartoq.

6) Ataatsimoortut f: Meeqqat angajoqqaatut oqartussaasui/pilersuisui tamarmik suliffeqanngitsut imaluunniit ilinniagaqartuunngitsut.

Imm. 2. Kommunalbestyrelsip utaqqisut allassimaffianniit toqqartuinermini ilutigisaanik qularnaassavaa, meeqqeriviit ataasiakkaat meerartaasa - perorsaanikkut anguniagassat pissutigalugit - ukiumikkut naammaginartumik siammaassimanissaat, nukappiaqqat niviarsiaqqallu sapinngisamik amerlaqatigiinnissaat, aamma meeqqat immikkut ittumik pisariaqartitsisut imaluunniit tapersersorteqartut naammaginartumik siammaassimanissaat.

Imm. 3. Illoqarfigisap nunaqarfigisalluunniit iluani meeqqerivimmut allamut aatsaat nuuttoqarsinnaavoq, tamanna meeqqap atugarissaarnissaanik peqqissusaanillu imaluunniit angallassinikkut pissutsit ajornakusoornerannik pissuteqarpat."

Qulaani taaneqartut meeqqanut atualersimanngitsunut neqeroorutit isumaginninnermi perorsaanikkut siunertaqanngitsut ilumut inatsisinik eqqortitsisuunerannik imaaliallaannaq nalornissutiginnilersitsisuupput.

Ilinniartunut Tunngasunik Aqutsisoqarfiup tamatumunnga peqatigitillugu paasinnininnera unaavoq Tikiusaaq tassaanngitsoq paaqqinniffik meeqqanut suli atualinngitsunut perorsaanikkut inerikkiartuutaasunik ulluunerani neqerooruteqartarneq pillugu Inatsisartut peqqussutaanni paaqqinniffiup qanoq paasineqarnissaanik nassuiaammik eqqortitsisoq.

Isumaqarpunga tamatuma kingornatigut Tikiusaap meeqqanullu atualersimanngitsunut ulluunerani neqeroorutit isumaginninnermi perorsaanikkut siunertaqanngitsut allat inatsisinik eqqortitsisuunerat ima nalorninartigisoq tamanna Inatsisartunut Naalakkersuisunullu Inatsisartut Ombudsmandiat pillugu Inatsisartut inatsisaanni § 11 tunngavigalugu uanga nalunaarutigisariaqarlugu.

Taamaattumik Inatsisartut Inatsisit Atortinneqarnerannut Ataatsimiititaliaat Naalakkersuisullu Siulittaasuat ajornartorsiummik taassuminnga allakkatigut allatigut allakkat ukua assilinerannik ilaqartinneqartutigut matumunnga peqatigitillugu ilisimatippakka.

Tikiusaap inatsiseqartitsinikkut massakkut inissisimanerata nalorninarnera tunngavigalugu isumaqarpunga paaqqinniffiup kommunit ulluunerani paaqqinniffinnik inger-

latsinissaminnut ulluuneranilu paaqqinniffinni inissanik pisariaqartinneqartunik atugassiinissaminnut pisussaaffeqarnerat eqqarsaatigalugu paaqqinniffiup aaqqissuussinertut ataavartutut inatsisinik eqqortitsisuuneranik naliliisinnaanissannut pisariaqarneratut tunngavissaqarnanga.

Tusarniaanermut akissut 13. marts 2009-meersoq:

Ilinniagaqartunut Tunngasunik Aqutsisoqarfiup tusarniaanermut akissummini oqaatigaa Tikiusaaq kommunalbestyrelsimit akuerineqarsimallunilu kommunimit nakkutigineqartoq.

Kultureqarnermut, Ilinniartitaanermut, Ilisimatusarnermut Ilageeqarnermullu Naalakkersuisoqarfimmut kingusinnerusukkut paasiniaaninni paasitinneqarpunga paasissutissat taakku uppernarsarneqarsinnaasimanngitsut.

Tamatumunnga atatillugu oqaatigaara Ilinniagaqartunut Tunngasunik Aqutsisoqarfiup tusarniaanermut akissummi paasissutissanik eqqortuussusiat nalorninartoq kingusinnerusukkut paasinarsisunik saqqummiussisimanera pitsaanngitsorujussuartut isigigiga.

Malugeqqullugu oqaatigaara Inatsisartut Ombudsmandiat pillugu Inatsisartut inatsisaanni § 7-ikkut aalajangersarneqarmat oqartussaasut pisussaasut paasissutissanik atorfiga tunngavigalugu piumasarisannik uannut nalunaaruteqassallutik. Oqartussaasup uanga tusarniaaninnut akissuteqannginnermini paasissutissat oqartussaasup uannut nalunaarutiginiakkami eqqortuussusiat attassisinnaassuseqarnerallu pisariaqarneratut annertutigisumik misissoqqaartariaqaraa tassaniippoq."

Kultureqarnermut, Ilinniartitaanermut, Ilisimatusarnermut Ilageeqarnermullu Naalakkersuisoqarfiup akissutaa 21. december 2009-mi tiguara, taannalu ukiup nalunaarusiuunneqartup naanerani suli isummerfiginngilara.

Pinngitsaaliilluni peersitsineq

5.2 Meeqqanik angerlarsimaffiup avataanut inissiisarneq, iliuusissanut pilersaarusiap suliarineqarsimannginneranik isornartorsiuineq. Meeqqap angajoqqaavisa meeqqap ilinniartitaaneranut aningaasartuutinik suliami pineqartunik akileeqqunissaannut inatsisitigut tunngavissaqannginneq

A-p panimmi angerlarsimaffiup avataanut inissinneqarneranut atatillugu K Kommunip iliuusissanut pilersaarusiamik suliarinnissimannginnera aningaasartuutillu panimmi efterskolerneranut attuumassuteqartut K Kommunimit akilerneqarsimannginnerat naammagittaalliuutigaa.

A aamma A-p kommunitut najugarivitaa tamanna pillugu arlaleriarlutik saaffiginnissimagaluartut iliuusissanut pilersaarusiap suliarineqarnissaanik K Kommunip isumaginnissimannginnera Ombudsmandip isorisarialerujussuartut isigaa.

Ombudsmandi matuma inassuteqaatiginissaanut pissutissaqarluni isumaqarpoq, tassalu K Kommunip meerarsiat atuarnerat/ilinniarnerat eqqarsaatigalugu iliuutsit sorliit kommunip kisimi aalajangiivigisinnaanerai angajoqqaarsiaasunut nalinginnaasumik ilitsersuutigisassagaa.

Ombudsmandip tamatuma saniatigut oqaatigaa meeqqamik angerlarsimaffiup avataanut inissiinermut atatillugu meeqqap pilersorneqarneranut akiliuteqartussaatitaanermik apeqqut pillugu aalajangiineq K Kommunip A-mut allakkatigut nalunaarutigisimanngimmagu isorisariaqartutut isigigini.

Ombudsmandip tamatumunnga atatillugu oqaatigaa aningaasartuutinik suliami pineqartunik A-p akileeqquneqarnissaanut inatsisitigut tunngavissaqanngitsoq, akiliuteqarnerli malittarisassat Naalakkersuisunit aalajangersarneqartut tunngavigalugit pisassasoq, malittarisassanilu taakkunani angajoqqaat akiliutaannik amerlassusiliussat aalajangersimasut tunngavigalugit akiliisarnissaq pineqartoq. (J.nr. 2009-145-0001)

A-p naammagittaalliuutaa imaattoq 31. oktober 2006-imi tiguara:

"K Kommunimut allakkatingut naammagittaalliuutiginikuuavara panimma D-p sullinneqarnera.

Naammagittaalliuutinga pillungu K Kommunimi inunnik isumaginnittoqarfiup pisortaata allakkatingut akissuteqaataa akuerinngilara, pissutingalungu uanga K-mut nuunnikuungama ilinniarnerma nalaani …-llu angalanera akilernikuunngimmangu. Tamanna akuerisinnaanngilara.

Aammalu akuerinngilara D angerlarsimaffiup avataanut inissinneqarmalli suliat sukumiisumik suliarineqarsimanngimmata.

D-mi angerlarsimaffiup avataanut inissinneqarmalli uanga anaanatut inunnik isumanginnittoqarfik attavinginikuuara iliuusissamik pilersaarummik suliaqassasoq tamannalu ulloq manna tikillungu suliarineqarnikuunngilaq.

K-mi inunnik isumanginnittoqarfiup utoqqatsissutingisaa uanga akuerisinnaanngilara, uangami ilisimangakku sagi sagbehandlerit K-llu Kommuniani assingiinngittut tingummisarnikuummassuk ilisimallungulu suliaq naammassineqanngittoq. Ajornartorsiut suleqatingiit iluminni aaqqitassaraat minnerunngitsumik inunnik isumanginnittoqarfiup pisortaata tamanna ilisimanguniuk aaqqiiffingisussaammangu.

Aamma ilanngullungu eqqaassuara D efterskolimut aallarpoq suli angerlarsimaffiup avataani najungaqarluni, taamaattumik … Kommunemut innuttaasutut nalunaarsorneqalernikuuvoq sakkortuumik naammangittaalliuutingaara meeraq inuusuttuararluunniit angerlarsimaffiup avataani inissisimatillungu efterskoleriarpat kommunip najungarisaata isumangisassani naammassisariaqakkani naammassisimanngimmangit.

Neriullunga suliaq piaartumik naammassisariaqartoq. Aammalu kissaatingaara aningaasartuutit D-mut tunngasut piaartumik aaqqiiffingineqassasut.

Allakkat naammangittaalliuutima assilineri tingummivasi kiisalu ilanngullungit nassiuppakka K-mi inunnik isumanginnittoqarfiup pisortaata allangai."

Suliaq uunga tunngasuuvoq:

D nammineq anaanamilu akuersinertik tunngavigalugu K Kommunimit angerlarsimaffiup avataanut piffissami killiligaanngitsumi 21. april 2005-imi inissinneqarpoq, tak. meeqqanik inuusuttunillu ikiorsiisarneq pillugu Inatsisartut peqqussutaanni nr. 1-imi, 15. april 2003-meersumi § 9, imm. 2, nr. 10. Inissiineq K Kommunimi angajoqqaarsianut inissiinertut pivoq.

Tamatumunnga peqatigitillugu ... Kommuni A-p kommunitut najugarivitaata K Kommunimut D-p ilinniagaqarluni najugaqarfigigallagaanut allagaanit 1. juli 2005-imeersunit erserpoq ... Kommunimi isumaginninnermi ataatsimiititaliap 29. juni 2005-imi ataatsimiinnermini inissiinerup angajoqqaatut oqartussaassuseqartoq akuersiseqqaarnagu angerlarsimaffiup avataanut inissiisarneq pillugu malittarisassat tunngavigalugit pinissaanik K Kommunip inassuteqaataa akuerisimagaa, tak. Inatsisartut peqqussutaanni qulaani taaneqartumi § 10.

Kommunip taamatut aalajangiinera D-p ataatassaata D-mik kinguaassiuutitigut innarliisarsimasutut suliami pinerluuteqarnermut tunngasumi pisuutitaasutut eqqartuunneqarsimaneranik tunngaveqarpoq.

K Kommunip aalajangiinermik … Kommunimut nalunaarutaanit 28. april 2005-imeersumit erserpoq angerlarsimaffiup avataanut inissiineq A D-p ataatassaanik inooqateqarallartillugu atuutissasoq.

D-p angajoqqaarsiai K Kommunimut 1. november 2005-imi allapput, D-llu efterskolimiinnissaminut akiliunneqarnissaa qinnuteqaatigalugu.

Suliami allagaatini qinnuteqaat taanna pillugu aalajangiinermik peqanngilaq, …-lli Kommunimi isumaginninnermik ingerlatsiviup suliami allattuiffianit 12. december 2005-imeersumit erserpoq … Kommuni ulloq taanna aalajangiisoq siumoortumik qularnaveeqqutitut akiliutit 1.500 kr.-t … Efterskolemut tunniunneqassasut.

A …-mut 28. november 2005-imi nuuppoq, taamanimiillu ...-mi najugaqarluni.

... Kommunimi isumaginninnermik ingerlatsiviup suliami allakkiaanit 31. marts 2006-imeersumit makku erserput:

"A panni D K-mi ilaqutariinnut inissinneqarsimasoq pillugu 16/3-06-imi saaffiginnippoq.

D-p pakatsisimanini pillugit sianertuarnera A-p pakatsissutigisimavaa. D oqarsimavoq angajoqqaarsiani D-mik paarsisinnaajunnaarlutik K Kommunimut allassimasut oqaatigaa – A-p D qanoq pineqassanersoq tamatumunnga atatillugu paaserusuppaa, ilaqutariit paarsaqartut D-mik tigumminnikkumajunnaarsimanerat ilumoorpat, kiisalu A-p oqaatigaa D eqqarsaatigalugu iliuusissanut pilersaarusiaq suliarineqarsimanngisaannartoq. A oqarpoq D angerlarsimaffiup avataanut inissinneqarsimasoq, ataatassaminit kinguaassiuutitigut maj 2002-mi atornerlunneqarsimanera pissutigalugu.

Atuarnini pissutigalugu D-p ajornanngippat K-miiginnarnissaa kissaatigaa - angajoqqaarsiaminit nuussaguni K-mi angajoqqaarsianik allanik nassaarniartoqartariaqarpoq.

D-p påskimi ...-mut feriarnissaa aamma kissaatigaa - taanna pillugu oqaatigaa isumaginninnermik ingerlatsiviup ... aamma ...-kut ...-nermini najugaqarfigisinnaasai attaveqarfigisinnaagai.

Ataatigut atsiortunga angajoqqaarsiaqartitsinermut immikkoortortaqarfik oqaloqatigaara, ilaqutariit ...-kut ilisarisimaneraat paasiniarlugu - angajoqqaarsiaqartitsinermut immikkoortortaqarfiup oqaatigaa ilaqutariit taakku meeqqamik paarsaqarnissamut akuersissummik qinnuteqarsimasut - angajoqqaarsiaqartitsinermut immikkoortortaqarfiup ilaatigut oqaatigaa pillagaasimanermut uppernarsaammik tamatumunnga atatillugu pissarsiniarsimasoq, oqaatigalugulu ilaqutariit ...-kut angajoqqaarsiassatut siunissami qaninnerpaami akuerineqassasut.

Ataatigut atsiortunga immikkoortortaqarfimmi pisortaq ... isumasioqatigalugu 31/3-06-imi akuerigipput D-p påskimi feriarluni angalanissaa akilerneqassasoq, art 407-ikkut." (Atorfeqarfimmi nutsigaavoq)

Suliami allattuiffimmit tulliulluni erserpoq D-p K-mit ...-mut K-mullu uterlugu timmisartornissaanut akiliutit ... Kommunip 6. april 2006-imi akilersimagai.

Suliami allattuiffimmi allatamit 16. maj 2006-imeersumit ilaatigut makku erserput:

"Ataatigut atsiortunga D-p anaanaa A 11/5-06-imi oqaloqatigaara - …-mit …-mut 24. julip missaani D-lu angalanissartik qinnutigaa - A oqarpoq D isikkamik arsaalluni pissartanngorniunnermi peqataasussaasoq, A-lu nammineq pilersaarpoq …-mukarumalluni D najoriartorlugu - A-lu oqarpoq D taava …-mit efterskoleriarluni pilersaarutigineqartut 4. augustimi DK-liarluni aallarsinnaasoq.

Alla A-p ujartugaa tassaavoq nammineq angajoqqaatut oqartussaassuseqarnermik tigummisaqartutut tassaassanerluni D-p efterskolimiinneranik akiliisussaq - kiisalu D-p pequtini K…-

mit aallannginnermini …-mut nassiutissanerai, imaluunniit pequtai kommunip nammineq akilissanerai tigummiinnarlugillu.

A-p oqaloqatiginerani qulaani taaneqartut D-p K-mi sullissisuanut mailikkut apeqquteqaatitut 16/5-06-mi nassiunneqarput." (Atorfeqarfimmi nutsigaavoq)

Suliami paasissutissaq tulleq tassaavoq K Kommunip … Kommunimut allagai telefaxikkut 12. juni 2006-imi nassiunneqarsimasut:

"K Kommunimi isumaginninnermi allaffimmiit matumuuna nalunaarutigissavarput augustimi D-p efterskoliliarnissaata tungaanut […]-kut D paarilermassuk.

D-p arnaata piumasarinikuugaluarpaa D imminut aasamut atuariartunnginnermini imminut tikeraassasoq, tamannali maanngaanniit ilalernartinngilarput.

Eqqaassavarput D […]-kunnut pimmat 10. maj 2006, isumaqatigiissut malillugu 30. maj tikillugu […]-kunniissasoq, paarsisuisali […] D tigummeqqikkusunnagu nalunaarmata […]-kut aperineqarnikuupput ajorinnginneraat D efterskoliliarnissaata tungaanut tigummisinnaaneraat, tamanna akuerimmassuk tigunikuuaat. Taamatut paasissutissiilluta allakkiaq nassiupparput.

[…]-kut plejetilladelsimik SU-p akuerisaanik peqarput.

Tassunga tunngasunik apeqqutissaqarussi ataani atsiortoq attavigineqarsinnaavoq."

A-p qinnuteqaat imaattoq … Kommunimut 23. juni 2006-imi nassiuppaa:

"A-juvunga D-p, cpr. nr. …, anaanaa.

D-p efterskoleriarluni aallannginnerani tikeraarnissannut akiliunneqarnissara qinnutigaara.

D angerlarsimaffiup avataanut inissinneqarneranut atatillugu ukiumut ataasiarlunga tikeraarsinnaatitaavunga. Periarfissaq taanna suli atorsimanngilara.

Kommunimiinnera 27.07.06-imit 04.08.06-imut sivisussuseqassaaq. …-p … e-mailikkut nalunaarfigisimavaa […]-kunni najugaqarsinnaasunga akuerigitsik.

Angalanissannut pilersaarusiap assilinera ilanngullugu nassiuppara, billetsilu kingusinnerpaamik 06.07.06-imi akilerneqarsimasussaavoq, 5.082,- kr.-nillu akeqarluni." (Atorfeqarfimmi nutsigaavoq, qinnuteqaatip qallunaatuumut nutserneqarnera kisimi suliami allagaatigineqarmat)

Qinnuteqaat taanna qanoq aalajangiivigineqarsimanersoq suliami takuneqarsinnaanngilaq.

… Kommuni A-mut 16. juli 2006-imi imatut allappoq:

"Allakkatigut 10. juli 2006-imeersutigut saaffinnipputit, panivillu D-p, inuttut normua ..., K-mi angajoqqaarsianut inissinneqarsimasup tikeraarnissaanut billetsivit .../K 3.825,00 kr.-nik akeqartup akilerneqarnissaa qinnutigalugu.

Tunngavilersuutitut oqaatigaat paniit D Danmarkimi ukioq ataaseq efterskoleriarluni aallartussaasoq, illillu isumaqartutit efterskolimiinnissaa sivisoqisoq.

Panivit D-p Danmarkimut atuariartunnginnerani feriarluni angalanissaanik qinnuteqaatit suleqatigiissitap 13. juli 2006-imi ataatsimiinnermini suliaraa, qinnuteqaatillu matumuuna itigartillugu, meeqqanik inuusuttunillu ikiorsiisarneq pillugu Inatsisartut peqqussutaanni nr. 1-imi, 15. april 2003-meersumi § 33 innersuussutigalugu, itigartitsinermullu panivit D-p ukioq manna, 2006-imi, påskimi atuanngiffeqarnermini K-mit ...-mut ilinnut tikeraarsimanera tunngavilersuutigalugu.

Suleqatigiissitap aalajangiingera iluarinngikkukku aalajangiineq taanna allakkat uku tiguneqarnerannit sapaatit akunneri sisamat qaangiutsinnagit Isumaginnermi Naammagittaalliuuteqartarfimmut, Box 1015, 3900 Nuuk, naammagittaalliutigineqarsinnaavoq." (Atorfeqarfimmi nutsigaavoq)

… Kommuni K Kommunimut 8. august 2006-imi imatut allappoq:

"Haluu […]

Uanga […] sagsbehandlereq uunga A, D-p arnaa pillugu.

Pillugu: D

Apeqqutissakka piaartumik akisinnaappata qujanassaqaaq.

1. D efterskolernera K Kommunip akilersussavaa, D K Kommunimi innuttaassusia tunngavigalugu.

2. D kinguaassiuutimigut atornerlugaanikuuvoq, Danmarkimi psykologimik oqaloqateqartarnissaa aallarnisarpoq tamannalu K Kommunip akiligassaraa.

3. … Efterskolep piumasaraa D cykileqassasoq, kia akilissavai?

4. Qipiit qalii, allarutit il.il. suli akilerneqarsimanngillat.

Paasisakka malillugit akisussaaffimmik K Kommuni tigumminnikkusunngilaq, isumaqarpunga innuttaasuunera tunngavigalugu isumaginnittoqarfiup akilersugassat nakkutigissagai. Suliaq naammassiniarli, anaanavia assut ilungersorpoq, attaviginninneralu D-mut ersarippoq. D angerlarserpaloqaaq assut, aammattaaq D tassanngaannaq angerlassagaluarpat sumut angerlassava?

Neriuppunga paaseqatigiissalluta."

K Kommuni 9. august 2006-imi imatut akivoq:

"9. august 2006 e-mailikkut paasiniaanerit tunngavigalugu imatut K Kommunimiit akissuteqassaagut.

D 18-it ataallugit ukioqarmat angajoqqaatut oqartussaasup kommuni angerlarsimaffia angerlarsimaffigaa, taassumalu kommunip angerlarsimaffiusup aningaasatigut ikiorsiissutit akisussaaffigissavai.

Apeqqutit sisamat immikkut akinagit innersuussutigissavara kommunit akunnerminni akiliiffigeqatigiittarnissamut pisussaaffii pillugit Inatsisartut peqqussutaat nr. 2, 12. juni 1995-imeersoq, kap. 5, § 13, imm. 2 misissoqqissaassagit.

D-p arnaa …-mi najugaqarpoq, angajoqqaatullu akisussaassuseqarmik tigummisuulluni, taannalu toqqammavigalugu D-p … Kommuni angerlarsimaffiatut isigineqassaaq."

K Kommuni … Kommunimut 16. august 2006-imi imatut allappoq:

"Maani isumaginnittoqarfimmi D-p Efterskolernissaanut tunngatillugu pappialat tigummisatuagut matumuuna nassiuppakka.

Efterskolernissaa … Kommuni peqatigalugu aaqqissorneqarsimagunarpoq, piffissami tassani angajoqqaatut oqartussaassuseqartoq … Kommunimi angerlarsimaffeqarsimammat."

… Kommuni K Kommunimut 23. august 2006-imi imatut allappoq:

"Haluu […]

Suliaq suli ingerlakkakku D-mut tunngasoq … Kommuni aamma saaffigaara, Hjemmestyremi sullissisoq efterskolimut tunngasunik oqaloqatigaara, nassuiaappaanga K Kommuni tassaasoq handleplaniliortussaq akiliisussarlu, D K-mi paarineqarmat. Illit inatsisit nassiussatit Kalaallit Nunaanniit DK-mut nuunneq pivaat. Qallunaatuuani ersarippoq taama allaqqasoq. Nå. D socialudvalgip aaliangerpa qanga paarineqarnera iperarneqassasoq K Kommunimiit? Allakkanik piniarpunga aaliangiiffigineqarneranut tunngasunik. Angerlarniarpat sumut angerlassanersoq ilisimaniassavara.

Tupinnarpoq handleplaneqanngimmat, taamaallaat depositum akilerneqarpoq kr. 1.500,00, tassa? Anaanaasoq oqarfigineqartarsimavoq oqartussaassuseq paarinngikkaa. Taanaqanngikkaluarpat D efterskolimiit anisitaasimassagaluarpoq (akiliisussaq nalugamikku kinaasoq). Efterskoli uanga maannakkut attavigaara. D tarnip pissusaanik ilisimasallip sullillugu aallartippaa. Aperilaarlanga: Uanga takusinnaannginnakku D …-mi qanoq ikiorneqarpa katsorsaanerup tungaatigut?

Neriuppunga paaseqatigiissalluta.

Depositummimut tunngasumik suliaqarsimavoq […].

Piaartumik akilaarsinga suliaq naammassiniassaaq."

… Kommuni ...-p Kommunianut ulloq taanna imatut allappoq:

"D ...-mi inunngortoq, anaanaata inooqataanit atornerlunneqarnikoq tamatuma kingorna K-mut nuuppoq. Efterskolernissaa K Kommunimi pilersaarusiorneqarsimanngilaq, naatsumik oqaatigalugu suliassaq silaannarmiippoq. K Kommuni attavigaara. Akissutit annikitsut pissarsiaraakka, handleplaneqanngilaq, taamaallaat depositum akileramikku. Suliassaq ilungersunarpoq, qinnuigaakkit K-mut nuulermat socialudvalgip akuersissutaa uannut nassiutilaassavat piaartumik. Kina efterskolimut akiliissanersoq suli misissorakku."

… Kommunimi isumaginninnermik ingerlatsiviup allakkiaanit 28. august 2006-imeersumit makku erserput:

"A oqaloqatigalugu aatsaat paasivara D-p efterskolernissaa pilersaarusiorneqarsimanngitsoq K Kommunimiit, imaanngilaq aatsaat D aallareersoq suliaq aallartikkakku.

Efterskoli paatsuungavoq kia akilissavaa D-p efterskolernera?

Aap, K Kommuni pisussaavoq pilersaarusiussalluni. Tamannalu suliarisiman-ngilaa. Aningaasartuutit arnaata akilersorpai assigiinngitsorpassuit, qujanarpoq anaanaq eqeersimaarmat.

D-p lommepengissai aallartipput qaammammut kr. 1080,00."

… Kommunip suliaani allakkiamit assammik allatamit erserpoq A kommunimut 2. oktober 2006-imi saaffiginnissimasoq, efterskolip atuarnermut akiliutit akilerneqarnissaannik nukingisaarineranut atatillugu.

K Kommunip saaffiginnissummut 23. august 2006-imeersumut akissuteqarnissaa … Kommunip 4. oktober 2006-imi nukingisaarutigaa.

... Kommunip saaffiginnissutai K Kommunip 13. oktober 2006-imi imatut akivai:

"Matumuuna nassiuppakka D-mut tunngasut tigusinnaasakka. D maj qaammat [...]-kunnut inissinnikuuvoq paarsisuisa [...]-kut tigummeqqissinnaanagu nalunaarmata. Taakku allakkiaat ilanngullugit ilissinnut nassiuppakka.

Allakkatigut D-p efterskolernissaa pillugu suliat ingerlasut takusinnaavakka …-p Kommunip aningaasalersorsimagai, suliarlu …-miit ingerlanneqarsimasoq, soorlu paarsisuusut […] allattoq.

Una eqqunngimmat K Kommuni handlekommuniullunilu betalingskommuniunerarneqartoq. Kommunit akunnerminni akiliiffigeqatigiittarnissamut pisussaaffii pillugit Inatsisartut peqqussutaat nr. 2, 12. juni 1995-imeersoq kap. 5, § 13, skt. 2 naapertorlugu tunngavigalugu … betalingskommunitut inissinnikuuvoq.

Ajuusaarnarpoq pisortaqarfimmiit inatsisit qiviarneqarsimanngippata, D-mut angerlarsimaffittut akiliisussatullu inissisimasoq tassaammat angajoqqaatut oqartussaassuseqartup kommunia, D-luunniit angerlarsimaffiup avataanut inissinneqarsimagaluarpat.

Ajuusaaqqilluta nalunaarutigissavarput D-p inissinneqarnerata nalaani sullissisuusup siunertamik pilersaarut suliarisimanngimmagu, aammalu sullissisuusimasoq maannakkut K Kommunimi isumaginnittoqarfimmi suliunnaarnikuuvoq, taamaattumik uanga sageq tigugakku ilisimanngilara siunissami D-mut siunertaq qanoq aaqqissuunneqarsimanersoq.

Maani K Kommunimi tarnip pissusaanik immikkut ilisimasalimmik atorfeqartoqanngimmat D katsorsartinneqarsimanngilaq.

D-p angerlarnissaanut maani siunertamik pilersaaruteqartoqarsimanngimmat … Kommuni angajoqqaatut oqartussaassuseqartup kommunerimmagu, taamaattumillu D-p angerlarsimaffittut kommunerimmagu, ilissi pisussaaffigisariaqarparsi efterskolereerpat qanoq inissinneqarnissaa.

Ukua allakkat aammalu paarsisuusut allagaasa kopiat pisortaqarfimmut nassiuppakka.

Aammalu … faxikkut attavigalugu D-mut tunngasunik peqarunik ilissinnut ingerlateqqullugit."

A-p K Kommunimi isumaginninnermi ataatsimiititaliap siulittaasuanut allakkat imaattut 13. oktober 2006-imi nassiuppai:

"D-p sullinneqarnera pillungu naammangittaalliuut.

Ilisimariikkassitut qulaani pineqartoq D angerlarsimaffiup avataanut inissinneqarnikuuvoq, uanga pineqartumut anaanaavunga A.

D angerlarsimaffiup avataanut inissinneqarmat uanga suleqataanikuuvunga akuersillunga. D angerlarsimaffiup avataanut inissinneqarpoq februar 2005. Sulialli ingerlanerani …-p Kommunimiit aalajangiisoqarpoq akuerseqqaartinnanga D angerlarsimaffiup avataanut inissinneqartoq. Taamatut aaliangiisoqarmat sagsbehandler saaffingaara iliuusissanik pilersaarusiornissaq pillungu. Taavalu D ilaqutariinnut allanut inissinneqarpoq april 2005.

D ilaqutariinnut inissinneqarmat neriorsorneqarpunga iliuusissanik pilersaarusiortoqassasoq, kisiannili ulloq manna tikillungu iliuusissanik pilersaarusiortoqarnikuunngilaq.

Ataasiaannarnanga uanga anaanatut …-mi inunnik isumaginnittoqarfik attavingisarnikuuara iliuusissanik pilersaarusiaq naammasseqqullugu. Kingullermillu una qaammat paasivara suli suliarineqarsimanngitsoq. K Kommunimi sagsbehandlerip ajuusaarutingaa sagsbehandleriusimasup iliuusissanik pilersaarummik suliaqarsimannginnera, tamanna "ajuusaarneq" uanga akuerisinnaanngilara pissutingalungu ukiup uuma ingerlanerani sagsbehandlerit arlallit saaffingisarnikuusakka D-mut sulianut atatillungu ingerlattarnikuummatigit. Sagsbehandlerit saaffingisarnikuusakka oqartarput suliaq uuma tingummivaa taanna saaffingissuat. Taamaalillunga piffissarujussuaq atorlungu ujaasisarpunga. Sagsbehandlerit saaffingisartakkama takusinnaa-

galuarpaat suli iliuusissamik pilersaarusiortoqarsimanngitsoq, uangalu anaanatut saaffinginnikkaangama ataasiaannarnanga akineqartarpunga uanga akisussaaffik tingumminnginnakku angajoqqaarsiaasut isumasiorneqassasut. Taakkulu aamma suliaq naammassissanangu.

Tamanna uniffingiinnarnangu uanga erneralu ... D efterskoleriarluni aallannginnerani tikeraarparput nammineq akilerlungu. D-mmi pisariaqartippaa efterskoleriarluni aallannginnermini takunissarput.

Inatsisini peqqussutinilu allaqqavoq meeraq inuusuttuararluunniit angerlarsimaffiup avataanut inissinneqarpat angajoqqaanut attaveqartuarnissaaq sulissutingineqassasoq, kisiannilli K Kommunimi inunnik isumanginnittoqarfiup tamanna suliarinangu avissaartuunnissaq angorusunnerorpalukkuaraa. Uanga anaanatut eqqaassuara D-lu ullut tamaasa attavingiittuarsimavungut illoqarfimmut allamut suliffittaarlunga nuunnerma kingorna, ullumilu tamanna ingerlattuarparput.

D allanik angajoqqaarsiaqalerpoq maj 2006 angajoqqaarsiaasimasullu siulliit D allanut nuummat ilisimatitsisimapput efterskolernissaanut tunngasut tamarmik piareeqqasut.

D efterskoleriarluni aallanngitsiarnerani illoqarfimmut K-mut tikeraarpara, tikikkamalu paasilerpara D-p aallaleruni pinngittoorani nassatassai efterskolimut amingaateqaqisut, taamaattumik arnarsiarisaa piumaffingaara qinnuteqassasoq amingaataasa pisiarineqarnissaannut.

Taavali itingartitsissutingineqarpoq peqqutingalungu D tøj og lommepengenik tunineqartarmat. Taamatut aaliangertoqarmat uanga ...- Kommunimut qinnuteqarpunga hjælp mod tilbagebetalinginik 3000,00 kruuninik, D-li aallarmat ulloq taanna uanga kontonnut ikineqarmata ingerlateqqippakka D-p Efterskolernermini kontaktpersonerisaanut, taassumalu D-p amingaatai pisiarai aningaasat taakku atorlugit.

Uangali taamatut pisoqarmat unitsitsiinnarnanga misissuisimavunga, paasivaralu inatsisini peqqussutinilu aallaqqasoqartoq meeraq inuusuttuararluunniit angerlarsimaffiup avataanut inissinneqarsimappat efterskoleriarluni aallarpat kommunip najungarisaata aningaasartuutit akilissangai, taamaattoqanngilarli uanga nammineerlunga akilerpakka.

Aajunali ajornerpaaq D efterskolimut tikimmat uanga attavingineqarpunga efterskolimi ilisimaneqanngimmat kia akisussaaffingineraa. Uanga anaanatut akisussaaffimmik tigummiaqanngitsutut ilisimatinneqartaraluarlunga suliaq tinguara maanilu …-mi sagsbehandlerimut saaffinginnillunga.

Aatsaallu tassani suliniutit assingiinngittut D-mut tunngasut aallartipput, uanga anaanatut saaffinginnissutingingakkit.

K Kommunimi inunnik isumaginnittoqarfiup suliarisimasassaralui D-li angerlarsimaffiup avataanut inissinneqarmat suliarineqarsimanngisaannartut allartipput uanga suliniuteqarnikkut, taamaattorli suli anaanapalaatut nalilerneqartarlunga D-mut ajortuliornikoq inooqatingingakku. Anaanapalaajunnginnama suliassaraluasi suliaraakka, allaat maannakkut efterskolimiit attavingineqartarpunga ilissi suliassasi nalunaarutissasilu ingerlateqqinneq ajorassingit.

Aamma efterskolip ajunngisaarnerinnaanik maannakkut D efterskolimiippoq, pissutingalungu inunnik isumanginnittoqarfiup akiliutissat suli akilersimanngimmangilluunniit. Iliuusissanillu pilersaarut suliluunniit suliarinangu.

Aamma ilanngullungu sakkortuumik uparuaatinginiarpara D qaammatit pingasut qaangiuppata 18-inik ukioqalertussaavoq suliluunniit suliassasi naammassinngikkisi. Inatsisinimi allaqqavoq meeraq 18-inik ukioqalinnginnerani qaammatit 6-it sioqqullungit angajoqqaat meerarlu peqatingalungit siumut pilersaarusiortoqareersimassasoq, ilissi suliluunniit iliuusissanik pilersaarummik suliaqanngittusi. D 18-inik ukioqalernialerpoq. Suliaruna qanoq iliuuseqarfinginiarissi?

D inuuvoq allatulli inuusuttuaqqatut inuunneqartoq. Ilissi inunnik isumanginnittoqarfimmi sullissisut efterskolimut nassiutipalaanginnarparsi inuttut misingissuseqanngitsutut naleqanngitsutullu.

Taamaattumik sakkortuumik piumaffinngissuassi suliaq piaarnerpaamik naammassisariaqarissi! Ulloq una 31.10.2006 nallerpat, tusarfinginngikkussi tusangassiuutitingut kiisalu eqqartuussivimmut tunniukkumaarassi, suliamik suminginnaasutut.

Kiisalu inunnik isumanginnittoqarfimmi sulisut akornanni imminnut pisuuteqattaannersi uanga atorfissaqartinngilara, ilissimi suleqatingiiungassi suliasi nammineq sumut killittut suullu suli aaqqinneqarsimanngitsut takusinnaavasi ilisimasariaqarlungillu.

Ilanngullungu piumasaqaatingissuara aningaasat 3000.00 kruunit kiisalu …-mut angalanerma akii 7028,00 kruunit, katillungit 10.028,00 kruunit uannut utertinneqassasut.

Peqqussutinimi inatsisinilu allaqqavoq meeraq inuusuttuararluunniit angerlarsimaffiup avataani inissinneqarsimappat efterskoleriarluni aallarsimappat aningaasartuutit kommunip najungarisap akilissangai, taamatuttaarlu allassimasoqarpoq meeraq inuusuttuararluunniit angerlarsimaffiup avataanut inissinneqarsimappat angajoqqaanut attaveqartuarnissaa suliniutingineqartuassasoq. Aammalu ukiumut ataasiarluni tikeraarneqarsinnaasoq angajoqqaanit qatanngutinillu, akiliunneqarluni."

… Kommunimi isumaginninnermik ingerlatsiviup suliami allattuiffiani allattukkat 17. aamma 19. oktober 2006-imi ilanngunneqarsimasut imaattut ilaapput:

"17.10.06

A maaniippoq.

Paatsiveerusimaarpaseqaaq, qiasarluni, suliallu panimminut tunngasup …-mi, K-mi maanilu … Kommunimi suliarineqarnera assut pakatsissutigisimallugu.

Anaanatut nammineq pisinnaatitaaffini kiisalu A-p efterskolerneranut aningaasartuutit kia akilissanerai paasiniarsimavaa, tassami anaanaasoq akuersisillugu angerlarsimaffiup avataanit inissinneqarsimammat. Oqarpoq apeqqutini akineqarsimanngitsut, taamaattumillu assut pakat-

sisimalluni, kamalluni aliasoqalunilu, ingerlatsivillu aamma A qanorluunniit pisoqaraluarpat anaanaminut angerlarusuttoq eqqarsaatigalugit tunniutiinnangajassaasutut nipeqarluni.

Paasissutissat taakku tunngavigalugit isumaqatigiissutigaarput suliaq uanga erseqqinnerusumik misissussagiga, kiisalu A-p pisortallu akornanni qanorpiaq pisoqarsimanersoq paasiniassagiga, tamatumunngalu peqatigitillugu piffissamik nutaamik tunillugu.

Isumaqatigiissutigineqartoq: Sisamanngorneq 19. okt. 2006 nal. 13.00 maani isum. ingerl. oqaloqatigineqarnissaminut aggissasoq.

19-10-2006

A maannippoq oqaloqatiginneqqikkiartorluni.

A paasitinneqarpoq angajoqqaatut oqartussaassutsimik tigummiaqartutut panini pillugu suli oqaasissaqartuusoq - suli D-p ilagaa suliamilu illua'tungiulluni. Oqaluttuarpoq paasitinneqarsimalluni D-mut akisussaasuujunnaarsimasoq, taamaattumillu oqaasissaqarfiginagu.

Aappaattut - paasitinneqarpoq pania eqqarsaatigalugu iliuusissanut pilersaarusiaq D-llu inissinneqarnera pillugu tunngavissiaq uppernarsaatitut … Kommunip amigaatigigai - paasitinneqarlunilu efterskolernerup kimit akilerneqassaneranik assortuunneq naasoq, tassami anaanaasoq massakkut …-mi innuttaavoq, taamaalillunilu … Kommuni kommunitut akiliisussaalluni, meeqqap inissisimaneqarnerata nalaani.

Isum. ataats. isummernissaanut tunngavissiaq suliarineqassaaq, tassami D uternissaminut uterunilu isumagineqartussaammat, 18-inimmi ukioqangajalermat. Meeqqanillu isumaginninnerup sivitsorneqarnissaanut kingusinaartuulerluni.

Mappi allagaatinik D-mut tunngasunik imalik … Kommunip tigoqqammerpaa, taannalu allakkatut takkuttutut nalunaarsorneqarsimavoq.

A-p oqaatigaa ullut tamaasa oqaloqatigiittarlutik, D-lu tamatigut oqartartoq angerlarusulluinnarluni, tassami atuartut allat kalaalersatuaalluni peqatiginissaat sapilersimagamigit.

Ataatigut atsiortup anaanaasoq kaammattorpaa panini tapersersoqqullugu, isumaalu allanngortinniaqqullugu, tassami efterskolimiinnerata pissusissaatut inaarneqarnissaa pingaartuummat. Anaanaasup malugisinnaavaa panini aalajangivissimasoq, isumaatalu allanngortinniarnissaa ajornaasavissoq.

D-p 18-ileereernermini isumagineqarnissaminut atatillugu tusarniaavigineqartussaavoq, taamaattumillu inuk attaveqarfigisartagaa aqagu ullaap tungaatigut sianerfigissavara, tassami D ukiaanerani atuanngiffeqarluni allamiimmat.

Angajoqqaarsiaasimasut kingulliit oqaaseqaateqartinneqassapput.

D tarnip pissusaanik ilisimasalimmik massakkut oqaloqateqartarpoq - tallimigut imminut killiasalernera pissutigalugu.

Suliamut atatillugu qulaajagassarpaaluupput, taamaattumillu tunngavissiornissamut ullunik 14-inik piffissaliivunga."(Atorfeqarfimmi nutsigaavoq)

A-p allagai 13. oktober 2006-imeersut K Kommunip 20. oktober 2006-imi imatut akivai:

"Matumuuna nalunaarutigissavara allakkatit ullulerneqarsimasut 13. oktober 2006 tigusimangatsigit, tassani naammagittaalliuutigivat panippit D-p ... Kommunimi inunnik isumaginninnermi allaffimmit sullinneqarnera.

Siullermik erseqqissaatigissavara D sullinneqarmat inatsit ataani taaneqartoq tunngavigalugu, tassalu:

Kommunit akunnerminni akiliiffigeqatigiittarnissamut pisussaaffii pillugit Inatsisartut peqqussutaanni nr. 2, 12. juni 1995-imeersoq, kap. 5, § 11, stk. 1 aammalu § 13, stk. 2 tunngavigalugu.

Panippit D-p inatsit qulaani taaneqartoq aallaavigalugu sullinneqarnera tunngaveqarpoq peqqussummi pineqartumi kap. 3, § 7 stk. 1 aamma 2-mi allassimasut najoqqutaralugit, tassalu siullermik meeqqamut anaanaasoq A … Kommunip akiligaanik …-mukartinneqarsimangavit, ullorlu 25. september 2003 K Kommunimut adresseqalersimallutit. Pisortat akiligaannik angalatinneqarsimangavit, tassalu uani … Kommunip K-mut ingerlanerit akilersimammagu K Kommuni akuersiseqqaarnagu, peqqussummi qulaani taaneqartumi kap. 3, § 7, stk. 2 malillugu, … Kommunip pisussaaffigivaatit ukiuni marlunni aningaasaqarnikkut sullinneqarnerit akilersussallugu, taassumalu iluani meeqqatit 18-it inorlugit ukiullit aamma ilanngullugit isumagisussaallugit.

Tamatuma kingorna 30. august 2005 missaani …-mut aallarsimavutit nammineq akilikkannik, ullorlu 28. november 2005 … Kommunimut nuullutit inuit allattorsimaffiannut nalunaarsimavutit, … Kommunimullu nuunnerit nammineerlutit akilersimangakku … Kommunip ulloq taanna aallarnerfigalugu aningaasatigut ikiorsertarnissat pisussaaffigilerpaa. Taamatuttaaq paniit D 18-it inorlugit ukioqarmat peqqussummi qulaani taaneqartumi § 13, stk. 2 tunngavigalugu … Kommunip aamma paniit sullisissallugu pisussaaffigilerpaa, aammalu aningaasatigut pisariaqartitaanik ikiorsertassallugu, illit anaanatut inatsisillu malillugit angajoqqaatut pilersuisussaatitaasutut D aningaasatigut pilersorsinnaanngikkukku.

Erseqqissaatigissavara suliami uani K Kommuni kommunitut iliuuseqartussatut taamaallaat inissisimasimammat ulloq 6. august 2006 tikillugu, tassami D efterskoleriarluni Danmarkimut qaammat august aallartittoq aallarsimavoq, ullorlu 6. august 2006 … Kommunimi najungaqalernini inuit allattorsimaffiannut nalunaarutigisimallugu, illillu D-mut anaanaasoq angajoqqaatullu akisussaaffeqartoq … Kommunimut nammineq akilerlugu nuussimangavit ullormit tassanngaanniit … Kommunip D ilanngullugu sutigut tamatigut sullisilerpaa, meeqqap sumi najungaqarnera apeqqutaatinnagu.

Ilanngullugu ilisimatitsissutigissavara meeqqat inuusuttullu 18-it inorlugit ukioqartut pisortat aqqutigalugit angerlarsimaffiup avataanut inissinneqarsimagaangata meeqqanik inuusuttunillu ikiorsiisarneq pillugu Inatsisartut peqqussutaat nr. 1, 15. april 2003-meersoq § 38, stk. 1 malillugu kommuni pisinnaatitaaffeqarmat, meeqqap angerlarsimaffiup avataanut inissisinnerani,

inissiinermut inissiinerrullu nalaani aningaasartuutaasunut tunngatillugu, kommunip aningaasartuutai angajoqqaanut tamakkiisumik ilaannakortumilluunniit akiligassanngortissallugit.

Naggataatigut ajuusaarutigalugu nalunaarutigissavara D maani kommunimi angajoqqaarsiaqartinneqarnerata nalaani iliuusissatut pilersaarut sagimik tigummisumit naammassillugu suliarineqanngitsoorsimammat."

A tamatuma kingornatigut uannut naammagittaalliorpoq.

K Kommuni aamma … Kommuni allakkatigut 10. november 2006-imeersutigut qinnuigaakka kommunit A pillugu suliaataat misissugassanngorlugit uannut nassiuteqqullugit.

Suliami allagaatit K Kommunimit 30. november 2006-imi tiguakka. K Kommunip suliap nassiunneqarnerani makku paasissutissiissutigai:

"Matumuuna A-p sagsmappea K Kommunimi isumaginnittoqarfimmi pigisai nassiuppakka.

Oqaatigissavara A …-mi kommuneqarluni maanga K-mut ilinniariartorluni pisimammat, …-mi hjemkommuneqarmat tikinnerminiit, kingusinnerusukkut …-mut nammineerluni nuunnikuuvoq …-milu hjemkommuneqalerluni.

Imaappoq K handlekommuniuvoq, D-mut sagit tunngasut … Kommunimi isumaginnittoqarfimmut nassiunnikuummata maaniittuutiginngilagut."

Suliami allagaatit … Kommunimit 17. januar 2007-imi tiguakka.

Ilaqutariinnermut Pisortaqarfimmut 29. marts 2007-imi imatut allappunga:

"A-p naammagittaalliuutaa tiguara, taassumalu assilinera ilanngullugu nassiunneqarpoq. Panimmi D-p angerlarsimaffiup avataanut inissinneqarneranut atatillugu iliuusissanut pilersaarusiap suliarineqarsimannginnera A-p ilaatigut naammagittaalliuutigaa.

Mappit allagaatinik A-mut panianullu D-mut tunngasunik imallit … Kommunimit aamma K Kommunimit tiguakka misissorlugillu.

... Kommunip mappiutaani allagaatinik imalimmi imaluunniit K Kommunip mappiutaani allagaatinik imalimmi iliuusissanut pilersaarusiamik nassaassaqanngilaq.

Iliuusissanut pilersaarusiap suliarineqarnissaa A-p kommuninut taakkununnga arlaleriarluni nukingisaarutigisarsimavaa.

Taamaattumik Ilaqutariinnermut Pisortaqarfik suliassaqarfimmi tassani kommuninik nakkutilliisutut oqartussaasuusoq qinnuigaara tamanna pisortaqarfiup qanoq iliuuseqarnissaanut pissutissaqalersitsinersoq nassuiaqqullugu.

Allakkat ukua assillinerat ilisimatitsissutitut … Kommunimut, K Kommunimut aamma A-mut nassiuppara."

… Kommunimut taamatuttaaq 29. marts 2007-imi imatut allappunga:

"Mappi allagaatinik A-mut panianullu D-mut tunngasunik imalik … Kommunimit 16. januar 2007-imi tigusara massakkut misissoreerpara.

A-p imminut ernerminullu …-mit K-mut D-mut angerlarsimaffiup avataanut inissinneqarsimasumut tikeraarnermi timmisartumut billetsinut akiliunneqarnissamik qinnuteqaataa 26. juli 2006-imeersoq suliami allagaatinut ilaavoq.

Qinnutigineqartoq meeqqanik inuusuttunillu ikiorsiisarneq pillugu Inatsisartut peqqussutaanni nr. 1-imi, 15. april 2003-meersumi § 33-imi malittarisassat tunngavigalugit akuersissutigineqarsinnaanngitsoq … Kommuni 16. juli 2006-imi aalajangiivoq.

… Kommuni qinnuigaara qinnutigineqartoq pisortanit ikiorsiissutit pillugit Inatsisartut peqqussutaanni nr. 10-mi, 1. november 1982-imeersumi § 11 tunngavigalugu akuersissutigineqarsinnaanera kommunip isummerfigisimaneraa nassuiaqqullugu.

… Kommuni tamatumunnga peqatigitillugu qinnuigaara itigartitsissummi 16. juli 2006-imeersuni naammagittaalliornissamut ilitsersuut pillugu nassuiaateqaqqullugu.

Qulaani taaneqartunut … Kommunip akissutaa tigugukku A-p naammagittaalliuutaata tassunga tunngasortaa misissuiffigisinnaanerlugu isummissaanga.

A-p naammagittaalliuutaani panimmi D-p angerlarsimaffiup avataanut inissinneqarneranut atatillugu iliuusissanut pilersaarummik peqanginneranut tunngasortaa eqqarsaatigalugu Ilaqutariinnermut Pisortaqarfiup kommuninik nakkutilliisutut oqartussaasup tusarniaavigineqarnissaa toqqarpara, Ilaqutariinnermullu Pisortaqarfik A-p naammagittaalliuutaa pisortaqarfiup qanoq iliuuseqarnissaanut pissutissaqalersitsinersoq paasiniarlugu.

Ilaqutariinnermut Pisortaqarfiup akissutaa tigugukku A-p naammagittaalliuutaata tassunga tunngasortaa suliarisinnaanerlugu isummissaanga, … Kommuni tamanna pillugu erseqqinnerusumik tusagaqarumaarpoq.

Allakkanut ukununnga peqatigitillugit Ilaqutariinnermut Pisortaqarfimmut allakkama assilinerat ilanngullugu nassiuppara.

Inatsisartut Ombudsmandiat pillugu Inatsisartut inatsisaanni § 6, imm. 3-kkut aalajangersarneqarpoq aalajangiinerit allaffissornikkut oqartussaasumit qulliunerusumit allanngortinneqarsinnaasut pillugit naammagittaalliuutit Ombudsmandimut suliassanngortinneqarsinnaanngitsut, oqartussaasoq qulliunerusoq taanna suliami aalajangeereersimatinnagu. Taamaattumik A-p naammagittaalliuutaata atisanik allanillu D-p efterskoleliarnissaminut atatillugu pisariaqartitaanik pisinermut … Kommunip pisortanit ikiorsiissutinik utertitassanngortillugit ikiorsiissuteqarsimaneranut tunngasortaa suliariniarnagu aalajangerpunga, naammagittaalliuullu suliamik

suliarinninnissamut taarsiullugu Isumaginninnermi Naammagittaalliuteqartarfimmut ingerlateqqillugu nassiullugu.

Meeqqanik inuusuttunillu ikiorsiisarneq pillugu Inatsisartut peqqussutaanni nr. 1-imi, 15. april 2003-imeersumi § 38-kkut aalajangersarneqartoq tunngavigalugu meeqqanut angerlarsimaffiup avataanut inissinneqarsimasunut angajoqqaajusut inissiinermi aningaasartuutinik tamakkiisumik ilaannakortumilluunniit akiliisarnissaannik aalajangiineq Isumaginninnermi Naammagittaalliuteqartarfimmut suliassanngortinneqarsinnaavoq, tamatumunngalu peqatigitillugu aningaasat pisortanit ikiorsiissutitut utertitassanngortillugit ikiorsiissutigineqarnissaannik aalajangiineq Isumaginninnermi Naammagittaalliuteqartarfimmut pisortanit ikiorsiissutit pillugit Inatsisartut peqqussutaanni nr. 10-mi, 1. november 1982-imeersumi § 24 tunngavigalugu suliassanngortinneqarsinnaalluni.

A allakkatigut allatigut allakkat ukua assilinerannik ilaqartinneqartutigut qulaani taaneqartunik ilisimatinneqarpoq.

Mappi allagaatinik imalik atukkiunneqarnera qujassutigalugu utertillugu nassiunneqarpoq, … Kommuni qinnuigineqarpoq mappi akissuteqarnerminut atatillugu maanga nassiuteqqeqqullugu."

Utertitassanngorlugit pisortanit ikiorsiissutit pillugit naammagittaalliuut aamma D-p angerlarsimaffiup avataanut inissinneqarnerani akiliutinik akiliisitsiniarneq pillugu naammagittaalliuutit tamatumunnga peqatigitillugu Isumaginninnermi Naammagittaalliuteqartarfimmut ingerlateqqillugu nassiuppara.

K Kommunimut 30. marts 2007-imi imatut allappunga:

"Mappi allagaatinik A-mut panianullu D-mut tunngasunik imalik K Kommunimit 1. december 2006-imi tigusara massakkut misissoreerpara.

A-p naammagittaalliuutaani panimmi D-p angerlarsimaffiup avataanut inissinneqarneranut atatillugu iliuusissanut pilersaarummik peqannginneranut tunngasortaa eqqarsaatigalugu Ilaqutariinnermut Pisortaqarfiup suliassaqarfimmi tassani kommuninik nakkutilliisutut oqartussaasup tusarniaavigineqarnissaa toqqarpara, A-p naammagittaalliuutaa pisortaqarfiup qanoq iliuuseqarnissaanut pissutissaqalersitsinersoq paasiniarlugu.

Ilaqutariinnermut Pisortaqarfiup akissutaa tigugukku A-p naammagittaalliuutaata tassunga tunngasortaa suliarisinnaanerlugu isummissaanga, K Kommuni tamanna pillugu erseqqinnerusumik tusagaqarumaarpoq.

Allakkanut ukununnga peqatigitillugit Ilaqutariinnermut Pisortaqarfimmut allakkama assilinerat ilanngullugu nassiuppara."

Ilaqutariinnermut Pisortaqarfiup akissutaa imaattoq 19. april 2007-imi tiguara:

"Inatsisartut Ombudsmandiat allakkatigut 29. marts 2007-imi Ilaqutariinnermut Pisortaqarfimmut saaffiginnippoq. A-p angerlarsimaffiup avataanut inissiinermut atatillugu iliuusissanut pilersaarusiorsimannginnermik naammagittaalliuutaa pillugu. A-p naammagittaalliuutaa Ilaqutariinnermut Pisortaqarfik nakkutilliisutut oqartussaasutut inissisimanerata suna kingunerissaneraa Inatsisartut Ombudsmandiata paaserusuppaa.

Ilaqutariinnermut Pisortaqarfiup isumaginninnermut attuumassutillit nakkutilliisutut oqartussaaffigai, taamatullu nakkutilliineq ingerlallugu isumaginnittoqarfiup aqunneqarnera aaqqissuussaaneralu pillugu Inatsisartut peqqussutaat nr. 11, 12. november 2001-imeersumi § 1, imm. 1 aammalu isumaginninnermut tunngasunik nakkutilliineq pillugu Namminersornerullutik Oqartussat nalunaarutaat nr. 6, 16. februar 2006-imeersoq naapertorlugit.

Ilaqutariinnermut Pisortaqarfiup taamaalilluni nakkutilliineq ingerlataraa, kommunit isumaginninnermi malittarisassat illersorneqarsinnaasumik ingerlanneraat.

Kisianni Ilaqutariinnermut Pisortaqarfik isumaginninnermi malittarisassat naapertorlugit kommunit aalajangigaannut naammagittaalliuuteqartarfiunngilaq. Arlaannik kukkusoqarsimappat, tassani aamma piumasarineqartutigut kukkunerit, Inatsisartut peqqussutaat naapertorlugu, meeqqanik inuusuttunillu ikiiorsiiniarnermi suliami pineqartumi aalajangiinermi, naammagittaalliuuteqarfissaq eqqortoq takuuk isumaginnittoqarfiup aqunneqarnera aaqqissuussaaneralu pillugit Inatsisartut peqqussutaat § 8, imm. 1 naapertorlugu tassaavoq Isumaginninnermi Naammagittaalliuuteqartarfik.

Pissutsini nalinginnaasuni sulinermi kukkunerit suliami pineqartumi nassatarineq ajorpaat Ilaqutariinnermut Pisortaqarfiup kommunimi pineqartumi nakkutilliisutut pulaartariaqarnissaa.

Ilaqutariinnermut Pisortaqarfiup, Inatsisartut Ombudsmandiannit saaffiginnissut tigutinnaguli, pilersaaruteqarlunilu nalunaarutigereersimavaa ulluni 27. aprilimit majip 3-annut 2007-imi K Kommunimut nakkutilliinermi tikeraartoqassasoq. Ilaqutariinnermut Pisortaqarfiup tassunga atatillugu suliaq pineqartoq suliassatut ilanngutissavaa K Kommuni peqatigalugu eqqartussallugu."

Ilaqutariinnermut Pisortaqarfiup allagai imaattut 7. juni 2007-imi tiguakka:

"Ilaqutariinnermut Pisortaqarfimmit ulloq 4. juni Inatsisartut Ombudsmandiannit saaffiginnissummik tigusaqarsimavugut, pineqarluni A-p panimmi angerlarsimaffiup avataanut inissinneqarneranut atatillugu pilersaarusiuunneqarsimannginneranik naammagittaalliornera.

Ilaqutariinnermut Pisortaqarfimmit ulluni 27. aprilimit 3. maj ilanngullugu K Kommunimut tikeraartoqarpoq nakkutilliiartorluni, tassungalu tunngatillugu suliaq pineqartoq qaqinneqarluni. Eqqorpoq suliami pineqartumi meeqqat inuusuttuaqqallu pillugit Inatsisartut peqqussutaanni § 14, imm. 1 unioqqutillugu pilersaarusiorneqarsimannginnera. K Kommunimit pisoq assortorneqanngilaq pilersaarusiortoqarsimanngitsoq.

Nakkutilliinermut tunngatillugu K Kommunimut erseqqissaatigineqarpoq suliani tamani angerlarsimaffiup avataanut inissiinermi tamatigut pilersaarusiortoqartussaammat, takukkit meeqqat inuusuttuaqqallu pillugit Inatsisartut peqqussutaanni §§-it 14 aamma 15."

Tamatuma kingornatigut … Kommunimut 9. oktober 2007-imi imatut allappunga:

"K Kommunimut 30. marts 2007-imi allappunga A-p naammagittaalliuutaata ilaanut panimmi D-p angerlarsimaffiup avataanut inissinneqarneranut atatillugu iliuusissanut pilersaarusiortoqarsimannginneranut tunngasumut atatillugu Ilaqutariinnermut Pisortaqarfik suliaq pillugu tusarniaaviginiariga, Ilaqutariinnermullu Pisortaqarfiup akissutaa tigugukku suliaq uterfigeqqinniariga.

Ilaqutariinnermut Pisortaqarfiup akissutaa massakkut tiguara, taassumalu assilinera ilanngullugu nassiuppara, aalajangerlungalu suliaq suliarilerniarlugu.

Taamaattumik ... Kommuni qinnuigaara makku pillugit nassuiaateqaqqullugu:

1) D-p inissinneqarneranut atatillugu K Kommuni iliuusissanut pilersaarusiortinniarlugu ... Kommuni qanoq iliuuseqarsimanersoq,

2) ... Kommuni D eqqarsaatigalugu kommunitut iliuuseqartussaasutut D pillugu iliuusissanut pilersaarusiamik sooq suliarinnissimannginnersoq, aamma

3) D-p 18-inik ukioqalerneranut atatillugu ikiorsiiniutit unitsinneqarnissaannik ... Kommuni aalajangiisimanersoq, taamaattoqanngippallu ikiorsiiniutigineqartussatut D eqqarsaatigalugu kommunip aalajangersimasaa allaasereqqullugu, suna tunngavigalugu aalajangiisimaneq ilanngullugu eqqarsaatigalugu.

(...)

A allakkat ukua assilinerannik nassinneqarnermigut qulaani taaneqartunik ilisimatinneqarpoq."

K Kommunimut taamatuttaaq 9. oktober 2007-imi imatut allappunga:

"K Kommunimut 30. marts 2007-imi allappunga A-p panimmi D-p angerlarsimaffiup avataanut inissinneqarneranut atatillugu iliuusissanut pilersaarusiortoqarsimannginneranik naammagittaalliuutaanut atatillugu Ilaqutariinnermut Pisortaqarfik suliaq pillugu tusarniaaviginiariga, Ilaqutariinnermullu Pisortaqarfiup akissutaa tigugukku suliaq uterfigeqqinniariga.

Ilaqutariinnermut Pisortaqarfiup akissutaa massakkut tiguara.

Ilaqutariinnermut Pisortaqarfiup uannut allakkamini 18. april 2007-imeersuni ilaatigut makku oqaatigai:

"Ilaqutariinnermut Pisortaqarfiup, Inatsisartut Ombudsmandianit saaffiginnissut tigutinnaguli, pilersaaruteqarlunilu nalunaarutigereersimavaa ulluni 27. aprilimiit majip 3-annut 2007-imi ... Kommunimut nakkutilliinermi tikeraartoqassasoq. Ilaqutariinnermut Pisortaqarfiup tassunga atatillugu suliaq pineqartoq suliassatut ilanngutissavaa … Kommunilu peqatigalugu eqqartussallugu."

Ilaqutariinnermut Pisortaqarfik tamatuma kingornatigut uannut 6. juni 2007-imi ilaatigut imatut allappoq:

"Ilaqutariinnermut pisortaqarfimmit ulluni 27. apriili 3. maaji ilanngullugu K Kommunimut tikeraartoqarpoq nakkutilliiartorluni, tassungalu tunngatillugu suliaq pineqartoq qaqinneqarluni. Eqqorpoq suliami pineqartumi meeqqat inuusuttuaqqallu pillugit Inatsisartut peqqussutaanni § 14, imm. 1 unioqqutillugu pilersaarusiortoqarsimannginnera. K Kommunimit pisoq assortorneqanngilaq, pilersaarusiortoqarsimanngitsoq.

Nakkutilliinermut tunngatillugu K Kommunimut erseqqissaatigineqarpoq, suliani tamani angerlarsimaffiup avataanut inissiinermi tamatigut pilersaarusiortoqartassammat, takukkit, meeqqat inuusuttuaqqallu pillugit Inatsisartut peqqussutaanni §§-it 14. aamma 15."

Suliaq suliarilerniarlugu aalajangerpunga.

Taamaattumik K Kommuni qinnuigaara ilaqutariinnermut Pisortaqarfiup allagai 6. juni 2007-imeersut, assilinerat ilanngullugu nassiunneqartoq, pillugit oqaaseqaatissaqaruni taakku uannut nalunaarutigeqqullugit.

Ullumikkumiit sapaatit akunneri sisamat qaangiutsinnagit kommunimit tusagaqanngikkuma suliaq paasissutissat pigineqartut tunngavigalugit aalajangiivigineqarumaarpoq.

A allakkat ukua assilinerannik nassinneqarnermigut qulaani taaneqartunik ilisimatinneqarpoq."

... Kommuniata akissutaa imaattoq 5. november 2007-imi tiguara:

"(...)

Kommunip akissutaa:

1 pillugu. Suliami allakkiaqanngilaq ... Kommunip K Kommunimut iliuusissanut pilersaarummik suliarinneqqusisimaneranut uppernarsaataasinnaasumik.

2 pillugu. Suliami allattuiffimmi 19. oktober 2006-imeersumi eqikkaaneq imaattoq takuneqarsinnaavoq:

Tulliatut - paasitinneqarpoq ... Kommuni D-mut iliuusissanut pilersaarusiortoqarsimaneranut D-llu inissinneqarnera pillugu isummernissamut tunngavissiortoqarsimaneranut uppernarsaammik peqanngitsoq ...

Suliami allattuiffik ilimanarsisitsivoq iliuusissanut pilersaarusiaq ... Kommunip kommunimit inisseeqqaartumit utaqqimaarsimagaa, allakkiornerup nalaani D-p pisariaqartitaanut naleqqussaaqqinnissaq malitseqartitsiviginninnissarlu siunertaralugit. Iliuusissanut pilersaarusiap utaqqilussinnarneqartup suliniuteqarnermut imaluunniit ... Kommunip, angajoqqaatut oqartussaassutsinik tigummiaqartup aamma D-p suleqatigiinnerisigut iliuusissanut pilersaarusiorluni suliniuteqartoqarsimaneranik apeqqut ataasiinnarmik paasineqarsinnaasumik akineqarsinnaanngilaq.

3 pillugu. Suliami allattuiffimmi 19. oktober 2006-imeersumi eqikkaaneq imaattoq takuneqarsinnaavoq:

Isumaginninnermi ataatsimiititaliap isummernissaanut tunngavissiaq suliarineqassaaq, tassami D inissinneqarnerminit kaanngarnermi kingornatigut malinnaaffigineqassammat, 18-inimmi ukioqalilivimmat. Meeqqanik isumaginninnermi suliap sivitsorneqarnissaanut kingusinaalerpoq.

D malinnaaviginninnermik pilersitsinermut atatillugu tusarniaavigineqassaaq, taamaattumik inuk attaveqarfiusartoq aqagu ullaap tungaani sianerfigissavara, D-mi ukiakkut atuanngiffeqarnermut atatillugu peqanngimmat.

Suliami allattuiffimmi allakkiamit 15. februar 2007-imeersumit erserpoq D 2007-imi septemberimi oktoberimilu nammineriaminik siunnersorteqarsimasoq. D-mut ikiorsiiniut kingulleq, nammineersinnaassuseqalinnginnerani, aalajangiineq kingulleq tassaavoq tarnip pissusiinik ilisimasalimmik oqaloqateqartassasoq.

D-p 18-inik ukioqalerneranut atatillugu tamatumalu kingornatigut ikiorsiiniutit pillugit allakkiortoqaqqissimanngilaq.

Makku assilineri Ombudsmandip suliamik suliarinninnerani atugassatut ilanngullugit nassiunneqarput:

- suliami allattuiffiit" (Atorfeqarfimmi nutsigaavoq)

D-p ... Efterskolemi atuartussatut tiguneqarnera pillugu allagaatit pissarsiarineqarnissaat pisariaqartoq tamatuma kingornatigut isumaqarpunga.

Suliami allagaatit taakku assilineri faxikkut nassiussatut 25. februar 2009-mi tiguakka.

Tamatuma kingornatigut imaattunik oqaaseqaateqarpunga:

"Iliuusissanut pilersaarusiortoqarsimannginneranik apeqqut pillugu

Meeqqanik inuusuttunillu ikiorsiisarneq pillugu Inatsisartut peqqussutaannit 1-imit, 15. april 2003-meersumit makku erserput:

"§ 14. Kommunalbestyrelsi § 9 aamma § 10 malillugit meeqqap angerlarsimaffiup avataanut inissinneqarnissaanik aalajangiitinnagu, iliuusissanik pilersaarusiaq suliarineqassaaq. Iliuusissanut pilersaarusiap suliarineqarnissaa inissiinissami utaqqineqarsinnaanngippat inissiinermi siunertaasup naatsukullammik nalunaarutiginissaa naammappoq. Tamatuma kingorna iliuusissanut pilersaarusiaq piaarnerpaamik kommunalbestyrelsip suliarissavaa, kingusinnerpaammik inisseereernermi ullut 14-nit qaangiutinnagit.

Imm. 2. Kommunalbestyrelsi naliliissaaq suliniutit allat ima annertutiginersut iliuusissanut pilersaarusiaq suliarineqartariaqarluni. Angajoqqaat imaluunniit meeraq iliuusissanut pilersaarummik kissaateqarpata, kommunalbestyrelsi pisussaavoq taamaattumik suliaqassalluni."

"§ 15. Iliuusissanik pilersaarummi siunertaavoq siunertaqarluartumik meeqqamut suliniuteqarnissap qularnaarnissaa. Taamaattumik iliuusissanut pilersaarut meeqqamut ataatsimut tunngassaaq aamma suliniuteqarnermi siunertaq nalunaallisissallugu aammalu siunertap anguneqarnissaanut qanorpiaq suliniuteqartoqartariaqarnersoq nalunaassallugu. Iliuusissanut pilersaarummiissapput suliniuteqarnerup qanoq sivisutiginissaa naatsorsuutigineqarnersoq, meeraq pillugu pissutsit immikkut ittut, ilanngullugit ilinniartitaaneq il. il.

Imm. 2. Angerlarsimaffiup avataanut inissiinermi aammattaaq iliuusissanut pilersaarummiissaaq meeqqap angerlarsimaffiup avataani inissisimaneranut aammalu angerlaqqereerneranut atatillugu immikkut ilaqutariinnut tapersersuineq qanoq ilusilik pilersinneqassanersoq.

Imm. 3. Angerlarsimaffiup avataanut piffissami sivisunerusumi inissiinermi inissiinermut anguniakkatut iliuusissanik pilersaarutip nassuiaataa tunngavigalugu kommunalbestyrelsip minnerpaamik ukiumut ataasiarluni inissiinissamik aalajangiineq naliliiffigeqqittassavaa. Inissiineq ingerlaannassasoq aalajangertoqarpat iliuusissanut pilersaarut nutaamik aalajangiinermut naleqquttunngorlugu iluarsineqassaaq."

Iliuusissanut pinngitsoorani pilersaarusiortoqartarnissaanik piumasaqaateqarnermi pingaarnertut anguniagaasoq Inatsisartut peqqussutissaattut siunnersuut pillugu oqaaseqaatinit nalinginnaasunit erserpoq:

"Pisariaqartitsineq aallaavigalugu ikiorsiinissaq meeqqanik inuusuttunillu ikiorsiisarnermi tunngavigineqartalissaaq, taamaalilluni qanorpiaq suliniuteqarnissamut aalajangiisuussallutik meeqqap/inuusuttup pisariaqartitai, maannamut tunngavigineqartartoq ilaqutariit ataatsimut pisariaqartitai kisimik isiginiarneqarunnaassallutik. Taamaattumik meeqqap pisariaqartitavii peqqussummi sammineqarput. Kinguneriligassaa tassaavoq ilaqutariinni meerartalinni isumaginninnikkut ajornartorsiutit siusissukkut iliuuseqarfigineqarsinnaalerlutillu iliuuseqarfigineqartussanngussammata. Siusissukkut iliuuseqarnermi ajornartorsiutit meeqqamut inuusuttumulluunniit annertusivallaannginnissaat periarfissinneqassaaq, aammalu ajornartorsiutit annertunerulernatillu artornarsivallaannginnissaat periarfissinneqassalluni.

Siusissukkut akuliunneq aamma pinngitsoorani iliuusissanik pilersaarusiornissaq ilaqutariinni meerartalinni ajornartorsiutit annertusiartuinnarnissaannik pitsaaliueqataassaaq, peqatigisaanillu assersuutigalugu meeqqamik katsorsaanissaq siunertaralugu inissiinissamik pisariaqartitsinerit annikillisissallugit. Taamaattumik angerlarsimaffimmi suliuniutinut, inissiinermi siunertaq erseqqissarlugu, aammalu inissiinerup atorunnaarnerani (suliniutit atorunnaarneranni malinnaaneq) iliuusissanik pilersaarusiornissaq pillugu aalajangersakkat siunnersuutigineqarput, taamaalilluni meeqqap inuusuttulluunniit siunissaa isumagineqartussanngorlugu."

Iliuusissanut pilersaarusiap imarisaasigut piumasaqaatit peqqussutissatut siunnersuummi § 15 pillugu oqaaseqaatini imatut allaaserineqarput:

"Iliuusissanut pilersaarut sinaakkutissatut pilersaarutaavoq, taassuma iluani katsorsaanissamik pilersaarut il.il. suliarineqarsinnaallutik.

Iliuusissanut pilersaarummi suliniutip sivisussusissaa sapinngisaq naapertorlugu ersittariaqarpoq, meeqqap angajoqqaallu ilisimaniassammassuk qaammatit ukiulluunniit pineqarnersut. Aammalu ersarissarneqassooq suliniut nalinginnaassumik inissiinerunersoq imaluunniit katsorsaanertalimmik suliniutaanersoq aammalu meeraq inuusuttorluunniit immikkut ikiortariaqarnersoq paaqqutarineqartariaqarnersorlu.

Iliuusissanut pilersaarut skemanngorlugu tamanut atortussianngorlugu ilusilersorneqartariaqaraluarpoq (ajornanngippat qarasaasiakkut), tassani pisariaqartitsinerit ataasiakkaat malillugit iliuusissat pillugit immikkoortut ataasiakkaat itisilerneqarlutik. Iliuusissanut pilersaarut ilusilersorneqassaaq suliamik ingerlatsisumik aamma eqqaamasassat allassimaffiattut atorneqarsinnaasunngorlugu. Suliani ataasiakkaani paasissutissanut pisariaqavissunut, misissuinermi ingerlaaseq aamma iliuusissanik pilersaarut pillugit aalajangersimasumik paasissutissanik allattuiffeqassaaq.

Iliuusissanut pilersaarut siunnerfeqarluartumik kommunip suliniuteqarneranik meeqqamut qularnaarisuussaaq. Immikkoortukkuutaanik anguniagaqarnermi pissusissamisuussaaq taakkua piviusunngorsinnaallutillu uuttortarneqarsinnaappata, taamaalilluni ingerlaavartumik iliuusissanik pilersaarummik nalilersuisoqarsinnaallunilu iluarsiisoqarsinnaassalluni.

Iliuusissanut pilersaarutip ilaqutariit oqartussallu allat meeqqamut meeqqallu ilaqutaanut suleqatigiinnikkut attuumassuteqartut suleqatigalugit suliarineqarnissaa pingaaruteqarpoq.

Aammattaaq iliuusissanut pilersaarut ilaqutariinni sulinissamik immikkoortortaqassaaq. Immikkoortoq immersorneqassaaq ilaqutariinni sulisoqarpat sulisoqanngikkaluarpalluunniit. Angerlarsimaffiup avataanut inissiinermi iliuusissanik pilersaarummiissapput meeqqap angerlarteqqinnginnerani immikkut ilaqutariinnut suliniutigineqartussat ikiorsiiniutit il.il. qanoq ilusillit tapersersuinerillu aallartinneqassanersut.

Iliuusissanut pilersaarut ilaqutariinnik suleqateqarnermi aamma oqartussanik suleqateqarnermi atorneqassaaq, ingerlaavartumillu iluarsaanneqarsinnaassalluni suliani ataasiakkaani ingerlaaseq apeqqutaatillugu.

Suliami ataasiakkaami iliuusissanut pilersaarut oqartussaasoqarfinnut assigiinngitsunik sulialinnut/isumaginninnikkut attaveqaatitut sulialinnut sulinermi sakkussaasinnaavoq pingaaruteqartoq."

Taamaalilluni pineqartoq tassaavoq iliuusissanut pilersaarusiap suliarineqarnerata meeqqamik angerlarsimaffiup avataanut inissiinissamik aalajangiinerup siunertani malillugu sunniuteqarnissaanut tunngaviunera.

Aamma iliuusissanut pilersaarusiap aalajangiisoqannginnerani imaluunniit inissiinerup kingornatigut kingusinnerpaamik ullut 14-it qaangiutsinnagit pigineqarnissaa atuuppoq.

Iliuusissanut pilersaarusiortussaatitaanermi meeqqanik inissiineq angajoqqaanik akuersisitseqqaarluni akuersisitseqqaaraniluunniit pinersoq aammattaaq apeqqutaanngilaq, taamatuttaarlu taamatut pisussaaffeqarnermi meeqqap angerlartinneqar-

sinnaanera kisimi apeqqutaanngilaq, tassami iliuusissanut pilersaarusiami inissiinermut atatillugu pissutsit meeqqap angerlartinneqarnissaanut sammititaanngitsut aamma pineqartunut ilaatinneqartussaallutik.

Suliami matumani iliuusissanut pilersaarusiap suliarineqarnissaa suliniutigineqarsimanngitsoq takuneqarsinnaavoq, naak A aamma ... Kommuni A-mut aamma D-mut taassuma ...-mi nammineersinnaassuseqalernerata tungaanut kommunitut akiliisussatut kommunitullu najugarivitatut inissisimasoq tamanna pillugu arlaleriarlutik saaffiginnittarsimagaluartut.

A-p ataatassaanik D-mik kinguaassiuutitigut innarliisimasutut pinerluttulerineq pillugu inatsiseqartitsineq tunngavigalugu pineqaatissinneqarsimasumik inooqateqarallartillugu D-p angerlartinneqarsinnaannginneranik K Kommunip naliliinera D-p ilaqutariinnut paarsassanngortinneqarneranut tunuliaqutaasoq pillugu paasissutissat pigineqartut tunngavigalugit isornartorsiorsinnaanngilara.

Oqaatigineqartutulli iliuusissanut pilersaarusiortussaatitaaneq tamatuma atorunnaarsinngilaa.

Aammattaaq qularutissaanngilaq iliuusissanut pilersaarusiortussaatitaaneq oqartussaasuniimmat meeqqap angerlarsimaffiup avataanut inissinneqarnissaanik aalajangiisimasumi.

Kommunit akunnerminni akiliiffigeqatigiittarnissamut pisussaaffii pillugit Inatsisartut peqqussutaanni malittarisassat ataqatigiinneqarnermi tassani sunniuteqanngillat, tassami taakku inatsiseqartitsinikkut innarlitsaaliinissamik qularnaveeqqutinik inatsisiliortut pinngitsaaliinikkut akuliunnermi innuttaasunut illersuusiussaannik attuisuunngimmata.

Angajoqqaat meeraasalu inooqatigiissinnaatitaanerat tunngaviusumik pisinnaatitaaffiuvoq, Inuit Pisinnaatitaaffii pillugit Europami Isumaqatigiissummi artikel 8-kkut aamma FN-ip meeqqat pillugit isumaqatigiissutaanni artikel 7, imm. 1-ikkut illersugaasoq.

Taamaattumik pisinnaatitaaffimmut tassunga akuliuttoqassappat inatsisitigut tunngavissaqarnissaq sakkortusisamik piumasaqaatigineqartariaqarpoq.

Meeqqamik angerlarsimaffiup avataanut inissiinermi iliuusissanut pilersaarusiortussaatitaaneq pisussaaffiup taassuma inissiinissamik aalajangiinermut inatsisikkut aalajangersagaasumik qanimorluinnaq attuumassuteqarnera pissutigalugu tamatuma kingornatigut tassaavoq inissiinissamik aalajangiinerup inatsisinik unioqqutitsisuunnginneranut tunngaviusoq.

Taamaattumik K Kommunip iliuusissanut pilersaarusiap suliarineqarnissaa isumaginagu A-p panianik ilaqutariinnut paarsassanngortillugu inissiisimanera isorisarialerujussuartut isigaara.

Kommunalbestyrelsi tamatumunnga peqatigitillugu qinnuigaara meeqqanit ingerlarsimaffiup avataanut inissiisarnerup meeqqanik inuusuttunillu ikiorsiisarneq pillugu Inatsisartut peqqussutaat tunngavigalugu iliuusissanut pilersaarusiap suliarineqarne-

ranut taamaallaat atatillugu pisarnissaa kommunip qanoq iliorluni siunissami qulakkeerniarneraa uannut nalunaarutigeqqullugu.

D-p efterskolimiinnissaata aaqqissuunneqarneranut K Kommunip aamma ... Kommunip peqataanerat

Efterskolimiinnermut tapiissuteqartarneq pillugu malittarisassat meeqqat atuarfiat pillugu Inatsisartut peqqussutaanni nr. 1-imi, 6. juni 1997-imeersumi § 11, imm. 2-mik tunngaveqartut Danmarkimi efterskolimiinnermut tapiissuteqartarneq pillugu Namminersornerullutik Oqartussat nalunaarutaanni nr. 26-mi, 15. januar 2004-meersumi aalajangersarneqarsimapput.

Nalunaarutip manna nassataraa, tassalu angajoqqaatut oqartussaassuseqarnermik tigummisaqartut suliani meeqqat efterskolimiinnerinut tapiissutinik akuersissuteqarnermut tunngasuni suleqataanissaat tunngavigineqartoq.

Taamaalilluni angajoqqaatut oqartussaassuseqarnermik tigummisaqartup Danmarkimi efterskolimiinnermi ilaqutariit attaveqaataasartussat toqqassavai, tak. nalunaarummi § 2.

§ 5, imm. 1, nr. 4-kkut, tak. § 6, aalajangersarneqarpoq efterskolimiittuuteqarnermut angajoqqaat akiliutaannut tamakkiisumik ilaannakortumilluunniit tapiissuteqartoqarsinnaasoq.

Nalunaarummi § 7, imm. 6-ikkut aalajangersarneqarpoq angajoqqaatut oqartussaassuseqarnermik tigummisaqartoq atuartup efterskolimi atuartussatut tiguneqarnissaanik qinnuteqarsinnaasoq.

Tamatuma saniatigut Inatsisartut peqqussutaanni nr. 1-imi, 15. april 2003-meersumi imaattut § 31, imm. 1-ikkut aalajangersarneqarsimapput:

> *"Kommunalbestyrelsip inissinneqarfissaq aalajangigassaraa aammalu meeqqap paarineqarnera, perorsarneqarnera ilinniartitaaneralu isumagissallugu kiisalu allatigut meeqqamut namminermut tunngasut pisariaqarfiisigut aalajangiiffigissalugit."*

Inatsisartut peqqussutaat taanna angajoqqaat akiliutaat pillugit malittarisassanik imaattunik § 38-mi imaqarpoq:

> *"§ 38. Kommunalbestyrelsip meeraq angerlarsimaffiup avataanut inissikkuniuk inissiinermi kommunip aningaasartuutai angajoqqaanut tamakkiisumik ilaannakortumilluunniit akiligassanngortissavai.*
>
> *Imm. 2. Pissutsit taamaattariaqartippassuk, kommunalbestyrelsip angajoqqaat akiliisinngitsoorsinnaavai imaluunniit akiligassaat isumakkeerinnissutigisinnaallugit.*
>
> *Imm. 3. Angajoqqaat aningaasaqarnikkut atugarisaat annertuumik allanngorsimappata kommunalbestyrelsip akiliinissamik aalajangiineq allanngortissinnaavaa.*
>
> *Imm. 4. Angajoqqaat akiliutissaasa amerlassusissaat pillugit Naalakkersuisut aalajangersaassapput."*

Peqqussutissatut siunnersuummi § 38 pillugu oqaaseqaatit imaattut ilanngunneqarsimapput:

"Meeqqanut inuusuttunullu 18-iliisimanngitsunut, meeqqanut inuusuttunullu inissiivinni angerlarsimaffiup avataaniittunut inississimanermi aningaasartuutinut isertitatik aallaavigalugit minnerpaamillu nalinginnaasumik meeqqanut akilersuutinut aningaasartat annertoqqataannik tapersiinissaminnik angajoqqaat pisussaaffeqarput.

Angajoqqaat akiliutissaasa annertussusissaannik malittarisassanik erseqqinnerusunik aalajangersaanissamik aalajangersagaq tunngavissaliivoq, piginnaatitsissut taanna maannakkut meeqqanik inuusuttunillu ikiorsiisarneq pillugu Namminersornerullutik Oqartussat nalunaarutaat nr. 2, 18. januar 1993-imeersumi §§ 17-20-miipput.

Isertitat SIK-tut ilinniagaqarsimanngitsutut sulisut agguaqatigiisillugu akissarsiaatut annertussuseqarpata, akiliutissaq minnerpaamut, nalinginnaasumik meeqqanut akilersuutit atuuttut annertoqqataannik annertussusilerlugit aalajangiunneqassaaq. Isertitat annertuneruppata annertunermik akiliuteqartoqassaaq.

Kommunip angajoqqaat aappaa tamaasaluunniit akiliuteqanngitsissinnaavai, akiliuteqarnissamik pisussaaffeqarnermi pineqartoq ataasiakkaatigut naliliineq naapertorlugu imminut ilaquttaminullu pisariaqartitanut naleqquttumik inuuniaannarnissaminnik ajornartorsiuteqalersinnaappat.

Erseqqissarneqassaaq inuusuttunut 18-ileereersimasunut angajoqqaat inuusuttup angerlarsimaffiup avataaniinnerani aningaasartuutinut akiligassinneqarnissaat soorunami inatsisitigut tunngavissaqanngimmat.

Aalajangersagaq atuuttoq meeqqanik inuusuttunillu ikiorsiisarneq pillugu Inatsisartut peqqussutaat nr. 9, 30. oktober 1992-imeersumi § 45-mi, meeqqap inuusuttulluunniit inissiinermi aningaasartuutinut tamakkiisumik ilaannakortumilluunniit akiliuteqartussaatitaanera peerneqarpoq. Tamanna pivoq innersuussutigalugu meeqqap inuusuttulluunniit sunngiffimmini sulerusugunnaarneranut meeqqamut inuusuttumulluunniit akiliuteqartussaatitaaneq pisooqataasinnaammat."

D-p efterskolernerata nalaani malittarisassat aqutsinermi allaffissornikkut aalajangersagaasut meeqqanik inuusuttunillu ikiorsiisarneq pillugu Namminersornerullutik Oqartussat nalunaarutaanni nr. 17-imi, 1. juli 2003-meersumi §§-ini 19-imit 22-miipput:

"§ 19. Meeqqap inuusuttulluunniit angerlarsimaffiup avataanut inissinneqarnissaa pisariaqarpat meeqqamut imaluunniit inuusuttumut angajoqqaat akilersuisussaatitaapput. Aningaasat angajoqqaat akiliutissaat meeqqanut akilersuutini nalinginnaasumik akiliutitut Aningaasat isumaginninnikkut tunniunneqartartut atuuttut pillugit Ilaqutariinnermut Pisortaqarfiup kaajallaasitaani nalunaarutigineqartartutut annertussuseqarpoq angajoqqaanillu tamanit akilersorneqartussaallutik.

Imm. 2. Meeraq angajoqqaarsianut inissinneqarsimagaluarpalluunniit angajoqqaatut oqartussaassuseqartoq suli pilersuisussaatitaavoq taamaattumillu nalinginnaasumik pilersuine-

rup saniatigut meeqqap inuusuttulluunniit angajoqqaatut oqartussaassuseqartumi sapaatit akunnerisa naaneranni ferianilu najugaqarneranut atatillugu aningaasartuutit akilertussaallugit.

§ 20. Meeqqanut akilersuutit pillugit aalajangersaasoqarsimaneranik allagartaq malillugu angajoqqaat pilersuisussaatitaasut tamarmik akilersuisussaatitaaneratigut pisarpat akilersuutit angajoqqaarsianut tunniunneqartassapput meeqqamik pilersuineranni aningaasartuutinut matussutissatut.

§ 21. Kommunalbestyrelsip angajoqqaat aappaa tamaasaluunniit akiliuteqartinngitsoorsinnaavai akiliuteqartussaq erseqqissumik naliliiffigineratigut paasineqarpat akiliuteqartussaasup imminut ilaquttamilu inuutinniarnissaannut qularnaarinninnissani ajornakusoortikkaa.

Imm. 2. Akiliuteqarnissamut aalajangerneq naliliiffigeqqinneqarsinnaavoq angajoqqaat isertitaasa imaluunniit pilersuisussaatitaaneranni pissutsit annertuumik allannguuteqarpata.

§ 22. Akilersuutini nalinginnaasumik akiliutip marloriaataatut annertussusilimmik kommunalbestyrelsi angajoqqaarsianut siumoortumik akiliuteqartassaaq, meeqqap inuusuttulluunniit nerisaqarneranut, atisassaanut aamma kaasarfimmiussaanut matussutissatut.

Imm. 2. Tamatuma kingorna kommunalbestyrelsip angajoqqaatut oqartussaassuseqartoq akilersuutinik akileeqqusinnaavaa aningaasallu Meeqqanut akilersuutit il.il. kiisalu meeravissiartaarnermi tapiissutit tunniunneqartarneri pillugit Inatsisartut peqqussutaanni aalajangersakkat malillugit akileqquneqarsinnaapput."

Suliami paasissutissanit erserpoq D-p angajoqqaarsiaasa D-p efterskolimiinneranut atatillugu aningaasartuutit matussuserneqarnissaat K Kommunimi isumaginninnermik ingerlatsivimmut 1. november 2005-imi qinnuteqaatigisimagaat.

Qinnuteqarnermi immersugassaq angajoqqaarsiat meeqqamut nakkutilliisutut atsiorsimasaat angajoqqaarsiat allagaannut ilanngullugu nassiunneqarsimavoq.

Atuartussatut nalunaarnermut akiliutinut akiligassiissut 1.500 kr.-nik aningaasartaqartoq ... Efterskolep D-mut, c/o angajoqqaarsianut 2005-imi decemberip qaammataani nassiuppaa.

Aningaasat taakku ... Kommunip efterskolimut 16. januar 2006-imi akilerpai.

Oqaatsinik Pikkorissarfiup tapiissuteqartoqarnissaanik qinnuteqaatinik efterskolimiinnermut tapiissuteqartarneq pillugu nalunaarummi § 4 tunngavigalugu aalajangiiviginnittartup aalajangiinerani 4. april 2006-imeersumi Oqaatsinik Pikkorissarfiup

angajoqqaarsiat nalunaarfigai tapiissuteqartoqarnissaanik qinnuteqaat akuerineqartoq.

Aalajangiinermi aningaasartuutit nalunaarummi § 5, imm. 1 tunngavigalugu matussuserneqarsinnaasut tamarmik qinnuteqaatikkut tassuuna matussuserneqarsinnaanersut takuneqarsinnaanngilaq.

... Kommunip K Kommunimut saaffiginnissutaanit 8. august 2006-imeersumit aamma 23. august 2006-imeersumit kiisalu A-p K Kommunimut naammagittaalliuutaanit 13. oktober 2006-imeersumit erserpoq aningaasartuutit D-p efterskolimiinneranut tunngasut ilaannaat akilerneqarsimasut.

K Kommunip ... Kommunimut akissutai 9. august 2006-imeersoq aamma 13. oktober 2006-imeersoq aamma A-mut akissutaanit 20. oktober 2006-imeersumit erserpoq D-p efterskolimiinneranut meeqqanik inuusuttunillu ikiorsiisarneq pillugu Inatsisartut peqqussutaanni § 38, imm. 1 tunngavigalugu aningaasartuutit akilerneqartut A-mut D-mut angajoqqaatut oqartussaassuseqarnermik tigummisaqartumut akileqquneqarsinnaasut, imaluunniit tassunga taarsiullugu ... Kommunip A-mut kommunitut najugarivitaasup akilissallugit pisussaaffigigaa.

Siullertut oqaatigaara meeqqanik inuusuttunillu ikiorsiisarneq pillugu Inatsisartut peqqussutaanni § 31, imm. 1-ikkut aalajangersarneqarmat meeqqap inissinneqarfissaa kommunalbestyrelsip aalajangissagaa, ilaatigullu meeqqap ilinniagaqartinneqarnissaa isumagissallugu.

Tassani aamma ilaavoq pisussaaffiit taakku tassaasut meeqqamik angerlarsimaffiup avataanut inissiinissamik kommunip aalajangiisup pisussaaffigigai.

Suliami allagaatinit erserpoq angajoqqaarsiat K Kommunip D-p inissinneqarnissaanik isumaqatigiissuteqarfigisimasai D-p efterskolimi atuartussatut tiguneqarnissaanik D-mut "nakkutilliisutut" qinnuteqarsimasut.

Angajoqqaarsiat pineqartut nakkutilliisutut toqqarneqarsimanersut suliami allagaatini takusinnaanngilara. Nammineersinnaatitaaneq pillugu inatsimmi kunngip peqqussutaatigut nr. 306-ikkut, 14. maj 1993-imeersukkut atortuulersinneqarsimasumi § 27-kkut aalajangersarneqarsimasup manna nassataraa, tassalu angajoqqaat meeqqanut ukiukinnerusunut aallaavittut nakkutilliisuusarnerat. § 29-kkut aalajangersarneqarpoq pisuni immikkut ittuni nakkutilliisumik toqqaasoqarsinnaasoq. § 43-kkut aalajangersarneqarpoq nakkutilliisoq pigisat pillugit inatsiseqartitsinermut tunngasuni oqartussaassuseqalersimanngitsoq sinnerlugu iliuuseqartartuussasoq.

Nakkutilliisussamik toqqaasoqarsimanngippat uanga paasinninnera unaavoq angajoqqaarsiat meeqqap ilinniartitaanera pillugu pisussaaffiliisumik aningaasanut tunngasuni isumaqatigiissuteqarsinnaanngitsoq, angajoqqaarsiat kommunalbestyrelsip meerarsiap ilinniartitaaneranut akisussaasup piginnaatitsinera tunngavigalugu iliuuseqanngippata, tak. meeqqanik inuusuttunillu ikiorsiisarneq pillugu Inatsisartut peqqussutaanni § 31, imm. 1. Meeqqap ilinniartitaanerata isumagineqarnissaa kommunalbestyrelsip inissiinermi tigusarmagu suliassanut efterskolimiinnermut tapiissuteqartarneq pillugu nalunaarut tunngavigalugu angajoqqaat isumagisassaannut akisus-

saaffik kommunimiissaaq, meeqqamik angerlarsimaffiup avataanut inissiinermut akisussaasuusumi.

Kommunalbestyrelsip suliassamik taamaattumik angajoqqaarsianut isumagisassanngortissinnaaneranik apeqqut uanga paasinninnera malillugu isumagisassanngortitsisarneq pillugu malittarisassat nalinginnaasut tunngavigalugit aallaavittut aalajangerneqartariaqarpoq.

Meeqqanik inuusuttunillu ikiorsiisarneq pillugu Inatsisartut peqqussutaanni § 18-imi aamma § 19-imi aningaasarsiutigalugu angajoqqaarsiat aamma angajoqqaarsiat nalinginnaasut immikkoortisimaneqarput.

Aningaasarsiutigalugu angajoqqaarsiaaneq kommunimi atorfeqartitaanermut naligitittariaqarpoq, tassami Inatsisartut peqqussutaanni § 18, imm. 2-mit ersermat angajoqqaarsiap ikinnerpaamik aappaa ulloq tamaartumik meeqqamik paarsinermik suliaqartuussasoq. Tamatuma kingornatigut ingerlatsineq pillugu inatsiseqartitsinermi nammineq ilumi isumagisassanngortitsisarneq pillugu malittarisassat tunngavigalugit aallaavik tassaalerpoq meeqqanik inuusuttunillu ikiorsiisarneq pillugu Inatsisartut peqqussutaanni § 31, imm. 1 tunngavigalugu aalajangiinissamik pisinnaatitaanermik kommunip angajoqqaarsiaasimasunut isumagisassanngortitsinera inatsisinik unioqqutitsisuunavianngitsoq.

Ilaqutariinni nalinginnaasumik paarsassanngortitsilluni inissiinermi, tak. Inatsisartut peqqussutaanni § 19, taamatut isumagisassanngortitsineq aallaavittut inatsisinik unioqqutitsinerussaaq, tassami tassani angajoqqaarsiat paarsinerat kommunalbestyrelsip innuttaasut meeqqamik paarsaqarnissaannut akuersissutaanik aamma paarsaqarneq pineqartoq pillugu isumaqatigiissutaannik tunngaveqarmat, tak. Inatsisartut peqqussutaanni § 21, imm. 1-imi oqaaseqatigiit pingajui. Taamaalilluni inunnut ataasiakkaanut isumagisassanngortitsisoqassappat tamatumani inatsisitigut tunngavissaqarnissaq piumasaqaataavoq.

D-p angajoqqaarsiai efterskolimut inatsisinik unioqqutitsinatik isumaqatigiissuteqarsinnaasimanersut D-llu efterskolimiinneranut tapiissuteqartoqarnissaanik qinnuteqarsinnaasimanersut imaluunniit pisinnaatitaaneq taanna taamaallaat K Kommunimiinnersoq inissiineq pillugu suliami allagaatini takusinnaanngilara.

Efterskolimiinnissamulli D-p paasissutissiissutigineqartut malillugit akuersaarsimanera massakkullu nammineersinnaassuseqalersimanera isiginiarlugit isumaqarpunga efterskolimiinnissamik tapiissuteqartoqarnissaanillu qinnuteqaatit kommunimit namminermit tunniunneqarnissaat kommunimit isumagineqartariaqarsimagaluarnersoq erseqqinnerusumik misissussallugu naammattumik tunngavissaqarnanga.

Taamaattorli matuma inassuteqaatiginissaanut tunngavissaqarlunga isumaqarpunga, tassalu kommunalbestyrelsip angajoqqaarsiat meerarsiamik ilinniartinneqarnerat pillugu sunik kommunimit isummerfigineqartussatut piumasaqaataasunik iliuuseqarsinnaanerannik siunissami nammineq suliniuteqarnermigut ilitsersortassagai, tak. meeqqanik inuusuttunillu ikiorsiisarneq pillugu Inatsisartut peqqussutaanni § 21,

imm. 1, tassuunami aalajangersarneqarmat angajoqqaarsiat paarsaqarnermik suliassaq pillugu sukumiisumik paasissutissinneqarnissartik piumasaqaatigisinnaagaat.

Efterskolimiinnermut akiliutit pillugit apeqqut eqqarsaatigalugu siullertut oqaatigaara akiliuteqarnissamut akisussaaffik meeqqap ilinniartinneqarneranut akisussaasumiittoq, tassalu K Kommunimi, tak. meeqqanik inuusuttunillu ikiorsiisarneq pillugu Inatsisartut peqqussutaanni § 31, imm. 1, tassami K Kommuni angajoqqaarsiassanik toqqaasimasoq tassaasariaqarmat efterskolimiinnissap aaqqissuunneqarsimanerata kingunerisaanik akiliinissamut akisussaaffimmik nammataqarnissamut qaninnerpaasoq.

Inatsisartut peqqussutaanni § 38, imm. 1-p, tak. imm. 4, manna nassataraa, tassalu angajoqqaat meeqqaminnut angerlarsimaffiup avataanut inissinneqarsimasunut akiliutissaat malittarisassat Naalakkersuisunit aalajangersarneqarsimasut tunngavigalugit naatsorsorneqartassasut.

Tassani manna ilaavoq, tassalu akiliutit aalajangiinermi kommunip angajoqqaanut aalajangiinerani aalajangersarneqassasut, tamannalu akiliuteqartitsineq pillugu aalajangiinerit Isumaginninnermi Naammagittaalliuuteqatarfimmut naammagittaalliuutigineqarsinnaasut meeqqanik inuusuttunillu ikiorsiisarneq pillugu Namminersorneruttik Oqartussat nalunaarutaanni nr. 17-imi, 1. juli 2003-meersumi § 23-kkut aalajangersarneqarneratigut aamma erseqqissarneqarpoq.

A eqqarsaatigalugu D-p efterskolimiinneranut akiliuteqarnissaa K Kommunip immikkut aalajangiivigisimaneraa suliani takuneqarsinnaanngilaq.

K Kommunip D-p efterskolimiinneranut A-mik imaluunniit A-p kommunitut najugarivitaanik imaaliallaannaq akiliisitsiniarsinnaalluni isumaqarnera tamanna tunngavigalugu isumaqatigisinnaanngilara.

A-p akiliisussaatitaanera, oqaatigineqartutut, aalajangiinermik A eqqarsaatigalugu kommunip angajoqqaat akiliuteqartarnerat pillugu nalunaarummi malittarisassat issuarneqartut naapertorlugit kommunip aalajangiisussaatitaaneranik tunngaveqarpoq, angajoqqaallu akiliuteqartarnerat pillugu malittarisassani taakkunani aalajangersimasumik akiliutit pineqarput, aningaasartuutillu ataasiakkaat utertillugit akilerneqartarnissaat pillugu malittarisassanik imaqaratik. A efterskolimut aningaasaqarnikkut pisussaaffeqanngilaq.

K Kommunip akiliuteqarnissaq pillugu apeqqut pillugu ... Kommunimut aamma A-mut oqaatigisimasai tunngavigalugu isumaqarpunga A-p akiliisussaatitaaneranik K Kommunip aalajangiinerminik tunngavilersugaasumik A-mut nalunaaruteqarsimannginnera isorisariaqartuusoq.

A-mut allakkanni suliamik suliarinninnera pillugu ilisimatitsissutaasuni pineqartoq ilitsersorpara D-p efterskolerneranut aningaasartuutigisariaqanngikkaluakkaminik aningaasartuuteqarsimalluni isumaqaruni akiliinissamik apeqqut pillugu allakkatigut tunngavilersugaasumik aalajangiisoqarnissaa ... Kommunimut piumasaqaatigisinnaagaa, pisariaqarpat Isumaginninnermi Naammagittaalliuuteqartarfimmut naammagittaalliornissamut periarfissaqarneranik ilitsersuutitalimmik, tassami naammagittaalliornissamut periarfissaminik siusinnerusukkut ilitsersorneqarsimanngimmat, taa-

maattumillu isumaginnittoqarfiup aqunneqarnera aaqqissuussaaneralu pillugit Inatsisartut peqqussutaat tunngavigalugu naammagittaalliornissamut periarfissaq suli ingerlalersimanani.

Suliami allatigut annertunerusumik iliuuseqaqqissanngilanga."

K Kommunip allakkatigut 13. august 2009-meersutigut imatut akivaanga:

"(...)

Ilisimasakka malillugit ilisimatitsissutiginiarpara ...-mi isumaginninnermut allaffiup ukiut kingulliit ingerlaneranni (kommunit kattutinngitsiarneranni kattutereernerannilu) meeqqat paarisat ilinniartitaanerat eqqarsaatigalugu iliuutsit kommunip kisimi aalajangersinnaasai pillugit ilaqutariinnut meeqqanik paarisaqartartunut paasissutissiisarnissani sumiginnarsimanngimmagu. Taamaattorli isumaginninnermut allaffiup suliassaq taanna akulikinnerusumik aaqqissuussaanerusumillu siunissami isumagisalissavaa – illoqarfitsinni atuartitsinermut ingerlatsiviup piareersarfiullu suliatigut assigiinngitsutigut suleqatigiinnerat ilanngullugu eqqarsaatigalugu.

...-mi isumaginninnermi pisortatut sivikikkaluamik sulisimaninni ilanngullugu oqaatiginiarpara tamatumunngalu angajoqqaat akiliutissaasa, meeqqanut pilersuutissat allallu matussusernissaannut kiisalu – pisut ilaanni - efterskolernermut atatillugu meeqqap perorsaanikkut immikkut tapersersornissaanut aningaasatigut ikiorsiissutit kommuni akuersissuteqarsimalluni. Meeqqat angerlarsimaffiup avataanut inissitat arlallit ...-meersut efterskolinut atuariartortarsimammata, allakkanut meeqqallu angerlarsimaffiup avataanut inissinneqarsimasut ilinniartitaanikkut periarfissaannut Ombudsmandip soqutiginninnera pillugu qujaqqippunga." (Atorfeqarfimmi nutsigaavoq)

Suliaq kommunimut allakkatigut 24. august 2009-meersutigut imatut inaarlugu suliaraara:

"(...)

Kommunip akissutaa tusaatissatut tiguara taamaattumillu inassuteqaatinnut atatillugu annertunerusumik iliuuseqaqqissanngilanga.

Angajoqqaarsiaasartut efterskolemut isumaqatigiissuteqarsinnaanerannut killissaliussat atuuttut pillugit aamma efterskolemi najugaqarnissaq pillugu tapiissuteqarfigineqarnissamik qinnuteqarsinnaanerat pillugu oqaaseqaatinni 19. marts 2009-meersumi eqqartugara naapertorlugu kommunip angajoqqaarsiaasartut ilitsersorsimassagai naatsorsuutigaara, matumanilu angajoqqaarsiat atuisinnaanerannut kommunimit pisinnaatitsissutinik isumagisassanngortitsisarneq pillugu malittarisassanit iluarsiissuteqarneq ilanngullugu eqqarsaatigalugu."

Piffissaq suliamik suliarinninnermut atorneqartoq aamma suliamik uppernarsaasersuineq

5.3 Sulisup atorfinitsinneqarnermini allakkat allanngortinneqarnissaannik taakkununngalu ilanngullugu akissarsiami qaffanneqarnissaannik qinnutigisaata suliap aallartinneranit ukiut pingasut sinnerlugit qaangiuttut kommunimit suli inaarlugu suliarineqarsimannginneranut atatillugu piffissap suliamik suliarinninnermut atorneqartup sivisussusiata isornartorsiutigineqarnera

A-p atorfinitsinneqarnermini allakkat allanngortinneqarnissaannik taakkununngalu ilanngullugu akissarsiami qaffanneqarnissaannik qinnutigisami K Kommunimit akineqarsimannginnera 2008-mi februarip qaammataani naammagittaalliuutigaa.

A-p akissarsiami qaffanneqarnissaannik qinnuteqaataa K Kommunip inaarlugu suliarisimanngimmagu, suliarli piffissami sivisunerusumi uninngatiinnarsimammagu tamanna isorisariaqarluinnartutut Ombudsmandip isigaa.

Taamaattumik Ombudsmandip inassuteqaatigaa suliaq A-mut tunngasoq pisariaqanngitsumik kinguarsaqqinneqarani inaarlugu suliarineqassasoq, A-lu ilisimatinneqassasoq suliap inaarlugu qaqugu suliarineqarnissaa naatsorsuutigineqarnersoq (j.nr. 2008-304-0001).

A-p 2008-mi februarip qaammataani uannut saaffiginnissuteqarneratigut suliami uanga akuliutinneqarnera siulliunngilaq. Taamaalilluni A-p atorfinitsitsinermi allakkat allanngortinneqarnissaannik saaffiginnissummi K Kommunimit akineqarsimannginnera uannut 2007-imi januarip qaammataanili saaffiginnissutigaa.

K Kommunimut tamatumunnga atatillugu 6. februar 2007-imi imatut allappunga:

"A-p atorfinitsinneqarnerminut allakkat aaqqinneqarnissaannik saaffiginnissummi K Kommunimit akineqannginnerat pillugu saaffiginnissutaa 27. januar 2007-imi tiguara.

A-p saaffiginnissutaa imatut paasivara K Kommunimi suliassami atorfinitsinneqarnermini allakkani suliassanut taaneqartunut naapertuutinnginnerat naammaginngikkaa, taamaattumillu atorfinitsitsinermi allakkat aaqqinneqarnissaat kissaatigigaa.

Inatsisartut Ombudsmandiat pillugu Inatsisartut inatsisaanni § 6, imm. 4-kkut aalajangersarneqarpoq naammagittaalliuut misissuinermik aallartitsinermut pissutigissallugu naammannersoq Ombudsmandip aalajangissagaa.

Suliap uannut paasissutissiissutigineqarnera tunngavigalugu suliami aalajangiisoqarsimanissaa eqqornerpaasutut isigaara. Taamaattumik A-p saaffiginnissutaa naammagittaalliuutitut mas-

sakkut suliariniarnagu aalajangerpunga, A-lu uannut naammagittaalliorusunnerluni isummertinnani K Kommunip suliami aalajangiinissaa utaqqimaaqqullugu qinnuigalugu.

A-p naammagittaalliuutaa uanga suliamik suliarinninnissannut taarsiullugu K Kommunimut ingerlateqqippara, suliap suliarineqarnerata nukingiunneqarnissaanik A-p qinnuteqaataatut.

Taamaattumik naatsorsuutigaara, suliaq aalajangiivigineqalinngippat, K Kommunip A suliap sumut killinneranik, ajornanngippallu suliap inaarlugu qaqugu suliarineqarumaarneranik ilisimatissagaa.

Taamatuttaaq naatsorsuutigaara A-p atorfinitsinneqarnerani allakkat allanngortinneqarnissaannik K Kommunip naliliinermini manna ilanngullugu isummerfigissagaa, tassalu A massakkut akissarsiarisami atorfinitsinneqarneranilu allakkat allanngortinneqassappata allanngortitsinerup kingornatigut akissarsiat nikingassutaannik tunineqarnissaminut pisinnaatitaanersoq, tamatumunngalu peqatigitillugu isummerfigalugu akissarsiat taakku piffissaq suna aallarnerfigalugu atuutilersimanersut."

A 2008-mi februarip qaammataani uannut naammagittaalliormat tamanna suliap inaarlugu suli suliarineqarsimannginneranut aamma A-p saaffiginnissutaanut K Kommunip suli akissuteqarsimannginneranut atatillugu pivoq.

Taamaattumik K Kommunimut allakkatigut 15. februar 2008-meersutigut nalunaarutigaara suliaq A-mut tunngasoq suliarilerniarlugu aalajangertunga, taamaattumillu kommuni qinnuigalugu suliaq pillugu oqaaseqaateqaqqullugu suliamilu allagaatit allaqqaarneqarneri uannut nassiuteqqullugit.

Akissummik tigusaqannginnama suliaq K Kommunimut allakkatigut 31. marts 2008-meersutigut, 23. maj 2008-meersutigut aamma 25. juli 2008-meersutigut eqqaasitsissutigaara. Allakkani 25. juli 2008-meersuni oqaatigaara kommuni allakkat tiguneqarnerannit sapaatit akunnerisa sisamat qaangiunneranni akissuteqanngippat K Kommuni eqqarsaatigalugu suliannik ingerlatsisinnaannginnerma Inatsisartunut Naalakkersuisunullu nalunaarutiginissaa isumaliutersuutiginiariga, tak. Inatsisartut Ombudsmandiat pillugu Inatsisartut inatsisaanni § 10, imm. 1.

Kommunimit akissummik 2008-mi ukiap ingerlanerani tigusaqanngiinnarama K Kommunip kommunaldirektøria mailikkut attaveqarfigaara, taassumalu suliaq pillugu oqaaseqaat suliamilu allagaatit piumaneqartut uannut sapinngisamik pilertornerpaamik nassiunneqassasut neriorsuutigaa.

A-p akissarsiami qaffanneqarnissaannik qinnutigisaa pillugu suliami allagaatit K Kommunip 19. december 2008-mi uannut nassiuppai, imatullu allalluni:

"Matumuuna siullermik K Kommuni sinnerlugu ajuusaarutigeqqaassavara allakkasi taama kingusitsigisukkut akineqalermata.

Suliaq aallartissimavoq 24. januar 2006 A Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliamut allakkiormat, akissarsiami qaffanneqarnissaanik qinnuteqarpoq lønramme 30 skalatrin 43 rådighedstillægilu qarasaasialerisunut kommunini allani atorneqartarmata.

Allakkiallu taakkua Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliamut ataatsimiissutissatut ilanngunneqarsimapput 01.02.2006 immikkoortoq …-itut.

./. Allakkani …, j.nr. …, 16. februarimeersutigut A-mut allakkiortoqarsimavoq. Allakkat assingi ilannguppakka.

Aningaasaqarnermullu Ataatsimiititaliamit allakkatigut ullulerneqartutigut 16. februar 2006-imeersutigut A akineqarpoq suliaq sukumiisumik KANUKOKA-mut paasiniarneqassasoq, paasiniangassallu pissarsiareriarlugit suliaq ingerlateqqinneqassasoq. Aningaasarsiat nikingassutaat kiisalu atorfik akuerineqarnersoq ilanngullugit.

./. Allakkat nr. … j.nr. …, 7. februar 2006-imeersutigut K Kommunimiit KANUKOKA-mut allakkiortoqarsimavoq. Allakkat assingi ilannguppakka.

KANUKOKA-mut allakkani K Kommuni KANUKOKA-mut qinnuviginnippoq misissueqqullugu Assistent A-p IT-ilerisutut akissarsiaqalersinnaanersoq.

./. Kommuneqarfik K-mi Allattoqarfimmi pisortaagallartumit Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliamut Allakkat nr. … ullulerneqarsimasut 30. jan. 2006-imeersutigut taperserneqarpoq A-p akissarsiami qaffanneqarnissaanut qinnuteqaataanut.

./. Ulloq 01.02.2006-imi Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliap ataatsimiinneranit imaqarniliaq pkt. …-ip assilineqarsimanera ilanngunneqarpoq.

./. 4.07.2006 KANUKOKA-miit allakkat j.nr. …. IT medarbejder ved K Kommune.

./. 25.08.2008 A-mit e-mailikkut tuavisaarut.

Individuel kontrakteqartitsisinnaanermut tunngasumik akissuteqaat, kommuni suli taamatut suliaqarsimappat.

KANUKOKA-miit kommunip aalajangiinissaa utaqqiumasimavaat iliuuseqaqqinnginnerminni.

Tassanngaanniit kommunimi qanoq iliuuseqaqqittoqarsimanersoq takussutissamik nassaanngilanga.

./. 18.12.2008 mailikkut KANUKOKA-mi …-mut apeqquteqarpunga KANUKOKA-p allakkiornerata kingorna K Kommunimit akissutisisimanersut, arlaannik paasissutissaateqarnersulluunniit, peqarpatalu nalunaaruteqarnissaanik piumasaqarlunga paasissutissanik.

Inaarutaasumillu maannakkut suliap nanginneqartutut isigineqalernissaa naatsorsuutigalugu.

KANUKOKA-miillu akissutisinissaq aallaavigineqarumaarpoq paasissutissanik tunniusseriarpata suliap qanoq ingerlateqqinneqalersinnaanera piumaarnersoq.

Kommunimilu P-sagi ullut iliuuseqarfiusimasunik allattorsimaffimmik nassaarsinnaannginnama. Makkulu tassaapput taakkua akissutigisinnaasakka.

./. Naggataatigut bilagit originalit P-sagimiittut nassiuppakka Ombudsmandimut atorneqartussanngorlugit atorneqarnerilu piareerpata kommunimut uterteqqinneqarnissaat atoreerussigit nassiutiinnarumaarpasi."

K Kommunip akissutaa A-mut suliami illua'tungiusup isumaanik tusarniaatitut 17. februar 2009-mi nassiuppara.

Tusarniaatiga A-p e-mailikkut 4. marts 2009-meersukkut imatut akivaa:

"Aatsaannguaq [Ombudsmandimit] allagarsivunga, akissarsiama qaffanneqarnissaat pillugu K Kommunimut naammagittaalliuutinnut tunngasunik.

Akissarsiat qaffanneqarnissaannik kissaatigisimasara, siusinnerusukkullu qinnuteqaatigisimasara, ullumikkut suli pinngilara, suliamillu inernileeqqullugit arlaleriarlunga nukingisaarutigisarsimasavara.

Massakkut suliffimmut allamut nuunnikuuvunga, tassa … A/S-imut, 2006-imiilli K Kommunimi suliunnaarsimallunga.

K-mi sulinerma nalaani K Kommunimi IT-mik suliaqarsimavunga, tassalu meeqqerivik, nunaqarfinni atuarfiit, K-mi atuarfik minnerunngitsumillu K Kommuni sullitaralugit. IT-mik suliaqarluni annertuvoq, tamaasa aserfallatsaalisussaallugit, matumani Internetikkut namminneq nittartagaat ilanngullugu eqqarsaatigalugu.

Tamakku saniatigut K Kommunimi aqutsineq pillugu aamma suliaqarsimaqaanga, tassami allattoqarfimmi pisortaagallartutut/assistentitut/IT-lerisutut atorfeqartitaasimallunga, taamaalillunilu kommunalbestyrelsip ataatsimiittarneri pillugu ulapputtarsimaqaluta. Atorfinnik pingasunik ingerlataqarluni/taaguuteqarluni assut puullaaqinarpoq, taamaattumillu IT-lerininnut tapinik qinnuteqarsimagaluarpunga, assistentitut taamaallaat akissarsiaqartitaanera pissutigalugu. Taamaakkaluartorli taamani kommunaldirektøriusimasumit neriorsorneqarsimavunga qinnuteqaatima akuerinissaa piareersimaffigissamaaritsik, tapillu taakku pissagikka. Taanna ateqarpoq ….

Taamaattumik K Kommunimi sulisimaninni aningaasatigut taarsiiffigineqarnissara piumasaraara, piaartumillu taakku tigorusuppakka, tassami ukiut pingasut matuma siornatigulli tapeqartinneqarnissara qinnutigisimagakku.

Neriuppunga aaqqiissutissaq piaartumik nassaarineqarumaartoq." (Atorfeqarfimmi nutsigaavoq)

Tamatuma kingornatigut imaattunik oqaaseqaateqarpunga:

"Uanga paasinninnera suli unaavoq K Kommuni siullertut tassaasoq A-p akissarsiami qaffanneqarnissaannik qinnutigisaa pillugu suliamik inaarsaalluni suliarinnittariaqartoq. Taamaattumik kommunip suliamik suliarinninnerata qanoq inernilerneqartariaqarnera pillugu massakkut oqaaseqaateqarsinnaanngilanga.

Taamaattumik piffissap suliamik K Kommunimi suliarinninnermut atorneqartup sivisussusianik apeqqut kisiat suliaraara.

K Kommunip allagaanit issuarneqartunit erserpoq A-p akissarsiaasa qaffanneqarsinnaanerannik suliaq 24. januar 2006-imi aallartissimasoq, akissarsiammi qaffanneqarnissaat pineqartup taamani qinnutigisimammagu, suliarlu suli inaarlugu suliarineqarsimanani.

Taamaalilluni suliap aallartinneqarneranit ukiut pingasut sinnerlugit ingerlasimapput.

Sulisoq assersuutigalugu akissarsiami allanngortinneqarnissaat isumaqatigiinniutigiumallugu qinnuteqarpat pisortani sulisitsoq tamanna pillugu isumaqatigiinniarnerit aallartinneqassanersut sapinngisamik pilertornerpaamik aalajangiissaaq, isumaqatigiinniarnerillu aallartinneqassasut aalajangiiguni taakku piffissap naammaginartumik sivisussuseqartup iluani nukingiullugit suliarissallugit. Tamanna suliap inaarlugu suliarineqanginnerani KANUKOKA-p tusarniaavigineqarnissaa kommunip pissusissamisoortutut isigippagu aamma atuuppoq. Suliap piffissap naammaginartumik sivisussuseqartup iluani inaarlugu suliarineqarnissaata qulakkeerneqarnissaa aamma pisumi matumani kommunip pisussaaffigaa, tusarniaanermullu akissutip sapinngisamik pilertornerpaamik pissarsiariniarneqarnissaa akissullu tiguneqarpat taassuma malitseqartitsivigineqarnissaa kommunip isumagisariaqarlugu.

A-p suliap aallartinneraniilli K Kommunimi atorfimminit soraarsimanerata suliap piffissap naammaginartumik sivisussuseqartup iluani inaarlugu suliarineqarnissaata qulakkeernissaanut kommuni pisussaaffiianngilaa. A-p akissarsiami qaffanneqarnissaanik qinnutigisaa kommunimi atorfeqartitaasimaneranut tamarmut tunngasuuvoq, taamaalillunilu akissarsiami kingumoortumik aaqqiiffigineqarnissaat kissaatigaa. Taamaattumik akissarsiat qaffanneqarnissaannik qinnutigisap isummerfigineqarnissaa A-p soraarnerata kingornanut aamma attuumassuteqarpoq.

A-p akissarsiami qaffanneqarnissaannik qinnutigisaa ukiut pingasut qaangiunneranni inaarlugu suli suliarineqarsimanngimmat tamanna piffissap naammaginartumik sivisussuseqartup iluani suliarinnissimanertut isigineqarsinnaanngilaq.

Taamaattumik piffissap K Kommunip suliamik suliarinninnerminut atugaata sivisussusia isorisariaqarluinnartutut isigaara. Matumani suliap piffissap naammaginartumik sivisussuseqartup iluani suliarineqarsimannginnerinnaa pinnagu aammali piffissami sivisunerusumi uninngatinneqarsimanera pingaartillugit isiginiarpara.

K Kommunimut tamanna tunngavigalugu inassuteqaatigaara suliaq A-mut tunngasoq pisariaqanngitsumik kinguarsaanani inaarlugu suliarineqassasoq, suliallu inaarlugu

suliarineqarnissaata qaqugu pinissaa naatsorsuutigineqarnersoq A-mut ilisimatitsissutigineqassasoq.

Suliami matuma kingornatigut annertunerusumik iliuuseqaqqissanngilanga."

Mianersoqqussut

5.4 Mianersoqqussummik suliartunngitsoornermut pineqaatissiissutitut atuineq

A-p pikkorissarnermut peqataaqqusaaffigisaminut takkutinngitsoornini pissutigalugu naalasseriitsuliorneq tunngavigalugu K Kommunimit mianersoqquneqarsimanini naammagittaalliuutigaa. Pikkorissarnermut peqataanerup pisussaaffigalugu ulloq unnuarlu sulinngiffeqartarneq pillugu malittarisassanut ataneqartinneqarsinnaannginnera A-p atortussaatinniarpaa.

Ombudsmandi isumaqarpoq pikkorissarnerup inissinneqarnera pisussaaffigalugu ulloq unnuarlu sulinngiffeqartarneq pillugu malittarisassanik unioqqutitsinerunngitsoq, taamaattumillu A-p takkutinngitsoornerata sulinermut atatillugu unioqqutitsinertut nalilerneqarnera pissutissaqartoq.

Taamaattorli Ombudsmandi tamatumunnga peqatigitillugu isumaqarpoq kommuni kukkussuteqarsimasoq, tassami A eqqarsaatigalugu piffissami pineqartumi suliffissatut allattuiffiliornermini pikkorissarneq taanna sillimmaanneqarsimanngimmat, A-llu suliffissatut allattuiffik malissimasuuppagu tamanna pisussaaffigalugu ulloq unnuarlu sulinngiffeqartarneq pillugu malittarisassat unioqqutinneqarnerannik kinguneqarsimassagaluarluni.

Taamaattumik Ombudsmandi isumaqarpoq mianersoqqussummik tunniussineq unioqqutitsinermut tassunga naleqqutinngitsumik pineqaatissiinerusoq, inassuteqaatigalugulu suliaq K Kommunip suliareqqissagaa.

Ombudsmandip tamatumunnga peqatigitigllugu K Kommuni isornartorsiorpaa suliffissatut allattuiffiit ullulerlugit atsiorneqarnissaat isumagisimanngimmagu aamma A-p tusarniaanermut akissummini ulloq unnuarlu sulinngiffeqarnissamik ajornartorsiut pillugu akerliliissutaanik isummmerfiginninnini mianersoqqussuteqarnermut tunngavilersuummi K Kommunip nassuiarsimanngimmagu. (J.nr. 2009-321-0002)

A-p, kommunip sulliviutaani isumaqatigiissut tunngavigalugu peqqissaasutut atorfeqartup, 23. aamma 24. september 2006-imi pikkorissarnissamut takkutinngitsoorneq pissutigalugu naalasseriitsuliorneq tunngavigalugu kommunip 17. november 2006-imi mia-

nersoqqussummik tunniussisimanera allakkatigut 2. marts 2007-imeersutigut naammagittaalliuutigaa. A-p tamatumunnga peqatigitillugu kommunip suliamik suliarinninnera aamma naammagittaalliuutigaa.

Suliap tunuliaqutaa imaappoq:

A paaqqutarinniffittut aamma sammisaqartitsivittut sullissivimmi I-mi peqqissaasutut atorfeqartitaavoq.

K Kommunimi isumassuinermut immikkoortortaqarfiup pisortaata e-maili imaattoq, assilinera I-mi aqutsisumut nassiullugu, A-mut 10. august 2006-imi nassiuppaa:

> "Hej A
>
> Utoqqarnut tunngasunut sullissivik suleqatigiinnermik piorsaaneq pillugu aqutsisunut aqutsisullu tullersortaannut pikkorissaanissaq maanna pilersaarusiorpaa.
>
> Tamanna ingerlanneqassaaq arfininngorneq 23.9, sapaat 24.9 aamma ataasinngorneq 25.9.
>
> Peqqissaasusi (piffissami tassani) tamarmik, ... illillu nammineq ilanngullutit pikkorissaanermut peqataassaasi, qinnuigineqarputillu piffissami pineqartumi sulinissamut pilersaarusiornermi eqqumaffigeqqullugu." (Atorfeqarfimmi nutsigaavoq)

Allakkiami I-p aqutsisuanit uanga tusarniaaninnut atatillugu 25. juli 2008-mi suliarineqarsimasumi oqaatigineqarpoq A-p suliffissaanik allattuiffik 1. september 2006-ip missaani akuerineqarsimasoq, A tamatumunnga atatillugu naammagittaalliuteqarsimanngitsoq suleqatigalugu.

Pigaartuunissamut pilersaarut taanna ullulerneqarsimanngitsoq atsiorneqarsimanngitsorlu A-p uannut naammagittaalliuumminut ilanngullugu nassiuppaa.

A suliami illua'tungiusup isumaanik tusarniaanermut akissummini 26. oktober 2006-imeersumi kommunimut ilaatigut imaattunik paasissutissiivoq:

> "2006-imi septemberip aallartilaarnerani ningiuma ...-p nalunaarfigaanga 23.-24. september pikkorissartoqarnissaa pilersaarusiorneqarsimasoq, taannalu ilaaffigissagiga, naak ulluni taakkunani sulisussaanngikkaluartunga.
>
> (…)
>
> Taannalu tunngavigalugu ... nalunaarfigisimavara sulinngiffeqarnissara pisariaqartillugu taamaattumillu pikkorissarnermut ilaasinnaananga. Malitsigitillugu ...-p nalunaarfigaanga pikkorissarnissamut ilaanissannik ... pisussaaffiliisimasoq. Piumasaqaatigalu aalajangiusimaannarakku ...-p kaammattorpaanga ... attavigissagiga."

Tamatuma kingornatigut pisut ingerlasimanerat imaattoq K Kommunimi isumassuinermut immikkoortortaqarfimmi pisortap kommunip sulisoqarnermut immikkoortortaqarfianut allakkiaanit 11. oktober 2006-imeersumit erserpoq:

”Paaqqutarinniffimmi sammisassaqartitsivimmilu I-mi peqqissaasoq A, inuttut normua ..., 23.9.-24.9.2006-imi pikkorissartitsinermut peqataaffigeqquneqartumut takkutinngitsoorsimanini pillugu allakkatigut uparuarneqassaaq.

Utoqqarnut tunngasuni pisortaqatigiit "Utoqqarnut tunngasut - Pisortaqatigiinni suleqatigiinnermik piorsaaneq" pillugu pikkorissartitsinissamik suliaq 2006-imi upernaakkulli aallartissimavaat.

Pikkorissartitsinissaq 10. august 2006-imi kiisami inissinneqarpoq, pisortallu tamarmik, matumani A ilanngullugu eqqarsaatigalugu, ilisimatinneqarput pikkorissartitsineq piviusunngortinneqarnialersoq, pikkorissartitsinermilu peqataassasut, matumani pikkorissartitsinerup sulinissamut pilersaarusiamut ilanngunneqarnissaa ilanngullugu eqqarsaatigalugu.

A pikkorissartitsinermut takkutinngilaq, sms-imillu imaattumik nassippara:

Arfininngorneq 23.9.2006 nal. 14.12:

"Hej A. Pikkorissartitsinermut aggeqqusaaffinnut takkutinnginnerit tupigusuutigaara! Peqataaqqusagaaluarputit! ... immikkoortortaqarfiup pisortaa."

A nal. 14.51 akivoq:

"Hej ... Takkutinngitsuuinnarama utoqqatserpunga, ilaquttakka ilagisariaqarakkit. Marlunngorpat nassuiaateqarumaarpunga."

Nal. 17.09 akivara:

"Hej hej. Tamanna tamatta pisariaqartissinnaasarparput, akuerisinnaanngilarali, tassami pisortaqatigiinnut ilaagavit, pikkorissartitsinerlu ilinnut soqutiginaateqartorujussuummat. Aqagu nal. 9 ...-mut takkunnissat naatsorsuutigaara. ..."

A nal. 17.22 akivoq:

"Ajunngilarmi, pinngitsaalineqassaguma suliffimmik allamik ujarlertariaqassaanga! Qaammammut ullut sulinngiffigisassamininnguakka atorfissaqartippakka."

A ataasinngornikkut 25.9.2006-imi oqarasuaatinnut sianerpoq. Suliffimmut takkussimavoq, pikkorissartitsinermilu ulloq kingulleq alaatsinaattutut peqataarusulluni. Pikkorissartitsisut isumasioqatigereerlugit ilisimatinneqarpoq tamanna pisariaqanngitsoq, tassungalu taarsiullugu suliffimmiiginnartariaqartoq. A-mut isumaqatigiissutigineqarpoq 26.9.-mi I-mukassasunga, pisimasorlu sammisassaqartitsiviup pisortaa ... peqatigalugu oqaloqatigiissutigisariaqaripput.

26.9. A-mik oqaloqateqarpunga, pisimasorlu oqaloqatigiissutigalugu. Ilisimatinneqarpoq allakkatigut uparuarneqarnissaa inassuteqaatiginiariga, tassami pikkorissartitsinermut soqutiginaatilerujussuarmut peqataaffigeqqusaasumut takkutinngitsoorneq pineqarmat. Tamanna pissutissaqanngitsoq A misigisimavoq, tassami paaqqinniffimmi sulerulutsitaaneq pissutigalugu ullut sulinngiffeqarfigisassani pisariaqartikkamigit, inassuteqaatigali aalajangiusimavara, tassami pikkorissartitsineq aqqutigalugu ilaatigut aqutsinermik suliaqarnermini sakkussatsialannik arlalinnik pissarsisimasinnaagaluarmat, minnerunngitsumillu naligisaminut suliatigut annertunerusumik ataatsimoorutissarsisinnaasimagaluarmat.

Paasissutissat amerlanerusut piumaneqarpata ikiuunnissannut piareersimavunga.

Iliuuseqarfigeqqitassanngorlugu nassiunneqarpoq." (Atorfeqarfimmi nutsigaavoq)

K Kommunimi sulisoqarnermut immikkoortortaqarfik 19. oktober 2006-imi A-mut imatut allagaqarpoq:

"...-p nalunaarutiginninnera sulisoqarnermut immikkoortortaqarfiup 12. oktober 2006-imi tiguaa.

Nalunaarutiginninnermit erserpoq 23. aamma 24. september 2006-imi pikkorissartitsinermut peqataaffigeqquneqartumut pissutissaviusumik pissutissaqarnak takkutinngitsoorsimasutit. Pikkorissartitsineq illit atorfinnut attuummasuteqartorujussuuvoq.

23. aamma 24. september 2006-imi takkutinngitsoorneq qulaani taaneqartoq K Kommunip pissutissaviusumik pissutissaqarani takkutinngitsoornertut isigaa. Pissutissaviusumik pissutissaqarani takkutinngitsoorneq atorfeqartitaanermut tunngasunik annertuumik unioqqutitsineruvoq.

Qulaani taaneqartut tunngavigalugit matumuuna nalunaarutigineqassaaq K Kommunip allakkatigut uparualersaaraatit.

Suliap ingerlasimanera qulaani allaaserineqartoq allakkalluunniit uku pillugit oqaaseqaatissaqaruit taakku sulisoqarnermut immikkoortortaqarfimmut kingusinnerpaamik 26. oktober 2006 nallertinnagu tunniuteqquneqarput.

Tusarfiginngikkutsigit paasissutissat pigineqartut tunngavigalugit aalajangiisoqassaaq." (Atorfeqarfimmi nutsigaavoq)

A suliami illua'tungiusup isumaanik tusarniaanermut 26. oktober 2006-imi imatut akissuteqarpoq:

"Pisut ingerlasimanerat 23. aamma 24. septemberimi pikkorissartitsinermi peqataasinnaasimannginninnik kinguneqartoq pillugu allakkasi 19. oktober 2006-imeersut ulloq taanna tiguakka.

Pisut ingerlasimanerat aamma ASI-p allakkatigut uannut mianersoqqussuteqalersaarnera pillugu oqaaseqaatikka tulliuttuniipput.

...-mit nalunaarfigitikkamali mianersoqqussummik tunineqarumaartunga maanna qaammatip ataatsip qangali ingerlareersimanera pissutigalugu isumaqarpunga mianersoqqussuteqarnissaq atortussaatinneqarsinnaanngitsoq.

2006-imi septemberip aallartilaarnerani ningiuma ...-p nalunaarfigaanga 23.-24. september pikkorissartoqarnissaa pilersaarusiorneqarsimasoq, taannalu ilaaffigissagiga, naak ulluni taakkunani sulisussaanngikkaluartunga. Suliamullu ilaavoq sulisussaaleqineq pissutigalugu sulinissannik pisussaaffilerneqarsimagama taannalu tunngavigalugu septemberimi sulinissara pilersaarusiugaammat sapaatip akunnerini 37-mit 40-mut ulluni sisamani taamaallaat sulinngiffeqartussanngorlunga, taakkunanilu 23. 24. september sulinngiffissatut aamma ilaallutik.

Pikkorissarnermullu pinngitsoornanga 23.-aniit 24.-anut ilaassaguma ullut sulinngiffissakka 9. aamma 10. septemberimi taassumalu kingorna 7. aamma 8. oktober pisariaqassallutik. Tassa sulinissannik pisussaaffilerneqarsimavunga Kalaallit Nunaanni qasuersaarfeqarnissamik aamma ullup unnuallu ingerlanerani sulinngiffeqarnissamik nalunaarusiami peqqussut malillugu naliginnaasumik suliffissarititaasoq qaangerlugu. Tassannga makku erserput (issuaaneq):

> "§ 4. Atorfeqartitaasut ullut unnuallu arfineq marluk iluini tamani sapaatip akunneranut ulloq unnuarlu sulinngiffeqartassapput ullut tamaasa piffissamut qasuersaarfiusumut ataneqartussamik. Sapaatip akunnikkaartumik ulloq unnuarlu sulinngiffeqarfik sapinngisamik sapaatini pisassaaq, sapinngisamillu suliffeqarfimmi pineqartumi atorfeqartitaasunut tamanut ataatsikkoortumik.
>
> (...)
>
> § 10. Inunnik, uumasunik naasunillu kiisalu nunalerinermik, aallaaniarnermik piniarnermillu aamma pigisat nalillugit piuinnartinniarneqarnerannut pisariaqartumik suliaqarluni sulinermi sapaatip akunnikkaartumik ulloq unnuarlu sulinngiffik kinguartinneqarsinnaavoq, kingusinnerusukkullu taassuma sivisoqataanik sulinngiffeqarnermik taarserneqassalluni, sulineq nalunaarummut ilanngussami pineqartunut ilaatinneqarpat.
>
> Imm. 2. Taamaattorli piffissap ulloq unnuarlu sulinngiffeqarfiit marluk akornanni ingerlasup ullut unnuallu 12-it sinnersimassanngilai. Aammattaaq ullut unnuallu sulinngiffeqarfiit sapinngisamik ataqatigiissillugit inissinneqassapput, taamaalilluni ulloq unnuarlu sulinngiffeqarneq siulleq ullut tamaasa piffissamut qasuersaarfiusumut ataneqartinneqarluni." (Atorfeqarfimmi nutsigaavoq)

Ilanngullugulu innersuussutigissavara sapaatip akunneranut 40 tiiminik sapinngisamillu ullunut tallimanut inissillugit sulinissamik isumaqatigiissummi aalajangersakkat.

Taannalu tunngavigalugu ... nalunaarfigisimavara sulinngiffeqarnissara pisariaqartillugu taamaattumillu pikkorissarnermut ilaasinnaananga. Malitsigitillugu ...p nalunaarfigaanga pikkorissarnissamut ilaanissannik ... pisussaaffiliisimasoq. Piumasaqaatigalu aalajangiusimaannarakku ...-p kaammattorpaanga ... attavigissagiga.

Qulaani taaneqartut tunngavigalugit isumaqarpunga:

* Pikkorissarnermut ilaanissannut pisussaatitaananga qasuersaarfeqarnissamik malittarisassat sulinissama pilersaarusiorneranut (assilinera ilanngunneqarpoq) ataqatigiisillugit innersuussutigalugit.

* Qanoq iliuuseqarnissamik piumaffiginnissut naammassisimavara - qullersannut isumaga inississimaneralu nalunaarutigalugu.

* ...-p qullersaanik attaveqarnissaq pisussaaffiginagu, naatsorsuutigisariaqarluguli sulinngiffeqarnissannik ajornartorsiut qullersannit aaqqiiviginiarneqassasoq, aammalu isumaqarlunga mianersoqqussummik tunineqarnissara tunngavissaqanngitsoq.

Allagaq una suliarineqarpoq Peqqissaasut Kattuffiat isumasioqatigereerlugu, taanna uattulli isumaqarpoq, mianersoqqusinissap sulinermi iliuutsit (kinguaattoornerit) inatsisillu tunngavissat imarisamigut malinngikkai.

Peqqissaasut Kattuffiallu suliamik uuminnga misissuinitsinni ilanngullugu maluginiarsimavara I-mi pigaartuunissamik pilersaarusiap/sulinissamik pilersaarusiap arlalitsigut qasuersaarfeqarnissamik maleruagassat isumaqatigiissutillu eqqortinngikkaai. Taannalu kattuffigalu uterfigeqqikkusussinnaassavarput.” (Atorfeqarfimmi nutsigaavoq)

Sulisoqarnermut immikkoortortaqarfiup isumassuinermut immikkoortortaqarfimmi pisortaq 30. oktober 2006-imi qinnuigaa A-p suliami illua’tungiusup isumaanik tusarniaanermut akissutaanut oqaaseqaateqaqqullugu.

Isumassuinermut immikkoortortaqarfiup pisortaa ullormi tassani akivoq pisup ingerlasimanera aamma suliami illua’tungiusup isumaanik tusarniaanermut akissut tunngavigalugit sulisoqarnermut immikkoortortaqarfik suliamik nalileeqqullugu.

Tamatuma kingornatigut sulisoqarnermut immikkoortortaqarfik 14. november 2006-imi suliami imatut aalajangiivoq:

"Akissarsialerinermut Sulisoqarnermullu Immikkoortortaqarfiup 19. oktober 2006 allakkamik aatsivigisimavaatit 23.- 24. september 2006 pikkorissarnermut pinngitsoornak ilaaffigisassannut pissutissaqanngitsumik ilaanngitsoorsimanerit pissutigalugu, allakkatigut mianersoqqussummik tunineqarnissat siunertaralugu.

Mianersoqqussummik tunisinissamik allagaqaatip tusarniaaviginissaa 26. oktober 2006-imut killeqarpoq.

Kommunip tusarniaanermi akissutit 26. oktober 2006-imi tigusimavaa.

Akissutinni ilaatigut ima allapputit:

"...-mit nalunaarfigitikkamali mianersoqqussummik tunineqarumaartunga maanna qaammatip ataatsip qangali ingerlareersimanera pissutigalugu isumaqarpunga mianersoqqussuteqarnissaq atortussaatinneqarsinnaanngitsoq."

(...)

2006-imi septemberip aallartilaarnerani ningiuma ...-p nalunaarfigaanga 23. aamma 24. september pikkorissartoqarnissaa pilersaarusiorneqarsimasoq, taannalu ilaaffigissagiga naak ulluni taakkunani sulisussaanngikkaluartunga. Suliamullu ilaavoq sulisussaaleqineq pissutigalugu sulinissanik pisussaaffilerneqarsimagama taannalu tunngavigalugu septemberimi sulinissara pilersaarusiugaammat sapaatip akunnerini 37-miit 40-mut ulluni sisamani taamaallaat sulinngiffeqartussanngorlunga, taakkunanilu 23. aamma 24. september sulinngiffissatut aamma ilaallutik. Pikkorissarnermullu pinngitsoornanga 23. aamma 24. ilaassaguma ullut sulinngiffissakka 9. aamma 10. septemberimi taassumalu kingorna 7. aamma 8. oktober pisariaqassallutik. Tassa sulinissannik pisussaaffilerneqarsimavunga Kalaallit Nunaanni qasuersaarfeqarnissamik aammalu ullup unnuallu ingerlanerani sulinngiffeqarnissamik nalunaarusiami peqqussut malillugu nalinginnaasumik suliffissarititaasoq qaangerlugu."

(…)

"Ilanngullugulu innersuussutigissavara sapaatip akunneranut 40 tiiminik sapinngisamillu ullunut tallimanut inissillugit sulinissamik isumaqatigiissummi aalajangersakkat. Taannalu tunngavigalugu ... nalunaarfigisimavara sulinngiffeqarnissara pisariaqartillugu taamaattumillu pikkorissarnermut ilaasinnaananga. Malitsigitillugu ...-p nalunaarfigaanga pikkorissarnissamut ilaanissannik ... pisussaaffiliisimasoq. Piumasaqaatigalu aalajangiusimaannarakku ...-p kaammattorpaanga ... attavigissagiga. Qulaani taaneqartut tunngavigalugit isumaqarpunga,

• Pikkorissarnermut ilaanissannik pisussaatitaananga qasuersaarfeqarnissamik malittarisassat sulinissama pilersaarusiorneranut ataqatigiissillugit innersuussutigalugit(..)

• Qanoq iliuuseqarnissamik piumaffiginnissut naammassisimavara - qullersannut isumaga inississimaneralu nalunaarutigalugu.

• ...-p qullersaanik attaveqarnissaq pisussaaffiginagu, naatsorsuutigisariaqarluguli sulinngiffeqarnissannik ajornartorsiut qulersannit aaqqiiviginiarneqassasoq, aammalu isumaqarlunga mianersoqqussummik tunineqarnissara tunngavissaqanngitsoq.

Allagaq una suliarineqarpoq peqqissaasut kattuffiat isumasioqatigereerlugu, taanna uattulli isumaqarpoq, mianersoqqusinissap sulinermi iliuutsit (kinguaattoornerit) inatsisillu tunngavissat imarisamigut malinngikkai.

Peqqissaasut kattuffiallu suliamik uuminnga misissuinitsinni ilanngullugu maluginiarsimavara I-mi pigaartuunissamik pilersaarusiap/sulinissamik pilersaarusiap arlalitsigut qasuersaarfeqarnissamik maleruagassat isumaqatigiissutillu eqqortinngikkai. Taannalu kattuffigalu uterfigeqqikkusussinnaassavarput."

Kommuni isumaqarpoq suliap ingerlanera suli kingusinaanngitsoq. 29. november 2006-imi oqaloqatigineqarputit tassanilu ilisimatinneqarputit allakkatigut mianersoqqussummik tunineqarumaartutit. 11. oktober 2006-imi Paaqqinnittarfinnut Immikkoortortaqarfik Sulisoqarnermut Immikkoortortaqarfimmut allagaqarluni inassutigaa, allakkatigut mianersoqqussummik tunineqassasutit. Sulisoqarnermut Immikkoortortaqarfik 19. oktober 2006-imi ilinnut tusarniaalluni allagaqarpoq.

Qullersat pikkorissarnissaannut ilaassasutit pisussaaffilersimappatsit ilaanngitsoorsinnaanngilatit taamaattumillu pissutissaqanngitsumik takkutinngitsoorsimanerit pissutigalugu kommunip allakkatigut mianersoqqussummik tunivaatit.

Pissutissaqanngitsumik sulinngitsoornerit atorfimmik sumiginnaanertut annertuutut isigineqarpoq, kommunillu ilinnut erseqqissaatigaa sulinngitsooqqissagaluaruit tamanna pillugu atorfeqartitaanerit kommunip nalilersoqqissammagu, taassunga ilanngullugu atorfeqartitaanerpit taamaatinneqarsinnaanera." (Atorfeqarfimmi nutsigaavoq)

Immikkoortortaqarfiup aalajangiinini 17. november 2006-imi imatut naqqiuteqarfigaa:

”Allakkamut ...-mik normoqartunut 14. december 2006-imeersumut naqqiut (assinga ilanngunneqarpoq).

Allakkani taakkunani allassimavoq:

- Kommuni isumaqarpoq suliaq pisoqalisoorsimanngitsoq. Ulloq 29. september oqaloqatigineqarputit tassanilu paasitinneqarlutit allakkatigut mianersoqqussummik tunineqassasutit. Ulloq 11. oktober 2006-imi paaqqinniffinnut immikkoortortaqarfik sulisoqarnermut immikkoortortamut allagaqarpoq inassuteqaatigalugu allakkatigut mianersoqqussummik tunineqassasutit. (...)

Eqqortumik ima allassimasussaavoq:

- Kommuni isumaqarpoq suliaq pisoqalisoorsimanngitsoq. Ulloq 29. september oqaloqatigineqarputit tassanilu paasitinneqarlutit allakkatigut mianersoqqussummik tunineqassasutit. Ulloq 11. oktober 2006-imi isumassuinermut immikkoortortaqarfik sulisoqarnermut immikkoortortamut allagaqarpoq inassuteqaatigalugu allakkatigut mianersoqqussummik tunineqassasutit. (...)

Tassa oqaloqatigiinneq 29. septemberimi taavalu isumassuinermut immikkoortortaqarfik sulisoqarnermut immikkoortumut allagaqartuuvoq.” (Atorfeqarfimmi nutsigaavoq)

A tamatuma kingornatigut uannut naammagittaalliorpoq imatut allalluni:

”K Kommunimi Akissarsialerinermut Sulisoqarnermullu Immikkoortortaqarfimmit mianersoqqussummik 17. november 2006-imi tunineqarpunga. Tamatumunnga pissutaavoq pikkorissartitsinermut ulluni 23. aamma 24. septemberimi uanga sulinissannut pilersaarusiaq malillugu sulinngiffeqarfigisassanni ingerlanneqartussamut takkutinnginnera.

Mianersoqqussut taanna sioqullugu tusarniaanermi atortussaatillugu kommunimut allakkatigut 26. oktberimeersutigut ilaatigut oqaatigaara isumaqartunga mianersoqqussuteqarnissamut piffissaq qaangiussimasutut isigigiga. Tamatumunnga atatillugu isumaqarpunga piffissaq unioqqutitsinermit uparuarneqartumit mianersoqqussutip suliarineqarnissaanut suliniuteqalernerup tungaanut, tassalu qaammat ilivitsungajak, kiisalu tamatuma kingornatigut K Kommunip tusarniaanermut akissutinnik tigusaqarnerata tungaanut ingerlasimasoq pissutsini atorfeqartitaanermut tunngasuni uparuaanissamut piffissaliunneqartartumit sivisunerusoq. Uanga paasinninnera malillugu tamanna pingaartumik pissutsinut pinartuunngitsunut misissuisoqarnissaanik piumasaqaateqarfiunngitsunut atuuppoq, uangalu - matumani pisimasutut - 29. septemberimi oqaloqatigineqaraluartunga tassanilu mianersoqqussuteqartoqarnissaanik inassuteqaat suliarineqarniartoq ilisimatinneqaraluartunga. Taamaalilluni unioqqutitsinermiit mianersoqqussutit 14./17. novemberimi tunniunneqarnerisa tungaanut qaammatit marlungajaat ingerlasimapput.

Aammattaaq tusarniaanermut akissutima ilaata ulluni 23. aamma 24. septemberimi sulinngiffeqarfigisanni inatsisinik unioqqutitsinani suliartoqquneqarsinnaaninnut tunngasup K Kommunimit isummerfigineqarsimannginnera naammagittaalliuutiginiarpara, ilaatigut taamatut peqquneqarnikkut sulinngiffeqanngilluinnarlunga ulluni unnuanilu 26-ni sulisussanngorsimagama. Kattuffiup ilaasortaaffigisama oqaatigaa K Kommunimi sulisoqarnermut tunngasunik suliarinnittup oqaasiinnartigut paasissutissiissutigisimagaa taamaaliortoqarsimasoq naammagittaalliuutip tassunga tunngasortaata ataqatigiinneqarnermut tamatumunnga attuumassuteqanngin-nera pissutigalugu, tassami pisortarisara pillugu naammagittaallioqqullunga innersuunneqarsimagama.

Kiisalu suliap tamatuma aaqqissuussaanermut tunngasortaa uparuarniarpara. Pisortarisara ilisimatippara ullut sulinngiffeqarfissat ajornartorsiutaanerat pissutigalugu pikkorissartitsinermi pineqartumi peqataassamaanngitsunga. Isumaqarpunga ajornartorsiutip taassuma pisortarisama qullersarisaanut oqaloqatiginnissutigissallugu pisussaaffeqanngitsunga, piumasaqaatigisariaqarigali pisortarisara uanga eqqarsaatigalunga pisortatut aqutsinikkut taamatut aalajangiissasoq. Neriuppunga suliaq misissuiffigineqassappat naammagittaalliuutip tassunga tunngasortaa aamma ilanngunneqarsinnaassasoq.

K Kommunip tusarniaatitut allagaasa 19. oktoberimeersut, uanga K Kommunimut akissutima 26. oktoberimeersup kiisalu K Kommunip mianersoqqussutaasa 14. aamma 17. novemberimeersut kiisalu piffissami pineqartumi uanga sulinissamut pileraarusiap assilineri suliamik suliarinninnermi atugassatut ilanngullugit nassiuppakka.” (Atorfeqarfimmi nutsigaavoq)

Kommuni 12. marts 2007-imi qinnuigaara mappi suliami allagaatinik A-mut tunngasunik imalik misissugassanngorlugu uannut nassiuteqqullugu.

Allagaatit arlallit assilineri 21. marts 2007-imi kommunimit tiguakka.

Tamatuma kingornatigut kommunimut 4. april 2007-imi imatut allappunga:

”K Kommunip suliami A-mut tunngasumi allagaatai misissoreerlugit naammagittaalliuut suliariniarlugu Ombudsmandi aalajangerpoq.

Taamaattumik K Kommuni qinnuigaara suliamik paasinninnini pillugu nassuiaateqaqqullugu, matumani manna ilanngullugu eqqarsaatigalugu, tassalu pikkorissartitsinermut peqataasimasuuguni ullunik sulinngiffeqarnani ullut unnuallu 26-t ingerlaannartumik sulisussaasimagaluarnerminik, tamatumalu Kalaallit Nunaanni piffissat qasuersaarfiit aamma ullut unnuallu sulinngiffiit pillugit nalunaarummi nr. 32-mi, 23. januar 2006-imeersumi malittarisassanut assortuuttuuneranik A-p suliami illua'tungiusup isumaanik tusarniaanermut allakkatigut akissummini 26. oktober 2006-imeersuni oqarneranut kommunip qanoq isummersimanera ilanngullugu eqqarsaatigalugu.

K Kommunip akissutaa A-mut Ombudsmandip suliamik inaarsaalluni suliarinninnginnerani saqqummiunneqassasoq naatsorsuutigineqarpoq.

A qulaani taaneqartunik allakkatigut allatigut allakkat ukua assilineqarnerannik ilaqartinneqartutigut ilisimatinneqarpoq."

Kommuni 30. april 2007-imi imatut akivaanga:

"Ombudsmandip allagaanut 4. april 2007-imeersunut nangissutitut K Kommunip suliaq pillugu nassuiaataa matumuuna nassiunneqarpoq.

Aallaqqaasiutitut oqaaseqaatit.

Suliami illua'tungiusup isumaanik tusarniaanermut ingerlanneqartumut tamatumalu kingornatigut mianersoqqussuteqarnermut atatillugu K Kommunip oqaatigaa A oqaloqatigineqarnissaminut 29. september 2006-imi aggeqquneqarsimasoq, mianersoqqussuteqarfigineqarnissaalu inassuteqaatigineqartoq tassani ilisimatitsissutigineqarsimasoq. Ulloq taaneqartoq eqqunngilaq. Ulloq eqqortoq tassaavoq 26. september 2007. Tamatumunnga uppernarsaat immikkoortortaqarfimmi pisortap ...-p allakkiaata 11. oktober 2006-imeersup, ilanngussap 1-imik normoqartup, assilinerani ilanngullugu nassiunneqartumi takuneqarsinnaavoq. Allakkiaq taanna immikkoortortaqarfimmi pisortap aamma immikkoortortaqarfimmi peqqissaasut pisortarigallagaata/pisortap tullerigallagaata A-p akornanni sms-ikkut qulaajaasumik attaveqatigiinnernik aammattaaq imaqarpoq.

A-p naammagittaalliuutaata immikkoortunut pingasunut agguataarneqarnissaa K Kommunip toqqarpaa:

1) Mianersoqqussuteqarnissamut piffissaliunneqartup qaangerneqarnera/pisut soqutaalluanngitsut.

2) Qasuersaarfeqarneq.

3) Aaqqissuussaanermut tunngasortaa.

1 pillugu - Mianersoqqussuteqarnissamut piffissaliunneqartup qaangerneqarnera/ pisut soqutaalluanngitsut.

Pikkorissartitsineq pineqartoq sapaatit akunnerisa naaneranni 23. aamma 24. september 2006-imi pisimavoq. A oqaloqatigineqarnissaminut 26. september 2006-imi aggeqquneqarpoq, mianersoqqussuteqarfigineqarnissaalu inassuteqaatigineqartoq tassani ilisimatitsissutigineqarluni.

K Kommunip paasinninnera unaavoq piffissaq 23. aamma 24. septemberimit inaarutaasumik mianersoqqussuteqartoqarnerata tungaanut ingerlasimasoq naammaginartumik sivisussuseqartoq.

Tamatumunnga tunngavilersuutaavoq - A-p oqaatigisaatut - pisut soqutaalluanngitsut pineqarnerat, tassanilu pisut ingerlasimanerat A-p pisortaqatigiilluunniit nalornissutigisimanngilaat, tassami pisortaqatigiit pisut pinerannit ullut marluk qaangiunneranni, 26. september 2006-imi, A-mut erseqqissarlugu oqaatigaat mianersoqqussuteqartarnermi periaaseq aallartinneqarniartoq, tassami pissutissavimmik pissutissaqarani takkutinngitsoorneq pisortaqatigiit akueriumanngimmassuk, tamannalu - suliap pissusia isiginiarlugu - pisortaqatigiit paasinninnerat malillugu suliami illua'tungiusup isumaanik tusarniaaneq sioqqullugu pisimavoq. A-p pissutissavimmik pissutissaqarani takkutinngitsoorneq atorfinitsinneqarnermi atugassarititaasut malillugit pisinnaanngitsoq taamanili naatsorsuutigereersinnaasussaavaa.

2 pillugu - Qasuersaarfeqarneq.

A-p naammagittaalliuummini oqaatigaa tusarniaanermut akissummini 23. aamma 24. september 2006-imi qasuersaarfeqarnermini inatsisinik unioqqutitsinani suleqquneqarsinnaanerminut tunngasoq K Kommunip isummerfigisimanngikkaa, tassami suleqquneqaruni ulluni unnuanilu 26-ni sulinngiffeqarani sulisussanngussagami. Tamanna eqqunngilaq. A 22. september 2006-imi pigaartuunngiffeqarpoq. Aammattaaq naatsorsuutigineqartariaqarpoq A - immikkoortortaqarfimmi peqqissaasunut pisortaagallartutut/pisortamut tulliugallartutut - pikkorissartitsinerup pilersaarusiorneqarneranut malinnaangaatsiarsimassasoq, taamatuttaarlu pigaartuunissanut pilersaarusiorneq suliassaasa ilagalugu.

3 pillugu - Aaqqissuussaanermut tunngasortaa.

A-p naammagittaalliuummini oqaatigaa pisortarisani nalunaarfigisimallugu pikkorissartitsinermi pineqartumi peqataassamaarnani. Aamma oqaatigaa isumaqarluni ajornartorsiutip taassuma qullersarisaminut oqaloqatiginnissutiginissaa pisussaaffiginngikkini.

Imaappoq A pikkorissartitsinermi peqataanissaminik qullersarisami qullersarisaannit, immikkoortortaqarfimmi pisortamit ...-mit, toqqaannartumik peqquneqarsimasoq, tak. mailip 10. august 2006-imeersup, ilanngussap 2, assilinera ilanngullugu nassiunneqartoq. Tassannga erserpoq A pikkorissartitsinermi peqataaqqullugu peqquneqartoq, tamannalu piffissami tassani sulinermik pilersaarusiornermini eqqumaffigeqqullugu qinnuigineqarluni. Taamaattumik pikkorissartitsinermi peqataalersaannginnerminik akinera immikkoortortaqarfimmi pisortamut ...-mut pissusissaq eqqortoq malillugu ingerlatinneqarsimasariaqaraluarpoq.

Mianersoqqussuteqarnerli pineqartumut eqqortumut nalunaaruteqarsimannginneranik aamma pissuteqanngilaq, pissutissaviusumilli pissutissaqarani takkutinngitsoorneq pissutigalugu nalunaarutigineqarluni.” (Atorfeqarfimmi nutsigaavoq)

Kommunip akissutaa ilanngussartalerlugu suliami illua'tungiusup isumaanik tusarniaanertut A-mut 3. maj 2007-imi nassiuppara.

A-p 31. maj 2007-imi imatut akivaanga:

> "Aallaqqaasiutitut K Kommunip suliamut nassuiaataa allakkiannut 2. marts 2007-imi nassiunnikuusannut allannguinissannik pissutissaqalersitsinngilaq.
>
> Taamaattorli nassuiaammi immikkuualuttut ilaat itisiliivigalugillu naqqiissuteqarfigerusuppakka.
>
> K Kommunip immikkoortumi sulinngiffeqarfissanut tunngasumi oqaatigaa eqqortuunngitsoq ulluni 26-ni pilersaarusiaanngitsumik sulinngiffeqarlunga sulisussaasunga, tassami ullormi 22. septemberimi pigaartuuffeqannginnama. Siusinnerusukkut nassiunneqartumi sulinissamut pilersaarusiaq malillugu piffissap eqqartorneqartup iluani pilersaarutaasumik sulinngiffeqarfissanik soqanngilaq. Eqqortuuvoq ullormi 22. septemberimi pigaartuuffeqannginnama, ullorli taanna pilersaarutaasumik sulinngiffeqarnermut sanilliunneqarsinnaanngilaq, tassa ulloq pigaartuuffeqannginneq pisarmat siusinnerusukkut qaangiuttooruteqarsimagaanni. Aammattaaq pigaartuuffeqannginnissamik taamaallaat periarfissaqarpunga pissutsit atuuttut naapertorlugit, tamannalu ningioralu isumasiornitsinni nalilersinnaasarparput ullut ikittut sioqqullugit, ilaatigullu ulloq sioqqullugu nalilersorsinnaallugu. Peqqissaasunut suliffissap sivisussusaa pillugu isumaqatigiissut malillugu sulinngiffeqarfissakka sap.ak. sisamat sioqqullugit ilisimasussaatitaavakka, tak. isumaqatigiissummi eqqartorneqartumi § 2, imm. 3.
>
> Tulliullugu naqqiissutigerusuppara K Kommunip suliamik paasinninnera malillugu sulinermik pilersaarusiakka qanoq isikkoqarsimasuunissaat. K Kommunip eqqartorpaa sulinermik pilersaarusiorneq isumagisussaasimagiga, tamannalu eqqunngilaq. Aatsaat 2006-imi oktoberip naaneranit ningiunnit ...-mit suliassaq uannut tunniunneqarpoq, taamalu pikkorissarnissap sulinermut pilersaarusiamut ilanngunnissaanut periarfissaqarsimanngilanga, taamaalilluni isumaqatigiissutitigut pisinnaatitaaffikka aamma eqquutsinneqartussaallutik." (Atorfeqarfimmi nutsigaavoq)

Kommuni 13. juni 2007-imi qinnuigaara A-p suliami illua'tungiusup isumaanik tusarniaanermut akissutaa pillugu oqaaseqaateqaqqullugu.

Kommunip 26. juni 2007-imi imatut akivaanga:

> "Ombudsmandip allagaanut 13. juni 2007-imeersunut uiggiutitut K Kommunip suliaq pillugu aappassaanik oqaaseqaataa matumuuna nassiunneqarpoq.
>
> **Pigaartuunnginneq.**
>
> Immikkoortoq pigaartuunnginnermut tunngasoq pillugu oqaatigineqassaaq siusinnerusukkut peqquneqarluni qaangiuttoorneq pissutigalugu pigaartuunnginneq pineqanngimmat, tassami A suliartoqquneqaratarsinnaanermut ukiumut 82.000 kr.-t missaannik tapisiaqartinneqarmat, taakkulu suliartoqquneqaratarsinnaanermi pisussaaffimmut, qaangiuttoornernut pisarissersui-

nermullu matusissutissatut ajunngitsorsiassaapput. Ullut pigaartuunngiffiit assersuutigalugu pilersarput pineqartoq tallimanngornermit ataasinngornermut angerlarsimalluni pigaartuusimagaangat.

Suliassarititaasunut ilaasut.

K Kommunip manna pillugu siusinnerusukkut oqaaseqaatini aalajangiusimavai, tassalu A-p immikkoortortaqarfimmi peqqissaasuugallartutut/pisortamut tullersortaagallartutut pikkorissartitsinerup pilersaarusiorneqarnera ilisimasaqarfigingaatsiarsimagaa, taamatuttaarlu pigaartuusarnernik pilersaarusiorneq suliassarisaanut ilaasimalluni. A piffissami 1. maj 2006-imit 2007-imi januarip qaammataata naaneranut nammineq kissaatigalugu uninnermi tungaanut immikkoortortaqarfimmi peqqissaasuugallartutut/pisortamut tullersortaagallartutut inississimasimavoq." (Atorfeqarfimmi nutsigaavoq)

A allakkatigut 28. juni 2007-imeersutigut qinnuigaara kommunip akissutaa 26. juni 2007-imeersoq pillugu oqaaseqaatissaqarnerluni uannut nalunaarutigeqqullugu.

A-p kattuffiata 24. september 2007-imi nalunaarutigaa A suliaq pillugu annertunerusumik oqaaseqaatissaqanngitsoq.

K Kommunimut 28. maj 2008-mi imatut allappunga:

"Suliami qulaani taaneqartumi allagaatinut kommunip uannut nassiussaanut ilaavoq ...-p A-mut e-mailikkut nassiussimasaa 10. august 2006-imeersoq, tassanilu A-mut malugeqquneqarluni pikkorissartitsinermi peqataassasoq.

Suliami allagaat tulliusoq 11. oktober 2006-imi ullulerneqarsimavoq, tassaallunilu allakkiaq isumaginninnermik ingerlatsiviup sulisoqarnermut immikkoortortaqarfimmut suliareqqitassanngortillugu nassiussimasaa, tassanngalu erserpoq ... pikkorissartitsinerup ingerlanerata nalaani sms-inik A-mut nassiussisarsimasoq, A-mullu erseqqissarsimallugu pikkorissartitsineq peqataaffigeqqusaasoq, taamaattumillu A-p takkussimannginnera paasisinnaanngikkini.

A-p uannut naammagittaalliuummini oqaatigaa ullut sulinngiffiusussat ajornartorsiutaanerat pissutigalugu arfininngorneq 23. september 2006-imi aamma sapaat 24. september 2006-imi pikkorissartitsinermi peqataassamaannginnini pisortarisaminut nalunaarutigisimagini. Nalunaarut taanna piffissami 10. august 2006-ip aamma 11. oktober 2006-ip akornanniittumi nalunaarutigineqarsimassaaq.

Taamaattorli allagaatini nassiunneqartuni tamanna pillugu allakkiortoqarsimanersoq takuneqarsinnaanngilaq, taamatuttaarlu A ullut sulinngiffiussussat ajornartorsiutaanerat pissutigalugu pikkorissartitsinermi peqataassamaannginnerminik nalunaaruteqareernermi kingornatigut qullersarisaminit peqataaqqullugu peqquneqarsimanersoq allakkiortoqarsimanani.

Taamaattumik kommuni qinnuigaara A ullut sulinngiffiusussat ajornartorsiutaanerannik tikkuaareersoq pikkorissartitsinermi peqataaqqullugu peqquneqarsimanersoq nassuiaaqqullugu

kiisalu suliami allagaatit piffissamut 10. august 2006-imit 11. oktober 2006-imut tunngasut pigineqarpata taakku uannut nassiuteqqullugit.

Kommunip tusarniaanermut akissutaa A-mut oqaaseqaateqarfigisassanngorlugu nassiunneqarsinnaavoq."

Kommunip 10. juni 2008-mi imatut akivaanga:

"Suliami qulaani taaneqartumi allakkasi 28. maj 2008-meersut innersuussutigalugit oqaatigineqassaaq suliami tassani allagaatit tamarmik ilissinnut nassiunneqarsimammata.

A ullut sulinngiffiusussat ajornartorsiutaanerat malugeqqoreerlugu pikkorissartitsinermi peqataaqqullugu peqquneqarsimanera pillugu allakkiamik peqanngilaq, taamaattoqarneralu suliami akuusut nassuiaataannik taamaallaat tunngaveqarpoq." (Atorfeqarfimmi nutsigaavoq)

Kommunimut 22. juli 2008-mi imatut allappunga:

"Suliaq A-mut tunngasoq maanna suliaraara, taanna mianersoqqussuteqarfigineqarnini pillugu uannut naammagittaalliormat.

A-p naammagittaalliuutaanut ilanngullugu nassiunneqarpoq I-mi sapaatit akunnerinut 33-40-mut 2006-imi piffissat suliffissat pillugit pilersaarutip assilinera, taannalu assilisanngorlugu allakkanut matumunnga ilanngullugu nassiuppara.

Suliamik suliarinninninni atugassatut kommuni qinnuigaara makkununnga nassuiaateqaqqullugu:

1) pilersaarut kia suliaraa,

2) pilersaarut kia akueraa, aamma

3) I-mi sulisunut sulinissamut pilersaarusiap suliarineqarneranut akuerineqarneranullu periaatsip ataatsimut qanoq innera.

Kommunip nassuiaataa oqaaseqaateqarfigisassanngorlugu A-mut saqqummiunneqarsinnaavoq."

Kommunip 25. juli 2008-mi imatut akivaanga:

"Ombudsmandip allagai 22. juli 2008-meersut K Kommunip 24. juli 2008-mi tiguai, taakkunanilu I-mi suliffissat pillugit pilersaarut pillugu Ombudsmandi pingasunik apeqquteqarpoq.

I-mi pisortap A-p apeqqutit taakku akissutissaattut allakkiat ilanngullugit nassiunneqartut nassiussimavai." (Atorfeqarfimmi nutsigaavoq)

Allakkiaq ilanngullugu nassiussaq imaattunik imaqarpoq:

“ALLAKKIAQ

Uunga: ...

Mona Jensen Inatsisartut Ombudsmandianni fuldmægtigi

Pineqartoq: A ...

Pineqartoq: Suliffissat pillugit pilersaarut pillugu nassuiaammik qinnuteqarneq.

I-p pisortaa aamma 1. assistent A pisortaasatut suliffissat pillugit pilersaarusiornissamut akisussaapput, suliffeqarfik ulloq unnuarlu paaqutarinniffiummat.

Sulisut 26-iusut ulloq unnuarlu ullut nikittaallugit ullukkut, unnukkut unnuakkullu pigaartuusartut akunnerit naanerisa aappassaanni tamani sulinngiffeqartartut kissaataat malillugit suliffissat pillugit pilersaarut akuersissutigineqartarpoq.

Peqqissaasut ulluinnarni suliartoqqunneqarnissaminnut piareersimatinneqartarput nikittaallutillu pigaartussamaatitut ilaasarlutik.

Suliffissat pillugit pilersaarut tulleriinnerit malillugit pilersaarusiaasarpoq tamannalu sulisut kissaataat malillugit tamanit akuersissutigineqartarluni, tamannalu aamma sulisunik attassiinnarnissamut ilapittuutaasarpoq. Isumaqatigiissuterput malillugu piffissat suliffiusussat nalinginnaasut atuuttartut aalajangersimasuusarput.

Uppernarsarsinnaavara peqqissaasoq ataaseq 1. septemberimi aallartoq ilinniaqqinniarluni aallarmat piffissallu taamaalinerani A peqatigalugu suliffissat pillugit pilersaarut akuersissutigaarput akunnerup naanerani pigaartunut nikittaalluta ilaasarumalluta, taartaasussaq 1. oktoberimi takkuttussaammat.

Aamma uppernarsarsinnaavara A arlaannaatigulluunniit suliffissat pillugit pilersaarut pillugu naammagittaaliuuteqarsimanngimmat.” (Atorfeqarfimmi nutsigaavoq)

Tamatuma kingornatigut imaattunik oqaaseqaateqarpunga:

"1. A-p pikkorissarnermut takkutinngitsoornera suliamut atatillugu unioqqutitsinerua?

A-p 23. aamma 24. september 2006-imi pikkorissarnermut takkutinngitsoornerata sulinermi unioqqutitsinertut nalilerneqarsinnaassappat mianersoqqussutip A-mut 14. november 2006-imi tunniunneqartup inatsisinik unioqqutitsisuunnginnissaa piumasaqaataavoq.

A-p uanga suliamik suliarinninninni suleqatigiinnermik piorsaaneq pillugu pikkorissarnermi peqataanissamik peqqussutip inatsisinik unioqqutitsisuunera atortussaatip-

paa, tassami peqqussutip ulluni 26-ni ulloq unnuarlu qasuersaartussaatitaaneq atornagu sulisariaqarneranik kinguneqarmat.

Suliamit erserpoq kommunip isumassuinermi immikkoortortaqarfiani pisortap A 10. august 2006-imi nalunaarfigisimagaa pikkorissarnissamut pineqartumut peqataasussaasoq.

Aammattaaq erserpoq A sulinissamut pilersaarusiornermut atatillugu septemberip aallartilaarnerani pikkorissarnissamut peqataasussaanini I-p pisortaanut akerliliissutigisimagaa, tassami pikkorissarneq sapaatit akunnerisa naaneranni pisussaammat, sulinissamullu allattuiffik malillugu A-p taakku sulinngiffigisussaallugit.

A suliami illua'tungiusup isumaanik tusarniaanermut akissummini kommunimut ilisimatitsissutigaa paaqqutarinniffiup pisortaata, A pikkorissarnissami peqataasussaanini akerliliissutigimmagu, isumassuinermut immikkoortortaqarfiup pisortaanut, A-p pikkorissarnissamut peqataanissaanik peqqussuteqarsimasumut, saaffiginneqqulluni innersuussimagaani.

A-p suliami illua'tungiusup isumaanik tusarniaanermut akissummi nangilluni ilisimatitsissutigaa pikkorissarnermut peqataanissani Kalaallit Nunaanni piffissaq qasuersaarfissaq aamma ulloq unnuarlu qasuersaartussaatitaaneq pillugu nalunaarummi[10] §§ 4-mut aamma 11-mut akerliusussaasoq.

Suliami paasissutissanit ersinngilaq pikkorissarnissaq sioqqullugu A sulinerminik allanngortitsinissaminik qinnuteqarsimanersoq imaluunniit isumassuinermut immikkoortortaqarfiup pisortaanik attaviginnissimanersoq.

Tamanna tunngavigalugu oqaatigaara ingerlatsivimmi atorfeqartitaasut – inatsiseqartitsinerup iluani – atorfinitsitsisarnermut oqartussaasup soqutigisai naapertorlugit suliaminnik aallutaqartussaatitaasut nalinginnaasumik naatsorsuutaasartoq, aamma suliassat, periaatsit anguniagassallu, aqutsisuusut suliffeqarfimminnut aalajangersarsimasaasa[11]piviusunngortinnissaannut peqataasussaanerat.

Ilumoorfiginnittussaatitaanermut tassunga ilaavoq atorfeqartitaasup sulinermi peqqusissutaasunik, inatsisinik erseqqissumik unioqqutitsisuunngitsunik, malinnittussaanera.

Sulinissamik peqqusissut erseqqivissumik unioqqutitsisuunngikkaluarluni inatsisinik unioqqutitsisuuppat – imaluunniit taamaattuusutut erserpat – atorfeqartitaasup siullertut pisussaaffigaa ajornartorsiut pisortarisaminut malugeqqussallugu. Tamatuma kingornatigut peqqusissut aalajangiusimaneqarpat atorfeqatitaasup peqqusissut malissallugu aallaavittut pisussaaffigaa.

Sakkukinnerusumik oqaatigalugu naatsorsuutigineqarpoq peqqusissutinut, inatsiseqartitsinikkut malittarisassanut atorfeqartitaasup soqutigisaanik illersuisuusunut[12]

10) Suliffeqarfinnik Nakkutilliisoqarfiup nalunaarutaa nr. 32, 23. januar 2006-imeersoq.

11)Hans Gammeltoft-Hansen allallu, "Forvaltningsret", aappassaanik naqitertitaq 2002, qupp. 189.

12) Hans Gammeltoft-Hansen allallu, "Forvaltningsret", aappassaanik naqitertitaq 2002, qupp. 194

akerliusumik peqqusissutigineqartunik malinninnissamut pisussaaffeqartoqannginnera.

Suliap uannut paasissutissartalersorneqarnera malillugu A-p pikkorissarnermut pineqartumut peqataanissaanik kommunip peqqusissutaata e-mailikkut 19. august 2006-imi tassunga nalunaarutigineqartup inatsisinik unioqqutitsisuusimanissaanik naatsorsuutiginninnissaq tunngavissaqanngilaq, tassami imaareermat piffissami pineqartumi sulinissamut allattuiffik, pikkorissarnerup piffissaq suliffiusussaq pillugu malittarisassanut akerliusumik kinguneqartoq, pigineqanngimmat.

Ajornartorsiut taanna sulinissamut allattuiffiup 2006-imi septemberip aallartilaarnerani suliarineqarneranut atatillugu aatsaat pinngorpoq.

Tamatuma kingornatigut apeqqutaalerpoq piffissaq suliffiusussaq pillugu malittarisassanut aporaanneq pilersoq inatsisinik imatut unioqqutitsinermut takussutissaanersoq A pikkorissarnermut peqataaqquneqarnerminik malinninngitsoorsinnaatilerlugu.

Suliffimmi avatangiisit pillugit malittarisassat A-p suliami illua'tungiusup isumaanik tusarniaanermut akissummini innersuussutigisai imaattunik oqaasertaqarput:

> *"§ 4. Ullut unnuallu arfineq-marluk tamarmik immikkut ingerlanerini sulisuusut sapaatit akunneranoortumik ullormik unnuamillu ataatsimik sulinngiffissaqartitaassapput ullormut qasuersaarfissaatitaasumut uiggiunneqarsinnaasumik. Sapaatit akunneranoortumik ulloq unnuarlu sulinngiffeqarfissaq sapinngisamik pitinniarneqartassaaq sapaatini ajornartinnagulu tamanut ataatsikkut sullivimmi sulisorineqartunut.*
>
> *Imm. 2. Imm. 1-imi oqaaseqatigiit aappaanni malittarisassaq atuutissanngilaq nunalerinermut, naatitsiveqarnernut, aallaaniarnermut piniarnermullu.*
>
> *(...)*
>
> *§ 10. Inunnik, uumasunik naasunillu paarsinermik suliaqarnerni aamma nunalerinermik suliaqarnerni, aallaaniarnerni piniarnernilu aamma naliliutit piuinnartinnissaannut pisariaqartinneqartumik suliaqarnerni sapaatit akunneranoortumik ulloq unnuarlu sulinngiffeqarfissaq kinguartikkallarneqarsinnaavoq kingusinnerusukkullu taamaaqataanik taarserneqarluni suliat nalunaarummut ilanngussami pineqartunut ilaatillugit.*
>
> *Imm. 2. Taamaattorli ullut unnuallu sulinngiffeqarfissat marluk akornanni ullut unnuallu 12-init amerlanerussanngillat. Aammattaaq ullut unnuallu sulinngiffeqarfissat sapinngisamik ataannartunngorlugit inissinniarneqartassapput sulinngiffeqarfissarlu ataaseq ulluunerani qasuersaarfissamut uiggiunniarneqartassaaq."*

Ilanngussaq taaneqartoq ilaatigut makkuninnga imaqarpoq:

> *"Ilanngussaq 1*
>
> *<u>Suleriaatsit § 3-mik imaluunniit § 4-mik saneqqutsiviusinnaasut</u>*
>
> *Suliaqarnerit, sullissinerit ataavartuunissaata imaluunniit tunisassiornerup ingerlaannarnissaata qularnaartariaqarneranik ilisarnaasikkat, s. ass. makku pineqartillugit*

a) napparsimmavinni assigisaattulluunniit suliffeqarfinni unittussanik tigooraaneq, passussineq aamma/imaluunniit paaqqinninneq, ilanngullugit iliuutsit nakorsanit ilinniagaqartunit, ulloq unnuarlu inissiisarfinnit paaqqinnittarfinnillu kiisalu parnaarussivinnit ingerlanneqartut,

(...)"

Sulinissamut allattuiffinnit A-p uannut naammagittaalliuumminut ilanngullugit nassiussimasaanit erserpoq 9. aamma 10. september 2006-imi sulinngiffeqarsimasoq tamatumalu kingornatigut ullut sulinngiffiusussat tassaassasut 7. aamma 8. oktober 2006.

Tamatuma saniatigut sulinissamut allattuiffimmi paasissutissiissutigineqarpoq A 22. september 2006-imi sulinngiffeqarlunilu pigaartuussaanngitsoq.

A-p suliami illua'tungiusup isumaanik tusarniaanermut uannut allakkamini 31. maj 2007-imeersuni oqaatigaa ulloq pigaartuuffiussaanngitsoq ulloq unnuarlu qasuersaartussaatitaanerup naatsorsorneqarneranut ilaatinneqarsinnaangitsoq, tassami pilersaarutaasumik ullormik sulinngiffissaq tamatumani pineqanngimmat.

Tusarniaanermut kommunip akissutaanit 26. juni 2007-imeersunit erserpoq ulloq pigaartuuffiussaanngitsoq pinngortoq A-p sapaatip akunnerata naanerani qaangiuttumi pigaartuusimanera pissutigalugu.

Taamaattumik naatsorsuutigaara ulloq pigaartuuffiussaanngitsoq piffissap suliffiussap pilersaarusiorneqarneranut ilanngunneqarsimassasoq.

Tamanna tunngavigalugu isumaqarpunga sulinissamut allattuiffiup piffissami 2006-imi 11. septemberimit 21. septemberimut 2006 ullunik sulinngiffeqarfissanik ilaqannginnera isornartorsiussallugu pissutissaqarnanga.

Piffissaq tulliulluni ingerlasoq eqqarsaatigalugu oqaatigaara:

A pikkorissarnermi 2006-imi ulluni 23. septemberimi aamma 24. septemberimi peqataasimasuugaluarpat 2006-imi 22. septemberip ullullu sulinngiffiussat 7. oktoberip aamma 8. oktoberip kingornatigut ullut 14-it ingerlasimassagaluarput ulloq unnuarlu qasuersaarfiussartaqanngitsut, tamannalu nalunaarummi § 10, imm. 2-mut akerliuvoq, tassanimi allassimammat ullut unnuallu qasuersaarfiussat tulleriit marluk akornanni sivisunerpaammik ullut unnuallu 12-it ingerlasimasussaasut.

Taamaalillunga eqikkaallunga inerniliuttariaqarpara 23. september 2006-imit 6. oktober 2006 ilanngullugu sulinissap ingerlanissaa pillugu pilersaarusiaq sullivinni avatangiisit pillugit malittarisassanut akerliusimasoq, tassanimi pikkorissarneq sillimmaanneqarsimanngimmat.

Pikkorissarneq A-mut ullutut suliffigisassatut sulinissamut allattuiffimmi allassimanngilaq, ullutulli sulinngiffiusutut allassimalluni.

A piffissami 2006-imi 23. septemberimit 4. oktoberimut ulloq unnuarlu qasuersaarfissaminik ikinnerpaamik ataatsimik pisinnaatitaasimagaluarpoq, aamma A-p sulinissamut allattuiffiup pikkorissarnermilu peqataanerup ataatsikkut malinnissaannut sulif-

fimmi avatangiisit pillugit malittarisassat killeqartitsinerisa iluanni periarfissaqarsimanngilaq.

A-lli pikkorissarnermut peqataasussaanera kisiat isiginiaraanni tamanna ulloq unnuarlu qasuersaartussaatitaaneq pillugu malittarisassanut akerliunngikkaluarpoq, tassami 22. september 2006-imi sulinngiffeqarsimammat, taamaattumillu A-p takkutinngitsoorsimaneranik sulinermi malittarisassanik unioqqutitsinertut kommunip naliliisimanera isornartorsiussallugu pissutissaqarnanga isumaqarpunga.

2. Mianersoqqussutip pineqaatissiinertut toqqarneqarnera

Sulinermi malittarisassanik unioqqutitsineq taanna pillugu kommunip qanoq ililluni qisuariarnissaanik naliliineq pillugu isumaqarpunga pikkorissarnermi peqataanissamik peqqusissut pillugu sulinissamik allattuiffimmi kukkunikkut isummertoqarsimannginnera isiginiarneqartariaqartoq, aamma kommuni aammalumi A, pikkorissarnermi ilaasimasuugaluaruni tamatumunngalu peqatigitillugu sulinissamut allattuiffimmik eqqortitsiniarluni, piffissaq qasuersaarfissaq aamma ulloq unnuarlu qasuersaartussaatitaaneq pillugu nalunaarummi § 10, imm. 2-mik unioqqutitsisussaasut. Unioqqutitsineq taamaattoq nalunaarummi § 34, imm. 1, nr. 1 malillugu pinerluttulerineq pillugu inatsiseqartitsineq tunngavigalugu pineqaatissiissutaasinnaavoq.

Aammattaaq isumaqarpunga qitiusumik aqutsisut e-mailimut 10. august 2006-imeersumut atatillugu A-p pikkorissarnissamut peqataanissaata pisussaaffiunera pillugu paasissutissinneqarsimanerat isiginiarneqartariaqartoq, aamma A-p pikkorissarneq aallartitsinnagu piffissap ingerlanerani peqataasussaanini qitiusumik aqutsisunut akerliliissutigisimammagu. Tamatumunnga atatillugu qitiusumik aqutsisup A kommunimi isumassuinermut immikkoortortaqarfiup pisortaanut, pikkorissarnissamik pilersaarusiortumut, attaveqaqqullugu innersuussimavaa.

Tamanna tunngivigalugu uanga paasinninnera unaavoq A-p naammagittaalliuutaa 23. aamma 24. septemberimi pikkorissarnermut peqataasussaanini pillugu naammagittaalliuutituinnaq kommunip isiginiarsimasariaqanngikkaluaraa, ullorli unnuarlu qasuersaartussaatitaaneq pillugu malittarisassanik eqqortitsisumik pikkorissarnissamut pilersaarusiuunneqartumut ataneqartillugu piffissap suliffiusussap pilersaarusiorneqarnera naliliiffigeqqissimasariaqaraluarlugu.

Uanga paasinninnera aamma unaavoq A-p sulinissap pilersaarusiorneqarneranut sunniuteqaqataasimagaluarpalluunniit sulinissamut allattuiffiit suliarineqarsimasut suliffimmi avatangiisit pillugit malittarisassanut naapertuuttuunissaat kommunip akisussaaffigisariaqaraa.

Tamatuma kingornatigut isumaqarpunga A-p sulinermut atatillugu unioqqutitsinera A-muinnaq pisuutitsissutigineqarsinnaanngitsoq, pisimasumulli pilersimasumut akisussaanerup ilaa kommunimiittoq.

A-p takkutinngitsoorneranut kommunip mianersoqqussummik tunniussinera tamatuma kingornatigut pisumut naapertuuttumik pineqaatissiissutaasorinarunnaarsoraara, inassuteqaatigaaralu kommunip suliaq suliareqqissagaa, mianersoqqussut tunniunne-

qarsimasoq tunuartinneqassanersoq, sakkukinnerusumillu, soorlu uparuaanermik, pineqaatissiinissamut tunngavissaqarnersoq naliliinissaq siunertaralugu.

3. Piffissaq mianersoqqussummik tunniussiviusoq

A-p naammagittaalliuummi manna atortussaatippa, tassalu kommunip atorfeqartitsinermut tunngasuni uparuaanernik aaqqissuussersiaatsimik isuma aallaavigalugu mianersoqqussummik tunniussinissamut piffissaasoq qaangersimagaa, tassami sulinermut atatillugu unioqqutitsinermit kommunip naalasseriitsuliorneq pissutigalugu suliamik aallartitsinissaata tungaanut qaammatingajak ingerlasimammat.

Oqaatigaara sulinermut atatillugu unioqqutitsineq piaarnerpaamik uparuarneqarnissaanik nalinginnaasumik piumasaqaataat atuuttoq. Tamanna pissutsinik assigiingitsunik arlalinnik pissuteqarpoq. Siullertut pisup uparuarneqannginnerani piffissaq sivisooq ingerlasimappat sulisitsisup qisuariarnissani pisariaqartissimanngikka atorfeqartitaasup naatsorsuutigisinnaasariaqarpaa. Aappaattut suliaq pisoqarneranit piffissap sivisunerusup qaangiunnerani aallartinneqanngippat atorfeqartitaasup sulinermut atatillugu unioqqutitsisimasutut pasillerneqarnini pillugu akinissamut periarfissaqartinneqarnissaa isiginiarneqartariaqarpoq. Pingajuattut unioqqutitsineq unioqqutitseqqittoqannginnerani uparuarneqanngippat sulisitsisoq unioqqutitsisoqaqqippat pineqaatissiisinnaatitaajumanerminut mattunneqarsinnaavoq.

Suliami matumani pineqartoq tassaavoq kommunimi isumassuinermut immikkoortortaqarfimmi pisortap pisumik A-mut 26. september 2006-imi uparuaasimanera, kommunip sulisoqarnermut immikkoortortaqarfianut allakkatigut 11. oktober 2006-imi nalunaarutiginnittoqarsimanera sulisoqarnermullu immikkoortortaqarfiup A-mut suliami illua'tungiusup isumaanik 19. oktober 2006-imi tusarniaasimanera. A suliami illua'tungiusup isumaanik tusarniaanermut 26. oktober 2006-imi akissuteqarsimavoq, kommunilu 14. november 2006-imi aalajangiisimalluni.

Paasissutissanik taakkuninnga ataatsimut naliliineq aallaavigalugu isumaqarpunga piffissaq kommunip suliamik suliarinninnerminut atugaanik isornartorsiuinissannut tunngavissaqarnanga.

4. Suliami illua'tungiusup isumaanik tusarniaanermut A-p akissutaanik kommunip isummerfiginnissimannginnera pillugu naammagittaalliuut

A-p uannut naammagittaalliuummini tikkuarlugu oqaatigaa suliami illua'tungiusup isumaanik tusarniaanermut akissummini 26. oktober 2006-imeersumi manna atortussaatinniarlugu oqarnini kommunip isummerfigisimanngikkaa, tassalu pikkorissarnermut peqataaqquneqarnermi 10. september 2006-ip aamma 7. oktober 2006-ip akornanni ullunik sulinngiffeqartussaannginninni nassatarissagaa.

Oqaatigaara kommunip aalajangiineranit 14. november 2006-imeersumit ersertoq suliami illua'tungiusup isumaanik tusarniaanermut akissut kommunip issuarsimagaa, kommunili akissutip ilaa taanna pillugu oqaaseqaateqarsimanngitsoq.

Kommunip uanga tusarniaaninnut akissummini 30. april 2007-imeersumi oqaatigaa A-p suliami illua'tungiusup isumaanik tusarniaanermut akissummini suliamik saqqum-

miussinera eqqunngitsoq, tassami A 22. september 2006-imi pigaartuunngiffeqarsimammat.

Tamatuma kingornatigut tunngaviutippara kommunip suliamik aalajangiiviginninnermini manna tunngaviutissimagaa, tassalu A 22. september 2006-imi pigaartuunngiffeqarsimasoq.

Taamaalilluni A-p kommunillu suliami pissusiviusunik saqqummiussineri imminnut naapertuutinngillat.

Oqaatigaara suliassat suliarineqartarnerat pillugu inatsit § 24-mi aalajangiinernik tunngavilersuisarneq pillugu piumasaqaatinik imaattunik imaqartoq:

> *"§ 24. Aalajangiinermut tunngaviusumik nalunaarummi innersuussutigineqassapput inatsisini maleruaqqusat aalajangiinermi tunngavigineqartut. Maleruaqqusat tamakku malillugit aalajangiineq oqartussaasuni sulisut isumaannik tunngaveqarpat tunngaviusumik nalunaarummi taaneqassapputtaaq pissutaasut pingaarnerusut isummat tamakkua atornerannut aalajangiisuunerusut.*
>
> *Imm. 2. Tunngaviusumik nalunaarummi pisariaqarpat naatsumik erseqqissarneqassapputtaaq paasissutissat suliami pissusiviusunut tunngasut aalajangiinermi annertuumik pingaartinneqartut.*
>
> *Imm. 3. Tunngaviusumik nalunaarutip imarisai killiliiffigineqarsinnaapput suliami peqataasup tamakkununnga ilisimasaqarnini nammineq iluaqutigiumallugu atuiumasinnaanerminik soqutiginninnera inuk taanna nammineq eqqarsaatigalugu imaluunniit inuinnaat allat pisortalluunniit soqutigisat pissutiginerullugit minnerutittariaqartutut isumaqarfiginarpat, tak. § 15."*

Suliami paasissutissat assortuussutigineqarpata § 24, imm. 2-mi tunngavilersuisussaatitaaneq pillugu aalajangersakkami ilaavoq paasissutissat pigineqartut ilaat sorliit suliap aalajangiivigineqarnerani pingaartillugit isiginiarneqarsimanerat oqartussaasup erseqqinnerusumik nassuiassagaa[13].

Taamaattumik isumaqarpunga kommuni aalajangiinermini piffissat suliffiusut pillugit malittarisassat pikkorissarnermi peqataanissamut akornutaanerannik A-p atortussaatitsiniarnera kommunip sooq isiginiarsimanngikkaa nassuiaateqannginnermigut ajuusaarnartumik kukkussuteqarsimasoq.

<u>5. Suliffissat allattorsimaffiisa uppernarsarneqarnissaannik piumasaqaat</u>

Suliami qitiusoq tassaavoq pikkorissarnermut peqataaqqusaaneq A-llu suliffiisa allattorsimaffiat imminnut ataneqartinneqarsinnaasimanersut, taamaaliornikkut kommuni A-lu Suliffeqarfinnik Nakkutilliisoqarfiup Kalaallit Nunaanni piffissaq qasuersaarfis-

13) John Vogterip atuakkiaa "Forvaltningsret med kommentarer", 1999, quppernerit 430 tullialu

saq aamma ulloq unnuarlu qasuersaartussaatitaaneq pillugit nalunaarutaanik unioqqutitsitinnagit.

Suliamik misissuininni malugaara suliffissat allattorsimaffii pineqartut ullulerneqarsimanngitsut atsiorneqarsimanatilluunniit, taamatuttaarlu A-p allattorsimaffinnik ilisimatinneqarsimanera allakkatigut uppernarsaatissaqarani.

Oqaatigaara manna ingerlatsinermi ileqqorissaarnermut ilaasoq, tassalu allagaatip suliamik suliarinninnermut atugassatut ingerlatsivimmit suliarineqartup suliamut qanga ilanngunneqarsimanera qularutigineqarsinnaassanngitsoq, tassami allagaatip ullulerneqarnera taassuma inatsisitigut qanga sunniuteqalersimaneranik naatsorsuinermut aalajangiisuusumik pingaaruteqarsinnaammat. Aamma oqaatigaara allagaatip ullulerneqarsimanngitsup piffissamit ingerlatsiviup atortussaatitsiniarfianit allaasumi innuttaasumit ilisimaneqalersimanera innuttaasup atortussaatinniarpagu ingerlatsivik tassaasoq uppernarsaasiinermut akisussaasussaasoq.

Allagaatip qaqugukkut inatsiseqartitsinikkut sunniuteqalertussaanerata uppernarsarneqarsinnaanera nalinginnaasumik isiginiarlugu allagaatip qanga innuttaasumut nassiunneqarsimanera tunniunneqarsimaneraluunniit allakkatigut uppernarsaaserneqarsimasariaqarpoq.

Ilaatigut allagaatip eqqortuussusia allagaammilu kukkusoqarsimappat kukkunerup pineqaatissiinikkut akisussaaffigineqarnerata inissinneqarsinnaanera eqqarsaatigalugit allagaat taanna aamma atsiorneqarsimasariaqaraluarpoq[14].

Tamanna tunngavigalugu I-mi suliffissat allattorsimaffiisa ullulerneqarsimannginnerat pisortaasumilluunniit atsiorneqarsimannginnerat pitsaanngitsutut isigaara, taamatuttaarlu allattorsimaffiit taakku sulisunut qanga nalunaarutigineqarsimanerannik allakkatigut uppernarsaammik peqannginnera pitsaanngitsutut isigalugu.

Taamaattumik inassuteqaatigaara kommuni periaatsinik uppernarsaasersuinissamik piumasaqaatinik qulaani taaneqartunik eqqortitsinissamik qulakkeerisunik atuilissasoq.

6. Naggasiutaasumik oqaaseqaatikka

Kommunip inassuteqaatinnut akissuteqarnissaa matuma kingornatigut utaqqimaarpara.

A suliamik uanga paasinninninnik allakkatigut allatigut allakka ukua assilinerannik ilaqartinneqartutigut ilisimatippara."

Kommunip 2. december 2009-mi akivaanga inassuteqaatikka kommunip malissimagai, suliamillu suliarinninnera kommunimut allakkatigut assilinerat A-mut nassiunneqartutigut imaattutigut inaarlugu 15. december 2009-mi suliaraara:

14) Tak. Folketingip Ombudsmandiata oqaaseqaataa 12. marts 2008-meersoq, Folketingip Ombudsmandiata nittartagaani aamma UfR 2001.252Ø-mi issuarneqarsimasoq.

"Kommunip allakkani 2. december 2009-meersuni nalunaarfigaanga suliffimmi avatangiisit pillugit malittarisassat suliffinnik allattuiffiit suliarineqarneranni malinneqartassasut, allattuiffiit taakku atsiorneqartassasut kiisalu suliffinnik allattuiffiit sulisunut paasissutissiissutigineqarsimanerisa allakkatigut uppernarsaaserneqartarnissaat qulakkeerneqassasoq paaqqinniffiutiminut naalakkiutigisimagini.

Kommunip tamatuma saniatigut A-mut mianersoqqussut 17. november 2006-imeersoq tunuartissimavaa, tamatumunngalu atatillugu naliliisimalluni pisumik uparuaaneq A-p immikkoortortaqarfiullu pisortaata ...-p 26. september 2006-imi ataatsimiinneranni pisoq A-p takkutinngitsoorneranut qisuariaatitut naammattoq.

Suliami matuma kingornatigut annertunerusumik iliuuseqaqqissanngilanga."

Aqutsinermut tunngasut allat

5.5 Atuisartunut Pisisartunullu Siunnersuisoqatigiit sulittaasuata aningaasarsiaqartitaaneranut inatsisikkut tunngavigisaq aamma aningaasarsiat naatsorsornissaannut pisinnaatitaaneq

Atuisartunut Pisisartunullu Siunnersuisoqatigiit siulittaasuata siulittaasutut sulinermut atatillugu ataatsimiinnernut piareersarnermut ullunullu angalaffiusunut aningaasarsisinneqannginnini allatulluunniit ajunngitsorsiassarsisinneqannginnini naammagittaalliuutigaa.

Ombudsmandi isumaqarpoq ataatsimiinnernut piareersarnermut ullunullu angalaffiusunut aningaasarsiaqartitsineq sulinermut ullut qassit atorneqarsimanerannik pisumi naliliineq aallaavigalugu pisassasoq, tamatumalu nammineq ilumi malittarisassanik pisussaaffigalugu naliliinermik mattussisunik annertuumilluunniit killiliisunik aalajangersaanissaq mattukkaa.

Ombudsmandi tamatumunnga peqatigitillugu isumaqarpoq akiliunneqarluni angalaneq najugaqartitaanerlu aamma ullormusiat pillugit malittarisassani Atuisartunut Pisisartunullu Siunnersuisoqatigiit ilaasortaat, matumani siulittaasoq ilanngullugu eqqarsaatigalugu, ulluni angalaffiusuni aningaasarsiaqarsinnaatitaanerat takuneqarsinnaanngitsoq.

Ombudsmandip tamatumunnga ataneqartillugu inassuteqaatigaa Atuisartunut Pisisartunullu Siunnersuisoqatigiit allattoqarfiata aaqqissuussaanermi qitiusumik allaffeqarfissuarmi Naalakkersuisoqarfimmi aningaasarsiaqartitsineq pillugu malittarisassanik Naalakkersuisut sinnerlugit aqutsisuusumi ajornartorsiutaasumik inissinneqarsimanera Naalakkersuisut isumaliutersuutigeqqullugu.

Ombudsmandi aalajangerpoq, tak. Inatsisartut Ombudsmandiat pillugu Inatsisartut inatsisaanni § 11, Inatsisartut Naalakkersuisullu nalunaarfiginiarlugit Atuisartunut Pisisartunullu Siunnersuisoqatigiit allattoqarfiata qitiusumik allaffeqarfissuarmi massakkut inissinneqarsimanera Siunnersuisoqatigiit allattoqarfeqarnerannik qitiusumik allaffeqarfissuarmit avissaartitsinermik Atuisartunut Pisisartunullu Siunnersuisoqatigiit, tuniniaasarneq, nalunaaqutsersuisarneq, akit aamma Atuisartunut Pisisartunullu Maalaaruteqartarfittut Ataatsimiititaliaq pillugit Inatsisartut inatsisaata allanngortinneqarneranik Inatsisartut inatsisaatigut nr. 1-ikkut, 28. februar 1994-imeersukkut aalajangersarneqartumik unioqqutitsisuusoq. (J.nr. 2009-721-0001)

Inatsisartunut Naalakkersuisunilu il.il. ilaasortat aningaasarsiaqartitaanerat il.il. pillugit Inatsisartut inatsisaat nr. 22, 18. december 2003-meersoq 1. januar 2004-mi atortuulerpoq.

Inatsisartut inatsisaat taanna Inatsisartuni ilaasortaanngitsut aningaasarsiaqartinneqarnerat pillugu aalajangersakkamik imaattumik imaqarpoq:

"§ 18. Inatsisartuni ilaasortaanngitsunut ataatsimiititaliani, nævnini sinniisoqarfinnilu Namminersornerullutik Oqartussat sinnerlugit atuuffimmik isumaginnittunut ullormut ataatsimut aningaasarsianik § 1, imm. 1-imi taaneqartut 1/365-erarterutaannik aningaasarsiaqartitsisoqassaaq. Aammattaaq najugarisaq qimallugu ataatsimiinnermut peqataanermi angalanermut ineqarnermullu akiliussisoqassaaq kiisalu ullormusianik maleruagassat tjenestemandinut atuuttut naapertorlugit tunniussisoqartassaaq.

Imm. 2. Inatsisartuni ilaasortaanngitsunut ataatsimiititaliani, nævnini sinniisoqarfinnilu imm. 1-imi taaneqartuni immikkut annertuumik suliassaqarfiusumik siulittaasuuffimmik atuuffilinnut tapisianik Naalakkersuisut aalajangersaasinnaapput. Tapisiat qaammammoortumik siumoortumik tunniunneqartassapput, tunniunneqartarunnaassallutillu siulittaasuunerup atuukkunnaarneranit qaammatip naanerani, Naalakkersuisulluunniit atuukkunnaartitsinissamik aalajangiippata."

Inuussutissarsiornermut, Nunalerinermut Suliffeqarnermullu Pisortaqarfik, Unammilleqatigiinneq pillugu Aalajangiisartunut, Kalaallit Nunaanni Atuisartunut Pisisartunullu Siunnersuisoqatigiinnut, Naligiissitaaneq pillugu Siunnersuisoqatigiinnut aamma Nunalerineq pillugu Siunnersuisoqatigiinnut 15. juli 2004-mi imatut allappoq:

"Inatsisartut 2003-mi ukiakkut ataatsimiinneranni Inatsisartuni Naalakkersuisunilu il.il. ilaasortat aningaasarsiaqartitaanerat il.il. pillugit Inatsisartut inatsisaat nutaarluinnaq akuerineqarpoq. Inatsit taanna 1. januar 2004-mit sunniuteqalersumik atortuulerpoq.

Ilisimatitsissutitut iliuuseqarfigeqqitassatullu ilanngullugu nassiunneqarpoq Inatsisartuni Naalakkersuisunilu il.il. ilaasortat aningaasarsiaqartitaanerat il.il. pillugit Inatsisartut inatsisaat nr. 22, 18. december 2003-meersoq akuerineqartoq nutaaq.

Piareersaalluni suliat makku aamma ilanngullugit nassiunneqarput:

- inatsisissatut siunnersuut

- inatsisissatut siunnersuut pillugu oqaaseqaatit

- Inatsisartut Siulittaasoqarfiata isumaliutissiissutaa

- inatsisip allannguutissaatut siunnersuut (akuerineqartoq)

Taamaattumik ilitsersuut manna immikkoortumik pingasunik imaqartoq aqutsinermi atugassatut nassiunneqarpoq:

I. Aningaasarsiat aningaasartaasa amerlassusiat pillugu ataatsimut.

II: Inuussutissarsiornermut, Nunalerinermut Suliffeqarnermullu Naalakkersuisoqarfiup ataani Siunnersuisoqatigiit Aalajangiisartullu ilaasortaannik siulittaasuinillu aningaasarsiaqartitsinermi tunaartarisassat.

III. Suliatigut malitseqartitsiviginninneq.

I. Aningaasarsiat aningaasartaasa amerlassusiat pillugu ataatsimut:

Ilisimaneqartutut Siunnersuisoqatigiit Aalajangiisartullu ilaasortaat inatsimmi tassani § 18 tunngavigalugu aningaasarsiaqartinneqarput.

Malittarisassat nutaat aningaasarsiat pillugit inatsimmi § 18-imiipput, imaattunillu oqaasertaqarlutik:

(…)

Inatsisip allanngortinneqarneranut peqatigitillugu aningaasarsiat aningaasartaasa amerlassusiat allanngortinneqarpoq, taakkulu inatsimmi § 1, imm. 1-imik suli aallaaveqarput; paragraffimili tassani aallaavik tjenestemandit akissarsiaasa akissaatit inissisimaffianni 31-mi skala 44-miittut allanngortinneqarsimapput, tjenestemandit akissarsiaasa akissaatit inissisimaffianni 35-miilersillugit.

Tassalu aningaasarsiat pillugit inatsit 1993-imit manna tikillugu allanngortinneqarsimanngimmat aningaasarsiat tamarmik aningaasartaasa ataatsimut amerlineqarnerat pineqarpoq, taamalu Aalajangiisartut Siunnersuisoqatigiillu ilaasortaat aamma eqqarsaatigalugit taamaalisoqarluni.

Taamaattumik Siunnersuisoqatigiit Aalajangiisartullu kiisalu ingerlatsisoqarfiit aningaasarsianik tunniussisartut tamanna eqqumaffigisariaqarpaat.

Allannguut alla tassaavoq Aalajangiisartuni Siunnersuisoqatigiinnilu immikkut oqimaatsunik suliaqartartuni siulittaasut immikkut aningaasarsiaat aalajangersarneqassappata Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliap akuersisinneqarnissaata piumasaqaataajunnaarnera.

II. Inuussutissarsiornermut, Nunalerinermut Suliffeqarnermullu Naalakkersuisoqarfiup ataani Siunnersuisoqatigiit Aalajangiisartullu ilaasortaannik siulittaasuinillu aningaasarsiaqartitsinermi tunaartarisassat.

Aningaasarsiat pillugit inatsisip Inatsisartut 2003-mi ukiakkut ataatsimiinneranni akuerineqarneratigut Inatsisartuni ilaasortaanngitsunik Siunnersuisoqatigiinni Aalajangiisartuniluunniit siulittaasutut immikkut oqimaatsunik suliaqartuni siulittaasuusunik aningaasarsiaqartitsinissap akuerinissaanut pisinnaatitaaneq Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliamit Naalakkersuisunut nuunneqarpoq.

Pingaartumik Siunnersuisoqatigiit Aalajangiisartullu siulittaasui taakku eqqarsaatigalugit assigiinngitsunik aningaasarsiaqartitsisoqartartoq malugineqarmat Inuussutissarsiornermut, Nunalerinermut Suliffeqarnermullu Naalakkersuisup Inuussutissarsiornermut, Nunalerinermut Suliffeqarnermullu Naalakkersuisoqarfiup ataani siunnersuisoqatigiinni aalajangiisartunilu Naalakkersuisunit pilersinneqartuni assigiissaarnerusumik paasiuminarnerusumillu siunissami aningaarsiaqartinneqartalernissaat siunertaralugu ataatsimut tunaartarisassat imaattut Naalakkersuisunut akuerisassanngorlugit saqqummiussimavai.

1. Inatsisilerinikkut tunuliaqutaa.

Aningaasarsiat pillugit inatsisip nutaap 1. januar 2004-mi atuutilersussatut akuerineqarneratigut ilaatigut Aalajangiisartut, Siunnersuisoqatigiit il.il. assigiinngitsut ilaasortaasa siulittaasuisalu aningaasarsiaqartinnissaannut periarfissat allanngortinneqarput. Malittarisassat nutaat taakku aningaasarsiat pillugit inatsimmi § 18, imm. 2-mi takuneqarsinnaapput, imaattunillu oqaasertaqarlutik:

(…)

§ 18 qulaani taaneqartoq pillugu oqaaseqaatinit erserpoq "Aalajangersimasumik toqqammaveqartumik naliliinikkut aalajangerneqassaaq ullut qassit qinigaaffiup isumagineqarneranut atugassatut isigineqarnersut. Taamaalilluni siunnersuisoqatigiinni nævninilu qinigaanermik isumaginninnermi ullut ataatsimiiffiit saniatigut piareersaanerit piffissarlu angalanermut atorneqartoq ilaatinneqassapput."

Pingaartumik § 18, imm. 2-p piviusunngortinneqarnera pillugu oqaaseqaatinit erserpoq aningaasarsiat Siunnersuisoqatigiit Aalajangiisartullu il.il. ilaasortaannut tunniunneqassasut, aningaasarsiat pillugit inatsimmi atuuttumi pisarnerup pissuseqataanik.

Siulittaasutut immikkut oqimaatsunik suliaqarnermut aningaasarsiat aalajangersarneqarnerat Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliap siusinnerusukkut akuerisartussaasimavaa. Aningaasarsiat taamaattut nalinginnaasumik aningaasaliissutit iluanni aningaasartuutigineqartartussaanerat naatsorsuutigineqarmat aningaasarsiat pillugit inatsimmi nutaami siunnersuutigineqarpoq

aningaasarsiat taamaattut Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliamit akuersissutigineqartarunnaassasut.

2. Pissusiviusut.

Nalunaarutigineqartutut Siunnersuisoqatigiit Aalajangiisartullu assigiinngitsut siulittaasui assigiinngitsunik aningaasarsiaqartinneqartartut malugineqarsimavoq. Inatsit nutaaq tunngavigalugu immikkut aningaasarsiaqartitsineq Naalakkersuisunit akuerineqartartussaammat tunaartarisassat ataatsimoornerusut aalajangersarneqarnissaat siunnersuutigineqarpoq, Siunnersuisoqatigiit Aalajangiisartullu assigiinngitsut siulittaasuisa akornanni "akissarsiaqqortuneqqisaanneq" imaluunniit suliamut attuumassuteqartumik tunngavissaqarani avissaartuunneq pinngitsoortinniarlugu.

Inuiaqatigiit kalaallit ilisarnaataasa ilagaat kikkut tamarmik imminnut ilisarisimanerat, taamaattumillu siulittaasut assigiinngitsut oqaloqatigiittarnerat tupinnanngilaq, ilaatigut sulinerminni akissarsiatik pillugit. Naalakkersuisoqarfiup kiisalu Siunnersuisoqatigiit Aalajangiisartullu akornanni paatsooqatigiittoqaqqunagu aningaasarsiaqartitsineq pillugu tunaartarisassanik ataatsimoortunik paasiuminartunillu peqarnissaa pissusissamisoortutut isigineqarpoq.

Malittarisassat aalajangersimasut illua'tungaani naleqquttuunngillat, tassami taakku pisut Siunnersuisoqatigiit Aalajangiisartulluuniit qanoq suliassaqartiginerannik tunngaveqartut ataasiakkaarlugit aaqqiiviginissaannut akornutaasinnaammata. Taamaattumik ataatsimut tunaartarisassat aalajangersarneqassasut siunnersuutigineqarpoq.

3. Siunnersuisoqatigiit Aalajangiisartullu assigiinngitsut.

Aalajangiisartut Siunnersuisoqatigiillu arlalissuit Kalaallit Nunaanni Namminersornerullutik Oqartussani ullumikkut atorneqarput, taakkulu ilarpassui inatsimmik tunngaveqarlutik pilersitaapput. Siunnersuisoqatigiit Aalajangiisartullu taakku assigiinngitsunik suliassaqarfeqarput, matumani ilaat paasissutissiiniarnermi tusarniaavigineqartartuinnaallutik, allallu immikkorluinnaq ittunik suliassaqarlutik pisuni assigiinngitsuni aalajangiisarlutik, sulilu allat taaneqartut siulliit suliassaat akuleriisillugit suliarisarlugit.

Assersuutigalugu Inuussutissarsiornermut, Nunalerinermut Suliffeqarnermullu Pisortaqarfiup suliassaqarfiani Kalaallit Nunaani Inuussutissarsiornermut Siunnersuisoqatigiit, Naligiissitaaneq pillugu Siunnersuisoqatigiit, Nunalerineq pillugu Siunnersuisoqatigiit, Unammilleqatigiinneq pillugu Aalajangiisartut aamma Suliffeqarneq pillugu Siunnersuisoqatigiit (taakkuli massakkut taamaatikkiartuaarneqarput) pigineqarput.

Siunnersuisoqatigiinnik Aalajangiisartunillu taakkuninga aningaasarsiaqartitsineq oqaatigineqartutut assigiinngitsuuvoq.

Kalaallit Nunaanni Inuussutissarsiornermut Siunnersuisoqatigiit aningaasarsiaqanngillat, ullormusiaqaratik angerlarsimaffimmillu avataani angalanernut akiliunneqartaratik, siulittaasuallu immikkut aningaasarsiaqartinneqarani. Siunnersuisoqatigiit pilersinneqarneranni aalajangerneqarpoq Siunnersuisoqatigiinni sulineq, tassalu Inuussutissarsiornermut Naalakkersuisumut siunnersortaaneq akissarsiaqaataanngitsoq.

Naligiissitaaneq pillugu Siunnersuisoqatigiit ilaasortaat aningaasarsiaqarput, ullormusiaqarlutik angerlarsimaffimmillu avataanni angalanernut akiliunneqartarlutik, siulittaasuallu immikkut aningaasarsiaqartinneqarluni, ukiumut 38.500 kr.-nik.

Atuisartunut Pisisartunullu Siunnersuisoqatigiit ilaasortaat aningaasarsiaqarput, ullormusiaqarlutik angerlarsimaffimmillu avataanni angalanernut akiliunneqartarlutik, siulittaasuallu immikkut aningaasarsiaqartinneqarluni, ukiumut 50.000 kr.-nik.

Nunalerineq pillugu Siunnersuisoqatigiit ilaasortaat aningaasarsiaqarput, ullormusiaqarlutik angerlarsimaffimmillu avataanni angalanernut akiliunneqartarlutik, siulittaasuallu immikkut aningaasarsiaqartinneqarluni, ukiumut 20.000 kr.-nik.

Unammilleqatigiinneq pillugu Aalajangiisartut ilaasortaat aningaasarsiaqarput, ullormusiaqarlutik angerlarsimaffimmillu avataanni angalanernut akiliunneqartarlutik, siulittaasuallu piareersarnerup nalaani § 1 tunngavigalugu aningaasarsiaqartinneqarluni.

Taamaalilluni malugineqarsinnaavoq pingaartumik siulittaasutut immikkut oqimaatsunik suliassalinnut assigiinngitsunik aningaasarsiaqartitsinermut atatillugu assigiinngissutit annertoorujussuusut.

4. Suliassat.

Kalaallit Nunaanni Inuussutissarsiornermut Siunnersuisoqatigiit

(…)

Naligiissitaaneq pillugu Siunnersuisoqatigiit

(…)

Kalaallit Nunaanni Atuisartunut Pisisartunullu Siunnersuisoqatigiit

Atuisartunut Pisisartunullu Siunnersuisoqatigiinni ataatsimiinnerit Atuisartunut Pisisartunullu Siunnersuisoqatigiit siulittaasuata allattoqarfik peqatigalugu piareersartarpai, ataatsimiinnerit siulersortarlugit, tusagassiuutinut attaveqartarluni ukiumoortumillu nalunaarut allattoqarfik peqatigalugu suliarisarlugu.

Atuisartunut Pisisartunullu Siunnersuisoqatigiit naammagittaalliuutinik pineqartunik saaffiginnissutinillu suliarinnittarput, tunngaviusumillu saaffiginnissutit nammineq suliniuteqarnermikkut oqaloqatigiissutigisarlugit.

Siulittaasup kommunit atuisartunut pisisartunullu ataatsimiititaliaasa ingerlaavartumik saaffiginnissutaat suliarisarpai, apeqqutillu atuisartunut pisisartunullu tunngasut pillugit ataatsimiinnerni ataatsimeersuarnernilu peqataasarluni. Atuisartunut Pisisartunullu Siunnersuisoqatigiit aviiseeraq "Atuisoq" ukiumut pingasoriarlugu saqqummersittarpaat, akinik misissuisarlutik, saaffiginnissutillu pineqartut ukiumut 130-t missaat suliarisarlugit.

Nunalerineq pillugu Siunnersuisoqatigiit

(…)

Unammilleqatigiinneq pillugu Siunnersuisoqatigiit

(…)

5. Ataatsimut ilusiliussaq.

Taamaattumik Naalakkersuisunut ilaasortap siunnersuutigaa Siunnersuisoqatigiit ullormusiaqaratillu aningaasarsiaqanngitsut Naalakkersuisuni ilaasortanut siunnersuisuusussat atatiinnarneqassasut.

Tamatumunnga peqatigitillugu siunnersuutigaa Siunnersuisoqatigiit Aalajangiisartullu ilaasortaannik aningaasarsiaqartitsineq pillugu malittarisassat inatsimmi § 1-imi aningaasarsiaqartitsineq, ullormusiaqartitsineq, angalanermi akiliussisarneq angerlarsimaffiullu avataani najugaqartitsineq pillugu aalajangersakkamik tunngaveqassasut.

§ 18, imm. 2 tunngavigalugu immikkut aningaasarsiaqartitsineq eqqarsaatigalugu taassuma allamik taarserniarneqarnissaa siunnersuutigaa, taamaalillutik siulittaasut ataasiakkaat assigiinngitsumik pineqarunnaarsinneqarsinnaaqqullugit.

§ 18, imm. 2 tunngavigalugu aningaasarsiaqartitsisoqarsinnaanerata aalajangiiviginiarneqarnerani siulittaasutut sulineq immikkut oqimaassuseqarnersoq, tusagassiuutinut attaveqartarneq, akisussaaffimmik isumagisassanngortitsineq il.il. isiginiarneqartassasut aalajangerneqarpoq.

Ataatsimut ilusiliussap paarlattuanik isumaliutersuutigineqarsinnaavoq siulittaasutut sulineq oqimaatsumik suliaqarnermut, aktiaateqarlutik ingerlatseqatigiiffinni Namminersornerullutik Oqartussanit pigineqartuni siulersuisuni ilaasortanut assigiissaartumik Naalakkersuisut aningaasarsiaqartitsivigeriigaannut naligitinneqassasoq.

Ilusiliussaq assigiissaariviunerusoq imatut isikkulerneqarsinnaavoq:

Assersuut	**Suussusia**	**Ilaasortat siulittaasorlu**	**Angerlarsimaffiup avataani najugaqarneq**	**Siulittaasutut immikkut oqimaatsumik sulineq**
Inuussutissarsiorneq pillugu Siunnersuisoqatigiit	Siunnersuinerinnaq	Aningaasarsiaqaataanngitsoq	Pisuni immikkut ittuni akiliunneqarluni angalaneq + naliliinikkut ullormusiat amerlanerpaaffiissaat	Aningaasarsiaqaataanngitsoq

Naligiissitaaneq pillugu Siunnersuisoqatigiit Atuisartunut Pisisartunullu Siunnersuisoqatigiit Nunalerineq pillugu Siunnersuisoqatigiit Unammilleqatigiinneq pillugu Siunnersuisoqatigiit	Siunnersuineq aalajangiisarnerlu	§ 1 tunngavigalugu aningaasarsiaqartitaaneq	Ullormusiat akiliunneqarlunilu angalaneq	Ukiumut 42.000 kr., qaammammut 3.500 kr.-nut naapertuuttut

Taamaatut aaqqiissuteqarnermi pitsaaqutaasut tassaapput paasiuminartuutitsineq Siunnersuisoqatigiillu aamma Aalajangiisartut allermi taaneqartut Aningaasanut Inatsimmi missingersuusiuunneqarneranni annertuumik oqilisaaneq.

Suliassat immikkoortumi 4-mi taaneqartut innersuussutigalugit siulittaasutut sulianut immikkut oqimaassusilinnut immikkut aningaasarsiat Inuussutissarsiornermut, Nunalerinermut Suliffeqarnermullu Naalakkersuisup imminut aningaasaliissutit iluanni aalajangersarpagit tamana naleqqunnerpaasutut isigineqarpoq.

Inuussutissarsiornermut, Nunalerinermut Suliffeqarnermullu Naalakkersuisup tamanna tunngavigalugu inassuteqaatigaa Siunnersuisoqatigiit Aalajangiisartullu Inuussutissarsiornermut, Nunalerinermut Suliffeqarnermullu Naalakkersuisoqarfiup ataaniittut ilaasortaannik siulittaasuinillu aningaasarsiaqartitsineq pillugu tunaartarisassat saqqummiunneqartut Naalakkersuisut akuerissagaat, Naalakkersuisullu Inuussutissarsiornermut, Nunalernerimut Suliffeqarnermullu Naalakkersuisoq piginnaatissagaat Siunnersuisoqatigiit Aalajangiisartullu Inuussutissarsiornermut, Nunalerinermut Suliffeqarnermullu Naalakkersuisoqarfiup ataaniittut ilaasortaasa siulittaasuisalu aningaasarsiaqartinneqarnerat tunaartarisassat qulaani taaneqartut tunngavigalugit aalajangersassagai.

Isummernissamut tunngavissiaq Naalakkersuisut oqaluuseraat, Naalakkersuisunilu ilaasortap inassuteqaatai marluk taakku ilalerlugit.

III. Suliatigut malitseqartitsiviginninneq.

Unammilleqatigiinneq pillugu Siunnersuisoqatigiit, Kalaallit Nunaanni Atuisartunut Pisisartunullu Siunnersuisoqatigiit, Nunalerineq pillugu Siunnersuisoqatigiit aamma Naligiissitaaneq pillugu Siunnersuisoqatigiit tamatuma kingornatigut qinnuigineqarput ingerlatsiveqarfitik aqqutigalugit aningaasarsiaqartitsinermi makku allannguutigiteqqullugit, 1. januar 2004 aallarnerfigalugu atuutilersumik.

§ 18, imm. 1 tunngavigalugu aningaasarsiat akigitinneqartut nutaat qaffasinnerusut atorlugit tunniunneqartassapput. Taakku pillugit paasissutissat Aqutsinermut Pisortaqarfimmi pineqarsinnaapput.

Siulersuisut § 18, imm. 2 tunngavigalugu aningaasarsiaat tunaartarisassatut nalunaarutigineqartut tunngavigalugit tunniunneqartassapput.

1. januar 2004-p kingornatigut akigitinneqartutoqqat tunaartarisassatoqqalluunniit tunngavigalugit tunniunneqarsimasinnaasut aaqqiissuteqarfigineqassapput.

Tamanna ilisimatitsissutitut iliuuseqarfigeqqitassatullu nalunaarutigineqarpoq." (Atorfeqarfimmi nutsigaavoq)

Unammilleqatigiinneq pillugu Aalajangiisartut aamma Kalaallit Nunaanni Atuisartunut Pisisartunullu Siunnersuisoqatigiit ataatsimut allattoqarfiata allakkiaq imaattoq Atuisartunut Pisisartunullu Siunnersuisoqatigiit ilaasortaannut 2. december 2004-mi nassiuppaa:

"Ataatsimut Allattoqarfiup Siunnersuisoqatigiit ilaasortaannut tamanut ullormusiat ataatsimiinnersiutillu kiisalu taakku aaqqiivigineqarnerat pillugu allagaanut 10. nov. 2004-meersunut uiggiullugu malugineqarpoq ataatsimiinnersiutit eqqarsaatigalugit periaaseq manna tikillugu malinneqarsimasoq unaasoq, tassalu ilaasortat Nuummi najugaqartut ullut ataatsimiiffiusut tunngavigalugit ataatsimiinnersiutisiaqartinneqarlutik (ataatsimiinnerup sivisussusia apeqqutaatinnagu), ilaasortalli sinerissameersut taakkua saniatigut ataatsimiinnernut atatillugu ulluni angalaffiusuni ataatsimiinnersiutinik aamma tunineqartarsimallutik.

Allaffeqarfiup pisortaata (…)-p oqaatigaa aningaasarsiat pillugit inatsimmi massakkut atuuttumi kap. 7-imi § 18-imi oqaaseqatigiit aappaanni Inatsisartuni ilaasortaanngitsut ataatsimiititaliani, aalajangiisartuni, sinniisoqarfinni assigisaannilu peqataanerannut tunngasoq imatut paasineqassasoq, tassalu ataatsimiinnernut atatillugu ulluni angalaffiusuni ilaasortat taamaallaat ullormusiaqarsinnaasut - imaanngitsoq ataatsimiinnersiutit ilanngullugit.

Aningaasarsiat pillugit inatsit massakkut atuuttoq tassaavoq Inatsisartuni Naalakkersuisunilu il.il. ilaasortat aningaasarsiaqartitaanerat il.il. pillugit Inatsisartut inatsisaat nr. 22, 18. december 2003-meersoq. Taanna Siunnersuisoqatigiinni ilaasortanut allakkatigut 11. november 2004-meersutigut nassiunneqarsimavoq, Allattoqarfimmulli saaffiginnittoqarpat nassiuteqqinneqarsinnaalluni.

Inatsit taanna 2004-mi aasakkut akuerineqarpoq, 1. januar 2004 atortuulerfigalugu. Taamaalillutik aningaasarsiat kingumoortumik 1. januarimit aaqqiissuteqarfigineqassapput, ullunili angalaffiusuni aningaasarsiat amerlanaarlugit tunniunneqarsimasut taamaallaat julip qeqqata tungaanut kingumoortumik aaqqiissuteqarfigineqassallutik, tassa piffissamit Inuussutissarsiornermut Pisortaqarfiup inatsisip akuerineqarneranik tamatumalu suliatigut malitseqartitsivigineqarneranik Ataatsimut Allattoqarfimmut nalunaaruteqarfigisaanit atuutilersumik. Allatut oqaatigalugu imaappoq Siunnersuisoqatigiit 30. september 2004-mi ataatsimiinnerannut atatillugu ulluni angalaffiusuni aningaasarsiat kisimik aaqqiissuteqarfigineqassasut.

Allakkiaq manna kalaallisuumut nutsigassanngortillugu nassiunneqannginnerani assilineranik tigusisussanut nassiussuunneqarpoq - allakkiap imarisaa pillugu oqaaseqaatissaqartoqarpat oqaaseqaatit nassiunneqarnissaat qinnutigalugu." (Atorfeqarfimmi nutsigaavoq)

Inuussutissarsiornermut, Nunalerinermut Suliffeqarnermullu Naalakkersuisoq Atuisartunut Pisisartunullu Siunnersuisoqatigiinnut ilaasortaanullu 26. januar 2006-imi allappoq, "Kalaallit Nunaanni Atuisartunut Pisisartunullu Siunnersuisoqatigiit - massakkut siunissamilu"-mik qulequtaqartunik:

"Asasara Nunatsinni Atuisartunut Pisisartunullu Siunnersuisoqatigiinni ilaasortaq.

Atuisartunut Pisisartunullu Naalakkersuisortaatut qilanaaraara Nunatsinni Atuisartunut Pisisartunullu Siunnersuisoqatigiit suliaat atuisartunut pisisartunullu tunngassuteqartut pillugit suleqatiginissaat. Suliassaqarfik pineqartoq annertuumik soqutigisaqarfigaara, soorluttaaq aamma pisortaqarfigisama ataani akisussaaffeqarfigisattut allatuulli malinnaaffigilluarumaariga.

Naalakkersuinikkut suliniutigiumasakka naalakkersuisooqatigiit isumaqatigiissutaannut sanilliullugu piviusunngortitsiviusinnaassappata pingaaruteqarluinnarpoq Atuisartunut Pisisartunullu Siunnersuisoqatigiit ullumikkut pissutsinut sanilliullugu suleqatiginnillutillu illua'tungiliussinnaassuseqarsinnaanissaat. Tamattami arlaatigut annerusumik minnerusumilluunniit pigaluarutta atuisartuullutalu pisisartuuvugut, taamaattumillu atuisartut pisisartullu pisinnaatitaaffimminnut atatillugu illersugaasinnaanerulersinnaanissaat pingaaruteqarluinnartuulluni.

Atuisartunut Pisisartunullu Siunnersuisoqatigiit Nunatsinni inuiaqatigiiusunik illersuisussaatitaaniartussaapput.

Tamakkuupputtaaq Unammilleqatigiinneq pillugu Aalajangiisartut aamma Atuisartunut Pisisartunullu Siunnersuisoqatigiit ullumikkut taamatut aaqqissuussaanerannut tunngavigitinneqartut. Ukiut siuliinut sanilliukkaanni allatut aaqqissuussisoqarnikuulluni Ataatsimut Allaffeqarfeqartitsinikkut aningaasaliissutillu pineqartut qaffannerisigut.

(...)

<u>Nunatsinni Atuisartunut Pisisartunullu Siunnersuisoqatigiit - Aningaasarsiat:</u>

Inatsisartut 2003-mi ukiakkut ataatsimiinneranni Inatsisartuni aamma Naalakkersuisuni il.il. ilaasortat pillugit Inatsisartut inatsisaat nutaaq akuerineqarpoq. Inatsit 1. januar 2004 aallarnerfigalugu atuutilersinneqarpoq.

Atuisartunut Pisisartunullu Siunnersuisoqatigiit ulluinnarni aqutsisuisa aamma atuisartunut tunngasunut Naalakkersuisup ataasinngorneq 12. december 2005 ataatsimeeqatigiinneranni aningaarsiat il.il. pillugit ajornartorsiutit eqqartorneqarput. Taamatuttaaq illoqarfimmit angerlarsimaffigisamit peqannginnerup nalaani aningaasarsiatigut annaasaqaataasartut aamma Nunatsinni Atuisartunut Pisisartunullu Siunnersuisoqatigiit ataatsimiinneranni peqataanermut atatillugu ataatsimiinnersiutit eqqartorneqarlutik.

Tassunga atatillugu erseqqissaatigineqassaaq Namminersornerullutik Oqartussat ataanni ataatsimiitaliani/aalajangiisartuni aamma siunnersuisoqatigiinni ilaasortat tamarmik Inatsisartut akissarsiat pillugit inatsisaat malillugu pineqartussaammata, tamatumani aamma Atuisartunut Pisisartunullu Siunnersuisoqatigiinni ilaasortat.

Aningaasarsiat pillugit ajornartorsiuteqartoqartarpat Inatsisartut inatsisaattut akuerisap avataatigut pisinnaasunik, tamanna Nunatsinni Atuisartunut Pisisartunullu Siunnersuisoqatigiinnit sukumiinerusumik uannut pisortaqarfinnullu allakkatigut nassuiaateqarfiginissaa noqqaassutigissavara."

Naalakkersuisut Siulittaasuat Hans Enoksen, Naalakkersuisup allattaa, Inuussutissarsiornermut Pisortaqarfimmi sulisoq, siulittaasoq aamma Atuisartunut Pisisartunullu Siunnersuisoqatigiit siulittaasuata tullia 14. juni 2007-imi ataatsimeeqatigiipput.

Inuussutissarsiornermut Pisortaqarfiup ataatsimiinneq pillugu imaqarniliaanit makku erserput:

"(…)

Kalaallit Nunaanni Atuisartunut Siunnersuisoqatigiit ataatsimeeqataasarnerminnut atatillugu ajunngitsorsiarisartagaat ullutsinni pissutsinut naleqqiullugit naleqqukkunnaavissimapput.

Siulittaasoq ukiumut 50.000 kr.-nik ajunngitsorsiassaqartitaavoq. Tamanna suliniarnermi atugaasunut naleqqiullugu annikippallaarujussuarpoq.

Siulittaasup tullia Kalaallit Nunaanni Atuisartunut Siunnersuisoqatigiinni sulinerminut atatillugu akissarsiassaraluaminik annaasaqartarpoq.

Soorlu Ilulissaniit Nuummut angalagaangami. Tamatumunnga pissutaaqataalluinnartut ilagaat ullup ataatsimiiffiup kisimi aningaasarsiaqaataasarnera (800 kr.-it missaannik) tamatumalu saniatigut ullormusiat angalanermut atatillugu.

SIK sinnerlugu sinniisoq ullormut 1200 kr.-nik ajunngitsorsiassaqartinneqartarpoq aamma KNAPK sinnerlugu sinniisoq 400 kr.-nik (sinniisuuffimminiit).

Naalakkersuisut Siulittaasuat Hans Enoksen: Allammi Kalaallit Nunaanni Atuisunut Siunnersiosoqatigiinni ilaasortat qanoq ajunngitsorsiassaqartitaappat?

Siunnersuisoqatigiit siulittaasuat:

Kalaallit Nunaanni Atuisartunut Siunnersuisoqatigiinni ilaasortat allat qanoq pineqarnersut ersarissunik paasissutissaqanngilaq. Ullormi ataatsimiiffimmi pisat aammalu ullormusiat kisimik pineqartarunarput, soorlulusooq siulittaasup tulliatut.

Siunnersuisoqatigiinni sulinermi annaasaqarnersiutisisoqarneq ajorpoq. Taamaalillutik ilaasortat annertuumik annaasaqarsinnaapput Siunnersuisoqatigiinni sulinerminnut atatillugu. Tamanna naammaginanngitsorujussuuvoq.

(…)

Kalaallit Nunaanni Atuisartunut Siunnersuisoqatigiinni sulineq akilersorneqarpoq Inatsisartuni Naalakkersuisunilu il.il. ilaasortat aningaasarsiaqartitaanerat il.il. pillugit Inatsisartut inatsisaat nr. 22, 18. december 2003-meersoq malillugu. Tamanna aamma allakkatigut atuisunut tunngasunut Naalakkersuisup Siunnersuisoqatigiinnut nalunaarutiginikuuaa allakkani nassiunneqartuni 28. januar 2005.

Allakkat assilinerat:

"Kalaallit Nunaanni Atuisartunut Pisisartunullu Siunnersuisoqatigiit.

Aninngaasarsiaqartitsineq

Inatsisartut 2003-mi ukiakkut ataatsimiinneranni Inatsisartuni aamma Naalakkersuisuni il.il. ilaasortat pillugit Inatsisartut inatsisaat nutaaq akuerineqarpoq. Inatsit 1. januar 2004 aallarnerfigalugu atuutilersinneqarpoq.

Atuisartunut Pisisartunullu Siunnersuisoqatigiit ulluinnarni aqutsisuisa aamma atuisartunut tunngasunut Naalakkersuisup ataasinngorneq 12. december 2005 ataatsimeeqatigiinneranni aningaasarsiat il.il. pillugit ajornartorsiutit eqqartorneqarput. Taamatuttaaq illoqarfimmit angerlarsimaffigisamit peqannginnerup nalaani aningaasarsiatigut annaasaqaataasartut aamma Nunatsinni Atuisartunut Pisisartunullu Siunnersuisoqatigiit ataatsimiinneranni peqataanermut atatillugu ataatsimiinnersiutit eqqartorneqarlutik.

Tassunga atatillugu erseqqissaatigineqassaaq Namminersornerullutik Oqartussat ataanni ataatsimiitaliani/aalajangiisartuni aamma siunnersuisoqatigiinni ilaasortat tamarmik Inatsisartut akissarsiat pillugit inatsisaat malillugu pineqartussaammata, tamatumani aamma Atuisartunut Pisisartunullu Siunnersuisoqatigiinni ilaasortat.

Aningaasarsiat pillugit ajornartorsiuteqartoqartarpat Inatsisartut inatsisaattut akuerisap avataatigut pisinnaasunik, tamanna Nunatsinni Atuisartunut Pisisartunullu Siunnersuisoqatigiinnit sukumiinerusumik uannut pisortaqarfinnullu allakkatigut nassuiaateqarfiginissaa noqqaassutigissavara."

Inatsisip allassimanerata assilinera:

“Kapital 7

Inatsisartuni ilaasortaanngitsut ataatsimiititaliani, nævnini, sinniisoqarfinni taamaaqataannilu peqataaneri

§18. (…)”

Malugisassaq:

Tamatuma kingorna pisortaqarfik tusagaqarsimanngilaq, taamaattumillu naatsorsuutigisimallugu suliaq tamatumunnga tunngassutilik naammassineqarsimasoq.

Saqqummiunneqartoq tunngavigalugu Atuisunut Siunnersuisoqatigiit allattoqarfiat kissaateqarfigineqassaaq nassuiaasioqqullugu ajunngitsorsiassaliisarnermut atatillugu.

[Siulittaasoq]: Kalaallit Nunaanni Atuisunut Siunnersuisoqatigiit siulittaasuata tullia aamma siulittaasutut aningaasarsiaqartinneqartariaqarpoq. Tamatumani pineqarmat suliassat siulittaasutulli malinnaaffigissagai."

Siulittaasup e-mail imaattoq Inuussutissarsiornermut, Nunalerinermut Suliffeqarnermullu Pisortaqarfimmut 22. juni 2007-imi nassiuppaa:

"(…)

Hans Enoksenimik ataatsimeeqateqarninni oqarputit isumaqarlutit sulinermut annaasaqarnersiutit aamma Forbrugerrådimi ilaasortanut atuutut.

llaasortaniit pissangagalugu apersuutigineqarmat tamanna piaartumik paaserusukkaluarpara, taamaappallu maleruagassaq Forbrugerrådimut aamma nassiutequllugu."

Pisortaqarfiup e-maili ulloq taanna imatut akivaa:

"(…)

Siullermik nassiussannut qujanaq.

(…)-mut nassuiaateqaqqusininnut allatatit tunngavigilluinnarpakka.

Tassami marloriarlugu allaffigereernikuugatsigu (…) tassa Inatsisartut akissarsiaannut malittarisassaq atuuttuusoq aamma ilissinnut.

Tusaqqissaagut."

Siulittaasup Unammilleqatigiinneq pillugu Aaalajangiisartut aamma Kalaallit Nunaanni Atuisartunut Pisisartunullu Siunnersuisoqatigiit Ataatsimut Allattoqarfiat piffissami 22. juni 2007-imit 13. november 2007-imut allaffigeqatigisarsimavaa

Siulittaasoq uannut tamatuma kingornatigut naammagittaalliorpoq.

Inatsisartut Allattoqarfiat 18. december 2007-imi allaffigaara, naammagittaalliuutillu suliarineqarnera Inatsisartut aqutsisoqarfiata ataaniinneranik apeqqut saqqummiullugu.

Inatsisartut Allattoqarfiata 14. januar 2008-mi akivaanga aningaasarsiat pillugit inatsimmi § 18-imik aqutsineq Naalakkersuisut ataanniittoq.

Siulittaasoq tamatuma kingornatigut allakkani 28. april 2008-meersuni nalunaarfigaara suliamik misissuinerma ulluni angalaffiusuni ataatsimiinnermilu piareersarfiusuni

aningaasarsiaqartitsinermut aamma siulittaasup aningaasarsiaqartitaaneranut killissalerniarlugu aalajangertunga:

"Suliaq massakkut uterfigaara, tassanilu Inatsisartut Allattoqarfiata allakkani 14. januar 2008-meersuni Ombudsmandimut nalunaarutigaa aningaasarsiaqartitsineq pillugu inatsimmi § 18 tunngavigalugu aningaasarsiaqartitsineq pillugu apeqqut aqutsinermi allaffissornikkut suliassatut isigigini.

Tamanna tunngavigalugu aalajangerpunga Atuisartunut Pisisartunullu Siunnersuisartoqatigiit ilaasortaasa angalanerminni ataatsimiinnerilluunniit avataanni piffissamik atuinerminnut aningaasarsiaqartinneqannginnerannik paasissutissiissutigisat misissorniarlugu.

Aammattaaq aalajangerpunga Inuussutissarsiornermut, Suliffeqarnermut Inuussutissarsiutinillu Ilinniartitsinermut Naalakkersuisoqarfik aperiniarlugu aningaasarsiaqartitsineq pillugu inatsimmi § 18, imm. 2, siulittaasutut immikkut annertuunik suliassaqartitsiviusuni immikkut aningaasarsiaqartitsinermut attuumassuteqartoq tunngavigalugu tapiliussatut aningaasarsiaqartinneqarnissaat isumaliutersuutigisimaneraa isumaliutersuutiginiarneraaluunniit.

Isumaqarpunga Atuisartunut Pisisartunullu Siunnersuisartoqatigiinni ilaasortat aningaasarsiaasa angalanermilu ajunngitsorsiaasa saniatigut sulinermi aningaasarsiat annaasat matussutissaqartitsivigineqarsinnaanerannik apeqqut pillugu misissuinermik aallartitsinissamut pissutissaqanngitsoq.

Apeqqummik taassuminnga misissuiffiginninnginnissannik aalajangernera Inatsisartut Ombudsmandiat pillugu Inatsisartut inatsisaanni § 6, imm. 4-mik imaattunik oqaasertaqartumik tunngaveqarpoq:

"Naammagittaalliuut misissuinissamut pissutigissallugu naammannersoq Ombudsmandip aalajangissavaa."

Aningaasarsiaqartitsineq pillugu inatsit taannalu piareersarlugu suliat kiisalu taanna sioqqullugu Inatsisartunut ilaasortaanngitsunik aalajangiisartoqatigiinni ataatsimiititalianilu sulianik ingerlatsisunut aningaasarsiaqartitsineq pillugu aalajangersakkat tamatumunnga atatillugu misissorpakka.

Misissuinermi tassani paasisakka ukuupput malittarisassami atuuttumi (aningaasarsiaqartitsineq pillugu inatsimmi § 18), aalajangersagaq taanna piareersarlugu suliani imaluunniit taanna sioqqullugu inatsisitigut malittarisassani suliassaqarfimmut tassunga tunngasuni matuma ilimaginissaanut tunngavissaqartoq, tassalu siunnersuisoqatigiinni, ataatsimiitialiani il.il. ilaasortat aningaasarsiaqartitseriaatsit tassaasut malittarisassat tjenestemandinut atuuttut tunngavigalugit ullormut aalajangersimasumik aningaasarsiat angalanermilu ajunngitsorsiassat inatsimmi immikkut taaneqartut saniatigut Nunatta Karsianit aningaasarsiaqartinneqarsinnaannginnissaat Inatsisartut siunertarisimagaat.

Inatsisartunut ilaasortaanngitsut siunnersuisoqatigiinni, aalajangiisartoqatigiinni il. il. ilaasortatut toqqarneqartut aningaasarsiaqartitaanerat pillugu malittarisassat atuuttut pingaarnerusutigut

tassaapput Kalaallit Nunaanni Naalakkersuisunut, Inatsisartunut il.il. ilaasortat aningaasarsiaqartitaanerat il.il. pillugit Inatsisartut inatsisaanni nr. 1-imi, 27. februar 1986-imeersumi § 12, imm. 1-imi aamma imm. 2-mi malittarisassanik imaattunik oqaasertaqartunik ingerlatitseqqinnerit:

"§ 12. Inatsisartunut ilaasortaanngitsut ataatsimiititalianut sinniisoqarfinnullu il.il. Inatsisartunit pilersinneqarsimasunut ilaasortatut toqqarneqarsimasut piffissap qinigaaffimmik naanissaata tungaanut ilaasortaaffimminni sulinerminnut atatillugu aningaasanik pisartagaqartitaassapput, ataatsimiinnersiaqartitaallutik aningaasarsiaqartitaallutillu maannamut pisartagaqartitaanertik malillugu. Aammattaaq najugarisap avataani ataatsimiinnermut peqataanernut nerisassarsiuteqartitsisoqassaaq malittarisassat maannamut atuuttut malillugit.

Imm. 2. Inatsisartunut ilaasortaanngitsut 1. januar 1986-ip kingorna Namminersornerullutik Oqartussat sinnerlugit sinniisuutitaalersut ullormut aningaasarsiaqartinneqassapput aningaasarsiat § 1, imm. 1-imi taaneqartut 1/365-erarterutaannik."

Inatsisissatut siunnersuutip Inatsisartunut saaqqummiunneqarnerani ilaatigut oqaaseqaatit imaattut aalajangersakkamut issuarneqartumut Naalakkersuisunit ilanngunneqarsimapput:

"Aalajangersakkap siunertaa tassaavoq Inatsisartunut ilaasortaanngitsut ataatsimiititaliani il.il. sinniisussatut Inatsisartunit toqqagaasut aningaasarsiaasa aalajangersaavigineqarnissaat." (Atorfeqarfimmi nutsigaavoq)

Aalajangersagaq tamanna tunngavigalugu imatut paasineqartariaqarpoq, tassalu aningaasarsiat suut siunnersuisoqatigiinni, aalajangiisartuni il.il. ilaasortanut Nunatta Karsianit aningaasarsiaritinneqarnissaat sukumiisumik oqaatigineqassasoq Inatsisartut siunertarisimagaat.

Tassani aamma ilaavoq Namminersornerullutik Oqartussat innuttaasunut aningaasanik pisartagaqartitsissappata tamatuma inatsimmik imaluunniit isumaqatigiissummik tunngaveqarnissaa piumasaqaataasoq.

Taamaattumik apeqqutip annertunerusumik misissuiffigineqarnera allatut inerniliinermik nassataqassanngitsoq naatsorsuutigaara.

Allakkanut ukununnga peqatigitillugit Naalakkersuisunut ilaasortamut Siverth K. Heilmannimut allakkama assilinerat ilanngullugu nassiuppara."

Inuussutissarsiornermut, Suliffeqarnermut Inuussutissarsiutinillu Ilinniartitsinermut Naalakkersuisumut tamatumunnga peqatigitillugu tusarniaanera imaattunik oqaasertaqarpoq:

"(...)

Ombudsmandip naammagittaalliuut misissorsinnaanerlugu isumminnginnermini Inatsisartut Allattoqarfiat naammagittaalliuummik suliarinninnissamut pisinnaatitaasutut imminut isiginersoq tusarniaavigaa.

Inatsisartut Allattoqarfiat akivoq aningaasarsiaqartitsineq pillugu inatsimmi § 18 tunngavigalugu apeqqut aqutsinermi allaffissornermut tunngasutigut suliassatut isigigini.

Ombudsmandi tamanna tunngavigalugu aalajangerpoq Inuussutissarsiornermut, Suliffeqarnermut Inuussutissarsiutinillu Ilinniartitsinermut Naalakkersuisoqarfik (...) tusarniaaviginiarlugu.

Naalakkersuisoqarfik tamatumunnga atatillugu qinnuigaara apeqqutit uku pillugit oqaaseqaateqaqqullugu:

1) Siulittaasup allagaanit 12. december 2007-imeersunit erserpoq Atuisartunut Pisisartunullu Siunnersuisartoqatigiinni ilaasortat ulluni angalaffiusuni imaluunniit ataatsimiinnerit avataanni suliamik ingerlatsinernut allanut piffissamik atuinerusarnerminni aningaasarsianik tunineqarneq ajortut.

   Naalakkersuisoqarfik qinnuigaara tamanna eqqortuunersoq paasissutissiissutigeqqullugu, taamaappallu isummat suut aallaavigalugit taamaattoqarnersoq.

2) Naalakkersuisoqarfik qinnuigaara siulittaasup aningaasarsiaqartitsineq pillugu inatsimmi § 18, imm. 2 tunngavigalugu tapiliussanik aningaasarsiaqartinneqarnissaa Naalakkersuisoqarfiup isumaliutersuutigisimaneraa imaluunniit isumaliutersuutiginiarneraa paasissutissiissutigeqqullugu.

Naalakkersuisoqarfiup akissutaa siulittaasumut suliami illua'tungiusup isumaanik tusarniaatitut saqqummiunneqarsinnaavoq.

Naggasiutitut oqaatigaara siulittaasoq allakkatigut allatigut allakkat ukua assilinerannik ilaqartinneqartutigut ilisimatikkiga Ombudsmandi isumaqartoq Atuisartunut Pisisartunullu Siunnersuisoqatigiinnut ilaasortat aningaasarsiat aamma angalanermi ajunngitsorsiassat saniatigut sulinermi aningaasarsianut annaasanut matussutissaqartitsivigineqarnissaannik apeqqut pillugu misissuinermik aallartitsinermut naammattumik tunngavissaqarani.

Ombudsmandip tamatumani manna pingaartillugu isiginiarpaa, tassalu aningaasarsiaqartitsineq pillugu inatsimmi taannaluunniit piareersarlugu suliani tunniunneqartartut Inatsisartut inatsisaanni taaneqartut saniatigut aningaasarsiaqartitsinissamut periarfissaqartitsisoqarnissaa Inatsisartut siunertarisigimagaat ilimagissallugu tunngavissaqanngitsoq."

Siulittaasup allagai 5. maj 2008-meersut imaattut tamatuma kingornatigut tiguakka:

"Akissut atuareerlugu maluginiagara tassaalerpoq ataatsimiinnersianut tunngasut annaasaqarnersiutaasinnaasullu imminnut aporaattutullusooq pilersut.

Aappassaanik, annaasaqarnersiutit allakkarni akissummi siullermi Siverth K. Heilmannip akissutaa malillugu paasigakku ajornanngitsoq, kisiannili allattoqarfitta tunniunnissaa itigartimmagu Naalakkersuisumut ilaasortamut itigartitsineq ilisimatitsissutigigakku akissuteqaqqippoq annaasaqarnersiutinik pisinnaanngitsugut, taamaammalluuna itigartitsineq Ombudsmandeqarfimmut ingerlatikkiga.

Maannakkut akissutit nalilersoreerlugit imatut paasivara atatsimiinnersianinngooq pisaratta sulinermi allatulluunniit annaasaqarnersiutit pisinnanngikkivut.

Tamanna paasisinnaavara, kisiannili Nuummi ataatsimiikkutta ullullu sisamat aqqutit patsisigalugit taavaniikkutta ataatsimiinnerput ulloq ataasiuppat taamaallaat ulloq taanna pissavarput, taamaasillunilu annaasaqarnersiutit tunniunneqanngimmata ulluni Nuummiiffitsinni eqqugaasut annaasanik matussuserneqanngitsunik annaasaqartarluta aamma nunatsinni pissutsit tunngavingalugit ullut annaasaqarfivut amerlaninngorsinnaasut tamatta ilisimavarput.

Aporaaffik ataatsimiinnersiutinik pisaratta annaasaqarnersiutinik annaasaqarneq annaasaqartartunut imatut iluarsineqarsimasuuppat ataatsimiinnersiutit ullormi aallarnermiik tikinnermut tunniunneqartarlutik annaasanut matussutitut pisassagutsigit immaqa saniatigut annaasaqarnersiutinik piumasaqarneq minnerulissagaluarpoq, nerioqaangalu ataatsimiinnersiutit/annaasaqarnersiutit iluarsiissutaannik eqqorneqartut kingumoortumik iluarsiiffigineqassasut siulittaasutummi akuerisinnaanngilluinnarpara ilaasortavut nunarput tamakkerlugu suliamik imaannaanngitsumik ingerlatallit kommunilluunniit ajunngitsuutisiaqarneriniit suunnginnerulluinnartunik tunineqartarmata, tamanna nangillugu akueriuminaappoq.

Ataatsimiinnersiat/annaasaqarnersiutit imminnut aporaattutut innerat kissaatiginaraluaqaaq paasissallugu Ombudsmandip qanoq isumaqarfigineraa.

Isumaqarpungalu ullormusiat ineqarnermulluunniit akiliunneqartarneq qulaani sammineqartunut aporfittut nalilersuutigineqassangitsut, isumaga malillugu tamarmik imminnut atanngitsutut immata."

Inuussutissarsiornermut, Suliffeqarnermut Inuussutissarsiutinillu Ilinniartitsinermut Naalakkersuisoqarfiup tusarniaanermut akissutaa imaattoq 13. maj 2008-mi tiguara:

"(...)

1) Siulittaasup allagaani 12. december 2007-imeersuni Ombudsmandimut ersersinneqarpoq Atuisartunut Siunnersuisoqatigiit ilaasortaat angalanerminni imaluunniit ataatsimiittarnerit avataanni sulinerminni piffissanik atuinerminni akissarsiaqartinneqarneq ajortut.

Naalakkersuisoqarfillu piumaffigissavara paasissutisseeqqullugu tamanna eqqortuunersoq, taamaattoqarsimassappallu suut tunngavigalugit taama iliortoqartarnersoq.

2) Naalakkersuisoqarfik piumaffigissavara paasissutisseeqqullugu Naalakkersuisoqarfiup eqqarsaatigisimaneraa imaluunniit siunertarineraa siulittaasoq akissarsititsisarneq pillugu inatsimmi § 18, imm. 2 malillugu tapiutitut akissarsitinniarneraa.

Ad 1)

Atuisartunut Siunnersuisoqatigiit ilaasortaat angalanerminnut atatillugu imaluunniit ataatsimiittarnerit avataanni piffissamik atuinnginnerminni akissarsiaqartinneqartarput, takuuk Inatsi-

sartut inatsisaat nr. 22, 18. december 2003-meersoq akissarsiaqartitsisarneq il.il. Inatsisartunut aamma Naalakkersuisunut ilaasortanut il.il. § 18, imm. 1 malillugu, naggat kingulleq.

llaasortallu aalajangersakkat qulaani allassimasut malillugit angalanerminni akiliunneqartarput ineqartinneqarlutillu, aammattaaq ullormusiaqartinneqartarput unnuamilu tapeqartinneqarlutik maleruagassat malillugit NAL 4 - 1 -54, atorfimmut atatillugu angalanerni asimiitinneqarnernilu Kalaallit Nunaanniitilluni Kalaalillu Nunaanneersuutilluni atuuttartoq. Aningaasallu ullumikkut tunniunneqartartut allakkani ilanngussani ulloq 01.04.08-meersuni Aningaasaqarnermut Nunanullu Allanut Naalakkersuisoqarfimmeersuni takuneqarsinnaapput.

Ullormusianut akiliutaasartut maannakkut kr. 205,66-iupput ullup affaanut aallartittumik, tassanilu naatsorsorneqartarpoq Atuisartut Siunnersuisoqatigiinni ilaasortat illoqarfinnit najugaannit aallartillugit pineqartumut Atuisartut Siunnersuisoqatigiivisa ataatsimeereerneranni imaluunniit allamik attuumassutilimmik sulinermut atatillugu angalasoqarsimatillugu pineqartoq illoqarfimminut najukkammut utereersimatillugu.

Aningaasallu 400 kr.-iusut aallaqqanermi akileraarutaasussaanngillat.

Ullunullu ataatsimiiffiusunut (qanorluunniit ataatsimiinnerit sivisutigigaluarpata - tassanilu ingerlanneqarnera eqqaassagaanni akunneq ataatsiniit 1/1 ulloq tikillugu akunnerit 8-t qaangernagit) Atuisartunut Siunnersuisoqatigiit ulluinnarnilu aqutsisut ilaasortaat, ataatsimiinnerit oqarasuaatikkut ingerlanneqarsimatillugilluunniit imaluunniit ataatsimiiffimmi peqataatillugit, ataatsimiinnersiutisiaqartinneqartarput Inatsisartut inatsisaat 18, imm. 1 naapertorlugu, 1/365 Inatsisartut inatsisaanni § 1, imm. 1-imi, akissarsititsisarnermut aalajangersakkani, taannalu ullumikkut kr. 1.020,50-inik annertussuseqarpoq (brutto). - Aningaasanillu tunniussinermi, Namminersornerullutik Oqartussat akissarsialeriffiat aqqutigalugu, akileraarusiisoqartarpoq. (A-skat).

Inatsisartullu inatsisaata § 18-imut atatillugu oqaaseqaatit naapertorlugit aalajangerneqartassaaq piviusorsiortumik naliliineq tunngavigalugu, ullut qassit, suliap ingerlanneqarnera sivisutigisimanersoq.

Siunnersuisoqatigiinni ataatsimiitialianilu sulinerit ingerlanneqarneri ullut ataatsimiiffiusut saniatigut ilaatinneqartarput piareersaanerit aamma angalanerit sivisussusii.

Inuussutissarsiornermut, Suliffeqarnermut, Inuussutissarsiutinillu Ilinniartitsinermut Naalakkersuisoqarfiup manna tikillugu, aammalu pingaartittuassallugu, allaffissornikkut aalajangersaanerni ullunut ataatsimiiffiusunut Atuisartunut Siunnersuisoqatigiinni, takuuk § 18, imm. 1, naggat kingulleq, soorlu tamanna oqaaseqaatsini ersersinneqartoq, aalajangiisoqartassasoq piviusorsiortumik naliliineq tunngavigalugu - eqqarsaatigiutigalugu ataatsimiinnerup sivisussusaa aamma illoqarfigisami ataatsimiinnissamut piareersaaneq qanoq annertutiginersoq, angalanermi imaluunniit ataatsimiiffiusumi suna pisariaqarsimanersoq suliap naapertuuttumik ingerlanneqarnissaanut.

Ad 2)

Inuussutissarsiornermut, Nunalerinermut Suliffeqarnermullu Pisortaqarfiusimasup ulloq 15. juli 2004-mi allakkamik nassiussaqarsimavoq (ilanngunneqarpoq), taannalu siulittaasunut, immikkut ittumik ilungersornartumik suliaqartartunut malittarisassanik imaqarpoq, takuuk Inatsisartut inatsisaanni § 18. imm. 2. Allakkanilu ersersinneqarpoq Naalakkersuisut akuerisarsimasaanni najoqqutassani akissarsiaqartitsinermut aalajangersaanermi § 18. imm. 2 malillugu. Atuisartunut Siunnersuisoqatigiit siulittaasuat akissarsitinneqartarpoq tunaartarisassat taakku naapertorlugit.

Akissarsiallu taakku 2004-mi aalajangersarneqarsimapput kr. 42.000-nut ukiumut, taakkulu qaammatit tamaasa tunniunneqartarput kr. 3.500-t (brutto) - taamatuttaaq Akissarsialeriffik aqqutigalugu. Akissarsiaritinneqartartullu annertussusaat 2004-mi aalajangersarneqaramilli suli allannguuteqartinneqarsimanngillat.

Inuussutissarsiornermut, Suliffeqarnermut, Inuussutissarsiutinillu Ilinniartitsinermut Naalakkersuisoqarfiup eqqarsaatigissamaarpaa qanoq pisariaqartitsisoqarnersoq aningaasat annertussusaasa aaqqiiviginissaannut siunnersuusiussalluni. Naalakkersuisoqarfiullu naliliinermini immikkut pingaartinniarpaa suliassat siulittaasuunermi malitsigitinneqartartut malunnaatilimmik allannguuteqarsimanersut 2004-mili aalajangersaanerup kingorna, tassanilu akissarsiat appaaviginissaanut imaluunniit qaffaaviginissaanut tunngavilersuutaasinnaasoq.

lnuussutissarsiornermut, Suliffeqarnermut, Inuussutissarsiutinillu llinniartitsinermut Naalakkersuisoqarfiup naggataatigut eqqaassavaa, ulloq manna tikillugu sulilu Naalakkersuisoqarfiup paasinninnerigaa Inatsisartut inatsisaanni § 18 maannakkut allassimanerani inatsisitigut maleruagassaqanngitsoq sulinermut annaasaqaatini akissarsiaqartitsisarnermut. Naalakkersuisoqarfillu ulloq manna tikillugu Atuisartunut Siunnersuisoqatigiinni ilaasortat sulinermut annaasaqaatinut akissarsiaqartinneqarnissaannut itigartittarsimavai. Inuussutissarsiornermut, Suliffeqarnermut, Inuussutissarsiutinillu Ilinniartitsinermut Naalakkersuisoqarfiup naggataatigut eqqaassavaa Naalakkersuisut Siulittaasuata Naalakkersuisoqarfia Inatsisartut inatsisaannut allaffissornikkut nassuiaasuussaasoq. Naalakkersuisullu Siulittaasuata Naalakkersuisoqarfia allamik paasinnittaaseqarsimassappat sulinermut annaasaqaatinut inatsisigitinneqartuni, taava Inuussutissarsiornermut, Suliffeqarnermut, Inuussutissarsiutinillu Ilinniartitsinermut Naalakkersuisoqarfiup suleriaaseq nutaamik nalilersoqqissavaa."

Siulittaasoq Siunnersuisoqatigiinnik Aalajangiisartunillu Aqutsisoqarfimmut 20. maj 2008-mi imatut allappoq:

"(…)

Aningaasarsiaqartitsineq il.il. pillugit naammagittaalliuutinnut Inuussutissarsiornermut, Suliffeqarnermut Inuussutissarsiutinillu Ilinniartitsinermut Naalakkersuisoqarfiup Inatsisartut Ombudsmandiannut allagaasa assilinerat tiguviuk?

Hans Enoksenimit, Siverthimit Inatsisartullu Ombudsmandiannit aamma akissutisinissara naatsorsuutigaara, taakkulu qanittukkut nassiunneqarnissaat neriorsuutigineqarput.

Qanoq paasinninneq pillugu nassuiaammi 1-imut tunngasoq illit qanoq paasiviuk?" (Atorfeqarfimmi nutsigaavoq)

Aqutsisoqarfik ulloq taanna imatut akivoq:

"(...)

Aningaasarsiaqartitsineq pillugu inatsimmi § 18 pillugu

Aalajangersagaq taanna Ombudsmandimut akissutitut allakkat 9. maj 2008-meersut aamma atuareerlugit suli imatut paasivara pingaarnerpaatut malittarisassaq tassaasoq ulluni angalaffiusuni ullormusiat kisimik taakku pillugit malittarisassat sukkulluunniit atuuttut tunngavigalugit tunniunneqartussaasut.

§ 18 pillugu oqaaseqaatit qanoq paasinninnissamik nalinginnaasumik nassuiaariaaseq naapertorlugu "kiserliussaqaat", inatsimmi aalajangersakkamut erseqqissumut sanilliunneqarnerminni.

Pisumi immikkorluinnaq ittumi pisorlu, soorlu ataasiaannartumik pingaaruteqarluinnartumillu ataatsimiinneq, pillugu naliliineq aallaavigalugu eqqarsaatigineqarsinnaavoq pingaarnerusutigut naliliineq aallaavigalugu ulluni angalaffiusuni aamma/imaluunniit taamatut ataatsimiinnissamut atatillugu annertuumik piareersarnermut ataatsimiinnersiutinik aamma tunniussisoqartariaqarnera.

Tamatumunnga atatillugu uannut erseqqissorinarpoq nalinginnaasunik ataatsimiinnerni ukiumut arlaleriarluni pisartuni immikkut ataatsimiinnersiutisiaqartitsisoqarnissaa pisinnaasussaanngitsoq." (Atorfeqarfimmi nutsigaavoq)

Siunnersuisoqatigiinnik Aalajangiisartunillu Aqutsisoqarfik Siunnersuisoqatigiit siulittaasuannut 27. maj 2008-mi imatut allappoq:

"Ullumi oqarasuaatikkut oqaloqatigiinnerput innersuussutigaara, tassanilu oqaatigaara (...) feriarnerminit ippassaq utersimasoq, ataatsimiinnersiutinillu illit kingumut 2004-mit[*] pisassarisattut isumaqarfigisannit 8.000 kr.-nik siumoortumik tunniussinissamik e-mailit 15. majimeersoq atuarsimagaa. E-maili taanna (…)-p qallunaattumut ippassaq nutserpaa, uangalu taassuma imaanik tamatuma kingornatigut paasitinneqarlunga. (…)-p fili uannut nassiussaa kakkersaallugu ilanngullugu nassiuppara.

Naalakkersuisunut ilaasortap Siverth K. Heilmannip kalaallisut qallunaatullu allagai 16. majimeersut kingusinnerusukkut tigusimavatit, taamatuttaarlu 20. majimi oqarasuaatikkut qinnuigaarma aningaasarsiaqartitsineq pillugu inatsimmi § 18-ip taannalu pillugu oqaaseqaatit qanoq paasineqarnissaat nassuiaqqullugu. Taanna (nassuiaatiga) ulloq taanna e-mailikkut tiguat.

Ullumi oqarasuaatikkut oqaloqatigiinnitsinni Siverth K. Heilmannip allagaani 16. majimeersuni naggasiutaasumik oqaaseqaatit ilinnut malugeqqullugit immikkut oqaatigaara:

"Uanga paasinninnera unaavoq aningaasarsiaqartitsineq pillugu inatsisip aqunneqarnera qanoq paasinninnissamik nassuiaanermut Naalakkersuisut Siulittaasuata Naalakkersuisoqarfiata tunngaviutitaanut naapertuuppoq." Oqarputit tamanna eqqumaffigalugu, kisiannili inatsisilerituujunak.

Siumoortumik tunniussisoqarnissaa paasissutissat pigineqartut tunngavigalugit aalajangiusimanerit aperigakkit oqarputit tamanna tunngaviatigut aalajangiusimagit, naammagittaalliuummulli Inatsisartut Ombudsmandiannut suliassanngortissimasannut Inatsisartut Ombudsmandiata akissuteqarnissaa utaqqimaarsinnaagit.

[*]Pisussat siumut isiginianngilluinnarlugit oqaatiginiarpara piffissaq ataatsimiinnermut piareersarfiusumi aamma ullumi angalaffiusumi ulluniluunniit angalaffiusuni ataatsimiinnersiutit aamma tunniunneqassanersut pisuni naliliisoqartarnissaa tunngaviusoq inatsisissatut siunnersuut pillugu siunnersuummi allassimammat taamatut ataatsimiinnersiuteqartitsisoqarnissaata kingumoortumik sunniuteqartumik pisinnaanissaa paasiuminaatsutut ittoq." (Atorfeqarfimmi nutsigaavoq)

Siulittaasoq Siunnersuisoqatigiinnik Aalajangiisartunillu Aqutsisoqarfimmut 18. juni 2008-mi imatut allappoq:

"Isumaqavippunga siulitaasup piareersartarnera atuagassanik allanillu annertusoq, taamaammat kissaatigaara uannut ullut marluussasut.

Aqagu ataatsimiinnissatsinni ilaasortat peqataasut tamarmik atuagassaqarlutilu, piareersagassaqarmata ullunik marlunnik tunineqarnissaat kissaatigaara."

Siunnersuisoqatigiinnik Aalajangiisartunillu Aqutsisoqarfik 18. juni 2008-mi imatut akivoq:

"E-mailikkut nassiussat […]-p qallunaattumut ippassaq nutserpaa.

Ulluinnarni aqutsisut ippassaq oqarasuaatikkut ataatsimiinnissinnut atatillugu ulluni marlunni ataatsimiinnersiutit ilinnut qaqutigooraluartumik tunniuppavut, taamaalillutit kissaatigineqartutut tassani piareersarnermut immikkut illit aningaasarsitinneqarlutit. Taamatut immikkut aningaasarsisitsineq pisumi tassani tunngavilersorneqarpoq uanga aallarsimasimaninnik - taamaattumillu tassani piareersarneq assut annertusimanersoq uanga ilisimasimanagu.

"Immikkut ittumik" oqarnera illit siulittaasutut piareersarnerpit siulittaasutut qaammammut aningaasarsiakkut matussuserneqartarnissaanik aallaaveqarnermut ataneqarpoq.

Siunnersuisoqatigiit aqagu ataatsimiilerpata piareersaqqittussaanngilatit, ilaasortalli sinneri manna tikillugu periaasiusoq malillugu ualikkut oqarasuaatikkut ataatsimiinnermut taamaallaat ullormi ataatsimi ataatsimiinnersiutinik pisinnaatitaapput - siumoortumik piareersaratik annikitsuinnarmilluunniit piareersarlutik. Ataatsimiinnersiutit ilanngaatissat ilanngaatiginagit 1.000 kr.-t missaanniittut taakku ataatsimiinnerup nal. akunnialunnguaannarni imaluunniit ulloq naallugu ataatsimiinneq apeqqutaatinnagu tunniunneqartarput.

"Manna tikillugu periaaseq" eqqarsaatigalugu ilinnut malugeqqussavara Siverth K. Heilmannip ilinnut allakkamini 16. maj 2008-meersuni oqaatigigaa paasinninnini unaasoq aningaasarsiaqartitsineq pillugu inatsisip aqunneqarnera "paasinninnermik nassuiaanermut Naalakkersuisut Siulittaasuata Naalakkersuisoqarfiata tunngaviutitaanut" naapertuuttuusoq.

Taamaattumik "qulaanit" allatut naalakkiuteqartoqarnissaata tungaanut Siunnersuisoqatigiinnik Aalajangiisartunillu Aqutsisoqarfik inatsisip manna tikillugu periaasiusoq allannguuteqartinnagu tunngavigalugu aqunnissaanut pisussaaffeqarpoq." (Atorfeqarfimmi nutsigaavoq)

Siulittaasoq Inuussutissarsiornermut, Suliffeqarnermut Inuussutissarsiutinillu Ilinniartitsinermut Naalakkersuisoqarfiup tusarniaanermut akissutaata 9. maj 2008-meersup kalaallisuua 16. juli 2008-mi tigusara pillugu oqaaseqaateqarnissaanut 22. juli 2008-mi periarfissippara.

Siulittaasup akissutaanik tamatumunnga atatillugu tigusaqanngilanga.

Siulittaasoq Siunnersuisoqatigiinnik Aalajangiisartunillu Aqutsisoqarfiup pisortaanut 20. november 2008-mi aningaasarsiaqartitsinermik apeqqut pillugu allappoq, Aqutsisoqarfillu 21. november 2008-mi akissuteqarluni.

Inuussutissarsiornermut Suliffeqarnermullu Naalakkersuisoqarfik 10. februar 2009-mi qinnuigaara ilassutaasumik nassuiaateqaqqullugu:

"Suliaq Naalakkersuisoqarfiup tusarniaanermut 9. maj 2008-mi akissuteqarfigisimasaa matumuuna uterfigaara.

Suliaq misissoqqereerlugu Naalakkersuisoqarfiup ilassutaasumik nassuiaateqaqqunissaa pisariaqartoq isumaqarpunga.

Naalakkersuisoqarfiup tusarniaanermut akissummini ilaatigut makku oqaatigai:

"Inatsisartut inatsisaata § 18-imut atatillugu oqaaseqaatit naapertorlugit aalajangerneqartassaaq piviusorsiutumik naliliineq tunngavigalugu, ullut qassit, suliap ingerlanneqarnera sivisutigisimanersoq. Siunnersuisoqatigiinni ataatsimiititalianilu sulinerit ingerlanneqarneri ullut ataatsimiiffiusut saniatigut ilaatinneqartarput piareersaanerit aamma angalanerit sivisussusai."

Siunnersuisoqatigiit siulittaasuatali Ombudsmandimut allakkamini 12. december 2008-meersuni ilaatigut makku oqaatigai:

"(...) Ullut qulit mulugutta anginerpaamik aqqutit patsisigalugit taakkulu iluanni ullut ataaseq marlulluunniit ataatsimiilluta taamaallaat ullut ataatsimiiffivut pissavavut sinneri inuutissarsiortut annaasallit imminnik annaasaqaatigalugu, allatut oqaatigalugu, ilaatigut annikitsuunngitsumik imminneq akilerpaat.

Paasinngisarali unaavoq siornatigut ataatsimiinnersiutit aallarnermiit tikinnermut tunniunneqartartut maannakkut ulloq ataatsimiinnerinnarmut tunniunneqartarmata, massa allassimasoq Landstingimut ilaasortaagunik annaasaqarnersiat pissavaat, ilaasortaanngikkunilli ataatsimiinnersiat § 18 malillugu pisarpaat. Imatut paasigakku ataatsimiinnersiat illoqarfik qimanneraniit uternermut pissagaluarivut, Landstingimimi ilaasortat annaanersiat tamaasa pisarmatigit."

Naalakkersuisoqarfik tamanna tunngavigalugu qinnuigaara makku pillugit nassuiaateqaqqullugu:

- Atuisartunut Pisisartunullu Siunnersuisoqatigiinni ilaasortat ulluni angalaffigisaminni ataatsimiinnermullu piareersarfimminni qanoq annertutigisunik aningaasarsiaqartinneqartarpat?

- Atuisartunut Pisisartunullu Siunnersuisoqatigiit naatsorsuinerat tunniusseqqusineralluunniit tunngavigalugu aningaasarsiaqartitsisoqartarpa?

- Ullut aningaasarsiaqarfiussat naatsorsorneqarnerat Atuisartunut Pisisartunullu Siunnersuisoqatigiit Naalakkersuisoqarfiullu akornanni qanoq annertutigisumik isumaqatigiinngissutigineqartarpa?

- Naalakkersuisoqarfik Atuisartunut Pisisartunullu Siunnersuisoqatigiit ullut aningaasarsiaqarfigitinniagaasa ikinnerunissaannik aalajangiinissaminut pisinnaatitaasutut imminut isigiva?

Taamaappat Naalakkersuisoqarfik qinnuigaara Naalakkersuisoqarfiup Atuisartunut Pisisartunullu Siunnersuisoqatigiit aningaasarsiassanik tunniusseqqusineranik saneqqutsinera aningaasarsiaqartitsineq pillugu ataatsimut tunngaviusunik tunngavilersorneqarnersoq paasissutissiissutigeqqullugu, taamaappallu Naalakkersuisoqarfik qinnuigaara tunngaviit taakkua imarisaat pillugit nassuiaateqaqqullugu kiisalu taakku kaajallaasitami imaluunniit sulinermi maleruaqqusami allami allassimanersut nassuiaqqullugu.

Naalakkersuisoqarfik aammattaaq qinnuigaara Naalakkersuisoqarfik ullut aningaasarsiaqarfiussat qassiussusiannik Atuisartunut Pisisartunullu Siunnersuisoqatigiit naliliinerannik saneqqutsinissamut pisinnaatitaasutut imminut isiginersoq paasissutissiissutigeqqullugu.

(...)"

Inuussutissarsiornermut Suliffeqarnermullu Naalakkersuisoqarfiup 24. februar 2009-mi imatut akivaanga:

"10. februarimit saaffiginnissutersi tunuliaqutsiullugu Inuussutissarsiornermut Suliffeqarnermullu Naalakkersuisoqarfik apeqqutinut saqqummiunneqartunut matumuuna akissuteqarpoq.

1) Qanoq annertutigisunik Atuisartunut Siunnersuisoqatigiit ilaasortaat angalanerminnut ataatsimiinnissanullu piareersarnernut akilersittarpat?

Ad 1) Atuisartunut Siunnersuisoqatigiit ilaasortaasa angalanernut ataatsimiinnernullu ullormusiat Sulisoqarnermut Aqutsisoqarfiup malittarisassat suliarisimasai malillugit pisarpaat. Tamatuma kinguneraa Atuisartunut Siunnersuisoqatigiit ilaasortaat illoqarfigisaminnit aallarnerminniit illoqarfimminnut uternerminnut ullormusianik pisarmata. Taassumalu saniatigut ullunut ataatsimiiffiusunut immikkullu pisoqartillugu piareersarnermut akissarsisarnernut inatsit malillugu ataatsimiinnersiaqarmata.

2) Atuisartunut Siunnersuisoqatigiinniit pisartakkanut qinnuteqaatinik naatsorsuutilluunniit tunngavigalugit qanoq akissarsititsisoqartarpa?

Ad 2) Atuisartunut Siunnersuisoqatigiinniit pisartakkanut qinnuteqaatinik naatsorsuutinilluunnit Naalakkersuisoqarfik/Aqutsisoqarfik tigusaqarsimanngilaq, kisiannili arlalinnik siulittaasuanniit tigusaqarsimalluni.

3) Qanoq akulikitsigisumik Atuisartunut Siunnersuisoqatigiit Naalakkersuisoqarfiullu akornanni ullut qanoq amerlatiginersut akissarsiffissatut naatsorsuiffiussasut isumaqatigiinngissutigineqartarpa?

Ad 3) Atuisartunut Siunnersuisoqatigiinniit pisartakkanik qinnuteqaatinik naatsorsuutinilluunniit tigusisoqarsimanngimmat, Siunnersuisoqatigiit Naalakkersuisoqarfiup/Aqutsisoqarfiullu akornanni isumaqatigiinnginnissamut tunngavissaqarsimanngilaq.

4) Atuisartunut Siunnersuisoqatigiit piumasaqaataannit ullunut ikinnerusunut akissarsititsissalluni Aqutsisoqarfik tunngavissaqartitsiva?

Ad 4) Aap. Missingersuutinut akisussaaffik Naalakkersuisoqarfimmi/Aqutsisoqarfimmiippoq.

Naalakkersuisoqarfik/Aqutsisoqarfik Atuisartunut Siunnersuisoqatigiit qinnuteqaataannik qaangiinnaasarluni isumaqanngilaq. Ataatsimiinnersianik/ullormusianik tunngaviusut nalinginnaasut toqqammavigalugit tunniussisoqartarpoq. Ullormusianik tunniussisarnerit akigititat malittarisassallu Sulisoqarnermik Aqutsisoqarfimmit aalajangersakkat malillugit aqunneqartarput. Ataatsimiinnersianut nassaassaqanngilaq siulittaasutut atukkanut ulapinnartunut siulittaasunut akissarsititsisarnermut kaajallaasitaq eqqaassanngikkaanni, immikkut ittunut malittarisassat Atuisartunut Siunnersuisoqatigiinnut allattorsimasut. Atuisartunut Siunnersuisoqatigiit ataatsimiinneri tamaasa Atuisartunut Siunnersuisoqatigiillu ulluinnarni aqutsisuisa ataatsimiinnerini ataasiarluni ataatsimiinnermut ataasiarluni ataatsimiinnersititsisarneq ileqquusimavoq.

Naalakkersuisoqarfik/Aqutsisoqarfik akissarsititsinissamut qinnuteqaammik Atuisartunut Siunnersuisoqatigiinninngaanniit tigusaqarsimassappat apeqqutaassaaq piviusumik nalilersuinikkut qinnuteqaat akuerineqarsinnaanersoq. Taanna nalilersuineq aallaaveqassaaq Aqutsisoqarfiup tamakkununnga tunngasutigut ingerlatsisarnermini suleriaasia allaaviutillugu."

Inuussutissarsiornermut Suliffeqarnermullu Naalakkersuisoqarfik 10. maj 2009-mi imatut tusarniaavigeqqippara:

"Tusarniaanera 10. februar 2009-meersoq Naalakkersuisoqarfiup 24. februar 2009-mi akissuteqarfigaa.

Aallaqqaasiutitut oqaatigaara siulittaasoq Naalakkersuisoqarfiup akissutaa pillugu oqaaseqaamminik saqqummiussinissaanut periarfississimagiga, taamatuttaarlu allakkat ukua assilinerat siulittaasumut nassiukkiga.

Uanga paasinninnera unaavoq tusarniaaninnut akissummik sukumiisuunngitsumik tigusaqarsimasunga, tassami Atuisartunut Pisisartunullu Siunnersuisoqatigiit ilaasortaat piffissani angalaffiusuni ataatsimiinnernullu piareersarfiusuni ilumut ullormusiaqartinneqartarnersut aningaasarsiaqartinneqartarnersullu uannut suli erseqqarlummat, taamatuttaarlu aningaasarsiaqartitseriaatsimut pineqartumut inatsisitigut tunngavigisaq suli erseqqarluttutut issorinarluni.

Taamaattumik Naalakkersuisoqarfik matumuuna qinnuigaara itisilerutaasunik oqaaseqaateqaqqullugu.

<u>Aningaasaqarsiaqartitsinerup annertussusia tamatumunngalu inatsiseqartitsinikkut tunngavigisaq</u>

Naalakkersuisoqarfiup akissummini innersuutigaa ullormusianik tunniussisarneq amerlassusiliussat malittarisassallu Sulisoqarnermik Aqutsisoqarfimmit aalajangersarneqartut siulittaasutullu sulianut sulerulunnartunut aalajangersimasunut siulittaasunik aningaasarsiaqartitsineq pillugu kaajallaasitakkut aalajangersarneqarsimasut tunngavigalugit aqunneqartoq.

Eqqaasitsissutigaara tusarniaaninni aningaasarsiaqartitsinermut tunngaviusut imarisaat taakkulu kaajallaasitakkut sulinerluunniit pillugu maleruaqqusakkut aalajangersarneqarsimanersut nassuiaammik tigusaqarnissara qinnutigigiga.

Taamaattumik Naalakkersuisoqarfik qinnuigaara malittarisassat Sulisoqarnermik Aqutsisoqarfiup aalajangersarsimasaasa Naalakkersuisoqarfiup akissummini innersuussutigisimasaasa assilineri uannut nassiuteqqulugit.

Naalakkersuisoqarfik aammattaaq qinnuigaara manna paasissutissiissutigeqqullugu, tassalu siulittaasunik aningaasaqarsiaqartitsineq pillugu kaajallaasitaq Naalakkersuisoqarfiup akissummini innersuussutigisaa tassaanersoq Inuussutissarsiornermut, Nunalerinermut Suliffeqarnermullu Pisortaqarfiup Unammilleqatigiinnermik Aalajangiiviginnittartunut, Kalaallit Nunaanni Atuisartunut Pisisartunullu Siunnersuisoqatigiinnut Nunalerinermullu Siunnersuisoqatigiinnut allagaasa 15. juni 2004-meersut assilinerat Naalakkersuisoqarfiup uannut 9. maj 2008-mi nassiussimasaa.

Naalakkersuisoqarfik aamma qinnuigaara Atuisartunut Pisisartunullu Siunnersuisoqatigiit siulittaasuata Ombudsmandimut allagaanit 12. december 2007-imeersunit issuakkat, tusarniaaninni 10. februar 2009-meersumi innersuussutigisakka isummerfigeqqullugit, tassanimi siulittaasup oqaatigimmagu Atuisartunut Pisisartunullu Siunnersuisoqatigiinnut ilaasortat taamaallaat ullunut ataatsimiiffiusunut ullormusiaqartinneqartartut, kisiannili ullunut angalaffiusunut ataatsimiinnernullu piareersarfiusunut ullormusiaqartinneqarneq ajortut.

Atuisartunut Pisisartunullu Siunnersuisoqatigiit siulittaasuata paasissutissiissutaa eqqorpat Naalakkersuisoqarfik qinnuigaara aningaasarsiaqartitseriaaseq taanna aalajangiinermik sumik tunngaveqarnersoq paasissutissiissutigeqqullugu, Naalakkersuisoqarfillu tamatumunnga peqatigitillugu qinnuigaara suliami allagaatit aalajangiinerup taassuma takuneqarsinnaaffiisa assilineri uannut nassiuteqqullugit.

Aningaasarsianik Atuisartunut Pisisartunullu Siunnersuisoqatigiit naatsorsuutaat imaluunniit tunniusseqqusissutaat tunngavigalugit tunniussisoqartarnersoq

Naalakkersuisoqarfik akivoq Atuisartunut Pisisartunullu Siunnersuisoqatigiinnit tunniusseqqusissutinik Naalakkersuisoqarfik tigusaqartarsimanngitsoq, kisiannili siulittaasuata tunniusseqqusissuterpassui Naalakkersuisoqarfiup tigusarsimagai.

Naalakkersuisoqarfik qinnuigaara Atuisartunut Pisisartunullu Siunnersuisoqatigiit siulittaasuata tunniusseqqusissutaasa taakkununngalu akissutit assilineri uannut nassiuteqqullugit.

Naalakkersuisoqarfik aamma qinnuigaara oqartussaasoq sorleq Atuisartunut Pisisartunullu Siunnersuisoqatigiit siulittaasuata aningaasarsianik ullormusianillu tunniusseqqusissutaanik tigusisartuunersoq suliarinnittartuunersorlu paasissutissiissutigeqqullugu.

Naalakkersuisoqarfik ullunut Atuisartunut Pisisartunullu Siunnersuisoqatigiit qinnutigisaannit ikinnerusunut aningaasarsiaqartitsinissamut pisinnaatitaasutut imminut isigiva?

Naalakkersuisoqarfiup apeqqut taanna angerlugu akisimavoq, Naalakkersuisoqarfiup missingersuutinut akisussaasuunera innersuussutigalugu.

Naalakkersuisoqarfik qinnuigaara akissut imatut paasineqassanersoq itisilerisumik nassuiaqqullugu, tassalu Naalakkersuisoqarfik isumaqartoq Aningaasanut Inatsimmi aningaasaliissutit Aningaasanut inatsimmi kontomi 62.30.01-imi Siunnersuisoqatigiinnik Aalajangiisartunillu Aqutsisoqarfiup ingerlatsineranut tamarmiusumut aningaasaliissutaasutut naatsorsuutigisama Atuisartunut Pisisartunullu Siunnersuisoqatigiinni ilaasortat, matumani siulittaasoq ilanngullugu eqqarsaatigalugu, aningaasarsiaqartitsineq pillugu inatsimmi § 18, imm. 1 tunngavigalugu aningaasarsiaqarsinnaatitaanerat ullormusiaqarsinnaatitaanerallu killissalersoraat.

Naalakkersuisoqarfik tamatumunnga atatillugu qinnuigaara ilaasortat piffissanik angalaffiusunik piffissanillu ataatsimiinnernut piareersarfiusunik naatsorsuineri saneqqutissallugit piginnaatitaasutut imminut isiginersoq paasissutissiissutigeqqullugu."

Inuussutissarsiornermut Suliffeqarnermullu Naalakkersuisoqarfimmut tamatuma kingornatigut 18. maj 2009-mi imatut allappunga:

"Naalakkersuisoqarfimmut allakkannut 10. maj 2009-meersunit uiggiullugu nalunaarutigisinnaavara siulittaasup e-mailikkut 14. maj 2009-meersukkut uannut malugeqqullugu oqaatigigaa allakkamini 12. december 2007-imeersuni ullut ataatsimiiffiusut kisimik aningaasarsissutaasarnerannik paasissutissiissummi ataatsimiinnersiutit pineqartut, ullormusialli angalanermut tamarmut tunniunneqartartut.

Taamaattumik Naalakkersuisoqarfik qinnuigaara allakkanni 10. maj 2009-meersuni aningaasarsiaqartitsinerup annertussusia aamma tamatumunnga inatsiseqartitsinermi tunngavigisaq pillugu apeqqutima akineranni Atuisartunut Pisisartunullu Siunnersuisoqatigiinni ilaasortat ulluni ataatsimiiffiusuinnarni ullormusiaqartinneqartarnerannik paasissutissiissutiga isiginiaqqunagu."

Inuussutissarsiornermut Suliffeqarnermullu Naalakkersuisoqarfiup akissutaa imaattoq 17. juni 2009-mi tiguara:

"Qujanaq saaffiginnissutinnut 10. maj 2009-mi ullulerneqartumut, matumani Inatsisartut Ombudsmandiata Inuussutissarsiornermut Suliffeqarnermullu Naalakkersuisoqarfimmik itisileeqqusilluni qinnuiginninneranut. Allakkatigut matumuuna saffiginnissutigineqartut tulleriiaarneri malillugit akissuteqarfigineqarput.

Ataatsimiinnersiutisiaqartitsineq inatsisitigullu tunngavigisaq

Atuisunut ataatsimiititaliani ilaasortat ataatsimiinnerannut atatillugu ataatsimiinnersiutisiaqartitsinermi pisassanik naatsorsuinermi periuseq assersuusiarineqarpoq:

Assersuutigalugu Atuisunut ataatsimiititaliaq Nuummi majip 20-ani 2009-imi ataatsimiinniarpat ilaasortat illoqarfimminniit 19-ani nal. 9.00 aallarpata 21-anilu nal. 14.00 angerlamut apuullutik.

Ilaasortat ataatsimiinnersiutisiaasa naatsorsorneqarneri imatut periuseqarluni suliarineqartarput, tassalu ulloq ataatsimiiffiusussaq 20-at ullormusiaqarfigissavaat immikkullu pisoqartillugu saniatigut aamma ullormusiaqartitsisoqartarpoq, tamatumani ilaasortat ataatsimiinnissamut annertuumik piareersaateqarsimappata. Ataatsimiinnersiutisiat, akileraarutaasussat maannakkut kr. 1.050,-nik annertussuseqarput. Ataatsimiinnersiutisianik tunniussineq Namminersornerullutik Oqartussat akissarsialeriviatigut pisarpoq.

Tamatuma saniatigut piffissami 19-aniit nalunaaquttap 9.00 aamma 21-ani nal. 14.00. akornani akileraaruteqaataanngitsumik ullormusiaqartitsisoqartarpoq, ullormusiassat Aningaasaqarnermik Sulisoqarnermillu Aqutsisoqarfimmit aalajangersarneqartarput, takuuk ullormusiassat annertussusissaannik allattorsimaffik ilanngussaq. (Ilanngussaq 1)

Assersuusiami ullormusiat akileraaruteqaataasussaanngitsut ima annertussuseqassapput: Ullup affai tallimat kr. 213,36-nit inatsimmi § 5, imm. 1 naapertorlugu, tassa katillugit kr. 1.066,80-nit nerisaqarneq immaqa ilanngaatigalugu, tamanna inatsimmi § 7, imm. 3 aamma 10, mm. 1 naapertorlugit, ilaasortat tamanna periarfissarisimappassuk. Tamatuma saniatigut ineqarneq, angallassineq immaqalu nerisaqarneq ilanngullugu allattoqarfiup akilertarpai.

Periuseq tamanna Unammilleqatigiinneq pillugu Ataatsimiititaliap Allattoqarfianit atorneqarpoq aamma Kalaallit Nunaanni Atuisartut Siunnersuisoqatigiivinit maannakkullu aamma Aqutsisoqarfimmit atorneqarluni, Siunnersuisoqatigiit allattoqarfiannik isumaginnittuusoq.

Kalaallit Nunaanni Atuisartut Siunnersuisoqatigiivisa ullormusiaqartarnerat pillugu kaajallaasitaqanngilaq.

Naalakkersuisoqarfimmili Naalakkersuisunullu ilaasortamit ataatsimiititaliami ataatsimiinnersiutisiaqartitsinermi periusaasoq ilisimaneqarpoq, arlaleriarlunilu Siunnersuisoqatigiit siulittaasuannut ilisimasaq tamanna pillugu tamatumalu allanngortinneqarnissaanut pissutissaqanngitsoq allagaqartoqartareerpoq.

Siulittaasup ataatsimiinnersiutisiaanut tunngatillugu tamatumani kaajallaasitaqarnersoq pillugu apeqqummut lnuussutissarsiornermut Suliffeqarnermullu Naalakkersuisoqarfimmit allakkanut 15. juli 2004-meersunut akissutigineqartunut assingunersoq, Ombudsmandip allagaani qupperneq 2-mi immikkoortoq 3 malillugu, Naalakkersuisoqarfiup uppernarsarlugu oqaatigissavaa kaajallaasitaq taannaammat innersuunneqarnikuusoq.

<u>Naatsorsuusiat malillugit imaluunniit aningaasanik tunniussinissamik piumasaqaatit tunngavigalugit Atuisartut Ataatsimiititaliaannit tunniussisoqartarnersoq?</u>

Kalaallit Nunaanni Atuisartut Siunnersuisoqatigiivinit naatsorsuusianik imaluunniit aningaasanik tunniusseqqusinernik tigusaqartoqarneq ajorpoq. Aamma siulittaasumiit. Taamaattorli siulittaasoq arlaleriarluni ullormusiaqartitsisarneq pillugu periutsip allanngortinneqarnissaa siunertaralugu saaffiginnissuteqartarsimavoq. Saaffiginnittarnerit taakkua akineqartarput periutsimillu allannguinissaq akuersaarneqarnani, tamanna Naalakkersuisunut ilaasortap/Naalakkersuisoqarfiup Siunnersuisoqatigiit siulittaasuannut allagarisai malillugit. (llanngussaq 2)

Atuisartut Siunnersuisoqatigiivi qinnuiginnissappata aqutsisuni tamanna suliarineqassaaq siunnersuisoqatigiinni ataatsimiititalianut ataatsimiinnersiutisiaqartitsinermi periuserineqartoq naapertorlugu.

<u>Atuisartut Siunnersuisoqatigiivinit ullunit qinnutigineqartuniit ikinnerusunik ataatsimiinnersiutisiaqartitsinissarnut Naalakkersuisoqarfik pisussaatippa?</u>

Kalaallit Nunaanni Atuisartut Siunnersuisoqatigiivinut ataatsimiinnersiutisiaqartitsineq konto pingaarnermit 62.30.01 aningaasalerneqartarmat, tamanna eqqortuuvoq. Tamatumani aqutsisoqarnermut pisortaq […], Atuisartut Siunnersuisoqatigiivisa aningaasaqarneranut akisussaasuuvoq. Ukiut tamaasa konto pingaarnermut 62.30.01 Atuisartut Siunnersuisoqatigiivisa ataatsimiinnissaannut aningaasanik immikkoortitsisoqartarpoq, tassunga ilanngullugit siulittaasup ilaasortallu ullormusiassaat, killiliussarlu tamanna Kalaallit Nunaanni Atuisartut Siunnersuisoqatigiivisa soorunalimi malittussaavaat. Eqqunngitsumik aningaasanik tunniussisoqassagaluarpat imaluunniit naatsorsuutinik tunniussisoqarluni, erseqqissaasikkamik aningaasanik naatsorsuusianilluunniit tunniussisinissamik qinnutiginnittoqassagaluarpat Kalaallit Nunaanni Atuisartut Siunnersuisoqatigiivisa nalinginnaasumik periuserisaata saniatigut Aqutsisoqarfimmiit qinnutigineqartoq tamanna akuersaarneqassanersoq naliliiffigineqartarpoq."

Inatsisilerinermi pisortaq Michael Mikkelsen Aqutsisoqarfiup pisortaanut Atuisartunut Pisisartunullu Siunnersuisoqatigiinni ilaasortanut aningaasarsianik ullormusianillu tun-

niussisarnermi periaaseq pillugu oqarasuaatikkut ilassutaasumik 10. juni 2009-mi tusarniaavoq.

Aqutsisoqarfiup pisortaa nassuiaalluni oqarpoq Atuisartunut Pisisartunullu Siunnersuisoqatigiit ulluinnarnilu aqutsisut ataatsimiinnerisa kingornatigut tunniusseqqusissutit Atuisartunut Pisisartunullu Siunnersuisoqatigiit allattoqarfiata Namminersornerullutik Oqartussat, massakkut Namminersorlutik Oqartussat, akissarsialeriffimmut suliarisarai.

Ullut ataatsimiiffiusut aallartinneri tamaasa ullormut ataatsimut aningaasarsiassat tunniunneqarnissaat allattoqarfiup qinnutigisarpaa, tamatumalu saniatigut ataatsimiinnernut piareersarnersiutit tunniunneqarnissaat qinnutigisarlugu, tamanna allattoqarfimmut uppernarsaaserneqarsimagaangat.

Ullormusiat allattoqarfimmit toqqaannartumik tunniunneqartarput, ataatsimiinnerup kingornatigut angalanernut naatsorsuutit tunngavigalugit.

Tamatuma kingornatigut imaattunik oqaaseqaateqarpunga:

"Suliamik uanga killissalersuinera

Siulittaasumut allakkatigut 28. april 2008-meersutigut aalajangerpunga misissuinera Atuisunut Pisisartunullu Siunnersuisoqatigiit siulittaasuata (ilaasortallu allat) ulluni angalaffiusuni imaluunniit ataatsimiinnerit avataasigut piffissamik atuinerni aningaasarsiaqartinneqartannginnerisa Inatsisartuni Naalakkersuisunilu il.il. ilaasortat aningaasarsiaqartitaanerat il.il. pillugit Inatsisartut inatsisaanni nr. 22-mi, 18. december 2003-meersumi (tulliuttuni aningaasarsiaqartitsineq pillugu inatsimmik 2003-meersumik taaneqartartussami) § 18, imm. 1-imut naapertuuttuunera pillugu apeqqummut tunngasut killissalerniarlugu.

Taamaalilluni tulliuttuni allaaserinninninni aningaasarsiaqartitsineq pillugu inatsimmi 2003-meersumi § 18, imm. 1-imi "ullormut ataatsimut […] aningaasarsiaqartitsisoqassaaq"-mik allassimasut qanoq paasineqarnissaannik nassuiaaneq pineqarpoq.

Inatsisikkut tunngavigisamik uanga allaaserinninnera

Aningaasarsiaqartitsineq pillugu inatsimmi § 18, imm. 1 tamarmiulluni imaattunik oqaasertaqarpoq:

> *"§ 18. Inatsisartuni ilaasortaanngitsunut ataatsimiititaliani, nævnini sinniisoqarfinnilu Namminersornerullutik Oqartussat sinnerlugit atuuffimmik isumaginnittunut ullormut ataatsimut aningaasarsianik § 1, imm. 1-imi taaneqartut 1/365-erarterutaannik aningaasarsiaqartitsisoqassaaq. Aammattaaq najugarisaq qimallugu ataatsimiinnermut peqataanermi angalanermut ineqarnermullu akiliussisoqassaaq kiisalu ullormusianik maleruagassat tjenestemandinut atuuttut naapertorlugit tunniussisoqartassaaq.*
>
> *Imm. 2. Inatsisartuni ilaasortaanngitsunut ataatsimiititaliani, nævnini sinniisoqarfinnilu imm. 1-imi taaneqartuni immikkut annertuumik suliassaqarfiusumik siulittaasuuffimmik atuuffilinnut tapisianik Naalakkersuisut aalajangersaasinnaapput. Tapisiat qaammammoor-*

tumik siumoortumik tunniunneqartassapput, tunniunneqartarunnaassallutillu siulittaasuunerup atuukkunnaarneranit qaammatip naanerani, Naalakkersuisulluunniit atuukkunnaartitsinissamik aalajangiippata."

Inatsisissatut siunnersuutip suliarineqarneranut atatillugu aalajangersagaq taanna pillugu oqaaseqaatit imaattut Inatsisartut ilaatippaat:

"Aalajangersakkami pineqarput Inatsisartuni ilaasortaanngitsut ataatsimiititaliani, nævnini sinniisuutitaqarfinnilu Namminersornerullutik Oqartussat sinnerlugit qinigaaffimmik ingerlataqartut aningaasarsiaat tapisiaallu.

Piaarinaatsoornerunngilaq tamanut atuuttussiamik oqaasertaliineq. Soorlu inatsit naapertorlugu Inatsisartunit Naalakkersuisuinilluunniit pilersitamik ataatsimiititaliaqarsinnaavoq, aammali ataatsimiititaliaq pineqartoq allaffeqarfikkoortumik pilersinneqarsimasinnaavoq. Kikkorliit ilaasortamik toqqaasimanerat aalajangiisuunngilaq. Aalajangiisuusoq tassaavoq Namminersornerullutik Oqartussat sinnerlugit sinniisuutitaaneq. Tunngavissaatinneqarsinnaavoq/aalajangerneqarsinnaavoq (assersuutigalugu inatsisit naapertorlugit) pineqartut tassaassasut soqutigisat tunngavigalugit nævnini siunnersuisoqatigiinnilu sinniisuutitat. Ilaasortat ataasiakkaat immikkut soqutigisanik isumagisaqarnitik pissutigalugit Namminersornerullutik Oqartussat sinnerlugit sinniisuutitaanngitsutut isigineqarnissaat tamatuma kingunerissanngilaa, tassami Namminersornerullutik Oqartussat namminneerpiarlutik soqutigisat taamatut oqimaaqatigiissaarnissaat kissaatigisimassavaat aammalu suliassat Namminersornerullutik Oqartussat sinnerlugit isumannaajarneqartarlutik.

Aalajangersimasumik toqqammaveqartumik naliliinikkut aalajangerneqassaaq ullut qassit qinigaaffiup isumagineqarneranut atugassatut isigineqarnersut. Taamaalilluni siunnersuisoqatigiinni nævninilu qinigaanermik isumaginninnermi ullut ataatsimiiffiit saniatigut piareersaanerit piffissarlu angalanermut atorneqartoq ilaatinneqassapput.

Aningaasarsiaqartitsinermut inatsit atuuttoq assigalugu nævnini siunnersuisoqatigiinnilu il.il. ilaasortat ullormusiaqartitaasassapput.

Aningaasarsiaqartitsinermut inatsit atuuttoq naapertorlugu immikkut annertuumik suliassaqarfigisanik siulittaasuuffeqartut immikkut aningaasarsiaqartitaasinnaanerat Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliamit akuersissutigineqaqqaartartussaavoq. Naatsorsuutigineqarmat nalinginnaasumik aningaasaliissutit iluini taamatut aningaasarsiaqartitsisoqartassasoq siunnersuutigineqarpoq Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliap taamatut aningaasarsiaqartitsinissat akuersissutigeqqaartariaarutissagai."

Inatsisartut suliamik suliarinninnerat pillugu imaqarniliamit tamanut saqqummiunneqartumit erserpoq § 18 immikkoortillugu oqaluuserineqarsimanngitsoq.

Ullut qassit suliamut atorneqarsimanersut pisumi naliliiffigineqassatillugu tamatuma malittarisassanik nammineq ilumi atugassanik pisussaaffigalugu naliliisussaatitaa-

nermik mattussisunik annertuumilluunniit killiliisunik aalajangersaasoqarnissaa mattuppaa.

Taamaattumik Inuussutissarsiornermut Suliffeqarnermullu Naalakkersuisoqarfiup naliliinera siulittaasumut akissummit 20. maj 2008-meersumit ersertoq uanga isumaqatigisinnaanngilara, tassanimi oqaatigineqarmat ullunut angalaffiusunut ataatsimiinnissamullu piareersarnermut qaqutigorujussuaannaq aningaasarsiaqartitsisoqarsinnaasoq.

Tamatuma pissuseqataanik suliap oqimaassusianik ataatsimut naliliineq tunngavigalugu ullut ataatsimiiffiusut saniatigut aningaasarsiaqartitsinissamut aallaavimmik aalajangersaasoqarsinnaanngilaq.

Taamaattumik ullut qassit suliap isumagineranut atorneqarnerannik aalajangiiniarnermi suliaq isumagissagaanni suut pisariaqartuunerat pingaartillugu isiginiarneqartariaqarpoq.

Ataatsimiinnissamut piareersarnermut atatillugu suliat suliarineqartussat amerlassusiat, suliat annertussusiat pisariussusiallu isiginiarneqartariaqarput.

Ullut angalaffiusut aningaasarsiaqaataasinnaanerannik apeqqummut atatillugu tassani ataatsimiinneq piffissap angalaffissap sapinngisamik sivikinnerpaap atorneqarnissaa siunertaralugu piareersarneqarsimanersoq apeqqutaasariaqarpoq.

Ataqatigiinneqarnermi tassani ataatsimiinnerup pisariaqartuuneranik imaluunniit Atuisartunut Pisisartunullu Siunnersuisoqatigiit katersuullutik assersuutigalugu oqarasuaatikkut ataatsimiinnikkut, video aqqutigalugu ataatsimiinnikkut imaluunniit allakkatigut taasinikkut aalajangiisinnaasimanerannik naliliineq ilaatinneqartariaqarpoq. Tassani aamma ilaavoq Siunnersuisoqatigiit aalajangiisinnaassuseqassappata ilaasortat tamarmik najuunnissaat piumasaqaataanersoq.

Pissutsini taakkunani Siunnersuisoqatigiit sulinerannut inatsisitigut tunngavigisaq imaluunniit ulluinnarni aqutsisut sulineranni suleriaasissatut aalajangersakkat apeqqutaapput.

Atuisartunut Pisisartunullu Siunnersuisoqatigiit sulinerat ileqquusutut ataatsimiittoqartarnissaanik Siunnersuisoqatigiillu ilaasortaasa qanoq amerlatigisut peqataanissaannik piumasaqaateqarfiuneranik uanga naliliinissara misissuinermut matumunnga killissarititaasut avataanniippoq.

<u>Aningaasarsiat illua'tungaanilu akiliunneqarluni angalaneq najugaqartitaanerlu aamma ullormusiat</u>

Siunnersuisoqatigiinnik Aalajangiisartunillu Aqutsisoqarfiup siulittaasumut allakkamini 20. maj 2008-meersumi tunngavilersuutitut oqaatigaa aningaasarsiaqartitsineq pillugu inatsimmi § 18, imm. 1 nassuiarlugu imatut paasineqassasoq ullut angalaffiusut taamaallaat ullormusiaqaataasinnaasut.

Taanna pillugu oqaatigaara aningaasarsiaqartitsineq pillugu malittarisassani ullormusiat pillugit malittarisassat saniatigut allanik siunertaqartut.

Aningaasaqarsiaqartitsineq pillugu inatsisip 2003-meersup Inatsisartunut, Naalakkersuisunut il.il. ilaasortat aningaasarsiaqartitaanerat il.il. kiisalu Landsrådimut, I-

natsisartunut, Naalakkersuisunut il.il. ilaasortaasimasut soraarnerussutisiaqartinneqarnerat pillugit Inatsisartut inatsisaat nr. 11, 28. oktober 1993-imeersoq taarserpaa, tassanngalu ilaatigut makku erserput:

"§ 12. Inatsisartunut ilaasortaanngitsut ataatsimiititalianut sinniisoqarfinnullu il.il. Inatsisartunit pilersinneqarsimasunut ilaasortatut Inatsisartunit toqqarneqarsimasut ullormut aningaasarsiaqartinneqassapput aningaasarsiat § 1, imm. 1-imi taaneqartut 1/365-erarterutaasa amerlaqataannik. Aammattaaq najugarisap avataani ataatsimiinnermut peqataanermut ullormusiaqartitsisoqassaaq malittarisassat tjenestemandinut atuuttut malillugit.

Imm. 2. Inatsisartunut ilaasortaanngitsut Namminersornerullutik Oqartussat sinnerlugit sinniisuutitaalersut ullormut aningaasarsiaqartinneqassapput aningaasarsiat § 1, imm. 1-imi taaneqartut 1/365-erarterutaannik.

Imm. 3. Inatsisartunut ilaasortaanngitsut ataatsimiititalianut sinniisoqarfinnullu Inatsisartunit imaluunniit Naalakkersuisunit pilersinneqarsimasunut immikkut annertuumik suliassaqarfiusunut siulittaasutut toqqarneqarsimasut Naalakkersuisut aningaasarsiaqartissinnaavaat tamanna aningaasaqarnermut ataatsimiititaliap akuersissutigippagu. Aningaasarsiat taakku ukiumut ataatsimut aalajangerneqartassapput aningaasanut inatsisip akuersissutigineqarneranut atasumik, taakkulu tunniunneqartassapput qaammammoortumik siumoortumik. Aningaasarsiat taakku tunniunneqartarunnaassapput qaammatip siulittaasuujunnaarfiup naaneranit imaluunniit Naalakkersuisut aalajangiippata atorunnaassasut."

Aningaasarsiaqartitsineq pillugu malittarisassat 1993-imi allanngortinneqarnerat Naalakkersuisunut nalunaarusiamik 23. september 1993-imeersumik atorfilittaqatigiinnit Inatsisartut Allattoqarfianni pisortamit aqunneqartunit suliarineqartumik tunngaveqarpoq. Nalunaarusiaq taanna "Inatsisartut Allattoqarfiat"-nit saqqummersinneqartutut allassimavoq.

Nalunaarusiami Inatsisartuni ilaasortaanngitsut peqataanerat pillugu immikkoortumi 5.3.-mi imaattunik allassimasoqarpoq:

"Suliffiuteqarfinni aqutsisuusuni siunnersuisuusunilu arlalinni aamma inuit Inatsisartuni ilaasortaanngitsut peqataasarput, pisunilu arlalinni aamma siulittaasuullutik. Inuit Inatsisartuni ilaasortaanngitsut toqqarneqarsimanerannut tunuliaqutaasoq tassaasinnaavoq pineqartut taakku soqutigisaqaqatigiiffinnut sinniisuunerat immikkulluunniit ilisimasaqartuunerat.

Siunnersuutigineqarpoq aningaasarsiaqartitsineq pillugu inatsimmi ilaasortaanngitsut ataatsimiititaliani sulinermut peqataanerannut assigiiaartumik tunngaveqarluni akissaatit inissisimaffianni 31-mi ukiumoortumik akissarsiat 1/365-erarterutaannik aningaasarsiaqartitsineq atatiinnarneqassasoq.

Tamatuma saniatigut allannguuteqartitsisoqarnissaa siunertarineqanngilaq, pisortani atorfeqartitaasut pillugit immikkoortumi 5.4.-mi taaneqartut saniatigut. Ataatsimiinnersiutitut aalajangersarneqartoq pisortanit suliassaqartitaaneq pillugu malittarisassat (ilanngussaq F.1) eqqarsaatigalugit "akissarsiaqaataanngitsumik sulinertut" isigineqartariaqarpoq, siu-

nertaasorlu tassaavoq sulinikkut isertitatigut annaasat matussuserneqarnissaat." (Atorfeqarfimmi nutsigaavoq)

Aningaasarsiaqartitsineq pillugu inatsimmi taaguummik "aningaasarsiat"-nik atuineq Kalaallit Nunaata landstingia pillugu landstingip inatsisaani nr. 1-imi, 7. maj 1979-imeersumi § 27-mik aallaaveqarpoq:

"§ 27. Landstingip ataatsimiinnerinut udvalginullu landstingimit pilersinneqarsimasunut peqataanermut landstingip erseqqinnerusumik aalajangiinera malillugu aningaasarsiaqartitsineqarlunilu ullormusiaqartitsineqassaaq.

Imm. 2. Landstingimut ilaasortatut imaluunniit udvalgimut landstingimit pilersinneqarsimasumut ilaasortatut sulinermut atasumik angalanernut landstingip erseqqinnerusumik aalajangiinera malillugu angalanermut najugaqarnermullu il.il. taartisiaqartitsineqassaaq.

Imm. 3. Aammattaaq landstingi kiffartuullugu sulinermi ilaasortat telegrammernermut aningaasartuutinullu allanut akiliussissutigigallarsimasaat regninngiliorneri malillugit landskassimut utertinneqassapput."

Inatsisissatut siunnersuummi kapitali VI § 27-p inissisimaffia pillugu oqaaseqaatinit erserpoq aalajangersakkap taassuma malittarisassat periaaserlu Landsrådip ulluinnarni aqutsisuinut atuuttoq assigigaa.

Landsrådi pillugu malittarisassat Kunngip Kalaallit Nunaanni Landsrådi pillugu peqqussutaani § 6-ikkut atulersinneqarput:

"Landsrådip ataatsimiinnerini ataatsimiititaliallu taassuma ilaasortaasa akornanni pilersinneqarsimasut ataatsimiinnerini peqataanermut ilaasortat tamanik amerlassusii Landsrådimit aalajangersarneqartunik aningaasarsiaqartinneqassasut Landsrådip aalajangersinnaavaa.

Imm. 2. Landsrådimi ilaasortatut sulinerup isumagineranut atatillugu angalanernut angallanneqarnermut ajunngitsorsiaqartitsisoqarnissaa kiisalu najugarisamit peqannginnermut ajunngitsorsiaqartitsisoqarnissaa Landsrådip akuerisinnaavaa.

Imm. 3. Aningaasarsiat, angallanneqarnermut ajunngitsorsiat il.il. Landsrådillu sulineranut attuumassuteqartumik aningaasartuutit allat landskassimit akilerneqassapput." (Atorfeqarfimmi nutsigaavoq)

Peqqussutip taassuma Kalaallit Nunaanni Landsrådi kommunalbestyrelsillu il.il. pillugit inatsimmi nr. 271-imi, 27. maj 1950-imeersumi § 11-mik tunngaveqartup Grønlands Styrelsi pillugu inatsimmi 18. april 1925-meersumi aqutsineq pillugu malittarisassat pisoqqat taarserpai, § 19-imillu makku erserput:

"Aningaasartuutit Landsrådip ataatsimiinnerinut attuumassuteqartut, matumani ilaasortat Nunamut Namminermut Ministerip erseqqinnerusumik aalajangersaanera tunngavigalugu ataatsimiinnersiutaat angalanermullu aningaasartuutit landskassimit pineqartumut akilerneqassapput, taamaattorli ilaasortat ataatsimiiffissamut angalanerat aaqqissuunneqassallu-

ni taakku inuussutissarsiutiminnit sapinngisamik sivikinnerpaamik peqanngissinnaalersillugit." (Atorfeqarfimmi nutsigaavoq)

Taamaalilluni Inatsisartuni ilaasortat, taakkulu sioqqullugit Landsrådimi ilaasortat aningaasarsiaqartinneqarnerat pillugu malittarisassani illua'tungaani aningaasarsiat/ataatsimiinnersiutit illua'tungaanilu angalanernut atatillugu aningaasartuutinut matussutissat tamatigut immikkoortisimaneqartarsimapput. Tassani inatsisip 1993-imi allanngortinneqarneranut atatillugu aamma ilaavoq aningaasarsiaqartitsinermik aaqqissuussinerup pineqartut sulinikkut isertitanik annaasaasa taarsiivigineqarnissaannik siunertaqarnermik tunngaveqarnerup erseqqissumik oqaatigineqarnera.

Ullormusiat angalanermullu ajunngitsorsiassat allat pillugit malittarisassat eqqarsaatigalugit oqaatigaara ajunngitsorsiassat taakku malittarisassat tjenestemandinut atuuttut tunngavigalugit tunniunneqartarmata tamatumani pineqartut tassaasut tunniunneqartartut, pisortat sinnerlugit akilerneqartartut, tunngavillu manna tunngavigalugu tunniunneqartartut, tassalu suliffigisamit peqannginneq pissutigalugu tjenestemandip aningaasartuutiginerusariaqagaatut naatsorsuutigineqartut sinnernagit amerlassusilerlugit naatsorsorneqartassasut.[15]

Taamaalilluni aningaasarsiat imaluunniit sulinikkut isertitatigut annaasanut taarsiissutit pineqanngillat, pineqartulli tassaallutik suliamut atatillugu ingerlatat nassatarisaannik aningaasartuutaanerusunut ajunngitsorsiassat.

Tamatuma manna nassataraa, tassalu akiliunneqarluni angalaneq najugaqarnerlu aamma ullormusiat pillugit malittarisassani Atuisartunut Pisisartunullu Siunnersuisoqatigiinni ilaasortat ulluni angalaffiusuni aningaasarsiaqarsinnaatitaanersut takuneqarsinnaanngitsoq.

Aningaasarsiat tamatuma kingornatigut sulinermut aningaasarsiatut taaneqarsinnaapput, angalanermulli najugaqarnermullu, matumani ullormusiat ilanngullugit eqqarsatigalugit, aningaasartuutit matussuserneqartarnerat tassaalluni pineqartup suliaminik isumaginninnerminut atatillugu aningaasartuutiginerusaanut taarsiissuteqarneq.

<u>Sulianik Atuisartunut Pisisartunullu Siunnersuisoqatigiinni ilaasortat aningaasarsiaqartinneqarnerannut tunngasunik suliarinninneq</u>

Inatsisilerinermi pisortama Siunnersuisoqatigiinnik Aalajangiisartunillu Aqutsisoqarfiup pisortaanik tusarniaaneranit erserpoq Atuisartunut Pisisartunullu Siunnersuisoqatigiinni ilaasortat aningaasarsiaat Siunnersuisoqatigiit ataatsimiinnerisa kingornatigut Siunnersuisoqatigiit allattoqarfiannit tunniunneqartartut, Naalakkersuisut akissarsialeriffiat aqqutigalugu, ullormusiallu aamma angalanermut aningaasartuutit allat allattoqarfimmit toqqaannartumik akilerneqartartut.

Tamatumunnga peqatigitillugu suliamik qulaani allaaserinninninnit erserpoq Atuisartunut Pisisartunullu Siunnersuisoqatigiit siulittaasuata aamma Atuisartunut Pisisartu-

15) Poul Andersen, "Dansk Forvaltningsret", pingajussaanik naqitertitaq, 1956, qupperneq 182.

nullu Siunnersuisoqatigiit allattoqarfiata aningaasarsiat naatsorsorneqarnerat pisuni arlalinni isumaqatigiinngissutigisarsimagaat.

Taamaattumik aningaasarsiat suut Siunnersuisoqatigiinni ilaasortanut tunniunneqarnissaat aalajangiinermi Atuisartunut Pisisartunullu Siunnersuisoqatigiit allattoqarfiata massakkut periaasia immikkut naliliiffigaara.

Aningaasaqarsiaqartitsineq pillugu inatsimmi 2003-meersumi § 18 Naalakkersuisunit aqunneqarpoq. Taamaattorli aalajangersakkamik aqutsineq qitiusumik allaffeqarfissuarmiinnersoq imaluunniit oqartussaasuni aalajangersakkami pineqartuniinnersoq aalajangersakkami isummerfigineqarsimanngilaq.

Aalajangersagaq taanna imarisani malillugu "ataatsimiititalianut, nævninut sinniisoqarfinnullu" tunngasuuvoq, taamaattumillu ataatsimoorluni aalajangiiviusartunut immikkut sammititaasariaqarluni, tamannalumi imm. 2-mi siulittaasup sulinera pillugu aalajangersakkamut aamma erseqqissarneqarpoq.

Siunnersuisoqatigiit taamaattut aqutsinermi qullersariiaarnermi ilaanngillat, taamaattumillu oqartussaasunit taakkunannga taakkununngalu aqutsinermut piginnaatitaanernik nalinginnaasunik inatsisikkut aalajangersagaanngitsunik peqanngilaq.[16]

Taamaattumik § 18, imm. 1-imi aalajangersakkap qanoq paasineqarnissaa aallaavik taanna aallaavigalugu nassuiarneqartariaqarpoq.

Taamaattumik uanga paasinninnera malillugu matuma ilimaginissaa qaninnerpaajuvoq, tassalu aalajangersakkap taassuma qanoq paasineqarnissaanik pingaarnerusutigut nassuiaaneq Naalakkersuisut qitiusumik allaffeqarfissuata ataaniittoq, piffissamilli atugassiissutinillu allanik atuinerup pisariaqartinneqarneranik naliliineq Siunnersuisoqatigiit pineqartut, ilaasortaat aalajangersagaq tunngavigalugu sulinerminnut aningaasarsiaqartinneqartussat, ataaniittoq.

Tamatuma matuma piumasaqaataanera nassataraa, tassalu apeqqutit aningaasarsiaqartitsinermut tunngaviusumut attuumassuteqartut aalajangiivigineqarnerisa suliamik isumaginninnermi piffissamik atuinerup naatsorsorneqarneranit immikkoortisimaneqarnissaat pisariaqartoq.

Atuisartunut Pisisartunullu Siunnersuisoqatigiit, tuniniaasarneq, nalunaaqutsersuisarneq, akit aamma Atuisartunut Pisisartunullu Maalaaruteqartarfittut Ataatsimiititaliaq pillugit Inatsisartut inatsisaanni nr. 10-mi, 13. november 1986-imeersumi § 2-mit erserpoq Atuisartunut Pisisartunullu allattoqarfeqarnera Niuernermut Angallannermullu Pisortaqarfimmit imaluunniit Naalakkersuisut tamatumunnga piginnaatitaanit isumagineqartoq.

Aalajangersagaq taanna Atuisartunut Pisisartunullu Siunnersuisoqatigiit, tuniniaasarneq, nalunaaqutsersuisarneq, akit aamma Atuisartunut pisisartunullu Maalaaruteqartarfittut Ataatsimiititaliaq pillugit Inatsisartut inatsisaata allannguutaa pillugu I-

16) Hans Gammeltoft-Hansen, "Forvaltningsret", aappassaanik naqitertitaq, 2002, qupperneq 143.

natsisartut inatsisaanni nr. 1-imi, 28. februar 1994-imeersumi imatut oqaasertalerneqarpoq:

> *"Atuisartunut Pisisartunullu Siunnersuisoqatigiit allattoqarfeqarnikkut suliassaat Atuisartunut Pisisartunullu Siunnersuisoqatigiit allattoqarfiannit isumagineqassapput."*

Aalajangersagaq taanna piareersarlugu sulianit erserpoq inatsisip allanngortinneqarnera Atuisartunut Pisisartunullu Siunnersuisoqatigiit allattoqarfeqarfiata Naalakkersuisut qitiusumik allaffeqarfissuat eqqarsaatigalugu tassunga attuumassuteqanngitsumik inissinneqarnissaanik siunertaqartoq, Atuisartunut Pisisartunullu Siunnersuisoqatigiit aaqqissuussaanikkut inissisimanerannik Inatsisartut 1993-imi ukiakkut ataatsimiinnerminni oqaluuserinninnerat tunngavigalugu.

Atuisartunut Pisisartunullu Siunnersuisoqatigiit, tuniniaasarneq, nalunaaqutsersuisarneq, akit aamma Atuisartunut Pisisartunullu Maalaaruteqartarfittut Ataatsimiititaliaq pillugit Inatsisartut inatsisaata allanngortinneqarneranik Inatsisartut inatsisaatigut nr. 4-kkut, 21. maj 2002-meersukkut § 27-mi imm. 9 nutaaq imaattunik oqaasertalik ilanngunneqarpoq:

> *"Atuisartunut pisisartunullu Maalaaruteqartarfittut Ataatsimiititaliap allattoqarfeqarnera Atuisartunut Pisisartunullu Siunnersuisoqatigiinnit isumagineqassaaq."*

Inatsisip allannguutaa taanna piareersarlugu sulianit erserpoq taanna tassaasoq Kalaallit Nunaanni Atuisartunut Pisisartunullu Siunnersuisoqatigiit allattoqarfiata Atuisartunut Pisisartunullu Siunnersuisoqatigiit aamma Unammilleqatigiinnermi Aalajangiisartut ataatsimut allaffeqarfiannik 1. januar 2002-mi pilersitsinikkut nukittorsarneqarnerata kingunerigaa.

Taamaalilluni Unammilleqatigiinnermi Aalajangiisartut aamma Kalaallit Nunanni Atuisartunut Pisisartunullu Siunnersuisoqatigiit ataatsimut allattoqarfiata Atuisartunut Pisisartunullu Siunnersuisoqatigiit siulittaasuannik aningaasarsiaqartitsineq pillugu oqaloqatiginninnermik 2007-ip naanerata tungaanut ingerlataqarsimasup pilersinneqarnera Atuisartunut Pisisartunullu Siunnersuisoqatigiit allattoqarfeqarnerata qitiusumik allaffeqarfissuarmut utertinneqarneranut takussutissaanngilaq.

Naalakkersuisut qitiusumik allaffeqarfissuanni aaqqissuussinermik 1. januar 2008-mi allanngortitsinermut atatillugu Inussutissarsiornermut, Suliffeqarnermut Inuussutissarsiutinillu Ilinniartitsinermut Naalakkersuisoqarfimmi nutaami immikkoortortaqarfimmik Siunnersuisoqatigiinnik Aalajangiisartunillu Aqutsisoqarfimmik taaneqartoq pilersinneqarpoq.

Paasissutissanit apeqqutinut arlalinnut aaqqissuussinermik allanngortiterineq pillugu apeqqutigisimasannut atatillugit Naalakkersuisunit tigusannit erserpoq ataatsimoor-

tumik allattoqarfik taanna Siunnersuisoqatigiinnik Aalajangiisartunillu Aqutsisoqarfiup ataanut 1. januar 2008-mi inissinneqartoq.

Tamatuma Atuisartunut Pisisartunullu Siunnersuisoqatigiinni ilaasortat aningaasarsiaqartinneqarnerannik ingerlatsinermi pisinnaatitaanermik inissiineq eqqarsaatigalugu ajornartorsiut immikkut ittoq pilersippaa.

Taamaalilluni manna erseqqarluttutut isikkoqarpoq, tassalu sulianik suliarinninneq Siunnersuisoqatigiinnik Aalajangiisartunillu Aqutsisoqarfiup pisortaata Atuisartunut Pisisartunullu Siunnersuisoqatigiinni ilaasortat aningaasarsiaqartinneqarnerannut atatillugu immikkoortortaqarfimmi tassani pisartutut nassuiagaa Naalakkersuisut imaluunniit Atuisartunut Pisisartunullu Siunnersuisoqatigiit sinnerlugit pisarnersoq.

Suliap ingerlasimaneranik allaaserisanni Atuisartunut Pisisartunullu Siunnersuisoqatigiit sulianik aaqqissuussineq pillugu apeqqut aningaasarsiaqartitsineq pillugu inatsisip qanoq paasineqarnissaanik nassuiaaneq pillugu apeqqummit immikkoortisimaneqarsorinanngilaq, taamatullu immikkoortisimatitsiniarneq Atuisartunut Pisisartunullu Siunnersuisoqatigiit allattoqarfiata Siunnersuisoqatigiinnik Aalajangiisartunillu Aqutsisoqarfiup ataanut inissinneqarneratigut suli ajornarnerulersinneqarpoq.

Atuisartunut Pisisartunullu Siunnersuisoqatigiit allattoqarfiata suliatigut Naalakkersuisut aningaasarsiaqartitsineq pillugu inatsimmik aqutsinermi Naalakkersuisut suliassaannit immikkoortisimaneqannginnera naammaginanngitsutut isigaara. Suliassat piffimmut ataatsimut inissinneqarsimanerat pitsaanngitsumik ingerlaannaq imatut kinguneqarpoq, tassalu Atuisartunut Pisisartunullu Siunnersuisoqatigiit ingerlataasa Naalakkersuisut naalakkiuteqarfigisinnaanngisaannut ilaasut Naalakkersuisunilu ilaasortanik akisussaatitsisarnermi pineqartunut ilaatinneqanngitsut Naalakkersuisut naalakkersuisoqarfimminni aningaasarsiaqartitsineq pillugu apeqqutip aqunneqarnerani suliassaat eqqarsaatigalugit killissarititaasa erseqqarlussisinneqarnerat.

Tamatumunnga peqatigitillugu uanga paasinninnera unaavoq Atuisartunut Pisisartunullu Siunnersuisoqatigiit allattoqarfiata Inuussutissarsiornermut, Suliffeqarnermut Inuussutissarsiutinillu Ilinniartitsinermut Naalakkersuisoqarfimmi Siunnersuisoqatigiinnik Aalajangiisartunillu Aqutsisoqarfimmut inissinneqarnera Siunnersuisoqatigiit allattoqarfeqarnerata qitiusumik allaffeqarfissuarmit avissaartinneqarnissaanik Atuisartunut Pisisartunullu Siunnersuisoqatigiit, tuniniaasarneq, nalunaarsuisarneq, akit aamma Atuisartunut Pisisartunullu Maalaaruteqartarfittut Ataatsimiititaliaq pillugit Inatsisartut inatsisaatigut nr. 1-ikkut, 28. februar 1994-imeersukkut aalajangersaasimanermut naapertuuttuunngitsoq.

Tamatumunnga atatillugu manna eqqaasitsissutigaara, tassalu Naalakkersuisut qitiusumik allaffeqarfissuup aaqqissuussaaneranik allanngortiterinerannik ataatsimut misissuininnut atatillugu Naalakkersuisut Siulittaasuata tusarniaanermut akissummini 7. maj 2008-meersumi makku ilaatigut oqaatigigai:

> *"Pingaarnertut inatsisartoqarneq naalakkersuisoqarnerlu pillugit Inatsisartut inatsisaanni, § 3 imm. 1 aaqqissuusseqqinnermi tunngavigineqarsimavoq, taanna naapertorlugu Inatsisartut Naalakkersuisunik qinersisarmata, namminersornerusuni suliassaqarfinnik isumaginnittussanik. Tassungalu atatillugu nalilerneqarsimavoq immikkut inatsisinik pisariaqar-*

titsisoqassasoq pisortaqarfinnik Naalakkersuisut ulluinnarni suliani akisussaaffiginngisaannik pilersitsisoqassappat.

Kiisalu tunngavigisassanngortinneqarsimavoq aaqqissuusseqqinneq Inatsisartut naalakkersuisullu pillugit inatsisartut inatsisaanni § 4, imm. 3, taamaasillunilu Naalakkersuisut siulittaasuata aalajangertarlugu suliassaqarfiit ataasiakkaat Naalakkersuisunut agguaanneqarnissaat.

Aammalu tunngavissatut aalajangiunneqarsimavoq aaqqissuusseqqinneq ingerlanneqartariaqartoq inatsisinik allanngortitsinissamik pisariaqartitsilersitsinngikkaluarluni, imaluunniit allatigut innuttaasut pisortanut sammisumik inatsisitigut inissisimanerat allanngunngikkaluarlugu."

Suliaq manna tunngavigalugu uanga paasinninnera unaavoq Siunnersuisoqatigiinnik Aalajangiisartunillu Aqutsisoqarfiup pilersinneqarneranut atatillugu inatsisitigut tunngavigisaq pisariaqarneratut annertutigisumik misissuiffigineqarsimanngitsoq.

<u>Inassuteqaatikka Inatsisartullu Ombudsmandiat pillugu Inatsisartut inatsisaanni § 11 tunngavigalugu nalunaarutigisakka</u>

Aningaasarsiaqartitsineq pillugu inatsimmi 2003-meersumi § 18-imik misissuinera tunngavigalugu inassuteqaatigaara Naalakkersuisut malittarisassaq imatut aqussagaat, tassalu Atuisartunut Pisisartunullu Siunnersuisoqatigiinni ilaasortat ataatsimiinnermi piareersarnermut aningaasarsiaqartinneqassanersut pisumi ataatsimiinnermut piareersarnermut piffissamik atuineq pillugu paasissutissat tunngavigalugit aalajangiiffigineqartalersillugu.

Aamma inassuteqaatigaara Atuisunut Pisisartunullu Siunnersuisoqatigiinni ilaasortat ulluni angalaffiusuni aningaasarsiaqartinneqassanersut ataatsimiinnissap pisariaqassusianik, matumani ataatsimiinnernut atatillugu angalanerit piareersarneqarnerat ilanngullugu eqqarsaatigalugu, pisumi naliliineq aallaavigalugu aalajangiiivigineqartassasoq.

Tulliullugu inassuteqaatigaara Atuisartunut Pisisartunullu Siunnersuisoqatigiit allattoqarfiata qitiusumik allaffeqarfissuarmi naalakkersuisoqarfimmi aaqqissuussaanikkut inissisimanerata ajornartorsiutaanera pillugu oqaaseqaatikka qanoq iliuuseqarnissamut pissutissaqalersitsinersut Naalakkersuisut isumaliutersuutigissagaat.

Inatsisartut tamatumunnga peqatigitillugu oqaaseqaatip matuma assilinerata Inatsisinik Atortitsinermut Ataatsimiititaliamut Naalakkersuisunullu allakkatigut allatigut nassiullugu nalunaarfigaakka Atuisartunut Pisisartunullu Siunnersuisoqatigiit allattoqarfiata Inuussutissarsiornermut Suliffeqarnermullu Naalakkersuisoqarfiup ataani massakkut inissinneqarsimanera Atuisartunut Pisisartunullu Siunnersuisoqatigiit, tuniniaasarneq, nalunaaqutsersuisarneq, akit aamma Atuisartunut Pisisartunullu Maalaaruteqartarfittut Ataatsimiititaliaq pillugit Inatsisartut inatsisaata allanngortinneqarneranik Inatsisartut inatsisaannik nr. 1-imik, 28. februar 1994-imeersumik unioqqutitsisuusoq."

5.6 Aatsitassat pillugit inatsimmik malinneqqusilluni peqqusissuteqarneq pillugu naammagittaalliuut

A Ombudsmandimut 28. august 2007-imi saaffiginnippoq, Aatsitassanut Ikummatissanullu Pisortaqarfiup aatsitassat pillugit inatsit[17] maleqqullugu peqqusissummik nalunaaruteqarsimanera naammagittaalliuutiginiarlugu.

Ombudsmandi naliliivoq peqqusissummik A-mut nalunaarut ilaatigut A aatsitassanik piiaanermigut aatsitassat pillugit inatsimmik unioqqutitsisimanersoq apeqqummik ilaatigullu taamaappat Aatsitassanut Ikummatissanullu Pisortaqarfiup inatsimmik malinneqqusilluni peqqusissummik A-mut nalunaaruteqarfiginnissinnaaneranik apeqqummik saqqummersitsisoq.

Ombudsmandip suliamik suliarinninnermi manna naliliiffiginngilaa, tassalu A rubininik ujaqqanillu rubininik akulinnik katersinermigut peqqusissuteqarnermut pissutaasukkut aatsitassat pillugit inatsimmik unioqqutitsisimanersoq. Taamaalilluni misissuineq Aatsitassanut Ikummatissanullu Pisortaqarfik, katersineq inatsisinik unioqqutitsinerusimappat, A unioqqutitsinerup nassatarisaanik peqqusissummik nalunaaruteqarfigissallugu inatsisikkut tunngavissaqarsimanersoq misissuinermut annertunerusumik killissalerneqarsimavoq.

Ombudsmandi aatsitassat pillugit inatsit tunngavigalugu peqqusissummik nalunaaruteqarnissamut inatsiseqartitsinikkut tunngaviusumik misissuinini tunngavigalugu inerniliivoq Aatsitassanut Ikummatissanullu Pisortaqarfik A-mut peqqusissummik nalunaaruteqarnissaminut inatsisikkut pisariaqarneratut tunngavissaqarsimanngitsoq, naak pisortaqarfik naliliigaluartoq A aatsitassat pillugit inatsimmik unioqqutitsisimasoq.

Ombudsmandi aatsitassanut Ikummatissanullu Pisortaqarfik A-mut peqqusissummik nalunaaruteqarnissaminut inatsisikkut tunngavissaqanngitsoq isumaqaraluartoq pissutsit allat peqqusissummik nalunaaruteqarnerup ilanngullugit eqqaanissaannut pissutissaqalersitai oqaaseqaammi naatsumik eqqaaneqarput.

---

17) Peqqusissuteqarnerup nalaani Kalaallit Nunaanni atortussiassat aatsitassanit pisut il.il. pillugit inatsit nr. 335, 6. juni 1991-imeersoq kingusinnerusukkut allannguuteqartinneqarsimasoq atuuppoq, tak. Kalaallit Nunaanni atortussiassat aatsitassanit pisut pillugit inatsimmik nalunaarut nr. 368, 18. juni 1998-imeersoq

Taamaalilluni Ombudsmandip oqaatigaa peqqusissutitut nalunaarutigineqartup qanoq sunniuteqartigissusia nalornilersitsisinnaasoq, taamaattumillu peqqusissutip oqaasertalersorneqarnera pitsaanngitsorujussuartut isigigini.

Kiisalu suliami illua'tungiusup isumaanik tusarniaaneq pillugu apeqqut aamma innuttaasup paasissutissanik eqqartuussivikkut suliarinninnermi imminut ajoqusiisinnaasunik tunniussisussaatinneqarneranik A-mut peqqusissummi piumasaqaataasoq pillugu ajornartorsiut saqqummertoq malugeqqullugit Ombudsmandip oqaatigai (j.nr. 2008-842-0001).

Aatsitassanut Ikummatissanullu Pisortaqarfiup peqqusissutaa 14. august 2007-imeersoq, A-p naammagittaalliuutigisaa, imaattunik oqaasertaqarpoq:

"**Aatsitassat pillugu inatsisip malinneqarnissaanik peqqusissut**

Aalajangiineq

Aatsitassat pillugit inatsimmi § 25, imm. 2 tunngavigalugu matumuuna peqquneqarputit aatsitassat pillugit inatsimmi § 2 maleqqullugu, tak. § 32 (Kalaallit Nunaanni atortussiassat aatsitassanit pisut pillugit inatsimmik nalunaarut nr. 368, 18. juni 1998-imeersoq). Aammattaaq peqquneqarputit atortussiassanik aatsitassanit pisunik qanorluunniit iliorlutit atueqqunak, matumani rubininik, ujaqqanik rubininik akulinnik kiisalu ujaqqanik erlinnartunik pinnersaasiassanillu aningaasarsiutigalugu katersineq aamma/imaluunniit piiaaneq tuniniaanerlu ilanngullugit eqqarsaatigalugit, Aatsitassanut Ikummatissanullu Pisortaqarfiup suliami ilinnut tunngasumi aalajangiinissaata tamannalu pillugu nalunaarummik tigusaqarnissavit tungaanut.

Tunuliaqutaa

Aatsitassat pillugit inatsimmi § 2, imm. 1-ikkut aalajangersarneqarpoq Kalaallit Nunaanni atortussiassanik aatsitassanit pisunik misissueqqaarneq, ujarlerneq iluaqutiginninnerlu taamaallaat pisinnaasut inatsimmi tassani malittarisassat malillugit akuerineqarneq tunngavigalugu. Aalajangersakkamut tassunga tunuliaqutaasoq ilaatigut tassaavoq Kalaallit Nunaanni atortussiassat aatsitassanit pisut qanoq iliorluni katersorneqarnerannik aningaasarsiutiginissaallu siunertaralugu atorneqarnerannik Kalaallit Nunaanni Naalakkersuisut nakkutilliinissaminnut periarfissaqartinneqarnissaat.

Aatsitassalli pillugit inatsimmi § 32, imm. 1-ikkut aalajangersarneqarpoq Kalaallit Nunaanni najugaqavissut inatsit taanna tunngavigalugu akuerineqaqqaanngikkaluarlutik atortussiassanik aatsitassanit pisunik katersisinnaallutillu piiaasinnaatitaassasut. Tamannali taamaallaat manna tikillugu pisarnertulli annertutigisumik pisinnaavoq. Aalajangersakkamut tassunga tunuliaqutaasoq tassaavoq Kalaallit Nunaanni najugaqavissut atortussiassanik aatsitassanit pisunik namminiinnaq atugassanik assigisaannillu katersinissaminnut periarfissaqartinneqarnissaat.

Atortussiassat aatsitassanit pisut atortussiassanik aatsitassanit pisunik aningaasarsiutigalugu atuinertut annertutigilersillugu iluseqalersillugulu katersorneqarlutillu tuniniarneqarpata tamanna aatsitassat pillugit inatsimmi § 32, imm. 1 tunngavigalugu pisinnaanngilaq. Malittarisas-

sakkut tassuuna malittarisassarlu taanna piareersarlugu suliani allaaserisani oqaatigineqarpoq malittarisassaq taanna atortussiassanik aatsitassanit pisunik, matumani ujaqqat erlinnartut pinnersaasiassalu ilanngullugit eqqarsaatigalugit, aningaasarsiutigalugu atuinissamut pisinnaatitsinngitsoq.

Aatsitassat pillugit inatsimmi § 32, imm. 2-kkut aalajangersarneqarportaaq Kalaallit Nunaanni najugaqavissut § 32, imm. 1-mi pisinnaatitaanertik apeqqutaatinnagu atortussiassanik aatsitassanit pisunik nunaminertani atortussiassanik aatsitassanit pisunik atuinissamut akuersissuteqarfiusuni atueqqusaanngitsut, matumani katersineq piiaanerlu ilanngullugit eqqarsaatigalugit.

Taamaalillutik Kalaallit Nunaanni najugaqavissut rubininik atortussiassanillu allanik aatsitassanit pisunik avammut nioqquteqarnissaq siunertaralugu katerseqqusaanngillat, atortussiassat pineqartut nunaminertami allat atortussiassanik aatsitassanit pisunik atuinissaminnut akuersissutaateqarfigisaanneersuuppata.

Aatsitassanut Ikummatissanullu Pisortaqarfik paasissutissanik rubininik, ujaqqanik rubininik akulinnik, ujaqqanik erlinnartunik aamma/imaluunniit pinnersaasiassanik allanik illit aningaasarsiutigalugu katersininnik taamalu aatsitassat pillugit inatsimmi § 2, imm. 1-imik § 32-mut ataneqartinneqartumik unioqqutitsillutit atortussiassanik aatsitassanit pisunik aningaasarsiutigalugu atuininnik ilimanarsisitsisunik tigusaqarsimavoq.

Taamaattumik Aatsitassanut Ikummatissanullu Pisortaqarfiup atortussiassanut aatsitassanik pisunut tunngasunik ingerlatatit misissuiffiginiarpai, aatsitassallu pillugit inatsimmi malittarisassat unioqqutillugit atortussiassanik aatsitassanit pisunik atuineq pineqarnersoq aalajangiiniarluni. Aammattaaq Aatsitassanut Ikummatissanullu Pisortaqarfiup manna qulakkeertariaqarpaa, tassalu piffissami Aatsitassanut Ikummatissanullu Pisortaqarfiup aalajangiinissaata tungaanut ingerlasumi atortussiassanik aatsitassanit pisunik atuinermik aatsitassat pillugit inatsimmi malittarisassanik unioqqutitsisuusinnaasunik ingerlataqaqqinngikkallassasutit.

Taamattumik peqqullutit nalunaarfigineqarputit Aatsitassanik Ikummatissanillu Pisortaqarfiup atortussiassanik aatsitassanit pisunik atuinerit aatsitassat pillugit inatsimmi malittarisassanik unioqqutitsisuunersoq aalajangiinissaata tungaanut aatsitassanik qanorluunniit iliorlutit atuissanngitsutit, matumani rubininik, ujaqqanik rubininik akulinnik kiisalu ujaqqanik erlinnartunik pinnersaasiassanillu aningaasarsiutigalugu atuineq aamma/imaluunniit piaaneq tuniniaanerlu il.il. eqqarsaatigalugit. Peqqusissut aatsaat atorunnaarsinneqarsinnaavoq Aatsitassanut Ikummatissanullu Pisortaqarfik aalajangiinermini isumaqarpat atortussiassanik aatsitassanit pisunik atuinerit aatsitassat pillugit inatsimmi malittarisassanut naapertuuttoq.

Aammattaaq peqqullutit nalunaarfigineqarputit qanorluunniit pisoqaraluarpat atortussiassanik aatsitassanit pisunik aningaasarsiutigalugu atuissanngitsutit, matumani rubininik, ujaqqanik rubininik akulinnik kiisalu ujaqqanik erlinnartunik pinnersaasiassanillu allanik aningaasarsiutigalugu katersineq aamma/imaluunniit piiaaneq tuniniaanerlu il.il. eqqarsaatigalugit.

Peqqusissummik unioqqutitsineq Kalaallit Nunaanni pinerluttulerineq pillugu inatsit tunngavigalugu pineqaatissinneqarnermik kinguneqarsinnaavoq.

Aatsitassanut Ikummatissanullu Pisortaqarfiup oqaatigissavaa peqqusissummik matuminnga unioqqutitsineq aatsitassat pillugit inatsimmi § 2, imm. 1-imik, tak. § 32, unioqqutitsinerussaasoq, Kalaallit Nunaanni pinerluttulerineq pillugu inatsit tunngavigalugu pineqaatissiissutigineqarsinnaasoq, tak. § 33, nr. 3.

Atuinissamut akuersissummik peqanngikkaluarlutit atortussiassanik aatsitassanit pisunik aningaasarsiutigalugu atuiguit tamanna aatsitassat pillugit inatsimmi § 2, imm. 1-imik, tak. § 32, aamma unioqqutitsinerussaavoq, Kalaallit Nunaanni pinerluttulerineq pillugu inatsit tunngavigalugu pineqaatissiissutigineqarsinnaasoq, tak. § 33, nr. 1.

Suliamik suliarinninnerup ingerlaqqinnera

Suliamik ilinnut tunngasumik Aatsitassanut Ikummatissanullu Pisortaqarfiup suliarinninnerani atugassatut qinnuigineqarputit paasissutissat uppernarsaatillu il.il uku Aatsitassanut Ikummatissanullu Pisortaqarfimmut sapinngisamik piaarnerpaamik kingusinnerpaamillu sapaatit akunneri sisamat qaangiutsinnagit nassiuteqqullugit:

1) Katersuiffiup sumiissusia - katersuiffiusumi nunap assinga, allorniusat suussusii assillu.

2) Misiligutissatut tigusat avammut nioqqutigineqarnissaat kissaatigineqartut suussusii - atortussiassat aatsitassanit pisut suussusiinut agguataarlugit (rubinit/safirit (corrudum) Tchermakit, ujaqqat rubininik akullit (passunneqanngitsut), Lapis Lapisuli il.il.)

3) Atortussiassat aatsitassanit pisut suliareqqaakkat suliareqqaarneqanngitsulluunniit pineqarnersut.

4) Aatsitassat ataasiakkaat nassiussani ataasiakkaani oqimaassusii angissusiilu.

5) Nassiussat ataasiakkaat nalingi (tunineqarnerminni naligisassaatut naatsorsuutigisat).

6. Nassiussat ataasiakkaarlugit assinik uppernarsaasiussat, matumani assit pitsaasut (qalipaatillit) sammivinnit assigiinngitsunit pingasuneersut ussersaatitallit.

7) Nassiussat ataasiakkaarlutik tigusisussaasa aqqi.

Aatsitassanut Ikummatissanullu Pisortaqarfik paasissutissat uppernarsaasiussallu qulaani taaneqartut tunngavigalugit pisut ataasiakkaarlugit naliliissaaq, atortussiassanik aatsitassanit pisunik atuinerpit aatsitassat pillugit inatsimmi malittarisassanut naapertuuttuuneranik aalajangiinissaq siunertaralugu. Aatsitassanut Ikummatissanullu Pisortaqarfiup tamatumunnga atatillugu ilaatigut manna pingaartillugu isiginiarniarpaa, tassalu atortussat katersorneqartut ima naleqartiginersut tamatuma suliami pisut allat peqatigalugit katersuinerup atortussiassanik aatsitassanit pisunik aningaasarsiorneq siunertaralugu katersuinertut isigineqartariaqartoq nassatarissaneraa.

Aatsitassanut Ikummatissanullu Pisortaqarfiup malugeqqullugu oqaatigaa Aatsitassanut Ikummatissanullu Pisortaqarfik aatsitassat pillugit inatsimmi § 25, imm. 2 tunngavigalugu pisinnaatitaasoq atortussiassat aatsitassanit pisut katersorsimasavit, atorsimasavit allatulluunniit iliorlutit pissarsiarisimasavit tikillugit/tigullugit misissornissaannut naliliiffiginissaannullu.

Aalajangiineq isumaqatiginngikkukku Aatsitassanut Ikummatissanullu Pisortaqarfimmut akerliliissuteqarnissannut tikilluaqqusaavutit." (Atorfeqarfimmi nutsigaavoq)

Aatsitassanut Ikummatissanullu Pisortaqarfimmut 31. august 2007-imi A-p naammagittaalliuutaa tunngavigalugu imatut allappunga:

"**Pineqartoq: A-p pisortaqarfiup aalajangiinera 14. august 2007-imeersoq pillugu naammagittaalliuutaa, pisortaqarfiup allagaataa 78.68-0001, 69.34.05-0001-imik normoqartoq**

A, (...), Ombudsmandimut ornigulluni 28. august 2007-imi saaffiginnippoq, aalajangiineq qulaani taaneqartoq naammagittaalliuutiginiarlugu.

Pisortaqarfik tamatumunnga atatillugu qinnuigaara suliaq taaneqartoq misissugassanngorlugu Ombudsmandimut nassiuteqqullugu.

Pisortaqarfik aammattaaq qinnuigaara apeqqutit uku pillugit oqaaseqaateqaqqullugu:

- A-p aatsitassanik sutigulluunniit atuinissaa pisortaqarfiup suna inatsisitigut tunngavigalugu inerteqqutigisimavaa, matumani aatsitassanik aningaasannanniuteqarluni atuineq ilanngullugu eqqarsaatigalugu?

- Inerteqqutini Kalaallit Nunaata nunatatut oqartussaaffigisaani tamarmi aatsitassanik atuineq sunaluunniit pineqarpa?

- Inerteqqutit ataatsimut imatut paasineqassappat A aatsitassanik sunilluunniit katersueqqunneqanngitsoq piiaaqquneqaranilu, ingerlataq pineqartoq aatsitassat pillugit inatsimmi § 32, imm. 1-imut naapertuunnersoq imaluunniit kisermaassilluni piginnittussaatitaanermut assortuuttuunersoq pisortaqarfiup erseqqissumik naliliiffiginngikkaluaraa, tak. § 32, imm.2?

- Paasissutissat pisortaqarfiup aalajangiineranut tunngavippiaasut pisortaqarfiup A-mut suliami illua'tungiusumut tusarniaatigisimavai?

(...)"

Saaffiginnissutiga Aatsitassanut Ikummatissanullu Pisortaqarfiup allakkatigut 6. september 2007-imeersutigut imatut akivaa:

"A-p atortussiassanik aatsitassanit pisunik atuinissamik, matumani rubininik katersineq ilanngullugu eqqarsaatigalugu, qinnuteqaammut pisortaqarfiup akissuteqannginnera pillugu naammagittaalliuutaa.

Inatsisartut Ombudsmandiata Aatsitassanut Ikummatissanullu Pisortaqarfik allakkatigut 31. august 2007-imeersuni qinnuigaa A-p avammut nioqquteqarnissamut akuersissummik qinnuteqaataa aamma rubininik il.il. aatsitassat pillugit inatsit unioqqutillugu katersineq aamma/imaluunniit piiaaneq pillugu suliami pisortaqarfiup aalajangiinera 14. august 2007-imeersoq pillugu oqaaseqaateqaqqullugu.

Tunuliaqutaa

Aalajangiineq 14. august 2007-imeersoq inatsisit unioqqutillugit rubininik katersineq aamma/imaluunniit piiaaneq kiisalu avammut nioqquteqarneq pillugu suliamut ingerlasumut ataneqartillugu isigineqassaaq. A rubininik/safirinik (Corundum), ujaqqanik/aatsitassanik Corundumimik akulinnik (ilaatigut Tsermakitinik rubinitalinnik) ujaqqanillu pinnersaasiassanik allanik avammut nioqquteqarnissamut akuersissummik e-mailikkut 26. marts 2007-imeersukkut qinnuteqarpoq. Qinnuteqaammi oqaatigineqarpoq ujaqqanik erlinnartunik ilisimasalik Amerikameersoq A-p aatsitassanik qinnuteqaammi taaneqartunik, matumani rubinit ujaqqallu rubininik akoqartut ilanngullugit eqqarsaatigalugit, katersineranut/piiaaneranut, nioqquteqarneranut avammullu nioqquteqarneranut suleqatitut inissisimaniartoq. Immikkut ilisimasalik taanna X-ip ...-p eqqaani ilaatigut rubininik ujaqqanillu rubininik akulinnik ujarlernissamut akuersissummik piginnittuusoq sinnerlugu ingerlatsisup rubininik ujarlernerani pisortatut sulisimavoq. A allallu X-imi ujarleqataasutut sulisuusimapput, immikkut ilisimasalik pineqartoq pisortaralugu.

Ujaqqanik erlinnartunik immikkut ilisimasalik politiit rubininik naleqarluartunik Kalaallit Nunaannit annisseriaraluarnermut atatillugu massakkut misissuiffigaat, tak. ataani erseqqinnerusumik allaaserineqartut. Immikkut ilisimasallip aqqa politiit tamanut suli nalunaarutigisimanngilaat. Taamaattumik politiit misissuinerminnik naammassinnereertinnagit imaluunniit pineqartup aqqanik tamanut nalunaaruteqareertinnagit taassuma aqqa allakkallu uku tamanut nalunaarutigineqartariaqanngillat.

Avammut nioqquteqarnissamut akuersissummik qinnuteqaat Aatsitassanut Ikummatissanullu Pisortaqarfiup 23. maj 2007-imi itigartippaa. Aatsitassanut Ikummatissanullu Pisortaqarfiup avammut nioqquteqarnissamut akuersissummik qinnuteqaat nutaaq A-p eqqartuussissuserisuanit 5. juni 2007-imi tiguaa. Aatsitassanik Ikummatissanillu Pisortaqarfiup eqqartuussissuserisoq 10. august 2007-imi qinnuigaa suliap suliareqqinneqarnerani atugassatut amerlanerusunik paasissutisseeqqullugu. Paasissutissat qulaani taaneqartut avammut nioqquteqarnissamut akuersissummik tunniussisoqassanersoq isummerfiginninnissamut Aatsitassanut Ikummatissanullu Pisortaqarfiup naliliinera malillugu pisariaqartut pisortaqarfiup suli tigunngilai. Taamaalilluni avammut nioqquteqarnissamut akuersissut pillugu suliap aalajangiivigineqarnissaani A-p amerlanerusunik paasissutissiinissaa utaqqimaarneqarpoq.

Ujaqqanik erlinnartunik immikkut ilisimasalik qulaani taaneqartoq ujarlernermik ingerlatamit ingerlaannartumik atuutilersumik 2007-imi upernaakkut soraarsinneqarpoq. Aatsitassanulli Ikummatissanullu Pisortaqarfiup 2007-imi junimi pasitsaappaa immikkut ilisimasallip taassuma - immaqa ilaatigut A suleqatigalugu - rubinerpassuit sumiiffimmi suliffeqarfiup ilaatigut rubininik ujaqqanillu rubininik akulinnik ujarlernissamut akuersissuteqaateqarfigisaani katersorsimagai toqqorsimallugillu.

Politiit Aatsitassanut Ikummatissanullu Pisortaqarfik 2. august 2007-imi nalunaarfigaat immikkut ilisimasalik Kalaallit Nunaannit timmisartumik aallalersoq politiit tigusarisimagaat nassatamini rubininik 150 grammit missaannik toqqortalik. Kingusinnerusukkut paasinarsivoq taakku 183,5 grammiusut.

Aalajangiineq 14. august 2007-imeersoq ...-mi nalunaarutigineqarpoq, Aatsitassanut Ikummatissanullu Pisortaqarfiup A tassani naapimmagu. Paasissutissat qulaani taaneqartut A-llu sumiiffimmi pineqartumi atuinermik ingerlatassatut pilersaarutai (aallartinneqareersullu) tunngavigalugit Aatsitassanut Ikummatissanullu Pisortaqarfik naliliivoq aatsitassat pillugit inatsimmi § 2-p, tak. § 32, malinneqarnissaata peqqusissutigineqarnissaa pisariaqartuusimasoq.

A-p eqqartuussissuserisua peqqusissut qulaani taaneqartoq pillugu telefaxikkut 17. august 2007-imeersukkut akerliliissuteqarpoq. Saaffiginnissut taanna Aatsitassanut Ikummatissanullu Pisortaqarfiup allakkatigut 20. august 2007-imeersutigut akivaa. Aammattaaq Aatsitassanut Ikummatissanullu Pisortaqarfiup A avammut annissuinissamik qinnuteqaatip suliarineqarnerata ingerlaqqinnera aalajangiivigineqarneralu pillugit ilisimatippaa, matumani A-p suliamik aalajangiiviginninniarnermut atugassanik amerlanerusunik paasissutissiinissaata Aatsitassanut Ikummatissanullu Pisortaqarfimmit utaqqimaarneqarnera ilanngullugu eqqarsaatigalugu.

Inatsisikkut tunngavigisaq

Aatsitassat pillugit inatsimmi § 2, imm. 1-ikkut aalajangersarneqarpoq atortussiassanik aatsitassanit pisunik misissueqqaarneq, ujarlerneq atuinerlu taamaallaat akuersissut aatsitassat pillugit inatsimmi malittarisassat tunngavigalugit tunniunneqarsimasoq tunngavigalugu pisinnaasoq, taamaattorli tak. § 32.

Aatsitassat pillugit inatsimmi § 32-kkut aalajangersarneqarpoq Kalaallit Nunaanni najugaqavissut atortussiassanik aatsitassanit pisunik maannamutulli katersisinnaatitaallutillu piiaasinnaatitaassasut, taamaaliornissamut aatsitassat pillugit inatsit tunngavigalugu akuersissummik peqanngikkaluarlutik. Pisinnaatitaaffilli taanna sumiiffinni akuersissutaateqarluni kisermaassiffiusuni atorneqarsinnaanngilaq. Aatsitassanut Ikummatissanullu Pisortaqarfiup aatsitassat pillugit inatsimmi § 32-p qanoq paasineqarnissaa tulliuttuni nassuiassavaa.

(...)

§ 25, imm. 2-kkut aalajangersarneqarpoq pisinnaatitaaffinnik pigisaqartut inatsimmi tassani pineqartunut ilaatinneqartut ingerlatsinerat Aatsitassanut Ikummatissanullu Pisortaqarfiup nakkutigissagaa. Aatsitassanut Ikummatissanullu Pisortaqarfiup nakkutilliinerani Kalaallit Nunaanni najugaqavissut § 32 tunngavigalugu ingerlataat pineqartunut aamma ilaatinneqarput. Aammattaaq § 25, imm. 2-kkut aalajangersarneqarpoq Aatsitassanut Ikummatissanullu Pisortaqarfik inatsisip malinneqarnissaa pillugu peqqussummik nalunaaruteqarsinnaasoq.

Atortussiassanik aatsitassanit pisunik inatsimmik unioqqutitsilluni atuineq

Aatsitassanut Ikummatissanullu Pisortaqarfiup A-p eqqartuussissuserisuanut allakkatigut 20. august 2007-imeersukkut ingerlatat atortussiassallu aatsitassanit pisut suut peqqusissummi 14. august 2007-imeersumi pineqartunut ilaatinneqarnersut erseqqissarpaa. Allakkani ilaatigut makku oqaatigineqarput:

> "Peqqusissut aatsitassat pillugit inatsit tunngavigalugu nalunaarutigineqarpoq, aatsitassalli inatsimmi pineqartunut ilaatinneqartut pineqarlutik, tassa imaappoq atortussiassat aatsitassanit pisut. Peqqusissummit toqqaannartumik erserpoq tassani pingaartumik rubininik, ujaqqanik rubininik akulinnik kiisalu ujaqqanik erlinnartunik ujaqqanillu pinnersaasiassanik aningaasarsiutigalugu katersineq aamma/imaluunniit piiaaneq tuniniaanerlu il.il. pineqartut. Allakkani oqaatigineqartutut aatsitassat pillugit inatsimmi § 32-kkut aalajangersarneqarpoq taannalu piareersarlugu suliani takuneqarsinnaalluni sullitat pingaartumik rubininik, ujaqqanik rubininik akulinnik kiisalu ujaqqanik erlinnartunik ujaqqanillu pinnersaasiassanik aningaasarsiutigalugu katersisinnaatitaananilu atuisinnaatitaanngitsoq. Illua'tungaatigullu aatsitassat pillugit inatsit piareersarlugu suliani takuneqarsinnaavoq sullitat aamarsuarnik, ujaraaqqanik assigisaanillu sanaartornermi atortussanik ikummatissanilluunniit suli katersisinnaasoq piiaasinnaallunilu. Taamatuttaaq pisareersaalluni suliani takuneqarsinnaavoq sullitat ujaqqanik nalituunik pinnersaasiassanik sanalunnermi atugassanik katersisinnaallunilu piiaasinnaasoq, tassa imaappoq kalaallit ileqquattut sanalunnikkut killilimmik tunisassiorsinnaasoq. Taamaalilluni tuniniaaqqinnissaq siunertaralugu atortussiassanik aatsitassanit pisunik nalituunik pimoorullugu katersisoqaqqusaanngilaq, aammattaaq tulliuttut takukkit."

Aatsitassanulli Ikummatissanullu Pisortaqarfik naliliivoq qulaani taaneqartut peqqusissummi takuneqarsinnaasut. Peqqusissummi erseqqilluinnartumik oqaatigineqarpoq aatsitassat pillugit inatsimmi § 2, tak. § 32 malinneqassasoq. Aammattaaq oqaatigineqarpoq peqqusissummi tassani pingaartumik rubininik, ujaqqanik rubininik akulinnik kiisalu ujaqqanik erlinnartunik ujaqqanillu pinnersaasiassanik aningaasarsiutigalugu katersineq aamma/imaluunniit piiaaneq il.il. pineqartut. Aatsitassanut Ikummatissanullu Pisortaqarfiup nassuerutigaa oqaasertaliineq una: "... peqquneqarputit atortussiassanik aatsitassanit pisunik qanorluunniit iliorlutit atueqqunak, matumani rubininik, ujaqqanik rubininik akulinnik kiisalu ujaqqanik erlinnartunik aningaasarsiutigalugu katersineq ilanngullugu eqqarsaatigalugu..." paatsoorneqarsinnaasoq, peqqusiffigineqartorlu isumaqalersissinnaallugu inatsit unioqqutillugu ingerlataannaanngitsut peqqusissummik unioqqutitsinermi eqqarsaatigineqartut. Taamaattorli Aatsitassanut Ikummatissanullu Pisortaqarfiup paasinninnera unaavoq peqqusissutip imaa A-p eqqartuussissuserisuanut kingusinnerusukkut allakkani erseqqissarneqartoq, taamaalilluni taanna paatsoorneqarsinnaajunnaarsillugu.

Pisumi naliliineq

Aatsitassanut Ikummatissanullu Pisortaqarfiup pingajuulluni illua'tungiusumit paasissutissat tunngavigalugit ilimatsaassimavaa A inuillu allat sumiiffimmi X-ip ujarlernissamut akuersissut tunngavigalugu pisinnaatitaaffigalugu ujarlernermik ingerlatsivigisaaniissimasut, A-lu aatsitassat pillugit inatsimmi § 32 unioqqutillugu atuinermik ingerlatsigunartoq. Taamaattumik Aatsitassanut Ikummatissanullu Pisortaqarfik naliliivoq ...-p eqqaanut nakkutilliiartornissaq pisariaqartuusoq. Tassalu Aatsitassanut Ikummatissanullu Pisortaqarfik pisumi naliliivoq A-p peqqusissummik nalunaaruteqarfiginissaanut tunngavissaqartoq. Peqqusissuteqartoqarnissaanik aalajangiineq paasissutissat qulaani taaneqartut, pingaartumik A-p taassumalu eqqartuussissu-

serisuata paasissutissiissutaat kiisalu nakkutilliiartornermi A-p sumiiffimmi tassani atuinermik ingerlatassatut pilersaarusiaa (aallartissimasaalu) pillugit paasisat tunngavigalugit pivoq.

Oqaatigineqassaaq Aatsitassanut Ikummatissanullu Pisortaqarfiup paasinninnera unaasoq pineqartoq taamaallaat tassaasoq A-p inatsisinik unioqqutitsilluni ingerlatsineranik pasitsaassineq tunngavigalugu peqquneqarnera aningaasarsiutigalugu ilaatigut aatsitassat pillugit inatsimmi § 2, tak. § 32, rubininik ujaqqanillu rubininik akulinnik piiaanissamik ataatsimut inerteqqut maleqqullugu. Inerteqqut taanna kimulluunniit atortussiassanik aatsitassanit pisunik pineqartunik atuinissamut akuersissummik peqanngitsumut atuuppoq. Aatsitassanut Ikummatissanullu Pisortaqarfik akuersissummik taamaattumik A-mut tunniussaqarsimanngilaq, taannalu akuersissummik taamaattumik aamma qinnuteqarsimanani.

Suliami illua'tungiusup isumaanik tusarniaaneq

Aalajangiinermut 14. august 2007-imeersumut atatillugu suliami illua'tungiusup isumaanik tusarniaasoqarsimanngilaq.

Aatsitassanut Ikummatissanullu Pisortaqarfik naliliivoq pisumi pineqartumi suliami illua'tungiusup isumaanik tusarniaanissaq pisariaqanngitsoq. Aalajangiineq A-p taassumalu eqqartuussissuserisuata paasissutissiissutaat qulaani taaneqartut siullertut pingaarnertullu tunngavigalugit pivoq. Aammattaaq suliami illua'tungiusup isumaanik tusarniaasoqarsimanngilaq A-p - tusarniaanermik ingerlatsinerup nalaani - atortussiassanik aatsitassanit pisunik aatsitassat pillugit inatsimmi § 2, tak. § 32, unioqqutillugu katerseqqinnginnissaa aamma/imaluunniit piiaaqqinnginnissaa qulakkeerniarlugu.

Taamaalilluni tamanna pisortat namminersortullu soqutigisaannik isumaginninnermi isiginiagassaavoq pingaaruteqartoq. Ilaatigut manna qulakkeerniartariaqarpoq, tassalu A-p ujaqqanik erlinnartunik nalitoqisunik inuiaqatigiit kalaallit aamma atortussiassanik aatsitassanit pisunik ujarlernernissamut akuersissummik pigisaqartoq pilliutigalugit katersinnginnissaa aamma/imaluunniit piiaannginnissaa. Aammattaq Aatsitassanut Ikummatissanullu Pisortaqarfiup paasinninnera unaavoq A-p allallu ... eqqaani atuinermik ingerlatsinerat ingerlatiinnarneqarpat tamanna Kalaallit Nunaanni oqartussaasut aatsitassallu pillugit inatsisip uppernassuseqarnerannik oqartussaassuseqarnerannillu annikillisaaqataassasoq. Tamatumunnga atatillugu oqaatigineqassaaq rubinit immikkut ilisimasalimmit qulaani taaneqartumit 2. august 2007-imi arsaarinnissutigineqartut - silisinerup kingornatigut qanoq pitsaassuseqalersinneqarnerat apeqqutaatillugu - koruuninik millioninik arlalinnik naleqarsinnaasut. Tamannalu tunngavigalugu Aatsitassanut Ikummatissanullu Pisortaqarfik naliliivoq suliami illua'tungiusup isumaanik pisortat ingerlatsineranni suliassat suliarineqartarnerat pillugu Inatsisartut inatsisaanni § 19, imm. 2, nr. 3 tunngavigalugu tusarniaaneq ingerlanneqanngitsoorsinnaasoq. Tamatumalu kingornatigut Aatsitassanut Ikummatissanullu Pisortaqarfik aamma A-p eqqartuussissuserisua oqaloqatigiittarsimapput, aalajangiinerullu imarisaa tassani erseqqissarneqarsimalluni.

Aammattaaq Aatsitassanut Ikummatissanullu Pisortaqarfiup paasinninnera unaavoq suliaq aatsitassat pillugit inatsimmi § 2-p, tak. § 32, malinneqarnissaanik peqqusissummik nalunaaruteqarnissamut naammattumik paasissutissartalersorneqarsimasoq, A-lu suliami paasissutissanik suliap allatut inernilerneqarneranik nassataqarsinnaasunik tunniussisinnaasimanngitsoq. Oqaatigineqassaaq aalajangiineq katersissamaarnerup aamma/imaluunniit piiaassamaarnerup anner-

tussusia suleqatiginiagarlu A-p avammut nioqquteqarnissamik qinnuteqaammini paasissutissiissutigisaa pillugit paasissutissanik ilaatigut tunngaveqartoq. Taamaalilluni Aatsitassanut Ikummatissanullu Pisortaqarfiup naliliinera pisortat ingerlatsineranni suliassat suliarineqartarnerat pillugu inatsimmi § 19, imm. 2, nr. 1 suliami matumani suliami illua'tungiusup isumaanik tusarniaasoqannginneranut aamma tunngavilersuutaasinnaasoq.

(...)" (Atorfeqarfimmi nutsigaavoq)

Aatsitassanut Ikummatissanullu Pisortaqarfiup allakkani 21. januar 2008-meersuni oqaatigaa piffissami 6. september 2007-ip kingornali Aatsitassanut Ikummatissanullu Pisortaqarfik, A taassumalu eqqartuussissuserisua ... oqaloqatigiittarsimasut. Peqqusissut 14. august 2007-imeersoq atorunnaarsinneqassasoq Aatsitassanut Ikummatissanullu Pisortaqarfiup tamanna tunngavigalugu aalajangersimavaa.

Aatsitassanut Ikummatissanullu Pisortaqarfiup allagai 6. september 2007-imeersut A-mut 16. november 2007-imi tusarniaatigaakka.

A tamatumunnga atatillugu oqarpoq oqaaseqaamminik saqqummiussiniarluni. A tamatuma kingornatigut, tassalu 12. februar 2009-mi, ataatsimeeqatigaara. A-p ataatsimiinnermi ilaatigut ilisimatitsissutigaa unnerluussissut 10. november 2008-meersoq tigusimagini, tassanilu aatsitassat pillugit inatsimmik, tak. atortussiassat aatsitassanit pisut pillugit inatsimmik nalunaarummi nr. 368-imi, 18. juni 1998-imeersumi § 33, imm. 1, nr. 1-imik, tak. § 2, imm. 1, atortussiassanik aatsitassanit pisunik akuersissuteqarani atuinermik unioqqutitsisimasutut unnerluutigineqarluni:

"2. august 2007 sioqqullugu, akuersissuteqarani Kalaallit Nunaanni aatsitassat mineralillit atornerlukkamigit, rubinit aamma atugassat rubinitallit katillugit 183,5 gramminik oqimaassusillit, 3000 USD-nik nalillit, ...-mi katersoramigit, kingornalu B, C aamma D peqatigalugit nalilerneqarnissaat tuniniaqqinnissaallu siunertaralugu 2. august 2007 Kalaallit Nunaannit anniseriaraluarlugit."

A-p pillaammik akiligassiissut 5.000 kr.-nik aningaasartaqartoq unnerluussummut ilanngullugu tigusimavaa akilersimanaguli, isumaqaramimi inatsit unioqqutissimanagu, taamaattumillu suliap eqqartuussivikkut suliarineqarnissaa kissaatigalugu. Taamaalilluni apeqqut taanna pillugu pinerluttulerineq pillugu inatsit tunngavigalugu suliaq A-p utaqqimaarpaa.

Tamatuma kingornatigut imaattunik oqaaseqaateqarpunga:

"1. Misissuininnik killissalersuineq

1.1. *A-p aatsitassat pillugit inatsimmik malinneqqullugu 14. august 2007-imi peqqusissuteqarfigineqarnera apeqqutinik pingaarnernik marlunnik saqqummersitsivoq, tassalu: 1) A-p rubininik ujaqqanillu rubininik akulinnik katersinermigut aatsitassat pillugit inatsit unioqqutinneraa aamma 2) Aatsitassanut Ikummatissanullu Pisortaqar-*

fik, katersineq inatsimmik unioqqutitsineruppat, A-p unioqqutitsineq pissutigalugu peqqusissummik nalunaaruteqarfiginissaanut inatsisikkut tunngavissaqarsimanersoq.

1.2. *A aatsitassat pillugit inatsimmi § 2, imm. 1-imi aalajangersarneqartutut atortussiassanik aatsitassanit pisunik atuinissamut akuersissummik pissarsisimanngimmat rubininik katersinerata inatsisinik unioqqutitsisuunnginneranik apeqqummi aalajangiisuusoq tassaavoq inatsimmi § 32-p killissaliussaasa iluanni iliuuseqarsimanersoq.*

§ 2, imm. 1 imaattunik oqaasertaqarpoq:

> *"§ 2. Kalaallit Nunaanni atortussiassanik aatsitassanit pisunit misissueqqaarneq, ujarlerneq iluaqutiginninnerlu taamaallaat pisinnaapput inatsimmi matumani maleruagassat malillugit akuerineqarneq naapertorlugu, taamaattoq tak. § 32.*
>
> *(...)"*

§ 32 imaattunik oqaasertaqarpoq:

> *"§ 32. Kalaallit Nunaanni najugaveqartut atortussiassanik aatsitassanit pisunik maannamutulli katersisinnaatitaallutillu piiaasinnaatitaapput taamaasiornissamut inatsit manna malillugu akuerineqaqqaanngikkaluarlutik.*
>
> *Imm. 2. Taamaattorli atortussiassanik aatsitassanit pisunik katersuisinnaatitaaneq piiaasinnaatitaanerlu imm. 1-ikkut ingerlatiinnarneqartussaatitaq taamaallaat pisinnaasassaaq atortussiassanik iluaqutiginninnissamut kisermaassisinnaasitsissutit inatsit manna malillugu allanut tunniunneqarsinnaasut ataqqillugit.*
>
> *Imm. 3. Kommunalbestyrelsi kommuneqarfiup iluani atortussiassanik aatsitassanit pisunik imm. 1 malillugu katersisinnaatitaanermut piiaasinnaatitaanermullu erseqqinnerusunik maleruagassiorsinnaavoq."*

Suliap qulaani allaaserineqarneranit ersertutut A-p rubininik katersinera pillugu suliaq pinerluttulerinermut tunngasoq ingerlavoq.

Suliaq pinerluttulerinermut tunngasoq taanna A-p iliuusaasa inatsisinik unioqqutitsisuunerannik unioqqutitsisuunnginnerannilluunniit apeqqummik suliarinninnissamut uanga pisinnaatitaaninnut sunniuteqarpoq.

Inatsisartut Ombudsmandiat pillugu Inatsisartut inatsisaanni § 4-kkut aalajangersarneqarpoq Kalaallit Nunaanni Namminersornerullutik Oqartussat kommunillu ataanni ingerlatsiviit tamaasa pillugit naammagittaalliuutit uanga suliarisinnaagikka.

Eqqartuussiviilli pillugit naammagittaalliuutit uanga suliarisinnaanngilakka, taamaattumillu suliat apeqqutilluunniit eqqartuussivinni suliarineqartut eqqartuussivinnulluunniit suliassanngortinneqarnissaat naatsorsuutigineqartut suliarisinnaanagit,

tassami taamaattunik suliarinninneq eqqartuussiviit sulianik suliarinninnerinik naliliinermik nassataqartussaammat.

Taamaattumik isumaqarpunga A-p aatsitassat pillugit inatsimmi § 32-p killissarititaasa iluanni iliuuseqarsimaneranik apeqqut suliarinngitsoortariaqarlugu.

Pinerluttulerinermik suliaq A-mut tunngasoq piffissamut 2. august 2007 sioqqullugu rubininik ujaqqanillu rubininik akulinnik katersisimaneranut tunngasuussagaluarpormi, kisianni aatsaat 14. august 2007-imi matumani pineqartumik peqqusissummik nalunaaruteqarfigineqarsimalluni. Taamaattorli pissutsit suliami pinerluttulerinermut tunngasumi pineqartut pissutsillu peqqusissummik nalunaaruteqarnissamut pissutissaqalersitsisut akornanni annertuumik ataqatigiinneqartussaavoq. Taamaalilluni A-p rubininik katersinerata inatsisinik unioqqutitsisuunnginneranik unioqqutitsisuuneranilluunniit apeqqummik eqqartuussiviup uangalu suliarinninnitsinni apeqqutit taakkuusut annertuutigut pineqartussaapput.

A tamanna tunngavigalugu qinnuigaara eqqartuussiviup suliamik suliarinninnera utaqqimaaqqullugu, pisariaqartikkuniullu tamatuma kingornatigut uannut nutaamik saaffiginneqqullugu, suliami pissutsinik eqqartuussiviup isummerfigisimanngisaanik uannut naammagittaalliuutigerusutaminik piusoqartoq isumaqaruni.

1.3. *Aatsitassanut Ikummatissanullu Pisortaqarfiup aatsitassat pillugit inatsisip malinneqarnissaanik A-p peqqusissummik nalunaaruteqarfiginissaanut inatsisikkut tunngavissaqarneranik apeqqut eqqarsaatigalugu manna isumaliutersuutigaara, tassalu peqqusissutip kingusinnerusukkut utertinneqarnera taassuminnga erseqqinnerusumik ilumut misissueqqittariaqarnersunga nassatarisariaqarneraa.*

Malugaarali Aatsitassanut Ikummatissanullu Pisortaqarfik Inatsisartut Suleriaasianni § 36, imm. 1 tunngavigalugu apeqqummut nr. 2007-126-mut akissuteqarnermini innuttaasunut akuersissummik pissarseqqaaratik atortussiassanik aatsitassanit pisunik atuisunut peqqusissuteqarnissamut inatsisikkut tunngavik pillugu ataatsimut oqaaseqaateqarsimasoq. Akissut imaappoq:

> *"(...)*
>
> *3. Inuup Kalaallit Nunaanni najugaqartup aatsitassat manngertut katersorsimasai imaluunniit piiarsimasai aatsitassanut inatsisip § 32-anni periarfissiissutit malillugit pisimanngippata, atuinissamut sammisaq aatsitassanut inatsisip § 2-at unioqqutillugu ingerlanneqarsimassaaq. Aalajangersagaq kingullertut taasaq malillugu aatsitassanik manngertunik Kalaallit Nunaanni atorluaaneq pillugu aalajangersagaq malillugu akuersissuteqarneq inatsisip maleruagassiarititai malillugit akuersissummik taamaallaat tunniussisoqarsinnaavoq. Taamaammat Aatsitassanut Pisortaqarfik (Naalakkersuisut) oqartussaalluni nakkutilliisutut aatsitassanut inatsimmi maleruagassat malillugit akiliussimavoq.*
>
> *Tamatuma saniatigut aatsitassanut inatsisip § 25, imm. 2-at naapertorlugu Aatsitassanut Pisortaqarfik inatsisinik kiisalu inatsit imaalillugu maleruaqqusanik eqquutsitsinissaq siunertaralugu peqqusissuteqarsinnaavoq.*

Taamaalilluni innuttaasoq aatsitassanut inatsisip § 2-annik kiisalu § 32-annik unioqqutitsippat Aatsitassanut Pisortaqarfiup peqqussussaavaa taama unioqqutitsineq unitseqqullugu. Taamaalereernikkut tamanna unitsinneqasimanngippat pinerluuteqarsimasunut inatsit Kalaallit Nunaannut atuuttoq naapertorlugu pineqaatissiisoqarsinnaavoq, takuuk aatsitassanut inatsisip § 33-at.

Taamaattumik Aatsitassanut Pisortaqarfiup aatsitassanut inatsisip §§ 2-anni aamma 32-anni malittarisassanik unioqqutitsisoqartillugu pineqaatissiilluni aalajangernermi annertussutsikkut tunngaviit aqunneqarneranni inatsisitigut maleruagassat nalinginnaasut eqqarsaatigissavai. Annertussutsikkut tunngavinni eqqarsaatigineqarpoq aqutsinermi oqartussaasoq inernertut kissaatigisat anguniarlugit akuliuffissat assigiinngitsut arlallit akornanni toqqaassagaanni, angusassatut kissaatigisaq anguniarlugu akuliuffissat minnerpaat naammattut tulluunnerusullu toqqassallugit pisussaatitaavoq.

Aatsitassanut Pisortaqarfiup aallaqqaammut innuttaasoq aatsitassanut inatsisip § 2-annik aamma 32-annik unioqqutitsisoq saaffigisinnaavaa, persuarsiunngitsumik eqqartuussisulersuutaanngitsumillu inassuteqarfigalugu, tassani aatsitassanut inatsisip §§ 2-at aamma 32-at malillugit inatsisitigut inissisimaneq pillugu paasissutissiinikkut, aalajangersaanikkullu eqquutsitsinissaannik kaammattuilluni. Periarfissaq tassaavoq Aatsitassanut Pisortaqarfik innuttaasoq pineqartoq allakkatigut nalunaarfigalugu erseqqissaassuteqarfigissallugu inatsimmik unioqqutitsineranik unitsitseqqullugu (paasinnissimaneq tunngavigalugu peqqusineq). Tamatumunnga uiggiullugu Aatsitassanut Pisortaqarfiup innuttaasoq aatsitassanik manngertunik atuinissani il.il. pillugu aatsitassanut inatsit malillugu akuersissummik qinnuteqaqqullugu kaammattorsinnaavaa.

Aatsitassanut inatsisip § 25, imm. 3-p malitsigisaanik akuersissuteqartut paasissutissat tamaasa nassiuttussavaat, inatsisip iluani sammisatik pillugit oqartussaasut suliarinninnissaannut pisariaqartinneqartut pillugit, kiisalu Aatsitassanut Pisortaqarfiup oqartussatut suliarinninnermini akuersissuteqartut paasissutissat pisariaqartinneqartut nassiutissagaat peqqusinnaallugit. Malittarisassat tamakku imaluunniit tunngaviit taama assinganik atorneqarsinnaapput § 32 malillugu inuit Kalaallit Nunaanni aalajangersimasumik najugaqartut sammisaat pillugit.

Inuk aatsitassanut inatsisip § 32-at malillugu aatsitassanik katersisinnaasutut imaluunniit piiaasinnaasutut piginnaatitaanerminik taakkartuisoq Aatsitassanut Pisortaqarfiup qinnuigisimavaa paasissutissanik saniatigut saqqummiusseqqullugu, malittarisassani §§ 2 aamma 32 eqqorlugit iliortoqarnersoq Aatsitassanut Pisortaqarfiup naliliiniarnerani atugassaanik.

Assersuutigalugu tassaasinnaapput aatsitassanik qanoq, qanga sumilu katersisimaneq imaluunniit piiaasimaneq pillugu paasissutissat, kiisalu aatsitassat qanoq atorneqarsimanersut imaluunniit atorneqassamaarnersut, aatsitassallu suut qanorlu annertutigisut katersorneqarsimanersut piiarneqarsimanersulluunniit kiisalu tuniniarneqarsimanersut imaluunniit tuniniarnissaat pilersaarutigineqarnersoq.

Innuttaasut Kalaallit Nunaanni aalajangersimasumik najugaqartut § 32 malillugu katersisinnaatitaanerat piiaasinnaatitaanerallu atorunnaassaaq sumiiffimmi pineqartumi aatsitassanik pineqartunik atuinissamut kisermaassisutut akuersissummik tunniussisoqarsimappat, takuuk aatsitassanut inatsisip § 32, imm. 2-at.

Taamaammat pisariaqarsinnaavoq innuttaasoq aatsitassanut inatsit § 32 malillugu aatsitassanik katersisimasoq piiaasimasorluunniit piumaffigissallugu aatsitassanik sumi qangalu katersisimanera piiaasimaneraluunniit pillugit paasissutissanik tunniusseqqullugu. Taamattaaq innuttaasoq pineqartoq Aatsitassanut Pisortaqarfiup immikkut nalunaaruteqarfigisariaqarpaa sumiiffiup pineqartup iluani aatsitassanik atuinissamut kisermaassisutut akuersissutinik tunniussisoqarpat. Ilaatigut qulakkeerneqarniassammat innuttaasoq pineqartoq sumiiffiup iluani aatsitassanik katersinerminik piiaanerminillu unitsitsiniassammat.

(...)"

Taamaalilluni Aatsitassanut Ikummatissanullu Pisortaqarfik ataatsimut isumaqarpoq aatsitassat pillugit inatsimmi § 25, imm. 2 pisuni atortussiassanik aatsitassanit pisunik Kalaallit Nunaanni najugaqavissup aatsitassat pillugit inatsimmi § 2-kkut aalajangersarneqartutut tamatumunnga akuersissummik peqarani inatsimmi § 32-kkut aalajangersarneqartumi pisinnaatitsinermit annertunerusumik katersuiffigisaani piiaaffigisaaniluunniit atorneqassasoq. Taamaattumik aatsitassat pillugit inatsimmi § 25, imm. 2-p atuuffiata misissuiffigineqarnissaanut pissutissaqartoq suli isumaqarpunga.

1.4. *Tamanna tunngavigalugu aatsitassat pillugit inatsimmi § 25, imm. 2-p taamaallaat aatsitassat pillugit inatsimmi § 2 tunngavigalugu akuersissutaateqarluni ingerlatanut atatillugu atorneqartassaneranik, imaluunniit aalajangersakkap taassuma akuersissummik peqarani atortussiassanik aatsitassanit pisunik atuinermut aamma atorneqartassaneranik apeqqut immikkoortumi 2-mi allaaseriniarpara.*

Tamatuma saniatigut suliami illua'tungiusup isumaanik tusarniaasoqarsimaneranik aamma peqqusissutip qanoq annertutigisumik sunniuteqarneranik apeqqutit Aatsitassanut Ikummatissanullu Pisortaqarfimmut tusarniaaninni apeqqutigineqartut immikkoortumi 3-mi allaaseraakka. Aammattaaq A-p paasissutissanik imminut ajoqusiisinnaasunik Aatsitassanut Ikummatissanullu Pisortaqarfimmut paasissutisseeqquneqarnerani ajornartorsiut saqqummertoq malugeqquara.

2. Aatsitassat pillugit inatsimmi § 25, imm. 2 tunngavigalugu peqqusissuteqarneq

2.1. *Aatsitassat pillugit inatsimmi § 25 imaattunik oqaasertaqarpoq:*

"§ 25. Ingerlassineq §§ 6 aamma 7 malillugit akuersissutinit pineqartoq, ilanngullugit piffimmi akuersissummit pineqartumi taassumalu avataani illuliortiterneq, piliorfinnik aalangiikkatullu ikkussukkanik sanaartorneq kiisalu iluaqutiginninnikkut ingerlatsinermik unitsitsigallanermut atatillugu iliuuseriniakkat patsisissaatitaat akuersissummi aalajangersarneqartut naapertorlugit Naalakkersuisunit akuersissutigineqassapput suliassat aallarnerneqalersinnagit. Aamma taamaassaaq § 18, imm. 1-imi taaneqartutut pisussaaffinnik naammassinninniarluni iliuuseqarnissani.

Imm. 2. Naalakkersuisut piginnaatitsissummik pigisallit inatsimmit matumannga pineqartutut ingerlassinerannik nakkutiginnittuussapput. Naalakkersuisut inatsimmik peqqu[si]ssutinillu inatsit naapertorlugu suliassanik malinninnissamik peqqu[si]ssuteqarsinnaapput. Nakkutiginnittuutitani suleqataasut sukkulluunniit eqqartuussisut aalajangiinngikkaluit imminnut suliassarititaasunit isumaginninnissamisut annertutigisumik kiunermut uppernarsaammik eqqortumik takutitsinikkut ingerlassap immikkoortortaanut tamanut takuniaasinnaatitaapput.

Imm. 3. Piginnaatitsissummik pigisallit paasissutissanik tamanik inatsimmi matumani pineqartutut ingerlassanik pisortatigoortumik suliarineqarnissaat pisariaqartinneqartunik nalunaarutiginnittassapput. Naalakkersuisut pisortatigoortumik aalajangiiniarnissamut piginnaatitsissutaatilik peqqusinnaavaat paasissutissanik pisariaqartinneqartunik nassitseqqullugu.

Imm. 4. Piginnaatitsissutaatillit akuttunngitsumik nassitsisassapput ingerlassineq naammassisimasaq tamatumanilu angusat pillugit nalunaarusiamik. Nalunaarusiortarnissaq tamatumunnga atatillugu isertuussisussaaneq pillugu patsisissaatitat akuersissutini aalajangersarneqassapput.

Imm. 5. Inatsit manna malillugu akuersissutini piginnaatitsissummik pigisallip paragraf manna aammalu §§ 10, 19 aamma 20 malillugit pisortatigoortumik suliarinninnermut atatillugu patsisissaatitaliortoqarsinnaavoq. Naalakkersuisut tamanna pillugu maluruagassanik erseqqinnerusunik aalajangersaasinnaapput."

Aatsitassat pillugit inatsimmi § 25 Kalaallit Nunaanni atortussiassat aatsitassanit pisut il.il. pillugit inatsimmi nr. 335-mit, 6. juni 1991-imeersumeersuuvoq. Inatsisip akuerineqarnerata kingornali, § 25 eqqarsaatigalugu, aalajangersagaq tunngavigalugu akisussaasutut oqartussaasup suuneranik oqaatiginninneq kisimi allanngortinneqarsimavoq, taamaalillutik oqartussaasut tassaalerlutik Naalakkersuisut, imaanngitsoq energiministeri.

Inatsimmi 1991-imeersuni § 25, imm. 2 pillugu immikkut oqaaseqaatini oqaatigineqarpoq aalajangersakkap taassuma pisinnaatitaaffiutillip sulineranik nakkutilliineq pillugu manna tikillugu piumasaqaatit atorneqartut pissuseqatigigai. Immikkut oqaaseqaatini piumasaqaatit manna tikillugu atorneqartut innersuussutigineqarnerisa manna ilimanarsisippaat, tassalu aalajangersagaq taanna pissutsinut akuersissutitut nalunaarutitigut pineqartutigut siusinnerusukkut aalajangersaavigineqartarsimasunut tunngasuusoq.

***2.2.** Aatsitassat pillugit inatsimmi § 25, imm. 2-p atuuffiata qanoq paasineqarnissaanik nassuiaanermut tunngavissat amerlanerusut inatsimmi aalajangersakkap inissisimaffiani ataqatigiinneqarnermiipput.*

§ 25 aatsitassat pillugit inatsimmi kapitali 10-mi oqartussaasut suliarinnittarnerannut (pisortatigoortumik suliarinninnernut) tunngasuniippoq. Taamaattumik aatsitassat

pillugit inatsimmi kapitali 10-mik atuinermik oqartarnermi oqartussaasup sorliup innersuussutigineqarnera qulaajarneqartariaqarpoq.

§ 25 pillugu immikkut oqaaseqaatinit tamarmiusunit erserpoq taanna oqartussaasut suliarinnittarneranni manna tikillugu periaaseq eqqarsaatigalugu tunngaviusumik allannguutinik imaqanngitsoq. Aammattaaq oqaaseqatini nalinginnaasuni immikkoortoq 3 innersuussutigineqarpoq, matumani oqartussaasut suliarinnittarnerannik isumagisaqarnerup allaaserineqarnera pingaartumik eqqarsaatigalugu.

Immikkoortumit 3-mit tigulaakkat:

"3 (...)

Aatsitassanut tunngasunik ingerlatsiviup qinnuteqartut pisinnaatitaaffinnillu pigisaqartut eqqarsaatigalugit suliassai ilaatigut tassaapput oqartussaasumut akuersissummik tunniussisumut sinniisuuneq kiisalu aatsitassatigut ingerlatseriaatsit periaatsillu pillugit isummernissamut tunngavissiornerup isumaginissaa, akuersissuteqarnermi piumasaqataasut pillugit oliasiortitseqatigiinnut aatsitassarsiortitseqatigiinnullu isumaqatiginninniarnerit kiisalu suliani akuersissutinut tunngasuni inassuteqaatinik pisuni ataasiakkaani ilusilersuineq.

Tassani aamma ilaapput pissutsit avatangiisinut, isumannaallisaanermut, teknikkimut atugassiissutinullu tunngasut eqqarsaatigalugit atortussiassanut aatsitassanit pisunut atatillugu ingerlataqarnerni oqartussaasup suliarinninnerinik suliassat, isertitanik Namminersornerullutik Oqartussat naalagaaffiullu akornanni agguataarinermik suliassat kiisalu innuttaasunut aamma oliasiornikkut aatsitassarsiornikkullu suliffissuaqarfimmut paasissutissiisarnermik suliaqarneq.

Oqartussaasut suliarinnittarneranni aatsitassanut tunngasunik ingerlatsiviup ataani ingerlanneqartuni ilaapput akuersissuteqarnermi periaatsit, nakkutilliineq, nalunaarusiortarneq kiisalu pisuni arlalinni tunuliaqutaasunik misissuinerit. (...)

Oqartussaasut suliarinnittarneranni aatsitassanut tunngasunik ingerlatsiviup ataani ingerlanneqartuni ilaatigut ilaapput atuinissaq il.il. pillugit pilersaarusiani ataatsimoortumik tunngaviusumik pingaarnerusutigullu akuersissuteqarnerit, ilaatigullu ingerlatat ataasiakkaat suliarineqarnerisa immikkuualuttulersugaasunik akuersissuteqarfigineqartarneri.

Aatsitassanut tunngasunik ingerlatsivimmi oqartussaasut suliarinninnerat oqartussaasut ataatsimut akuleriissitsinikkut suliarinninnikkut ingerlanneqassaaq, tassanilu avatangiisitigut, teknikkikkut, isumannaallisaanikkut atugassiissutitigullu isiginiagassat ataqatigiinneqarnermi tamarmiusumi ilaallutik. Oqartussaasut suliarinninneranni ingerlatanik nakkutilliineq ilaavoq, ilaatigut sumiiffinnut ornigulluni nakkutilliiartortarnertigut, ilaatigullugu ingerlaavartunik nalunaarusianik tigooraanikkut.

Oqartussaasut suliarinninnerannut atatillugu pisut ilaanni aatsitassanut tunngasunik ingerlatsivimmi tunuliaqutaasunik misissuinerit misissuinerilluunniit allatut ilusiligaasut ingerlanneqartarput, oqartussaasut suliarinninnerannut tunngavissat pissarsiarineqarnissaat siunertaralugu.

Aammataaq pissutsinik avatangiisinut tunngasunik aatsitassarsiornermi ingerlatat ingerlanneqarnerannut taakkuluunniit matuneqarnerinut pingaaruteqartunik aatsitassanut tunngasunut ingerlatsivimmi ingerlaavartumik nakkutilliisoqartarpoq. Taamatut nakkutilliineq aatsitassanut tunngasunik ingerlatsivimmit aalajangersarneqartarpoq, atortussiassanut aatsitassanit pisunut tunngasunik ingerlatat akuerineqartut suussusiat annertussusiallu isiginiarlugu. Taamatut nakkutilliinermut aningaasartuutit pisinnaatitaaffimmik pigisaqartumit utertillugit akilerneqartarput.

(...)

Aatsitassanut tunngasunik ingerlatsiviup suliassaani aamma ilaapput pisinnaatitaaffinnik pigisaqartut sulinerannut atatillugu naatsorsuutitigut aningaasaqarnikkullu apeqqutit, ilaatigut isertitanik naalagaaffiup Namminersornerullutillu Oqartussat akornanni agguataarinermut atatillugu. Suliami tassani ilaassapput apeqqutit akileraartarnermut tunngasut pillugit Kalaallit Nunaanni Namminersornerullutik Oqartussani Akileraartarnermi Pisortaqarfiup aamma pisariaqarpat Danmarkimi akileraartarnermut oqartussaasut akornanni oqaloqatigiinnerit, ilaatigut inatsisissatut siunnersuummi § 19-imi atuinermik ingerlatanik matusinissamik pilersaarutit qulakkeerneqarnissaannut illuartitanut aamma atuinermik ingerlataqarnerup akileraarusersuinermut atatillugu suliassat kiisalu sulianik inatsisissatut siunnersuummi § 32-p killissarititaasa iluanni ingerlanneqarsinnaasunik, tassami imaappoq inatsit taanna tunngavigalugu akuersissuteqarani ingerlanneqarsinnaasunik killissalersuineq." (Atorfeqarfimmi nutsigaavoq)

Ataatsimut oqaaseqaatini immikkoortumit 3-mit tigulaakkani issuarneqartuni suliassat ingerlatsiviup suliarisai allaaserineqarput, oqartussaasullu suliarinnittarnerat suliassat arlallit akornanni suliassatut ataatsitut matumani saqqummerpoq.

Oqartussaasut suliarinnittarnerannik allaaserisaq aallaavigalugu uanga paasinninnera unaavoq taanna akuersissutinik inatsit tunngavigalugu suliarinninnermut atasuusoq. Aatsitassalli pillugit inatsimmi § 32-p Kalaallit Nunaanni najugaqavissut atortussiassanik aatsitassanit pisunik katersisarnerannut tunngasup atuuffiata killissalersorneqarneranik suliaq ingerlatsiviup suliassaasa ilaattut allaaserineqarsimavoq.

Inatsisissatut siunnersuut 1991-imeersoq aatsitassat pillugit inatsimmi kapitali 10-p siunertaa pillugu pingaarnerusutigut oqaaseqaatinik arlalinnik aammattaaq imaqarpoq.

Taamaalilluni oqaaseqaatini nalinginnaasuni immikkoortumit 10-mit makku erserput:

"10. Inatsimmi allannguutitut pisariaqartitanut taakkununnga ilanngunneqassaaq isiginiagassani allani arlalinni inatsimmi atuuttumi akuersissuteqariaatsip oqaatigineqartutut 1965-imi annertuutigut ilusilersorneqarsimasup ingerlatseriaatsinut periaatsikkut nutaakkut anguniarneqartunut naleqqussarneqarnissaannik pisariaqartitsineq.

Inatsisikkut tunngaviusup nutarterneqarnissaanik naleqqussarneqarnissaanillu siunnersuummi ilaatigut ilaapput - kapitalini 2-mi 3-milu ataatsimut aalajangersakkat saniatigut - tulleriinneri malillugit kulbrintit (olia/gassi, kap. 4), atortussiassat kulbrintiunngitsut aatsitassanit pisut (aatsitassat manngertut, kap. 5) kiisalu erngup nukinga atorlugu nukissiornis-

samut isumalluutit (kap.6) pillugit akuersissuteqartarnermi immikkut killissanik aalajangersaasoqarnissaa. Allannguutissatut siunnersuutini taakkunani taaneqarsinnaavoq pissutsit aalajangersaavigineqarnerat pillugu immikkut kapitali 7 - minnerunngitsumik avatangiisinut isumannaallisaanermullu tunngasuni - ujarlernermik atuinermillu unitsitsinermi kiisalu immikkut kapitali 10 pisinnaatitaaffinnik pigisaqartut ingerlataqarnerannik aatsitassanut tunngasunut ingerlatsivimmi oqartussaasut suliarinninnerannut tunngasoq." (Atorfeqarfimmi nutsigaavoq)

Tamatuma saniatigut inatsimmi § 23 pillugu immikkut oqaaseqaatinit makku erserput:

"Kapitalimi 10-mi siunnersuutigineqarpoq ataatsimut aalajangersakkanik aalajangersaasoqassasoq, ingerlatap suliarineqarnera, sulinerup maleruaqqusatigut erseqqinnerusumik aalajangersaaviginissaanut energiministerip piginnaatitaanera, tassa imaappoq akuersissuteqariaatsit, sulinermik nakkutilliineq, nalunaarusiortarneq il.il. eqqarsaatigalugit, kiisalu oqartussaasut allatigut suliarinnittarnerat pillugit ataatsimut malittarisassanik imaqartunik. Aalajangersakkat taamaattut aatsitassat pillugit inatsimmi atuuttumi ilaatigut §§-ni 4-mi, 6-imi, 8-mi, 10-mi, 13-imi, 14-imi aamma 22-mi aaqqissuussaannginnerusumik nassaassaapput.

Kapitali 10-mi aalajangersakkatut siunnersuutigineqartut aatsitassat pillugit inatsimmi atuuttumi aalajangersakkanit taaneqartunit aalajangersakkatut killissaliussatut iluseqarnerupput, aalajangersakkatullu piginnaatitsissutinik oqartussaasut suliarineqarnerata isumagineqarneranik energiministerip ataani inissiissutut. Taamaalilluni tunngavigineqarpoq sulinerup erseqqinnerusumik aalajangersaavigineqarnera akuersissutinik immikkuualuttulersugaanerusumik pisassasoq, malittarisassani § 24 tunngavigalugu aalajangersarneqarsinnaasuni §§-t 6 aamma 7 tunngavigalugit, kiisalu piumasaqaatit akuersissutinut § 25, imm. 1 tunngavigalugu atasut tunngavigalugit.

(...)" (Atorfeqarfimmi nutsigaavoq)

Taamaalilluni aatsitassat pillugit inatsimmi kapitali 10 akuersissutit aatsitassat pillugit inatsimmi § 2 tunngavigalugu nalunaarutigineqarnerannut atatillugu oqartussaasut suliarinninnerannik aalajangersaaviginninnissamik siunertaqarsimasutut isikkoqarpoq.

2.3. *Uanga paasinninnera unaavoq oqartussaasut suliarinninnerannik oqartarnerup qanoq paasineqarnissaanik nassuiaanermut ilassutissat amerlanerusut oqartussaasut suliarinnittarnerat pillugit malittarisassat aatsitassat pillugit inatsit siusinnerusukkut atuuttumiittut misissorneqarnerisigut nassaarineqarsinnaasut.*

Taamaalilluni aatsitassat pillugit inatsimmi § 25 pillugu immikkut oqaaseqaatinit issuarneqartunit ersertutut aalajangersakkakkut tassuuna manna tikillugu periaasiusoq eqqarsaatigalugu tunngaviusumik allanngortitsisoqarnissaa siunertarineqarsimanngilaq. Aammattaaq aatsitassat pillugit inatsimmi § 23 pillugu immikkut oqaaseqaatinit issuarneqartunit erserpoq ilaatigut akuersissuteqariaaseq, ilaatigut suliaqarnermik nakkutilliineq, nalunaarusiortarneq il.il. eqqarsaatigalugit oqartussaasut suliarinnittarnerat pillugu aalajangersakkat aatsitassat pillugit inatsimmi siusinnerusukkut

atuuttumi ilaatigut §§-ini 4-mi, 6-imi, 8-mi, 10-mi 13-imi, 14-imi aamma 22-mi aaqqissuussaannginnerusumik nassaassaasimasut.

2.3.1. *Aatsitassat pillugit inatsisit 1991-imeersup Kalaallit Nunaanni atortussiassat aatsitassanit pisut pillugit inatsit nr. 585, 29. november 1978-imeersoq kingusinnerusukkut allannguuteqartinneqartarsimasoq taarserpaa [18].*

Inatsimmi 1978-imeersumi §§ 4-mi, 6-imi, 8-mi, 10-mi, 13-imi, 14-imi aamma 22-mi aalajangersakkat tamarmik imarisatik malillugit pisunut akuersissutinik nalunaaruteqarfiusunut tunngasuupput. Aatsitassat pillugit inatsimmi atuuttumi § 25, imm. 2-mut atatillugu isumaqarpunga siusinnerusukkut inatsimmi §§-it 6 aamma 14 immikkut pingaaruteqartut.

§ 6 inatsimmi kapitali 1-imi aalajangersakkani nalinginnaasuniippoq, imaattunillu oqaasertaqarluni:

> *"§ 6. Siumut misissuinissamut akuersissutit taamatullu ujarlernissamut iluaqutiginninniarnissamullu kisermaassisinnaatitsissutit nunamik sanaanillu allanngutsaaliuinermut innimisussuseqarluni taamaatullu atuisinnaatitaanermut pioreersumut il.il. innimisussuseqarluni Kalaallit Nunaanni sumiluunniit pisussatut akuersissutigineqarsinnaapput.*
>
> *Imm. 2. Atortussialerinermut qullersaqarfiup qinnuteqartut piumaffigisinnaavai qinnutaasa suliarineqarnissaannut nasssuiaatinik pisariaqartunik, tamatumani aammattaaq suliap ingerlanneqarnissaanut pilersaarutinik."*

§ 14 inatsimmi kapitali 3-mi ujarlernermut tunngasumiippoq, inatsimmili kapitali 4, taamatuttaaq atortussiassanik aatsitassanit pisunit atuinermut atatillugu § 21 tunngavigalugu atorneqartarluni. Inatsimmi kapitali 3-mi aamma 4-mi atuinermut tunngasuni suliffeqarfiup/suliffiup pineqartup kisermaassilluni ingerlatsisinnaatitaaneq pillugit akuersissutinik nalunaaruteqartarneq pineqarpoq. § 14 imaattunik oqaasertaqarpoq:

> *"§ 14. Atortussiassalerinermut qullersaqarfik ujarlernermik nakkutilliisuussaaq nakkutilliisussanillu allanik toqqaasinnaalluni. Nakkutilliisussaatitat sutigut tamatigut suliamik maleruaasinnaatitaallutillu tamanna pillugu paasissutissanik pisariaqartunik tamanik piumasaqarsinnaatitaapput."*

Taamaalilluni inatsimmi 1978-imeersuni § 14 taamaallaat pisunut kisermaassilluni ingerlatsisinnaatitaaneq pillugit akuersissutinik nalunaaruteqarfiusimasunut tunngasuuvoq. Tamatumunnga atatillugu oqaatigaara inatsit 1978-imeersoq aalajangersakkamik aatsitassat pillugit inatsimmi atuuttumi innuttaasut najugaqavissut atortussiassanik aatsitassanit pisunik atuisarnerat pillugu § 32-mi aalajangersakkap pissuseqataanik aamma imaqartoq. § 32 massakkut atuuttoq immikkut oqaaseqaatini oqaatigineqartutut inatsimmi 1978-imeersumi § 30-p assigaa. § 14-imili nakkutilliineq pillugu

18) Kalaallit Nunaanni atortussiassat aatsitassanit pisut il.il. pillugit inatsimmik nalunaarut nr. 88, 8. februar 1989-imeersoq

aalajangersagaq innuttaasut najugaqavissut atortussiassanik aatsitassanit pisunik katersisarnerat il.il. pineqanngillat.

§§-it 6 aamma 14 inatsimmi 1978-imeersumeersuupput. Oqaatigaara taakku inatsisip kingusinnerusukkut allanngortinneqarneranut attuumassuteqanngitsut. Aalajangersakkat taakku pillugit immikkut oqaaseqaatinit makku erserput:

"§ 6 pillugu

Imm. 1-imi aalajangersakkap inatsimmi atuuttumi § 3-mi aalajangersagaq assigaa.

Imm. 2-mi aalajangersakkap tunngavimmigut inatsimmi atuuttumi § 2, imm. 2 assigaa.

Atortussiassanik aatsitassanit pisunik ingerlatsinermi iliuutsinik aqutsineq eqqarsaatigalugu siunnersuummi §§-it 2 aamma 4 pillugit oqaaseqaatini oqaatigineqartutut aalajangiinerit ataatsimoorluni aalajangiinissamut pisinnaatitaaneq kiisalu inatsimmi matumani aalajangersakkat tunngavigalugit pisut malillugit ingerlanneqassaaq. Oqartussaasut suliarinninneranni aamma aqutsinermi aqutsinikkut malittarisassanik aalajangersaaneq aamma pisinnaatitaaffimmik pigisaqartup sulinera pillugit pisuni aalajangiinerit nakkutilliinerlu ilaatinneqarput, taamaalillutik aqutsinikkut suliat ataasiakkaat aatsitassanik pingaarnertigut ingerlatsinerup ingerlanneqarnerata isumagineqarneranut kiisalu atugassaritaasunik piumasaqaatinillu akuersissutinik nalunaarutini aalajangersarneqarsimasut malinneqarnerisigut pissallutik.

(...)

§ 14 pillugu

§ 6 pillugu oqaaseqaatit innersuussutigineqarput. Aalajangersagaq taanna inatsimmi atuuttumi § 11-p aamma assigaa." (Atorfeqarfimmi nutsigaavoq)

2.3.2. *Atortussiassat aatsitassanit pisut pillugit inatsit 1. maj 1965-imeersoq kingusinnerusukkut allannguteqartinneqarsimasoq[19] inatsisikkut 1978-imeersukkut atorunnaarsinneqarpoq.*

Inatsimmi 1965-imeersumi § 11 kapitali 3-mi ujarlernermut tunngasumiippoq, atortussiassanillu aatsitassanit pisunik atuinermut atatillugu atorneqartarluni, tak. § 18. Inatsimmi 1965-imeersumi kapitali 3-mi ujarlernermut tunngasumi aamma kapitali 4-mi atuinermut tunngasumi suliffeqarfiup pineqartup kisermaassinissamut akuersissummik nalunaaruteqarneq pineqarpoq. § 11 imaattunik oqaasertaqarpoq:

"§ 11. Kalaallit Nunaannut ministeriusoq ujarlernermut nakkutilliisussanik toqqaasinnaavoq. Nakkutilliisussaatitat sutigut tamatigut suliamik maleruaasinnaatitaallutillu tamanna pillugu paasissutissanik pisariaqartunik tamanik piumasaqarsinnaatitaapput."

19) Kalaallit Nunaanni atortussiassat aatsitassanit pisut pillugit inatsimmik nalunaarut nr. 397, 16. juli 1969-imeersoq inatsisikkut nr. 182-ikkut, 26. maj 1972-imeersukkut allanngortinneqartoq

Aalajangersagaq taanna pillugu oqaaseqaatini inatsimmik kingusinnerusukkut allannguutinut tunngassuteqanngitsuni makku oqaatigineqarput:

"§ 11 pillugu

Aalajangersagaq taanna ministerip ujarlernermik suliaqarnermik suliap illersorneqarsinnaasumik ingerlanneqarnissaata qulakkeerneqarnissaanut paasissutissanik pisariaqartunik nalunaarfigineqarumalluni piumasaqaateqarsinnaasumik nakkutiginnittussanik toqqaanissanut inatsisikkut tunngavissamik imaqarpoq. Tamanna pillugu malittarisassat erseqqinnerusut, matumani nakkutilliinermut akiliuteqartarneq ilanngullugu eqqarsaatigalugu, akuersissummi aalajangersarneqassapput." (Atorfeqarfimmi nutsigaavoq)

Taamaalilluni inatsimmi 1965-imeersumi nakkutilliineq pillugu aalajangersagaq taamatuttaaq taamaallaat pisunut kisermaassinissamik akuersissuteqarnermik nalunaaruteqarfiusimasunut tunngasuuvoq.

Inatsit 1965-imeersoq Kalaallit Nunaanni najugaqavissut atortussiassanik aatsitassanit pisunik katersisinnaanerat il.il. pillugu aalajangersakkamik aamma imaqarpoq. Inatsimmi § 1, imm. 2-kkut aalajangersarneqarpoq innuttaasut manna tikillugu pisarnermissut aamarsuarnik, issumik, ukkusissamik, ujaraaqqanik assigisaannillu katersisinnaasut/piiaasinnaasut. Oqaaseqaatini oqaatigineqarpoq pineqartoq tassaasoq pisinnaatitaaffik pioreersoq, allannguuteqartinneqanngitsoq. Inatsimmi 1978-imeersumi § 30-mi siunertarineqartoq oqaaseqaatini tassaatinneqarpoq inatsimmi 1965-imeersumi atortussiassanik aatsitassanit pisunik aalajangersimasunik akuersissummik peqanngikkaluarluni katersisinnaanermik piiaasinnaanermillu § 1, imm. 2-mi periaasiusimasup attatiinnarneqarnissaa.

2.3.3. *Taamaalillutik aatsitassat pillugit siusinnerusukkut inatsisaasimasuni nakkutilliineq pillugu aalajangersakkat pisunut akuersissutit nalunaarutigineqarsimaffigisaannut tunngasuupput.*

2.4. *Aatsitassat pillugit inatsimmi atuuttumi kapitali 10-mi oqartussaasut suliarinninnerat (pisortatigoortumik suliarinninnerit) pillugit aalajangersakkat allat pisunut akuersissutinik nalunaaruteqarfiusunut aamma tunngasuupput. Taamaalillutik §§-ini 23-mi 24-milu ingerlatat akuersissut tunngavigalugu ingerlanneqartut erseqqissumik innersuussutigineqarput.*

§ 26 kapitali 10-mi aalajangersakkatut kingulliusoq imaattunik oqaasertaqarpoq:

"§ 26. Pisortatigoortumik suliarinninneq, ilanngullugit akuersissuteqartarnerit, piginnaatitsissummik pigisallip inatsit manna naapertorlugu akuersissuteqarfigineqarnissamik imaluunniit akuerineqarnissamik inatsisit allat malillugit pisariaqartitaminik pisussaajunnaarsitsinngilaq."

Aalajangersagaq taanna Kalaallit Nunaanni atortussiassat aatsitassanit pisut il.il. pillugit inatsimmi nr. 335-mi, 6. juni 1991-imeersumeersuuvoq.

Aalajangersagaq taanna pillugu oqaaseqaatinit makku erserput:

"§ 26 pillugu

Pisinnaatitaaffimmik piginnittup suliaanik inatsimmit manna tunngavigalugu aalajangersaaviginninneq assersuutigalugu sulinerup pilersinneqarnerata, ingerlanneqarnerata unitsinneqarneratalu energiministerimit[20] akuerineqarnerani ilusiliunneqartoq aqqutigalugu annertuumik pisarpoq, taamaattumik tak. §§-it 10, 19, 20 aamma 25.

Aalajangersakkakkut tassuuna erseqqissarneqarpoq akuersissutit taamaattut aatsitassanut tunngasunik ingerlatsivimmi oqartussaasup ataatsimut akuleriissitsisumik suliarinninnermik oqaaseqaatini nalinginnaasuni immikkoortumi 3-mi taaneqartumik tunngaveqartut inatsisit allat sulinernut pineqartunut atuuttut tunngavigalugit akuersissutinik taarsiisuunngitsut.

(...)" (Atorfeqarfimmi nutsigaavoq)

Taamaalilluni § 26 imarisani malillugu taamatuttaaq pisunut akuersissummik nalunaaruteqarfiusunut tunngasuuvoq.

Aammattaaq oqaatigaara aatsitassat pillugit inatsimmi § 25, imm. 1, imm. 4 aamma imm. 5 akuersissutinut inatsit tunngavigalugu nalunaarutinut erseqqilluinnartumik tunngasuusoq. Taamaalilluni aatsitassat pillugit inatsimmi kapitali 10-mi § 25, imm. 2 aamma imm. 3 tassatuaapput akuersissutinut nalunaarutigineqartunut erseqqissumik innersuussisuunngitsut.

***2.5.** Qulaani taaneqartut tunngavigalugit uanga naliliinera unaavoq aatsitassat pillugit inatsimmi kapitali 10-mi oqartussaasut suliarinninnerat pineqartoq pisunut akuersissutinik nalunaaruteqarfiusunut nalunaaruteqarfiusimasunulluunniit tunngasuusoq.*

Aalajangersakkap taassuma inatsimmi kapitali 10-mi aalajangersakkanit allanit annertunerusumik atuuffeqarnerata § 25, imm. 2 imaluunniit oqaaseqaatit qulaani issuarneqartut aallaavigalugit ilimaginissaanut tunngavissaqanngilaq.

Taamaalillunga § 25, imm. 2-p ataqatigiinneqarnermi aatsitassat pillugit inatsimmi aalajangersakkallu aatsitassat pillugit siusinnerusukkut inatsisaasuni ilaanera aallaavigalugu uanga paasinninnera unaavoq aalajangersagaq taanna aatsitassanik atuinermut inatsimmi § 2, imm. 1 tunngavigalugu akuersissummik nalunaaruteqarfiusimanngitsumut atatillugu atorneqassanngitsoq.

Taamaattumik isumaqarpunga Aatsitassanut Ikummatissanullu Pisortaqarfik A-mut pineqartutut peqqusissummik nalunaaruteqarnissaminut inatsisikkut pisariaqartumik tunngavissaqarsimanngitsoq, naak pisortaqarfik naliliigaluartoq A aatsitassat pillugit inatsimmik unioqqutitsisimasoq.

Tamatumunnga atatillugu oqaatigaara peqqusissummi erseqqissumik oqaatigineqartoq taanna aatsitassat pillugit inatsimmi § 25, imm. 2 tunngavigalugu nalunaarutigineqartoq. Taamaattumik peqqusissut taanna A-mut persuarsiuutaanngitsumik saaffiginnissutitut, Aatsitassanut Ikummatissanullu Pisortaqarfiup aatsitassat pillugu inat-

20) Aatsitassat pillugit inatsisip 1991-imeersup akuerineqarnerata kingornatigut inatsit tunngavigalugu akisussaasutut oqartussaasup kinaanera allanngortinneqarsimavoq, taamaalilluni taakku ullumikkut tassaallutik Naalakkersuisut, imaanngitsoq energiministeri.

simmi §§-inik 2-p 32-llu qanoq paasineqarnissaannik inatsimmillu unioqqutitsisutut pisortaqarfiup naliliineranik paasissutissiissutigisaatut iluseqaannanngilaq. Taamatut persuarsiutaanngitsumik innuttaasumut ilitsersuisoqassappat inatsisikkut erseqqissumik tunngavissaqarnissaq piumasaqaataanngilaq. Taamaattumik uanga paasinninnera unaavoq Aatsitassanut Ikummatissanullu Pisortaqarfiup A taamatut iliorluni ilitsersorsimasinnaagaluaraa.

Kiisalu matuma oqaatiginissaanut pissutissaqarlunga isumaqarpunga, tassalu inummut taamaaliornissaminut akuersissummik peqarani aatsitassat pillugit inatsimmi § 32-mi pisinnaatitaanerminut annertunerusumik atortussiassanik aatsitassanik pisunik katersisumut piiaasumulluunniit persuarsiutaanngitsumik peqqusissuteqarnissaq pisariaqanngitsoq, inatsimmi § 2, imm. 1-imi akuersissummik peqarnissamik piumasaqaat atuutsinniarlugu.

Taamaalilluni aatsitassat pillugit inatsimmi pineqaatissiisarneq pillugu § 33-mi aalajangersakkamit makku erserput:

> *"§ 33. Kalaallit Nunaanni pinerluttulerinermik inatsit malillugu pineqaatissinneqassaaq,*
>
> *1) inatsit manna naapertorlugu akuerineqaqqaarani § 2, imm. 1-imi taaneqartutut ingerlassisoq,*
>
> *2) § 25-mik. imm. 1, 3 imaluunniit 4, unioqqutitsisoq, imaluunniit*
>
> *3)mingutsitsissutaasinnaasutigut isumannaallisaanikkulluunniit sianigisassanik isumaginninnissamut patsisissaatitanik imaluunniit inatsit naapertorlugu inassutigisanik imaluunniit peqqu[si]ssutinik inatsit tunngavigalugu aalajangersagaasunik sumiginnaasoq.*
>
> *Imm. 2.Peqqu[si]ssutini inatsit naapertorlugu aalajangersarneqartuni peqqu[si]ssutit aalajangersagartaannik unioqqutitsinermut Kalaallit Nunaanni pinerluttulerinermik inatsit malillugu pineqaatissiisoqarsinnaavoq.*
>
> *(...)"*

Katersuineq piiaanerlu § 32, imm. 1-imi killissarititaasut iluanni pippat akuersissummik peqarnissamik piumasaqaat atorneqassanngilaq, tak. aatsitassat pillugit inatsimmi § 2, imm. 1.

Ingerlatat § 32-p killissarititaanik qaangiisimappata § 2, imm. 1-ip unioqqutinneqarnera pineqassaaq. Unioqqutitsineq taamaattoq pinerluttulerineq pillugu inatsit tunngavigalugu toqqaannartumik pineqaatissiissutigineqassaaq, tak. aatsitassat pillugit inatsimmi § 33, imm. 1, nr. 1.

3. Naggasiutaasumik oqaaseqaatit

3.1. *Aatsitassanut Ikummatissanullu Pisortaqarfimmut allakkatigut 31. august 2007-imeersutigut tusaarniaaninni suliami illua'tungiusup isumaanik tusarniaanerup inger-*

lanneqarsimaneranik peqqusissutillu qanoq sunniuteqartigineranik apeqqutit saqqummiuppakka.

Aatsitassanut Ikummatissanullu Pisortaqarfik A-mut peqqusissuteqarnissaminut aatsitassat pillugit inatsimmi § 25, imm. 2-mi tunngavissaqarsimannginneranik isumaqarnera tunngavigalugu apeqqutit taakku tulliuttuni naatsuinnarmik naggasiiffigissavakka.

Tamatuma saniatigut A-p paasissutissanik imminut ajoqusiisinnaasunik tunniusseqqullugu Aatsitassanut Ikummatissanullu Pisortaqarfiup piumasaqaateqarneratigut ajornartorsiut pilersoq malugeqquara.

***3.2.** Suliami illua'tungiusup isumaanik tusarniaaneq pillugu apeqqut eqqarsaatigalugu Aatsitassanut Ikummatissanullu Pisortaqarfiup tusarniaaninnut akissummini 6. september 2007-imeersumi oqaatigaa pisortaqarfik isumaqartoq suliami illua'tungiusup isumaanik tusarniaanissaq pisariaqanngitsoq.*

Taamaalilluni pisortaqarfik naliliivoq pisortat soqutigisaasa isumagineqarneranni isiginiagassat pingaaruteqartut peqqusissummik nalunaaruteqarneq suliami illua'tungiusup isumaanik tusarniaanerup kingornanut kinguartinneqannginnissaa pisariaqalersikkaat. Taamaattumik suliami illua'tungiusup isumaanik tusarniaaneq suliassat suliarineqartarnerat pillugu inatsimmi[21] § 19, imm. 2, nr. 3 tunngavigalugu pinngitsoorsinnaavoq. Aatsitassanut Ikummatissanullu Pisortaqarfiup aammattaaq oqaatigaa suliaq aatsitassat pillugit inatsimmi § 2, tak. § 32, maleqqullugu peqqusissummik nalunaaruteqarsinnaanermut naammattumik paasissutissartalersorneqarsimasoq. Pisortaqarfiup tamatumunnga atatillugu manna innersussutigaa, tassalu peqqusissut taanna paasissutissat A-p avammut nioqquteqarnissamik qinnuteqaammut atatillugu nassiussimasai tunngavigalugit nalunaarutigineqarsimasoq, A-lu paasissutissanik allanik suliap allatut inernilerneqarneranik kinguneqarsinnaasunik tunniussisinnaasimanngitsoq. Taamaalilluni Aatsitassanut Ikummatissanullu Pisortaqarfiup naliliinera unaavoq suliassat suliarineqartarnerat pillugu inatsimmi § 19, imm. 2, nr. 1 suliami matumani suliami illua'tungiusup isumaanik tusarniaasoqannginnissaanut aamma tunngavilersuutaasinnaasimasoq.

Suliassat suliarineqartarnerat pillugu inatsimmi aalajangersakkat taaneqartut imaattunik oqaasertaqarput:

> *"§ 19. Suliassami (illuatungiulluni) peqataasoq paasissutissanik aalajangersimasunik suliassami pisimasuinnut tunngasunik oqartussaasut pigisaqarnerannik ilisimasaqarsorinanngippat aalajangiisoqassanngilaq peqataasoq taanna paasissutissanik tamakkuninnga oqartussaasunit ilisimatinneqartinnagu oqaaseqaateqarnissaanullu periarfissinneqartinnagu. Aalajangigarli taanna aatsaat atortuussaaq paasissutissat peqataasumut tassunga iluaqutaasussaassanngippata suliallu aalajangiiffiginissaanut annertuumik pingaaruteqarpata. Oqartussaasut oqaaseqaateqarnissamut taaneqartumut piffissamik killiliisinnaapput.*
>
> *Imm. 2. Imm. 1-imi aalajangersagaq atortuussanngilaq*

21) Pisortat ingerlatsineranni suliassat suliarineqartarnerat pillugu Inatsisartut inatsisaat nr. 8, 13. juni 1994-imeersoq, Inatsisartut inatsisaatigut nr. 21-kkut, 30. oktober 1998-imeersukkut aamma Inatsisartut inatsisaatigut nr. 5-ikkut, 31. maj 2001-imeersukkut allannguuteqartinneqarsimasoq.

1) paasissutissat pissuserisaat suliassallu suussusia naapertorlugit tigummiariikkat tunngavigalugit suliami aalajangiinissaq nangaanartutut isumaqarfiginanngippat,

(...)

3) peqataasup taassuma suliassap aalajangiiffigineqarnissaata kinguartinneqarnissaanik soqutiginninnera pisortat inuinnaalluunniit soqutigisaat taamatut kinguartitsinikkut ajoquserneqartussat pissutiginerullugit minnerutittariaqartutut isumaqarfiginarpat.

(...)"

Suliassat suliarineqartarnerat pillugu inatsimmi § 19, imm. 2, nr. 1 imaluunniit nr. 3 tunngavigalugu suliami illua'tungiusup isumaanik tusarniaanngitsoortoqarsinnaaneranik naliliineq suliami pineqartumi pissutsit tunngavigalugit aamma aalajangiineq pineqartoq sunik siunertaqarnersoq isiginiarlugu pisariaqarpoq.

Aatsitassanulli Ikummatissanullu Pisortaqarfik A-mut peqqusissummik nalunaaruteqarnissaminut inatsisikkut tunngavissaqanngitsoq isumaqarama suliami illua'tungiusup isumaanik tusarniaaneq pillugu apeqqutip erseqqinnerusumik suliarineqarnera taamaallaat tigussaanngitsumik eqqoriaanermillu tunngaveqarluni pisinnaasussaavoq. Tamanna peqqusissummik nalunaaruteqarnerup kinguartinneqarsinnaannginneranik pisortat soqutigisaasa isiginiarneqarnissaannik oqarnermik apeqqut eqqarsaatigalugu pingaartumik atuuppoq.

Taamaattumik suliami illua'tungiusup isumaanik tusarniaaneq pillugu apeqqut sukumiinerusumik misissuiffiginngilara.

Taamaattorli peqqusissutip paasissutissanik A-p avammut nioqquteqarnissamik qinnuteqaammut atatillugu nassiussimasaanik annertuutigut tunngaveqarluni nalunaarutigineqarsimaneranik Aatsitassanut Ikummatissanullu Pisortaqarfiup innersuussuteqarnerata ataasiinnarmik oqaaseqaateqarnissannut pissutissaqalersippaanga.

Suliassat suliarineqartarnerat pillugu inatsimmi § 19, imm. 1-ikkut aalajangersarneqarpoq suliami illua'tungiusoq suliami pissusiviusut pillugit paasissutissat aalajangersimasut oqartussaasumit pigineqarnerannik ilisimasaqarsorinanngippat suliami illua'tungiusoq isumaanik tusarniaavigineqassasoq. Tamatumunnga atatillugu manna aalajangiisuusumik sunniuteqarpoq, tassalu paasissutissat pineqartut aalajangiinermi tunngaviusunut ilaatinneqartut suliami illua'tungiusup ilisimagai ilimagineqarsinnaanersoq, taamalu suliamik aallartitsisoqarsimasoq suliami illua'tungiusup ilisimaneraa. Taamaalilluni A-p ataqatigiinneqarnermi allami paasissutissanik Aatsitassanut Ikummatissanullu Pisortaqarfimmut nassiussisimanerata pineqartoq pillugu suliami allami pineqartumut tunngasumi pisortaqarfiup aallartitaani suliami illua'tungiusup isumaanik tusarniaanngitsoornermut tunngavilersuutaasinnaanngilaq.[22]

***3.3.** Peqqusissutip qanoq sunniuteqartiginera eqqarsaatigalugu maluginiarpara peqqusissummik A nalunaaruteqarfigineqarsimasoq a) aatsitassat pillugit inatsimmi § 2,*

22) Ass. tak. Hans Gammeltoft-Hansen allallu, "Forvaltningsret", aappassaanik naqitertitaq, 2002, qupperneri 515-imit 516-imut

tak. § 32, maleqqullugu, aamma b) Aatsitassanut Ikummatissanullu Pisortaqarfiup suliami imminut tunngasumi aalajangeereernissaata tamannalu pillugu nalunaarummik tigusaqareernissami tungaanut atortussiassanik aatsitassanit pisunik sutigulluunniit atueqqunagu, matumani rubininik, ujaqqanik rubininik akulinnik aningaasarsiutigalugu katersineq aamma/imaluunniit piiaaneq tuniniaanerlu ilanngullugit eqqarsaatigalugit.

Taamaalilluni aatsitassat pillugit inatsisip malinneqarnissaata peqqusissutigineqarsimanerata saniatigut imatut isikkoqarpoq soorlulusooq pisortaqarfiup A atortussiassanik aatsitassanit pisunik atuinissaanik inerteqquteqarfigigallarsimagaa, atuinerup inatsisinik unioqqutitsisuunnginnera apeqqutaatinnagu. Aatsitassat pillugit inatsimmi § 25, imm. 2 Aatsitassanut Ikummatissanullu Pisortaqarfiup atuinerup inatsimmut naapertuuttuuneranik misissuisinnaanera siunertaralugu atortussiassanik aatsitassanit pisunik piffissami aalajangersimasumi atuinissamik taamatut inerteqquteqarnissaanut tunngavissaliinngilaq.

Malugaara A-p eqqartuussissuserisuanut allakkamini 20. august 2007-imeersuni Aatsitassanut Ikummatissanullu Pisortaqarfiup ingerlatat atortussiassallu aatsitassanit pisut suut peqqusissummi 14. august 2007-imeersumi pineqarnersut erseqqissarlugu oqaatigigaa, naak pisortaqarfik isumaqaraluartoq tamanna peqqusissummi takuneqarsinnaasoq.

Aatsitassanulli Ikummatissanullu Pisortaqarfiup allakkamini 6. september 2007-imeersuni ilumoornerarpaa "... peqquneqarputit aatsitassanik qanorluunniit iliorlutit atueqqunak, matumani rubininik, ujaqqanik rubininik akulinnik kiisalu ujaqqanik erlinnartunik aningaasarsiutigalugu katersineq ilanngullugu eqqarsaatigalugu ..."-mik oqaasertaliineq paatsoorneqarsinnaasoq, taamatullu peqqusissuteqarfigineqartoq isumaqalersinnaasoq ingerlatanik inatsimmik unioqqutitsisuinnaanngitsunik ingerlataqarneq peqqusissummik unioqqutitsinerussasoq. Paatsoorneqarsinnaasoq taanna A-p eqqartuussissuserisuanut kingusinnerusukkut allakkamigut aaqqissimallugu pisortaqarfik isumaqarpoq.

Taamaalilluni A-p atortussiassanik aatsitassanit pisunik atuinissamik inerteqquteqarfigigallarneqarnissaa siunertaasimanngilaq. Tamannali peqqusissummi erseqqissumik takuneqarsinnaangilaq, naak peqqusissutip imarisaa Aatsitassanut Ikummatissanullu Pisortaqarfiup kingusinnerusukkut erseqqissarsimagaluaraa, taamaattumillu matuma oqaatiginissaanut pissutissaqarlunga isumaqarpunga, tassalu peqqusissutip imarisaa nalornissutigineqarsinnaasussaanngitsoq. Taamaattumik peqqusissutip imarisaata oqaasertalersorneqarnera pitsaanngitsorujussuartut isigaara.

3.4. *Aatsitassanut Ikummatissanullu Pisortaqarfiup peqqusissummini A qinnuigaa paasissutissanik uppernarsaatinillu arlalinnik pisortaqarfimmut nassiusseqqullugu. Peqqusissummit aamma erserpoq Aatsitassanut Ikummatissanullu Pisortaqarfik paasissutissat uppernarsaatillu tunngavigalugit pisumi pisorlu taannarpiaq pillugu nali-*

liiniartoq, A atortussiassanik aatsitassanit pisunik aatsitassat pillugit inatsimmi malittarisassat naapertorlugit atuisimanersoq aalajangiisoqarnissaa siunertaralugu.

Atortussiassanik aatsitassanit pisunik A-p atuinera inatsimmik unioqqutitsinerusoq Aatsitassanut Ikummatissanullu Pisortaqarfik naliliippat tamanna A-mut sumik kinguneqassanersoq peqqusissummit erseqqinnerusumik takuneqarsinnaanngilaq. Tassa imaappoq naliliineq taamaallaat atortussiassanik aatsitassanit pisunik avammut nioqquteqarnissamut akuersissummik qinnuteqaatip suliarineqarneranut sunniuteqassanersoq, ilisimavaralu A taamaattumik qinnuteqarsimasoq, imaluunniit naliliineq suliap pinerluttulerineq pillugu inatsit tunngavigalugu unnerluussisoqarnissaa siunertaralugu politiinut tunniunneqarnissaanik isumaliutersuuteqarnermut sunniuteqassanersoq.

A paasissutissanik uppernarsaatinillu aatsitassat pillugit inatsimmi § 25, imm. 3 tunngavigalugu tunniussinissaminut pisussaaffeqartoq Aatsitassanut Ikummatissanullu Pisortaqarfik isumaqarnersoq peqqusissummi aamma takuneqarsinnaanngilaq. Pisussaaffeqartoqarsimappat pisussaaffik taanna pinerluttulerineq pillugu inatsiseqartitsineq tunngavigalugu pineqaatissiisinnaatitaanermut sunniuteqartussaavoq, tak. inatsimmi § 33, imm. 1, nr. 2. Taamaattorli apeqqutip nr. 2007-126-p akineqarnerani qulaani issuarneqartumi takuneqarsinnaavoq Aatsitassanut Ikummatissanullu Pisortaqarfik ataatsimut isiginnilluni isumaqartoq § 25, imm. 3 taassumaluunniit tunngavii inuit Kalaallit Nunaanni najugaqavissut aatsitassat pillugit inatsimmi § 32 tunngavigalugu ingerlataannut atorneqassasut. Taamaalilluni pisortaqarfiup inuk aatsitassat pillugit inatsimmi § 32 tunngavigalugu atortussiassanik aatsitassanit pisunik katersisinnaatitaasutut piiaasinnaatitaasutulluunniit imminut isigisoq amerlanerusunik paasissutisseeqqullugu qinnuigisinnaavaa, §§-imi 2-mi aamma 32-mi aalajangersakkat malinneqarsimanersut Aatsitassanut Ikummatissanullu Pisortaqarfiup naliliiniarnerani atugassanik.

Aatsitassanut Ikummatissanullu Pisortaqarfiup qanoq paasinninnermik ataatsimut isiginnilluni nassuiaanera taamaaliornissamut akuersissummik peqarani atortussiassanik aatsitassanit pisunik aatsitassat pillugit inatsimmi § 32-p pisinnaatitsineranit annertunerusumik katersinerup il.il. pineqaatissiissutaasussaaneranik, tak. inatsimmi § 33, imm. 1, nr. 1, ilaqartillugu aamma A-p inatsimmik unioqqutitsisutut Aatsitassanut Ikummatissanullu Pisortaqarfimmit pasineqarnera pissutigalugit paasissutissanik imminut ajoqutaasinnaasunik tunniusseqqusinissamut inerteqquneqarneq malugeqquneqartariaqarpoq.

Paasissutissanik imminut ajoqutaasinnaasunik tunniusseqqusinissamut inerteqqut pillaasarneq pillugu inatsiseqartitsinermi pilersimavoq, mannalu nassataralugu, tassalu inuk pissutsit pillarneqaataasinnaasut pillugit unnerluutigineqartoq pinerluutigineqarsimaneragaasut pillugit oqaaseqaateqannginnissaminut pisinnaatitaasoq aamma pissutsit pillarneqaataasinnaaneragaasut paasiniarlugit qulaajarneqarneranni peqataanissaminut pinngitsaalineqarsinnaatitaanngitsoq.

Innuttaasut pisinnaatitaaffii taakku Inuit Pisinnaatitaaffii pillugit Europami Isumaqatigiissummi eqqartuussinermi naapertuilluartumik ingerlatsinissaq pillugu artikel 6-

ikkut illersugaapput. Taamaalilluni Inuit Pisinnaatitaaffii pillugit Europami Eqqartuussiviup oqaatigisimavaa imminut ajoqutaasinnaasunik paasissutissiinnginnisamut oqaaseqaateqannginnissamullu pisinnaatitaaffik artikel 6-imi erseqqivissumik taaneqanngikkaluartoq pisinnaatitaaffiit taakku nunat tamat akornanni ataatsimut akuerisaasut, tassaasullu eqqartuussinermi naapertuilluartumik ingerlatsivigineqarnissamik pisinnaatitaaffeqarnermi qitiusutut ilaasut.[23]

Imminut ajoqutaasunik paasissutissiinissamut inerteqquteqarneq politiit unnerluussisussaatitaasutullu oqartussaasup suliamik pinerluttulerinermut tunngasumik suliarinninnerannut atatilluguinnaq soqutiginaateqanngilaq. Inuit Pisinnaatitaaffii pillugit Europami Eqqartuussiviup periaasia malillugu taamatut inerteqquteqarneq aqutsinermi oqartussaasut paasissutissiisussaatitaanermik atuinerannik aamma killissaliisuuvoq.

Periaaseq taanna "Den Europæiske Menneskerettighedskonvention - for praktikere"-mi[24] *erseqqinnerusumik issuarneqarsimavoq. Atuakkiortup periaaseq taaneqartoq taanna tunngavigalugu eqikkaalluni inerniliinera quppernermi 435-miittoq imaappoq: "Pisortani oqartussaasup inummik pillarneqaatigisinnaasaminik iliuuseqarsimasutut pasisaminik pillaanikkut pillaanissamilluunniit sioorasaaruteqarnikkut paasissutissanik uppernarsaatinilluunniit pasitsaassinermut tunngavilersuutaasussanik taamalu pillaaniarluni tulliuttumik suliami tunngaviit ilaattut atorneqarsinnaasunik tunniusseqqullugu pisussaaffiliinera paasissutissanik imminut ajoqutaasinnaasunik tunniussinissamut inerteqquteqarnermik unioqqutitsinerussaaq." (Atorfeqarfimmi nutsigaavoq)*

Taamaattumik paasissutissanik imminut ajoqutaasinnaasunik tunniussinissamut inerteqquteqarneq pisuni Aatsitassanut Ikummatissanullu Pisortaqarfiup aatsitassat pillugit § 25, imm. 3-mi paasissutissiinissamut pisussaaffik unioqqutinneqaruni pineqaatissiissutigineqarsinnaasoq innersuussutigalugu paasissutissiissuteqaqqusiffiini isigiiniarneqartariaqarpoq.

A misissuinerma inernilerneqarneranik allakkatigut allatigut allakkat ukua assilinerannik ilaqartinneqartutigut ilisimatippara. A-p naammagittaalliuutaanut atatillugu matuma kingornatigut annertunerusumik iliuuseqaqqissanngilanga."

23) Ilaatigut tak. Saundersip Storbritanniamik eqqartuussivikkut suliarinnititsinera, eqqartuussut 17. december 1996-imeersoq, tunngavilersuut 68.

24) Jon Fridrik Kjølbro, "Den Europæiske Menneskerettighedskonvention - for praktikere", aappassaanik naqitertitaq, 2007, quppernerit 428-mit 435-mut

Suliat nammineerluni misissuiffiginninnermik ingerlatsivigineqartut

Inatsisiliorneq

5.7 Ineqarnermut akiliutinut akiitsut naafferartumik akilersorneqarnissaannut inatsisikkut tunngavigisami amigaatit

Inatsisartut 2008-mi ukiakkut ataatsimiinnerminni inissianik attartortitsisarneq pillugu Inatsisartut peqqussutaata allannguutaa akueraat, tassanilu attartortut ineqarnermut akiliutinut nammineq pissuussutiginagu akiitsoqalersimasut attartornerminnik atorunnaarsitsivigineqanngikkaluarlutik akiitsunik piffissami sivisunerusumi naafferartumik akilersuinissaannut periarfissamik pilersitsinissaq siunertarineqarpoq.

Ombudsmandi naliliivoq malittarisassat nuutaat taakku immikkoortuni arlalinni malittarisassat qanoq aqunneqarnissaannik annertuumik nalornissutissaqalersitsisut, taamaattumillu apeqqutit taakku Ombudsmandip nammineerluni suliniuteqarnermigut misissorpai.

Ombudsmandip misissuinerata apeqqutit annertuumik nalornissutigineqartut qulaajanngilai, Ombudsmandillu peqqussutip allannguutaani amigaatit makku Inatsisartunut Naalakkersuisunullu tamatuma kingornatigut nalunaarutigai:

Malittarisassat Inatsisartut peqqussutaatigut nr. 9-kkut, 5. december 2008-meersukkut atulersinneqartut ingerlatsineq pillugu inatsiseqartitsinermi malittarisassanit pineqartunut ilaatinneqarnersut erseqqarluttoq, Inatsisartut peqqussutaanni § 74, imm. 1, nr. 5 inatsimmi aalajangersakkatut attartortut inatsiseqartitsineq tunngavigalugu piumasaqaateqarsinnaanerannik aalajangersaasuulluni tamanna peqatigalugu inatsiseqartitsineq tunngavigalugu piumasaqaateqarsinnaanerup isumaqatigiissuteqarnikkut aalajangersarneqassaneranik aalajangersaasuuvoq, tamannalu immini isumaqanngitsoq, nalorninartut inatsiseqartitsinikkullu innarlitsaalineqarnissamut tunngatillugu eqqarsarnartut annertuut ukununnga attuumassuteqartut ilaasut: 1) ineqarnermut tunngasunik aqutsisutut oqartussaasut innuttaasup pisortanit ikiorsiissutisisinnaatitaannginneranik eqqortumik naliliinissamut periarfissaat, aamma 2) inatsisissatut siunnersuut pillugu oqaaseqaatini allaaserineqarsimasoq § 74, imm. 6, nr. 3-p akuersaartumik oqaasertaasa saniatigut qinnuteqartup naafferartumik akilersuisinnaatitaanerata aalajangiivigineqarnerani isumaginninneq pillugu inatsiseqartitsinermi piumasaqaatit ilanngunneqarsinnaasut.

Ombudsmandip aamma oqaatigaa § 74, imm. 6, nr. 4-p tunngaviit suut tunngavigalugit aqunneqarnissaa aamma attartortoq akiitsut pilersimanerat pillugu avoqqaarineqarsinnaanersoq naliliiniarnermi inissiamik attartortitsisup qanoq

iliorluni sukumiisumik tunngavissaliisinnaanera erseqqarluttut (j.nr. 2008-904-0003).

Inissianik attartortitsisarneq pillugu Inatsisartut peqqussutaata allannguuteqartinneqarnissaa pillugu Inatsisartut peqqussutaat nr. 9, 5. december 2008-meersoq, 1. januar 2009-mi atortuulersoq imaattunik oqaasertaqarpoq:

"§ 74. (...)

Imm. 5. Attartortoq ineqarnermut, imermut kiassarnermulluunniit akilinngitsuukkaminik akiitsoqartoq akilersuinissamut nammineq piumassutsiminik pisortanut attartortitsisunut isumaqatigiissuteqarsinnaatitaavoq, taannalu qaammatit sisamat sinnerlugit sivisussuseqartinneqarsinnaanngilaq. Akilersuinissamut isumaqatigiissuteqarnissamut piumasaqaatit makkua naammassineqarsimassapput:

1) Attartortup pisortat attartortitsisut akilersuinissamik isumaqatigiissuteqarnissamik qinnuigissavai, allakkatigut akileeqqusissutip attartortumut apuutereernerata kingorna kingusinnerpaamik ulluinnaat arfinillit qaangiutsinnagit.

2) Attartortoq akilersuinissap isumaqatigiissutigineqarneranut akitsuummik 250 koruuninik akiliuteqassaaq aammalu qaammatit akilersuiffiusut ingerlaneranni qaammatit tamaasa 50 koruunimik akiliuteqartassalluni.

3) Akilinngitsuukkat attartortup qaammatini 1-imiit 4-nut akilersussavai.

Imm. 6. Attartortut uku akilersuinissamut pisinnaatitaaffeqassanngillat:

1) Ukiut pingasut kingulliit iluanni attartorfigisimasaminni ineqarnermut aningaasartuutinut akilersukkanullu ingerlaavartunut akiliinngitsoortarnermikkut sumiginnaasimasut.

2) Akilersukkanik ingerlatsereersut.

3) Pisortanit ikiorserneqarnissamut pisinnaatitaaffeqartut, tassunga pisortanit ikiorsiissutit pillugit Inatsisartut peqqussutaat nr. 15, 20. november 2006-imeersoq tunngavigineqartunut ilaalluni.

4) Aningaasaqarnikkut akisussaassuseqanngitsumik iliuuseqarnerup kingunerisaanik imaluunniit allatut nammineq pisuussutigisamik akilerneqanngitsunik akiitsoqalersimasut.

(...)"

Attaveqarnermut Avatangiisinullu Naalakkersuisoqarfimmut 15. december 2008-mi tusarniaaninni imatut allappunga:

"Inissianik attartortitsisarneq pillugu Inatsisartut peqqussutaataa (inissianik attartortitsisarneq pillugu peqqussutip) allannguutissaatut siunnersuut Inatsisartut ukiakkut ataatsimiinnerminni naammasseqqammersumi akueraat.

Namminersornerullutik Oqartussat kommunillu inissiaataanni attartortittakkani attartortut ineqarnermut akiliutinut akiitsunik il.il. aalajangersimasumik annertussusilimmik naafferartumik akilersuinissaminnik peqqussut tunngavigalugu piumasaqaateqarsinnaalernerat allannguutip nassataraa.

Siullertut malugaara attartortup naafferartumik akilersuisinnaatitaanissamut piumasaqaatinik eqqortitsisuuneranik aalajangiineq Ineqarneq pillugu Maalaaruteqartarfiup pisinnaatitaaneranut ilaatinneqanngitsoq, pisinnaatitaanermi taanna inissianik attartortitsisarneq pillugu § 84-ikkut sukumiisumik aalajangersaavigineqarsimammat.

Taamaattumik inissianik attartortitsinermi oqartussaasut sulianik naafferartumik akilersuinermut tunngasunik suliarinninnerisa Inatsisartut Ombudsmandiannut suliassanngortinneqangaatsiartarnissaat naatsorsuutigaara.

Tamanna tunngavigalugu peqqussutip allannguutaa akuerineqartoq erseqqinnerusumik misissorpara, isumaqarpungalu allannguut takuinnarlugu immikkoortunik erseqqarluttunik assigiinngitsunik imaqartoq, taamaattumillu amigaatit Inatsisartunut Naalakkersuisunullu Inatsisartut Ombudsmandiat pillugu Inatsisartut inatsisaanni § 11 tunngavigalugu nalunaarutigisariaqakkakka pineqarnersut nammineerlunga erseqqinnerusumik misissorniarlugu aalajangerpunga, tak. Inatsisartut Ombudsmandiat pillugu Inatsisartut inatsisaanni § 6, imm. 5.

Erseqqarluttutut malugisakka Inatsisartut peqqussutaanni amigaatitut isigineqarsinnaanersut isumminnginninni Naalakkersuisoqarfik qinnuigaara apeqqutit uku pillugit nassuiaateqaqqullugu:

<u>Sulianik suliarinninneq pingaarnerusutigut isigalugu</u>

Inatsisartut Attaveqarnermut Ineqarnermullu Ataatsimiititaliaata isumaliutissiissutaani 15. november 2008-meersumi peqqussutissatut siunnersuutip aningaasaqarnikkut kingunerisassai pillugit imm. 3-mit erserpoq naafferartumik akilersuinermik aaqqissuussinerit pillugit suliat A/S Inissiaatileqatigiiffik INI-p suliarisassagai.

Tamatumunnga atatillugu manna malugeqquara, tassalu ineqarnermik aqutsinermi suliassat suut A/S Inissiaatileqatigiiffik INI-p isumaqatigiissutit tunngavigalugit, niuernermi atugassaritaasut tunngavigalugit imaluunniit suliassat suliarineqartarnerat pillugu inatsimmi malittarisassat tunngavigalugit oqartussaasutut suliassat suut suliarissanerai ataatsimut paasiuminaatsuusoq, tamatumani tak. Inatsisartunut Naalakkersuisunullu Inatsisartut Ombudsmandiat pillugu Inatsisartut inatsisaanni § 11 tunngavigalugu nalunaarutiginninnera 18. september 2007-imeersoq, 2007-imi ukiumoortumik nalunaarutima kalaallisuuani quppernerni 351-imi tulliinilu aamma qallunaatuuani quppernerni 307-imi tulliinilu issuarneqartoq.

Apeqqutip taassuma qulaajarneqarnera sulianik naafferartumik akilersuinermik aaqqissuussinernut tunngasunik suliarinninneq eqqarsaatigalugu pingaaruteqarsorinarpoq, tassami innuttaa-

sut pisinnaatitaaffiat pisortat inissiaataanni attartortittakkani attartortunut immikkut atuuttoq pineqarmat, pisinnaatitaaffiullu taassuma isumaginninnermut tunngasut aallaavigalugit imaluunniit attartortup nammineq aningaasaqarnermini pissusilersornerata assuarliutigineqarsinnaanera aallaavigalugu aalajangersimasumik annertussusilimmik killissalersorneqarnissaa tunngavigineqarmat.

Pingaartumilli attartortitsisup sulianik paasissutissartalersuinera eqqarsaatigalugu suliassat suliarineqartarnerat pillugu inatsimmi nipangiussisussaatitaaneq pillugu malittarisassat aamma paasissutissanik oqartussaasunit allanit pissarsiniartarneq pillugu malittarisassat atuupput, taakkulu § 74, imm. 6, nr. 4 pillugu ataani allaaserineqartuni erseqqinnerusumik iserfigaakka.

Suliat naafferartumik akilersuinermut tunngasut ingerlatsineq pillugu inatsiseqartitsinermi, matumani suliassat suliarineqartarnerat pillugu inatsit ilanngullugu eqqarsaatigalugu, malittarisassani pineqartunut ilaatinneqarnersut Inatsisartut peqqussutaata allannguutaani akuerineqartumi isummerfigineqanngimmat Naalakkersuisoqarfik qinnuigaara tamanna pillugu nassuiaateqaqqullugu.

<u>Inatsisartut peqqussutaanni § 74, imm. 5</u>

Allannguummit akuerineqartumit erserpoq:

> "Imm. 5. Attartortoq ineqarnermut, imermut kiassarnermulluunniit akilinngitsuukkaminik akiitsoqartoq akilersuinissamut nammineq piumassutsiminik pisortanut attartortitsisunut isumaqatigiissuteqarsinnaatitaavoq, (...)"

Issuarneqartut imaaliallaannaq isumaqanngillat, tassami "nammineq piumassutsimik isumaqatigiissuteqarneq" tassaammat isumaqatigiissut, attartortulli naafferartumik akilersuinissamut periarfissaa pisinnaatitaaffittut oqaasertalerneqarsimalluni.

Taamaalilluni naafferartumik akilersuinerup attartortumut pisinnaatitaaffiusinnaallunilu tamatumunnga peqatigitillugu attartortup attartortitsisullu akornanni isumaqatigiissutaasinnaaneranut periarfissaqanngilaq.

Naalakkersuisoqarfik qinnuigaara apeqqut taanna pillugu oqaaseqaateqaqqullugu.

Tassani aamma ilaavoq akiitsut immikkut isumaqatigiissuteqarnikkut akilersorneqarnissaannik apeqqutip matuminnga imaaliallaannaq nalornilersitsisuunera, tassalu attartortitsisoq taamaaliornermigut isumaqatigiissutip unioqqutinneqarnerani attartorneq pillugu isumaqatigiissummik imaaliallaannaq atorunnaarsitsisinnaanerminut mattunneqarnersoq, tassami akilersuinissamik immikkut isumaqatigiissut inissianik attartortitsisarneq pillugu Inatsisartut peqqussutaanni pineqartunut ilaatinneqarunanngimmat, taamaallaalli isumaqatigiissuteqartarneq pillugu inatsimmi pineqartunut ilaatinneqarluni.

Aningaasaqarnermut Nunanullu Allanut Tunngasunut Naalakkersuisoqarfimmi Akileraartarnermik Aqutsisoqarfik apeqqut taanna pillugu immikkut tusarniaaviginiarlugu aalajangerpunga, tak. allakkat assilinerat ilanngullugu nassiunneqartoq, taamatuttaarlu allakkat ukua assilinerat oqartussaasumut kingullermut taaneqartumut tusarniaaninnut ilanngullugu nassiullugu.

Inatsisartut peqqussutaanni § 74, imm. 6, nr. 1

Aalajangersakkamit erserpoq innuttaasut ukiut kingulliit pingasut iluanni ineqarnermut aningaasartuutinik ingerlaavartunik akiliisannginnermikkut attartornerminnik sumiginnaasimasut akiitsunik naafferartumik akilersuisinnaatitaanngitsut.

Siunnersuummili aalajangersagaq taanna pillugu oqaaseqaatinit erserpoq sumiginnaaneq imatut paasineqassasoq sumiginnaaneq siusinnerusukkut attartornerup atorunnaarsinneqarneranik nassataqarsimassasoq, tamatumalu pissuseqataa atuulluni attartortut massakkut attartornerminnik sumiginnaasimappata.

Oqaaseqaatini massakkut attartornerup sumiginnarneqarneranut innersuussineq imaaliallaannaq isumaqanngilaq, tassami attartornermut atorunnaarsinneqarsimasumut akiitsunik naafferartumik akilersuinissamik apeqqut inissianik attartortitsisarneq pillugu peqqussutip aalajangersaavigisaasa iluanniissorinanngimmat, tassanimi pineqarmata attartornermik pilersitsineq, attartortup attartortitsisullu akornanni inatsiseqartitsinermut tunngasut aamma attartornermik atorunnaarsitsineq.

Taamatuttaaq oqaaseqaatit aalajangersakkap oqaasertaanut ataneqartinneqarsinnaasorinanngillat, aalajangersakkammi oqaasertaani siusinnerusukkut attartukkamut akiliutinik sumiginnaaneq immikkut taaneqarmat.

Naalakkersuisoqarfik qinnuigaara ajornartorsiut taanna pillugu oqaaseqaateqaqqullugu.

Inatsisartut peqqussutaanni § 74, imm. 6, nr. 3

Aalajangersagaq peqqussutissatut siunnersuut pillugu oqaaseqaatinut ataneqartillugu imatut paasivara pisortanit ikiorsiissutisisinnaatitaaneq naafferartumik akilersuisinnaanermik mattussinermut tunngavilersuutaasinnaasoq tassaasoq akiitsut pineqartut matussutissaannik suliami pineqartumi qinnuteqarnikkut ikiorsiisinnaaneq.

Naalakkersuisoqarfik qinnuigaara aalajangersakkap atuuffianik uanga paasinninnera pillugu oqaaseqaateqaqqullugu.

Tulliullugu oqaatigaara attartortup pisortanit ikiorsiissutisisinnaatitaanerata qaqugukkut paasineqartarnera erseqqarlussorinartoq.

Aalajangersagaq pillugu oqaaseqaatinit erserpoq piumasaqaatitut aalajangiisuusoq tassaasoq attartortup kommunimit itigartinneqarsimanera.

Tamanna aalajangersakkap oqaasertaanut imaaliallaannaq naapertuuttuunngilaq, oqaasertanimi taakkunani taamaallaat oqaatigineqarmat attartortoq pisortanit ikiorsiissutisisinnaatitaasuussanngitsoq.

Taamaalilluni aalajangersagaq pillugu oqaaseqaatini oqaatigineqarpoq apeqqut pillugu aqutsinikkut inaarutaasumik aalajangiisoqarsimassasoq, tamatumanilu piumasaqaataavoq suliaq Isumaginninnermi Naammagittaalliuuteqartarfimmit aalajangiivigineqarsimassasoq imaluun-

niit Naammagittaalliuteqartarfimmut naammagittaalliornissamut piffissaliussaq kommunip aalajangiinerata naammagittaalliutigineqannginnerani naasimassasoq.

Naalakkersuisoqarfik qinnuigaara ajornartorsiut taanna pillugu oqaaseqaateqaqqullugu.

Inatsisartut peqqussutaanni § 74, imm. 6, nr. 4

Aalajangersakkami pineqarpoq attartortoq attartortumut namminermut assuarliutigineqarsinnaasut pissutigalugit akiitsoqalersimasoq akiitsuminik naafferartumik akilersuisinnaatitaanngitsoq.

Aalajangersagaq pillugu oqaaseqaatit aalajangersakkap qanoq paasineqarnissaanik nassuiaanermut siullertut attuumassuteqarsorinanngillat, tassami oqaaseqaatini isumaginninnikkut pisut attartortup pisortanit ikiorsiissutisisinnaatitaaneranut sunniuteqarsinnaasut innersuussutigineqarmata, tak. § 74, imm. 6, nr. 3.

Piumasaqaatip taassuma attartortup pisut attartortumut assuarliutigineqarsinnaasut pissutigalugit akiitsoqalersimaneranik naliliinerup pingaaruteqarneranut qanoq ililluni sunniuteqalersinnaanera takujuminaatsippara, tassami isumaginninnermi ikiorserneqarsinnaatitaalissagaanni ikiorsiissutisisup illersorneqarsinnaanngitsumik iliuuseqarsimanera malittarisassatut pingaarnertut apeqqutaanngimmat.

Tulliullugu uanga paasinneqqaarnera unaavoq naafferartumik akilersuinissamut § 74, imm. 6, nr. 4 tunngavigalugu itigartitsinissamut piumasaqaatit eqqortinneqarsimanersut aallaavittut paasiniaruminaatsuussasoq, tassami attartortitsisup paasissutissanik pisariaqartunik pissarsiniarsinnaatitaanera nipangiussisussaatitaaneq aamma paasissutissanik oqartussaasunit allanit pissarsiniartarneq pillugit malittarisassatigut killissalersorneqarsimammat, tak. suliassat suliarineqartarnerat pillugu inatsimmi § 2, imm. 3.

Naafferartumik akilersuinissamik aaqqissuussinernik qinnuteqaatit ingerlatsineq pillugu inatsiseqartitsinermi suliassat suliarineqartarnerat pillugu malittarisassani pineqartunut ilaatinneqarpata taamatuttaaq uanga paasinninnera unaavoq attartortup akiitsoqarnerata assuarineqarsinnaaneranik aalajangiineq, pisut apeqqutaatillugit, suliami annertoorujussuarmik paasissutissartalersuisoqarnissaanik piumasaqaateqarfiusinnaasoq, tassanilu attartortup aningaasaqarnera tamarmiusoq qaammammi akiitsut pilerfianni immikkuualuttulersugaasumik misissorneqassalluni.

Malittarisassap ataatsimoortumik oqaasertalersugaanera pissutigalugu isumaqarpunga pisortat inissianik attartortitsisartuisa uppernarsaasersuinikkut qularnaatsunik tunngavissaqartinnatik taassuma atorneqarnissaa tunuarsimaarfigisariaqaraat.

Taamaattumik Naalakkersuisoqarfik aamma qinnuigaara qulaani naliliinerit pillugit oqaaseqaateqaqqullugu."

Tamatumunnga peqatigitillugu Aningaasaqarnermut Nunanullu Allanut Tunngasunut Naalakkersuisoqarfimmut imatut allappunga:

"(...)

Attaveqarnermut Avatangiisinullu Naalakkersuisoqarfik (...) attartortut ineqarnermut akiliutinut akiitsunik naafferartumik akilersuinissaannut piumasaqaataasut pillugit tusarniaavigaara, Naalakkersuisoqarfimmullu tassunga allakkat assilinerat ilanngullugu nassiuppara.

Apeqqutit Inatsisartut peqqussutaata oqaasertalersorneqarnerata nassatarisaasa saniatigut isumaqarpunga Inatsisartut peqqussutaat taanna arlalinnik attartortitsisup ineqarnermut akiliutinik kingusinaartumik akiliisoqarnerani piginnaatitaaffiinut atasunik apeqqutissaqalersitsisoq, matumani akiitsunik pinngitsaaliinikkut akiliisitsiniarsinnaatitaaneq ilanngullugu eqqarsaatigalugu.

Aallaqqaasiutitut manna innersuussutigaara, tassalu suliami suliarisanni 11.73.88.73/053-05-imik j. normoqartumi K Kommunimut oqaaseqaatinni 18. juli 2008-meersumi (assilinera Aningaasaqarnermut Nunanullu Allanut Tunngasunut Naalakkersuisoqarfimmut aamma nassiunneqartumi) kommunimi sulianik akiliisitsiniarnermut tunngasunik misissuininnut atatillugu ilaatigut imaattunik oqaaseqaateqartunga:

> "Tamatuma saniatigut oqaatigaara akiitsut naafferartumik akilersorneqarnissaannik imaluunniit akiliinissap kinguartinneqarnissaanik kommunip innuttaasunut (atuussinnaassuseqartumik) isumaqatigiissutai innuttaasumuinnaq pisussaaffiliisuunngimmata, aammali kommunimut akiliisitsiniarnermilu oqartussaasumut pisussaaffiliisuullutik.
>
> Taamaattumik akiliisitsiniarnermi oqartussaasoq akiliinissamik kinguartitsinissamilluunniit isumaqatigiissutaasimasoq unioqqutillugu eqqartuussisarneq pillugu inatsit tunngavigalugu imaluunniit pinngitsaaliissummik ilanngaassinikkut pinngitsaaliilluni akiliisitsiniarnissamut mattunneqarsimavoq."

Taamaalilluni siullertut apeqqutaalerpoq ineqarnermut akiliutinut akiitsunik akiliinissamik kinguartitsinerup, kinguartitsinerup aalajangiinikkut aalajangersarneqarnera attartortulluunniit isumaqatigiissuteqarfigineqarneratigut pinera apeqqutaatinnagu, ineqarnermut akiliutinut akiitsunik Kalaallit Nunaanni eqqartuussisarneq pillugu inatsit tunngavigalugu pinngitsaaliilluni akiliisitsiniarnissamut periarfissaq mattunneraa.

Inissianik attartortitsisarneq pillugu peqqussut akuerineqartoq apeqqut taanna pillugu aalajangersagartaqanngimmat uanga paasinninnera unaavoq aalajangiinerup isumaqatigiissuteqarnerulluunniit pinngitsaaliilluni akiliisitsiniarsinnaanermut periarfissaq eqqarsaatigalugu mattussisumik sunniuteqarnera pillugu apeqqut taamaallaat aalajangiinerup isumaqatigiissuteqarnerulluunniit qanoq paasineqarnissaanik nassuiaanikkut aalajangiivigineqarsinnaasoq.

Apeqqut tassunga assingusoq tassaavoq naafferartumik akilersuinissamik aaqqissuussineq isumaqatigiissutikkut aalajangersarneqassappat isumaqatigiissutit illua'tungeriinnut qilersuisuunerisa attartortitsisup akiitsut pineqartut innersuussutigalugit tamatuma kingornatigut attartornermik atorunnaarsitsisinnaaneranik mattussineq nassatarineraat.

Uanga paasinninnera unaavoq manna aallaaviusoq, tassalu naafferartumik akilersuinissamik isumaqatigiissut tamatigut atorunnaarsinneqartussaasoq, attartortup ineqarnermut akiliutinik

kingusinaartumik akiliineratigut attartortitsisumut piginnaatitsissutit akiitsut isumatigiissummi pineqartunut ilaatinneqartut eqqarsaatigalugit atorneqarsinnaassappata, inissianik attartortitsisarneq pillugu peqqussut tunngavigalugu piginnaatitsissutit imaluunniit akiitsunik akiligassiinermut akiliisitsiniarnermullu atatillugu piginnaatitsissutit pineqarnerat apeqqutaatinnagu.

Ingerlaavartumik isumaqatigiissutitigut akiitsunik pinngitsaaliilluni akiliisitsiniarneq taamaallaat pisinnaavoq eqqartuussisarneq pillugu inatsimmi kapitali 7, § 1, imm. 4 pisassarisanik Danmarkimi pinngitsaaliinikkut naammassinninniarfigineqarsinnaasut pillugit aalajangersagaq tunngavigalugu.

Akileqqitassat attartortitsisup akisussaaffigisai pinngorpata attartortitsisoq attartortup akiliinissaata kinguartinneqarnissaanik akuersinissaminut mattunneqarsimassasoq inissianik attartortitsisarneq pillugu peqqussutip allannguutaani akuerineqartumi takuneqarsinnaanngimmat aammattaaq uanga paasinninnera unaavoq akiliinissamik kinguartitsinissaq pillugu isumaqatigiissuterpiaasut, matumani pisassarisat taamaattut naafferartumik akilersorneqarnissaat ilanngullugu eqqarsaatigalugu, eqqartuussisarneq pillugu inatsimmi ineqarnermut akiliutinit pisassarisat pillugit malittarisassat tunngavigalugit pinngitsaaliilluni akilersinniarneqarsinnaanngitsut.

Uangali paasinninnera unaavoq pisassarisat isumaqatigiissutini taamaattuni pineqartunut ilaatinneqartut taamaallaat eqqartuussisarneq pillugu inatsimmi kapitali 7, § 1, imm. 4 tunngavigalugu pinngitsaaliilluni akilersinniarneqarsinnaasut. Aalajangersagaq taanna imaattunik oqaasertaqarpoq: "Landsdommerip akuerisinnaavaa piumasat allat Danmarkimi pinngitsaaliinikkut naammassiniagassanngortinneqarsinnaasut naammassitinniarneqarsinnaassasut."

Naalakkersuisoqarfik tamanna tunngavigalugu qinnuigaara ineqarnermut akiliutinut akiitsunik akiliisitsiniartarneq pillugu qulaani oqaaseqaatit oqaaseqaateqarnissamut pissutissaqalersitsinersut uannut nalunaarutigeqqullugu."

Attaveqarnermut Avatangiisinullu Naalakkersuisoqarfiup 16. januar 2009-mi imatut akivaanga:

"Naalakkersuisoqarfiup matuma kinguliani Ombudsmandip apeqqutai ataasiakkaarlugit akissuteqarfigissavai:

1) "Suliassanik suliaqartarnerup pingaarnersaat":

Naalakkersuisoqarfiup isumaa malillugu INI inissiaatileqatigiiffimmik pilersitsineq pillugu I-natsisartut peqqussutaanni nr. 12-imi, 28. oktober 1993-imeersumi piginnaatinneqarnini tunngavigalugu Namminersornerullutik Oqartussat kommuniluunniit ataaseq sinnerlugu aalajangiisinnaatitaanini naapertorlugu ingerlatsinermik suliaqarpoq.

2) "Inatsisartut peqqussutaanni § 74. imm. 5":

Inatsimmik allannguinikkut attartortup § 74-imi piumasaqaatit naammassisimappagit, attartortitsisoq attartortup tungaaniit kaammattorneqarnini tunngavigalugu attartortoq akilersuinissaa-

nik neqeroorfigisinnaavaa, tamannali pisussaaffiunngilaq. Taamatuttaaq attartortoq tamanna pillugu piumasaqaatinik sukumiisunik naammassinnissimaguni akilersuisinnaatitaavoq.

Naalakkersuisoqarfik maannarpiaq Ombudsmandip apeqqutaanut kingullermut oqaaseqaatissaqanngilaq, kisiannili Ombudsmandip Akileraarnermut Aqutsisoqarfimmut saaffiginnissutaanut tunngatillugu akissuteqaatip assilinerata Ombudsmandimit nassiunneqarnissaa utaqqineqarpoq.

Tamatuma kingorna Naalakkersuisoqarflup Ombudsmandip akissutaa nutaamik isummerfigiumaarpaa.

3) "Inatsisartut peqqussutaanni § 74, imm. 6, nr. 1":

Ombudsmandip sumiginnaanermut tunngatillugu oqaaseqaataa tusaatissatut tiguneqarpoq, aamma periarfissaq siulleq atorlugu imatut iluarsiisoqassalluni:

> "Attartortut ukiut kingulliit pingasut ingerlanerini attartukkami allami akiliinngitsoornermikkut sumiginnaasimasut, imaluunniit siusinnerusukkut akilersukkanik akiliinngitsoortarsimasut nutaamik akilersuinissamik neqeroorfigineqarsinnaanngillat".

4) "Inatsisartut peqqussutaanni 74, imm. 6, nr. 3":

Tassalu Naalakkersuisoqarfimmi Ombudsmandip apeqqutaa imatut paasineqarpoq, pisortanit aningaasaqarnikkut ikiorsiiffigineqarnerup saniatigut pisortani attartortitsisumut akilersuinissamik isumaqatigiissusiornissaq ajornannginnersoq.

Aalajangersakkalli atuutilerneratigut attartortoq pisortanit aningaasaqarnikkut ikiorsiiffigineqarnermi saniatigut, akiitsut akilinngitsuukkat akilersorneqarnissaannut pisortani attartortitsisumut isumaqatigiissusiorsinnaanngilaq, tak. Inatsisartut peqqussutaat § 74, mm. 6, nr. 3.

Ombudsmandip apeqqutaanut kingullermut tunngatillugu Naalakkersuisoqarfik isumaqarpoq inaarutaasumik aalajangiinissaq kommunit ataasiakkaat akisussaaffigigaat, kommunini ingerlatsinermut nalinginnaasumut ilaatillugu attartortut ataasiakkaat pisortanit ikiorserneqassanersut ikiorserneqassannginnersulluunniit aalajangiisartussaagamik.

5) "Inatsisartut peqqussutaanni § 74, imm. 6, nr. 4":

Attartortut akiliisinnaalluarnerminnik takutitsisimasut, naggataagut akilersuinissamut piumasaqaatinik naammassinninnissamut piumassuseqannginnermikkut najugaqarfiit ataasiakkaat ataatsimut aningaasaqarnikkut annaasaqarnerannik kinguneqartitsisussaanngitsunut killilersimaarneqarnissaat, taamatut oqaasertaliinermut tunngavigineqarpoq."

Attaveqarnermut Avatangiisinullu Naalakkersuisoqarfimmut 7. maj 2009-mi imatut allappunga:

"Naalakkersuisoqarfiup tusarniaaninnut 15. december 2008-meersumut akissutaa 16. januar 2009-mi tiguara.

Aningaasaqarnermulli Nunanullu Allanut Tunngasunut Naalakkersuisoqarfiup akissutaa suli tigunngilara.

Suliamik suliarinninnerma ingerlaqqinnginnerani Aningaasaqarnermut Nunanullu Allanut Tunngasunut Naalakkersuisoqarfiup akissutaata utaqqimaarneqarnissaa pissusissamisoornerpaatut isigaara.

Taamaattumik tusarniaanermut akissut taanna tigoreerukku Attaveqarnermut Avatangiisinullu Naalakkersuisoqarfiup akissutaa isummerfigiumaarpara."

Aningaasaqarnermut Nunanullu Allanut Tunngasunut Naalakkersuisoqarfik akissuteqaqqullugu tamatumunnga peqatigitillugu nukingisaarpara.

Akissummik tigusaqanngiinnarama Aningaasaqarnermut Nunanullu Allanut Tunngasunut Naalakkersuisoqarfik 24. juli 2009-mi imatut allaffigaara, assilinera Ineqarnermut, Attaveqarnermut Angallannermullu Naalakkersuisoqarfimmut nassiullugu:

"(...)

Ullumimiit sapaatit akunneri 8 qaangiutsinnagit Naalakkersuisoqarfimmit allamik tusagaqanngikkuma naatsorsuutigissavara ineqarnermut akiliutinut akiitsunik akiliisitsiniarsinnaatitaaneq pillugu isiginneriaasiugallartut pillugit allakkanni 15. december 2008-meersuni makku pillugit nassuiaatigisannut Naalakkersuisoqarfik oqaaseqaatissaqanngitsoq:

- Ineqarnermut akiliutinut akiitsunik pinngitsaaliissummik akiliisitsinissamut, aalajangiinermut isumaqatigiissutilluunniit imarisaannut akerliusumik naafferartumik akilersuisitsinissaq pillugu aalajangiinermi isumaqatigiissummiluunniit ilaatinneqartunut inatsisitigut tunngavissaqanngitsoq.

- Ineqarnermut akiliutinik akiliisimannginnerup kingunerisaanik attartortitsisoq attartortitsinermi isumaqatigiissummik atorunnaarsitsisinnaanngitsoq, akiitsunik naafferartumik akilersuinissaq pillugu isumaqatigiissuteqartoqarsimappat, isumaqatigiissullu pineqartoq atortussaajunnaarsinneqarsimanngippat atorunnaarsinneqarsimanngippalluunniit.

- Ineqarnermut akiliutinut akiitsut akilernissaat pillugu isumaqatigiissutit pinngitsaaliilluni akilersinniarneqarsinnaanngitsut, ineqarnermut akiliutinut akiitsunik pinngitsaaliilluni akiliisitsiniartarneq pillugu inatsisinik atortitsinermi inatsimmi maleruaqqusat malillugit, akerlianilli akiitsut akilersinnissaat Qallunaat Nunaanni pinngitsaaliilluni akilersinneqarsinnaasut pillugit inatsisinik atortitsinermi inatsimmi kapitali 7, § 1, imm. 4 malillugu."

Aningaasaqarnermut Naalakkersuisoqarfiup akissutaanik tamatuma kingornatigut tigusaqanngilanga kiisalu Ineqarnermut, Attaveqarnermut Angallannermullu Naalakkersuisoqarfiup oqaaseqaataanik tamatumunnga atatillugu aamma tigusaqarnanga.

Tamatuma kingornatigut imaattunik oqaaseqaateqarpunga:

"Misissuinera pillugu pingaarnerusutigut

Misissuinerma matuminnga qulaajaanissaq siunertarisimavaa, tassalu peqqussummik allanngortitsinerup ineqarnermut akiliutinut akiitsunik naafferartumik akilersuisinnaaneq pillugu malittarisassat eqqortumik aqunneqarnissaannut periarfissaq taamalu innuttaasut malittarisassanik aqutsinermik iluarinninngitsut naammagittaalliuutaannik uanga suliarinninnissannut periarfissaqarnera qulakkeerneraa.

Misissuininnut tunuliaqutaasoq tassaavoq Inatsisartut peqqussutaanni tassani § 74, imm. 5-imi aamma imm. 6-imi malittarisassat nutaat inatsiseqartitsinermi malittarisassat allat eqqarsaatigalugit qanoq paasinninnermik nassuiaanermi nalornissutissaqalersitsinerat.

Suliamik suliarinninninnut atatillugu peqqussutissatut siunnersuummik Inatsisartut isumaqatiginninniuteqarnerat pillugu naqeqqaakkat misissorpakka, tamatumalu kingornatigut uanga paasinninnera unaavoq ajornartorsiutit uanga misissuininni pineqartunut ilaatinneqartut Inatsisartut oqaluuserisimanngikkaat, taamaattumillu ajornartorsiutit misissorneqartut Inatsisartut Ombudsmandiat pillugu Inatsisartut inatsisaanni § 11 tunngavigalugu nalunaarutiginnittussaatitaaninnut ilaasutut pissuseqarnersut isummersinnaasunga.

Inatsisip allannguutaa pillugu tamatuma kingornatigut imaattunik oqaaseqaateqarpunga:

1. Naafferartumik akilersuinissamik qinnuteqaatit pillugit sulianik suliarinnittarneq pingaarnerusutigut

Inatsisartut peqqussutaanni § 74, imm. 5-imi oqaaseqaatigiinnit siullernit erserpoq:

> *"Attartortoq ineqarnermut, imermut kiassarnermulluunniit akilinngitsuukkaminik akiitsoqartoq akilersuinissamut nammineq piumassutsiminik pisortanut attartortitsisunut isumaqatigiissuteqarsinnaatitaavoq, taannalu qaammatit sisamat sinnerlugit sivisussuseqartinneqarsinnaanngilaq."*

Akiitsunilli naafferartumik akilersuinissamik qinnuteqaatit kia suliarissanerai peqqussummi imaluunniit peqqussutissatut siunnersuut pillugu oqaaseqaatini takuneqarsinnaanngilaq.

Ineqarnermulli Attaveqarnermullu Ataatsimiititaliap peqqussutissatut siunnersuummi imm. 3.1 pillugu isumaliutissiissutaanit erserpoq qinnuteqaatit A/S Inissiaatileqatigiiffik INI-p suliarisassagai.

Taamaaliortoqassappat attartukkamut pineqartumut ineqarnermut akiliutinik akiliisitsiniarneq A/S Inissiaatileqatigiiffik INI-p aqutarissagaa tunngaviusariaqarpoq, tassami Inissiaatileqatigiiffimmik pilersitsinissaq pillugu Inatsisartut peqqussutaanni tunngavigineqarmat inissiaatileqatigiiffimmut suliassiissuteqarneq Inatsisartut peqqussutaanni tassani pisinnaatitsissut imaluunniit oqartussaasumut inissianik piginnittuusumut isumaqatigiissuteqarneq tunngavigalugu pissasoq.

Nuup Kommuniata, ullumikkut Kommuneqarfik Sermersuup nammineq inissiaatileqatigiiffiutini pilersissimammagu Inatsisartut peqqussutaat imatut paasineqarsinnaan-

ngilaq kommunip taassuma naafferartumik akilersuinermik aaqqissuussinernik aqutsineq aqutsisutut ingerlatseqatigiiffimmut tunniussinnaaneraa.

Suliassap aqutsisutut ingerlatseqatigiiffimmit (A/S Inissiaatileqatigiiffik INI-mit imaluunniit Iserit A/S-imit) imaluunniit oqartussaasumit attartortitsisuusumit namminermit aqunneqarnera apeqqutaatinnagu malittarisassat manna imaaliallaannaq nalorninarsisippaat, tassalu naafferartumik akilersuinermik aaqqissuussinerit suliarineqarnerat ingerlatsineq pillugu inatsiseqartitsinermi malittarisassat tunngavigalugit pisassanersoq.

Malugaara Attaveqarnermut Avatangiisinullu Naalakkersuisoqarfiup tusarniaanermut akissummini manna oqaatigigaa:

> *"Naalakkersuisoqarfiup isumaa malillugu INI inissiaatileqatigiiffimmik pilersitsineq pillugu Inatsisartut peqqussutaanni nr. 12-imi, 28. oktober 1993-imeersumi piginnaatinneqarnini tunngavigalugu Namminersornerullutik Oqartussat kommuniluunniit ataaseq sinnerlugu aalajangiisinnaatitaanini naapertorlugu ingerlatsinermik suliaqarpoq."*

Paasinninneq taanna isumaqatiginngilara, tassami Inatsisartut peqqussutaata Naalakkersuisoqarfiup akissummini innersuussutigisaata (A/S Inissiaatileqatigiiffik INI suliassaasa Inatsisartut peqqussutaatigut nr. 2-kkut, 15. april 2003-meersukkut allanngortinneqarsimasut allaaserineqarnerannut aamma tunngasup) ineqarnermik aqutsinermi suliassat sorliit ingerlatsineq pillugu inatsiseqartitsineq tunngavigalugu suliassaanerat isummerfiginngimmagu, taamaallaalli A/S Inissiaatileqatigiiffik INI suliassanik taamaattunik aalajangersimasumik suliarinninnissaanut inatsisikkut tunngaviliisuunersut isummerfigalugu.

Pisortani oqartussaasut inissianik attartortitsinerat ingerlatsineq pillugu inatsiseqartitsineq tunngavigalugu pinersoq pillugu apeqqut suliassanik pineqartunik taakkununngalu inatsiseqartitsinikkut tunngaviusumik isummerfiginninneq aallaavigalugu aalajangiivigineqartariaqarpoq.

Tamatumunnga atatillugu oqaatigaara suliami allami Ineqarnermut, Attaveqarnermut Angallannermullu Naalakkersuisoq apeqqut taanna pillugu kingullermik 30. september 2009-mi allaffigigiga. Allakkat taakkua Naalakkersuisup suli akisimanngisaasa assilinerat ilanngullugu nassiuppara.

Uanga pingaarnerusutigut paasinninnera unaavoq inissianik attartortitsisarneq pillugu Inatsisartut peqqussutaata inissianik aqutsinermi suliassat suut ingerlatsineq pillugu inatsiseqartitsinermi malittarisassani pineqartunut ilaanersut annertuumik nalorninarsisikkaa.

Peqqussummi allannguut Inatsisartut peqqussutaatigut nr. 9-kkut, 5. december 2008-meersukkut allannguutigitinneqartoq nalornissuteqarnermik taassuminnga allanngortitsinngilaq, tassami ilaatigut tassani tunngavigineqarmat naafferartumik akilersuineq qinnuteqarnikkut akuerineqartassasoq, naafferartumik akilersuisinnaatitaaneq isumaginninneq pillugu inatsiseqartitsinermi malittarisassanik ilaatigut tunngaveqartoq, tak. oqaaseqaatip immikkoortuani 4-mi tamanna pillugu erseqqinnerusumik oqaatigineqartut, aamma naafferartumik akilersuisinnaatitaanermi apeqqutaasoq attartortoq

akiitsut pilersimanerannut avoqqaarineqarsinnaanersoq, tak. oqaaseqaatip immikkoortuani 5-imi tamanna pillugu erseqqinnerusumik oqaatigineqartut.

Taamaattumik malittarisassat Inatsisartut peqqussutaatigut nr. 9-kkut, 5. december 2008-meersukkut atulersinneqartut ingerlatsineq pillugu inatsiseqartitsinermi malittarisassani pineqartunut ilaatinneqarnersut erseqqarluttoq Inatsisartunut Naalakkersuisunullu Inatsisartut Ombudsmandiat pillugu Inatsisartut peqqussutaanni § 11 tunngavigalugu nalunaarutiginissaanut tunngavissaqarlunga isumaqarpunga.

2. Inatsisartut peqqussutaanni § 74, imm. 5.

2.1. Inatsiseqartitsineq tunngavigalugu piumasaqaataasinnaasoq isumaqatigiissulluunniit?

Aalajangersakkami oqaatigineqarpoq attartortoq ineqarnermut akiliutinut akiitsunik erseqqinnerusumik allaaserineqartutut annertutigisumik naafferartumik akilersuisinnaatitaasoq, naafferartumillu akilersuineq tamatumunnga peqatigitillugu attartortitsisumut isumaqatigiissutitut ilusilerlugu pilersinneqassasoq.

Peqqussutissatut siunnersuummi aalajangersagaq taanna pillugu oqaaseqaatinit tamatumunnga peqatigitillugu ilaatigut makku erserput:

> *"Attartortoq iliuuseqartussaavoq, taamaattumik pisortat attartortitsisut akilersuinissamik isumaqatigiissusiornissamik neqerooruteqarnissamik pisussaaffeqanngillat. Taamaattorli pisortat attartortitsisut akilersuinissamik aaqqissuussineq pillugu attartortumut ilitsersuisussaatitaapput.*
>
> *(...)*
>
> *Aammattaaq aalajangersakkap atuutilerneratigut attartortitsisoq taarsigassarsinermut uppernarsaatit suliarinerinut akitsuummik, kiisalu qaammammoortumik akilersugassat akilersinniarneqarnerinut akitsuummik qaammammoortumik akileeqqusisinnaalissaaq. Isumaqatigiissutip pilersinneqarnerani attartortup pilersitsinermut akitsuut aammalu qaammatit sisamat tikillugit akilersuinissamut akitsuutit aningaasanngorlugit akilissavai."*

Taamaalillutik aalajangersakkap oqaasertai attartortup piumasaqaatit erseqqinnerusumik taaneqartut atuunneranni naafferartumik akilersuinissamik inatsiseqartitsineq tunngavigalugu piumasaqaateqarsinnaaneranik oqaatiginnittut aalajangersagaq piareersarlugu sulianut taarsigassarsinissamik isumaqatigiissutitut ilusilerlugu isumaqatigiissuteqartarneq pillugu inatsiseqartitsinikkut aalajangersaaviginninnermik oqaatiginnittunut assortuuttuupput.

Malugaara Naalakkersuisoqarfiup tusarniaanermut akissummini aalajangersakkap taassuma qanoq paasineqarnissaa peqqussut pillugu oqaaseqaatit naapertorlugit nassuiaraa.

Tamanna pillugu oqaatigaara - soorlu tusarniaaninni tamanna pillugu aamma nassuiaateqartunga - attartortup attartortitsisoq eqqarsaatigalugu peqqussutikkut pisinnaatitaaffilerlugu tamatumunnga peqatigitillugu pisinnaatitaaffiup attartortumit

attartortitsisumillu isumaqatigiissuteqarfigineqarnissaanik ilusiliineq isumaqanngitsoq.

Taamaattumik § 74, imm. 1, nr. 5-ip peqqussummi aalajangersakkatut attartortunut inatsit tunngavigalugu piumasaqaateqarsinnaalersitsisup imaluunniit isumaqatigiissuteqarnikkut aaqqiissuteqarnissamut periarfissiisup isumaqannginnerata Inatsisartunut Naalakkersuisunullu nalunaarutiginissaanut tunngavissaqarlunga aamma isumaqarpunga.

2.2. Naafferartumik akilersuinermik aaqqissuussinerup unioqqutinneqarnera

Attartortut ineqarnermut akiitsunik naafferartumik akilersuisinnaatitaanerat pillugu apeqqutip saniatigut aalajangersakkap taassuma manna aamma nalorninarsisippaa, tassalu attartortoq naaffertartumik akilersuinermi akiliutissaminik aalajangersarneqartut/isumaqatigiissutigineqartut naapertorlugit akiliinngippat attartortitsisoq sutigut piginnaatitaanersoq.

Siullertut Inatsisartut peqqussutaanni § 74, imm. 1-imit erserpoq akiliinngitsoortoqarsimatillugu akileeqqusisarneq aamma attartornermik atorunnaarsitsisarneq pillugu malittarisassat naafferartumik akilersuinermi § 74, imm. 5 tunngavigalugu aalajangersarneqartumi/isumaqatigiissutigineqartumi aamma atorneqassasut.

Peqqussutissatulli siunnersuummi § 74, imm. 5 pillugu oqaaseqaatinit qulaani issuakkannit erserpoq naafferartumik akilersuinermik aaqqissuussinermik aalajangersaanermut atatillugu "taarsigassarsinermut uppernarsaatit" suliarineqartassasut.

Oqaatigaara attartortitsisoq ineqarnermut akiliutinut akiitsut taarsigassarsiatigut iluanaarutinit akilerneqarnerannik sunniuteqartumik immikkut taarsigassarsisitsippat uanga paasinneqqaarnera unaasoq § 74, imm. 1 naafferartumik akilersuinermi akiliutigineqartussanik akiliisoqannginneratigut inatsisitigut sunniutigitinneqartut eqqarsaatigalugit ineqarnermut akiliutinik ingerlaavartumik akilersuinertut inissiisoq atorneqarsinnaanngitsoq.

Aningaasaqarnermut Nunanullu Allanut Tunngasunut Naalakkersuisoqarfimmut tusarniaaninni nassuiarsimasattut apeqqut una aamma pilerpoq, tassalu attartorneq naafferartumik akilersuutissatut isumaqatigiissutigineqartut akilerneqanngippata atorunnaarsinneqarsinnaanersoq aamma naafferartumik akilersuutissatut isumaqatigiissutigineqarsimasunut akiitsut taamaattut eqqartuussisoqariinngikkaluartoq pinngitsaaliilluni akilersinniarneqarsinnaanersut.

Aningaasaqarnermut Naalakkersuisoqarfimmut allakkannit 24. juli 2009-meersunit, assilinerat Ineqarnermut, Attaveqarnermut Angallannermullu Naalakkersuisoqarfimmut aamma nassiussannit, sulili akissutaanik tigusaqarfiginngisannit ersertutut uanga paasinneqqaarnera unaavoq:

- *Ineqarnermut akiliutinut akiitsunik pinngitsaaliissummik akiliisitsinissamut, aalajangiinermut isumaqatigiissutilluunniit imarisaannut akerliusumik naafferartumik akilersuisitsinissaq pillugu aalajangiinermi isumaqatigiissummiluunniit ilaatinneqartunut inatsisitigut tunngavissaqanngitsoq.*
- *Ineqarnermut akiliutinik akiliisimannginnerup kingunerisaanik attartortitsisoq attartortitsinermi isumaqatigiissummik atorunnaarsitsisinnaanngitsoq, akiitsunik naaffe-*

rartumik akilersuinissaq pillugu isumaqatigiissuteqartoqarsimappat, isumaqatigiissullu pineqartoq atortussaajunnaarsinneqarsimanngippat atorunnaarsinneqarsimanngippalluunniit.

- *Ineqarnermut akiliutinut akiitsut akilernissaat pillugu isumaqatigiissutit pinngitsaaliilluni akilersinniarneqarsinaanngitsut, ineqarnermut akiliutinut akiitsunik pinngitsaaliilluni akiliisitsiniartarneq pillugu inatsisinik atortitsinermi inatsimmi malittarisassat tunngavigalugit, akiitsulli akilersinnissaat Danmarkimi pinngitsaaliilluni akilersinneqarsinnaasut pillugit inatsisinik atortitsinermi inatsimmi kapitali 7, § 1, imm. 4 tunngavigalugu.*

Pingaartumik attartortoq naafferartumik akiliutigineqartussatut isumaqatigiissutaasunik akiliinngitsoorsimatillugu attartornerup atorunnaarsinneqarsinnaaneranut periarfissanut atatillugu oqaatigaara uanga paasinninnera matuminnga tunngaveqartoq, tassalu Inatsisartut peqqussutaanni § 74, imm. 1 naafferartumik akilersuinissamik aaqqissuussineq sumiginnarneqartillugu tamanna attartornerup atorunnaarsinneqarnissaanut tunngavissaliisuusoq.

Akiitsunik naafferartumik akilersuineq immikkut isumaqatigiissutikkut aalajangersaavigineqarpat uanga paasinninnera unaavoq attartorneq pillugu isumaqatigiissummik namminermik atorunnaarsitsinissamut periarfissamik § 74, imm. 1-imiittumik atuisoqassappat naafferartumik akilersuinissamik immikkut isumaqatigiissutip atorunnaarsimanissaa tunngaviusariaqartoq, tassami naatsorsuutigigakku manna Inatsisartut siunertarisimanngikkaat, tassalu attartortup kingusinaartumik akiliinera naafferartumik akilersuinissamik isumaqatigiissutip atuutsiinnarneranut peqatigitillugu attartorneq pillugu isumaqatigiissummik namminermik atorunnaarsitsinissamut tunngavittut attartortitsisup atorsinnaassagaa.

Inissianik attartortitsisarneq pillugu Inatsisartut peqqussutaanni amigaat pineqanngikkaluarpoq, taassumali qanoq paasineqarnissaata isumaqatigiissuteqartarneq pillugu inatsiseqartitsinermi malittarisassat nalinginnaasut aamma eqqartuussisarneq pillugu inatsimmi malittarisassat naapertorlugit nassuiarneqarnera pineqarluni, taakkulu saneqqunneqarnissaat inissianik attartortitsisarneq pillugu Inatsisartut peqqussutaatigut siunertarineqarsimanngilaq.

Taamaattumik taarsigassarsinissamik isumaqatigiissutaasinnaasut naafferartumillu akiliutinik akiliinngitsoortoqartillugu sumiginnaaneq pissutigalugu piginnaatitsissutit pillugit oqaaseqaatima Inatsisartunut Naalakkersuisunullu Inatsisartut Ombudsmandiat pillugu Inatsisartut inatsisaanni § 11 tunngavigalugu immikkut pissutissaqalersinngilaannga, taamaallaalli apeqqutit taakku pillugit sulianik uanga suliarinninninni inatsiseqartitsineq pillugu paasinninnermik sumik tunngaviutitsisarniarninnik Inatsisartunut Naalakkersuisunullu saqqummiussiniarnermik siunertaqarlutik.

<u>3 Inatsisartut peqqussutaanni § 74, imm. 6, nr. 1</u>

Attaveqarnermut Avatangiisinullu Naalakkersuisoqarfiup tusarniaanermut akissutaa imatut paasivara Naalakkersuisoqarfiup matumani isumaqatigigaanga, tassalu akiitsunik naafferartumik akilersuisoqassappat attartortup massakkut attartornerminik ineqarnermut akiliutinik akiliinngitsoornermigut assigisaasigullu sumiginnaasiman-

nginnissaanik piumasaqaatitaqartinneqarnera isumassaqanngitsoq, tassami attartukkanut atorunnaarsinneqarsimasunut ineqarnermut akiliutinut akiitsunik naaffeqartumik akilersuineq pillugu apeqqut inissianik attartortitsisarneq pillugu Inatsisartut peqqussutaatigut aalajangersaavigineqanngimmat.

Taamaattumik apeqqut taanna pillugu annertunerusumik iliuuseqaqqissanngilanga.

4. Inatsisartut peqqussutaanni § 74, imm. 6, nr. 3

4.1.Pisortanit ikiorsiissutinik ikiorserneqarnissamut pisinnaatitaaffiit suut naafferartumik akilersuinermik aaqqissuussinissamut mattussisuuppat?

Inatsisartut peqqussutaanni § 74, imm. 6 imaattunik oqaasertaqarpoq:

> *"Attartortut uku akilersuinissamut pisinnaatitaaffeqanngillat:*
>
> *(...)*
>
> *3) Pisortanit ikiorserneqarnissamut pisinnaatitaaffeqartut, tassunga pisortanit ikiorsiissutit pillugit Inatsisartut peqqussutaat nr. 15, 20. november 2006-imeersoq tunngavigineqartunut ilaalluni.*
>
> *(...)"*

Aalajangersagaq taanna Inatsisartut pingajussaaneerinninnerisa kingornatigut ikkunneqarpoq, Naalakkersuisullu allannguutissatut siunnersuutaat pillugu oqaaseqaatinit nalinginnaasunit makku erserput:

> *"Peqqussutissatut siunnersuummut allannguutissatut siunnersuutip saqqummiunneqarnerani, Inatsisartut Attaveqaqatigiinermut Ineqarnermullu Ataatsimiititaliaata inissianik attartortitsisarneq pillugu Inatsisartut peqqussutaata allanngortinneqarnissaanut Inatsisartut peqqussutissatut siunnersuummut isumaliutissiissummini oqaaseqaatai innersuussutaalu tunngavigineqarput.*
>
> *Siunnersuut siullermeerneqartussanngorlugu saqqummiunneqartoq attartortut amerlangaatsiartut akilersuisinnaanerannut aalajangersakkanik imaqarpoq.*
>
> *[Issuaaneq aallartippoq] " Aallarniutigalugu ataatsimiititaliaq isumaqarpoq, aalajangersakkat oqariartaatsimik "aningaasatigut inissisimanerup allanngornera"-nik ataqatigiisitsisumik killiliisumillu allataqarsimagunannginnerup nassatarisinnaagaa, attartortut arlaqaqisut pisortani attartortitsisuni akilersuinissamut aaqqissuussinermut ilanngussinnaasutut isigineqalersinnaasut, "aningaasatigut inissisimanerup allanngornera" siumut naatsorsuutigineqarsimanngitsoq tassanngaannarlu pilersoq innersuussutigalugu. Peqqussutissatut siunnersuummi § 1, imm. 6, akilersuinissamut aaqqissuussinermik atuilersinnaanermut tunngasutigut marlunnik killiliisuusunik imaqarpoq:*
>
> *Akilersuinissamik isumaqatigiissusiorsinnaatitaaneq attartortunut, ukiut pingasut kingulliit ingerlanerini attartugarisimasaminni ineqarnermut aningaasartuutinut ingerlaavartunut akilersugassanulluunniit akiliinngitsoortarnermikkut sumiginnaasimasunut atuutissanngi-*

laq. Taamatuttaaq akilersuinissamik isumaqatigiissusiorsinnaatitaaneq attartortunut akilersukkanik ingerlatsereersunut atuutissanngilaq.

Taamaalilluni inatsisissap oqaasertalernerani attartortut, inuttut atukkat nammineq pisuussutiginngisat patsisigalugit ajornartoortut aammalu attartortut akisussaassuseqanngitsumik aningaasaqarnermik ingerlatsinermik nassatarisaanik akiligassaqalersut akornanni assigiinngisitsisuusumik killiliinermik allaqqasoqanngilaq. Taamaattumik aalajangersagaq ataatsimiititaliamit ima paasineqarsinnaavoq, aallaavittut isigalugu attartortut taakku assigiinngitsut marluusut akilersuinissamik isumaqatigiissusiornissamut pisinnaatitaassasut, aalajangersakkani § 1, imm. 6 naammassineqarsimappat. Aalajangersakkap oqaasertalerneqarnera taanna maanna periusaasumut, februar 2002-miit atuutilersumut sanilliulluni assut sakkortuujusoq ataatsimiititaliamit isigineqartariaqarpoq." [issuaaneq naavoq]

Ataatsimiititaliap aamma ilaatigut pisortanit ikiorsiissutit pillugit Inatsisartut peqqussutaanni nr. 15-imi, 20. november 2006-imeersumi § 7 aamma § 8 erseqqissaatigaa, taakkunanilu isumaginninnikkut pisimasut nassuiaatigineqarput. Taamatuttaaq inatsimmi pisunut, qinnuteqartup piumasaqaatit sukumiisumik aalajangersarneqartut naammassisimappagit innuttaasup ikiorserneqarnissaanut pisinnaatitaaffiliisunut killissaritititaasunik aalajangersaasoqarpoq. Tassalu Inatsisartut peqqussutaanni aamma ineqarnermut akiliutinut naammaginartunik annertussusilinnut ikiorsiinissamut periarfissiisoqarpoq.

Aamma kommunini ullumikkut Inatsisartut peqqussutaat naapertorlugu innuttaasut isumaginninnikkut pisunik nalaataqartut, taamaalillutillu aningaasartuutissaminnut nalinginnaasunut akiliisinnaajunnaartut siunnerfigalugit isumaginninnikkut upalungaarsimasoqartoq Ataatsimiititaliamit maluginiarneqarpoq. Ataatsimiititaliaq allappoq: [Issuaaneq aallartippoq] "Taamaalillutik innuttaasut akiligassatigut pisussaaffimminnik naammassinnissinnaanngikkaangata kommunit aningaasartuutinik annaasaqaataasinnaasunillu ullumikkut akiliisarput. Inatsisissatut siunnersuut akuersissutigineqassappat ineqarfinnut immikkoortortaq aningaasaqarnikkut ingerlasinnaajunnaaraluarpat akilersuinikkut aaqqissuussinermi allaffissornermut aningaasartuutit aningaasaqarnikkullu annaasaqaratarsinnaaneq Namminersornerullutik Oqartussat inissiaatileqatigiiffiata INI A/S-ip tunngaviatigut isumagilissavai." [issuaaneq naavoq]

Ataatsimiititaliap isumaqatigiittup siunnersuutip ataatsimiititaliamit misissorneqarnera tunngavigalugu peqqussutissatut siunnersuutip naleqqussarneqarnissaa pisariaqartippaa, taamaalilluni attartortut akilersuisinnaatitaasussat killileqqinneqarsinnaassallutik.

Ataatsimiititaliap oqaaseqaatai Naalakkersuisunit tamakkiisumik taperserneqarsinnaapput, tamatumunngalu atatillugu inissianik attartortitsisarneq pillugu Inatsisartut peqqussutaata allanngortinneqarnissaa pillugu siunnersuut manna saqqummiuppaat."

Allannguutissatut siunnersummi § 74, imm. 6, nr. 3 oqaaseqaatinik imaattunik ilaqartinneqarpoq:

"Attartortut akilersuinissaminnik qinnuteqannginnerminni kommunimut ikiorserneqarnissamik qinnuteqarnerminni itigartitaasimasussaapput. Qinnuteqaatigineqartoq tassaasinnaavoq pisortanit ikiorsiissutit pillugit Inatsisartut peqqussutaat nr. 15, 20. november 2006-imeersoq immikkulluunniit inatsit alla naapertorlugu ikiorserneqarnissaq.

Pisortanit ikiorsiissutit pillugit Inatsisartut peqqussutaanni nr. 15-imi, 20. november 2006-imeersumi § 6-imut nassuiaatini ilaatigut imatut allassimasoqarpoq; "Pisortanit ikiorserneqarnissamut piumasaqaataavoq qinnuteqartup inooqatigiinnermi pisimasumik nalaataqarsimanissaa. Taamaalilluni naammakkunnaarpoq nikerartumik isertitaqarsimanerup aqussinnaasimannginnera.

Qinnuteqartup atugaanik naliliinermi pingaaruteqarpoq inooqatigiinnermi pisimasumik nalaataqarsimaneq, qinnuteqartup inuuniarnermi atugarisaatigut allanngortoqarsimanera allannguutaasorlu tunngavigalugu imminut ilaquttaminillu pilersuisinnaajunnaarsimanera.

Aalajangersakkami assersuusiaqarpoq allannguutit nalinginnaasut suusinnaanerinik, imaattunik napparsimalersimaneq, ernereernermi sulinngiffeqarneq, suliffissaaleqineq inooqatigiinnerullu taamaatinneqarnera. Pisariaqavissumik pilertortumik ikiorsiissutit annikinnerpaaffissaminniittuummata, annertusaaniarnissaq naammanngilaq. Imaappoq arlalippassuartigut ataasiakkaat pissutsinik atugaannik naliliisoqartariaqarpoq. Assersuutigalugu pisut najoqqutaralugit pineqaatissinneqarsimasunut inissiisarfimmut inissinneqartup ilaqutai pisortanit ikiorsiissutinik tunineqarsinnaapput. Aamma sulinermi ajoqusertoqarnerani pisortanit ikiorsiissutinik tunisisoqarsinnaavoq, sulinermi ajoquserneq napparsimanermik kinguneqartarmat, taannalu § 6-imi ilanngunneqarsimalluni.

Kommunalbestyrelsimit naliligassaavoq qinnuteqartut ataasiakkaat pissutsit nalaataat, taamalu naliligassaalluni qinnuteqartup inuttut inuunerani allannguutit ikiorsiinissamut tunngaviliinersut. Aalajangiisuussaaq qinnuteqartut inooqatigiinnermi nalaatanit patsiseqartumik pilersuinermut tunngasut kalluarneqarsimanersut, tamatuma kingunerisaanik qinnuteqartoq imminut ilaquttaminillu pisariaqartitaminnik pilersorsinnaajunnaarlutik.

Aammattaaq piumasaqaataavoq qinnuteqartup imminut ilaquttaminillu allatigut pisariaqartinneqartumik pilersuisinnaanera akiligassanillu aalajangersimasunik akilersuisinnaanera pisinnaanngitsoq. Ikiorsiissutit tassaapput allanit namminersortunit pisortanillu pilersorneqarsinnaanermut taartaasut.

Pisarialittut akiligassatullu aalajangersimasutut pineqarput inigisamut, nerisaqarnermut, kiassarnermut, innaallagissamut, atisanut allanullu tunngaviusumik pisariaqartitanut aningaasartuutit. Allannguutit siumut takuneqareersinnaanngitsut allannguutaasussatullu naatsorsuutigisariallit pisortanit ikiorsiissutisinissamut tunngaviliisinnaapput.

Tassalu attartortoq pisortanit ikiorserneqarnissamut qinnuteqaateqarnermini itigartitaasimappat aatsaat akilersuinissamut isumaqatigiissuteqartoqarsinnaasoq piumasaqaataavoq. Akilersuinissamut suliap suliarineqarneranut atatillugu attartortup pisortanik ikiorserneqarnissamut itigartitaasimanerminik, soorlu kommunip allakkatigut itigartitsissutaanik uppernarsaasiinissaa attartortitsisup piumasaqaatigisinnaavaa."

Peqqussummi akuerisaasumi oqaasertani innersuussutigineqarpoq attartortut "pisortanit ikiorserneqarnissamut pisinnaatitaaffeqartut, tassunga pisortanit ikiorsiissutit pillugit Inatsisartut peqqussutaat nr. 15, 20. november 2006-imeersoq tunngavigineqartunut ***ilaalluni****" (uanga erseqqissaanera) naafferartumik akilersuinissamik aaqqissuussinermut mattussaasut.*

Tamanna isiginninnernut Inatsisartut Ineqarnermut Attaveqarnermullu Ataatsimiititaliaata isumaliutissiissutaanit ersertunut ataneqartinneqarluni makkuninnga nassataqarpoq, tassalu isumaginninnermi tunniunneqartartut innuttaasup aningaasartuutaanut matussutissatut naatsorsuussaasut tamarmik isumaginninnermi oqartussaasunit akilerneqassasut, attartortoq tunniuttakkanik taamaattunik pisinnaatitaappat ineqarnermut akiliutinut akiitsut naafferartumik akilersornissaasa inissiamik pisortani attartortitsisuusup itigartitsissutigisariaqarneranik nassataqartumik.

Oqaatigaara pisortanit ikiorsiissutit pillugit Inatsisartut peqqussutaata saniatigut Inatsisartut peqqussutaanni allani arlalinni innuttaasut ineqarnermut akiliutaasa isumaginninneq pillugu inatsiseqartitsineq tunngavigalugu akiliussissutigineqarsinnaanerannut tunngavissaliisoqartoq. Pingaartumik malittarisassat makku pineqarput:

Utoqqalinermi pensionisiat pillugit Inatsisartut peqqussutaanni nr. 3-mi, 7. maj 2007-imeersumi § 14, aningaasanut tigoriaannarnut tunngasoq aamma § 15 inummut tapinut tunngasoq, siusinaartumik pensionisiat pillugit Inatsisartut peqqussutaanni nr. 4-mi, 7. maj 2007-imeersumi § 15 inummut tapinut tunngasoq aamma inissiani attartortittakkani ineqarnermut tapiissutit pillugit Inatsisartut peqqussutaat.

Tamatuma kingornatigut uanga paasinninnera unaavoq inissianik attartortitsisarneq pillugu Inatsisartut peqqussutaanni § 74, imm. 6, nr. 3-p qanoq paasineqarnissaa imatut nassuiarneqartariaqartoq, tassalu taanna aaqqissuussinerusoq ineqarnermut akiliutinut akiitsut naafferartumik akilersorneqarsinnaanngiffiat, qinnuteqartup ineqarnermut aningaasartuutimi pisortanit matussusertinnissaannut isumaginninneq pillugu aalajangersagaq aalajangersakkalluunniit arlallit tunngavigalugit piumasaqaatinik eqqortitsisimappat.

Innuttaasulli nammineq pissuussutiginagu aningaasaqarnikkut ajornartorsiulersimasup ineqarnermut akiliutinik naafferartumik akilersuinissaminut periarfissaata qulakkeerneqarnissaanik aaqqissuussinerup siunertaa isiginiarlugu isumaqarpunga aalajangersagaq taanna imatut paasineqartussatut nassuiarneqarsinnaasussaanngitsoq, tassalu attartortup isumaginninnermi tunniuttakkanik pisartagaqartuunera attartortup akiitsunik naafferartumik akilersuinissaanik mattussisuusoq.

Taamaattumik piumasaqaataasariaqarpoq isumaginninnermi tunniuttakkat attartortup pineqartup pisartagaasa pisartagarinissaannulluunniit pisinnaatitaaffeqarfiisa attartortup pineqartup ineqarnermut akiitsuinik matusissutaanissaat tunngaviussasoq.

Ilumut taamaattoqarneranik apeqqut isumaginninnermi oqartussaasut sutigut aalajangiisimanerannik nassuiaanermik tunngaveqartariaqarpoq, attartortorlu tunniuttakkanik taamaattunik pisinnaatitaanngippat isumaginninnermi oqartussaasup pineqartup aalajangiisimanissaa tunngaviusariaqarpoq, § 74, imm. 6, nr. 3 attartortup

ineqarnermut akiliutinut akiitsunik naafferartumik akilersuisinnaatitaaneranik mattussisuusoq tunngavigalugu aalajangiisoqannginnerani.

Taamaattumik attartortitsisup ineqarnermut akiliutinut akiitsut naafferartumik akilersorneqarnissaat qinnuteqartup pisortanit ikiorsiissutisisartuunera innersuussutigiinnarlugu itigartitsissutigisinnaanngilaa, ikiorsiissutit suussusiat erseqqinnerusumik nassuiarneqarsimatinnagu imaluunniit qinnuteqartoq pisortanit ikiorsiissutinik isumaginninnermiluunniit tunniuttakkanik allanik qinnuteqarsimanngippat.

Tassani aamma ilaavoq innuttaasup isumaginninnermi tunniuttakkanik pisartagaqarsinnaanerata qanga paasineqarsimanera pillugu apeqqut.

Aalajangersagaq pillugu oqaaseqaatinit qulaani issuarneqartunit erserpoq attartortoq kommunimit allakkatigut itigartitsissummik saqqummiussissasoq attartortitsisup suliamik suliarinninnerminut ilaatillugu piumasaqaatigisinnaagaa.

Malugaara Attaveqarnermut Avatangiisinullu Naalakkersuisoqarfiup tusarniaanermut akissummini manna oqaatigigaa:

> *"Ombudsmandip apeqqutaanut kingullermut tunngatillugu Naalakkersuisoqarfik isumaqarpoq inaarutaasumik aalajangiinissaq kommunit ataasiakkaat akisussaaffigigaat, kommunini ingerlatsinermut nalinginnaasumut ilaatillugu attartortut ataasiakkaat pisortanit ikiorserneqassanersut ikiorserneqassannginnersulluunniit aalajangiisartussaagamik."*

Oqaatigaara peqqussutissatut siunnersuummi aalajangersagaq pillugu oqaaseqaatit aamma tusarniaanermut akissut suliani isumaginninnermut tunngasuni aqutsinermi oqartussaasumut qulliunerusumut naammagittaalliuuteqartarneq pillugu malittarisassanut nalinginnassunut naapertuuttuunngitsut.

Taamaalilluni isumaginnittoqarfiup aqunneqarnera aaqqissuussaaneralu pillugit Inatsisartut peqqussutaanni nr. 11-mi, 12. november 2001-imeersumi § 8, imm. 1-imit makku erserput:

> *"§ 8. Isumaginninnermi malittarisassat naapertorlugit kommunalbestyrelsi aalajangiisimatillugu suliamut attuumassuteqartup aalajangiineq Isumaginninnermi Naammagittaalliuuteqartarfimmut naammagittaalliuutigisinnaavaa. Aalajangiinerup tiguneranit sapaatip akunneri sisamat qaangiutsinnagit Isumaginninnermi Naammagittaalliuuteqartarfimmut naammagittaalliuuteqartoqassaaq."*

Naammagittaalliornissamut periarfissaq taanna isumaginninneq pillugu malittarisassani ineqarnermut aningaasartuutit pisortanit matuneqarnissaannut tunngaviliisunit qulaani oqaatigineqartutut utoqqalinermi pensionisiat, siusinaartumik pensionsiat aamma pisortanit ikiorsiissutit pillugit Inatsisartut peqqussutaannittunit annikillisinneqarsimanngilaq.

Inissianik attartortitsisarneq pillugu Inatsisartut peqqussutaanni § 74, imm. 6, nr. 3-p qanoq paasineqarnissaa peqqussutissatut siunnersuut pillugu oqaaseqaatit naapertor-

lugit nassuiarneqassappat inatsiseqartitsinikkut atuuttoq unaassaaq, tassalu innuttaasoq isumaginninnermi tunniunneqartartunik itigartinneqartoq Isumaginninnermi Naammagittaalliuuteqartarfimmut oqartussaasutut qulliunerusumut naammagittaalliunngitsoornermigut ineqarnermut akiliutinut akiitsut naafferartumik akilersornissaannut immaqa akuerineqarsinnaassasoq, naak innuttaasoq isumaqaraluartoq isumaginninnermi tunniuttakkanik itigartitsinermik aalajangiineq kukkusuusoq imaluunniit inatsisinik unioqqutitsisuusoq.

Inatsiseqartitsinikkut atuuttoq taamaattoq inatsiseqartitsinikkut innarlitsaaliinerup tungaanit isigalugu eqqarsarnartortalerujussuusorinarpoq, Inatsisartullu kommunit isumaginninnermik ingerlatsiviinik nakkutilliineq pillugu malittarisassanik qitiusumik aalajangiisartutut oqartussaasutut qulliunerusutut naammagittaalliuuteqartarfimmut naammagittaalliuuteqartarneq pillugu malittarisassanik akuerinnissimanerannut namminermut assortuuttuussaalluni, tassami uanga manna aallaavigigakku, tassalu innuttaasut inatsisikkut aalajangersagaasumik piumasaqaateqarsinnaatitaalernerat innuttaasup naammagittaalliornissamut periarfissaminik atuinnginnissaanik piumasaqaatitaqassasoq Inatsisartut siunertarisimanngikkaat.

Illua'tungaanut saatsikkaanni pineqartoq tassaassaaq attartortitsisup attartortoq kommunip itigartitsinera kisiat tunngavigalugu pisortanit ikiorsiissutisisinnaatitaanersoq isummerfigisinnaasussaanngikkaa, itigartitsineq innuttaasup Isumaginninnermi Naammagittaalliuuteqartarfimmut naammagittaalliuutigisimappagu. Pisumi tassani innuttaasup ineqarnermut aningaasartuutiminut pisortanit ikiorsiissutisisinnaatitaanerinnaanngisaa aammali ineqarnermut akiliutinut akiitsunik naafferartumik akilersuilersinnaanerminut periarfissaa Isumaginninnermi Naammagittaalliuuteqartarfiup aalajangiinissaata tungaanut mattunneqartussaapput.

4.2. Inissianik attartortitsisup suliamik suliarinninnermini isumaginninneq pillugu inatsiseqartitsinermi piumasaqaatinik ilanngussinera

Anguniagaq aalajangersakkamut tunngaviusutut Inatsisartut Ineqarnermut Attaveqarnermullu Ataatsimiititaliaata oqaatigisaa § 74, imm. 6, nr. 3-p qanoq ililluni eqqortinneraa tulliullugu erseqqarluttutut isigaara.

Ataatsimiititaliami amerlanerussuteqartut isumaliutissiissummi 15. november 2008-meersumi ilaatigut imatut oqarsimanerat tamatumunnga atatillugu innersuussutigaara:

> *"Matumani inuit "inuunerminni nalaataqarlutik" piffissap ilaani aningaasaqarnikkut pisussaaffinnik naammassinnissinnaanngitsut taamaallaat INI A/S-imi akilersuinissamik isumaqatigiissuteqarnissamut pinngitsooratik pisinnaatitaanerannit aallaaveqartumik siunnersuutip pingajussaaneerneqarnissaanut allannguutissatut siunnersuummik Naalakkersuisut saqqummiussinissaat ataatsimiititaliamit qinnutigineqassaaq. Inunnik isumaginnittoqarfinni atorneqartup oqariartaatsip qanoq paasineqartarnera iluaqutaasumik aallaaviusinnaasoq ataatsimiititaliaq isumaqarpoq. Taamatuttaaq kommunimit oqaaseqaatit pigineqartarnissaat aammalu attartortup pineqartup "inuunermini nalaataqartutut" isigineqarsinnaasup, pisumi qanoq inissisimaneranik uppernarsaateqartarnissap qulakkeerneqartarnissaanut aalajangersakkat oqaasertaliorneqartariaqarput."*

Ataatsimiititaliap isiginninneri Naalakkersuisut allannguutissatut siunnersuut pillugu oqaaseqaatini nalinginnaasuni ilalersimavaat.

Taamaalilluni aalajangersakkamut siunertaasimasorinarpoq innuttaasup ineqarnermut akiliutinut akiitsunik naafferartumik akilersuisinnaatitaalersinnaanersoq apeqqutip aalajangiivigineqarnerani innuttaasoq inuunermi nalaataqarsimanersoq apeqqummik naliliineq ilanngunneqassasoq.

Oqaatigaara pisuni taamaattuni innuttaasup pisortanit ikiorsiissutisisinnaanissaanut periarfissaqarajuttartussaasoq, tamatumani tak. pisortanit ikiorsiissutit pillugit Inatsisartut peqqussutaanni § 6 aalajangersagarlu taanna pillugu oqaaseqaatit.

Tamatumunnga peqatigitillugu inuunermi nalaataqarsimanissamik piumasaqaat innuttaasup ineqarnermut tapiissutisisinnaatitaaneranik apeqqut eqqarsaatigalugu soqutiginaateqanngilaq, tassami apeqqut taanna tunngaviit kinaassusersiunngitsut tunngavigalugit aalajangiivigineqartussaammat, taamatuttaarlu tamanna pisortanit pensionisianut tapiissutisisinnaassagaanni piumasaqaataajuaannarani.

Uanga paasinninnera unaavoq tamatuma saniatigut aaqqissuussinermut pisortat inissiaataannik attartortitsisup piumasaqaatit isumaginninnermi oqartussaasup isumaginninnermi tunniuttakkanik pisinnaatitaanersoq aalajangiiniarnermini atugassaasa pissuseqatai tunngavigalugit ineqarnermut akiitsunik naafferartumik akilersuisoqarnissaanik apeqqummik aalajangersaasumut tunngaviusumik eqqarsarnartut atatinneqarsinnaasut.

Pissutsinik attartortup isumaginninnermi atugaanik attartortup ineqarnermut akiliutinut akiitsunik naafferartumik akilersuisinnaatitaanera pillugu apeqqummik aalajangiiviginninniarnermi attartortitsisoq qanoq iliorluni ilanngussisinnaanersoq peqqussutip oqaasertaani takuneqarsinnaanngilaq, apeqqulli taanna taamaallaat peqqussut pillugu oqaaseqaatini allaaserineqarsimalluni.

Isumaginninneq pillugu inatsiseqartitsineq tunngavigalugu naliliineq attartortitsisup ineqarnermut akiliutinut akiitsut naafferartumik akilersorneqarnissaannik qinnuteqaatip suliarineqarneranut atatillugu suliarinninnermi ilanngutissappagu innuttaasup isumaginninnikkut atugaanik inissiamik attartortitsisup naliliinera isumaginninnermi oqartussaasup taamaaliornissamut pisinnaatitaasup naliliineranit allarujussuusinnaavoq apeqqutip ataasiinnaarmik paasineqarsinnaasumik aqutsinermi qulaajarneqarnissaanut periarfissaqanngitsumik, tassami inissiamik attartortitsisup naliliinera Isumaginninnermi Naammagittaalliuuteqartarfimmut suliassanngortinneqarsinnaanngimmat.

Taamaattumik peqqussummi aalajangersakkap oqaasertai naapertorlugit matuma kisimi pingaartillugu aalajangiivigineqarnissaa qanippoq, tassalu qinnuteqartoq pisortanit ikiorsiissutinik isumaginninnermiluunniit tunniuttakkanik allanik ineqarnermut aningaasartuutiminut matussutissanik pisinnaatitaanersoq, aamma isumaginninneq

pillugu inatsiseqartitsinermi piumasaqaatit/tunngaviit allat suliamik suliarinninnermi ilanngunneqarsinnaanngitsut.

Uanga eqikkaallunga paasinninnera unaavoq ukununnga ataneqartumik annertuunik nalorninartoqarlunilu inatsiseqartitsinikkut innarlitsaaliinermi annertuunik eqqarsarnartoqartoq:

- ineqarnermut tunngasunik aqutsisutut oqartussaasut innuttaasup pisortanit ikiorsiissutisisinnaatitaannginneranik eqqortumik naliliinissamut periarfissaat, aamma

- inatsisissatut siunnersuut pillugu oqaaseqaatini allaaserineqarsimasoq § 74, imm. 6, nr. 3-p akuersaartumik oqaasertaasa saniatigut qinnuteqartup naafferartumik akilersuisinnaatitaanerata aalajangiivigineqarnerani isumaginninneq pillugu inatsiseqartitsinermi piumasaqaatit ilanngunneqarsinnaasut.

Taamaattumik Inatsisartut Naalakkersuisullu Inatsisartut Ombudsmandiat pillugu Inatsisartut inatsisaanni § 11 tunngavigalugu tamatuminnga nalunaarfigaakka.

5. Inatsisartut peqqussutaanni § 74, imm. 6, nr. 4

§ 74, imm. 6, nr. 4 imaattunik oqaasertaqarpoq:

"Attartortut uku akilersuinissamut pisinnaatitaaffeqassanngillat:

(...)

4) Aningaasaqarnikkut akisussaassuseqanngitsumik iliuuseqarnerup kingunerisaanik imaluunniit allatut nammineq pisuussutigisamik akilerneqanngitsunik akiitsoqalersimasut."

Allannguutissatut siunnersuummi aalajangersagaq taanna pillugu oqaaseqaatit imaattut ilanngunneqarsimapput:

"Attartortut patajaatsumik isertitaqartartut, kisiannili aningaasaatiminnik aningaasartuutinut aalajangersimasunut akiliisarnissamik tunulliussillutik siunertanut allanut atuisuusut akilersuisinnaatitaanngillat. Attartortoq aningaasaqarnikkut akisussaassuseqanngitsumik pissusilersorsimanersoq imaluunniit nammineq pisuussutigisaminik akilinngitsuukkaminik akiitsoqalersimanersoq pillugu naliliinermi, attartortuulluartut allat tamarmik taamatut iliorsimassagaluarnersut iliorsimassanngikkaluarnersulluunniit tunngavigineqassaaq.

Imm. 3-mut nassuiaatini isumaginninnikkut pisartunut tunngavilersuutit arlallit saqqummiunneqarput. Tassani ilaatigut qinnuteqartup napparsimalernini, qitornartaarnini, suliffissaaleqinini, inooqateqarunnaarnini assigisaalluunniit pissutigalugit isumaginninnikkut pisunik eqqorneqarsimasinnaanera taaneqarpoq.

Tassanili apeqqutaasoq pingaarnerpaaq tassaavoq, attartortoq nammineq ilaquttamilu inuuniarnikkut pisariaqartitaminnut aningaasartuutinullu aalajangersimasunut pissaqarsinnaanissaa.

Tassalu attartortoq inuuniarnikkut pisunik nalaataqarsinnaavoq, tamanna pissutigalugu aningaasartuutiminut aalajangersimasunut akiliisinnaajunnaarfiginngisaminik, taakkununngalu ineqarnermut akiliut ilaavoq. Assersuutigalugu attartortup inooqateqarunnaarsi-

masinnaavoq, attartortup aningaasaqarneranut artukkiinngikkaluartumik. Tassanilu attartortup aningaasaqarnera ajornartorsiorfigineqalersimasinnaavoq, tamatuma peqatigisaanik isumaginninnikkut ikiorserneqartariaqalerfiusumik pisoqanngikkaluartoq.

Attartortoq aningaasaqarnikkut akisussaaffeqanngitsumik pissusilersorsimaguni imaluunniit allatut nammineq pisuussutigisaminik akilinngitsuukkaminik akiitsoqalersimaguni akilersuisinnaatitaanissamik angusaqarsinnaanngilaq."

Attaveqarnermut Avatangiisinullu Naalakkersuisoqarfimmut tusarniaaninni oqaatigineqartutut aalajangersagaq taanna pillugu oqaaseqaatit matuminnga nalornissutiginnilersitsipput, tassalu § 74, imm. 6, nr. 4 akiitsunik naafferartumik akilersuinissamut akornutaanersoq naliliinermi tunngaviit aalajangersakkami nr. 3 pillugu oqaaseqaatinit ersertut pingaartillugit isiginiarneqarnissaat siunertaasimanersoq, allatut oqaatigalugu aalajangersagaq nr. 3-p saniatigut namminerisaminik imaqarnersoq.

Oqaaseqaatit taakku tamatuma saniatigut matuminnga nalornissutiginnilersitsipput, tassalu § 76, imm. 6, nr. 4-mik aqutsinermi isumaginninneq pillugu inatsiseqartitsinermi tunngaviit ilanngunneqassanersut.

Apeqqutit taakku Naalakkersuisoqarfiup akisimanngilai, taamaattumillu isumaqarpunga nalornissutigineqartoq taanna tamanna pissutigalugu qulaajarneqarsimanngitsoq.

Tamatuma saniatigut tusarniaaninni oqaatigisattut paasissutissat aalajangersagaq tunngavigalugu pisariaqartut pissarsiariniarneqassanersut aamma nalorninartuuvoq.

Apeqqut taanna tusarniaanermut akissutikkut aamma qulaajarneqanngilaq.

Suliamik paasissutissartalersuinermut atatillugu isumaqarpunga matuma immikkut oqaatiginissaanut pissutissaqarlunga, tassalu innuttaasoq paasissutissanik innuttaasup pissusilersorneranik avoqqaarinninnermut tunngaviusinnaasunik tunniusseqqullugu peqquneqarsinnaassappat tamanna inatsisikkut erseqqissumik tunngavissaqarnissamik piumasaqaateqarfiusariaqartoq. Suliamik paasissutissartalersuineq innuttaasup peqataaffigissagaa ingerlatsineq pillugu inatsiseqartitsineq allaluunniit tunngavigalugu piumasaqaataappat aallaaviusoq tassaasariaqarpoq pisussaaffik taamaattoq paasissutissanut kinaassusersillugit suussusersineqarsinnaasunut tunngasuussasoq, assersuutigalugu isertitanut pigisanullu tunngasunut.

Tunngaviit tusarniaaninnit ersertut aallaavigalugit isumaqarpunga Inatsisartut Naalakkersuisullu Inatsisartut Ombudsmandiat pillugu Inatsisartut inatsisaanni § 11 tunngavigalugu matuma aamma nalunaarutiginissaanut pissutissaqarlunga, tassalu § 74, imm. 6, nr. 4 tunngaviit suut tunngavigalugit aqunneqassanersoq erseqqarluttoq, aamma inissiamik attartortitsisoq attartortup akiitsut pilersimanerannut avoqqaarineqarsinnaaneranik naliliiniarnermi sukumiisunik qanoq iliorluni tunngavissarsiniarsinnaanersoq."

Naalakkersuisut akissutaannik ukiup nalunaarusiuunneqartup naanerani suli tigusaqanngilanga.

Suliat ataasiakkaanut tunngasut - Naalakkersuisut

5.8.1 Piffissaq Isumaginninnermi Naammagittaalliuuteqartarfiup suliamik suliarinninnerminut nalinginnaasumik atortagaa

Ombudsmandip naammagittaalliuummut 2007-imi suliarisannut atatillugu paasivaa piffissaq Naammagittaalliuuteqartarfiup sulianik suliarinninnerminut atortagaa qaammatit 24-t tikillugit sivisussuseqartartoq, sulialli pinngitsaaliinikkut meeqqanik inissiinernut tunngasut qaammatit pingasut iluanni suliarineqarnissaat anguniarneqartartoq. Taamaattumik Ombudsmandi piffissamut Naammagittaalliuuteqartarfimmi sulianik suliarinninnermut atorneqartartumut sivisuumut ataatsimut pissutaasut misissorniarlugit aalajangerpoq.

Ombudsmandip Isumaginninnermi Naammagittaalliuuteqartarfimmut oqaaseqaammini oqaatigaa piffissaq sulianik suliarinninnermut atorneqartartoq qaammatit 24-t tikillugit sivisussuseqartoq akuerineqarsinnaanngitsumik sivisuallaartoq.

Ombudsmandip ilaatigut oqaatigaa piffissaq suliamik suliarinninnermut atorneqartussaq innuttaasup aalajangiisoqarnissaanik pisariaqartitsinera isiginiarlugu piareersarneqartassasoq, isiginiagassarlu taanna ingerlatsinermi oqartussaasut innuttaasut aalajangiinerit iluarinngisatik pillugit naammagittaalliuutaannik pingaarnertut suliaqartartut eqqarsaatigalugit immikkut pingaaruteqartoq.

Ombudsmandi tamatuma saniatigut apeqqutit arlallit Naammagittaalliuuteqartarfiup tikkuarsimasai pillugit oqaaseqaateqarpoq: 1) Naammagittaalliuuteqartarfiup qassinik sulisoqarnissaanik aalajangersaaneq, 2) Naammagittaalliuuteqartarfiup sulianik naammagittaalliuutinut tunngasunik paasissutissartalersuisarnera, 3) naammagittaalliornissaq pillugu malittarisassat erseqqarluttut, 4) innarluutilinnut tunngasuni kiffartuussinerup qanoq qaffasissuseqarnissaata naalakkersuinikkut isummerfigineqannginneranik Naammagittaalliuuteqartarfiup tunngavilersuutaa aamma 5) Naammagittaalliuuteqartarfiup sulianik suliarinneriaasia (j.nr. 2008-905-0006).

Isumaginninnermi Naammagittaalliuuteqartarfik allakkatigut 16. juli 2007-imeersutigut nalunaarfigaara piffissamik Isumaginninnermi Naammagittaalliuuteqartarfiup sulianik suliarinnittarnerminut atortaagaata sivisussusianik piffissap taamaalinerani qaammatit 24-t tikillugit sivisussuseqartartumik nammineerluni misissuiffiginninneq aallartinniarlugu aalajangertunga:

"Piffissaq Naammagittaalliuuteqartarfiup sulianik suliarinninnermut atortagaa pillugu naammagittaalliuutit marluk ukiut kingulliit marluk iluanni suliarisimavakka. Pineqartut tassaapput

suliaq 11.05.07.-04/111-03-mik normoqartoq 28. juni 2005-imi oqaaseqaateqarfigisara aamma suliaq 11.05.08.04/001-05 4. oktober 2005-imi oqaaseqaateqarfigisara.

Suliami 28. juni 2005-imi oqaaseqaateqarfigisanni Naammagittaalliuuteqartarfiup tusarniaaninnut akissummini 7. juni 2004-meersumi oqaatigaa piffissaq Naammagittaalliuuteqartarfiup sulianik suliarinninnermut atortagaa qaammatit 15-it 18-illu akornanni sivisussuseqartoq.

Suliami 4. oktober 2005-imi oqaaseqaateqarfigisanni Naammagittaalliuuteqartarfiup tusarniaaninnut akissummini 21. april 2005-imeersumi oqaatigaa piffissaq Naammagittaalliuuteqartarfiup sulianik suliarinninnermut atortagaa qaammatit 18-it tikillugit sivisussuseqartoq.

Oqaaseqaatinni 4. oktober 2005-imeersumi manna tusaatissatut tiguara, tassalu Naalakkersuisut Siulittaasuata tusarniaaninnut 20. april 2005-imeersumut akissummini oqaatigigaa piffissap Naammagittaalliuuteqartarfimmit sulianik suliarinninnermut atorneqartartup sivisussusiata 2005-ip naannginnerani sivisunerpaamik qaammatinut 4-6-inut sivikillisinneqarnissaa anguniagaasoq, ilaatigut isumaginninnermi siunnersortimik marluinnik oqaasilimmik aningaasaliissutinik qaffaanikkut aningaasalersorneqartussamik atorfinitsitsinikkut.

Sulianik ineqarnermut akiitsunut matussutissanik pisortanit ikiorsiissuteqartarnermut tunngasunik nammineerluni misissuiffiginninneq 8. december 2005-imi aallartippara, suliamilu 14. december 2006-imi oqaaseqaateqarlunga.

Suliami kingullertut taaneqartumi Naammagittaalliuuteqartarfiup tusarniaaninnut akissummini 15. december 2005-imeersumi oqaatigaa piffissaq Naammagittaalliuuteqartarfiup sulianik suliarinninnermut atortagaa qaammatinik 12-init 18-inut sivisussuseqartoq.

Naammagittaalliuuteqartarfiup sulianik suliarinninneq pilertornerulersinniarlugu allakkatigut taasisarnermik manna tikillugu atuinerminit annertunerusumik atuinissaa oqaaseqaatinni 14. december 2006-imeersumi inassuteqaatigaara, tamatumunngalu atatillugu manna innersuussutigalugu, tassalu periarfissaq taanna isumaginnittoqarfiup aqunneqarnera aaqqissuussaaneralu pillugit Inatsisartut peqqussutaanni ilanngunneqarsimasoq, sulianik suliarinnittarneq pilertornerulersinniarlugu Naammagittaalliuuteqartarfiullu allattoqarfiata sulinera oqinnerulersinniarlugu.

Aammataaq innersuussutigaara Inatsisartut Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliaata Inatsisartut 2006-imi Aningaasanut Inatsisissaattut siunnersuut pillugu isumaliutissiissummini 22. marts 2006-imeersumi inassuteqaatigigaa piffissap sulianik suliarinninnermut atorneqartartup sapinngisamik pilertornerpaamik annertuumillu sivikillisinneqarnissaa qulakkeerniarlugu suliniutit pisariaqartut Naalakkersuisut suliniutigissagaat.

Naammagittaalliuummut (A-p naammagittaalliuutaanut) piffissamut Naammagittaalliuuteqartarfiup sulianik suliarinninnermut atortagaanut tunngasumut massakkut suliarisannut atatillugu Naammagittaalliuuteqartarfiup uannut malugeqqullugu oqaatigaa sulianik pilertortumik suliarinnissinnaaneq Naammagittaalliuuteqartarfimmi massakkut suliassaqarnerujussuup ajornakusuulersikkaa, piffissarlu Naammagittaalliuuteqartarfiup sulianik suliarinninnermut massakkut atortagaa qaammatit 24-t tikillugit sivisussuseqartartoq, sulialli meeqqanik angerlarsi-

maffiup avataanut inissiinernut tunngasut qaammatit pingasut iluanni suliarineqarnissaat anguniarneqartartoq.

Tamanna tunngavigalugu aalajangerpunga, tak. Inatsisartut Ombudsmandiat pillugu Inatsisartut inatsisaanni § 6, imm. 5, piffissap sulianik suliarinninnermut atorneqartartup uanga paasinneqqaarnera malillugu ingerlatsinermi ileqqorissaarnermi tunngaviusunik eqqortitsisuunngitsup massakkut taamatut sivisussuseqarneranut ataatsimut pissutaasut nammineerluni misissuiffiginninnermik aallartitsiviginiarlugit, taamatuttaarlu uanga paasinneqqaarnera unaalluni piffissap sulianik suliarinninnermut atorneqartartup taama sivisutiginerata naammagittaalliortut ataasiakkaat inatsiseqartitsinikkut innarliivigineqarnerat pissutsit qanoq innerat apeqqutaatillugu nassatarisinnaagaa.

Naammagittaalliuteqartarfik tamanna tunngavigalugu qinnuigaara piffissap sulianik suliarinninnermut massakkut atorneqartartup qaammatit 24-t tikillugit sivisussuseqartarneranut pissutaasut pingaarnersiorlugit nassuiaateqaqqullugu.

Naammagittaalliuteqartarfik tamatumunnga atatillugu qinnuigaara Naalakkersuisut qulaani taaneqartutut anguniagaqaraluartut suliniuteqaraluartullu kiisalu Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliaq uangalu nammineq Naammagittaalliuteqartarfimmut inassuteqaateqartaraluartunga piffissap sulianik suliarinninnermut atorneqartartup sivikillisinneqarsimannginnera pillugu nassuiaateqaqqullugu."

Naammagittaalliuteqartarfiup 20. august 2007-imi imatut akivaanga:

"(...)

Isumaginninnermi Naammagittaalliuteqartarfiup oqaatigisinnaavaa pissutsit assigiinngitsorpassuit piffissamut sulianik suliarinninnermut massakkut atorneqartartumut sunniuteqartartut.

Isumaginninnermi Naammagittaalliuteqartarfik taakku pingaarnersaat pillugit matumani nassuiaateqassaaq.

Naammagittaalliuutit amerliartortut:

1) Aningaasaqarnikkut kommunit Ilaqutariinnermullu Pisortaqarfiup akornanni nalimmassaaneq pillugu naammagittaalliuuterpassuit

- Isumaginninnermi Naammagittaalliuteqartarfik innarluutilinnut tunngasuni aningaasartuutinik nalimmassaaneq pillugu sulianik 42-t missaannik tigummiaqarpoq

- Suliat piffissartornartuupput, paasissutissartalersoruminaatsuullutik akinillu aalajangersaanermut, sulisut qassiussusissaannik aalajangersaanermut il.il. tunngasuullutik.

2) Innarluutilinnut tunngasuni nal. akunneri tapersersortitut ikiortiliisarnermut atorneqartut pillugit naammagittaalliuuterpassuit

- 2005-imi suliat 61, 2006-imi 28-t 2007-imilu 1. augustip tungaanut 13-it tiguneqarput; naammagittaalliuutini tamani inuit 2-nit 10-nut tamarmik immikkut naliliiffigineqartussat ilaasarput

- Suliat ikiorsiissutinik pisariaqartitsinerup annertussusia, sulisut qassiussusissaannik aalajangersaanermut il.il. tunngasuupput.

3) Naammagittaalliuutit tiguneqartut ataatsimut amerleriaataat

361	**350**	**346**	**227**
2004	2005	2006	1/8 2007

4) Naammagittaalliornissamut periarfissanik nutaanik atulersitsineq

- Tapersersortitut ikiortit ataqatagiissaarisuinik Ilaqutariinnermut Pisortaqarfimmit kommuninillu peqatigiilluni atorfinitsinneqartut pillugit suliat; akissarsiatigut nammatassat agguataarneqarnerat pillugu naammagittaalliuutit

- Naapittarfiit sulliviillu qanoq nassuiarneqarnissaat pillugit suliat, tassa imaappoq taakku tunisassiornermik ingerlataqartuunersut imaluunniit "naapisimaartarfiunersut"

- Suliffeqanngikkallarnermi aalajangersakkat tunngavigalugit ikiiorsiissutit pillugit naammagittaalliuutit (imaanngitsoq isumaginninnermut tunngasut pillugit peqqussut, kisianni suliffeqanngikkallarneq pillugu peqqussut tunngavigalugu Naammagittaalliuteqartarfimmut naammagittaalliornissamut periarfissamik ilitsersuineq)

- Ulluunerani paaqqinniffiit pillugit aalajangersakkat tunngavigalugit aalajangiinerit pillugit naammagittaalliuutit. Qulaaniittutut.

Kommunit Ilaqutariinnermut Pisortaqarfik pillugu aningaasaqarnermut naammagittaalliuutaat takuneqarsinnaasutut amerlapput, tassami suliat oqimaatsuugajuttaramik suliamilu ataatsimi inuit 19-it tikillugit pineqarajuttarlutik. 1. august 2007-imi suliat 134-t missaat Isumaginninnermi Naammagittaalliuteqartarfimmi suliassaapput - suliat tamanik kommunit Ilaqutariinnermut Pisortaqarfik pillugu naammagittaalliuutaannut tunngasuupput.

Allattoqarfimmut atugassiissutit amigartut:

Ajornartorsiutit ilaat tassaavoq inatsisilerituut marluk naammagittaalliuutinik Naammagittaalliuteqartarfimmut suliassanngortinneqartussanik ingerlaavartumik paasissutissartalersuissappata piareersaassappatalu naammagittaalliuutit takkuttut amerlavallaarnerat.

Naammagittaalliuteqartarfiup siusinnerusukkut siulittaasuata Naalakkersuisut Allattoqarfianni pisortaasut 30. marts 2007-imi ataatsimeeqatigai, Naammagittaalliuteqartarfiullu allattoqarfiani ulluinnarni sulineq ingerlanneqarsinnaassappat inatsisilerituut ikinnerpaamik pingasut pisariaqartinneqarnerat malugeqqullugu oqaatigalugu. Siulittaasup aammattaaq oqaatigaa suliat uninngasuutit massakkorpiaq 481-iusut ikilisarneqarsinnaassappata piffissami aalajangersimasumi amerlanerusunik atugassiissuteqartoqarnissaa pisariaqartoq.

Ataatsimiinneq taanna piffissaq sulianik suliarinninnermut atorneqartartumik sivikillisarniarlugu suliniutinik tigussaasunik manna tikillugu suliniutigineqarfigineqarsimanngilaq.

Aammattaaq suliat amerleriaataat naammagittaalliuutillu pillugit suliat killiffiinik nalunaarsuiffik qaammatit tamaasa suliarineqartarpoq.

Suliat killiffiinik nalunaarsuiffik taanna Naalakkersuisut Allattoqarfianni pisortanut agguaanneqartarpoq, taakkulu taamaalillutik Naammagittaalliuteqartarfimmi pissutsinik tamakkiisumik ilisimatinneqartarlutik.

Naammagittaalliuutit pillugit sulianik paasissutissartalersuinerup ajornakusoornera:

Naammagittaalliuutit suliallu paasissutissartaasa amerlanersaat kalaallisut nassiunneqartarput. Namminersornerullutik Oqartussat nutserisoqarfiat saaffiginnissutinik taakkuninnga nutserinermut Naammagittaalliuteqartarfiup atortariaqartarpaa, tamannalu naammagittaalliuutip tiguneqarneranit naammagittaalliuut tunuartinneqarsinnaanersoq isummernissap tungaanut piffissap sivisoorujussuup amerlanertigut ingerlasarneranik nassataqartarpoq.

Aammattaaq Naammagittaalliuteqartarfiup nutserisoqarfeqannginnera pissutigalugu kommuninut attaveqarfiginninniarneq ajornakusoorajuttarpoq paatsooqatigiiffiusartorujussuullunilu, taamalu suliani paasissutissat pissarsiarineqannginneranni arlaleriarluni saaffiginnittoqartariaqartarluni.

Suliarpassuit naammagittaalliuutinut tunngasut aalajangiisumi siullermi paasissutissartalersorneqarnerat assut ajortarpoq, kommunillu allakkatigut paasissutissanik amigartorujussuarnik nassiussisarput sulianik pitsaanngitsumik suliarinninnermik, ingerlaavartitsinnginnermik kommuninilu atugassiissutit amigarnerannik pissuteqarunartumik.

Aaammattaaq immikkoortumi oqartussaasup aamma Nakkutilliisoqarfiup pisut ilarpassuini kommunit arlaleriarlutik saaffigineqartaraluarlutik akissuteqanngitsoortarfiini Naammagittaalliuteqartarfimmit atorneqarsinnaasannginnerat ajornartorsiutaavoq.

Naammagittaalliuteqartarfik nakkutilliinermi oqartussaasunut ajornartorsiutit pineqartut pillugit saaffiginnittarsimagaluarput, tamatigulli itigartinneqartarsimallutik.

Pingaartumik innarluutilinnut tunngasuni aalajangersakkat paasiuminaatsuullutillu ataqatigiinneqannginnerat:

Naammagittaalliuutit pisariaqanngitsut amerlavallaat Naammagittaalliuteqartarfiup tigusarpai.

Aalajangersakkat arlalippassuartigut erseqqarluttuupput, kiisalu innuttaasut kommunillu naammagittaalliornissaannut annertuallaamik periarfissaqartitsillutik.

Naalakkersuisut qaqugukkut naammagittaalliortoqarsinnaanera pillugu pitsaanerusunik ilitsersuusiortariaqarput, taamatuttaarlu inatsisiliornermi naammagittaalliornissamut periarfissat innersuussutigineqartarnerannik Naalakkersuisut eqqumaffiginninnerunissaat kissaatiginarsinnaalluni.

Naammagittaalliuuteqartarfiup aammattaaq Naalakkersuisut inatsisiliornermi pisariaqanngitsut pillugit aalajangersakkanik atulersitseqqullugit kaammattorsinnaavai.

Piffissaq Naammagittaalliuuteqartarfiup sulianik suliarinninnermut atortagaa taannaavoq, pingitsaaliinikkut meeqqamik inissiinerup imaluunniit tapersersortitut ikiortimik sapaatit akunnerannut minutsini 20-ni atorfinitsitsinissamik itigartitsineq pineqarnersoq apeqqutaatinnagu.

Isumaginninnermi tunniunneqartartut, pingaartumik innarluutilinnut tunngasuni, amerlassusiinik naalakkersuinikkut isummerfiginninnginnerup inatsiseqartitsinikkut pisinnaatitaaffiugaluartunik aningaasassaqannginneq tunngavilersuutigalugu tunniussinissamik itigartitsisoqartarnerata manna nassataraa:

Innarluutillit pillugit peqqussut piffissami ullumikkornit allaasumi tunngaviillu ullumikkut piusunit allaasut tunngavigalugit suliarineqarsimavoq.

Tassa imaappoq innuttaaqataasut innarluutillit qanoq qaffasissusilimmik Kalaallit Nunaanni ikiorneqarnissaannik kissaateqarnerup naalakkersuinikkut isummerfigineqannginera Naammagittaalliuuteqartarfimmut ajornartorsiutaalersoq.

Naammagittaalliuuteqartarfiup ajornartorsiutit Ilaqutariinnermut Pisortaqarfimmut arlaleriarluni ilisimatitsissutigisarsimavai, taamatuttaarlu Naammagittaalliuuteqartarfiup aalajangiinermini arlalinni innarluutillit pillugit nalunaarutini aalajangersakkat ilaat inatsisinik unioqqutitsisuusut toqqaannartumik oqaatigisarsimallugu.

Tamanna inatsiseqartitsinikkut malittarisassat inatsisinik unioqqutitsisuusut aaqqinniarlugit Naalakkersuisut suliniuteqarnerannik nassataqartarsimanngilaq, malittarisassalli taakku aalajangiinerni nutaani susoqarsimanngitsutut atoqqiinnarneqartarlutik.

Aammattaaq Naammagittaalliuuteqartarfik tunngaviusumik aalajangiisimatillugu aalajangiinerit naliliiffigeqqinneqarnissaannut Ilaqutariinnermut Pisortaqarfimmi piumassuseqartoqanngilaq, taamatuttaarlu aalajangiinerit nutaat Naammagittaalliuuteqartarfiup tunngaviusumik aalajangiinerinut Ilaqutariinnermut Pisortaqarfiup naleqqussaajumasannginnera Naammagittaalliuuteqartarfiup misigisarlugu.

Tamatuma manna soorunalimi nassataraa, tassalu Naammagittaalliuuteqartarfiup tunngaviusumik aalajangiineri unioqqutillugit aalajangiinerit nutaat kommuninit naammagittaalliuutigineqartarnerat, taamalu Naammagittaalliuuteqartarfik pisariaqanngitsumik suliassaqarnerulersittarlugu.

Naak Naalakkersuisut siusinnerusukkut anguniagaqarsimagaluartut suliniuteqarsimagaluartullu kiisalu Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliaq Inatsisartullu Ombudsmandiat Naammagittaalliuuteqartarfimmut inassuteqaateqarsimagaluartut piffissap sulianik suliarinninnermut atorneqartartup sooq sivikillisinneqarsimannginnera pillugu nassuiaasoqarnissaa Inatsisartut Ombudsmandiata aammattaaq kissaatigaa.

Naammagittaalliuuteqartarfik sulisunik piukkunnartunik pissarsiniarnermini annertoorujussuarnik ajornartorsiuteqarpoq. Naammagittaalliuuteqartarfiup inatsisilerituutut atorfik kingullermik inuttassarsiorsimagaluarpaa, qinnuteqaatinilli tigusaqarsimanani.

Naammagittaalliuuteqartarfiup paasinninnera unaavoq sulisut piukkunnaateqartut qinnuteqartinniassagaanni immikkut siunnersortimik atorfinitsitsinissaq Naammagittaalliuuteqartarfimmilu atorfinni tamani akissaatit qaffanneqarnissaat pisariaqartoq.

Naammagittaalliuuteqartarfik isuma taanna pillugu Naalakkersuisut Allattoqarfianni ajoraluartumik paasineqartarsimanngilaq.

Naammagittaalliuuteqartarfik piffissap sivisoorujussuup ingerlanerani ataatsimut isigalugu ikippallaartunik sulisoqarsimavoq. Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliaq 2007-imi aningaasanut inatsit pillugu imaattunik oqaaseqaateqarpoq:

> "Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliap tamanna tunngavigalugu inassuteqaatigaa Naalakkersuisut AIS07-ip allannguutissaatut siunnersuummik saqqummiussissasut, taamaalilluni Naammagittaalliuuteqartarfik nutserinermut allattoqarnermilu ikiortinut pisariaqarneratut atugassinneqarsinnaaqqullugu. Naalakkersuisut inassuteqaat taanna malinnianngippassuk Ataatsimiititaliap tamanna imatut paasisariaqarpaa, tassalu innuttaasut pisinnaatitaaffigisamittut ingerlatsivimmit naammaginartumik pilertussuseqartumik oqaatsillu innuttaasup nammineq atorumasai atorlugit kiffartuunneqarnerat atorunnaarsinniarlugu Naalakkersuisut matuma kingornatigut suliniuteqarniartut."

Naalakkersuisut 2007-imi aningaasanut inatsisip aappassaaneerneqarnerani imatut akipput:

> "Isumaginninnermi Naammagittaalliuuteqartarfimmi naammagittaalliuutitut suliat amerliartorput. Taamaattumik Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliap inassuteqaatigaa Isumaginninnermi Naammagittaalliuuteqartarfimmi sulianik suliarinninnermut nutserinermullu aningaasat amerlanerusut immikkoortinneqassasut. Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliap inassuteqaataa Naalakkersuisut tusaatissatut tiguaat, aningaasanullu inatsisissatut siunnersuutip pingajussaaneerneqarnissaanut allannguutissatut siunnersuutinik saqqummiussiniarlutik."

Naalakkersuisut tamatuma kingornatigut 2007-imi aningaasaliissutit 420.000 kr.-nik ukiunilu missingersuusiorfiusuni 0,4 mio. kr.-nik qaffanneqassasut siunnersuummik saqqummiussipput, 2007-imi aningaasanut inatsisissatut siunnersuutip aappassaaneerneqarnerani Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliap inassuteqaataa tunngavigalugu.

Naalakkersuisut siunnersuutaat Naammagittaalliuuteqartarfiup nutserisarneq pillugu allakkiaanik tunngaveqarpoq, Naammagittaalliuuteqartarfillu tassani imatut allappoq:

"Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliaq 2007-imi aningaasanut inatsisissatut siunnersuutip aappassaaneerneqarnissaa sioqqullugu isumaliutissiissummini Naalakkersuisut allannguutissatut siunnersuummik saqqummiussissasut inassuteqaateqarpoq, taamaalilluni Isumaginninnermi Naammagittaalliuuteqartarfik aalajangiinerit kalaallisut qallunaatullu nassiunneqartarsinnaalersillugit pisariaqartunik atugassiissuteqarfigineqarsinnaaqqullugu.

Naalakkersuisut Aningaasanut Inatsisissatut siunnersuummi oqaatigaat 2007-imi aalajangiinerit 350-it suliarineqarniartut.

Taamaalilluni Naammagittaalliuuteqartarfiup quppernernik 700-nik avataanit nutserititsinissaa 2007-imi piariaqartussaavoq.

Naammagittaalliuuteqartarfiup avataanit nutserisitsinermini quppernermut 400 kr.-t nalinginnaasumik akilertarpai. Nutsigassanut nukinginnartunut atatillugu akigitinneqartoq marloriaatinngortarpoq.

Naammagittaalliuuteqartarfiup naliliinera unaavoq nutsigassat ilarpaalui nukinginnartutut nutsertinneqartariaqartut.

Nutserisitsinerit affaat nukinginnartutut suliaritinneqassappata Naammagittaalliuuteqartarfik 2007-imi katillugit 420.000 kr.-nik (350 x kr. 400 + 350 x kr. 800) aningaasaliiffigeqqinneqarnissamik pisariaqartitsisussaavoq."

Taamaalilluni Naammagittaalliuuteqartarfik taamaallaat nutserinermut aningaasaliiffigeqqinneqarsimavoq, tassalu allattorfiup suliarinninnera pinnagu, naak Aningaasanut Ataatsimiititaliap tamanna inassuteqaatigigaluaraa.

Naammagittaalliuuteqartarfiup aammattaaq 2008-mi aningaasanut inatsisissatut siunnersuut Ombudsmandimut malugeqqussavaa, tassanimi Naammagittaalliuuteqartarfiup aningaasartuutaanut allanut aningaasaliissutit 300.000 kr.-ngajannik ikilisinneqarsimammata.

Aningaasanut inatsisissatut siunnersuut massakkut ilutsini atorlugu akuerineqassappat tamanna Naammagittaalliuuteqartarfiup 2008-mi massakkut ataatsimiittarnernik ingerlatsinerup attatiinnarnissaanut tamatumunngalu peqatigitillugu Naammagittaalliuuteqartarfiup aalajangiinerinik avataaneersunik nutserisitsinermut naammattunik aningaasassaqarnavianngilaq." (Atorfeqarfimmi nutsigaavoq)

Naalakkersuisut Allattoqarfiat aamma Ilaqutariinnermut Pisortaqarfik 18. oktober 2007-imi tusarniaavigaakka.

Naalakkersuisut Allattoqarfiannut imatut allappunga:

"Ombudsmandip Isumaginninnermi Naammagittaalliuuteqartarfimmut allakkani 16. juli 2007-imeersuni nalunaarutigaa piffissap Isumaginninnermi Naammagittaalliuuteqartarfiup sulianik suliarinninnerminut atortagaata sivisussusianut pissutaasoq nammineerluni misissuiffiginninnermik aallartitsiviginiarlugu Ombudsmandi aalajangertoq.

Tusarniaanermut akissut, assilinera ilanngullugu nassiunneqartoq, Isumaginninnermi Naammagittaalliuteqartarfiup Ombudsmandimut 20. august 2007-imi nassiuppaa.

Naalakkersuisut Allattoqarfiat tamatumunnga atatillugu qinnuigaara pissutsit makku Naammagittaalliuteqartarfiup tusarniaanermut akissummini saqqummiussimasai pillugit oqaaseqaateqaqqullugu:

"Naammagittaalliuteqartarfimmuttaaq ajornartorsiutaasartoq tassa naammagittaalliuteqartarfiup aqutsisoqarfiit nakkutilliisoqarfiannik aamma imaluunniit kommunit Nakkutilliisoqarfiannik atuisinnaannginnera kommunit arlalippassuariarluni saaffigisaraluarlugit akinaveersaaraangata.

Naammgittaalliuteqartarfik arlaleriarluni nakkutilliisoqarfiit ajornartorsiutit ersarissut pillugit saaffigisarsimagaluarpai tamatigulli itigartitaasarluni.",

"Naalakkersuisut qaqugu naammagittaalliortoqarnissaa pillugu kommuninut ilitsersuusiamik pitsaanerusumik suliaqartariaqarput,"

aamma

"Naammagittaalliuteqartarfiup sulisussanik piukkunnartunik pissarsinissani assut ajornartorsiutigaa. Kingullermik naammagittaalliuteqartarfik inatsisilerituutut ilinniarsimasumut fuldmægtigitut atorfik inuttassarsiorpaa, qinnuteqaammilli tigusaqarsimanani. Naammagittaalliuteqartarfik isumaqarpoq pisariaqartoq naammagittaalliuteqartarfimmi atorfiit tamarmik qaffasinnerusumik taaguuserneqarnissaat, tassa immikkut sungiusarsimasutut ilinniarsimasutullu siunnersuisartutut taaguserlugit (specialkonsulent), taamaaliornikkut sulisussat piginnaanngorsarluarsimasut pilerisaarumallugit.

Ajoraluartumilli Naammagittaalliuteqartarfiup isumaa Naalakkersuisut Allattoqarfiannit ilalerneqanngilaq."

Ilaqutariinnermut Pisortaqarfimmut imatut allappunga:

"Ombudsmandip Isumaginninnermi Naammagittaalliuteqartarfimmut allakkani 16. juli 2007-imeersuni nalunaarutigaa piffissap Isumaginninnermi Naammagittaalliuteqartarfiup sulianik suliarinninnerminut atortagaata sivisussusianut pissutaasoq nammineerluni misissuiffiginninnermik aallartitsiviginiarlugu Ombudsmandi aalajangertoq.

Tusarniaanermut akissut, assilinera ilanngullugu nassiunneqartoq, Isumaginninnermi Naammagittaalliuteqartarfiup Ombudsmandimut 20. august 2007-imi nassiuppaa.

Ilaqutariinnermut Pisortaqarfik tamatumunnga atatillugu qinnuigaara pissutsit makku Naammagittaalliuteqartarfiup tusarniaanermut akissummini saqqummiussimasai pillugit oqaaseqaateqaqqullugu:

"Naammagittaalliuteqartarfiup arlaleriarluni Ilaqutariinnermut Pisortaqarfik ajornartorsiutit pillugit ilisimatittarsimavaa, soorluttaaq aamma naammagittaalliuteqartarfiup aalajangiinernut arlalinnut atatillugu toqqartumik innarluutillit pillugit nalunaarutini aalajangersakkat inatsisinut naapertuutinngitsutut nalilertarsimagai. Taamaaliornerulli Naalakkersuisut inatsisini malittarisassat eqqunngitsut iluarsiiviginiarlugit iliuuseqarnissaat kingunerisarsimanngilaa, taamaakkaluartoq aalajangersakkat eqqunngitsut aalajangiinerni nutaani atuinnartarlugit.

Taamatuttaaq Ilaqutariinnermut Pisortaqarfik aalajangiinernik aammaarluni naliliisarnissamut piumassuseqanngilaq, naak naammagittaalliuteqartarfik tunngavissatut aalajangiigaluartoq, kiisalu naammagittaalliuteqartarfik misigisaqartarsimavoq Ilaqutariinnermut Pisortaqarfik aalajangiinerit nutaat naammagittaalliuteqartarfiup tunngavissatut aalajangigaanut iluarsissallugit piumassuseqartanngitsoq."

Ilaqutariinnermut Pisortaqarfiup 5. november 2007-imi imatut akivaanga:

"[...]

Ilaqutariinnermut Pisortaqarfiup tamanna pillugu makku paasissutissiissutigisinnaavai.

* Isumaginninnermi Naammagittaalliuteqartarfik nakkutigineqarluni sullivinnik atuisut aalajangersimasumik akiliutaannik akiliinissap itigartinneqarnera pillugu tunngaviusumik 28. april 2006-imi aalajangiivoq. Inatsisikkut erseqqissumik tunngavissaq pilersinniarlugu tamatuma kingornatigut peqqussut allanngortinniarlugu ingerlaannaq suliniuteqartoqarpoq, allannguullu taanna Inatsisartut 2006-imi ukiakkut ataatsimiinneranni akuerineqarpoq. Pineqartoq tassaavoq annertuumik innarluutillit ikiorserneqartarnerat pillugu Inatsisartut peqqussutaata allanngortinneqarnera pillugu Inatsisartut peqqussutaat nr. 13, 20. november 2006-imeersoq, tassuunalu aalajangersarneqarpoq Naalakkersuisut nakkutigineqarluni sulliviit annertuumik innarluutillit namminerisaminnik ineqartut suliffigisartagaasa ingerlanneqarnerinut tapiissuteqarsinnaasut. Akissarsianut aningaasartuutinut kiisalu suliassaqartitsinermi atortussanut aningaasartuutinut ingerlatsinermi tapiissuteqartoqarsinnaavoq.

* Isumaginninnermi Naammagittaalliuteqartarfiup tunngaviusumik aalajangiinermini 3. juni 2005-imeersumi malugeqqullugu oqaatigaa Namminersornerullutik Oqartussat annertuumik innarluutillit ikiorserneqartarnerat pillugu nalunaarutaanni nr. 28-mi, 22. december 2000-imeersumi § 11, imm. 4 inatsisinik unioqqutitsisuusoq, tassami annertuumik innarluutillit ikiorserneqartarnerat pillugu Inatsisartut peqqussutaat pillugu oqaaseqaatini ulloq unnuarlu paaqqinniffinni tapersersortitut ikiortinik atuinermut nalunaaquttap akunnerinik atugassanik akuersissuteqartoqarsinnaanera innersuussutigineqarsimammat. Annertuumik innarluutillit ikiorserneqartarnerat pillugu nalunaarut nutaaq tusarniaatigalugu massakkut nassiunneqarsimavoq; tusarniaanermut akissuteqarnissamut piffissaliussap naanerata kingornatigut tusarniaanermut akissutit ilanngunneqassapput, taamalu § 11, imm. 4 atorunnaassalluni.

Innarluutilinnik paaqqinniffiit missingersuusiuunneqarneranni sulisunut, matumani najugaqartunut tapersersuineq ilanngullugu eqqarsaatigalugu, aningaasat naammattut immikkoortinneqarnissaat sillimmaanneqassaq. Tamanna paaqqinniffiit pitsaassuseqartitsinerannut iluaqutaassaaq, tapersersortitut ikiortinik paarlagaattuartunik atorfinitsitsisarnermut taarsiul-

lugu. Taamaalilluni ulloq unnuarlu paaqqinniffinni pisuni immikkut illuinnartuni tapersersortitut ikiorteqarnermut nalunaaquttap akunnerinik atugassanik tunniussisarnissaaq kisimi pisariaqartinneqalissaaq.

* Isumaginninnermi tunniunneqartartut 1. november 2007-imi atuuttut pillugit kaajallaasitami nr. 255-imi allanngortitsisoqarpoq, taamaalilluni sulinermi isertitatut annaasanut ukiumut sapaatit akunnerini 45-ni taarsiissuteqartarneq atorunnaarlugu sapaatit akunnerini 52-ini taarsiissuteqartoqartalerluni. Kukkuneq taanna malugineqarpoq allannguuteqartitsiniarlunilu suliniuteqarneq Isumaginninnermi Naammagittaalliuuteqartarfiup maluginneqqusinera sioqqulluguli Ilaqutariinnermut Pisortaqarfiup inatsisilerituuinit aallartinneqarsimalluni.

Aammattaaq oqaatigineqarsinnaavoq peqqussutit, nalunaarutit ilitsersuutillu ataqatigiinneqartussaanerat Ilaqutariinnermut Pisortaqarfiup ingerlaavartumik eqqumaffigigaa, taamaalillutik oqaasertat assigiinngitsut paatsoorneqarsinnaaqqunagit imaluunniit malittarisassat allanngortitat nassiunneqannginneranni erseqqissarneqarsinnaasaqqullugit.

Taamatuttaaq Ombudsmandip allagaanit erserpoq "... Ilaqutariinnermut Pisortaqarfik aalajangiinernik aammaarluni naliliisarnissamut piumassuseqanngilaq, naak naammagittaalliuuteqartarfik tunngavissatut aalajangiigaluartoq, kiisalu naammagittaalliuuteqartarfik misigisaqartarsimavoq Ilaqutariinnermut Pisortaqarfik aalajangiinerit nutaat naammagittaalliuuteqartarfiup tunngavissatut aalajangigaanut iluarsissallugit piumassuseqartanngitsoq."

Tamanna pissusiviusunut naapertuutinngilaq. Ilaqutariinnermut Pisortaqarfimmi aalajangiinerit naliliiffigeqqinneqartarnissaat annertuumik piumassuseqarfigineqarpoq, tamannalu suliani ukunani pisimasoq uppernarsarsinnaavarput:

1. Ilaqutariinnermut Pisortaqarfiup nammineq suliniuteqarnermigut suliamut 5. juli 2005-imeersumut Ilaqutariinnermut Pisortaqarfiup aalajangiineranik Naammagittaalliuuteqartarfiup allanngortitsivigisaanut atatillugu tapersersortitut ikiorteqartitsinermut nalunaaquttap akunneri atugassatut tunniunneqartartut pillugit suliat tamaasa naliliiffigeqqissimavai.

2. Suliami […-meersumi] 13/3 2007-imeersumi suliaq Isumaginninnermi Naammagittaalliuuteqartarfimmit suliarineqannginnerani Ilaqutariinnermut Pisortaqarfiup naliliiffigeqqippaa.

3. Suliani […]-meersumi, […meersumi] […-meersumilu] 2006-ip naaneraneersuni suliat Ilaqutariinnermut Pisortaqarfiup naliliiffigeqqippai, itigartitsinermillu aalajangeeqqaarnini allanngortillugit angajoqqaat 18-it […-mi] 2007-imi januarimi ataatsimeersuarnermi peqataanissaannut ilaannakortumik akuersissuteqartoqarnissaa aalajangerlugu.

4. Isumaginninnermi Naammagittaalliuuteqartarfik qamutit motorillit Ilaqutariinnermut Pisortaqarfimmit sillimmaserneqartassasut pillugu tunngaviusumik 26. januar 2007-imi aalajangiivoq, tak. nalunaarummi nr. 28-mi, 22. december 2000-imeersumi § 24. Suliat taamaattut tamaasa Ilaqutariinnermut Pisortaqarfiup tamatuma kingornatigut naliliiffigeqqippai, qamutinullu taakkununnga sillimmasiisarnermut aningaasartuutit tamatuma kingorna akilertalerlugit.

5. Ilaqutariinnermut Pisortaqarfiup nassuerutigisariaqarpaa piffissami aalajangersimasumi Ilaqutariinnermut Pisortaqarfimmi suliat amerlassusiat atorfiillu inuttaqanngitsut pissutigalugit sulianik suliarinninnermi ulapaarnerup kingunerisaanik suliat tamarmik naammagittaalliuutigineqarlutik aalajangiivigineqarnerinut sanilliullugit naliliinissaq siunertaralugu sukumiisumik misissornissaannut periarfissaqarsimanani. Taamaattorli siusinnerusukkut suliaasimasut naliliiffigeqqinneqartarnissaat kiisalu suliat nutaat takkuttut Isumaginninnermi Naammagittaalliuuteqartarfiup siusinnerusukkut aalajangiinerinut sanilliullugit naliliiffigeqqinneqartarnissaat anguniarlugu annertuumik suliniuteqartoqarpoq.

Ilaqutariinnermut Pisortaqarfiup tamatumunnga peqatigitillugu paasissutissiissutigisinnaavaa Isumaginninnermi Naammagittaalliuuteqartarfiup piffissaliussai eqqortinniarlugit pisortaqarfik tamatigut ilungersuuteqartartoq, taamaalilluni sulianik suliarinninnermut piffissap pisariaqanngitsumik sivisuallaap atorneqarnissaa pinngitsoorneqarsinnaasaqqullugu. Piffissaliussat 2006-imi upernaakkut/aasakkut piffissap ingerlanerani innarluutilinnut immikkoortortaqarfimmi atorfiit inuttaqanngitsut pissutigalugit eqqortinnissaat ajornartarsimavoq, tamannalu Naammagittaalliuuteqartarfimmut allakkani 24. maj 2006-imeersuni aamma 2. august 2006-imeersuni nalunaarutigineqarpoq, suliat sorliit suliarineqarnissaminnik utaqqisut nalunaarlugit.

Ilaqutariinnermulli Pisortaqarfiup aamma oqaatigisariaqarpaa Isumaginninnermi Naammagittaalliuuteqartarfimmi piffissap sulianik suliarinninnermut atorneqartartup sivisunera Ilaqutariinnermut Pisortaqarfiup suleriaasiinut sunniuteqartarmat, tassami suliami taamaattumi suliap naammagittaalliuutigineqartup aalajangiiffigineqarnissaata tungaanut suliamik suliarinninneq manna tikillugu pisarneq malillugu ingerlanneqartarmat.

Aammattaaq Ilaqutariinnermut Pisortaqarfiup pisuni arlalinni malugisimavaa Isumaginninnermi Naammagittaalliuuteqartarfiup aalajangiinerata kingornatigut aalajangiinerup nassiunneqarnissaata tungaanut piffissaq sivisungaatsiartorsuaq ingerlasinnaasartoq, tamannalu piffissami akunniliuttumi kommunimut aamma Ilaqutariinnermut Pisortaqarfimmut aamma suliassaqarnerulersitsisinnaasarluni." (Atorfeqarfimmi nutsigaavoq)

Naalakkersuisut Allattoqarfiata 7. november 2007-imi imatut akivaanga:

"(...)

Naammagittaalliuuteqartarfiup "Aammattaaq immikkoortumi oqartussaasup aamma Nakkutilliisoqarfiup pisut ilarpassuini kommunit arlaleriarlutik saaffigineqartaraluarlutik akissuteqanngitsoortarfiini Naammagittaalliuuteqartarfimmit atorneqarsinnaasannginnera ajornartorsiutaavoq. Naammagittaalliuuteqartarfik nakkutilliinermi oqartussaasunut ajornartorsiutit pineqartut pillugit saaffiginnittarsimagaluarput, tamatigulli itigartinneqartarsimallutik."-mik oqarnera eqqarsaatigalugu makku paasissutissiissutigineqarsinnaapput:

Nakkutilliisoqarfiup Allattoqarfiata oqaatigaa Isumaginninnermi Naammagittaalliuuteqartarfiup ajornartorsiutit pineqartut pillugit sukkulluunniit saaffiginnissuteqartarsimaneragooq Nakkutilliisoqarfiup Allattoqarfiata ilisimasaqarfiginngikkaa. Nakkutilliisoqarfiup Isumaginninnermi Naammagittaalliuuteqartarfik itigartittarsimanngilaa. Naammagittaalliuuteqartarfiup immikkoortumi oqartussaasumut (Ilaqutariinnermut Pisortaqarfimmut) saaffiginnissutai Naalakkersuisut Allattoqarfiata ilisimasaqarfiginngilai.

"Naalakkersuisut qaqugukkut naammagittaalliortoqarsinnaanera pillugit pitsaanerusunik ilitsersuusiortariaqarput"-mik oqarneq eqqarsaatigalugu oqaatigineqassaaq:

Naalakkersuisut Allattoqarfiata paasissutissiissutigisinnaavaa Isumaginninnermi Naammagittaalliuuteqartarfik Ilaqutariinnermut Pisortaqarfimmut isumaginninnermut tunngasuni suliassaqarfimmut akisussaasutut isumaginninnermut tunngasut iluanni naammagittaalliornissamut periarfissaq pillugu isumaginninnermi malittarisassani isumagisaqartumut saaffiginnissinnaasoq, naammagittaalliornissamut periarfissat pillugit ilitsersuummik pitsaanerusumik suliaqartoqarnissaa siunertaralugu.

"Naammagittaalliuuteqartarfik sulisunik piukkunnartunik pissarsiniarnermini annertoorujussuarnik ajornartorsiuteqarpoq. Naammagittaaliuuteqartarfiup inatsisilerituutut atorfik kingullermik inuttassarsiorsimagaluarpaa, qinnuteqaatinilli tigusaqarsimanani. Naammagittaalliuuteqartarfiup paasinninnera unaavoq sulisut piukkunnaateqartut qinnuteqartinniassagaanni immikkut siunnersortimik atorfinitsitsinissaq Naammagittaalliuuteqartarfimmilu atorfinni tamani akissaatit qaffanneqarnissaat pisariaqartoq. Naammagittaalliuuteqartarfik isuma taanna pillugu Naalakkersuisut Allattoqarfianni ajoraluartunik paasineqartarsimanngilaq."-mik oqarneq pillugu manna oqaatigineqarsinnaavoq:

Naalakkersuisut Allattoqarfiata 2007-ip aallartinnerani Namminersornerullutik Oqartussani Sulisoqarnermut Pisortaqarfimmut inassuteqaatigisimavaa Naammagittaalliuuteqartarfimmi inatsisilerituut immikkut siunnersortinngortillugit qaffatsinneqassasut." (Atorfeqarfimmi nutsigaavoq)

Naammagittaalliuuteqartarfik allakkatigut 27. juni 2008-meersutigut qinnuigaara Naammagittaalliuuteqartarfik Ilaqutariinnermut Pisortaqarfiup aamma Naalakkersuisut Allattoqarfiata akissutaat pillugit oqaaseqaatissaqarnersoq uannut nalunaarutigeqqullugu.

Siunnersuisoqatigiinnik Aalajangiisartunillu Aqutsisoqarfiup 20. august 2008-mi imatut akivaanga:

"Ombudsmandip allagaanut 27.06.2008-meersunut akissuteqarnermi aallaqqaasiutitut oqaatigineqassaaq Naammagittaalliuuteqartarfik suliassaqarfiit 2008-mi februarimi allanngortiterneqarneranni Naalakkersuisut Siulittaasuata Naalakkersuisoqarfianit Inuussutissarsiornermut, Suliffeqarnermut Inuussutissarsiutinillu Ilinniartitsinermut Naalakkersuisoqarfimmut nuunneqarsimammat, taassumalu Naammagittaalliuuteqartarfiup allattoqarfia Siunnersuisoqatigiinnik Aalajangiisartunillu Aqutsisoqarfimmut (SAA-mut) nuussimavaa.

Taamani Naammagittaalliuuteqartarfiup allattoqarfiani Nunamut Namminermut Tunngasunut Allaffimmi 2007-imi atorfeqartitaasut atorfitik qimassimavaat, sulianillu suliarinnittutuaq nooqataasoq Danmarkimi Ankestyrelsimeersuuvoq inatsisileritooq qaammatini sisamani sulisussatut atukkiussaq. Cand. merc. jur.-itut ilinniakkaminik naammassinnerlaaq 1.3.2008-mi Naammagittaalliuuteqartarfimmi maani sulianik suliarinnittutut aalajangersimasumik atorfinitsinneqarpoq. Inatsisileritooq atukkiussaq Ankestyrelsimeersoq alla qaammatini arfinilinni Naammagittaalliuuteqartarfimmi maani sulisimavoq. Pineqartoq qaammatip matuma naanerani soraartussaavoq, inatsisilerituumilli allamit 2008-p sinneranut Danmarkimit atukkiunneqartu-

mit taarserneqartussaalluni. Inatsisileritooq misilittagartooq Naammagittaalliuuteqartarfiup allattoqarfiani maani aalajangersimasumik sulisussatut 1. 7. sulilerpoq, ukiullu naanerani inatsisileritooq atuagarsornikkut pikkorissorujussuaq sulilissaaq, atorfinni pingasuussatut manna tikillugu aalajangersarneqarsimasuni kingulleq. - Kiisalu Aqutsisoqarfiup Danmarkimi Arbejdsskadestyrelsi suleqatigalugu …-p Isumaginninnermi Naammagittaalliuuteqartarfiup aamma Sulisilluni Ajoqusersinnaanermut Sillimmasiisarfiup allattoqarfiani allaffeqarfimmi pisortatut 1.4.2008 aallarnerfigalugu atorfinitsinneqarnissaanut aningaasat nassaarisimavaat.

Ombudsmandimut ilisimatitsissutitut ilanngullugu nassiunneqarpoq piffissap Isumaginninnermi Naammagittaalliuuteqartarfimmi sulianik suliarinninnermut atortagaata sivikillisinneqarnissaanut iliuusissanut pilersaarusiap assilinera, taannalu maanngaanniit Naalakkersuisut Siulittaasuannut, Inatsisartut Ilaqutariinnut Ataatsimiititaliaannut aamma Ataatsimiititaliap siulittaasuanut 20. april 2008-mi nassiunneqarsimavoq. Iliuusissanut pilersaarusiami tassani titarnermi allerpaami oqaatigineqarpoq paasisitsiniarnermik suliaqarnermut aamma nunap immikkoortukkuutaartumik kommunini isumaginninnermik ingerlatsivinni sulianik suliarinnittut atuartinneqarnissaannut atugassanik ilassutitut tapiissutinik qinnuteqartoqarsimasoq. - Eqqarsaatigineqarpoq atuartitsineq taanna cand. jur. Naja Joelsenimit taamatuttaaq Ataatsimiititaliamut siulittaasuusumit ingerlanneqassasoq. Atortussat ilassutitut aningaasaliissutissanik qinnuteqaatip suliarineqarneranut atugassatut tunngaviusinnaasut Naalakkersuisut Siulittaasuata allattoqarfianut 29.02.2008-mi tunniunneqarput, taamanilu aningaasaqarnermut pisortaasumut nassiunneqaratik - aamma Inuussutissarsiornermut il.il. Naalakkersuisoqarfimmut ingerlateqqinneqaratik, tassami Naalakkersuisoqarfinni suliassaqarfinnik allanngortitsineq kingusinnerusukkut ingerlanneqarmat, kisianni 1.2.2008-mit kingumoortumik atuutilersumik. Atortussat aprilip naanerani Inuussutissarsiornermut il.il. Naalakkersuisoqarfimmut nassiuteqqinneqarput, taassumalu ilassutissatut aningaasaliissutinik qinnuteqaat suliaralugulu nassiussimavaa, qinnuteqaallu massakkut Aqutsisoqarfiup ilisimatinneqarnera malillugu Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliamiippoq, aasaaneranili sulinngiffeqannginnermi isummerfigineqarsimanani.

Pissutsit aningaasaliissutinut tunngasut pillugit paasissutissiissutigineqassaaq Siunnersuisoqatigiinnik Aalajangiisartunillu Aqutsisoqarfiup 2009-mi aningaasanut inatsisikkut aningaasaliissutit annertuumik qaffanneqarnissaannik qinnuteqaat Naammagittaalliuuteqartarfiup atorfinitsitsinissamut periarfissaanik nukittorsaasussaq allattoqarfiullu ingerlataanut allatigut pitsanngorsaataasussaq tunniussimagaa, taamaalilluni ilaatigut piffissaq sulianik suliarinninnermut atorneqartartoq annertuumik piviusorsiortumillu sivikillisinneqarsinnaaqqullugu. 2009-mi aningaasanut inatsisissatut siunnersuummi takuneqarsinnaavoq 2008 eqqarsaatigalugu aningaasaliissutit 5,04 %-iinnarnik aningaasat nalikilliartornerannuinnaq naapertuuttumik qaffanneqarsimasut. Taamaalilluni oqaatigineqarsinnaavoq piffissaq sulianik suliarinninnermut atorneqartartoq sivikillisinniarlugu sulisoqarnerup annertusaarneqarnissaa naalakkersuinikkut piumassuseqartoqanngitsoq.

Naammagittaalliuuteqartarfik ukioq manna tikillugu marloriarluni ataatsimiissimavoq, taakkunanilu suliat 50-it missaat aalajangiiffigineqarsimallutik. Suliat 800-t missaat Naammagittaalliuuteqartarfimmi massakkut ingerlapput. Taamaalilluni suliat amerleriarsimapput, piffissarlu sulianik suliarinninnermut atorneqartartoq agguaqatigiissitsinermi qaammatinik 24-nik sivisussuseqarpoq.

Tusarniaanermut akissutit pillugit

Atortussani Aqutsisoqarfiup Naalakkersuisut Siulittaasuata siusinnerusukkut pisortaqarfigisimasaanit Naammagittaalliuuteqartarfiup allattoqarfiata nuunneranut atatillugu tigusimasaani Naammagittaalliuuteqartarfik Nakkutilliisoqarfimmut Nunamut Namminermut Tunngasunut Allaffimmiittumut allakkatigut saaffiginnittoqartarsimanngitsoq takuneqarsinnaavoq, tak. allaffeqarfiup pisortaata …-p Inatsisartut Ombudsmandiannut allagai 7.1.2007-imeersut.

Ilaqutariinnermut Pisortaqarfiup tusarniaanermut akissutaa 3.1..2007-imi ullulerneqarsimasoq eqqarsaatigalugu taanna piffissamut suliassaqarfiit allanngortinneqarnerat sioqqullugu atuuttumut tunngasuuvoq, taamattaarlu ajornartorsiutinut pissutsit atuuttut tunngavigalugit Aqutsisoqarfiup akinissaanut atugassiissutinik atuinissaminik kissaatigisaqarfiginngisaanut tunngasuusut takuneqarsinnaalluni.

Naggasiutitut oqaatigineqassaaq massakkut paasissutissiissutigineqartut malillugit Qitiusumik Allaffeqarfissuarmi taassumalu ataani aqutsisoqarfinni inatsisilerituunik amigaateqarnerujussuaq (50-init 25-it amigaataanerat), aningaasaliissutit piusut, ilaatigullu piffissap sulianik suliarinninnermut atorneqartartup sivikillisinneqarnissaanut Naammagittaalliuuteqartarfiup allattoqarfiata nukittorsarneqarnissaanut naalakkersuinikkut aningaasaqarnikkullu suli piumassuseqannginneq isiginiarlugit ukiup affaani kingullermi allattoqarfiup Isumaginninnermi Naammagittaalliuuteqartarfimmik siunissami sulinissaanut pitsaanngoriaatit ataani atsiortumut iluarisimaarnartorujussuartut toqqissisimanartorujussuartullu isikkoqarput."

Piffissap Isumaginninnermik Naammagittaalliuuteqartarfimmi sulianik suliarinninnermut atorneqartartup sivikillisinneqarnissaanut iliuusissanut pilersaarusiaq

Piffissamik sulianik suliarinninnermut atorneqartartumik sivikillisitsineq arlalinnik qaffassissuteqartuni ingerlaavartumik sulinerussaaq. Isumaginninnermi Naammagittaalliuuteqartarfimmi allaffeqarfiup pisortaa ataaseq atorfinitsinneqarsimavoq, allaffeqarfiullu pisortaata suliassaasa ilaat ilaatigut tassaassaaq piffissap sulianik suliarinninnermut atorneqartartup sivikillisinneqarnissaa.

Piffissap sulianik suliarinninnermut atorneqartartup sivisoorujussuuneranut pissutaasut arlaliupput. Pissutsit ilaat piffissap sulianik suliarinninnermut atorneqartartup sivisoorujussuuneranut pissutaasut tassaapput:

* Allagaatinik passusseriaatsit assigiinngitsorpassuupput, nalunaarsueriaatsillu pisoqalisimallutillu piffissaajarnartuullutik.

* Sulianik suliarinninnermi ingerlaartitsisarnerit qitiutillugit isiginiarneqarsimanngillat.

* Naammagittaalliuuteqartarfimmi piffissami sivisuumi sulisut piukkunnartut amigaataajuarsimapput, tamatumalu Danmarkimi Ankestyrelsimi sulisunik atortariaqarsimaneq kinguneraa, tamatumalu nassatarisimallugu ilisimasat sorlaninngitsoortarnerat aaqqissuussaanerullu ataavartuunnginnera.

* Tamatuma saniatigut kommuninik suleqateqarneq inatsiseqartitsinikkullu innarlitsaaliineq eqqarsaatigalugu akunnattuunganissamut pissutissaqartitsisimavoq. Ilaatigut kommunit ingerlatsivii inatsisilerinikkut amigaateqartorujussuupput, ilaatigullu suliami allagaatit Naammagittaalliuuteqartarfiup sulianik suliarinninnermini atugassai kingusinaartorujussuarmik tunniunneqartarlutik.

Taamaattumik Isumaginninnermi Naammagittaalliuuteqartarfimmi siunissami makku qitiutillugit isiginiarneqarniarput:

1. Allagaatinik qarasaasiakkoortitsineq

2. Ingerlaartitsinerup pitsaanerpaaffissaminiitinneqarnera

3. Sulisussarsiniarneq sulisunillu tigumminniinnarniarneq

4. Oqartussaasunik allanik suleqateqarneq

Taakkununnga peqatigitillugu ingerlaartitsisoqassaaq, tassanilu allagaatinik qarasaasiakkoortitsisarneq (Captia 3.0) atorneqalissalluni. Sulianik suliarinninnermi ingerlaartitsisarnerit LEAN-imik periaaseqarnermi tunngaviit malillugit ingerlanneqassapput.

Kommunini sulisunut paasisitsiniaanermut atuartitsinermullu immikkut aningaasaliissutit qinnuteqaatigineqarsimapput. Sulisussarsiniarneq sulisunillu tigumminniinnarniarneq eqqarsaatigalugit pilersaarutaavoq siunissaq qaninnerusoq ungasinnerusorlu eqqarsaatigalugit sakkortunerusunik iliuuseqartoqassasoq. Sulisussarsiniarnermut pilersaarusiaq suli suliarineqarsimanngilaq, aasaaneranilu sulinngiffeqalinnginnermi piareersimanissaa naatsorsuutigineqarluni." (Atorfeqarfimmi nutsigaavoq)

Inatsisilerinermi pisortap Michael Mikkelsenip Aalajangiisartunik Siunnersuisoqatigiinnillu Aqutsisoqarfik iliuusissanut pilersaarusiaq qulaani issuarneqartoq aamma Naammagittaalliuuteqartarfiup Inatsisartut 2009-mi aningaasanut inatsisaata akuerineqarnerata kingornatigut atugassiissutitigut inissisimanera pillugit oqarasuaatikkut 16. januar 2009-mi tusarniaavigai.

Aalajangiisartunik Siunnersuisoqatigiinnillu Aqutsisoqarfimmi sulisut pineqartut oqaatigaat Inatsisartut aningaasanut inatsisaanni Naammagittaalliuuteqartarfimmut atorfiit pingasut inuttalerneqarsimasut amerlassusiliunneqarsimasut. Tassani aamma ilaavoq allaffeqarfiup pisortaatut atorfik, taassumalu massakkut suliassaani suliat sulisilluni ajoqusernermut tunngasut aamma Naammagittaalliuuteqartarfiup allattuatut suliassat ilaatinneqartut.

Ukiumi matumani Naammagittaalliuuteqartarfiup suleriaasiata pitsanngorsarneqarnissaa immikkut eqqumaffigineqarniarpoq, matumani suliassanik Naammagittaalliuuteqartarfiup siulittaasuanut isumagisassanngortitsineq ilanngullugu eqqarsaatigalugu.

Inatsisilerinermi pisortap apeqqutaanut akissutitut oqaatigineqarpoq allakkatigut taasisarnerup annertunerusumik atorneqalernissaanik Ombudsmandip siusinnerusukkut inassuteqaataa taamaallaat killilimmik malinneqassagunartoq, tassami Naammagittaalliuuteqartarfiup ilaasortaasa aningaasalersueriaaseq pissutigalugu suleriaatsip taassuma killilersorneqarnissaa kissaatigimmassuk, taakkumi taamaallaat ataatsimiinnerni peqataanerminnut aningaasarsiaqartinneqarmata, sulianik piareersaanermut aningaasarsiaqartinneqaratik.

Piffissaq Naammagittaalliuuteqartarfiup sulianik suliarinninnerminut atortagaa suli qaammatit 24-t tikillugit sivisussuseqarpoq, ukiulli ingerlanerani sivikillisinneqarnissaa naatsorsuutigineqarluni.

Tamakku tunngavigalugit imaattunik oqaaseqaateqarpunga:

*"**<u>Piffissaq ingerlatsineq pillugu inatsiseqartitsinermi nalinginnaasumik uuttueriaaseq malillugu sulianik suliarinninnermut atorneqartussaq</u>***

Suliani marlunni oqaaseqaatinni, tassalu oqaaseqaatinni 28. juni 2005-imeersumi aamma 4. oktober 2005-imeersumi, Naammagittaalliuuteqartarfimmut tusarniaaninni 16. juli 2007-imeersumi innersuussutigisanni, piffissaq oqartussaasut sulianik suliarinninnermut atortagaat eqqarsaatigalugu ingerlatsineq pillugu inatsiseqartitsinermi ataatsimut piumasaqaataasut pillugit oqaaseqaateqarpunga.

Suliani taakkunani marlunni ingerlatsinermi ileqqorissaarnerup allaaserineqarnera Naalakkersuisut Inatsisileriffiata suliassat suliarineqartarnerat pillugu inatsit pillugu ilitsersuusiaani december 1994-imeersumi imm. 199-imiittoq aamma imm. 204-miittoq innersuussutigaakka, taakkulu issuaqqinnissaannut pissutissaqarlunga isumaqarpunga:

"199. Suliassat tamarmik pisortat ingerlatsiviinit suliarineqartut soorunami sapinngisamik pisariitsumik, sukkasuumik aningaasartuutaavallaanngitsumillu suliarineqartarnissaannik piumasaqaat pingaartumik atuuppoq suliasanut inuit ataasiakkaat imaluunniit namminersorlutik ingerlatseqatigiiffiit, suliffeqarfiit, peqatigiiffiit il.il. attuumassuteqarfigisaanni.

[...]

204. Suliassat suliarineqartarnerat pillugu inatsit suliassat qanoq sivisutigisumik suliarineqartarnissaat pillugu nalinginnaasunik aalajangersagartaqanngilaq. Tamatumunnga ilaatigut suliassat pisortat ingerlatsiviinit suliarineqartartut assigiinngeqimmata assigiinngeqisunillu annertussuseqartarlutik, taamaattumik inatsisikkut pisortat ingerlatsiviini qanoq sivisutigisumik suliarineqartarnissaasa aalajangersimasumik maleruagassiornissaat ajornarluinnartussaalluni, tassa eqqartuussivinni ajornarpallaanngitsumik atortinniarneqarsinnaasunik.

Kisiannili Folketingip Ombudsmandiata oqaaseqaatigisartagai tunngavigalugit nalinginnaasumik ingerlatsinermut ileqqut kusanartut malinniarneqarnissaanni suliassat qanoq sivisutigisumik suliarineqartarnissaat pillugu tunngaviigineqarsinnaasunik suliassat suliarineqartarnissaasa aaqqissugaasarnissaat pillugu maleruagassaqartitsisoqarpoq, matuma

ataani suliamut tunngassuteqartup suliap qanoq sivisutigisumik suliarineqassangatinneqarneranik ilisimatinneqartarnissaa pillugu.

Ombudsmandip aammattaaq aalajangikkat ilaanni tikkuaavigisarsimavaa suliat sivisuumik aalajangiivigineqaratik uninngatinneqartarnissaat pinaveersaarniarlugu kiisalu puigortoorneqarlutik aalajangiivigineqanngitsoortarnissaat pinaveersaarniarlugu oqartussaasut naammattunik atorsinnaalluartunik suliat uterfigineqaqittarnissaannut allattuiffiliortarnissaat."

Malugaara suliat ilaat eqqarsaatigalugit piffissaq Naammagittaalliuuteqartarfiup sulianik suliarinninnermut atortagaa qaammatit 24-t tikillugit sivisussuseqarsinnaasartoq, sulianili pinngitsaaliinikkut meeqqanik inissiinermut tunngasuni piffissaq sulianik suliarinninnermut atorneqartartoq sivikinnerungaatsiarluni, ilisimavaralu Naalakkersuisut Siulittaasuata Inatsisartuni ilaasortap Lene Knüppelip § 36 tunngavigalugu apeqqutaanut akissummini 10. september 2007-imeersumi oqaatigigaa suliani taaneqartuni kingullerni piffissaq sulianik suliarinninnermut atorneqartartoq qaammatinik marlunnik-pingasunik sivisussuseqartartoq.

Naalakkersuisut Siulittaasuata akissummi tassani oqaatigaa suliap suussusia apeqqutaatillugu piffissaq suliamik suliarinninnermut atorneqartoq qaammatit 1-6-it akornanni sivisussuseqartoq innuttaasunit akuerineqarsinnaasutut isigineqartariaqartoq.

Ataatsimut tunngaviup ilitsersuummi imm. 199-mi issuarneqartup oqaatigaa piffissaq suliamik suliarinninnermut atorneqartoq innuttaasut aalajangiisoqarnissaanik pisariaqartitsinerat qitiutillugu piareersarneqartassasoq.

Isiginiagassaq taanna pillugu uanga paasinninnera imaappoq ingerlatsiveqarfinni innuttaasut naammagittaalliuutaannik aalajangiinernillu innuttaasut naammagittaalliuutigisaannik pingaarnertut suliaqartartuni immikkut pingaaruteqartuusariaqartoq.

Taamaattumik uanga pingaarnerusutigut paasinninnera unaavoq suliani isumaginninnermut tunngasut pillugit naammagittaalliuutini piffissaq sulianik suliarinninnermut atorneqartoq qaammatit 24-t tikillugit sivisussusilik akuerineqarsinnaanngitsoq, taamaalillungalu Naalakkersuisut Siulittaasuata Inatsisartuni ilaasortamut Lene Knüppelimut akissummini apeqqummik taassuminnga naliliinera ilalersinnaavara.

Tamanna aallaavigalugu piffissamut sulianik suliarinninnermut atorneqartartumut taama sivisutigisumik pissutaasunik Naammagittaalliuuteqartarfiup tusarniaaninnut akissummini nassuiarsimasaanik piffissarlu sulianik suliarinninnermut atorneqartartoq sivikillisinniarlugu suliniutinik aallartinneqarsimasunik naliliivunga, tamatumunngalu peqatigitillugu inassuteqaatigalugu pissutaasunik naliliinikka suliat isumaginninnermut tunngasut pillugit naammagittaalliuutini piffissaq sulianik suliarinninnermut atorneqartartoq suli sivikinnerusunngortinniarlugu amerlanerusunik suliniu-

teqarnissamut pissutissaqalersitsinersut Naammagittaalliuuteqartarfiup Naalakkersuisullu nalilissagaat.

<u>Piffissap sulianik suliarinninnermut atorneqartartup sivisussusianut pissutaasut</u>

Malugaara piffissap sulianik suliarinninnermut atorneqartartup Isumaginninnermi Naammagittaalliuuteqartarfimmit sivikillisinneqarsinnaannginneranut Naammagittaalliuuteqartarfiup paasissutissiissutai malillugit pissutaanerpaasut makkuusut:

- *Naammagittaalliuutit amerliartornerat, Naammagittaalliuuteqartarfiup allattoqarfiani sulisut tamatumunnga naapertuuttumik amerlineqanngitsut,*
- *sulianik naammagittaalliuutinut tunngasunik paasissutissartalersuinerup ajornakusoornera*
- *naammagittaalliortarneq pillugu malittarisassat erseqqarlunnerat,*
- *isumaginninnermi, pingaartumik innarluutilinnut tunngasuni, tunniunneqartartut annertussusiisa naalakkersuinikkut isummerfigineqannginnerat,*
- *Naammagittaalliuuteqartarfiup sulianik suliarinneriaasia.*

Oqaatigaara Naammagittaalliuuteqartarfiup tusarniaanermut akissutaa 20. august 2008-meersoq imatut paasigiga Kalaallit Nunaanni Kommuninik Nakkutilliisoqarfimmit aamma Isumaginninnermut Pisortaqarfimmit tapersersorneqannginnikkut ajornartorsiutit atuukkunnaarsimasut.

Pissutsit taaneqartut pillugit oqaaseqaatikka Naammagittaalliuuteqartarfimmuinnaanngitsoq sammititaapput, aammali Naalakkersuisunut isumaginninnermut tunngasuni pisinnaatitaaneq Isumaginninnermi Naammagittaalliuuteqartarfimmut isumagisassanngortinneqarsimanngippat qitiusumik aqutsinermi oqartussaasunut sammititaallutik. Tamatumunnga peqatigitillugu Naalakkersuisut Naammagittaalliuuteqartarfimmut, allatseqarfeqartinneqarneranut suleriaasianullu aningaasanut inatsimmi aningaasaliissutissatut siunnersuutinik saqqummiussinissaq akisussaaffigaat, taamaattumillu Naalakkersuisut Siulittaasuat apeqqutinik taakkuninnga uanga paasinninninnik allakkatigut allatigut allakkat ukua assilinerannik ilaqartinneqartutigut ilisimatippara.

Pissutaasut ataasiakkat pillugit tamatuma kingornatigut imaattunik oqaaseqaateqarpunga:

<u>1. Sulisut qassiusussaanerannik aalajangersakkap suliat amerlassusiannut naleqqussarneqarnera</u>

Naammagittaalliuuteqartarfiup tusarniaanermut akissummini 20. august 2007-imeersumi manna innersuussutigaa, tassalu Naammagittaalliuuteqartarfiup siulittaasuata Naalakkersuisut Allattoqarfianni pisortanik 30. marts 2007-imi ataatsimeeqateqarnermini malugeqqullugu oqaatigisimagaa inatsisilerituunik ikinnerpaamik pingasunik sulisoqarnissaq pisariaqartoq, piffissamilu aalajangersimasumi Naammagittaalliuuteqartarfiup allattoqarfiata sulisumik suli ataatsimik sulisoqartariaqarnissaa aamma

pisariaqartoq. Naammagittaalliuuteqartarfiup aamma oqaatigaa ataatsimiinneq taanna tigussaasutigut suliniutinik malitseqartinneqarsimanngitsoq.

Inatsisartut 2008-mi 2009-milu aningaasanut inatsisaanni takuneqarsinnaavoq Naammagitaalliuuteqartarfiup allattoqarfia pingasunik sulisoqartussatut aalajangersarneqarsimasoq.

Naammagittaalliuuteqartarfiup tusarniaanermut akissutaani kingullermi 20. august 2008-meersumi aamma Inatsisartut 2009-mi aningaasanut inatsisaanni oqaatigineqarpoq inatsisilerituutut atorfiit pingasut tamarmik 1. januar 2009-mi inuttaqartut, taakkualu saniatigut allattoqarfimmi allaffeqarfiup pisortaa sulisorineqarpoq, taamaattorli allaffeqarfiup pisortaa Sulisilluni Ajoqusersinnaanermut Sillimmasiisarfimmut aamma pisortaalluni.

Tamakku tunngavigalugit isumaqarpunga Naammagittaalliuuteqartarfiup sulisunik massakkut atuineranik isornartorsiuillunga oqaaseqaateqarsinnaananga.

Siusinnerusukkulli pisut ingerlasimanerisa Naammagittaalliuuteqartarfimmi sulisut qassiussusissaannik aamma aningaasaliissutinik tulleriiaarineq pillugu apeqqutit pillugit arlalinnik tunngaviusutigut oqaaseqaatinik saqqummiussinissannut pissutissaqalersippaannga.

Isumaginnittoqarfiup aqunneqarnera aaqqissuussaaneralu pillugit Inatsisartut peqqussutaanni nr. 9-mi, 30. oktober 1998-imeersumi § 8, imm. 4-kkut aalajangersarneqarpoq Naalakkersuisut Isumaginninnermi Naammagittaalliuuteqartarfimmut allattoqarfeqarnikkut ikiuutissasut. Aalajangersagaq taanna isumaginnittoqarfiup aqunneqarnera aaqqissuussaaneralu pillugit Inatsisartut peqqussutaanni nr. 11-mi, 12. november 2001-imeersumi § 9, imm. 4-kkut allannguuteqartinnagu ingerlateqqinneqarpoq.

Malittarisassaq taamani atuuttoq massakkullu atuuttoq piareersarlugu suliani takuneqarsinnaanngilaq Naalakkersuisut tunaartarisassat suut malillugit pisussaaffimmik taassuminnga eqqortitsissanersut.

Tamatumunnga peqatigitillugu pineqartoq tassaavoq 2008-mi 2009-milu Inatsisartut aningaasanut inatsisaanni Naammagittaalliuuteqartarfimmut ataatsimoortumik aningaasaliissuteqartoqarsimanera, aningaasaliissutillu taakku akissarsianut ataatsimiinnernullu aningaasartuutinut matussutaasussaanerat, sulisullu amerlanerpaaffissaattut inatsisilerituutut atorfiit Naammagittaalliuuteqartarfiup allattoqarfianut atatitaanerat.

Aningaasaliissuteqariaaseq taanna takuinnarlugu Naalakkersuisut Isumaginninnermilu Naammagittaalliuuteqartarfiup akornanni suliassanik agguataarinermut isumaginnittoqarfiup aqunneqarnera aaqqissuussaaneralu pillugit Inatsisartut peqqussutaanni tunngavigineqartumut naapertuuppallaarsorinanngilaq.

Inatsisartut peqqussutaatigut taaneqartukkut kingullikkut allattoqarfeqartitsineq Naalakkersuisoqarfimmut inissinneqarsimavoq, Naalakkersuisulli Naammagittaalliuute-

qartarfiup sulianik suliarinninnerani Naammagittaalliuuteqartarfimmut peqqusissuteqarsinnaatitaassanngitsut naatsorsuutigineqarluni.

Allatut oqaatigalugu oqartoqarsinnaavoq Naalakkersuisut aningaasaliissutit ilaannut Naammagittaalliuuteqartarfiup allattoqarfianut tunngasunut akisussaasuusut, Naammagittaalliuuteqartarfilli aningaasaliissutit sinnerinut nammineq akisussaasuulluni, Naalakkersuisut Naammagittaalliuuteqartarfiup suleriaasianik aalajangersaasartuunerat eqqaassanngikkaanni.

Kalaallit Nunaanni Namminersornerullutik Oqartussat missingersuutaat pillugit Inatsisartut inatsisaanni nr. 8-mi, 29. oktober 1999-imeersumi § 8-kkut aalajangersarneqarpoq aningaasanut inatsisissatut siunnersuut Naalakkersuisut saqqummiutissagaat.

Naammagittaalliuuteqartarfiup atugassiissutaasunik atuinera taamaalillutik Naalakkersuisut taamaallaat 1) aningaasanut inatsimmi Naammagittaalliuuteqartarfimmut aningaasaliissutissatut siunnersuutip saqqummiuneqarnerani, 2) Naammagittaalliuuteqartarfiup allattoqarfianut aningaasaliissutinik atuinermi aamma 3) Naammagittaalliuuteqartarfiup suleriaasissaanik aalajangersaanermi isummerfigisinnaavaat, Naammagittaalliuuteqartarfiulli aningaasanik atuinera Naammagittaalliuuteqartarfiup nammineq ataaniilluni.

Tamanna tunngavigalugu manna ajornartorsiutissaqarnarsorinarpoq, tassalu Naammagittaalliuuteqartarfimmut aningaasaliissutinik ataatsimoortunik oqartussaasunit pingaarnerusutigut aqunneqanngitsunik atorneqartussanik aalajangersaasoqartarnera.

Massakkut aningaasaliissutit amerlassusiat eqqarsaatigalugu malugaara Aalajangiisartunik Siunnersuisoqatigiinnillu Aqutsisoqarfiup tusarniaanermut akissummini 20. august 2008-meersumi oqaatigigaa aningaasaliissutitut 2008-mit 2009-mut amerlissutaat taamaallaat aningaasat nalikilliartornerannut matussutaasinnaasut, sulisunillu amerlilerinissamut inissaqartitsinatik.

Aningaasaliissutit katitigaanerat qulaani allaaserisara isiginiarlugu Naammagittaalliuuteqartarfik nammineerluni atorfinitsitsisinnaanersoq erseqqarlussorinarpoq.

Tamatumunnga ataneqartillugu isumaqarpunga matuma tikkuarnissaanut pissutissaqarlunga, tassalu Naammagittaalliuuteqartarfiup allattoqarfiata tusarniaanermut akissummini 20. august 2007-imeersumi oqaatigigaa Naammagittaalliuuteqartarfik Namminersornerullutik Oqartussat qitiusumik nutserisoqarfiannik atuinissaminut innersuussaasoq, tamannalu immini sulianik suliarinninnermi kinguaattoornernik nassataqartartoq.

Uanga paasinneqqaarnera unaavoq Naammagittaalliuuteqartarfiup Namminersornerullutik Oqartussat qitiusumik nutserisoqarfiup avataatigut nutserisunik ikiortissarsiorsinnaanera mattunneqarsimasoq inatsisiliornikkut erseqqissumik tunngavissaqanngitsoq. Naammagittaalliuuteqartarfiup suliamigut Naalakkersuisunut attuumas-

suteqartuunnginnera isiginiarlugu uanga paasinninnera unaavoq taamatut killiliisoqassappat inatsisitigut tunngavissaqarnissaq piumasaqaataasoq.

Naammagittaalliuuteqartarfilli nutserisunik taamatut avataanit ikiortissarsiussappat tamatumunnga aningaasartuutit aningaasaliissutitigut matussutissaqartinneqarnissaat piumasaqaataavoq.

Ataatsimut isiginnillunga isumaqarpunga matuma isumaliutersuutiginissaanut tunngavissaqarsinnaasoq, tassalu Naammagittaalliuuteqartarfiup aningaasanut inatsimmi aningaasaliiffigineqarnissamik pisariaqartitsinera erseqqinnerusumik naatsorsorneqarsinnaanersoq, Naalakkersuisut Naammagittaalliuuteqartarfiup sulineranut aningaasartuutaasa aningaasartuutinit Naammagittaalliuuteqartarfiup nammineq atugaanit erseqqinnerusumik immikkoortinneqarnissaat siunertaralugu.

Aammattaaq allattoqarfeqarnermut atugassiissutit suut Naammagittaalliuuteqartarfimmut atugassanngortinneqarsimanerannik apeqqummut atatillugu immikkut ittumik ajornartorsiuteqarpoq[25]*.*

Tamatumunnga atatillugu Aalajangiisartunik Siunnersuisoqatigiinnillu Aqutsisoqarfiup tusarniaanermut akissummini 20. august 2008-meersumi allaffeqarfiup pisortaanik Naammagittaalliuuteqartarfiup allattoqarfianut aamma Sulisilluni Ajoqusersinnaanermut Sillimmasiisarfimmut akisussaasuusumik atorfinitsitsisoqarsimaneranik innersuussuteqarnera innersuussutigaara.

Taamatut ilusiliineq ajornartorsiutinik aamma nassataqarsinnaavoq, tassami allaffeqarfiup pisortaata suliassanik pineqartunik tulleriinnilersuisuunissaa Aalajangiisartunik Siunnersuisoqatigiinnillu Aqutsisoqarfiup suliassarinngimmagu, allattoqarfiulli pisortaa marlunnik imminnut attuumassuteqanngitsunik qullersaqarluni, tamarmik allattoqarfiup pisortaanik taassuminnga peqqusisinnaasunik sullisseqqullugu.

Isumaginninnermut tunngasuni naammagittaalliuutinik suliarinninnerup Naammagittaalliuuteqartarfimmut suliassanngortinneqarsimanera isiginiarlugu uanga paasinninnera unaavoq sulisut qanoq amerlassusiligaasut Naammagittaalliuuteqartarfimmit sulisorineqarsinnaanerisa qularutigineqarsinnaajunnaarsinneqarnissaat isumagissallugu Naalakkersuisut pisussaaffeqartut.

<u>2. Sulianik naammagittaalliuutinut tunngasunik paasissutissartalersuinerup ajornakusoornera</u>

Naammagittaalliuuteqartarfiup allattoqarfiata tusarniaanermut akissummini 20. august 2007-imeersumi oqaatigaa suliat kommuninit tiguneqaraangamik amerlasuutigut pitsaanngitsumik paasissutissartalersugaasartut.

Oqaatigaara inatsisini allanik aalajangersaasoqarsimanngimmat Naammagittaalliuuteqartarfiup sulianik misiliinera tassaasoq suliami pissusiviusunik, inatsiseqar-

25) Qitiusumik allaffeqarfissuup aaqqissuussaanerata allanngortiterneqarneranik misissuininnut, Naalakkersuisut Siulittaasuata tusarniaaninnut 24. oktober 2008-mi akissuteqarfigisaanut, atatillugu pisinnaatitaanermik Naammagittaalliuuteqartarfiup aamma Aalajangiisartunik Siunnersuisoqatigiinnillu Aqutsisoqarfiup akornanni agguataarineq naliliiffiginiarpara.

titsinikkut atuuttunik suliamilu pissusiviusunik inatsiseqartitsinikkut naliliinernik sukumiisumik misiliineq.

Tamatuma manna nassataraa, tassalu oqartussaasup alliunerusup sulianik paasissutissartalersuinera Naammagittaalliuteqartarfiup taamaallaat qaqutiguinnaq tunngaviutissinnaagaa.

Taamaaliortoqassappat pissusiviusut assortuussutigineqannginnerat, suliami naammagittaalliuummut tunngasumi pissutsinik nutaanik ilanngussisoqarsimannginnera, inatsiseqartitsinikkullu tunngavik Naammagittaalliuteqartarfiup suliamut tunngassuteqartutut isigisaa eqqarsaatigalugu oqartussaasup alliunerusup suliami naammattumik paasissutissartalersuisimanissaa tunngaviusariaqarpoq. Naammagittaalliuteqartarfik qanorluunniit pisoqaraluarpat ingerlatsineq pillugu inatsiseqartitsinermi misissuisussaanermik tunngaveqarnermit qilersugaavoq[26].

Naammagittaalliuteqartarfik paasissutissanik sukumiisuunngitsunik oqartussaasumit alliunerusumit tigusaqaruni paasissutissat pisariaqartut pissarsiariniarlugit pisariaqartunik iliuuseqartariaqarpoq.

Kommunit Namminersornerullutillu Oqartussat paasissutissanik Naammagittaalliuteqartarfimmut nalunaaruteqarnissaminnut pisussaaffeqarnerat isumaginnittoqarfiup aqunneqarnera aaqqissussaaneralu pillugit Inatsisartut peqqussutaatigut aalajangersarneqarsimanngilaq, tassaallunili suliassat suliarineqartarnerat pillugu inatsimmi § 32-p nassatarisaa, Naammagittaalliuteqartarfiup suliani isumaginninnermut tunngasuni kommunini Namminersornerullutillu Oqartussani oqartussaasut suliani oqartussaasutut siullertut aalajangiisimasut eqqarsaatigalugit oqartussaasutut qulliunerusutut inissisimasup pineqarneranik ilaqarluni[27].

Suliassat suliarineqartarnerat pillugu inatsimmi § 32 imaattunik oqaasertaqarpoq:

> *"§ 32. Ingerlatsinermut oqartussaasut paasissutissamik ingerlatitseqqinnissamut pisinnaatitaappata oqartussaasut ingerlatsinermut oqartussaasut allat qinnuteqarneratigut paasissutissaq ingerlateqqissavaat oqartussaasut taakkua sulinerannut imaluunniit aalajangigassaannut annertuumik pingaaruteqarpat.*
>
> *Imm. 2. Imm. 1-imili aalajangersagaq atorneqassanngilaq ingerlatitseqqinnissap oqartussaasut suliaqarnerulersissappagit oqartussaasut allat taakkua paasissutissanik piumallutik soqutigisaanniit naleqarnerujussuarmik."*

Oqartussaasup alliunerusup pisussaaffeqarnerata taassuma manna siullertut nassataraa, tassalu Naammagittaalliuteqartarfiup oqartussaasoq alliunerusoq akissuteqaqqullugu nukingisaartariaqaraa, tamannalu angusaqarfiunngippat paasissutissat

26) Hans Gammeltoft-Hansen allallu, "Forvaltningsret", aappassaanik naqitertitaq, 2002, qupperneq 1000 Danmarkimi Ombudsmandeqarnermik periaatsimut innersuussisoq.

27) John Vogter, "Forvaltningsloven med kommentarer", 1999, qupperneq 579, ingerlatsineq pillugu § 31 suliassat suliarineqartarnerat pillugu Inatsisartut inatsisaanni § 32-p assinga pillugu

pinngitsaaliinikkut pineqaatissiissutitigulluunniit pissarsiarineqarsinnaanersut Naammagittaalliuuteqartarfiup isumaliutersuutigisariaqarpaa.

Pinngitsaaliiniarluni akiliisitsissutit kommunit eqqarsaatigalugit paasissutissartalersuinermi periaatsinut taaneqartunut kingullernut imaaliallaannaq ilaapput, tak. kommunit aqunneqarnerat pillugu Inatsisartut inatsisaanni nr. 14-imi, 5. december 2008-meersumi § 69.

Tassani aamma ilaavoq sulianik isumaginninnermut tunngasunik suliarinninnermi sumiginnaaneq pinerluttulerineq pillugu inatsimmi § 30-mi[28] suliamut atatillugu sumiginnaaneq pillugu aalajangersakkamik imaqartumi pineqartunut ilaatinneqarpoq, tak. isumaginnittoqarfiup aqunneqarnera aaqqissuussaaneralu pillugit Inatsisartut peqqussutaanni nr. 11-mi, 12. november 2001-imeersumi § 14, imaattunik oqaasertaqartoq:

> *"§ 14. Kinaluuniit isumaginninnermi suliat aqunneqarnerini peqataasoq pisortanik sullissitilluni suliffeqartillunilluuniit pinerluttulerinermi inatsimmi pinerluutit pillugit malittarisassat malillugit akisussaaffeqarpoq suliffik qinigaanikkut pigaluarpalluunniit."*

Kommunimi Namminersornerullutilluunniit Oqartussani oqartussaasup paasissutissanik pisariaqartunik Naammagittaalliuuteqartarfimmut nalunaaruteqannginnerata tamanna tunngavigalugu Naammagittaalliuuteqartarfiup suliamik unitsitsigallarnera Naammagittaalliuuteqartarfiulluunniit suliamik paasissutissat amigartut tunngavigalugit suliarinninnera naapertuilluartunngortissinnaanngilaa.

<u>3. Naammagittaalliortarneq pillugu malittarisassat kommunillu naammagittaalliornissamut periarfissaat erseqqarluttut</u>

Naammagittaalliuuteqartarfiup allattoqarfiata tusarniaanermut akissummini 20. august 2007-imeersumi oqaatigaa Naammagittaalliuuteqartarfik ilaatigut naammagittaalliortarneq pillugu malittarisassanit erseqqarluttunit ilaatigullu malittarisassanit nammagassanik Namminersornerullutik Oqartussat kommunillu akornanni agguataarineq pillugu naammagittaalliorsinnaanerannik qulakkeerisunit nanertugaasoq.

Naammagittaalliortarneq pillugu malittarisassat erseqqarluttut pillugit apeqqut eqqarsaatigalugu oqaatigaara Inatsisartut inatsisissaattut aamma Inatsisartut peqqussutissaattut Naalakkersuisut siunnersuutaat soorunalimi imatut suliarineqassasut ingerlatsiviup aalajangiinerisa naammagittaalliuutigineqarsinnaanerat nalornissutigineqarsinnaajunnaarsillugu.

Isumaginninneq pillugu inatsiseqartitsinermi ingerlatsinermut tunngasut iluanni isumaginnittoqarfiup aqunneqarnera aaqqissuussaaneralu pillugit Inatsisartut peqqussutaanni nr. 11-mi, 12 november 2001-imeersumi § 8, imm. 1-ikkut aalajangersarneqarpoq isumaginninneq pillugu malittarisassat tunngavigalugit aalajangiinerit Isuma-

28) Ilaatigut suliamut atatillugu inatsisinik unioqqutitsinani peqqusissummik malinninnginneq pineqartunut ilaatinneqarpoq

ginninnermi Naammagittaalliuuteqartarfimmut naammagittaalliuutigineqarsinnaasut.

Tamatuma Naammagittaalliuuteqartarfimmut oqartussaasutut qulliunerusumut naammagittaalliornissamut periarfissaqarnera imaaliallaannaq nassataraa, inatsisitigut malittarisassat kingusinnerusukkut takkuttut oqartussaasumut qulliunerusumut naammagittaalliornissamut periarfissaq taanna mattutinngippassuk.

Uanga paasinninnera unaavoq Naammagittaalliuuteqartarfik naammagittaalliornissamut periarfissami erseqqarluttoqarnera malugiguniuk ingerlatsinermi akisussaaffimminut ilagitillugu Naalakkersuisunut saaffiginnittariaqartoq.

Naammagittaalliuuteqartarfiup erseqqarluttup qulaajarneqarnissaata tungaanut erseqqarluttoq pineqartoq qanoq paasinninnissamik nassuiaanermi tunngaviit nalinginnaasut atorlugit qulaajarniartariaqarpaa, taamatuttaarlu isumaginnittoqarfiup aqunneqarnera aaqqissuussaaneralu pillugit Inatsisartut peqqussutaanni nr. 11-mi, 12. november 2001-imeersumi § 10, imm. 2-mi oqaaseqatigiit aappaasigut aalajangersarneqarluni tunngaviusumik aalajangiinerit Naammagittaalliuuteqartarfiup tamanut nalunaarutigisassagai.

Kommunit naammagittaalliornissamut periarfissaqarnerat eqqarsaatigalugu oqaatigaara naammagittaalliornissamut periarfissaq taanna kommunit akunnerminni akiliiffigeqatigiittarnissamut pisussaaffii pillugit Inatsisartut peqqussutaanni nr. 2-mi, 12. juni 1995-imeersumi § 19, imm. 1-imik tunngaveqarpoq:

> *"§ 19. Apeqqutit kommunit akunnerminni akiliiffigeqatigiittarnissaannut tunngasut Isumaginninnermut Naalakkersuisumut allaffikkoortumik inaarutaasumik aalajangiiffigisassanngorlugit saqqummiunneqarsinnaapput Kommunit kiisalu Isumaginninnermut Pisortaqarfik suliassat akunnerminni akiliiffigeqatigiinnissamut pisussaaffiit pillugit aalajangikkanik Isumaginninnermut tunngasunut Naammagittaalliuuteqartarfimmut suliassanngortitsisinnaapput."*

Inatsisartut peqqussutissaattut siunnersuummi aalajangersagaq taanna pillugu oqaaseqaatinit makku erserput:

> *"Imm. 1-imi oqaaseqaatigiit aappaat aalajangersakkatut nutaajupput, taakkulu akiliinissamut kommunip ataatsip arlallilluunniit aamma Isumaginninnermut Pisortaqarfiup akornanni pisussaaffiit isumaqatigiinngissutigineqartillugit suliami peqataasinnaassuseqannginnerup pilertannginnissaa qulakkeerniarlugu ikkunneqarsimapput. Isumaginninnermi Naammagittaalliuuteqartarfik oqartussaasutut illua'tungeriit taakkua akornanni akiliiffigeqatigiinnissamut pisussaaffinnik aalajangiinerit pillugit naammagittaalliutinik suliarinninnissamut naleqqunnerpaasutut nalilerneqarpoq." (Atorfeqarfimmi nutsigaavoq)*

Tamanna isumaginninnermut tunngasut siulersorneqarnerat aaqqissuunneqarnerallu pillugit Inatsisartut peqqussutaat siulleq, Inatsisartut peqqussutaat nr. 8, 10. oktober 1979-imeersoq, piareersarlugu suliani isumaginninnermi naammagittaalliuuteqartarfimmik pilersitsinerup peqqussutinut aqutsinikkut oqartussaanerup nakkutilliinermilu

oqartussaanerup avissaartisimaneqarnissaasa qulakkeerneqarnissaannik siunertaqarnerata takuneqarsinnaaneranut ataneqartinneqartariaqarpoq[29].

Taamaalilluni pineqartoq tassaavoq kommunit naammagittaalliornissamut periarfissaata atulersinneqartup Isumaginninnermi Naammagittaalliuuteqartarfimmik pilersitsinermi siunersuummi isiginiagassanik taakkuusunik tunngaveqannginnera.

Taamaattumik kommunit suliani isumaginninnermut tunngasuni naammagittaalliorsinnaatitaassasut Inatsisartut siunertarisimagaat ilimagineqarsinnaanngilaq.

Kommunit naammagittaalliornissamut periarfissaat atulersinneqartoq naleqquttuunersoq apeqqutaavoq naalakkersuinermut tunngasoq, taassumalu isummerfiginnissaa uanga suliassama avataanniippoq, taamaattorli uanga paasinninnera unaavoq Naaammagittaalliuuteqartarfik qitiusumik allaffeqarfissuarmi naammagittaalliuuteqartarfittut pissutsinik Naalakkersuisunut maluginneqqusinissaminut pisussaaffeqartoq, isumaqaruni naammagittaalliornissamut periarfissaq taanna naleqquttuunngitsoq. Tamanna Naammagittaalliuuteqartarfik inatsisissatut siunnersuut pillugu tusarniaavigineqarsimanersoq apeqqutaatinnagu atuuppoq.

<u>4. Isumaginninnermi, pingaartumik innarluutilinnut tunngasuni, tunniunneqartartut annertussusiisa naalakkersuinikkut isummerfigineqannginnerat</u>

Aallaaviusoq unaavoq isumaginninnermi tunniuttakkat annertussusiannik isummerfiginninneq inatsisiliornikkut pisariaqartoq, inatsisikkut toqqaannartumik imaluunniit Naalakkersuisut kiffartuussinerup qaffasissusissaanik aalajangersaasinnaasunngorlugit inatsimmi piginnaatinneqarnerisigut.

Uanga paasinninnera unaavoq Inatsisartut Naammagittaalliuuteqartarfik inatsisiliornerup avataatigut peqqusinnaanngikkaat piginnaatitaanerminik inatsiseqartitsinerup atuuttup iluani qanoq iliorluni atortitsissanersoq.

Tamanna pingaartumik matuminnga pissuteqarpoq, tassalu Inatsisartut aalajangiinerisa isummaminnillu saqqummiussinerisa Naalakkersuisunut isumaginninnermut tunngasuni ministeritut akisussaaffimmik tigumminnittunut sammitinneqarnerinik. Inatsisartut Naalakkersuisunik nakkutilliinerat pisunut Naalakkersuisut Naalakkersuisunullu ilaasortat aqutsinermut piginnaatitaanngiffiinut sunniuteqarsinnaanngilaq[30].

Naammagittaalliuuteqartarfiup tusarniaanermut akissutaa 20. august 2007-imeersoq tamanna aallaavigalugu imatut paasivara ajornartorsiut pingaartumik matumunnga tunngatinneqarsinnaasoq, tassalu Naalakkersuisut inatsisitigut tunngavissaqaratik nalunaarummi malittarisassanik kiffartuussinerup qaffasissusianik aalajangersaaviginnittunik aalajangersaasimanerannut, malittarisassallu taakku allanngortinneqarsimanngitsut atorunnaarsinneqarsimanngitsulluunniit, naak Naammagittaalliuute-

29) Landstingip oqaloqatigiissutai, ukiakkut 1979, bilag

30) Bent Christensen, ”Forvaltningsret, Opgaver/Hjemmel/Organisation”, aappassaanik naqitertitaq, 1997, qupperneq 335

qartarfik periaatsimini naliliisimagaluartoq malittarisassat taakku inatsisitigut pisariaqartumik tunngavissaqanngitsut (tunngavissaarussimasut).

Ilaqutariinnermut Pisortaqarfiup tusarniaanermut akissummini oqaatigaa inatsisitigut tunngavigisat amigaataasut Naammagittaalliuuteqartarfiup tikkuarsimasai malitseqartitsivigineqanngitsut oqarninni isumaqatiginanga.

Allaffissornermi aqutsinikkut malittarisassat inatsisitigut tunngavimmik amigaateqarnerannik Naammagittaalliuuteqartarfiup aalajangiinerinik Naalakkersuisut isummerfigisimanngisaannik ilumut peqarneranik erseqqinnerusumik uanga misissuinissara misissuinermut matumunnga killissarititaasut avataanniippoq.

Taamaallat matuma ataatsimut oqaatiginissaanut pissutissaqarlunga isumaqarpunga, tassalu Naammagittaalliuuteqartarfimmut pisariaqanngitsumik naammagittaalliuutit pinngitsoortinneqarnissaat eqqarsaatigalugu inatsisitigut tunngavittut amigaataasut Naammagittaalliuuteqartarfimmit malugineqartut Naalakkersuisunit ingerlaavartumik isummerfigineqartarnissaat pingaaruteqartuusoq.

Tamatumunnga ataneqartillugu aammattaaq oqaatigaara suliani naammagittaalliuut oqartussaasup alliunerusup inatsiseqartitsinermik atuineranut taamaallat tunngasuni (taamalu suliami pissusiviusut nalornissutigineqarfigisimanngisaanni), Naammagittaalliuuteqartarfiullu suliassaqarfimmi tassani inatsiseqartitsinikkut atuuttunik isummerfiginniffigereersimasaani suliat taamaattut suliat paasissutissartalersorneqarnissaannik pisariaqartitsinerup annikinnera pissutigalugu pilertukannersumik aalajangiivigineqarsinnaasariaqartut.

5. Naammagittaalliuuteqartarfiup sulianik suliarinneriaasia

Naammagittaalliuuteqarfiup tusarniaanermut akissutaani 20. august 2007-imeersumi Naammagittaalliuuteqartarfiup allattoqarfiata sulianik Naammagittaalliuuteqartarfiup ataatsimiinnissaanut piareersaasarnera nukinnik atuinissamik piumasaqaateqarfiusutut erseqqissarneqarpoq.

Tamatuma saniatigut iliuusissanut pilersaarusiamit 20. april 2008-meersumit Aalajangiisartunik Siunnersuisoqatigiinnillu Aqutsisoqarfiup tusarniaanermut akissummut 20. august 2008-meersumut ilanngullugu nassiussaanit erserpoq "sulianik suliarinnermi periaatsit" naammattumik aallunneqartarsimanngitsut.

Tamanna Naammagittaalliuuteqartarfiup allattoqarfiata inatsisilerinermi pisortamut Michael Mikkelsenimut oqarasuaatikkut 16. januar 2009-mi oqaaseqaammini itisilerlugu oqarpoq Naammagittaalliuuteqartarfiup siulittaasuanut isumagisassanngortitsisinnaanermut periarfissaq isiginiarneqarniartoq, Naammagittaalliuuteqarfiulli allakkatigut taasisarneq akerleralugu oqarluni, Naammagittaalliuuteqartarfiup ilaasortaanut aningaasarsisitseriaaseq atuuttoq eqqarsaatigalugu.

Uanga paasinninnera unaavoq Naammagittaalliuuteqartarfiup sulianik suliarinneriaasia immikkoortillugu naliliiffigineqarsinnaanngitsoq.

Uanga paasinninnera malillugu manna aamma pisariaqarpoq, tassalu sulianik suliarinneriaatsip Naammagittaalliuuteqartarfimmik ilusilersuinermut, isumaginnittoqarfiup aqunneqarnera aaqqissuussaaneralu pillugit Inatsisartut inatsisaanni aalajangersarneqarsimasumut ataneqartillugu naliliiffigineqarnissaa pisariaqartoq, tassa-

mi sulianik suliarinneriaaseq aaqqissuussaanerullu ilusaa imminnut ataqatigiinneqarluinnarmata. Ataqatigiinneqarneq taanna pillugu tulliuttuni erseqqinnerusumik nassuiaateqarpunga.

Ajornartorsiut sulianik piareersaanermut tunngasoq eqqarsaatigalugu isumaqarpunga manna nalorninartuusoq, tassalu piffissap Naammagittaalliuuteqartarfiup sulianik suliarinninnerminut atortagaata ilaa Naammagittaalliuuteqartarfiup allattoqarfia aaqqissuussaanermi Naammagittaalliuuteqartarfiup ataani inissinneqanngippat imaluunniit sulianik piareersaasarneq Naammagittaalliuuteqartarfiup siulittaasuata tigunngippagu sivikillisinneqarsinnaanersoq.

Tamanna matumunnga ataneqarpoq, tassalu Naammagittaalliuuteqartarfik tassaasoq suliaq aalajangiiffigineqassappat paasissutissat suut pisariaqarnerannik aalajangiisartoq. Naammagittaalliuuteqartarfiulli allattoqarfia ingerlatsiviup Naalakkersuisut aaqqissuussaanermut pissaaneqarfiata atuuffiata ilagaa. Kingunerisaa tassaasinnaavoq aporaanneq. Naammagittaalliuuteqartarfik - annertussuseqartitsinikkut pitsaassuseqartitsinikkullu - Naalakkersuisut akueriumanngisaannik allattoqartitsinikkut piumasaqaateqassasoq eqqarsaatigineqarsinnaavoq. Aporaannerup - sakkortunerpaaffimmini - Naammagittaalliuuteqartarfiup piareersaaneq isummani malillugu naammattumik pitsaassuseqalinngippat aalajangiiumanngissinnaavoq, Naammagittaalliuuteqartarfiulli Naalakkersuisut allattoqarfimmut aaqqissuussaanikkut pissaanermik tigumminnittut pinngitsaalisinnaanngilai[31]. Aporaanneq taamaattoq ingerlatsineq pillugu inatsiseqartitsineq aallaavigalugu aaqqinneqarsinnaanngilaq, naalakkersuinikkulli aaqqinneqartariaqarluni.

Naammagittaalliuuteqartarfiup siulittaasuanut isumagisassanngortitsisinnaanermut periarfissaq Naammagittaalliuuteqartarfiup suleriaasiani Naalakkersuisut aalajangersagaanni takuneqarsinnaasariaqarpoq[32].

Periarfissarli taanna inatsiseqartitsinikkut killissaqartinneqarpoq.

Siullertut imaappoq aalajangiinerit periaatsimik pilersitsisuusut imaluunniit Naammagittaalliuuteqartarfiup manna tikillugu periaasianit allaasut allanngortitsisulluunniit Naammagittaalliuuteqarfimmi ilaasortanit tamarmiusunit isummerfigineqartariaqartut.

Aappaattut imaappoq isumagisassanngortitsineq ima annertutigissanngitsoq Naammagittaalliuuteqartarfik tamarmiusoq suliat pineqartut suliarineqarnerat eqqarsaatigalugu atorfissaarutsillugu[33]. Annertuallaamik isumagisassanngortitsineq siulittaasup aalajangiinerisa Naammagittaalliuuteqartarfimmi kingusinnerusukkut akuerineqarnerisigut aaqqinneqarsinnaanngilaq[34].

Allakkatigut taasisarnerup atorneqarneranik apeqqut eqqarsaatigalugu oqaatigaara Naammagittaalliuuteqartarfiup ilaasortai isumaqatiginngikkikka oqarmata ataatsi-

31) Bent Christensen, ”Forvaltningsret, Opgaver/Hjemmel/Organisation”, aappassaanik naqitertitaq, 1997, qupperneq 287

32) Hans Gammeltoft-Hansen allallu, ”Forvaltningsret”, aappassaanik naqitertitaq, 2002, qupperneq 149

33) Hans Gammeltoft-Hansen allallu, ”Forvaltningsret”, aappassaanik naqitertitaq, 2002, qupperneq 149

34) UfR 1948.654Ø

miinnernut piareersarnermut aningaasarsiaqartitsinissamut ullumikkut inatsisitigut toqqaannartumik tunngavissaqanngitsoq.

Inatsisartuni Naalakkersuisunilu il.il. ilaasortat aningaasarsiaqartitaanerat il.il. pillugit Inatsisartut inatsisaanni nr. 22-mi, 18. december 2003-meersuni § 18-imit erserpoq aningaasarsiaqartitsinermi ataatsimiinnernut peqataaneq aningaasarsiaqaataassasoq.

Inatsisissatut siunnersuummi § 18 pillugu oqaaseqaatinit ilaatigut makku erserput:

> *"Aalajangersimasumik toqqammaveqartumik naliliinikkut aalajangerneqassaaq ullut qassit qinigaaffiup isumagineqarneranut atugassatut isigineqarnersut. Taamaalilluni siunnersuisoqatigiinni nævninilu qinigaanermik isumaginninnermi ullut ataatsimiiffiit saniatigut piareersaanerit piffissarlu angalanermut atorneqartoq ilaatinneqassapput."*

Naammagittaalliuuteqartarfimmi ilaasortat ataatsimiinnernut piareersarneq naammanngitsunik aningaasarsiaqartitsiviusoq isumaqarsimappata tamanna uanga paasinninnera malillugu allakkatigut taasisarnerup atulinnginnissaannut tunngavilersuutigissallugu naleqquttuunanilu suliamut attuumassuteqartutut tunngavilersuutaasinnaanngilaq, allakkatigut taasisarneq piffissamik Naammagittaalliuuteqartarfiup sulianik suliarinninnerminut atortagaanik akuerineqarsinnaanngitsumik sivisussuseqartumik sivikillisaanissamut pisariaqarpat.

Isumaginninnermi aalajangiinerit oqartussaasumut qulliunerusumut naammagittaalliuutigineqartut aalajangiivigineqarnissaannik inatsisiliortut Naammagittaalliuuteqartarfimmut isumagisassanngortitsisimanerat imaattumik imaaliallaannaq kinguneqarpoq, tassalu suliat ataatsimiinnerni aallaavittut suliarineqartassasut, Naammagittaalliuuteqartarfiullu isumagisassanngortitsisinnaaneranut killiliissutit taaneqartut taamaalillutik suliat ataatsimiinnerni suliarineqarnissaannut taarsiullugu allatut suliarineqartarnissaannut periarfissat aamma killilerpaat.

Oqaatigaara Isumaginninnermi Naammagittaalliuuteqartarfik Kalaallit Nunaanni isumaginninnermut tunngasut siulersorneqarnerat aaqqissuunneqarnerallu pillugit Inatsisartut peqqussutaanni nr. 8-mi, 10. oktober 1979-imeersumi § 8-kkut pilersinneqarpoq:

> *"§ 8. Isumaginninnermut tunngasunik naammagittaalliuuteqartarfik tallimanik ilaasortaqarpoq. Pingasut Kalaallit Nunaata Landstingianit toqqarneqartut, taakkua ilaat marluk tamatuma saniatigut inatsisartunut ilaasortaassapput. Taamaattoq inunnik isumaginninnermut tunngasutigut naalakkersuisut akisussaasut udvalgillu § 2 tunngavigalugu pilersinneqartup ilaasortai maalaaruteqartarfimmut ilaasortaasinnaanngillat, ilaasortallu marluk kalaallit kommuniisa nuna tamakkerlugu kattuffiannit toqqarneqassapput. Ilaasortat tamarmik sinniisussaannik toqqaasoqassaaq. Naammagittaalliuuteqartarfiup ilaasortai piffissamut landstingip qinigaaffianut toqqarneqassapput.*

> *Stk. 2. Suliassat isumaginninnermut tunngasut pillugit naammagittaalliuuteqartarfik allaganngukkanik aalajangiinermullu tunngavigineqarsimasunik ersersitsisumik aalajangiisassaaq.*

Stk. 3. Naammagittaalliuuteqartarfimmi ilaasortat nammineerlutik siulittaasussaminnik siulittaasullu tullissaanik qinersissapput nammineerlutillu sulinerminni periaasissaminnik aalajangiissallutik.

Stk. 4. Naanmagittaalliuuteqartarfik siulittaasup aalajangiinerisut akulikitsigisumik ataatsimiittassaaq.

Stk. 5. Taamaaliornissamut immikkut ittumik pissutissaqarpat siulittaasup aalajangersinnaavaa ataatsimiittoqanngikkaluartoq naammagittaalliuut pillugu aalajangiisoqassasoq, aatsaalli taamaaliortoqartassaaq naammagittaalliuteqartarfimmut ilaasortat tamarmik tunngavigisatik ilanngullugit taallugit allakkatigut isummaminnik ersersitsippata.

Stk. 6. Rigsombudi naammagittaalliuuteqartarfimmut allattaavoq."

Naammagittaalliuuteqartarfiup pilersinneqarneranut tunuliaqutaasoq Inatsisartut peqqussutissaattut siunnersuut pillugu nalinginnaasumik oqaaseqaatini allaaserineqarpoq[35]:

"Qitiusumik sulisunit anguniarneqarsimavoq pingasoqiusanngorlugit suliat sammivii, siunissami inunnik isumaginnittoqarfiup suliarisassagai. Ulluinnarni siulersuineq aqutsinerlu siunnersuutigineqarput inunnik isumaginninnermut pisortaqarfimmi isumagineqartassasut landsstyrimut ilaasortamit inunnik isumaginninnermut qullersaasumit, siunnersuutigineqarluni ataannartussanik socialudvalgeqalernissaq, ilaatigut siunnersuisartuujutigisussaq landsstyremut ilaasortamut, ilaatigut "ministeritut akisussaanermik" tigummissalluni tamakkununnga tunngasutigut. Kiisalu siunnersuutigineqarpoq nutaatut pilersitassatut nævnit naammagittaalliuutinik suliaqartartussat (socialt nævn), naammagittaalliuutinik suliaqartartussat suliassani, kommunit aalajangersarsimasaanni sukkulluunniit maleruagassat atortuusut najoqqutaralugit, tamatumalu saniatigut suliani pisortaqarfinni allani kommuniunngitsuni aalajangigaasimasunik landstingip tamakku pillugit erseqqinnerusumik aalajangersagai malillugit sulialinnut. Tassunga tunngatillugu eqqarsaatigineqarpoq ilaatigut, aamma ataatsimiinnissami siunnersuut saqqummiunneqarumaartoq, inunnut annertuumik timimikkut aamma tarnikkut ajoquteqartunut isumaginninnermi suliat nuussasut nuna tamakkerlugu aaqqissuussinermut, tamannalu pillugu aalajangiinerit kommunimit aalajangiiffigisassanngikkaat, pisortaqarfiulli allap, soorlu assersuutigalugu Inunnik Isumaginninnermi Qullersaqarfiup malillugit najoqqutassiat, suliarineqartut inunnik isumaginninnermi landsstyrimi ilaasortamit tamakkuninnga isumagisaqartumit.

Erseqqissarneqassaaq, maanna aaqqissuussinissamik siunnersuutip peersimmagu siornagut Inunnik Isumaginninnermi Qullersaqarfiusoq. Tamanna soorunami pivoq, sulisoqarniarnerup inunnillu isumaginnittoqarfiup avissaartinnerisa kingunerisaanik, kisianni soorunami taarsiullugu eqqarsaatigineqarsinnaavoq inunnik isumaginninnermut qullersaqarfik, suleriaaseqartoq siornagut qullersaqarfittut. Tamanna siunertamut naleqqussorineqanngilaq; Sulisoqarniarnermut Isumaginninnermullu Qullersaqarfik tunngavittut najoqqutaasutut najoqqutassanik tunngaviusussanik Kalaallit Nunaanni inunnik isumaginninnermut suliatigut sanasartussaavoq peqatigalugulu naammagittaalliorfiusartussaalluni, tunngaviatigullu isigalugu iluarpallaarsorinanngilaq, pisortaqarfik ataatsikkut maluaruagassanik aalajangii-

35) Landstingip oqaloqatigiissutai, ukiakkut 1979, bilag 27.2.

sartuullunilu nammineq suliaminut naammagittaalliorfiuutigissappat. Taamatut ingajattoq siornagut Danmarkimi atortuusimavoq, tassami socialministeri "immersuisuulluni" inunnik isumaginninnermut inatsisinik peqqussutitalinnik kaajallaasitanillu il.il. inaarutaasunillu aalajangiisussatut naammagittaalliortarfiulluni, kisianni Danmarkimi tamatuma tunngaviatigut iluarpallaannginnerata kingunera najoqqutarineqarsimavoq naammagittaalliortarfillu avissaartitaasimalluni, ilaatigut amtskommunale ankenævninut siullermik naammagittaalliuutinik suleqataasartussatut, ilaatigullu sociale ankestyrelsimut naammagittaalliortarfissatut kingullertut."

Aammattaaq peqqussutissatut siunnersuummi § 8 pillugu oqaaseqaatinit makku erserput:

"Stk. 6-imi siunnersuutigineqarpoq, Rigsombudi ankenævnimut allatseqarfiussasoq. Tamanna pisarissersornerukuluppoq, kisianni isumannaallisaataalluni allatsi akuliunnaveersaartussaasoq. Illua'tungiliussinnaavoq Inunnut Isumaginninnermut Qullersaqarfik allatseqarfiussasoq, tamannalu naleqqulluarpoq, pissutigalugu inunnut isumaginniffeqarfik hjemmestyrip ataaniimmat. Nangaaneq taamaallaat pissuteqarpoq, allaffitsigut ingerlatsinermi aalajangiinerit ilaat Socialdirektoratimit suliatut toqqammaveqalernissaat. Danmarkimi ajornartorsiut taanna iluarsineqarsimavoq, pissutigalugu tassani agguataartiternerpassuaqarmat inunnik isumaginninnerup iluani, aamma immikkut social ankestyrelseqarmat namminerisaminik allatseqarfeqartumik. Sulisussaqarniarneq aningaasaqarniarnerlu pissutigalugit taamatut agguataarinissaq Kalaallit Nunaanni ajornarpoq, kisianni siuningaanit ilimagineqarsinnaammat, direktorati qullersaminut akuersaartuujumaartoq assortuiniarani suliap saqqummiunnerani, soorunami pisariinnerpaassaaq direktorati allatseqarfigissallugu, immaqa aallaqqaammut isumaqatigiissutigineqarsinnaavoq direktoratip ankenævnimut allatseqarfiunissaa, kingornalu tamanna allanngortillugu, direktoratip ilumoorsinnaanera tamatuma tungaatigut qularutigineqalissagaluarpat."

Inatsisartulli peqqussutaat piareersarlugu sulianik Naammagittaalliuuteqartarfiup taamatut katitigaanissaanik toqqaanermut tunuliaqutaasoq pillugu nassuiaasunik tamanut saqqummiunneqarsimasunik peqanngilaq.

Naammagittaalliuuteqartarfiup katitigaanera isumaginnittoqarfiup aqunneqarnera aaqqissuussaaneralu pillugit Inatsisartut peqqussutaanni nr. 9-mi, 30. oktober 1998-imeersumi, § 8-kkut allanngortinneqarpoq:

"§ 8. Isumaginninnermi Naammagittaalliuuteqartarfik siulittaasoqassaaq allanillu sisamanik ilaasortaqassalluni. Naalakkersuisut siulittaasumik, taassuma sinniisussaanik, ilaasortanik sisamanik taakkulu sinniisusaannik ukiunut marlunnoortumik toqqaassapput. Siulittaasoq inatsisilerituutut soraarummeersimassaaq aamma/imaluunniit allatigut Kalaallit Nunaanni inatsisinik isumaginninnermut tunngasunik sukumiisumik paasisimasaqassalluni. Ilaasortat marluk isumaginninnermi inatsisinik ilisimasaqassapput, ilaasortallu marluk isumaginninnermi ingerlatsinermik ilisimasaqassallutik. Naalakkersuisut inunnik isumaginninnermi suliat suliarineqarnerini aalajangiiviginеqarneriniluunniit peqataasartunik toqqaasinnaanngillat. Naalakkersuisut Isumaginninnermi Naammagittaalliuteqartarfiup ilaasortai ukiunut marlunnoortumik toqqartassavaat.

Imm. 2. Isumaginninnermi Naammagittaalliuuteqartarfik pisuni aalajangersimasuni inunnik suliamik sammineqartumik immikkut ilisimasaqartunik aggersaasinnaavoq. Inuit taakku Isumaginninnermi Naammagittaalliuuteqartarfimmi taaseqataasinnaatitaanngillat.

Imm. 3. Naalakkersuisut Isumaginninnermi Naammagittaalliuuteqartarfiup suleriaasissaa aalajangersassavaat.

Imm. 4. Naalakkersuisut Isumaginninnermi Naammagittaalliuuteqartarfimmut allattoqarfeqarnikkut ikiuutissapput."

Naammagittaalliuuteqartarfiup katitigaanerani allannguutit Naalakkersuisut peqqussutissatut siunnersuut pillugu oqaaseqaatini imatut allaaseraat:

"Peqqussutissatut siunnersuut manna isumaginninnermi sulianik ingerlatitseqqittarnermik pisariillisitsivoq, kiisalu Isumaginninnermi Naammagittaalliuuteqartarfiup ilaasortaasa katitigaanerinik allannguilluni. Tamanna 1995-imi Inatsisartut upernaakkut ataatsimiinneranni "Inatsisartut ataatsimiititaliaqarnerat pillugu suleqatigiissitap atorfilinnik inuttallip isumaliutissiissutaanik" (imm. 5) [aamma Isumaginninnermik Iluarsaaqqinnissamut Ataatsimiititaliarsuup isumaliutissiissutaanik malitseqartitsineruvoq]. Tamatumunnga atatillugu Naalakkersuisut Kalaallit Nunaanni isumaginninnermut tunngasut siulersorneqarnerat aaqqissuunneqarnerallu pillugit Inatsisartut peqqussutaannik nr. 8, 10. oktober 1979-imeersumik kingusinnerusukkut allannguutitalimmi aalajangersakkat sinnerinik atuuttunik allanngortitsipput. Taamaammat Naalakkersuisut inatsisip taassuma siunnersuummi matumani ilanngunneqarnissaa qinerpaat paasinarsaaniarlutik.

Suleqatigiissitap atorfilittanik inuttaqartup kaammattuutigaa:

** Isumaginninnermi Naammagittaalliuuteqartarfik atorfilittanik inuttaqassaaq immikkut ilisimasalinnik naammagittaalliuuteqartarfittut.*

Isumaginninnermik Iluarsaaqqinnissamut Ataatsimiititaliarsuup ilaatigut kaammattuutigaa:

1. Isumaginninnermi Naammagittaalliuuteqartarfik isumaginninnikkut kommunit aalajangigaannik allaffissornikkut ingerlatitseqqittarfituaassaaq.

2. Isumaginninnermi Naammagittaalliuuteqartarfik pillugu aalajangersakkat allanngortinneqassasut suliaq pillugu ingerlatitseqqittarfiliortoqarluni aalajangiinerup unioqqutitsisuunnginneranik naliliiffiunissaanik aallaaveqartussamik. Isumaginninnermi Naammagittaalliuuteqartarfiup atorfilittanik naalakkersuinermillu suliaqartunik ilaasortaqarnissaa siunnersuutigineqarpoq taamalu suliat inatsisinut suliamullu, aamma naalakkersuinermut tunngasortai isiginiarneqarniassammata.

3. Isumaginninnermi Naammagittaalliuuteqartarfik ulluinnarni aqutsisuliorsinnaavoq sulianik pisariitsunik missingiiviusariaqanngitsunik suliaqarsinnaasumik.

(...)

3. Isumaginninnermi Naammagittaalliuuteqartarfik [-fiup katitigaanera].

Malittarisassat atuuttut.

Naammagittaalliuuteqartarfik tallimanik ilaasortaqarpoq, taakkunannga pingasut Inatsisartunut toqqagaallutik marlullu Inatsisartuni ilaasortaasussaallutik, marlullu KANUKOKAmit toqqagaassallutik.

Isumaginninnermik Iluarsaaqqinnissamut Ataatsimiititaliarsuup oqaatigaa Isumaginninnermi Naammagittaalliuuteqartarfiup ilaasortaasa isumaginninnermi inatsisitigut ajornartorsiutaasunik Naammagittaalliuuteqartarfimmut tunniunneqartunik inatsisit tungaasigut ilisimasaqannginneri ajornartorsiutaasorigini. Tamanna Ataatsimiititaliarsuaq malillugu suliat ataasiakkaat isumaginninnermik ingerlatsinermit isigalugit aalajangiiffigineqartarnerannik kinguneqarsinnaavoq, malittariasssat oqaasertaat malinnagit.

[Ataatsimiititaliarsuaq isumaqarportaaq Naammagittaalliuuteqartarfimmi ukiuni kingullerni ilaasortaasartut amerlanersaasa kommunalbestyrelsimut ilaasortaanerat ajornartorsiutaasoq, taamaattumillu sulianik namminneq kommuniminneersunik suliarinninnermi annertuutigut peqataasinnaassuseqartaratik.]

Kommunalbestyrelsimut ilaasortat amerlanerussuteqarnerat Ataatsimiititaliarsuup iluanngissoraa, tassa Naammagittaalliuuteqartarfik suliniutip kommunimit Namminersornerullutilluunniit Oqartussanit akilerneqassanersoq pillugu kisimiilluni aalajangiisussaatillugu, aamma innuttaasut inatsiseqartitsinikkut inissisimanerannut tunngatillugu, ilaasortammi kommunip tungaanit isiginneqqajaasinnaammata innuttaasup isaanit isiginninnatik.

Malittarisassat siunnersuutigineqartut.

Isumaginninnermi Naammagittaalliuuteqartarfiup ilaasortaasa katitigaanerisa allanngortinneqarnissaannik siunnersuutikkut matumuuna suliamut attuumassuteqarneq pissutigalugu peqataasinnaassuseqartannginneq siullertut pinngitsoortinneqassaaq. Tamanna pissaaq Naalakkersuisut inunnik isumaginninnermi suliat suliarineqarnerini aalajangiivigineqarneriniluunniit peqataasartunik toqqaasinnaannginnerisigut. Aappassaatut, inatsisitigut, isumaginninnermi suliatigut kiisalu isumaginninnermi ingerlatsinikkut ilisimasallit agguataarnissaat isumagineqassaaq, suliamilli immikkut ilisimasallit pingaarnerutinneqassallutik.

(...)

§ 8.

§ 8, imm. 1 Inatsisartut peqqussutaanni atuuttumi. Isumaginninnermik Iluarsaaqqinnissamut Ataatsimiititaliarsuup inassuteqarneratigut Isumaginninermi Naammagittaalliuuteqartarfiup ilaasortaasa katitigaanerat suleriaasialu annertuumik allanngortinneqarput. Isumaginninnermi Naammagittaalliuuteqartarfiup ilaasortaasa katitigaanerata allanngortinneqarnissaanik siunnersuut manna siullertut suliassamut attuumassuteqartilluni peqataasinnaa-

sannginnermik pinngitsoortitsisussaavoq ilaasortap isumaginninnermi suliani peqataasannginneratigut aalajangeeqataasannginneratigulluunniit. Aappassaattut, inatsisitigut, isumaginninnermi suliatigut kiisalu isumaginninnermik ingerlatsinikkut ilisimasallit agguataarnissaat isumagineqassaaq, suliamilli immikkut ilisimasallit pingaarnerutinneqassallutik.

Imm. 1.

Aalajangersagaq Isumaginninnermi Naammagittaalliuuteqartarfiup ilaasortassaanik toqqaasarnermi malittariassanik imaqarpoq. Siunnersuutigineqarpoq Naalakkersuisut Isumaginninnermi Naammagittaalliuuteqartarfiup ilaasortassaanik toqqaasassasut. Inatsisartut ataatsimiititaliaqarnerat pillugu atorfilittat isumaliutissiissutaata 1995-imi ataatsimiinnermi imm. 5-itut tusaatissatut tigusaata tamanna malitsigaa. Isumaliussiissummi atorfilittat inassutigaat ataatsimiititalianut, aningaasaateqarfinnut il.il. toqqaasarneq Naalakkersuisunut nuunneqassasoq Inatsisartut inatsisiliornivimmik aallutaqarsinnaaqqullugit. Tamatuma malitsigisaanik Inatsisartunut ilaasortat ataatsimiititalianut siunnersuisoqatigiinnullu Inatsisartut suliaannut toqqaannartumik attuumassuteqanngitsunut peqataasarnissaat sapinngisamik pinngitsoorniarneqassaaq.

Isumaginninnermi Naammagittaalliuuteqartarfiup siulittaasua inatsisilerituutut soraarummeersimasuusussaavoq. Siulittaasup atorfimmigut sumut attuumassuteqarnissaanik piumasaqaateqartoqanngilaq, inuulli illuinnaasiortuunngitsutut pituttorsimanngitsutullu isigineqarnissaa pingaarsorineqarpoq.

Tamatuma saniatigut Naalakkersuisut ilaasortat sinnerinik sisamanik toqqaassapput, taakkunannga marluk isumaginninnermi inatsisinik ilisimasaqassapput, marlullu isumaginninnermi ingerlatsinermik ilisimasaqassallutik. Naalakkersuisut inunnik isumaginninnermi suliat suliarineqarnerini aalajangiivigineqarneriniluunniit peqataasartunik ilaasortassanik toqqaasinnaanngillat. Ilaasortat assersuutigalugu tassaasinnaapput kommunini naalakkersuinermik suliaqarsimasut, inuit isumaginninnermi ingerlatsinermik annertuumik suliaqartut, isumaginninnermi inatsisit pillugit ilinniartitsisut, inuit kommunit pisortaqarfiillu avataanni isumaginninnermi inatsisinik suliaqartut, inuilluunniit isumaginninnermi suliat suliarineqarnerini aalajangiivigineqarneriniluunniit peqataasarsimasut.

Taamaaliornikkut suliamik ilisimasaqartut naalakkersuinermik sulialinnut sanilliullugit amerlanerussuteqalissapput, soorlu Isumaginninnermi Ataatsimiititaliarsuarmit siunnersuutigineqartoq.

Naalakkersuisut Isumaginninnermi Naammagittaalliuuteqartarfiup ilaasortaasa tallimaasut tamarmik sinniisussaannik toqqaassapput.

Siunnersuutigineqarpoq Isumaginninnermi Naammagittaalliuuteqartarfiup ilaasortassai ukiunut marlunnut atuuttumik toqqarneqartassasut. Naammagittaalliuuteqartarfiup qinigaaffiata Inatsisartut qinigaaffiannik malinnitsinnissaat pisariaaruppoq, ilaasortammi Naalakkersuisunit toqqarneqartarnissaat siunnersuutigineqarmat. Inuiaqatigiit nooqattaartorujussuusarput. Taamaammat qinigaaffik sivikinnerusoq naleqqunneruvoq.

Ilaasortat arlaleriarlutik toqqarneqartarnissaannut aporfissaqanngilaq. Suliap ingerlaavartuunissaanit isigalugu tamanna naleqquttuusinnaavoq.

Ukiuni marlunni qinigaasarnissaat toqqarneqaqqinnissamullu periarfissaq Isumaginninnermi Naammagittaalliuuteqartarfiup katitigaaneranik siuarsaassaaq, tassa Naammagittaalliuuteqartarfik ilaasortaqartassaaq sivikitsumik ilaasortaasimasunik aamma ilaasortanik misilittagaqarluartunik."

Isumaginnittoqarfiup aqunneqarnera aaqqissuussaaneralu pillugit Inatsisartut peqqussutaanni nr. 11-mi, 12. november 2001-imeersumi § 9-mi Naammagittaalliuuteqartarfiup katitigaanera pillugu imaattunik aalajangersagaqarpoq:

"§ 9. Isumaginninnermi Naammagittaalliuuteqartarfik siulittaasoqassaaq allanillu sisamanik ilaasortaqassalluni. Naalakkersuisut siulittaasumik, taassuma sinniisussaanik, ilaasortanik sisamanik taakkulu sinniisussaannik ukiunut marlunngoortumik toqqaassapput. Siulittaasoq inatsisilerituutut soraarummeersimassaaq imaluunniit allatigut Kalaallit Nunaanni inatsisinik isumaginninnermut tunngasunik sukumiisumik paasisimasaqassalluni. Ilaasortat marluk isumaginninnermi inatsisinik ilisimasaqassapput, ilaasortallu marluk isumaginninnerup iluani inuiaqatigiit ingerlaasiannik ilisimasaqassallutik. Naalakkersuisut inunnik isumaginninnermi suliat suliarineqarnerini aalajangiivigineqarneriniluunniit peqataasartunik toqqaasinnaanngillat.

Imm. 2. Isumaginninnermi Naammagittaalliuuteqartarfik pisuni aalajangersimasuni inunnik suliamik sammineqartumik immikkut ilisimasaqartunik aggersaasinnaavoq. Inuit taakku Isumaginninnermi Naammagittaalliuuteqartarfimmi taaseqataasinnaatitaanngillat.

Imm. 3. Naalakkersuisut Isumaginninnermi Naammagittaalliuuteqartarfiup suleriaasissaa aalajangersassavaat.

Imm. 4. Naalakkersuisut Isumaginninnermi Naammagittaalliuuteqartarfimmut allattoqarfeqarnikkut ikiuutissapput."

Peqqussutissatut siunnersuummi § 9 pillugu oqaaseqaatinit erserpoq inatsiseqartitsinermi atuuttut eqqarsaatigalugit allannguuteqartitsisoqarnissaa eqqarsaatigineqarsimanngitsoq.

Malittarisassatigut tunngavigisanik 1979-imeersumik qulaani allaaserinninnermit erserpoq Naammagittaalliuuteqartarfiup ilusaanik taassuminnga toqqaaneq oqartussaasup peqqussutinik aalajangersaasartuusup nakkulliinermi oqartussaasumit avissaartinneqarnissaa qulakkeerniarlugu peqqaarsimasoq, taamatuttaarlu Naammagittaalliuuteqartarfiup namminerisaminik allattoqarfianik pilersitsinerup atugassiissutinik atuiffiuallaarnissaa pingaartillugu isiginiarneqarsimasoq.

Naammagittaalliuuteqartarfiup ilusaanik kingusinnerusukkut allanngortitsisarnerni Naammagittaalliuuteqartarfiup immikkut ilisimasalinnik, tassalu inatsisilerituunik isumaginninnikkullu ingerlatsinermik ilisimasaqartunik, inuttaqarnissaa anguniarne-

qarsimasoq, taamattorli inatsiseqartitsinermik ilisimasalittut ilaasortat amerlanerunissaat pingaartinneqarsimalluni.

Allanngortitsinermi suliat suliarineqarneranni peqataasinnaassuseqannginnermik ajornartorsiutit pinaveersaartinneqarnissaat aamma isiginiarneqarsimavoq.

Tamanna matuma kingornatigut imatut paasivara Naammagittaalliuuteqartarfiup qanoq iluseqartinneqarnera Inatsisartunut aalajangiisuusumik pingaaruteqartutut isiginiarneqarsimanngitsoq, taamani ullumiluunniit, ilusiliunneqartorli toqqarneqarsimasoq ilaatigut pisariitsuutitsinissamik aaqqissuussaanikkullu isumaliutersuutit aallaavigalugit, ilaatigullu aalajangiinerit inatsiseqartitsinikkut pitsaassuseqartuunissaasa qulakkeerneqarnissaat isiginiarlugu. Naammagittaalliuuteqartarfiup allattoqarfiata Naalakkersuisunit Naammaagittaalliuuteqartarfiup suleriaasissaanik aamma aalajangersaasartuusunit toqqarneqartarnera Naammagittaalliuuteqartarfiup ilusiligaanerani arlaannaannulluunniit attuumassuteqannginnermi isiginiagassat aamma aalajangiiniarnermut sunniuteqaqataaneq pingaarnerpaatut isigineqarnissaannut assortuisutut aamma isigineqartariaqartoq.

Uanga nalileeqqaarnera unaavoq isiginiagassat naammagittaalliuuteqartarfiup pilersinneqarneranut aalajangiisimasut aaqqissuusseriaatsini allani annertuumik isiginiarneqarsinnaasut. Kalaallit Nunaanni Namminersornerullutik Oqartussani isumaginninnikkut oqartussaasunit naammagittaalliuutit suliarineqarnerini peqataasinnaassuseqannginnermik ajornartorsiutit peqqussut piareersarlugu erseqqissarneqarsimasut eqqarsaatigalugit uanga paasinninnera unaavoq sulianik suliarinninnermi peqataasinnaassuseqannginneq pissutigalugu soqutigisatigut aporaatikulaarnerit inatsisiliorneq aqqutigalugu pinaveersaartinneqartariaqartut.

Naammagittaalliuuteqartarfiup sulianik suliarinninneranik pitsaanerulersitsiniarnermi inatsiseqartitsinikkut killiliissutit piffissap Naammagittaalliuuteqartarfiup sulianik suliarinninnerani atorneqartartup sivikillisinneqarsinnaaneranut akornutaappata isumaqarpunga oqartussaasup qulliunerusutut naammagittaalliuuteqartarfiusup aaqqissuussaanikkut tunngaviunerusumik allanngortiterneqarnera pillugu isumaliutersuuteqaqqinnermi ilanngullugit isumaliutersuutigineqartariaqartut.

Soorlu qulaani oqaatigigiga Naammagittaalliuuteqartarfiup iluani isumagisassanngortitsisarneq Naammagittaalliuuteqartarfimmik namminermik pisariaarutsitsisutut isigineqarsinnaasumik annertussusilerlugu ingerlanneqarsinnaanngilaq.

Aammattaaq suliat ataatsimiinnerni aalajangiivigineqartarnissaat Naammagittaalliuuteqartarfimmik ilusilersuinerup nammineq nassataraa. Naammagittaalliuuteqartarfittut aalajangiisartunut allanut, tassalu Akileraartarnermi Siunnersuisoqatigiinnut, atatillugu siusinnerusukkut oqaatigaara suliat ataatsimiinnerni aalajangiivigineqartarnissaasa ataatsimiinnerit pisariaqartinneqartutut amerlatigisut ingerlanneqartariaqarnerat nassatarigaa, tassami sulianik ataatsimoorussilluni suliarinneriaat-

sip nassatarisaanik suliat suliarineqartussat amerliartuinnalernerat pinngitsoortinniarneqartussaammat[36].

Naggasiutaasumik oqaaseqaatikka

Naammagittaalliuuteqartarfik qinnuigaara oqaaseqaatikka qanoq iliuuseqarnissamut pissutissaqalersitsinersut uannut nalunaarutigeqqullugu.

Allakkat ukua assilinerata Naalakkersuisunut nassiunneratigut Naalakkersuisut aammattaaq qinnuigaakka oqaaseqaatikka Naalakkersuisut qanoq iliuuseqarnissaannut pissutissaqalersitsinersut ilisimateqqullunga."

Inuussutissarsiornermut Suliffeqarnermullu Naalakkersuisup 27. august 2009-mi imatut akivaanga:

"Isumaginninnermi Naammagittaalliuuteqartarfiup sulianik isumaginninnermut tunngasunik suliarinninnermut piffissaq atugaa pillugu 2. marts 2009-mi oqaaseqaatigisannut malitsigisatut maannakkut makkuninnga oqaaseqaateqarallarpunga.

Oqaaseqaatigisat tunngavigalugu Isumaginninnermi Naammagittaaluuuteqartarfimmit tamarmit annertunerusumik misissueqqissaarneq aallartisarsimavara, tassani apeqqutigisimasatit aallaavigineqarlutik.

Tamatuma saniatigut misissueqqissaarnermi aamma siunertaavoq aaqqiissutissatut ilusissanik nassaarniarnissaq, taamaalilluni Naammagittaalliuuteqartarfiup sivisuallaartumik suliamik isumaginninnermut tunngasumik suliarinninnermut piffissap atugaata annikillisinnissaanik Naalakkersuisut anguniagaat piviusunngortissinnaassammat.

2010-p aallartinnerani misissueqqissaarnermik suliaq sukumiisoq annertoorlu aatsaat naammassissasoq naatsorsuutigaara, taamaattumillu ukiup nutaap aallartinnerani apeqqutitit pingaarutillit akinissaannut aatsaat periarfissaqalissalluni.

Tamatumunnga atasutut oqaatigissallugu pingaaruteqarpoq misissueqqissaarluni suliap inatsisaareersut allanngortittariaqarnerannik takutitsippat tamanna 2010-mi Inatsisartut ukiakkut ataatsimiinneranni saqqummiunneqassammat.

Inatsisartunut tunngatillugu paasissutissiissutigisinnaavara Inatsisartut 2009-mi ukiakkut ataatsimiinneranni nassuiaammik saqqummiussinissarput, tassani sivisuumik sulianik isumaginnittarnermut piffissap annikillisinnissaanut iliuuserisinnaasat allassimaffiannik saqqummiussissalluta. Taamaalillutik sivisuumik sulianik isumaginninnermik piffissap atugaanerata ajornartorsiutaaneranut qanoq aaqqiisoqarsinnaaneranik Inatsisartuni ilaasortat isummaminnik saqqummiussisinnaassapput.

36) Inatsisartut Ombudsmandiata 1998-imi ukiumoortumik nalunaarutaata kalaallisuuani quppernerit 153 tulliilu aamma qallunaatuuani quppernerit 122 tulliilu

Annertunerusunik apeqqutissaqaruit uannut saaffiginninnissannut tikilluaqquakkit."

Inuussutissarsiornermut Sulisoqarnermullu Naalakkersuisoqarfiup kissaateqarneratigut Naalakkersuisoqarfiup sinniisaa inatsisilerinermi pisortama 30. november 2009-mi ataatsimeeqatigaa, Naalakkersuisoqarfiup qulaajaaneranut ilaatillugu.

Inatsisilerinermi pisortap ataatsimiinneq taanna pillugu imaqarniliaanit makku erserput:

"(...), Inuussutissarsiornermut Suliffeqarnermullu Naalakkersuisoqarfik, Naalakkersuisoqarfiup kissaatigisaatut allaffinni 30. november 2009-mi ataatsimeeqatigaara, Ombudsmandip inassuteqataa Naalakkersuisoqarfiup qanoq iliorluni malissinnaagaa oqaloqatigalugu.

Naammagittaalliuuteqartarfimmik ilusiliinermi periarfissat allat suunerat suliniutillu suut naammagittaalliuuteqartarfimmik ilusiliinerup atuinnarnissaanut tunngassuteqarsinnaasut qulaajarneqarnissaat Naalakkersuisoqarfiup pingaartumik kissaatigaa.

Ilusiliinermi periarfissat allat pillugit apeqqut pillugu oqaatigaara isumaginninneq pillugu inatsiseqartitsineq tunngavigalugu aalajangiinerit pillugit siullertut naammagittaalliuuteqartarfik attatiinnarneqassanersoq Naalakkersuisut isummerfigisariaqaraat, tassami tamanna kissaatigineqarpat naammagittaalliortarfimmik nutaamik Naalakkersuisunut attuumassuteqannginnissaa inatsisiliorneq aqqutigalugu qulakkeerunneqartariaqartumik pisariaqartitsisoqarpoq, naammagittaalliuuteqartarfik taanna - massakkut naammagittaalliortarfik pioreersoq assigalugu - kommunit aalajangiinerinnaannik suliaqarani aammali Namminersorlutik Oqartussat isumaginninneq pillugu inatsiseqartitsineq tunngavigalugu aalajangiinerinik suliaqarsinnaassappat.

Apeqqutit aappaat, naammagittaalliuuteqartarfimmi pioreersumi sulianik suliarinninnerup pitsaanerulersinneqarnissaannik apeqqut eqqarsaatigalugu oqaatigaara aaqqissuussaanerusup ilusaa, aningaasaliisarnerup ilusilersorneqarnera aamma naammagittaalliuuteqartarfiup suleriaasia isiginiarneqartariaqartut.

Aaqqissuussinermi iluseq naammagittaalliuuteqartarfiup siunnersuisoqatigiit naammagittaalliuuteqartarfiillu/aalajangiisartullu allat assigalugit ataatsimut allattoqarfimmit sullinneqarfiusoq tulleriiaarinikkut ajornartorsiutissaqalersitsivoq.

Aningaasaliisarnermik ilusilersuineq naammagittaalliuuteqartarfiup Naalakkersuisullu aningaasaliissutinik taakkuusunik ataatsinik atuisinnaatitaaffiat aporaaffiusinnaasunik pilersitsisarpoq.

Sulianik suliarinneriaaseq, matumani allakkatigut taasisarnermik aamma/imaluunniit video atorlugu ataatsimiinnernik annertunerusumik atuineq ilanngullugu eqqarsaatigalugu, naammagittaalliuuteqartarfiup suleriaasiatigut aalajangersaavigineqartariaqarpoq.

Taamaattorli matuma isiginiarnissaa pingaartuuvoq, tassalu naammagittaalliuuteqartarfiup ilusiligaanera attatiinnarneqassappat ingerlatsineq pillugu inatsiseqartitsinikkut aallaavik tassaasoq suliat ataatsimiinnerni aalajangiivigineqartassasut. Tamatuma pisumi matumani manna

nassataraa, tassalu sulianut malinnaasinnaajumalluni ataatsimiinnerit amerlanerusariaqartut, tamatumunnga aningaasartuutit apeqqutaatinnagit.

(...)-p aamma oqaatigaa avataanit siunnersortip ataatsip arlallilluunniit Danmarkimit aallaaveqartut Naammagittaalliuuteqartarfiup allattoqarfianut ilanngunneqarnissaat Naalakkersuisoqarfiup isumaliutersuutigigaa."

Inuussutissarsiornermut Suliffeqarnermullu Naalakkersuisoqarfimmit tamatuma kingornatigut ukiup nalunaarusiuunneqartup naanerani suli tusagaqaqqinngilanga.

5.8.2 Kommunit isumaginninnermut tunngasunik aqutsinerannik Naalakkersuisut nakkutilliinerisa annertussusiat

Suliat ataasiakkaanut tunngasut arlallit Ilaqutariinnermut Pisortaqarfiup kommunit isumaginninnermut tunngasunik aqutsinerannik Naalakkersuisut nakkutilliinerat pillugu oqaaseqaateqarfigisimasai tunngavigalugit Ombudsmandi aalajangerpoq nakkutilliisussaatitaaneq nammineerluni misissuiffigilerniarlugu.

Ombudsmandip misissuineranut inerniliussaq unaavoq suliassat sorliit Naalakkersuisut Kalaallit Nunaanni isumaginnittoqarfimmik siulersuineranni nakkutilliinerannilu ilaanerat erseqqarluttoq Ombudsmandi ataatsimut isumaqartoq. Ombudsmandi naliliivoq nakkutilliinermik suliassaq ingerlatsineq pillugu inatsiseqartitsinermi immikkoortunik nakkutilliisarneq pillugu malittarisassat nalinginnaasut qanoq paasineqarnissaannik nassuiaaneq aallaavigalugu nassuiarneqartariaqartoq.

Ombudsmandip Naalakkersuisut tamatumunnga atatillugu qinnuigai inatsiseqartitsinermi atuuttumi erseqqarluttutut piusut qanoq iliorluni qulaajarneqarsinnaanersut isumaliutersuutigeqqullugu.

Ombudsmandip tulliullugu oqaatigaa Naalakkersuisut nakkutilliineranni sulianik ataasiakkaanik/inunnut ataasiakkaanut tunngasunik misissuinissamut pisussaaffeqarneq ilaasoq, aamma Ilaqutariinnermut Peqqissutsimullu Naalakkersuisoqarfiup kommuninik nakkutilliinermut atatillugu angalanerisa avataasigut, pisussaaffillu taanna misissuinerup qanoq inernilerneqarsinnaaneranik naatsorsuutiginninnermit imaluunniit naammagittaalliuutip Isumaginninnermi Naammagittaalliuuteqartarfimmut naammagittaalliuteqarsinnaanermut piffissaliussap naanerata kingornatigut tunniunneqarsimaneranit killilersorneqarsinnaanngitsoq.

Meeqqanik angerlarsimaffiup avataanut inissiisarnernik nakkutilliineq eqqarsaatigalugu matuma inassuteqaatiginissaanut pissutissaqarluni Ombudsmandi isumaqarpoq, tassalu meeqqanik angerlarsimaffiup avataanut inissiinernik nalunaarutiginninnerit tiguneqartut Naalakkersuisut nakkutilliinermik suliaqarnerminni ilannguttariaqaraat.

Isumaginninnermut tunngasunik nakkutilliineq pillugu nalunaarut nr. 6, 16. februar 2006-imeersoq eqqarsaatigalugu Ombudsmandip oqaatigaa Naalakkersuisut nakkutilliisussaatitaanerisa annertussusiat nalunaarutip taassuma killissalersunngikkaa (j.nr. 2008-905-0007).

Ilaqutariinnermut Pisortaqarfimmut 13. december 2006-imi imatut allappunga:

"Saaffiginnissutit ataasiakkaat kiisalu kommunimut tikeraarnermut atatillugu sulianik misissuineq tunngavigalugit malugaara angerlarsimaffiup avataanut inissiinerni iliuusissanut pilersaarusiortoqartarnissaanik meeqqanik inuusuttunillu ikiorsiisarneq pillugu Inatsisartut peqqussutaanni piumasaqaataasoq eqqortinneqartuaannartanngitsoq.

Aammattaaq tusagassiuutitigut eqqaaneqarpoq kommunit angerlarsimaffiup avataanut inissiinernik Naalakkersuisunut nalunaarutiginnittussaatitaanertik eqqortittarunanngikkaat.

AG-p normuani 17. oktober 2006-imi saqqummertumi qupperneq 5-imi Ilaqutariinnermut Pisortaqarfimmi pisortatut sulisoq pisortaqarfiup nakkutilliisussaatitaaneranik apeqqut pillugu imatut akissuteqartoq issuarneqarpoq: "Kommunit immikkoortuupput namminersortut, pineqaatissiinissamut periarfissaqanngilagut". (Atorfeqarfimmi nutsigaavoq)

Isumaginnittoqarfiup aqunneqarnera aaqqissuussaaneralu pillugit Inatsisartut peqqussutaanni kiisalu Namminersornerullutik Oqartussat tassunga atasumik nalunaarutaanni nr. 6-imi, 16. februar 2006-imeersumi aalajangersarneqarpoq kommunit isumaginninneq pillugu inatsiseqartitsinermi malittarisassanik malinninnerat Ilaqutariinnermut Naalakkersuisoqarfiup nakkutigissagaa.

Tamatuma kingornatigut aalajangerpunga Ilaqutariinnermut Pisortaqarfiup meeqqanik inuusuttunillu ikiorsiisarneq pillugu Inatsisartut peqqussutaanni malittarisassanik kommunit aqutsinerannik nakkutilliinera nammineerluni misissuiffiginninnermik aallartitsiviginiarlugu, pingaartumik iliuusissanut pilersaarusiat suliarineqartarneri angerlarsimaffiullu avataanut inissiinernik nalunaarutiginnittarnerit eqqarsaatigalugit, tak. Inatsisartut Ombudsmandiat pillugu Inatsisartut inatsisaanni § 6, imm. 5.

Ilaqutariinnermut Pisortaqarfik qinnuigaara kommunit meeqqanik inuusuttunillu ikiorsiisarneq pillugu Inatsisartut peqqussutaannik malinninnerat qulakkeerniarlugu suliniutinik sunik pisortaqarfiup suliniuteqarnera pillugu nassuiaateqaqqullugu.

Ilaqutariinnermut Pisortaqarfik aammattaaq qinnuigaara sumiginnaasoqarnera pisortaqarfiup erseqqissumik paasigaangagu pisortaqarfik qanoq iliuuseqartarnersoq paasissutissiissutigeqqullugu.

Ilaqutariinnermut Pisortaqarfik naggasiutitut qinnuigara pisortaqarfik 2006-imi nakkutilliinermut atatillugu qasseriarluni angalasarsimanersoq paasissutissiissutigeqqullugu, tak. Namminersornerullutik Oqartussat isumaginninnermut tunngasunik nakkutilliineq pillugu nalunaarutaat nr. 6, 16. februar 2006-imeersoq."

Ilaqutariinnermut Pisortaqarfiup akissutaa imaattoq 8. februar 2007-imi tiguara:

"Ilaqutariinnermut Pisortaqarfiup 18. december 2006-imi inunnik isumagnninnerup nakkutigineqarnera pillugu Inatsisartut Ombudsmandiata apeqquteqaataa tigusimavaa. llaqutariinnermut Pisortaqarfik tamatumunnga imatut oqaaseqaateqassaaq:

Apeqqut 1: "Ilaqutariinnermut Pisortaqarfik qinnugissavara Inatsisartut meeqqaat inuusuttullu pillugit peqqussutip kommuninit malinneqarnera qulakkeerumallugu Pisortaqarfik sunik suliniuteqarnersoq."

Kommunit inunnik isumaginninnermut inatsisinik eqqortitsinissaasa qulakkeernissaat pillugu Ilaqutariinnermut Pisortaqarfik tamanut tunngasunik suliniuteqarpoq.

Ilaqutariinnermut Pisortaqarfik kommuninut qinersiviup iluani kommunalbestyrelsinut ataasiakkaanut tamanut nakkutilliilluni angalasarpoq kommunit ataasiakkaat inunnik isumaginninnermi malittarisassat malillugit ingerlatsinersut qulakkeerumallugu. Nakkutilliineq ingerlanneqartarpoq inunnik isumaginninnerup aqunneqarnera aaqqissugaaneralu pillugit Inatsisartut peqqussutaat nr. 11, 12. november 2001-imeersoq kiisalu Namminersornerullutik Oqartussat inunnik isumaginninnermut tunngasut nakkutigineqarnerat pillugu nalunaarutaa nr. 6 16. februar 2006-imeersoq tunngavigalugit. Nakkutiginninneq ingerlanneqartarportaaq kommunit nakkutigineqarnerat pillugu peqqussut aallaavigalugu. Nakkutilliinissamut peqqussutip kinguneraa inatsiseqarfiit ataasiakkaat iluanni suliat minnerpaamik qulit misissuataarneqarnissaat suussusersioqqaarani suliat tallimat suliallu tallimat kommunip toqqarsinnaallugit.

Tamanna kissaatigineqartillugu nakkutilliilluni tikeraarnermut atatillugu nakkutilliiartortut sulianik sullissisunut inatsisit atuuttut pillugit ilinniartitsisinnaapput.

Ilaqutariinnermut Pisortaqarfik paasisaqaruni tunngavissalimmik pasinartoqartoq kommunip ataatsip isumaginnnnermut malittarisassat naammaginartumik aqunngikkai pisortaqarflk kommunimut pineqartumut saaffiginnissinnaavoq kommunip iliuusai nassuiaatigeqqullugit qinnutigalugu. Ilaqutariinnermut Pisortaqarfik isumaqarpoq kommunit amerlanerit taamatut saaffigineqareeraangamik naammaginartumik nassuiaateqartartut taamalu suliaq naammassilluni. Kommuni naammaginartumik nassuiaateqanngippat Ilaqutariinnermut Pisortaqarfik allaffiginnittarluni misissueqqissinnaavoq imaluunnit kommunimut nakkutilliiartornikkut suliaq suliaralugu.

Ilaqutariinnermut Pisortaqarfiup suliarisarpaattaaq kommunalbestyrelsimut qinersereernerit tamaasa kingusinnerpaamik ukiup ataatsip qaangiunnerani kommunalbestyrelsimut ilaasortat inunnik isumaginninnermik suliaqartut pikkorissartinneqartassasut. Pisortaqarfiup aamma kommunimi socialchefit pikkorissarnermut aggersartarpai taamaalilluni ilisimalikkat pitsaanerpaamik kommunimiinnissaat qulakkeerumallugu. Aamma inatsisit nutaat atulersinneranni Ilaqutariinnermut Pisortaqarfiup kommunit suliarinnittartui pikkorissartittarpai.

Tamatuma saniatigut siunnersuinissaq malittarisassalluunniit atuuttut nassuiarnissaat pisariaqartillugu Ilaqutariinnermut Pisortaqarfiup sulisui ullut tamaasa piareersimasarput e-mailikkut telefonikkulluunniit kommuninit atorneqarnissaminnut.

Ilaqutariinnermut Pisortaqarfik isumaqarpoq matuma siuliini taaneqartut sapinngisamik pitsaanerpaamik ikiuutaasartut qulakkeerniarlugu kommunit inunnik isumaginninnikkut inatsisinik atuuttunik malinninnissaat - tamatumani ilanngullugu meeqqat inuusuttullu ikiorserneqartarnerat pillugu Inatsisartut peqqussutaat.

Inunnik isumaginninnikkut inatsisit malinneqarnissaat qulakkeerumallugu suliniutit allat nangissutaattut taaneqarsinnaavoq kommuninik nakkutilliineq pitsaanerulersikkumallugu Ilaqutariinnermut Pisortaqarfik ilungersuuteqarsimammat. Nakkutilliineq siusinnerusukkut Pisortaqarfiup nunap immikkoortuini immikkoortortaannit isumagineqartarsimagaluartoq nakkutilliineq maannakkut pisortaqarfimmit qitiusumit isumagineqartarpoq. Taamaaliornikkut ingerlatsiuarneq pitsaassuserlu sapinngisamik annertunerpaaq qulakkeerneqartarpoq. Tamakkua saniatigut kommunit nakkutigineqarnerat pillugu suliffeqarfimmi namminermi matittarisassiaq ullutsinnut naleqqussarlugu Ilaqutariinnermut Pisortaqarfiup suliaralugu ingerlappaa, aammalu pilersaarutaavoq isumaginninnerup tungaatigut nakkutilliineq pillugu nalunaarut atuuttoq nr. 6 16. februar 2006-imeersoq nutarterneqassasoq.

Apeqqut 2: "Aamma Ilaqutariinnermut Pisortaqarfik qinnuigaara ilisimatitsissutigeqqullugu Pisortaqarfik qanoq iliortarnersoq sumiginnaanerpiaat ilisimaleraangamigit."

Sumiginnaanerpiaat nakkutilliilluni tikeraarnermi paasineqartut kommunimut pineqartumut ilisimatitsissutigineqassapput Ilaqutariinnermut Pisortaqarfiup nakkutilliilluni tikeraarnera naggaserlugu ilisimatitseqatigiinnermi.

Tamatuma saniatigut sumiginnaanerpiaat kukkussutillu tamanut tunnganerusut Ilaqutariinnermut Pisortaqarfiup nakkutilliinermut nalunaarusiaani isumaginninnermut tunngasut nakkutiginissaat pillugu Namminersornerullutik Oqartussat nalunaarutaanni nr. 6-imi 16. februar 2006-imeersumi § 5, imm. malillugu nakkutilliinerit ataasiakkaat tamaasa pillugit suliarineqartussami takuneqarsinnaassapput. Nakkutilliinermut nalunaarusiaq kommunimut pineqartumut, Kommunit Nakkutilliisoqarfiannut Inatsisartullu Ilaqutariinnermut ataatsimiititaannut nassiunneqartarpoq, tamatumalu kingornatigut taaneqartut kommunimi pissutsit pillugit ilisimatinneqarsimasutut isigineqartarput.

§ 5, imm. 2 malillugu pisariaqartutut isigineqarpat Ilaqutariinnermut Pisortaqarfiup kommunimut nassuiaatigeqqusinnaavaa inatsisit kukkusumik paasineqarsimaneri suliarinninnernilu kukkussutit nakkutilliisimanermut nalunaarusiami uparuarneqarsimasut iluarsiniarlugit qanoq iliuuseqartoqarsimanersoq.

Ilaqutariinnermut Pisortaqarfik Nakkutilliilluni angalanerit avataatigut sumiginnaanerpianik paasisaqarpat kommuni saaffigineqassaaq pissutsip pineqartup qulaajarnissaa siunertaralugu. Pissutsip qanoq ittuunera apeqqutaalluni taamatut saaffiginninnerup akissutillu kingunerisinnaavaat suliap unitsiinnagaanera, kommunip nassuiaaqqusaanera imaluunniit sumiginnaanerit ingasappallaarsimappata Ilaqutariinnermut Pisortaqarfiup nakkutilliiartorluni aggernera.

Sumiginnaanerpiaat Ilaqutariinnermut Pisortaqarflup kommunimut uparuaatigisinnaavai, Pisortaqarfilli tunngavissaqanngilaq kommuni pinngitsaalissallugu saaffiginnissummut akeqqullugu aalajangersimasumilluunniit iliuuseqaqqullugu. Kommuni iliuutsiminut nassuiaajumanngippat inatsisillu naapertorlugit naleqqussarumanngippat Ilaqutariinnermullu Pisortaqarfiup innersuussutai malikkumanngippagit Pisortaqarfik Kommunit Nakkutilliisoqarfiannut saaffiginnissinnaavoq. Tamatuma kingornatigut Nakkutilliisoqarfik ataatsimik arlalinnilluunniit inatsisit atuuttut naapertorlugit isumaginnermut malittarisassat malillugit aqutsinissamut kommuni pinngitsaaliniarlugu.

Apeqqut 3: "Naggasiullugu Ilaqutariinnermut Pisortaqarfik qinnuigaara ilisimatitsissutigeqqullugu isumaginninnermut tunngasut nakkutigineqarnerat pillugu Namminersornerullutik Oqartussat nalunaarutaat nr. 6 16. februar 2006-imeersoq malillugu 2006-imi Pisortaqarfik qasseriarluni nakkutilliiniarluni angalasimanersoq"

Ukiumi 2006-imi Ilaqutariinnermut Pisortaqarfik kommunini sisamani nakkutilliiartorsimavoq. Nuuk, Uummannaq, Nanortalik Narsaq kommunilu taamatut tulleriinnilerlugit 2006-ip ingerlanerani Ilaqutariinnermut Pisortaqarfimmi inatsisilerituunit nakkutilliisunit tikeraarneqarsimapput."

Ilaqutariinnermut Pisortaqarfimmut 14. februar 2007-imi imatut allappunga:

"Ilaqutariinnermut Pisortaqarfiup uannut allagai 7. februar 2007-imeersut tunngavigalugit Ilaqutariinnermut Pisortaqarfik matumuuna qinnuigaara ilassutaasumik nassuiaateqaqqullugu.

Ilaqutariinnermut Pisortaqarfik matumani qinnuigaara:

* nakkutilliinermut atatillugu angalanerni sisamani 2006-imi ingerlanneqarsimasuni suliat meeqqanik inuusuttunillu ikiorsiisarnermut tunngasut misissuinermi ilaatinneqarsimanersut,

* kommunini sulianik pisortaqarfiup misissuinera tunngavigalugu kommunit suliani inissiinernut tunngasuni iliuusissanut pilersaarusianik qanoq annertutigisumik suliaqartarnerannik pisortaqarfiup naliliinera pillugu nassuiaateqaqqullugu,

* angerlarsimaffiup avataanut inissiinernik nalunaarutiginninnissamik kommunit sumiginnaasarnerisa annertussusiannik pisortaqarfiup naliliinera pillugu nassuiaateqaqqullugu,

* suliat misissuinermut atatillugu angalanerni misissorneqartut kommuninit tigulaarneqartarnerannut tunuliaqutaasoq pillugu nassuiaateqaqqullugu, aamma

* nakkutilliinermut atatillugu angalanerit amerlassusiat suliallu nakkutilliinermut atatillugu angalanerni misissorneqartartut amerlassusiat naammattutut pisortaqarfiup isiginerai nalunaarfigeqqullunga.

Pisortaqarfik isumaqarpat meeqqanik angerlarsimaffiup avataanut inissiisarnernik nalunaarutiginnittarneq pillugu malittarisassat kommuninit malinneqarnerat naammanngitsoq, taava pisortaqarfik aammattaaq qinnuigaara pisortaqarfik tamatumunnga atatillugu suliniutinik aalajangersimasunik ingerlataqarnissamik pilersaaruteqarnersoq paasissutissiissutigeqqullugu."

Ilaqutariinnermut Pisortaqarfik 16. marts 2007-imi imatut akivoq:

"Inatsisartut Ombudsmandiat allakkami 14. februar 2007-imeersumi qinnuiginnippoq Ilaqutariinnermut Pisortaqarfiup allagaanut 7. februar 2007-imeersumut paasissutissanik allanik nassiusseqqullugu.

Tamatuma kingornatigut Ilaqutariinnermut Pisortaqarfik qinnuigissavara:

"- Nalunaarutigeqqullugu 2006-imi sisamariarluni nakkutilliiartorluni angalanerni sutigut meeqqat inuusuttullu pillugit suliat misissorneqartarsimanersut."

Pisortaqarfiup akissutaa: Pisortaqarfiup 2006-imi kommuninut nakkutilliiartorluni angalanerani meeqqat inuusuttullu pillugit suliat ilanngullugit misissorneqartarsimapput.

"- Kommunini sulianut piviusunut pisortaqarfiup misissuinerani nassiuaatigeqqullugu, inissiinernut suliani iliuusissatut pilersaarutinik kommunit qanoq suliaqartartiginersut pisortaqarfik nalileeqqullugu."

Pisortaqarfiup akissutaa: Nakkutilliiartornermi suliat misissorneqartut tunngavigalugit pisortaqarfik isumaqarpoq inissiinernut suliani iliuusissatut pilersaarutinik kommunit sapinngisartik malillugu suliaqartartut. Taamaattorli suliassaqarpallaarneq pissutigalugu inatsisitigut piumasaqaatit tamatigut kommunit malissinnaaneq ajorpaat. Taamaalilluni ilaatigooriarluni piffissaq eqqorlugu iliuusissatut pilersaarutinik suliaqartoqarneq ajorpoq imaluunniit iliuusissatut pilersaarusiortoqartarani.

"- Angerlarsimaffiup avataanut inissiisarnerit kommunit qanoq annertutigisumik nalunaarutiginngitsoortarneraat naliliiffigalugu pisortaqarfiup nassuiassagaa."

Pisortaqarfiup akissutaa: Pisortaqarfiup nalilerpaa kommunit pingaartumik siornatigut angerlarsimaffiup avataanut inissiinerit nalunaarutigissallugit ajornartorsiutigisarsimagaat. Taamaattorli pisortaqarfiup ajornartorsiut isiginiarsimavaa allakkatigullu kommunit paasitittarsimallugit, meeqqat inuusuttullu angerlarsimaffiup avataanut inissinneqartut tamaasa nalunaarutigissallugit inatsisitigut pisussaaffeqarmata. Tamassuma saniatigut tamanna pisortaqarfiup isiginiarsimavaa nakkutilliiartortarnermigut. Suliniutigineqartut malunnartumik sunniuteqarsimapput, kingornatigullu nalunaarutinik siornarnit amerlanerusunik pisortaqarfik tigusaqartalersimalluni. Taamaammat pisortaqarfik ullumikkut isumaqarpoq meeqqat inuusuttullu angerlarsimaffiup avataanut inissinneqartunut kommunit nalunaaruteqartalersimasut.

"- Suna tunngavigalugu suliat piviusut affarisaat nakkutilliiartorluni angalanermi misissorneqartussat kommunip toqqartarai."

Pisortaqarfiup akissutaa: Nakkutilliiartortoqarnerani pisortaqarfiup qangaaniilli politikkerisimavaa kommuni nammineerluni periarfissaqassasoq sulianik misissorneqartussanik toqqaanissamut. Pisortaqarfiup misilittagaqarfigaa kommunit nammineerlutik sulianik toqqaarusuttarnerannut pissutaasoq, suliat taakku immikkut ajornartorsiuteqarfigigamikkit. Taamaammat pisortaqarfiup nalilerpaa arlaannik misiligutitut aammalu sulianik immikkut toqqaasarneq

pitsaanerpaamik aaqqiinerusoq, taamaaliornikkut qulakkeerneqassammat suliat kommunip ajornartorsiuteqarfigisimanngisai misissorneqassanngimmata.

"- Nalunaarfigineqassasunga nakkutilliiartorluni angalanerit suliallu amerlassusaat angalanerni misissorneqartartut naammannersut, tassungalu pisortaqarfik qanoq isumaqarnersoq."

Pisortaqarfiup akissutaa: Pisortaqarfik isumaqarpoq suliassaqarfinni ataasiakkaani suliat qulit misissorneqartarnerat takussutissaasinnaasoq kommunit qanoq isillutik inunnik isumaginninnermi maleruagassat suliarisarnerannut. Suliat quliusut taakku misissorneranni pisortaqarfik isumaqalissappat sulianik allanik misissuinissaq pisariaqartinneqartoq erseqqissaasoqartariaqartorlu, taava suliat pisariaqartinneqartut pisortaqarfiup soorunami misissussavai.

Pisortaqarfik isumaqarpoq nakkutilliiartorluni angalanerit taamak akulikitsiginerat naleqquttuusoq. Pisortaqarfiup akerlilerumanngilaa akulikitsumik tikeraartarnikkut suliani piviusuni kukkussutinik amerlanernik nassaartarnissaq, kisiannili akulikinnerusumik tikeraartarnerup malitsiginavianngilaa aammalu pisortaqarfiup erseqqinnerusumik takusinnaalernavianngilaa kommunit ataasiakkaat qanoq isillutik inunnik isumaginninnikkut maleruagassanut suliarinnittarnersut. Aammattaaq pisortaqarfik isumaqarpoq kommunimut amerlanerusunik nakkutilliiartorluni angalasoqarsinnaasoq, tamanna pisariaqartutut nalilerneqarpat.

"- Meeqqat angerlarsimaffiup avataanut inissinneqartut nalunaarutigineqartarnerat pillugit maleruagassat iliuusissatullu pilersaarutit suliarineqartarnerannut kommunit naammanngitsumik malitsisimanngitsutut pisortaqarfik isumaqarsimassappat, ilanngullugu pisortaqarfik nalunaaruteqaqqussavara tassunga atatillugu suliniutinik allanik piviusunik pisortaqarfik pilersaaruteqarnersoq."

Pisortaqarfiup akissutaa: Kommunit pitsaanerusumik iliuusissatut pilersaarutinik suliaqartarnissaannut aamma nalunaaruteqartarnissaannut suliniutinik piviusunik iluaqutaasussanik ullumikkorpiaq pisortaqarfik pilersaaruteqanngilaq. Inunnik isumaginninnermut ataatsimiititaliami ilaasortat 2006-ip qiteqqunnerani pikkorissartinneqarneranni suliassaqarfiit pisortaqarfiup eqqartortittarsimavai, aammalu pisortaqarfiup nakkulliiartortarnermigut allakkat ilisimatitsinerillu aqqutigalugit kommunit ilisimatittarsimallugit inatsisit naapertorlugit pisussaaffiit pillugit. Taamaalilluni pisortaqarfik isumaqarpoq pitsaap tungaanut ineriartorneqalersimasoq, tamassumalu malitsigiumaaraa siunissami iliuusissatut pilersaarutinik amerlanerujussuarnik suliaqartoqartalerumaartoq nalunaaruteqartoqartalerlunilu. Suliassaqarfiit iluanni ineriartornerit pisortaqarfiup malinnaaffigiuarpai pisariaqassappallu akuliuffigiumaarlugit, soorlu inatsit atuuttoq naapertorlugu kommunit pisussaaffigisaannut allanut ilisimatittarlugit."

Ilaqutariinnermut Pisortaqarfimmut 26. september 2007-imi imatut allaqqippunga:

"Ilaqutariinnermut Pisortaqarfik siusinnerusukkut allakkani 13. december 2006-imeersuni kiisalu allakkani 14. februar 2007-imeersuni qinnuigaara pisortaqarfiup isumaginninnermut tunngasunik nakkutilliinera pillugu ataatsimut oqaaseqaateqaqqullugu.

Pisortaqarfik allakkani 7. februar 2007-imeersuni kiisalu allakkani 15. marts 2007-imeersuni tamatumunnga akissuteqarpoq.

Pisortaqarfiup tamatuma saniatigut naammagittaalliuutitut suliami ingerlasumi A-p panimmi inissinneqarneranut atatillugu iliuusissanut pilersaarusiortoqarsimannginneranik naammagittaalliuutaani pisortaqarfiup qanoq iliuuseqalersaarneranik apeqquteqaatiga allakkani 18. april 2007-imeersuni ilaatigut imatut akivaa:

"Ilaqutariinnermulli Pisortaqarfik kommunip isumaginninnermi malittarisassat tunngavigalugit aalajangiineri pillugu naammagittaalliortarfiunngilaq. Kukkussuteqartoqarsimappat, matumani suliani ataasiakkaani meeqqanik inuusuttunillu ikiorsiisarneq pillugu Inatsisartut peqqussutaat tunngavigalugu aalajangiinernut atatillugu ilusiliinermi aamma kukkussutigineqartut ilanngullugit eqqarsaatigalugit, isumaginnittoqarfiup aqunneqarnera aaqqissuussaaneralu pillugit Inatsisartut peqqussutaanni § 8, imm. 1 tunngavigalugu naammagittaalliorfissaq eqqortoq tassavoq Isumaginninnermi Naammagittaalliuteqartarfik.

Pissutsit nalinginnaasut atuutsillugit sulianik ataasiakkaanik suliarinninnermi kukkunerit Ilaqutariinnermut Pisortaqarfiup kommunimut pineqartumut misissuiartorluni angalanera nassatarineq ajorpaa. Inatsisartut Ombudsmandiata saaffiginnissutaata tiguneqarnera sioqqullugu Ilaqutariinnermut Pisortaqarfiup K Kommunimut misissuiartorluni 27. april 2007-imit 3. maj 2007-imut angalanissani pilersaarusiorlugulu nalunaarutigisimavaa. Ilaqutariinnermut Pisortaqarfiup suliaq pineqartoq ilanngunniarpaa, taannalu K Kommunimut oqaloqatiginnissutiginiarlugu." (Atorfeqarfimmi nutsigaavoq)

Ilaqutariinnermut Pisortaqarfimmi fuldmægtig ...-p inatsisilerinermi pisortamik Michael Mikkelsenimik kingusinnerusukkut oqarasuaatikkut oqaloqateqarnermini oqaatigaa pisortaqarfiup nakkutilliinermik suliaqarnerminut ilaatillugu suliat suliarisarai, suliat ataasiakkaat sulialluunniit ataatsimoortunut tunngasut pineqarnerat apeqqutaatinnagu, kommunip malittarisassanik malinnissimannginnera pineqarsorinaraangat, suliarlu pineqartoq pisortaqarfiup suliarinnilernissaanut pissutissaqalersitsinersoq pisortaqarfiup isummerfigisaraa, suliap Ombudsmandimit suliarineqarsinnaanera apeqqutaatinnagu.

Suliani ataasiakkaani suliamik suliarinninnermi kukkussuteqartoqarsimanera innuttaasumit pisortaqarfimmut malugeqquneqarpat pisortaqarfiup sulianik ataasiakkaanik ilumut suliarinnilertarnera nalornissutigaara. Taamaattumik pisortaqarfik qinnuigaara suliani ataasiakkaani kukkussuteqartoqarsimanera pisortaqarfiup malugigaangamiuk nakkutilliinermi oqartussaasutut periaaserisartakkani pillugu nassuiaateqaqqullugu."

Ilaqutariinnermut Pisortaqarfiup akissutaa imaattoq 17. oktober 2007-imi tiguara:

"lnatsisartut Ombudsmandiata 26. sept. 2007-imi Ilaqutariinnermut Pisortaqarfik allakkani piumasaqarfigisimavaa - nakkutilliisutut oqartussaasutut - nassuiaateqaqqullugu pisortaqarfiup suleriaasaanut Ilaqutariinnermi Pisortaqarfiup suliani aalajangersimasuni suliaqarnermi kukkussoqarsimaneranik malugisaqaraangami qanoq pisarnersoq.

lnatsisartut ileqqoreqqusaanni [peqqussutaanni] § 1-imi nr.11-mi 12. november 2001-imeersumi inunnik isumaginninnerup aqunneqarnera aaqqissuusaaneranut imatut aalajangersaasoqarnikuuvoq: "Naalakkersuisut Kalaallit Nunaanni inunnik isumaginninneq kommunillu inunnik isumaginninnermi malittarisassanik ingerlatsinerat aqussavaat ingerlanneqarnissaalu aaqqissuullugu". ["Naalakkersuisut Kalaallit Nunaanni isumaginnittoqarfiup allaffissornikkut aqun-

neqarnera siulersorlugulu aaqqissuutissavaat, isumaginninnermilu malittarisassanik kommunit ingerlatsinerat nakkutigisaralugu."]

Namminersornerullutik Oqartussat nalunaaruttaanni nr. 6, 16. november 2006 [, § 1, imm. 1-imi aamma 2-mi] inunnik isumaginninnerup nakkutigineqarnera pillugu aalajangersarneqarnikuuvoq: "llaqutariinnermi Naalakkersuisoqarfiup inunnik isumaginninnermi inatsisit maleqqu-neqartut kommuninit malinneqarnersut nakkutigissavai aamma ingerlatsinermi malitassatut malittarisassat malinneraat" kiisalu "nakkutilliinermi ingerlatsiviit paaqqinniffiillu ilaapput." [Isumaginninnermut inatsisini maleruagassat kommuunit eqquutsinneraat aammalu inatsisini ingerlatsinermut tunngassuteqartuni maleruagassat naapertorlugit ingerlanneraat Ilaqutariinnermut naalakkersuisoqarfiup nakkutigisaraa." aamma "Nakkutilliinermut pineqarput allaffissornikkut aqutsineq paaqqinniffiillu."]

Nalunaarutip taassuma § 4-ani aalajangersarneqarpoq "Suliassani aalajangersimasuni suliassatut toqqakkani nakkutilliisutut pulaarnerup nalaani misissuisoqassasoq. Isiginiarneqassaaq aalajangernerit inunnik isumaginninnermi inatsimmut naapertuuttuunersut." ["Nakkutilliisutut takusaanermi ilaatigut suliassaqarfinni aalajangersimasuni suliat ataasiakkaat misissuiffigineqassapput. Misissorneqassaaq isumaginninnermut inatsisit naapertorlugit aalajangiisoqartarsimanersoq."]

Inatsisartut Ombudsmandiat aamma llaqutariinnermut Pisortaqarfik lnatsisartut Ombudsmandiata allanneratut siusinerusukkut nakkutilliinerup annertussusaa pillugu allaqatigiinnikuupput. Ilaqutariinnermut Pisortaqarfik 18. april 2007 suliami aalajangersimasumi allakkiaani suliap suliarinissaanut itigartitsisimavoq iliuusissatut pilersaarutit amigaataanerat pissutigalugu, tassami naammagittaalliorfissaq eqqortoq tassammaat Inunnik Isumaginninnermi Naammagittaalliortarfik suliani aalajangersimasuni.

llaqutariinermut Pisortaqarfiup tamatuma kingorna telefonikkut oqaloqatigiinnikkut oqaatigaa, llaqutariinnermut Pisortaqarfiup nakkutilliisutut suliaqarnermini suliassat qaqittarlugit suliat aalajangersimasuuppata imaluunniit suliassat nalinginnaasuuppata.

Ilaqutariinnermut Pisortaqarfik isumaqanngilaq nassuiaatit taakku marluk imminnut naapertuuttuusut, tassami Ilaqutariinnermut Pisortaqarfiup nakkutilliisutut pulaarnermi suliassat misissoqqaartuaannarmagit suliassat aalajangersimasuuppata imaluunniit suliassat nalinginnaasuuppata.

Suliassat suliarineqarnerisa ingerlanneqarnerat suliassanillu suliarinninnermi malittarisassat malinneqarsimasut takuneqarsinnaavoq.

Ilanngullugu inunnik isumaginninnermi aalajangersimasuni suliaqarnermi aalajangersimasumik amerlassusilinniittuni misissugassat misissuiffigineqarput tassanilu suliamik suliaqarnermi malittarisassat malinneqarsimanerat assersuutigalugu illuatungeriinnik tusarniaaneq, iliuusissatut pilersaarutinik sananeq, naammagittaalliornermi ilitsersuineq nalinginnaasumik malinneqarsimasut takuvaa. Tassunga ilutigitillugu pineqartunut tunngatillugu inatsisit malinneqarnersut takuneqarpoq. Ilaqutariinnermut Pisortaqarfiup misissuinermigut aalajangernerit inatsimmut naapertuutinngitsut takugaangamigit, inatsimmik nutserineq imaluunnit tunniussat aalajangersimasut annertussusilernerat pineqarsimappat tamanna tamatigut uparuarneqartarpoq,

taamaalilluni kommunip sulisua suliami aalajangersimasumi aamma suliamut assingusumi suliarineqartuni piumasaqaatitai taakku assigalugit aalajangerneqarsimasuni aaqqeeqquneqartarpoq.

Nakkutilliisut taamaalilluni aamma suliassanik innuttaasunut tunngatillugu suliaqarneq ajorput, kisianni suliassani aalajangersimasuni kukkusoqartillugu uparuaasarpoq.

Nakkutilliisutut pulaareernerup kingorna nakkutilliinerup naammassinerani nalunaarusiamik sanasoqartarpoq, kommunimut pineqartumut nassiunneqartarpoq, Kukkunersiuisunut, Kommuninillu Nakkutilliisoqarfimmut qaammat ataaseq qaangiutsinnagu nakkutilliisutut pulaareernermi.

Ilaqutariinnermut Pisortaqarfik neriuppoq nassuiaat qulaani pineqartoq naammassasoq. Taamaanngippat Folketingep Ombudsmandianik ataatsimeeqateqarnissamut kajumippugut apeqqutinik arlaanik nalorninartunik qulaajaanissamut."

Naalakkersuisoqarfimmut tamatuma kingornatigut 25. juli 2008-mi imatut allappunga:

"Pisortaqarfik suliani ataasiakkaani suliarinninnermi kukkunernik malugisaqaraangami pisortaqarfiup periaasia pillugu Ilaqutariinnermut Pisortaqarfiusimasup allagai 15. oktober 2007-imeersut 17. oktober 2007-imi tiguakka.

Allakkani oqaatigineqartut tusaatissatut tiguakka.

Naalakkersuisoqarfik qinnuigaara pisortaqarfiup periaasia Naalakkersuisoqarfiup periaasiata assigineraa nassuiaqqullugu, aamma suliani ataasiakkaani suliarinninnermi kukkusoqarsimaneranik, misissuilluni tikeraarnermut atatillugu pisimanngitsuni, Naalakkersuisoqarfik innuttaasumit allanilluunniit maluginneqquneqaruni Naalakkersuisoqarfik sulianik suliarinnittarnersoq nassuiaqqullugu, tamannami pisortaqarfiup allagaani 15. oktober 2007-imeersuni akissutigineqanngimmat."

Naalakkersuisoqarfiup akissutaa una 18. december 2008-mi tiguara:

"Ulloq 25. juni 2008 allakkatigut Inatsisartut Ombudsmandiat, isumaginninnermi immikkoortortaqarfimmi nakkutilliineq pillugu llaqutariinnermut Peqqissutsimullu Naalakkersuisoqarfimmut saaffiginnissimavoq.

Ilaqutariinnermut Peqqissutsimullu Naalakkersuisoqarfimmiit nalunaarutigineqassaaq Namminersornerullutik Oqartussani allaffissornermi aaqqissuusseqqinnermi nakkutilliinermik allanngortitsisoqanngimmat.

llaqutariinnermut Peqqissutsimullu Naalakkersuisoqarfimmiit ilanngullugu ilisimatitsissutigineqassaaq nakkutilliinermut pisussaaffiit ilagimmassuk, Inatsisartut isumaginninneq pillugu nakkutilliineq pillugu peqqussutaat nr. 6, 16. februar 2006. § 1 tunngavigalugit kommunit isumaginninnermi suliassaminnik pissusissamittut ingerlanersut nakkutigissallugit. Taamaalilluni

llaqutariinnermut Peqqissutsimullu Naalakkersuisoqarfimmiit naliliinerup kinguneranik suliamik kukkusoqarsimasorinarpat suliaq qaqissinnaallugu."

Tamatuma kingornatigut imaattunik oqaaseqaateqarpunga:

"1. Naalakkersuisut isumaginninnikkut nakkutilliinerat pillugu ataatsimut

Naalakkersuisut nakkutilliinikkut suliassaat pillugit malittarisassaq isumaginnittoqarfiup aqunneqarnera aaqqissuussaaneralu pillugit Inatsisartut peqqussutaanni nr. 11-mi, 12. november 2001-imeersumi § 1-imiippoq, imaattunillu oqaasertaqarluni:

"§ 1. Naalakkersuisut Kalaallit Nunaanni isumaginnittoqarfiup allaffissornikkut aqunneqarnera siulersorlugulu aaqqissuutissavaat, isumaginninnermilu malittarisassanik kommunit ingerlatsinerat nakkutigisaralugu.

Imm. 2. Nakkutilliinerup annertussusia ingerlanneqarneralu pillugit aalajangersakkanik erseqqinnerusunik Naalakkersuisut aalajangersaassapput."

Aalajangersagaq taanna peqqussutissatut siunnersuut pillugu oqaaseqaatini imatut nassuiarneqarpoq:

"§ 1, imm. 1-imi aalajangersagaq peqqussummi atuuttumi § 1-imut assinguvoq.

Aalajangersagaq Naalakkersuisut isumaginnittoqarfimmik aqutsinissaannik aaqqissuussinissaannillu oqartussaaffiliivoq, kiisalu kommunit isumaginninnermi malittarisassanik malinninnerannik nakkutilliisinnaatitaanerannillu imaqarpoq. Isumaginninnermi malittarisassat paasineqassapput ilaatigut tassaasutut inatsisitigut najoqqutassat assigiinngitsut. Taamaalillunilu tassa periusaasartut, inatsiseqarnermi ileqquusartut pisullu qanoq issusaa isumaginninnermi malittarisassanut ilaapput. Isumaginninnermut naalakkersuisoq nakkutilliinermut akisussaasuuvoq.

Nakkutilliinerup malitsigaa Naalakkersuisut isumaginninnermut tunngasunik kommunit sulianik suliarinnittarnerisa pitsaassusaanik naliliisinnaammata. Assersuutigalugu kommunit nipangiussisussaatitaanerminnik, naammagittaalliornissamut ilitsersuisussaatitaanerminnik il.il. malinninnerannik naliliinerit pineqarput, imaluunniit kommunit missingiinerminni inatsisitigut eqqarsaatigisariaqartut tamaasa ilanngussimaneraat.

Assersuutigalugu Naalakkersuisut isumaqarpata kommuni soorlu isumaginninnermut tunngasunik isumaginninnermini sulianik suliarinnittarneq pillugu inatsisinik unioqqutitsisimasoq, pisut uparuarneqarsinnaapput kingornalu Kommunit Nakkutilliisoqarfiannut tunniunneqarsinnaallutik. Uparuaaneq taamaallaat innersuussutinik imaqarsinnaavoq, peqqussutaanngitsunik pineqaatissiissutaanngitsunillu. Nakkutilliineq aamma kommuninut killilimmik ilitsersuisussaatitaanermik malitseqarpoq. Taamaaliornikkut sulianik suliarinnittarnerup pitsaassusaa qaffatsinneqassaaq.

Imm. 2-imi piginnaatitsissummik aalajangersagaq nutaajuvoq pingaartumillu nakkutilliisut ulluunerani unnuaaneranilu paaqqinnittarfinnik nakkutilliinissaanni aalajangersaanissamut atorneqarnissaa naatsorsuutigineqarpoq. Naatsorsuutigineqarpoq nakkutilliisussat tassaassasut kommunip, ineqartut qanigisaasa peqqinnissaqarfiullu aallartitaat."

Inatsisartut peqqussutaata massakkut atuuttup taarsigaata isumaginnittoqarfiup aqunneqarnera aaqqissuussaaneralu pillugit Inatsisartut peqqussutissaattut nr. 9-tut, 30. oktober 1998-imeersutut siunnersuummi aalajangersakkap taassuma pissuteqataa oqaaseqaatinik Inatsisartut peqqussutaanni atuuttumi § 1, imm. 1 pillugu oqaaseqaatit annertunerusutigut assigisaannik ilaqartinneqarpoq.

Inatsisartut peqqussutaata 1998-imeersup Kalaallit Nunaanni isumaginninnermut tunngasut siulersorneqarnerat aaqqissuunneqarnerallu pillugit Inatsisartut peqqussutaat nr. 8, 10. oktober 1979-imeersoq § 1-imi imaattumik aalajangersagartaqartoq taarserpaa:

> *"Taamaallaat Kalaallit Nunaata Landstingiata tungaanut akisussaassuseqarluni, taamaattorli takkukkit § 5 aamma § 6, isumaginninnermut naalakkersuisut akisussaasuata Kalaallit Nunaanni inunnik isumaginninneq siulersorlugulu aaqqiissuutassaraa, aammalu kommunit isumaginninnermut tunngasunik peqqussutinik atortitsinerat nakkutigissallugu."*

Aalajangersagassatut kingullertut siunnersuut issuarneqartoq pillugu oqaaseqaatit imaattut ilanngunneqarput:

> *"Aalajangersakkap ikkussorpaa akisussaaneq landsstyremandip nammagaa inunnik isumaginninnermut tunngasunut tassalu imaappoq "ministerip akisussaaneranut paragraf". Aalajangersakkamiippoq landsstyremandi taamaallaat akisussaatitaasoq Landstingimut, aammalu landstingip peqqussutaa landstingillu inatsisaasa iluanni, inunnik isumaginninnermut tunngasuni aalajangersagaasussani, akisussaasoq siulersuinermut aamma inunnik isumaginnittoqarfiup aaqqissuussaaneranut. Tamatuma ilaatigut imaraa, landsstyremandip kaajallaasitatigut imaluunniit allatut iluseqartumik aalajangersartassagai aalajangersakkat, landstingip imminut aalajangeqqusai, ilaatigut tunngavittut najoqqutassaasut aalajangiiffigisassallugit, toqqaannartumik taasimanngikkaluit landstingip peqqussutaani imaluunniit inatsisaani, kisianni pisariaqavissut ulluinnarni allaffitsigut ingerlatsinissamik naammassinninnissamut, ilaatigut nakkutilliisuugami inunnik isumaginnittoqarfiup sulineranik. Aalajangersakkap imaraa, landsstyremandi allaffikkut atortoqartoq ingerlatsinermut, naatsorsuutigineqartumik taaguuteqartussamik Socialdirektoratimik nammineq atugassaminik, kisianni aalajangersakkap imarinngilaa landstyremandi ingerlatsivimmut pisortaassasoq (forvaltningschef), akerlianilli naatsorsuutigineqarpoq landsstyremandi killissat iluanni, nammineq pisinnaatitaaffigisamini, aalajangersartassagai maleruagassat, kisianni naammassiniarneri pissaasut aqqutigalugit kommunit aamma landsstyremandip nammineq allaffeqarfiata sulisui."*

Siunnersuut pillugu oqaaseqaatinit nalinginnaasunit aamma erserpoq taanna Inatsisartut peqqussutissaattut siunnersuummik Inatsisartut 1979-imi upernaakkut ataatsimiinneranni saqqummiunneqartumik tunngaveqartoq.

Siunnersuut taanna "inunnik isumaginninnermi qullersaatitat" pillugit malittarisassanik ataatsimoortunik imaattunik imaqarpoq:

> *"§ 4. Inunnik isumaginninnermi Qullersaatitat oqaaseqassapput apeqqutit ikiuisarnermut sulisoqarnermut inuussutissarsiutinillu ilitsersuinermut tunngasut tamaasa pillugit, landstingip isummerfigisassai imaluunniit aningaasanik akuersissutissat pillugit danskit oqartussaatitaannit aalajangiiffigisassat pillugit.*

Stk. 2. Qullersaatitat kommunimi sulinermik nakkutilliissapput sulisartoqarnermi suliassaqarfiup, inuussutissarsiutinik ilitsersuinermi suliassaqarfiup Kalaallit Nunaanni ikiuisarnermi suliassaqarfiup iluini aammalu kalaallit Danmarkimiittut suliassaqarfiit taakku iluanni Danmarkimi malittarisassanut ilaatitaanngitsut pillugit, siunnersuutinilu Qullersaatitaat iluaqutaassasutut isumaqarfigisaannik saqqummiussissallutik

§ 5. Qullersaatitat kommunimi sulinermik nakkutilliissapput sulisartoqarnermi suliassaqarfiup, inuussutissarsiutinik ilitsersuinermi suliassaqarfiup ikiuisarnermilu suliassaqarfiup iluini.

Stk. 2. Qullersaatitat ikiuussinnaapput kommunini arbejdsmarkedsudvalginut aamma ikiuisarnermi udvalgimut aammalu kommunini siulersuinermut tunngasutigut oqartussaatitanut.

§ 6. Qullersaatitat ataatsimut iluarsartuutissavaat sulisartoqarnermut ikiuisarnermullu tunngasutigut naammassiniagassat kommunimut ataasiinnaanngitsumut tunngasut.

§ 7. Qullersaatitat aningaasat akuersissutit killilikkat iluanni ataatsimut iluarsartuutissavaat Kalaallit Nunaanni pisortaqarfiit il.il. landskassemit tapiiffigineqartartut pilersinneqarnissaat.

§ 8. Qullersaatitat ilinniartitaanissaq il.il. iluarsartuutissavaat arbejdsmarkedsudvalgini ilaasortanut aammalu ikiuisarnermi udvalginut ilaasortanut aammalu sulisoqarnermut sulisartoqarnermi suliassaqarfiup ikiuisarnermillu suliassaqarfiup iluini naammassiniagassanik siulersuinermut tunngasutigut isumaginnittunut. Kommunimi udvalginut ilaasortat sulisorisallu kommunimi atorfeqartut ilinniartitaanerisa iluarsartuunneqarnera pisassaaq Kalaallit Nunaanni kommuneqarfiit kattuffiat isumaqatigiinniuteqarfigereerlugu.

§ 9. Inunnik Isumaginninnermi Qullersaatitat pisinnaatitaapput Kalaallit Nunaanni pisortatigut oqartussaatitanit nassuiaatit suulluunniit pisariaqarsorisat pissarsiarinissaannut."

§§-ini 5-imi, 6-imi 7-imilu suliassat imarisaat erseqqinnerusut suunerat peqqussutissatut siunnersuut pillugu oqaaseqaatini nassuiarneqanngilaq, oqaaseqaatinilli nalinginnaasunit erserpoq peqqussutissatut siunnersuut taanna tassaasoq Kalaallit Nunaanni Ikiuinermut Suliffissaqartitsiniarnermullu Qullersaqarfik pillugu landsrådip ileqqoreqqusaanik 19. oktober 1973-imeersumik ingerlatitseqqinneq.

Landsrådip ileqqoreqqusaani 1973-imeersumi suliassat makku allaaserineqarsimapput:

"§ 1. Kalaallit Nunaanni landsrådi kommunalbestyrelsillu il.il. pillugit inatsimmi nr. 441-mi, 22. december 1966-imeersumi § 16, stk. 2 napertertorlugu landsrådi ikiuinermut suliffissaqartitsiniarnermullu qullersaqarfimmik pilersitsissaaq, Kalaallit Nunanni ikiuinerup, inuussutissarsiornermik ilitsersuinerup suliffissaqartitsiniarnerullu ingerlanneqarneranik isumagisaqartussamik.

(...)

§ 3. Ikiuinermut suliffissaqartitsiniarnermullu qullersaqarfik apeqqutinut tamanut ikiuinermut, inuutissarsiutinut ilitsersuisarnermut tunngasuni aammalu suliassarsiuussinissamut tunngasunut landsrådip aamma/imaluunniit ministereqarfiup oqaaseqarfigisariaqagaasut isumaqarfigisariaqartunut tunngasunut.

Stk. 2. Qullersaqarfik pisinnaatitaavoq apeqqutit suulluunniit Kalaallit Nunaanni suliffissaqartitsiniarnermut ikiuinermullu tunngassuteqartut tamaasa oqaluuserissallugit.

Stk. 3. Qullersaqarfik pisussaatitaavoq Kalaallit Nunaanni ikiuinerup, inuussutissarsiornermut ilitsersuussinermut suliffissaqartitsiniarnermullu tunngasumik ingerlaaseq malittarissallugu aammalu qanoq iliuusissatut qullersaqarfimmi naleqqussorinartunik siunnersuuteqartarnissamut.

§ 4. Kalaallit Nunaanni ikiuinermut tunngasumik suliffeqarfiit il.il. naalagaaffimmit aamma/imaluunniit landskassemit tapiissuteqarfigineqartut aningaasanik akuersissutaasimasut naapertorlugit pilersinneqartarnissaat qullersaqarfimmit atsikkutigiissaarneqassaaq.

§ 5. Ikiuinerup, inuussutissarsiutinut ilitsersuisarnerup suliffissaqartitsiniarnerullu tungaatigut kommuneqarfinni pisortaasut ingerlatsinerannut qullersaqarfik ilitsersuuteqartuartussaavoq suliffeqarfiillu § 4-mi taaneqartut (aningaasatigut) ingerlatsinerat atsikkutigiisaariffigissallugu.

§ 6. Aningaasat akuersissutaasut naapertorlugit inuit suleqataasut ikiuinermi, inuussutissarsiutinik ilitsersuussisarnermi suliffissaqartitsiniarnermilu suliassanik ingerlatitsinissaminnut ilinniarteqqinneqartarnissaat qullersaqarfiup aaqqissuuttartussaavaa.

§ 7. Pisortatigut aalajangiiffigineqartussat qullersaqarfiup aalajangertartussaavai aammalu inatsisit ileqqoreqqusaliallu atortuusut naapertorlugit maalaaruteqarfigineqartartussaalluni."

Ikiuinermut Suliffissaqartitsiniarnermullu Qullersaqarfiup suliassai ataasiakkaat ileqqoreqqusassatut siunnersuut pillugu oqaaseqaatini allannguutip suliffissaqartitsiniarnermut immikkut siunnersuisoqatigiit atorunnaarsinneqarnerisa kingornatigut malittarisassanut naleqqussaanermik pingaarnertut siunertaqartutut ileqqoreqqusallu Kalaallit Nunaanni ikiuinermut suliffissaqartitsiniarnermullu qullersaqarfimmik pilersitsineq pillugu landsrådip ileqqoreqqusaanik 21. december 1967-imeersumik ingerlatseqqittutut oqaatiginnittuni erseqqinnerusumik allaaserineqarsimanngillat.

Landsrådip ileqqoreqqusaa 1967-imeersoq aalajangersakkanik imaattunik imaqarpoq:

"§ 1. Kalaallit Nunaanni sulisoqarniarnermut inunnillu ikiuiniarnermut tunngasutigut qullersatut pisortassatut Kalaallit Nunaannut ministerip pilersissavaa sulineq inunnillu ikiuiniarneq pillugu direktøreqarfik.

(...)

§ 3. Sulinermut ikiuiniarnermullu direktioni apeqqutit sulisussaqarniarnermut tunngasut ministeriamit oqaaseqarfigineqartussaasut tamaasa pillugit oqaaseqartassaaq.

Imm. 2. Direktøreqarfik pisinnaatitaavoq apeqqutit Kalaallillu Nunaanni sulisussaqarniarnermut inunnillu ikiuiniarnermut tunngasut tamaasa suliarissallugit tamakkualu pillugit Kalaallit Nunaannut ministereqarfimmut landshøvdingilu aqqutigalugit Kalaallit Nunaata landsrådianut kajumissaaruteqartassalluni.

Imm. 3. Direktøreqarfik pisussaavoq Kalaallit Nunaanni sulisussaqarniarnermut inunnillu ikiuiniarnermut tunngasut tamaasa maleruarlugillu qanoq iliuusissat naleqqussorisani pillugit siunnersuuteqarnissamut.

§ 4. Ikiuiniarnermi suliffeqarfiit naalagaaffimmit aamma/imaluunniit landskassemit tapiissuteqarfigineqartut il.il. pilersiortornerat direktøreqarfimmit atsikkutigiissarneqassaaq.

§ 5. Pissutsit sulisoqarniarnermut ikiuiniarnermullu tunngasut kommunini pisortaasunit ingerlassaaneranni direktøreqarfik ilitsersuussisuussaaq, suliffeqarfiillu § 4-mi taaneqartut ingerlanneqarannik atsikkutigiissaarissalluni.

§ 6. Suliassat ikiuiniarnermut, ikiuiniarnerup perorsaataanissaanut sulisussaqarniarnermullu tunngasut ingerlanniarneranni sulisussaqarnermut ilinniartitaanissaat direktøreqarfimmit aaqqissuunneqassaaq.

§ 7. Direktøreqarfik suliarinneqqiffissatut sulisussaavoq inatsisit maleruaqqusallu atuuttut naapertorlugit."

Qullersaqarfiup suliassai "Suliffissaqarniarnermi Ikiuiniarnermilu Direktørimit nalunaarut"-mik taaneqartumi, 1967-imi augustimi ullulerneqarsimasumi, landsrådillu 1967-imi oqaluuserisaannut ilanngussani ilanngussatut 77-itut naqinneqarsimasumi imatut allaaserineqarsimapput:

"Suliassaqartitsiniarnermi ikiuisarnermilu direktioni direktoratip ministereqarfimmut, landshøvdingimut landsrådimullu attaveqarfissaatut allaffeqarfiussaaq direktoratip suliassanut piareersarfittut ileqqoreqqusassanullu siunnersuusiorluni aammalu ileqqoreqqusat ataasiakkaat atortinneqarnissaannut najoqqutarisassanik kiisalu suliffiup aningaasanik atugassanik siumut missingiusiorluni siunnersuusiornermini suliffigisartagassaa.

(...)

Suliassat pingaarnerusut:

1. Nakkutilliineq kommuninillu ilitsersuineq (ilitsersuinermi sulineq)

Malunnarpoq massakkut kommuninut (kommunalbestyrelsinut, udvalginut kæmnerillu allaffiinut) ilitsersuinissaq ajoqersuinissarlu pisariaqareeqisut.

Kommunit ikiuisarnermut isumaginninnissamik sapinngisaq tamakkerlugu namminersorlutik tigummisaqalernissaannik kissaatigisaq tunngavigalugu Kalaallit Nunaanni tamarmi ikiuisarnerup eqiterfittut ingerlanneqarfiani pisortaasut angalallutik allakkatigullu annertoorujussuarmik ilitsersuinissaat taamaattunillu allanik sulinissaat pisariaqarpoq. Suliassat nutaat pilersinneqassamaartut kommunini sulisussanit aammalu allaffeqarfissamit nutaamik angisuumillu piumasaqartussaapput, tamatumanimi qullersaqarfimmi ingerlatsisunut sapinngisamik ajunnginnerpaamik ikiuunniartussaapput.

Ilitsersuinissami pingaartumik ikiuiffissat assigiinngitsut aaqqissuussivigisaanni, aningaasatigut ikiuisarnerup ingerlanneqarnissaanik ilitsersuinikkut aammalu perorsaavittut inissitsivissat ingerlanneqarnissaasigut ikiorsiinissat pineqarput. Kommunini soorlu utoqqarnik isumaginninnermut, meeqqanut inuusuttunullu isumaginninnermut, nutsertut pillugit apeqqutinut, ikiuisarnermi sulisunut (socialmedhjælpere), husmoderafløserinut suliffissarsiortarfissamullu tunngasut oqaloqatigiissutiginisaat pisarialerujussuusoq misiginarpoq.

(...)"

Aammattaaq nassuiaammit tassannga erserpoq taanna Kalaallit Nunaanni isumaginninnikkut aqutsisoqarfiup piorsarneqarnissaanik siunnersuummik landsrådip 1966-imi nalinginnaasumik ataatsimiinnerani oqaluuserineqarsimasumik tunngaveqartoq.

Landsrådip 1966-imi oqaluuserisaani imm. 36-mit, Kalaallit Nunaanni isumaginninnikkut aqutsisoqarfimmik nutaamik pilersitsinissaq pillugu siunnersuummit, erserpoq Kalaallit Nunaannut Ministereqarfiup, landsrådimi oqaaseqaat tunngavigalugu, Kalaallit Nunaanni isumaginninnikkut aaqqissuussinerup ataatsimut allanngortiterneqarnissaa pillugu suleqatigiissitaliaq 1964-imi pilersissimagaa.

Suleqatigiissitaliap siunnersuutaanit, landsrådip 1966-imi oqaluuserisaanut ilanngussatut 56-itut naqinneqarsimasumit ilaatigut makku erserput:

"I. Aallaqqaasiut.

Ikiuisarnerup ingerlanneqarnera manna tikillugu kalaallit kommuniinut isumagisassaatinneqarsimavoq taakkualu pisortaqarfiit tungaanninngaanniit annikitsuinnarmik taperserneqarsimapput maleruagassiat allaganngorlugit suliat ingerlaannartumillu siunnersuisoqarneq eqqarsaatigigaanni.

(...)

Uparuarneqarsinnaalereerpormi maannakkut ajornartorsiuteqarfiulereersimasoq, soorlumi tamanna takuneqarsinnaasoq imigassap atornerlunneqarnerulerneratigut, inuusuttut eqqasuutissaqartitsinerisigut, sulisussat suliassaminnik nakkutilliilluannginnerisigut meeqqallu paarineqarnissaasa eqqarsaatissarujussuanngorsimaneratigut.

Ilimanarluinnarpoq eqqasuutissat tamakkua ukiuni aggersuni inuiaqatigiit ineriartornerat peqatigalugu suli annerulerumaartut, pingaartumimmi aamma inuit eqitertitaanerisa kingunerisaanik. Tassa aamma ilimagisariaqassaaq ikiuisarnerup tungaatigut piaarnerpaamik

aaqqissuunneqanngippat kingunipilui inuussutissarsiornermut, ilinniartitaanermut peqqinnissarlu siunertaralugu sunniuteqartussaajumaartut.

Danskit aaqqissuussinerat qimerlooraanni pingaartumik kalaallini aaqqissuussinermut qanoq assilisassaqqitsiginersoq takuniarlugu erseqqilluinnarpoq Danmarkimi inuit ataasiakkaat ajornartorsiutissaallu - napparsimaneq, suliffissaarunneq, iloqiaaneq, utoqqalineq il.il. - eqqarsaatigineqarnerusarsimasut taamaattumillu danskini aaqqissuussineq aningaasarsiornikkut allatigut ineriartornermut naleqquttutut isigineqarsinnaanngitsoq.

(...)

IV. Pisortaqarnerup aaqqissuussaanera.

A. Eqiterfiusumik pisortaqarfik pillugu eqqarsaatit.

Arbejdsgruppip pingaartitaasa ilaattut taaneqareerpoq sulisussat ilinniartitaanerisa ilutigisaanik Kalaallit Nunaanni eqiterfiusumik pisortaqarfiliortoqarnissaa. Suliassaasa pingaarnersaat tassaassaaq ikiuisarnerup ukiuni aggersuni piorsarniaagaanerani siulersuisuussalluni. Aamma ikiuisarnerup socialministeriamut isumagisassanngortitaanissaa isumaqatigiissutigineqassagaluarpat eqiterfiusumik pisortaqarfeqareernera iluatinnaatilerujussuussaavoq.

(...)

Ikiuisarnerup Kalaallit Nunaanni eqiterfiusumik pisortaqarfeqarnissaa pillugu erseqqinnerusumik eqqarsaatigisamini arbejdsgruppip kissaatigaa suliassat annertunerusut tassunga atatinneqarnissaat:

1. Siunnersuisarnerit (kommunit tungaasigut).

2. Atassuteqartitsinerit (nunaqarfiit suliffeqarfiillu akornanni).

3. Suliassanngortitseqqinnerit.

4. Naatsorsuusiornerit - aningaasartuutigiumaakkanillu eqqoriaanerit.

5. Ilinniartitsinernik pilersaarusiorneq.

6. Suliffeqarfinnik pilersaarusiorneq.

7. Inuiaqatigiinnik piorsaaniarnermi pilersaarutinut allanut naleqquttunngorsaaneq.

(...)"

Qulaani allaaserineqartunit erserpoq Kalaallit Nunaanni isumaginnittoqarfik eqqarsaatigalugu Naalakkersuisut suliassaat malittarisassanik pisoqaanerusunik Nammi-

nersornerullutik Oqartussat sioqqullugit atuuttunik tunngaveqartut, suliassanillu taakkuninnga ingerlatsinermi qitiusumik ilaasut tassaasut naalakkersuisoqarfiit suliassaat, tassaasut inatsisit qanoq paasineqarnissaannik nassuiaaneq malittarisassanillu piareersaanermik suliaqarneq aamma inatsiseqartitsinikkut suliatigullu nakkutilliinermik ingerlataqarneq.

Landsrådip ileqqoreqqusaani 1973-imeersumi aamma 1967-imeersumi nakkutilliineq pillugu aalajangersagaaqqaartut matumunnga atatillugu isigineqartariaqarput, tassalu oqartussaasumi qallunaat qitiusumik aqutsisoqarfiata avataaniittumi oqartussaasup Kalaallit Nunaannut Ministereqarfik landsrådilu sinnerlugit nakkutilliisutut suliassaasa pineqarnerat, tamatumanilu inatsisitigut immikkut tunngavissaqarnissaq piumasaqaataasariaqarpoq.

Taamaattumik landsrådip ileqqoreqqussaata 1973-imeersup ingerlateqqinneqarnera pineqartoq landsrådip ileqqoreqqusaani 1979-imeersumi oqaatigineqarmat tamanna taakku qanoq paasineqarnissaannik nassuiaaniarnermi ajornartorsiutissaqalersitsivoq.

Taamaalilluni nakkutilliinermik suliaqarneq Inatsisartut peqqussutaatigut 1979-imeersukkut avataani oqartussaasumit Namminersornerullutik Oqartussani qitiusumik aqutsisoqarfimmut nuunneqarpoq, taannalu akisussaaffigalugit suliassaqarfimmi iluini inatsisikkut aalajangersagaanngitsumik tunngaveqarluni nakkutilliinissamut pisussaaffeqarpoq.

Qitiusumik aqutsisoqarfiup inatsisikkut aalajangersagaanngitsumik tunngaveqarluni nakkutilliinera, immikkoortortaqarfinnik nakkutilliinertut taaneqartoq, pillugu oqaatigaara:

Naalakkersuisunut ilaasortap akisussaasuunera, matumani Inatsisartunut akisussaasuunera ilanngullugu eqqarsaatigalugu, tunngavigalugu naatsorsuutigineqarpoq naalakkersuisoqarfiit qitiusumillu aqutsisoqarfimmi aqutsisoqarfiit inatsiseqartitsinikkut atuuttut pillugit ataatsimut, pisunilu pineqartuni akisussaaffigalugit suliassaqarfimmik iluini, qilersuisuunngitsumillu oqaaseqaateqarsinnaasut. Oqaaseqaatini taamaattuni oqartussaasoq suliami (nutaamik) aalajangiissasoq inassuteqaammik ilaqartinneqarsinnaapput. Pisinnaatitaaneq taanna inatsisilerineq pillugu atuakkiani oqartussaasutut qulliunerusutut nakkutilliinermik imaluunniit immikkoortortaqarfinnik nakkutilliinermik taaneqartarpoq.

Nakkutilliisussaatitaaneq taanna killissalersorneqassappat tamatumani inatsisitigut erseqqissumik tunngavissaqarnissaq piumasaqaataavoq, tamanna pillugu qupperneq 308 takuuk.

Nakkutilliinermik inatsisitigut aalajangersaaviginninneq Inatsisartut peqqussutaanni atuuttumi § 1, imm. 2-mi matuminnga siunertaqarpoq, tassalu Naalakkersuisut nakkutilliinerup annertussusia ingerlanneqarneralu pillugit aalajangersakkanik erseqqinnerusunik aalajangersaassasut.

Aalajangersagaq taanna piareersarlugu suliani oqaatsip "annertussusia" imatut paasineqassanersoq takuneqarsinnaanngilaq, tassalu suut misissorneqassasut Naalakker-

suisut namminneq aalajangissaneraat, imaluunniit Naalakkersuisut nakkutilliinerup ingerlanneqarnera pillugu malittarisassanik aalajangersaanissaat pineqarnersoq.

Oqaatigineqartutut Ilaqutariinnermut Naalakkersuisup inatsisitigut aalajangersagaanngitsumik tunngaveqarluni nakkutilliisussaatitaanerata "ministeritut" akissussaaffigisaanut ilaatinneqarnera isiginiarlugu matuma kingorna naatsorsuutigisariaqarpara Naalakkersuisut pissutsinik nakkutilliinermut atatillugu angalanerni pineqartunut ilaatinneqartut annertussusiat kisiat pillugu aalajangersaanissaat Inatsisartut inatsimminni § 1, imm. 2-kkut siunertarisimagaat.

Naalakkersuisut isumaginninnermut tunngasunik nakkutilliineq pillugu nalunaarutikkut nr. 6-ikkut, 16. februar 2006-imeersukkut Ilaqutariinnermut Naalakkersuisoqarfiup kommunit isumaginninnermut tunngasunik aqutsinerannik nakkutilliinissaa pillugu ataatsimut malittarisassaq aamma nakkutilliinermut atatillugu angalanerit pillugit immikkut malittarisassat aalajangersarsimavaat. Nalunaarummi § 1, imm. 1-imi ataatsimut malittarisassap nakkutilliinerup nakkutilliinermut atatillugu angalanerni ingerlanneqartup annertussusia aalajangersanngilaa.

Taamaattumik uanga paasinninnera unaasariaqarpoq pissutsit suut nakkutilliinermi pineqartunut ilaatinneqarnerisa killissalersorneqarnissaat nalunaarutip qanoq paasineqarnissaanik nassuiaanermi ilanngunneqarsinnaanngitsoq.

Aammattaaq manna tunngaviutittariaqarpara, tassalu Danmarkimi malittarisassat - naak taakku isumaginnnnermi sullissinissamik neqeroorutit piareersarneqarneranni aalajangiisuusimanngikkaluartut - isumaginnittoqarfiup aaqqissuussaaneranik piareersaanermi isumassarsiorfiusimasut.

Tamatumani oqaatigaara socialministereqarfik isumaginninnermik iluarsaaqqinneq pillugu ataatsimiititaliarsuarmik 11. september 1964-imi pilersitsisimasoq, taannalu Danmarkimi isumaginnittoqarfik pillugu ataatsimut iluarsaassinissaq pillugu isumaliutissiissummik (nr. 543-mik) 1969-imi oktoberip qaammataani saqqummiussisimasoq, matumani kommunit isumaginninnermik ingerlatsivinnik oqartussaasumit qulliunerusumit nakkutigineqarnerat socialministerimit imaluunniit isumaginnittoqarfimmik immikkut aqutsisoqarfimmit ingerlanneqartussaq ilanngullugu eqqarsaatigalugu.

Naalagaaffiup Danmarkimi kommunit isumaginninnermik ingerlatsiviinik immikkoortoqartarfittut nakkutilliinera paasinninnerup qanoq nassuiarneqarnissaanik nalornisoortitsisimavoq, tak. Folketingip Ombudsmandiata 1980-imi ukiumoortumik nalunaarutaani quppernerit 677 tulliilu, pingaartumillu quppernerit 684 tulliilu, Folketingillu Ombudsmandiata Socialministereqarfimmut oqaaseqaataa issuarneqarpoq:

> *"1) Isumaginninnermik aqutsineq pillugu inatsimmi §§-it 20 aamma 22 aalajangersakkanik imaqarput, taakkunanilu tulleriinneri malillugit aalajangersarneqarluni "socialstyrelsip .... socialministerip aalajangersaasimanera naapertorlugu, isumaginninnermut tunngasunik qitiusumik aqutsineq isumagisaraa" (§ 20) aamma "kommunit isumaginnittoqarfii socialministerip oqartussaasutut qulliunerusutut nakkutigisarai ..." aamma "amtskommunillu isumaginnittoqarfii nakkutigisaralugit" (§ 22).*

Inatsisip oqaasertaani imaluunniit inatsit piareersarlugu suliani "qitiusumik aqutsineq", "oqartussaasutut qulliunnerusutut nakkutigisarai" aamma "nakkutigisarai" qanorpiaq isumaqartillugit atorneqarnersut erseqqinnersumik takuneqarsinnaanngilaq.

Uanga isumaqarpunga aalajangersakkat oqartussaasup nakkutilliinissaanut tunngavissaliisut/nakkutilliinissaanik peqqusissutaasut naammaginanngitsuusut, nakkutilliinerup ingerlanneqarnera, misissuinermi iliuutsit eqqarsaatigalugit piginnaatitsissutit aamma misissuisimanerit tunngavigalugit aalajangiinerit eqqarsaatigalugit piginnaatitsissutit pillugit aalajangersakkatigut itisilerneqanngikkunik.

2) Bistandslovemi (ikiorsiisarneq pillugu inatsimmi) § 13-ikkut aalajangersarneqarpoq "(socialstyrelsip) isumaginninnikkut ikiorsiissutit pillugit qitiusumik suliassat isumagissavai, tamanna inatsimmi matumani aalajangersarneqarsimappat, imaluunniit socialministerip piginnaatitsineratigut". § 14, imm. 1-ikkut aalajangersarneqarpoq socialministeri "tassaavoq isumaginninnikkut ikiorsiissutit eqqarsaatigalugit aqutsinermi oqartussaasutut qullerpaaq, sulianillu inatsit manna aamma sulisunik ilinniartitsisarneq pillugu inatsit tunngavigalugit suliarinnittarneq pillugu malittarisassanik nalinginnaasunik aalajangersaasussaq" (tassanilu pissaanermik (nukinnik) atuineq pillugu aalajangersagaq inatsisikkut nr. 258-ikkut, 8. juni 1978-imeersukkut aamma ilanngunneqarsimavoq). Inatsisissatut siunnersuut pillugu oqaaseqaatini aalajangersagaq taanna pillugu oqaatigineqarpoq (tak. Folketingstidende 173/74, 2. samling, tillæg A, sp. 689) "najukkani ataasiakkaani oqartussaasut sulianik suliarinninnerinik - imaanngitsoq aalajangiinerinik - suliap erseqqinnerusumik misissuiffigineqarnerani ilanngussinissaq matumuuna ... socialministerimut ajornarunnaarsinneqarpoq. Aammattaaq socialministerip inatsisip atortinneqarneranut atatillugu aqutsinikkut maleruaqqusanik aalajangersaasarnissaa aalajangersakkakkut tassuna tunngavissalerneqarpoq".

§ 14, imm. 1-imi "aqutsinermi oqartussaasutut qullerpaaq"-mik oqarnermi sunarpiaq pineqarnersoq inatsisip oqaasertaani inatsisissatulluunniit siunnersuut pillugu oqaaseqaatini erseqqinnerusumik takuneqarsinnaanngilaq, taamatuttaarlu socialministerip "sulianik suliarinnittarneq pillugu malittarisassanik nalinginnaasunik" aalajangersaasussaanermut piginnaatinneqarnerani sunarpiaq pineqartoq ersarivinngilaq, naak matuma ilimaginissaa qaninnerpaagaluartoq, tassalu ingerlatsinermi sulianik suliarinnittarneq pillugu malittarisassat matumani eqqarsaatigineqartut. Uangali tamatumunnga atatillugu manna malugeqquara, tassalu § 14-imi (imm. 1-imi) aalajangersagaq pissaanermik (nukinnik) atuineq pillugu tigussaasutigut malittarisassanik aalajangersaanermut inatsiseqartitsinikkut tunngavigisatut atorneqartarsimasoq (allanngortitsineq sioqqullugu § 14, imm. 2). § 14, imm. 1-ip - sulianik suliarinnittarneq pillugu malittarisassat saniatigut - aamma "isumaginninnerup ingerlanneqarnera" pillugu malittarisassanik qilersuisuusunik aalajangersaanissamut inatsisitigut tunngavissaliisuunera ilaatigut apeqqutaagunarpoq qulaajarneqarsimanngitsoq. Misissuinermik suliaqarneq inatsisissatut siunnersuut pillugu oqaaseqaatini taaneqartoq sunik nassataqarnersoq erseqqinnerusumik oqaatigineqarsimanngilaq.

§ 14-imi aalajangersakkap saniatigut naluneqanngitsutut ikiuisarneq pillugu inatsimmi (bistandsloven) malittarisassanik ataasiakkaarpassuarnik aalajangersakkanik il.il aalajangersaanissamik socialministerimut piginnaatitsissutaasunik peqarpoq. Immikkut piginnaatitsissuterpassuit taakku assigiinngitsunik allanngorartunillu imaqarput, "malittarisassanik"

aalajangersaanissamit "tunaartarisassanik" aalajangersaanissamik piginnaatitsissutinut, kiisalu "tunaartarisassatut malittarisassanik" aalajangersaanissamut piginnaatitsissutinut. "Tunaartarisassatut malittarisassat"-nik oqarnermi (malittarisassat qilersuisuusut paarlattuannik) tunaartarisassaliornerinnavik pineqarnersoq imaluunniit pingaarnertut malittarisassat qilersuisuusut (aatsaallu pineqartoq pillugu tunngavilersuinikkut saneqqunneqarsinnaasut) pineqarnersut erseqqarlussinnaavoq. Isumaqarpungalu akuttunngitsumik manna erseqqarluttartoq, tassalu "tunaartarisassat" pineqarnersut ("tunaartarisassatut malittarisassat" pineqarnersut imaluunniit malittarisassat qilersuisuusut ataatsimuunerusoq tunngasunik imallit pineqarnersut).

Socialministerip § 14, imm. 1-imi aalajangersagaq - immaqalu inatsisitigut erseqqilluinnartumik allatigut tunngavissaqanngikkaluarluni - tunngavigalugu assersuutigalugu kaajallaasiatut ilusiliilluni inatsisip (ilaatigut ikiuisarneq pillugu inatsimmi (bistandsloven) tigussaasut pillugit malittarisassat) qanoq paasineqarnissaannik isumaginnninnermi oqartussanut allanut (qilersuisuunngitsumik) inatsisip aalajangersimasaasa iluanni missiliuussinikkut naliliinermi suut naleqquttutut isigineqarsinnaasut pillugit ilitsersuinissamut siunnersuinissamullu piginnaatitaanera erseqqarissorinaraluartoq uanga isumaqarpunga makku erseqqissumik isummerfigineqarnissaat amigaataasoq:

a) socialministeri apeqqutit ingerlatsinermi suliat ingerlanneqarnerannut tunngasuunngitsuni malittarisassanik aalajangersaanissaminut inatsisitigut qanoq annertutigisumik tunngavissaqarnersoq,

b) socialministeri sulianik ataasiakkaanik imaluunniit pissutsinik ataatsimut tunngasunik misissuinermik (ingerlatsinermi sulianik ingerlataqarnermut tigussaasunulluunniit tunngasuusinnaasunik) aallartitsisinnaanersoq/aallartitsissanersoq, tamatumunngalu atatillugu paasissutissanik pissarsiniaqqusisinnaanersoq/saqqummiusseqqusisinnaanersoq, socialministerilu misissuinerit taamaattut tunngavigalugit qanoq annertutigisumik aalajangiisinnaanersoq/aalajangiissanersoq oqartussaasumut pineqartumut qilersuisuusumik, tamatumani isumaginninnermik aqutsineq pillugu inatsimmi § 22 pillugu qulaani oqaaseqaatinnut sanilliussilluni.

(...)

Isummama qulaani taaneqartut annertuginarsinnaasutut isigineqarsinnaanerat eqqumaffigaara. Uangali paasinninnera unaavoq isumaginninneq pillugu inatsiseqartitsinikkut tunngavigisani annertunerusumik erseqqarissuseqarlersitsineq tunngaviusutigut annertuumik naleqartoq. Uangalu paasinninnera unaavoq tunngaviusutigut nalilik taanna pitsaaqutinik annertuunik ilaqartoq: Sammivimmi qulaani eqqartukkanni allannguutit innuttaasut inatsiseqartitsinikkut innarlitsaalineqarnerisa pitsanngoriaataannut tunngavissamik nassataqarput. Eqqortuusorinarpoq naalagaaffimmi kommuninilu oqartussaasut suleqatigiinnermut tunngavigisaanni erseqqarissuutitsisoqarnissaa, qitiusumillu oqartussaasunut, matumani pingaartumik socialministeri ilanngullugu eqqarsaatigalugu, piginnaatitsissutit, pisussaaffiit akisussaaffiillu annertussusiisa qularutigineqanngilluinnarnissaat." (Atorfeqarfimmi nutsigaavoq)

Uanga paasinninnera unaavoq isummat taakku pissuseqataat Naalakkersuisut isumaginnittoqarfiup aqunneqarnera aaqqissuussaaneralu pillugit Inatsisartut peqqussutaat tunngavigalugu suliassaasa allaaserineqarneranni atortussaatinniarneqarsinnaasoq.

Folketingip Ombudsmandiata Danmarkimi socialministereqarfik eqqarsaatigalugu Danmarkimi isumaginninnermik aqutsineq pillugu inatsit pillugu pissutitut qulaani oqaatigisimasaasa, tak. Folketingip Ombudsmandiata 1980-imi ukiumoortumik nalunaarutaanit qulaani issuarneqartoq, assingi pissutigalugit manna iluarinanngitsutut isigisariaqarpara, tassalu isumaginnittoqarfiup aqunneqarnera aaqqissuussaaneralu pillugit Inatsisartut inatsisaanni § 1-imi Naalakkersuisut isumaginninnermut tunngasuni siulersuinikkut nakkutilliinikkullu suliassaasa erseqqinnerusumik nassuiarneqarsimannginnerat.

Taamaattumik Naalakkersuisut qinnuigaakka inatsiseqartitsinermi atuuttumi erseqqarluttut Folketingip Ombudsmandiata 1980-imi ukiumoortumik nalunaarutaani isummat issuarneqartut ilanngullugit isiginiarlugit qanoq iliorluni qulaajarneqarsinnaanersut isumaliutersuutigeqqullugu.

Oqaaseqaatinni tulliuttuni, allatut isummanik qularnaatsunik peqannginnera pissutigalugu, manna aallaaviginiarpara, tassalu inatsisitigut tunngaveqarluni nakkutilliineq immikkoortortaqarfinnik nakkutilliinerup Naalakkersuisut inatsisitigut aalajangersagaangitsunik tunngaveqartumik pisussaaffigisaasa assinginik imaqartoq pineqartoq, tamatumalu saniatigut Naalakkersuisut suliatigut nakkutilliinissaminnut annertunerusumik pisussaaffeqartut.

Taamaattumik uanga paasinninnera unaavoq nakkutilliisussaatitaaneq taanna inatsiseqartitsinikkut atuuttut pillugit oqaaseqaateqarnerinnarmit annertunerusoq, tamannalu ajornartorsiutip matuma allaaserineqarneratigut ersersinniarneqarsinnaavoq:

Kommunini tikeraarninni kommunit isumaginninneq pillugu malittarisassanik sulisussaaleqineq imaluunniit amigartunik aningaasaliissuteqartoqarsimanera pissutigalugu eqqortitsisinnaanngitsut ilaanneeriarlunga tunngavilersuiffigineqartarpunga.

Uanga paasinninnera unaavoq ajornartorsiutinik taamaattunik kommunit namminneq aaqqissinnaanngisamittut isigisaannik isummerfiginninneq Naalakkersuisut nakkutilliisussaatitaaneranni pineqartunut ilaatinneqartoq.

Ataatsimut ajornartorsiutinik taamaattunik saqqummiussiffigineqaruma tamatuma Naalakkersuisunut ilisimatitsissutigisarnissaa isumaliutersuutiginiarpara.

Immikkoortortaqarfinnik nakkutilliineq annertunerusutigut annikillisaavigineqassappat oqaatigineqartutut inatsisitigut erseqqissumik tunngavissaqarnissaq piumasaqaataammat isumaqarpunga isumaginnittoqarfiup aqunneqarnera aaqqissuussaaneralu pillugit Inatsisartut peqqussutaanni imaluunniit isumaginninnermut tunngasunik nakkutilliineq pillugu nalunaarummi matuma ilimaginissaanut tunngavissamik peqan-

ngitsoq, tassalu Naalakkersuisut nakkutilliinerat immikkoortortaqarfinnik inatsisitigut aalajangersagaanngitsunik tunngaveqarluni nakkutilliinermit annikinnerussasoq.

Eqikkaallunga isumaqarpunga Naalakkersuisut isumaginninnermut tunngasunik aqutsinerat tassaasimasoq, sulilu tassaasoq immikkoortortaqarfimmik ataatsimut nakkutilliineq, taamaallaat inatsiseqartitsinikkut killissaliussat malittarisassanik aqutsinermik kommunimut annertuutigut isumagisassanngortitsisimanerup naammagittaalliorsinnaanerullu naammagittaalliuuteqartarfimmut immikkut ittumut, tassalu Isumaginninnermi Naammagittaalliuteqartarfimmut inissinneqarsimanerata, kingunerisaasa ataanniittoq.

2. Naalakkersuisut immikkoortortaqarfimmik nakkutilliinermut ilaatillugu sulianik ataasiakkaanik/inunnut ataasiakkaanut tunngasunik misissuinissaminnut pisussaaffiat

Naalakkersuisoqarfiup uannut akissutaanit 16. september 2008-meersumit qulaani issuarneqartumit erserpoq Naalakkersuisoqarfiup suliat ataasiakkaat/inunnut ataasiakkaanut tunngasut nakkutilliinermut atatillugu misissuinnartanngikkai, Naalakkersuisoqarfilli saaffiginnissutinut ataasiakkaanut/inunnit ataasiakkaanit saaffiginnissutinut atatillugu suliat pineqartut misissortarai.

Naalakkersuisoqarfik isumaqatigaara oqarmat Naalakkersuisut ataatsimut nakkutilliineranni sulianik innuttaasumit oqartussaasumilluunniit suliami pineqartumi kukkussuteqarfiusimasinnaasunik misissuineq pineqartunut aamma ilaatinneqartoq.

Immikkoortortamik misissuinerup annertussusia pillugu immikkoortumi 1-imi eqikkaallunga oqaaseqaatikka innersuussutigaakka, matumani immikkoortortaqarfimmik inatsisitigut aalajangersagaanngitsumik tunngaveqarluni nakkutilliineq killissalersorneqassappat tamatumani inatsisitigut immikkut tunngavissaqarnissap piumasaqaataanera ilanngullugu eqqarsaatigalugu.

Taamaalilluni Naalakkersuisoqarfiup taamaallaat nakkutilliinermut atatillugu suliat ataasiakkaat/inunnut ataasiakkaanut tunngasut misissortassagai Naalakkersuisoqarfik ataatsimut aalajangersakkamik atulersitsippat tamanna Naalakkersuisoqarfiup nakkutilliisussaatitaaneranik inatsisitigut aalajangersagaanngitsumik inatsisitigut tunngavissaqarani killissalersuinerussaaq.

Sulianik ataasiakkaanik/inunnut ataasiakkaanut tunngasunik misissuinerup annertussusia eqqarsaatigalugu oqaatigaara paasissutissat suut Naalakkersuisoqarfiup piginerai tassani apeqqutaasoq.

Nakkutilliisussaatitaanerup Isumaginninnermi Naammagittaalliuuteqartarfimmuinnaq killeqarneranik apeqqut immikkut pingaaruteqarpoq, tak. isumaginnittoqarfiup aqunneqarnera aaqqissuussaaneralu pillugit Inatsisartut peqqussutaanni § 8.

Suliaq Isumaginninnermi Naammagittaalliuuteqartarfimmi suliarineqartoq pineqarpat Naalakkersuisoqarfiup innuttaasoq oqartussaasorluunniit saaffiginnittoq Naammagittaalliuuteqartarfiup aalajangiinissaa utaqqimaaginnaqqullugu innersuussinnaasussaavaa, tassami Naammagittaalliuuteqartarfiup misiliinera inatsiseqartitsinikkut malittarisassanik, suliami pissusiviusunik kiisalu suliami pissusiviusunik inatsiseqartitsinikkut naliliinerminik sukumiisumik misiliinerummat, Naammagittaalliuuteqartarfiup suliani qilersuisuusumik aalajangiinerinut ataneqartillugu. Taamaalilluni

nakkutilliinermi oqartussaasup suliamik suliarineqarnera Naammagittaalliuuteqarfimmi suli ingerlanneqartumik misissuinissaa aallaavittut pisariaqartinneqartussaanngilaq.

Isumaginninnermi Naammagittaalliuuteqartarfimmut naammagittaalliornissamut periarfissaq atorneqarsimanngippat suliap Naammagittaalliuuteqartarfimmut ingerlateqqillugu nassiunneqarnissaa Naalakkersuisoqarfiup isumaliutersuutigisariaqarpaa, tak. suliassat suliarineqartarnerat pillugu inatsimmi § 7, imm. 2, naammagittaalliornissamut piffissaliussaq naammassimanersoq apeqqutaatinnagu, tassami naammagittaalliuuteqarnissamut piffissaliussamik naatsorsuineq naammagittaalliuuteqarnissamullu piffissaliussaq atortinneqassanngippat tamatuminnga isummerfiginninneq Naammagittaalliuuteqartarfimmi namminermiimmat.

Naalakkersuisoqarfimmut saaffiginnissut naammagittaalliuuterpiatut ilusilerneqarsimappat ingerlatitseqqilluni nassiussinissaq siulliusariaqarsorinarpoq.

Uanga paasinninnera unaavoq Isumaginninnermi Naammagittaalliuuteqartarfiup piffissaliussamik qaangiisimaneq innersuussutigalugu suliap suliarineqarnissaanik itigartitsissutiginnissimanerata Naalakkersuisoqarfiup suliamik suliarinninnissata itigartitsissutigineqarnera ingerlannaartumik aamma nassatarisinnaanngikkaa.

Naalakkersuisoqarfiup kommunini isumaginninnermik ingerlatsiviit inatsisinik tunngaveqarlutik sulinerannik nakkutilliinera naammagittaalliuutit Isumaginninnermi Naammagittaalliuuteqartarfimmik suliarineqarannut taarsiunneqarsinnaanngilaq, tassami kommunit aalajangiineri Naalakkersuisoqarfiup allanngortissinnaanngimmagit, atortussanngortissinnaanagit kommuninulluunniit suliareqqitassanngortillugit utertissinnaanngimmagit, Naalakkersuisoqarfiulli suliaq kommunip suliareqqissagaa inassuteqaatigisinnaavaa. Tamatumunnga peqatigitillugu aalajangiinermi annertuumik kukkussuteqarsimaneq kommunip malugiguniuk suliap suliareqqinnissaa nalinginnaasumik pisussaaffigaa, kukkunerup Isumaginninnermi Naammagittaalliuuteqartarfimmit aaqqinneqarsimasinnaagaluarnera apeqqutaatinnagu.

Naalakkersuisoqarfiup immikkoortortaqarfimmik nakkutilliinera kommunillu ingerlatsinermi akisussaaffeqarnerisa matuma qulakkeerneqarnissaa siunertaraat, tassalu suliani tigussaasutigut eqqortumik aalajangiisoqassasoq suliamillu suliarinninneq inatsiseqartitsineq atuuttoq tunngavigalugu pissasoq.

Uanga paasinninnera unaavoq Naalakkersuisoqarfiup kommunit eqqarsaatigalugit aalajangiinissaminut pisinnaatitaannginnerata immini manna nassatarisinnaanngikkaa, tassalu Naalakkersuisoqarfiup sulianik ataasiakkaanik/inunnut ataasiakkaanut tunngasunik misissuinini killissalersussagaa.

Kommuni paasissutissanik Naalakkersuisut nakkutilliisussaatitaanerminnik eqqortitsinissaannut pisariaqartunik Naalakkersuisoqarfimmut tunniussinngippat Naalak-

kersuisoqarfiup Kommuninik Nakkutilliisoqarfimmik akuliutsitsinera aammattaaq pineqarsinnaavoq.

Tamatuma saniatigut pisuni allani kommunip malittarisassanik atuuttunik kommunip (immaqa) unioqqutitsisimaneranik Naalakkersuisoqarfiup malugisaqarfigisaani kommunik nakkutilliineq nalinginnaasoq ilanngutissallugu naleqquttuusinnaavoq.

Allatut oqaatigalugu misissuinerup qanoq inernilerneqarsinnaanera Naalakkersuisoqarfiup suliamik misissuisussaatitaaneranut aallaavittut aqutsisuusinnaanngilaq.

Naalakkersuisoqarfik suliami illua'tungiusup eqqartuussivikkut suliassanngortitsinissamut periarfissamik aammattaaq ilitsersuisinnaasariaqarpoq.

Tamatuma kingornatigut uanga paasinninnera unaavoq Naalakkersuisoqarfiup sulianik ataasiakkaanik/inunnut ataasiakkaanut tunngasunik misssuisussaatitaanera taamaallaat matumunnga killissaligaasoq, tassalu suliaq oqartussaasumi allami suliarineqarnersoq, imaluunniit suliaq oqartussaasumut allamut ingerlateqqillugu nassiuttariaqarnersoq.

3. Kommunit meeqqanik inuusuttunillu ikiorsiisarneq pillugu Inatsisartut peqqussutaannik aqutsinerat

Meeqqanik inuusuttunillu ikiorsiisarneq pillugu Inatsisartut peqqussutaat nr. 1, 15. april 2003-meersoq malittarisassanik Naalakkersuisut ataatsimut nakkutilliisussaatitaanerisa immikkoortuni 1-imi 2-milu qulaani allaaserisama saniatigut Naalakkersuisut meeqqanik inuusuttunullu nakkutilliinissaannik pisussaaffiliisunik imaqanngilaq.

Inatsisartut peqqussutaat taanna Naalakkersuisut ulloq unnuarlu paaqqinniffinnik aqutsinerat nakkutilliinerallu pillugit immikkut malittarisassanik imaqarpoq, aalajangersakkallu taakku misissuinermut matumunnga killissaliussat avataanniippoq.

Ilaqutariinnermut Pisortaqarfiup aamma Ilaqutariinnermut Peqqissutsimullu Naalakkersuisoqarfiup meeqqanut inuusuttunullu tunngasuni Naalakkersuisut kommuninik nakkutilliinermut ilaatillugu Naalakkersuisut sunik suliniuteqarsimanerat pillugu tusarniaaninnut akissutaasa tamatuma kingornatigut immikkut oqaaseqaateqarnissannut pissutissaqalersinngilaannga.

Nakkutilliinerulli ilaata meeqqanut inuusuttunullu angerlarsimaffiup avataanut inissinneqarsimasunut tunngasup annertussusia periaasiusorlu pillugit oqaaseqaateqarnissannut pissutissaqarlunga isumaqarpunga.

Meeqqanik inuusuttunillu ikiorsiisarneq pillugu Inatsisartut peqqussutaanni § 13-imit erserpoq meeqqamik angerlarsimaffiup avataanut inissiinissamik aalajangiineq Naalakkersuisunut ullut arfineq pingasut qaangiutsinnagit nalunaarutigineqassasoq.

Taamatuttaaq Inatsisartut peqqussutaani tassani § 30-kkut aalajangersarneqarpoq angerlarsimaffiup avataanut inissiinerup kipitinneqarnissaanik aalajangiineq Naalakkersuisunut ullut arfineq pingasut iluanni nalunaarutigineqassasoq.

Aalajangersagaq taanna piareersarlugu sulianit erserpoq malittarisassanik pisoqqanik ingerlatitseqqinneq pineqartoq. Taamaalillutik Suliffissaqartitsiniarnermi Ikiuisarnermilu Direktionimut nalunaarutiginnittussaatitaaneq pillugu malittarisassat Ka-

laallit Nunaanni meeqqanik inuusuttunillu ikiuisarneq pillugu Landsrådip ileqqoreqqusaani 16. februar 1975-imeersumi §§-itigut 16-ikkut 29-kkullu ikkunneqarsimapput.

Aalajangersakkat taakku (ileqqoreqqusassatut siunnersuummi §§-it 17 aamma 30) piareersarlugit sulianit erserpoq aalajangersakkat taakku pillugit oqaaseqaatinik ilanngussisoqarsimanngitsoq.

Aalajangersakkat qanoq paasineqarnissaat tamanna tunngavigalugu ingerlatsineq pillugu inatsiseqartitsinermi malittarisassat nalinginnaasut aallaavigalugit nassuiarneqartariaqarpoq.

Ataqatigiinneqarnermi tassani suliamik paasissutissartalersuisarneq pillugu malittarisassat immikkut pingaaruteqartillugit isiginiarneqartariaqarput.

Ingerlatsinermi oqartussaasup akisussaasuusup suliat oqartussaasup suliarisassaasa pisariaqarneratut annertutigisumik paasissutissartalersorneqarsimanissaat isumagissallugu suliassaraa.

Ilaqutariinnermut Pisortaqarfiup Naalakkersuisoqarfiullu tusarniaanermut akissutai qulaani issuarneqartut imatut paasivakka Naalakkersuisoqarfiup kommunit angerlarsimaffiup avataanut inissiinernik nalunaarutiginninnerinik nakkutilliinera nalunaaruteqartussaatitaanermut namminermut sammititaasoq, nakkutilliinerlu tamatuma saniatigut kommuninut nakkutilliilluni angalanernut killissaliussat iluanni saaffiginnissutinillu ataasiakkaanik malitseqartitsiviginninnikkut ingerlanneqartartoq.

Naalakkersuisut meeqqanik inuusuttunillu angerlarsimaffiup avataanut inissiinerit pillugit suliani nalunaarutiginninnernik tigusisussaatitaammata uanga paasinninnera unaavoq nalunaarutiginninnerit taakku Naalakkersuisut nakkutilliinermik suliaqarnerminni pisariaqarnerattut annertutigisumik ilaatittariaqaraat.

Nalunaarutiginnittussaatitaanermik nalunaarutiginninnerit teknikkikkut nalunaarsorneqarnissaasa saniatigut allanik siunertaqanngitsumik Naalakkersuisut peqqusissuteqarsimanissaat ilimaginngilara. Manna tamatumunnga atatillugu pingaaruteqartutut isiginiarpara, tassalu nalunaarutiginnittussaatitaanerup taamaattup suliamik suliarinninnikkut allamik nassataqanngitsup suliassat suliarineqartarnerat pillugu inatsimmi § 33-p unioqqutinneqarneranik nassataqartussaanera, tassuunami aalajangersarneqarmat ingerlatsivik paasissutissanik isertuussassanik ingerlatsiviup sulineranut pingaaruteqanngitsunik pissarsiniassanngitsoq.

Taamaattumik nalunaarutiginninnerit Naalakkersuisut nakkutilliinermik suliaqarnerminni ilaatittalissagaat inassuteqaatigaara.

<u>4. Sulianik misissugassanik kommuninut tikeraarnermi tigooraasarneq</u>

Isumaginninnermut tunngasunik nakkutilliineq pillugu nalunaarummi nr. 6-imi, 16. februar 2006-imeersumi sulianik nakkutilliinermut atatillugu angalanermi tigooraasarneq pillugu imaattunik allassimasoqarpoq:

> *"§ 1. Isumaginninnermut inatsisini maleruagassat kommuunit eqquutsinneraat aammalu inatsisini ingerlatsinermut tunngassuteqartuni maleruagassat naapertorlugit ingerlanneraat Ilaqutariinnermut naalakkersuisoqarfiup nakkutigisaraa.*
>
> *Imm. 2. Nakkutilliinermut pineqarput allaffissornikkut aqutsineq paaqqinniffiillu.*

(...)

§ 4. Nakkutilliisutut takusaanermi ilaatigut suliassaqarfinni aalajangersimasuni suliat ataasiakkaat misissuiffigineqassapput. Misissorneqassaaq isumaginninnermut inatsisit naapertorlugit aalajangiisoqartarsimanersoq."

Nalunaarummi § 1, imm. 1 § 4-mut sanilliunneqarluni matuminnga ingerlaannaq nalornissutiginnilersitsivoq, tassalu sulianik ataasiakkaanik misissuineq isumaginninnermi aalajangersakkat malinneqarnerannuinnaq tunngasuunersoq, imaluunniit suliassat suliarineqartarnerat pillugu inatsimmik, ingerlatsinermik suliaqarnermik ingerlatsineq pillugu inatsiseqartitsinermi ataatsimut malittarisassanik allanik ingerlatsinermillu suliaqarnerup tigussaasutigut imarisai pillugit malittarisassanik malinninnermik misissuinermut aamma tunngasuunersoq.

Naalakkersuisut nakkutilliinerata ataatsimut nakkutilliinerunerata ingerlatsineq pillugu inatsiseqartitsinermi immikkoortortaqarfimmik nakkutilliineq pillugu malittarisassat nalinginnaasut naapertorlugit isigineqartariaqarnera isiginiarlugu, tak. immikkoortumi 1-imi qulaani oqaaseqaatikka, uanga paasinninnera unaavoq Naalakkersuisoqarfiup kommuninik nakkutilliilluni angalanerminut inatsiseqartitsinikkut apeqqutit sulianik ataasiakkaanik/inunnut ataasiakkaanut tunngasunik misissuinermut atatillugu saqqummertut tamaasa malitseqartitsivigisariaqarai.

Taamaattumik nalunaarutip oqaasertalersugaanera apeqqutit sorliit nakkutilliilluni angalanermut atatillugu malitseqartitsivigineqarnissaanni aalajangiisuusumik sunniuteqanngilaq, taamatuttaarlu sulianik ataasiakkaanik/ataasiakkaanut tunngasunik nakkutilliineq nakkutilliilluni angalanerit nalaanni pisussanngorlugu killissaliisuunani.

Ilaqutariinnermut Pisortaqarfiup aamma Naalakkersuisoqarfiup nakkutilliilluni angalanerni sulianik misissugassanik tigooraasarneq pillugu uannut paasissutissiissutaat isornartorsiuinissannut pissutissaqalersitsinngillat, tassami uanga manna tunngaviutikkakku, tassalu sulianit qulinit misissugassatut aallaavittut tiguneqartartunit amerlanerusunik misissuisoqassanersoq pisunik naliliinermik tunngaveqartoq, tak. Ilaqutariinnermut Pisortaqarfiup akissutaa 7. februar 2007-imeersoq."

Isumaginninnermut Naalakkersuisoqarfiup 15. maj 2009-mi imatut akivaanga:

"Naalakkersuisut kommunit isumaginninnermut maleruagassat il.il ataatsimut katersukkanik ingerlatsinerannik nakkutilliinerata annertussusia pillugu isumaginninnermut Naalakkersuisoqarfiup Ombudsmandip misissuinera 25. maj 2009-meersoq tigusimavaa.

Ombudsmandillu ilaatigut tassunga atatillugu Naalakkersuisunut isumaliutigeqquaa, ”Qanoq ililluni inatsiseqartitsinermi pissutsit ersernerluttut erseqqinnerusumik saqqummersinneqassasut Folketingip Ombudsmandiata 1980-imi nalunaarusiaanit isumat assileqqissaarlugit ilanngunnerisigut” (qupp 31).

Naalakkersuisoqarfiup misissuinermi inernerit siunnersuutillu tusaatissatut tiguvai isumaliuutigeqqissaarlugulu qanoq ililluni inatsiseqartitsinermi pissutit erseqqinnerusumik saqqummersinneqassasut, tamatumalu kingorna Naalakkersuisoqarfiup uterfigissagai."

Isumaginninnermut Naalakkersuisoqarfik 25. september 2009-mi qinnuigaara isumaliutersuutimi killiffiat pillugu paasissutissiissutigeqqullugu.

Naalakkersuisoqarfimmit ukiup nalunaarusiuunneqartup naanerani suli tusagaqanngilanga.

A/S Inissiaatileqatigiiffik INI, ingerlatseqatigiiffiit allat aamma Siunnersuisoqatigiit Aalajangiisartullu il.il.

5.9 Nutsernerup kingornatigut misissuinermik nalunaarusiap attartortumit atsiorneqarnerata kingornatigut allanngortinnissaanut tunngavissaqanngilaq

Nutsernermik misissuineq pillugu nalunaarusiaq attartortumit atsiorneqareersoq A/S Inissiaatileqatigiiffik INI-mi inissianik nakkutilliisup allanngortissimammagu innuttaasup Ombudsmandip kommunimut tikeraarneranut atatillugu naammagittaalliuutigaa.

Kukkuneq Inissiaatileqatigiiffiup nammineq suliniuteqarnermigut aaqqissimavaa, kukkunerlu inissiaatinik nakkutilliisumut uparuarsimallugu. Ombudsmandi tamatuma kingornatigut isumaqarpoq Inissiaatileqatigiiffiup suliamik suliarinninnerata isornartorsiornissaanut pissutissaqarani.

Ombudsmandilli matuma ataatsimut oqaatiginissaanut pissutissaqarluni isumaqarpoq, tassalu uppernarsaatitut allagaatip innuttaasumit atsiorneqareernerata kingornatigut allagaammik allanngortitsineq pisut qanoq issusiat apeqqutaatillugu pinerluttulerineq pillugu inatsimmi allagaatinik uppernarsaatinik atornerluineq pillugu pineqaatissiisarnermi malittarisassat ataanni pineqartunut ilaatinneqarsinnaasoq.

Ombudsmandip aamma oqaatigaa pisortani oqartussaasut sulisorisaminnik politiinut qaqugukkut nalunaarutiginnittarnissaannik apeqqut suliani ataasiakkaani pineqartumik naliliineq aallaavigalugu pisariaqartoq, tamatumunngalu atatillugu inuit ataasiakkaat oqartussaasumut tatiginnissuteqarnerat pingaartillugu isiginiarneqassasoq (j.nr. 2008-906-0001).

K Kommunimi tikeraarninni innuttaasumik 1. november 2007-imi oqaloqateqarpunga, innuttaasullu inigisaminit nutsernera pillugu suliamik A/S Inissiaatileqatigiiffik INI-p suliarinninnera innuttaasup taassuma naammagittaalliuutiginiarpaa.

Innuttaasup oqaatigaa nutsernermik misissuineq pillugu nalunaarusiaq innuttaasup atsioreeraa Inissiaatileqatigiiffiup allanngortissimagaa, taamaalilluni nalunaarusiaq tamatuma kingornatigut imatut isikkoqalerluni soorlulusooq iluarsaassinermi suliat pineqartunit annertunerusut akilernissaat attartortup akuerisimagaa.

Innuttaasup oqaloqatigineqarnermini paasitippaanga tamatuma kingornatigut Ineqarneq pillugu Maalaaruteqartarfimmut naammagittaalliorsimalluni tassanilu ilalerneqarsimalluni. Ineqarneq pillugu Maalaaruteqartarfiup tamatumunnga peqatigitillugu Inissiaatileqatigiiffiup suleriaasia isornartorsiorsimavaa.

Ineqarneq pillugu Maalaaruteqartarfiup aalajangiinera 22. oktober 2007-imeersoq ilaatigut imaattunik imaqarpoq:

> "Misissuinermi nalunaarusiaq eqqarsaatigalugu taanna attartortumit atsiorneqareersoq attartortitsisup allanngortissimavaa.
>
> Taamaattumik misissuinermi nalunaarusiaq nalinginnaasumik iluarsaassinermut akiliutigeqqunneqartut akilersinniarneqarnerannut uppernarsaatitut attartortumut nassiunneqartoq atuussinnaassuseqanngilaq.
>
> Maalaaruteqartarfiup ilassutitut oqaatigissavaa attartortitsisup allagaammik attartortumit attartortitsisullu sinniisaanit atsiorneqarsimasumik allanngortitsisimanera Maalaaruteqartarfiup isorisarialerujussuartut isigigaa." (Atorfeqarfimmi nutsigaavoq)

Tamanna tunngavigalugu nalunaarutigaara Inissiaatileqatigiiffik pillugu naammagittaalliuutip suliarinissaanut naammattunik tunngavissaqarnanga isumaqartunga.

Isumaqarpungali suliap pissusia imaattoq Inissiaatileqatigiiffiup nalunaarusianik Inissiaatileqatigiiffiup nutsernernik misissuinernut atatillugu suliarisartagaanik nammineerlunga misissuisariaqarlunga.

Tamatumunnga peqatigitillugu aalajangerpunga Inissiaatileqatigiiffiup suliamik pineqartumik malitseqartitsiviginninnera misissorniarlugu.

Inissiaatileqatigiiffimmut 6. november 2007-imi imatut allappunga:

> "(...)

Isumaqarpungali suliaq nalunaarusianik Inissiaatileqatigiiffiup nutsertoqarneranut atatillugu suliarisartagaanik misissuinerup aallartinneqartariaqarneranik pisariaqalersitsisutut pissuseqartoq.

Taamaalillunga kukkunerit taaneqartutut ittut pisannginnissaat qulakkeerniarlugu nakkutilliinermi periaatsinik sunik Inissiaatileqatigiiffiup peqarnera misissorniarlugu aalajangerpunga.

Taamaattumik Inissiaatileqatigiiffik qinnuigaara nuunnermut atatillugu nalunaarusianik nakkutilliinermi Inissiaatileqatigiiffiup periaaserisartagai pillugit nassuiaateqaqqullugu.

Inissiaatileqatigiiffik tamatumunnga atatillugu qinnuigaara suliaq pineqartoq (attartukkamit […] nuunneq aamma Ineqarneq pillugu Maalaruteqartarfiup aalajangiinera 22. oktober 2007-imeersoq) Inissiaatileqatigiiffiup periaatsiminik allannguinissaanut imaluunniit sulisup nuunneq pillugu nalunaarusiami allanneqarsimasunik allanngortitsisup malitseqartitsivigineqarnissaanut pissutissaqalersitsisimanersoq nassuiaqqullugu."

Inissiaatileqatigiiffiup allakkatigut 9. november 2007-imeersutigut akeqqullugu allakkatigut 29. juni 2008-meersutigut nukingisaareerinni 8. juli 2008-mi imatut akivaanga:

"Ombudsmandip allagaanut 6. november 2007-imeersunut akissutitut oqaatigisinnaavara nuunnermi misissuineq pillugu nalunaarusiat nakkutilliisumik illuutiniluunniit sulisumit immersorneqartarmata. Nalunaarusiat tamatuma kingornatigut suliamik suliarinnittumut tunniunneqartarput, attartornermut tunngasut inaarlugit akilerneqarnissaat siunertaralugu. Nuunnermi misissuinerit pillugit nalunaarusiat suliamik suliarinnittup misissortussaavai.

Suliap […-imut] tunngasup manna nassataraa, tassalu kukkunerup taamaattup kukkussutigineqaqqinnginnissaanik INI-p nakkutilliisumut pineqartunut pineqartullu suleqataanut erseqqissaateqarsimaneranik. Kukkuneq pineqartoq pinngitsoortinniarlugu nakkutilliinermi periaatsinik immikkut ittunik atuilernissaq pisariaqarsorinngilarput, tassami kukkuneq taanna nalinginnaasuunngimmat, siusinnerusukkullu pisimanani.

Kukkuneq INI-p nammineq aaqqippaa, nalinginnaasumillu iluarsaassinermut aningaasartuutaaqqittut attartortumut akilerlugit, Ineqarneq pillugu Maalaaruteqartarfiup aalajangiinerata takkutinnginnerani.

Nuunnermi misissuineq pillugu nalunaarusiani kukkunerit INI-p paasinninnera malillugu aamma pinngitsoorneqarsinnaapput sulisutsinnik suliassaqarfimmi sapinngisamik pitsaanerpaamik sulisinnaalersitsiniarluni ilinniartitsinikkut. Taamaattumik INI-p nakkutilliisunik illuutinilu sulisunik ilinniartitseqqittarneq ukiuni kingullerni arfinilinni atulersimavaa." (Atorfeqarfimmi nutsigaavoq)

Tamakku tunngavigalugit imaattunik oqaaseqaateqarpunga:

*"**Inissiaatileqatigiiffiup nakkutilliinermi periaasii pillugit:***

Inissiaatileqatigiiffiup oqaatigaa nutsernermi nalunaarusiat Inissiaatileqatigiiffiup attartornermut tunngasut inaarutaasumik akilersinneqarnerannut atatillugu misissortarai.

Taamatut misissuineq attartortup nutsernermi nalunaarusiaq pillugu oqaaseqaataasa tamatumunnga atatillugu takuneqarsinnaanerat Inissiaatileqatigiiffiup isumagisaraa naatsorsuutigaara.

Kukkuneq peqqissanngitsoq Inissiaatileqatigiiffiup sulisunut akisussaasunut aamma erseqqissarsimavaa.

Taamatut nakkutilliilluni misissuisarneq isornartorsiussallugu tunngavissaqarnanga isumaqarpunga, Inissiaatileqatigiiffillu isumaqatigaara oqarmat kukkuneq pisimasoq imatut pissuseqartoq kukkunerit taamaattut annertunerusumik nakkutilliinissamik pisariaqartitsisoqartoq Inissiaatileqatigiiffiup naatsorsuutigisinnaanngikkaa.

Suliami pineqartumi Inissiaatileqatigiiffiup qisuariarnera pillugu

Malittarisassat atuuttut malinneqarnissaannik nakkutilliisumut pineqartumut erseqqissaanerup naammanneranik Inissiaatileqatigiiffiup isumaqarnera tusaatissatut tiguara.

Annertunerusumik iliuuseqarnissaq pisariaqarsimasoq ilimagissallugu naammattunik tunngavissaqarnanga isumaqarpunga, tassami sulisup pineqartup periaasianik Ineqarneq pillugu Maalaaruteqartarfiup isornartorsiuisimanera pingaartillugu isiginiarakku.

Inissiaatileqatigiiffiup kukkunernik sulisunut akisussaasunut malitseqartitsiviginninnissaminut pisussaaffeqarnera pillugu

Oqaatigaara inissiat attartortittakkat aamma boligstøtsi aqqutigalugu inissiat A/S Inissiaatileqatigiiffik INI-p pisortani oqartussaasut sinnerlugit aqutarigai, ingerlatsinerlu pillugu inatsiseqartitsinermi malittarisassat suliassaqarfiit taakkua iluanni Inissiaatileqatigiiffimmut atortussanngortinneqarsimasut, tak. A/S Inissiaatileqatigiiffik INI-mi suliassat suliarineqartarnerat paasitinneqarsinnaatitaanerlu pillugit Namminersornerullutik Oqartussat nalunaarutaat nr. 37, 19. december 1996-imeersoq.

Uanga paasinninnera unaavoq tamatuma manna nassatarigaa, tassalu Inissiaatileqatigiiffik ingerlatseqatigiiffimmi sulisunut kukkussuteqartunut qanoq qisuariassanerluni naliliisariaqartoq pisortani oqartussaasunut suup atuunneranut aallaavittut naapertuuttumik.

Suliami allami 2007-imi ukiumoortumik nalunaarutima kalaallisuuani quppernermi 332-mi qallunaatuuanilu quppernermi 289-imi eqqartorneqartumi pisortanit ikiorsiissutinik utertitsilluni akiliiumanermik uppernarsaammi ikiorsiissutisisup atsiorsimasaani kommunip kingusinnerusukkut naqqiissuteqarfigisimasaani pinerluttulerineq

pillugu inatsimmi uppernarsaatissaasutigut pinerluttuliornerit pillugit § 35-mi aalajangersagaq innersuussutigaara.

Pisortani oqartussaasup sulisumik politiinut nalunaarutiginninnissaminut qaqugukkut pisussaaffeqalertarnera pillugu ataatsimoortumik oqaaseqaateqartoqarsinnaanngilaq, uangali paasinninnera unaavoq sulinermi kukkuneq pinerluttulerineq pillugu inatsimmik unioqqutitsinermik nassataqarsinnaasoq malugiguniuk Inissiaatileqatigiiffik pisoq imaannersoq pisortanut tatiginninnerup isiginiarneqarnissaata pisumik politiinut nalunaarutiginninneq pisariaqartilerneraa pisumi naliliisariaqartoq.

Naliliinermi tassani oqartussaasup suliamik paasissutissartalersuinerminut ilaatillugu politiinut nalunaarutiginninnerup eqqartuussummik inernilerneqarnissaata naatsorsuutigineqarsinnaaneranik imaluunniit suliap, naak qanoq inernilerneqarnissaa nalorninaraluartoq[37], nukingiunneqarnissaanut qaqutigooraluartumik aamma pissutissaqarsinnaaneranik apeqqut ilannguttariarpaa, ilaatigullu atorfilittat pillugit suliani taamaattoqarsinnaasarpoq.

Naatsorsuutigaara qulaani taaneqartut Inissiaatileqatigiiffiup sulisumi ilaasa annertuunik kukkussuteqarneri pillugit siunissami suliaajumaartuni malissagai, misissuininnullu atatillugu matuma kingornatigut annertunerusumik iliuuseqaqqissanngilanga.”

Suliat ataasiakkaat - kommunit

5.10 Kommuneqarfik Sermersuumi pensionisialinnut tapit aaqqiissuteqarfigineqarnerat

Kommunit 1. januar 2009 aallarnerfigalugu kattunnerannut atatillugu pensionisialinnut inummut tapinik aamma aningaasanik tigoriaannarnik naatsorsuisarnermi periaatsip allanngortinneqarnissaanik Nuup Kommuniata aamma Kommuneqarfik Sermersuumut ikaarsariarnermi ataatsimiititaliap ataatsimut aalajangiineri pillugit suliaq Ombudsmandip nammineerluni misissuiffigaa.

Ombudsmandi naatsorsuinermi periaatsip, tassalu tapinik aalajangersimasumik procentinngorlugit tunniussisarnerup, manna tikillugu atorneqartup inatsisinik unioqqutitsisutut kommunimit isigineqarnera pillugu oqaaseqaatissaqanngilaq.

Ombudsmandili isumaqarpoq allannguut taanna Nuup Kommunianit pinnani Kommuneqarfik Sermersuumut ikaarsaariarnermi ataatsimiititaliamit nalunaarutigineqarsimasariaqaraluartoq.

37)Tamatumani tak. Folketingip Suleriaasia pillugu Ataatsimiititaliamut Justitsministereqarfiup akissutaa 20. december 1985-imeersoq, Jens Peter Christensenip atuakkiaani "Ministeransvar"-imi, Jurist- og Økonomforbundets Forlag, 1997, quppernerni 408-mi tullianilu eqqartorneqartoq.

Ombudsmandip aamma oqaatigaa naatsorsueriaatsip allanngortinneqarneranut inatsiseqartitsinikkut tunngaviusoq tassaanngitsoq kommunini suliassaqarfiit aaqqissuuteqqinneqarnerat pillugu Inatsisartut inatsisaanni § 19 imaluunniit naligiimmik pinnittarnermik isiginninnerit nalinginnaasut, allanngortitsinissamilli pisariaqartitsinermut pissutaasoq tassaasoq utoqqalinermi pensionisiat aamma siusinaartumik pensionisiat pillugit Inatsisartut peqqussutaasa allanngortinneqarnerisa nassatarisaat.

Ombudsmandi aamma isumaqarpoq Nuup Kommuniata pensionisiaqartunut ilitsersuutaa eqqoqqissaartuunngippallaartoq.

Kiisalu Ombudsmandip oqaatigaa utoqqalinermi pensionisialinnut aningaasat tigoriaannaat peqqussutikkut nalunaarutikkullu aalajangersagaasut aamma siusinaartumik pensionisialinnut inummut tapitigut aningaasanut tigoriaannarnut pisumi naliliinikkut tunniunneqartartunut najoqqutassatut amerlassusiligaasut immikkoortisimaneqarsimasariaqaraluartut. Ikaarsaariarnermi ataatsimiititaliap amerlassusiliussanik aalajangersaanermut atatillugu ataatsimut manna eqqumaffigisariaqarsimagaluarpaa, tassalu innutaasunut nanertuutaasumik aalajangiinernik pioreersunik allanngortitsisinnaatitaanermi killissalersuisoqarsimasoq. (J.nr. 2008-907-0005)

Nuup Kommunia aamma Kommuneqarfik Sermersuumut ikaarsaariarnermi ataatsimiititaliaq allakkatigut 5. december 2008-meersutigut nalunaarfigaakka tusagassiuutitigut eqqartuineq tunngavigalugu aalajangertunga pensionisiaqartunut Nuup Kommuniani ukiuni 2008-mi aamma 2009-mi aningaasat tigoriaannaat inummullu tapit aaqqiivigineqarnissaannik kommunit taakkua marluk aalajangiinerinut tunngaviusoq misissuiffiginiarlugu, tak. Inatsisartut Ombudsmandiat pillugu Inatsisartut inatsisaanni § 6, imm. 5.

Ingerlatsiviup inassuteqaataa imaattoq Nuup Kommuniani isumaginninnermi ataatsimiititaliap 18. november 2008-mi ataatsimiinnermini akueraa:

"**Nuup Kommuniani manna tikillugu pensionisialinnut tunngatillugu aqutseriaatsip allanngortinneqarnera.**

<u>Tunuliaqut</u>

Isumaginninnermik ingerlatsivik 2009-mut missingersuutinut akit allattorsimaffiannik suliaqarnermini Nuup Kommuniani pensionisiallit ineqarnermut aningaasartuutaannut inummut tapinik aamma tapinik atugassarititaasunik sullisseriaaseq aqutseriaaserlu pillugit misissueqqissaarsimavoq.

Tassunga tunngatillugu sammisaqarfiusumi immikkuullarissumi tassani 2009-mi januarip ulluisa aallaqqataanni inatsisitigut aalajangersakkanik kiffartuussinermi assigiissaarinissap piviusunngortinneqarnissaanut ajornartorsiutit arlallit saqqummerput. Tamakku isumaginninnermi ataatsimiititaliamit aamma kommunalbestyrelsimit 2008-mi suliarineqarusupput naammasineqarusullutillu, 2009-mi januarip ulluisa aallaqqataanni kommunit kattussuunneqarnissaat sioqqullugu.

Allaaserinninneq

Nuup Kommuniata kommunalbestyrelsia missingersuutinut tunngatillugu ukiut tamaasa siusinaartumik pensionisialinnut aamma utoqqalinersialinnut najoqqutassatut aningaasanik atugassarititaasunik aalajangersaasarpoq.

2008-mi najoqqutassatut aningaasatut atugassarititaasut tullinnguuttut makku atuupput:

	Siusi. pensionisiallit	**Utoqqalinersiallit**
Kisermaat	kr. 5.000	kr. 6.000
Aappariit	kr. 8.000	kr. 9.000

Tamatumunnga peqatigitillugu 1994-imi novemberimi kommunalbestyrelsip aalajangiinera naapertorlugu siusinaartumik pensionisialinnut utoqqalinersialinnulluunniit tamakkununngaannaq pilersuinissamut tunngavillit procentit aalajangersimasut malillugit ineqarnermut ingerlaavartumik tapiiffigineqartarput. Taamaalilluni piviusumik najoqqutassatut aningaasat atugassarititaasut atorunnaarsinneqarput.

Pensionisiallit ineqarnermut aningaasartuutaannut tapit, 1994-imi novemberimi kommunalbestyrelsip aalajangiinera:

Inissiaq:

Ineqarnermut akiliut* (ineqarnermut tapit kingorna)	75%
Innaallagissamik atuineq	75%
*Inissimasoqarnermi	50%.

Illu attartugaq:

Ineqarnermut akiliut* (ineqarnermut tapit kingorna)	75%
Innaallagissamik atuineq	75%

Uulia ikummatissaq	100%
Imermik atuineq	100%
Paaviaaneq	100%
Eqqaavilerineq/anartarfilerineq	100%
*Inisimasoqarnermi	50%.

Namminerisamik illu:

Ineqarnermut akiliut	0%
Innaallagissamik atuineq	75%
Uulia ikummatissaq	100%
Imermik atuineq	100%
Paaviaaneq	100%
Eqqaavilerineq/anartarfilerineq	100%

Aqutseriaatsip kingunerisaanik najoqqutassatut aningaasat atugassarititaasut pingaarnertut "naqisimaneqarput", tassa ineqarnermut aningaasartuutinut inummut tapit aningaasanullu atugassarititaasunut tapit automatiskimik pensionisiaqartut ineqarnermut aningaasartutaannut procentitut aalajaangersimasutut tunniunneqartarmata, aammalu najoqqutassatut aningaasat atugassarititaasut eqqarsaatigalugit inunnut ataasiakkaanut naatsorsuinerit tunngaviginagit tunniunneqassanatik.

Taamaalilluni aamma inisimasoqarsimagaanni inisimasup ineqarnermut aningaasartuutinut nammineq akiliutaanut ilanngaataasinnaasut ilanngunneqarneq ajorput.

Pisuni pensionisiallip siusinaartumik pensionisiami imaluunniit utoqqalinersiami saniatigut isertittagai taakkunannga amerlaneruppata inuit ataasiakkaarlugit naatsorsuiffigineqartarput, tamatuma kingorna kommunalbestyrelsip aningaasanik atugassarititaasut ikinnerpaaffissaattut aalajangersagai malillugit inummut tapit aamma aningaasanut atugassarititaasunut tapit aalajangersarneqartarput.

Isumaginninnermik ingerlatsivik isumaginninnermik ataatsimiititaliap noqqaassuteqarneratigut siusinnerusukkut kiffartuussinerup inissisimaffia aqutseriaaserlu pillugit nassuiaateqartarpoq, taamaattorli najoqqutassatut aningaasat atugassarititaasut aamma procentinik aalajangersimasunik ineqarnermut tapit akornanni ajornartorsiutaasoq ilanngunnagu.

<u>Sukkut tamaana tigusisarluni misileraanerit</u>

Ajornartorsiut paasiuminarsarniarlugu Nuummi isumaginninnermik ingerlatsivik suliassat pensionisialinnut tunngasut 44-t tigusimavai (kisermaat 19-it aappariillu 13-it), taakkulu manna tikillugu aqutseriaatsimut (2008) aamma 2009-mut aningaasaliissutissatut siunnersuutigineqartumut assersuussimallugit/sanilliussimallugit.

2008-mi pensionisiallit 44-t taakku ineqarnermut aningaasartuutinut agguaqatigiissillugu kr. 14.182-mik inummut tapisisisarput/aningaasanut atugassarititaasunut tapisisarput, ataatsimut katillugit kr. 624.008.

2009-mi pensionisisartut 44-t taakku, 2009-mut akit allattorsimaffissaattut siunnersuut akuerineqassappat, najoqqutassatut aningaasat atugassarititaasussatut siunnersuutigineqartoq tunngavigalugu inuit ataasiakkaat naatsorsuiffigineqarnerat aallaavigalugu agguaqatigiissillugu kr. 5.198-mik tapiiffigineqartussaatitaassapput, ataatsimut katillugit kr. 228.712.

Siusinaartumik pensionisiallit misissuiffigineqartut 55 %-iinnaat 2009-mi tapiiffigineqarsinnaatitaassapput, massa utoqqalinersiallit misissuiffigineqartut 36 %-ii tapiiffigineqartussaassasut.

Pisuni 44-ni taakkunani pensionisialimmut ataatsimut assigiinngissutsit tassaapput kr. 8.983-it, ataatsimut katillugit kr. 395.296-it - taakku ineqarnerminnut akiliutimik ilanngaaffigineqarnerisa kingorna aningaasat atugassarititaasut pissaasa aamma Kommuneqarfik Sermersuup najoqqutassatut aningaasanut atugassarititaasa (2009-mi akit allattorsimaffissaattut siunnersuut) assigiinngissutaat amerlaqatigaat. Kommunip aningaasartuutai amerlassusiliinermi inisimasup ineqarnermut aningaasartuutinut akiliutai naatsorsuinermi ilanngunneqartalerpata ikilissapput.

Qulaani takussutissiissutigineqartut ingerlatsivimmit eqqortuusorineqarput.

Soorlu aamma takuneqarsinnaasoq pensionisiallit inissiamiittut, illumi attartukkamiittut aamma namminerisaminnik illuminniittut aningaasatigut tapiiffigineqartarnermikkut assigiimmik pineqarneq ajorput.

Kommunip tunngaviusumik assigiissitsinissaata kingunerisaanik innuttaasut assigiimmik pineqartussaapput. Ineqarnermut aningaasartuutinut procentinik aalajangersimasunik tapiissuteqartarnissami takorluugaq tassaavoq pensionisiallit tamarmik assigiimmik pineqassasut, piviusunili assigiinngitsumik pineqarput.

Tamatuma saniatigut kiffartuussinerup inissisimaffiata kingunerisaanik pensionisiallit, inatsisini takorluukkat akimorlugit, innuttaasut akornanni inunnut aalajangersimasunut sanilliullugit ajunngitsorsiassaqartinneqarnerusut, tassunga ilanngullugit SIK malillugu akissarsiaqarlutik sulisartut.

Aqutseriaaseq pioreersut sulisunik pisariaqartitseqaaq aammalu qaammatit tamaasa allatut naatsorsuinerpassuarnik kinguneqartarluni, tassami pensionisiallit ineqarnermut aningaasartuutaasa ingerlaavartumik allanngorarneri pissutaallutik aningaasaliissutinik nalimmassaanernik kinguneqartarmat.

<u>Inatsisitigut tunngavissaq</u>

Siusinaartumik pensionisiat pillugit Inatsisartut peqqussutaat nr. 4, 7. maj 2007-imeersumi § 15:

Inummut tapit pisariaqartitanik pisut ataasiakkaarlugit naliliineq tunngavigalugu akuersissutigineqartassapput, ingerlaavartumik pisartakkatut sivisunerpaamik ukiumut ataatsimut atuuttussatut aalajangersarneqartunik imaluunniit immikkut pisariaqartitanut matussutissatut ataasiaannartumik ikiorsiissutitut.

Najoqqutassatut aningaasat atugassarititaasut aningaasatut ineqarnermut aningaasartuutinut ilanngaatit akuerineqarsimasut tamarmik ilanngaatigineqareerpata siusinaartumik pensionisiallit atugassaattut nassuiarneqartarput. Ineqarnermut aningaasartuutinut akuerineqarsimasunut ineqarnermut akiliutit (inissiami attartukkami), atugassanut aningaasartuutit kiisalu eqqaavilerineq anartarfilerinerlu aamma paaviaaneq ilaatinneqarput.

Utoqqalinersiat pillugit Inatsisartut peqqussutaat nr. 3, 7. maj 2007-imeersumi § 14:

Utoqqalinermi pensionisiatut aningaasat atugassiissutit kommunemit aalajangersarneqarsimasut minnerpaaffii tunngavigalugit akiligassat aalajangersimasut akilerneqareeraangata kommunalbestyrelsip tapit aningaasanut atugassiissutinut tunngasut tunniussinnaavai.

Kommunini suliassaqarfiit aaqqissuuteqqinneqarnerat pillugu Inatsisartut inatsisaat nr. 14, 19. november 2007-imeersumi § 19:

Kommunip nutaap akileraarutinik amerlassusiliineq aamma akit 2009-mi januarip aallaqqaataaniit assigiissassavai.

Aningaasaqarneq

Pensionisialinnut inummut tapinut aningaasanullu atugassarititaasunut agguaqatigiissillugu aningaasartuutit:

Maannakkut aqutseriaaseq:

• Siusinaartumik pensionisiallit 571-it

Taakkunannga 68 %-it missaat (inuit 388-it), ineqarnermut aningaasartuutinut inummut tapit agguaqatigiissillugit kr. 14.102-iupput (ataatsimut katillugit kr. 5.471.000-it missaat).

2008-mut missingersuutit: kr. 5.580.000

• Utoqqalinersiallit 674-it

Taakkunannga 65%-it missaat (inuit 426-it), ineqarnermut aningaasartuutinut aningaasanut atugassarititaasunut agguatigiissillugu kr. 16. 562-iupput, (ataatsimut katillugit kr. 7.055.000-it missaat).

2008-mut missingersuutit: kr. 6.374.000

2008-mi SP + Utoqqalinersiallit katillugit kr. 12.526.000-it missaat.

2008-mi aqutsersiaaseq malillugu, 2009-mut akit allattorsimaffissaattut siunnersuut takuuk (missingiineq):

• Siusinaartumik pensionisiallit 571-it

Taakkunannga 55 %-it missaat (inuit 314-it) ineqarnermut aningaasartuutinut inummut tapinik agguaqatigiissillugu kr. 5.575-mik pisussaatitaapput (ataatsimut katillugit kr. 1.750.000-it missaat).

• Utoqqalinersiallit 674-it

Taakkunannga 36 %-it missaat (inuit 243-it) ineqarnermut aningaasartuutinut aningaasanut atugassarititaasunut agguaqatigiissillugu kr. 5.896-mik pisussaatitaapput (ataatsimut katillugit kr. 1.430.000-it missaat).

2008-mi aningaasartuutit missingerlugit katillugit kr. 3.180.000-it - suliassalli amerlassusaat killilerujussuit tunngavigalugit kingunerisassanik naatsorsuineq eqqarsaatigineqassaaq. Peqqajaasulli ersaripput.

Naliliineq

Ikaarsaariarnermi ataatsimiititaliap aningaasaqarnermut ataatsimiititaliaata kissaateqarneratigut isumaginninnermi ingerlatsivik inatsisitigut naliliinermik KANUKOKA-mit pissarsiniarsimavoq (ilanngunneqarpoq), naliliinermilu nalinginnaasumik assigiissitsinissamik tunngaviit saniatigut inatsisitigut piumasaqaataasumik 2009-mi januarip aallaqqaataaniit kiffartuussinermi assigiissaarinissamik piumasaqaat aamma uppernarsarneqarpoq.

Tamatuma saniatigut isumaginninnermik ingerlatsivik aningaasaqarnermik ingerlatsivik isumaqatigiissuteqarfigalugu kukkunersiuinermik ingerlatsivik Deloitte oqaloqatigiinnissamik isumaqatigiissuteqarfigaa, oqaloqatigiinnermi manna tikillugu aqutseriaatsimik aamma ineqarnermut aningaasartuutinut najoqqutassatut aningaasat atugassaritaasut aamma najoqqutassatut aningaasat atugassarititaasut akornani paaseqatigiinnginneq pillugu misissueqqissarnissaq isumaqatigiissutigineqarpoq, ilaatigullu sammisaqarfiusumi siunissami aqutseriaatsimik aaqqissuisarnissaq.

Suliassanik suliarinnittariaaseq periutsillu allanngortinneqarnissaat pisariaqartinneqartoq siunertaralugu suliassami tassani ajornartorsiutit tamarmik qulaajarneqarnissaat isumaginninnermik ingerlatsivimmit pingaarsorineqarput, taamaalilluni 2009-mi januarip ulluisa aallaqqaataaniit Kommuneqarfik Sermersuumut ikaarsaariarnermi pensionisialinnut tunngatillugu aqutsineq tamakkiisumik qulaajarneqarniassammat.

Aqutseriaatsip allanngortinneqarnissaa isumaginninnermik ingerlatsivimmiit siunnersuutigineqarpoq, taamaalilluni ineqarnermut aningaasartuutinut tapiissutit automatiskimik procentinik

aalajangersimasunik tapiissutaajunnaarniassammata, akerlianilli najoqqutassatut aningaasat atugassarititaasut aallaavigalugit naatsorsuinerit aamma naatsorsuiniviit aallaavigalugit tunniunneqartassasut. Aqutsinissaq paasiuminartoq eqqarsaatigalugu ineqarnermut aningaasartuutinut aningaasanut atugassarititaasunut tapiissutit paasiuminartut anguniarlugit ineqarnermut aningaasartuutinut aningaasanut atugassanut tapit qaammatinut aqqaneq marlunnut qaammatikkuutaarlugit tunniunneqartariaqarput. Pensionisiallip atugaanik allannguinermi aningaasanik atugassarititaasunik aalajangersakkanik pisariaqartinneqartut uppernarsaasiinikkut nalimmassarneqassapput.

Pensionisialinnut ataasiakkaanut kingunerisassat:

Inuit ataasiakkaat pillugit naatsorsuinerit kingunerisaannik pensionisialippassuit atugarisaat ajorseriassapput, massa allat atugassarissaarnerulerumaartut.

Pisunut marluusunut tunngatillugu pensionisiallit ataasiakkaat inuuniarnerminni atugaat pillugit assigiissarisoqartariaqarpoq, pensionisialli tamarmik ikinnerpaanik aningaasanik atugassaqartitaanerat pissutigalugu, meeqqanut tapit il.il. ilanngullugit, tunngaviusumik assigiissaarinissaq naammassineqarpoq.

Pensionisiaqartut ataasiakkaat inuunerminni atugaat pillugit ikaarsaariarnermi siunnersorneqartarnissaat ilitsersuunneqarnissaallu pingaaruteqarpoq, minnerunngitsumik inisimasut ineqarnermut aningaasartuutinut akileeqataasarnissaat eqqarsaatigalugu.

Pensionisiallit attorneqartut tusarniarneqassapput, soorluttaaq suliniutissanut annertuumik akerliusoqarnissaa naatsorsuutigineqartariaqartoq, suliniutimmi manna tikillugu pensionisiaqartut ilaasa inuuniarnerminni atugarisaat ajorsiallattussaavoq, naak taamaaliornikkut inuiaqatigiinni assersuunneqarsinnaasuni assigiissarisoqassagaluartoq.

<u>Inassuteqaat</u>

Isumaginninnermik ingerlatsiviup isumaginninnermi ataatsimiititaliamut aamma Nuummi kommunalbestyrelsimut inassuteqaatigai:

1. Ingerlatsiviup nassuiaatai tusaatissatut tiguneqassasut.

2. Aqutseriaaseq allanngortinneqassasoq, taamaalilluni ineqarnermut aningaasartuutinut procentinik aalajangersimasunik automatiskimik tunniunneqartarunnaarlutik, akerlianilli najoqqutassatut aningaasat atugassarititaasut aallaavigalugit pisariaqartitsineq naapertorlugu naatsorsuinerit aallaavigalugit tunniunneqartassasut.

3. Aqutsineq paasimiunartoq tunngavigalugu siusinaartumik pensionisialinnut aamma utoqqalinersialinnut inummut tapit aamma aningaasanut atugassarititaasunut tapit aqunneqarnerat paasiuminarsarneqarlutik ukiumi qaammatisiuteqarfiusumi aqqaneq marloriarlutik tunniunneqartassasut.

4. Pensionisiallit atugaanni allannguutit uppernarsarneqarsinnaasut pingaarutillillu pisariaqartitsineq malillugu nalimmassarneqassasut.

5. Utoqqaat peqatigiiffii oqartussaqarfiillu allat tassunga attuumassuteqartut tusarniarneqassasut imaluunnit paasissutissat pillugit ataatsimiinnermut aggersarneqarsassut.

6. Pensionisiallit attorneqartut tusarniarneqassasut."

Isumaginninnermi ataatsimiititaliap inassuteqaataa kommunalbestyrelsip 24. november 2008-mi akueraa.

Ikaarsaariarnermi ataatsimiititaliap aningaasaqarnermut ataatsimiititaliaata inassuteqaataa imaattoq Kommuneqarfik Sermersuumut ikaarsaariarnermi ataatsimiititaliap 28. november 2008-mi akueraa:

"Kommuneqarfik Sermersuumi isumaginninnermi 2009-mut akigititassat pillugit siunnersuut Isumaginnittoqarfik 7. november 2008:

Toqqammavissat:

Siunnersuut KANUKOKA-p isumagininnikkut nalimmassaanissamut ilitsersuutaanik aallaaveqarpoq kiisalu Nuummiit, Paamiuniit, Tasiilamiit kiisalu Ittoqqortoormiuniit paasissutissanik katersorneqarsimasunik toqqammaveqarluni.

Siunnersuummi inatsisikkut aalajangersagaanngitsunut immikkoortortanut nalimmassaanissamik suliassaqarfiit makku iluini pineqarput:

Inatsisikkut aalajangersagaanngitsut:

a. Kommunit meeqqanut angerlarsimaffiutaanni ineqartitaanerit

b. Utoqqaat illuini ineqartitaanerit

c. Kommunit qimarnguviini ineqartitaanerit

Sammisaqarfimmi tassani kommunalbestyrelse sullissinermik tunniussisinnaavoq imaluunniit akinik aalajangersaasinnaavoq, sullissinerullu qanoq ittuussusaa, akia kiisalu naammassineqarnissaaa nammineq aalajangertarlugu.

Inatsisikkut aalajangersagaasut naliliinertallit:

a. Siusinaartumik soraarnerussutisialinnut kiisalu soraarnerussutisialinnut aningaasat atugassarititaasut

b. Pisortatigoortumik ikiorsiissutinut aningaasat tunniunneqartartut

c. Angerlarsimaffimmi ikiorteqartarnermi kiisalu utoqqarnik sullissinermi tunniunneqartartut

d. Utoqqaat illuini qasuersaartitsilluni uninngatitsinerit

e. Innarluutillit najugaqatigiiffiini ineqarnermut ineqartut akiliutaat

Sammisaqarfimmi tassani kommunalbestyrelsi sullissinermik tunisissaaq imaluunniit akinik aalajangersaassaaq, sullissinerullu qanoq ittuussusaa, akia kiisalu naammassineqarnissaa nammineq aalajangersassallugu.

Akit inatsisitigut piumasaqaatit piumasaqaataanngitsullu assigiissaarneqassapput.

Isumaginninnikkut assigiissaarineq allaffissornerup iluani ingerlatseriaatsinik, aningaasanik tapiisarnermi malittarisassanik kiisalu sullisseriaatsinik allaffissornikkut assigiissaarinissamik naatsorsuutiginninnermik aallaaveqarpoq, qulakkeerumallugu allaffissornerup assigiiaakannersumik ingerlanneqarnissaa, inatsisitigut sumiiffinni illoqarfinnilu/inoqarfinnilu ataasiakkaani assigiissaarinissamillu toqqammavigisat pillugit il.il.

2008-p ingerlanerani immikkoortortaqarfiit tamarmik susassaqarfinni assigiinngitsuni eqimattakkuutaanit suleqatigiissitalianit kommuninit tamanit sinniisuuffigineqartunit misissoqqissaarneqarput.

Taamaattumik 2009-mut akigititassat pillugit siunnersuut suleqatigiissitanit taakkunanngaanniit nalilersuutinik innersuussutinillu toqqammaveqarpoq.

Assigiissaarinissamut siunnersuutip suliarineqarnerani pitsaanerpaamik akigititaasut kommunini sisamani kattuteqatigiittussani inuttaasunit atorneqarnerpaat atorneqarput. Neqeroorutit ilaat kommunini tamani pineqarsinnaanngillat. Soorlu assersuutigalugu meeqqat angerlarsimaffiinut, errorsinermi sullissinerit, ulluunerani ornittakkat, innarluutillit kiisalu utoqqaat bussii, qasuersaartitaalluni uninnganerit, utoqqaat najugaqatigiiffiini kiisalu arnat qimaarnguviini.

Sullissinerit taakku imarisaat assigiinngissinnaasarput, taamaattumillu sullissinernut akiliutit assigiinngissuteqarnerata attatiinnarneqarnissaa eqqarsaasersuutigineqarsinnavoq (assersuutigalugu Nuummi Paamiunilu arnanut qimarnguiit). Akigititat ilaannut aammattaaq akitigut aningaasartuutitigullu assigiissaasoqarsimavoq. Immikkut maluginiarneqassaaq, meeqqat angerlarsimaffiini ulloq unnuarlu 2008-mut akigititaq 2/3-imik qaffassimammat. Maannakkut akigititaasoq 2006-imiilli allanngortinneqarnani aalajangiusimaneqarsimavoq, tamatumalu kingorna aningaasartuutit annertungaatsiartumik qaffassimapput.

Akigititassanut siunnersuut ilusimisut isikkulik Kommuneqarfik Sermersuumi isumaginninnikkut aningaasaqarnikkut annertuumik kinguneqartitsissanngitsoq isumaginninnermik ingerlatsiviup nalilerpaa. Assersuutigalugu utoqqarnut immikkoortortami assigiissaarineq Nuummi sipaaruteqarfiussaaq, tamatuma kingunerisaanik illoqarfinni allani aningaasartuuteqarnerulertoqassalluni.

Oqaatigineqassaaq isumaginninnermik ingerlatsiviup akinik assigiissaarinermik siunnersuusiornerani maluginiarsimagaa Nuup Kommuniani pensionisiallit arlallit suliassartaani aningaasanik atugassaritaasunik aamma ineqarnermut aningaasartuutinut inummut tapit tunniunneqartarsimasut. Inatsisitigullu piumasaqaat tassaavoq, pensionisiaqartunut tunngatillugu suliani ataasiakkaani aningaasat atugassaritaasut aalajangersimasut ineqarnermullu tapit inummut tunngasut ataatsimut naliliinermit aallaaveqarmata. Tassa imaappoq ullumikkut pensionisiallit

arlallit aningaasanik atugassarititaasunik peqarput najoqqutaralugu innersuunneqartunit amerlanerusunik.

Tamanna tunngavigalugu siusinaartumik pensionisiallit aamma utoqqalinersiallit pillugit suliat tamaasa ingerlatsivik misissuinermik aallartitsisimavoq, tassani ataatsimut naliliinissaq siunertarineqarluni. Nuup Kommuniani isumaginninnermut ataatsimiititaliap tulliani ileqquusumik ataatsimiinnissaanut suliaq tamanna pillugu ilisimatinneqassaaq.

Aningaasaqarnermut allatseqarfiup maluginiarpaa, pissutsit atugaasut aallaavigalugit, 2009-mut akigititassanut siunnersuut 2009-mut toqqammavittut missingersuutinut allannguutilinnut akuerineqarsimasumut, 17. oktober 2008 siullermeerluni suliarinninnermut sanilliullugu aningaasartuuteqarfiussagunanngitsoq.

Ilanngussami ilanngunneqartumi immikkuualuttortanut, itisiliinerusumik oqaaseqaatinut kiisalu inassuteqaatinut innersuussisoqarpoq, ”2009-imut akigititat isumaginninnermi sullisinermik nalimmassaaneq - sullissinerit/akigititat eqqoriakkat inatsisitigut pituttugaanngitsut kiisalu inatsisisitigut pituttukkanut”.

(...)

<u>Isumaginninnermik ingerlatsivik, 14. november 2008</u>

Aningaasaqarnermut ataatsimiititaliap aalajangiinera tunngavigalugu suliaq KANUKOKA-mi pisortap tullianik Lars Olsenimik eqqartueqatigiissutigineqarpoq, tamatumalu kingorna taanna 14. november 2008-mik ullulerneqarsimasumik inatsisitigut nalilersuivoq, nalilersuineq ilanngunneqarpoq. Naliliinermi kommunini kattussuunneqartussani tallimaasuni assigiinngisitsinerup ingerlateqqinneqarnissaanut inatsisitigut tunngavissaqanngitsoq ersarippoq. Akinik oqartussallu aalajangiisarnerannik assigiissaarisoqartariaqarpoq, tassami oqartussaasut aalajangiineri tamarmik tunngaviusut assigiit malillugit tunniussuunneqartariaqarmata. Aammattaaq oqartussaasut aalajangiisarnerat inunnik ataasiakkaanik naliliinernik tunngaveqartariaqarput.

Immikkut akuersissuteqarnissamut imaluunniit ikaarsaariarnermi aaqqiissuteqarnissamut inatsisitigut tunngavissaqanngilaq.

Kommuneqarfik Sermersuumi nutaami akit allattorsimaffissaannut nutaamut aamma oqartussat aalajangiisarnissaannut siunnersuusiornermi Nuup Kommuniani inummut tapinik aamma aningaasanut atugassarititaasunut tapinik tunniussisarnerni suliani amerlanerpaani inuit ataasiakkaarlugit naliliisoqarneq ajortoq isumaginninnermik ingerlatsiviup malugilersimavaa. Tamanna tunngavigalugu piaarnerpaamik periutsimik nutaamik aalajangersaanissaq aamma suliat tamatuminnga kalluarneqartut ikilisinneqarnissaat siunertaralugu isumaginninnermi ingerlatsivimmiut kommunip illup avataani kukkunersiuisunik eqqartueqatiginnipput. Aammattaaq isumaginninnermut ataatsimiititaliap siulittaasua qinnuigineqarpoq isumaginninnermut ataatsimiititaliami ilaasortat immikkut ittumik ataatsimiigiaqqussagai, taamaalilluni pissutsit pillugit ataatsimiititaliami ilaasortat ilisimatinneqarniassammata.

(...)

Ilanngussat

(...)

2009-mi akigititat Kommuneqarfik Sermersooq

(...)

Ikaarsaariarnermi Ataatsimiititaliap aningaasaqarnermut ataatsimiititaliaa 31. oktober 2008-mi temadageqarnermut atatillugu makkunani 2009-mi aningaasartuutit qaffasissusissaasa takussutissiorneqarnissaat kissaatigaa

1. Kommuneqarfik Sermersuumi sullissinerup qaffasissusia, 2008-mi Nuup Kommuniani sullissinerup qaffasissusianut naapertuuttoq

2. Kommuneqarfik Sermersuumi sullissinerup qaffasissusia, kaammattuutigineqartumut naapertuuttoq (2009-mi akigititat)

Piffissaliunneqartup qaangiutinnginnerani Isumaginninnermut Ingerlatsiviup ajoraluartumik kommuninit kattussuunneqartunit paasissutissat pisariaqartinneqartut pissarsiarisinnaasimanngilai. Taamaattumik Nuummi pissutsit ilisimaneqartut, kiisalu kommunerujussuassami sullissinermik assigiissaarinermik sulinermut atatillugu ukiumi matumani siusinnerusukkut paasissutissanik katersineq tunuliaqutaralugit naatsorsuisoqarpoq.

Nassuiaat ataani allassimasoq, ilaatigullu 2009-mi akigititassanut ilanngussaq innersuussutigineqarput: Isumaginninnermut tunngasuni sullissinermik assigiissaarineq – tunniuttakkat/akigititat eqqoriaaffiusut inatsisitigut pisussaaffiginngisat inatsisitigullu pisussaaffigisat.

2008-mi sullissinerup agguaqatigiissillugu qaffasissusia (2008-mi upernaakkut paasissutissanik katersineq naapertorlugu):

	Siusin.pensionisiat	Utoqqalinermi pensionisiat
Nuuk	kr. 11.046	kr. 9.753
Paamiut	kr. 1.684	kr. 1.657
Tasiilaq	kr. 2.659	kr. 1.829
Ittoqqortoormiit	kr. 2.777	kr. 1.153

Pensionisiallit amerlassusaat

Nuuk nov. 2008:

· Siusinaartumik pensionisiallit 571-it.

Taakkunannga 68 %-it missaanniittut (inuit 388-it) ineqarnermut akiliutinut inummut tapiutinik agguaqatigiissillugu ukiumut 14.102 kr.-inik pisarput (katillugit 471.576 kr.-it).

· Utoqqalinermi pensionisiallit 674-it.

Taakkunannga 65 %-it missaanniittut (inuit 426-it) ineqarnermut akiliutinut aningaasat nammineq atorsinnaasat aallaavigalugit aalajangikkanik tapiutinik agguaqatigiissillugu ukiumut 16.562 kr.-inik pisarput (katillugit 7.055.432 kr.-it).

[(Aningaasartuutit qaffasissusianni qulaani taaneqartumi tapinik ukiumi siusinnersumi ulloq tunniussivimmut kingoortumik aaqqiissuteqartoqarsimasinnaanera sillimmaanneqarsimanngilaq, taamaattumillu tapinut "ingerlaavartunut" aningaasartuuterpiaasut ikinnerusinnaallutik.)]

Kommuneqarfik Sermersooq 2009:

· Siusinaartumik pensionisiallit 1.000 (missiliorlugit)

· Utoqqalinermi pensionisiallit 1.000 (missiliorlugit)

2009-mut tunngaviusumik missingersuutit/tapiutit aningaasat nammineq atorsinnaasat aallaavigalugit aalajangersakkat/inummut tapit:

Missing. killiliussat miss.:	Siusin.pens.kr.	6.500.000
	Utoqq.pens.kr.	7.004.000
	Katillugitkr.	13.504.000

2009-mi atugassatut missingiutit

Nuummit kisitsisit aallaavigalugit, kiisalu kommunini kattussuussani pissutsit atuuttut pillugit paasissutissanik amigaateqarsinnaaneq sillimaffigalugu, makkunani Kommuneqarfik Sermersuumi aningaasartuutit qaffasissusaasa kingunerisassaannik naatsorsuisoqarpoq:

1. Sullissinerup qaffasissusia ”Nuuk 2008”:

Siusinaartumik pensionisiat: 680 miss. pensionisiallit (68 %) á kr. 14.102, katillugit kr. 9.589.360

Utoqqalinermi pensionisiat: 650 miss. pensionisiallit (65 %) á kr. 16.562 katillugit kr. 10.765.300

Katillugit kr. 20.354.000

2. 2009-mi akigititassatut kaammattuutigineqartut naapertorlugit sullissinerup qaffasissusia:

Siusinaartumik pensionisiat: 550 miss. pensionisiallit (55 %) á kr. 5.575 katillugit kr. 3.066.250

Utoqqalinermi pensionisiat: 360 miss. pensionisiallit (36 %) á kr. 5.896 katillugit kr. 2.123.000

Katillugit kr. 5.189.250

Kommunini sisamani taakkunani 2008-mi sullissinerup qaffasissusia sullisseriaaserlu:

Kommunini kattussuussani inummut tapiutit tapillu aningaasat nammineq atorsinnaasat aallaavigalugit aalajangersakkat pillugit ilassutitut ilisimatitsissutigineqarsinnaavoq:

Nuuk:

Nuup Kommuneani kommunalbestyrelsiusimasup aalajangiinera naapertorlugu pensionisiallit siusinaartumik utoqqalinermiluunniit pensionisiaannallit pilersuinermi tunngavittut makkuninnga ineqarnermut tapiiffigineqartarput

1. Inissiaq:

Ineqarnermut akiliut* (ineqarnermut tapiissutit kingorna)	75%
Innaallagiamut artukkat	75%
*Inisimasoqarnermi	50%.

2. Illu attartugaq:

Ineqarnermut akiliut* (ineqarnermut tapiissutit kingorna)	75%
Innaallagiamut atukkat	75%
Kiassarnermut uulia	100%
Imermik atuineq	100%
Paaviaaneq	100%
Anartarfilerineq/eqqaaneq	100%
(...)	
*Inisimasoqarnermi	50%

3. Nammineq illu:

Ineqarnermut akiliut	0%
Innaallagiamut atukkat	75%
Kiassarnermut uulia	100%
Imermik atuineq	100%
Paaviaaneq	100%
Anartarfilerineq/eqqaaneq	100%

(...)

Tamatuma kingunerisaanik allaffissornikkut periaaserineqarpoq aningaasat nammineq atugassatut ilitsersuutigineqartut pingaarnertut ”tatineqartarnerat”, ineqarnermut aningaasartuutinut inummut tapiutit/aningaasat nammineq atugassat aallaavigalugit aalajangersakkat pensionisiallip ineqarnermut akiliutaasa aalajangersimasumik procentiattut ingerlaannartumik tunniunneqartarmata, aningaasat nammineq atugassatut ilitsersuutigineqartut eqqarsaatigalugit aalajangersimasumik immikkut naatsorsuineq tunuliaqutarinagu.

Taamaalilluni aamma inisimasuusinnaasut ineqarnermut aningaasartuutinut ataatsimoorussanut akiligassaanik ilanngaanissaq eqqarsaatigineqarneq ajorpoq.

Aatsaat pensionisialik siusinaartumik utoqqalinermiluunniit pensionisiami saniatigut isertitaqaraangat immikkut naatsorsuisoqartarpoq, tamatumani aningaasat nammineq atugassat aallaavigalugit aalajangersakkanik tapiutaasinnaasut/inummut tapiutit kommunalbestyrelsip minnerpaaffiliussassatut aalajangersagaanut tunngatillugu aalajangersarneqartarlutik.

Tigulaaraluni misissuinerit:

Ajornartorsiut paasinarsarniarlugu Nuummi isumaginninnermut ingerlatsiviup suliat pensionisialinnut tunngasut 44-t (kisimiittut 19-it aappariillu 13-it) tigulaariffigai maannamullu allaffissoriaaseq (2008) 2009-mi aningaasaliissutit qaffasissusissaattut kaammattuutigineqartumut sanilliullugu:

Pensionisiallit 44-t taakku 2008-mi ineqarnermut aningaasartuutiminnut tapinik aningaasat nammineq atugassat aallaavigalugit aalajangersakkanik/inummut tapiutinik agguaqatigiissillugu katillugit 14.182 kr.-nik pisimapput, katillugit 624.008 kr.-t.

2009-mi akigititassatut kaammattuutigineqartut akuerineqassappata pensionisiallit 44-t taakkorpiaat aningaasat nammineq atugassatut ilitsersuutaasussatut siunnersuutigineqartut tunngavigalugit aalajangersimasumik immikkut naatsorsuineq aallaavigalugu 2009-mi agguaqatigiissillugu 5.198 kr.-nik pisinnaatitaassapput, katillugit 228.712 kr.-t.

Siusinaartumik pensionisialinnit misissuiffigineqartunit 55 %-ii kisimik 2009-mi tapisiaqarsinnaatitaassapput, utoqqalinermi pensionisiallit misissuiffigineqartut 36 %-iinnaat tapisiaqarsinnaatitaassallutik.

Pisuni 44-ni aalajangersimasuni taakkunani pensionisialimmut ataatsimut assigiinngissutit 8.983 kr.-iupput katillugit 395.296 kr.-iusut – ineqarnermut aningaasartuutit ilanngaatigereerlugit aningaasat namminneq atugassaasa, kiisalu Kommuneqarfik Sermersuup aningaasatut nammineq atugassatut ilitsersuutaata (2009-mi akigititassatut siunnersuut) akornanni assigiinngissutaasumut naapertuuttut. Inisimasorisat ineqarnermut aningaasartuutinut akiliutaat uuttortaanermut naatsorsuinermi tunngavigisani ilaatinneqarpata kommunip aningaasartuutai suli appariaqqinnerussapput.

Ingerlatsivik naliliivoq qulaani allassimasut eqqortumik takutitsisut.

Soorlu taamatuttaaq allassimasoq pensionisiallit inissiami najugallit, illumi attartukkami najugallit namminerlu illullit aningaasaqarnikkut tapiisarnermi assigiimmik atugassaqartinneqanngillat. Tamatuma saniatigut Nuummi sullissinerup qaffasissusia pissutigalugu pensionisiallit inatsimmi siunertaasup akerlianik innuttaasunut assersuunneqarsinnaasunut, taakkununnga ilanngullugit SIK naapertorlugu akissarsialinnut sanilliullugit salliutinneqarput.

Paamiut:

Isumaginninnermut pisortaq naapertorlugu siusinaartumik pensionisiallit 150-it missaanniipput utoqqalinermilu pensionisiallit 150-it missaanniillutik. Ineqarnermut aningaasartuutinut aningaasat nammineq atugassat aallaavigalugit aalajangersakkanik tapeqartitsisoqaranilu inummut tapiuteqartitsisoqanngilaq.

Suliani tamani immikkut nalileereernikkut tapiissuteqartoqartarpoq, aallaavittulli ataasiartumik ikiorsiisoqartarpoq, soorlu isarussanut, pequtinut ineqarnermullu akiitsunut. Pensionisiallit tamarmik ineqarnermut akiliutiminnut ineqarnermut tapiissutit aqqutigalugit 90 %-it missaannut matussusertittarput. Isumaginninnermut pisortaq naapertorlugu kommunip malittarisassat atuuttut malinngilai.

Tasiilaq:

Pensionisiallit qassiunersut massakkut ilisimatitsissutigineqanngilaq. Aningaasaqarnermut pisortaq naapertorlugu ikioqqulluni qinnuteqartoqartillugu pensionisiallit aalajangersimasumik naatsorsuineq aallaavigalugu aningaasanut nammineq atugassanut tapiiffigineqartarput. Sukumiinerusumik paasissutissarsisoqarsinnaasimanngilaq.

Ittoqqortoormiit:

Paasissutissanik pissarsisoqarsinnaasimanngilaq.

Pensionisialimmut pineqartumut kingunerisassat:

Nuummi 2008-mi sullissinerup qaffasissusia atuuttoq atorlugu naliliisoqarpoq kommunini kattussuussat sinnerini pensionisiallit ullumiminngarnit pitsaanerujussuarmik atugassaqartinneqassasut. Minnerunngitsumik inuiaqatigiit avatangiiserisat innuttaasullu assersuunneqarsinnaasut ataqatigiissikkaanni, tamannalu inatsimmi siunertarineqartunut tunngatillugu ajornartorsiutaassaaq.

2009-mi akigititassatut kaammattuutigisat atorlugit sullissinerup qaffasissuseqartinneratigut maanna Nuup Kommunerisaani pensionisialippassuit ajornerusumik atugassaqartinneqalissapput allat pitsaanerusumik atugassaqartinneqalissallutik. Assigiimmik pinninnissamik tunngavik naammassineqassaaq pensionisialimmulli pineqartumut pisuni tamani inuuniarnerup qaffasissusia naleqqussarneqartussaassalluni. Kommuneqarfik Sermersuumili pensionisiallit tamarmik aningaasat nammineq atugassat minnerpaaffissaannik qulakkeeriffigineqassapput pensioninut meeqqanut tapiissutit, meeqqanut tapit il.il. saniatigut. Pensionisiallit pineqartut susassaqartutut tusarniaaffigineqassapput taamatullu aamma suliniutinut pensionisiallit maannamut inuuniarnermi atugaasa qaffasissusiannik ajorseriaataasinnaasunut akerliusoqangaatsiarnissaa naatsorsuutigisariaqarluni, naak taama iliornikkut innuttaasut assersuunneqarsinnaasut inuuniarnermi atugaasa qaffasissusaannut sanilliullugit nalimmassaasoqartussaagaluartoq."

KANUKOKA-p inatsisilerinikkut naliliinera 14. november 2008-meersoq innersuussutigineqartoq imaattunik imaqarpoq:

"Pingasunngormat ataatsimiinnerput innersuussutigalugu aningaasaqarnermut ataatsimiititaliap kommunini tallimani kattutsinneqarsimasuni periaatsimik allannguinani 2009-mi ingerlaannarnissamut periarfissaqarnerata inatsisilerinikkut naliliiffigineqarnissaa kissaatigisimavaa.

Eqikkaaneq siulliullugu aallarniutigissagaanni tassani akissut tassa naagga.

Inatsisitigut tunngavigisaq:

Kommunini suliassaqarfiit aaqqissuuteqqinneqarnerat pillugu Inatsisartut inatsisaat nr. 14, 19. november 2007-imeersoq.

§ 19. Kommunip nutaap isertitanit akileraarusiisarneq akigititallu 1. januar 2009-miit nalimmassassavai.

Siunnersuut pillugu oqaaseqaatit:

"Ikaarsaariarnermi Ataatsimiititaliap ingerlatsiviit tamaasa misissueqqissaarfigissavai, misissueqqissaarnerlu taanna tunngavigalugu kommunip nutaap sulinerata qaffasissusissaa pillugu siunissami qulliunerusumik politikkissat suliarissallugit.

Misissueqqissaarneq aallaavigalugu Ikaarsaariarnermi Ataatsimiititaliap aningaasatigut missingersuusiornermut atatillugu procenti akileraarusiissutissap angissusissaa kommunimillu nutaamik sullissinissanut akit angissusissaat aalajangersassavai."

Immikkut akuersissuteqarnissamut imaluunniit aaqqiissuteqarallarnissamut inatsiseqarnikkut tunngavissaqanngilaq.

Kommunini kattuttuni sullissinermik assigiissaarineq

Kommunit sullissinerannut tamanut tunngaviusoq, tassalu kommunimi nutaami innuttaasut 1. januar 2009 aallarnerfigalugu assigiimmik sullinneqarnissaat piumasaavoq, tamanna qanoq isumaqarpiarpa?

Kommunit sullissinerannut tamanut tunngaviusumi pineqarpoq kommunimi nutaami innuttaasut tunngaviatigut 1. januar 2009 aallarnerfigalugu assigiimmik sullinneqarnissaq piumasarisinnaaleraat. Taamaattoq kommunit sullissinnerannut tunngaviusoq qanoq annertussusilerneqarsinnaava, sumut killeqarpa? Aamma tassunga tunngatillugu sullissinermi 1. januar 2009 aallarnerfigalugu assigiissaarineq annertutigissava?

INATSISILERINIKKUT ISIGINIAGASSAT

Kommunit sullissinerannut tamanut tunngaviusup pineqarnerani taaneqareersutut imaappoq, innuttaasut assigiimmik sullinneqartalernissartik piumasarisinnaaleraat. Taamatut piumasaqarsinnaaneq qanoq annertutigisumik atuuffeqassava?

Apeqqut taamaattoq akissagaanni pisariaqarpoq oqartussaasut ersarissutigut, tassalu akitigut sullissinermullu atatillugu immikkut akiliuteqartitsisarnertigut aalajangigaasa illua'tungaanilu sullissinerit nalinginnaasumik qaffasissusissaasigut aalajangiinerisa immikkoortinnissaat.

Pisortat tigussaasutigut aalajangiinerinut atatillugu sullissinermi uppernarsaat inunnut ataasiakkaanut tunngasoq inummut iluaqutissiisoq aamma imaluunniit iluaqutissiinngitsoq suliarineqartarpoq, allagartakkullu tassuuna aalajangerneqartarpoq innuttaasoq akuersissuteqarfigineqarnersoq/peqquneqarnersoq/inerteqqummik tunineqarnersoq (soorlu assersuutigalugu illuliorfissamik akuerineqarnersoq) imaluunniit aningaasatigut ikiorsiissuteqarfigineqarnersoq (soorlu napparsimanermi ullormusiassaqartinneqarnersoq) imaluunniit sullinneqarnissamut akuerineqarnersoq (soorlu angerlarsimaffimmi ikiorteqalissanersoq).

Pisortat aalajangiisarneri taamaattut ataatsimut isigalugit tassaapput inunnut ataasiakkaanut tunngasunik aalajangiinerit, taamaattunilu kommunip sullissinermini tamani tunngavigisani malillugu innuttaasut assigiimmik sullittussaavai. Taamaattumik kommunerujussuanngortussami tamarmi 1. januar 2009 aallarnerfigalugu pisortat aalajangiisarnerisa assigiissineqarnissaat tunngaviillu assigiit tunngavigalugit innuttaasunut nalunaarutigineqartarnissaat nalorninartueruppoq.

Akit sullissinermilu akiliutigitinneqartartut, immikkullu akuersisarnermut tunngatillugu malittarisassat (soorlu ulluunerani paaqqinnittarfinni/meeraaqqerivinni, meeqqerivinni atuareernermilu ornittakkani inunnik isumaginniffik aqqutigalugu akiliunneqarlutik atuisussat pillugit malittarisassat) kommunini kattuttussani taamaaqataanik assiigiissarneqassapput.

Naliliineq tunngavigalugu aalajangiinerit pineqarnerini ingerlatsivimmi periaatsit ineriartortinneqassapput. Suliffiup iluani malittarisassat tamanut ersarinnerulersitsissapput taamalu oqar-

tussaaffiup sulianik ingerlatsinera ajornannginnerulissaaq sullitanillu assigiinngisitsisinnaaneq pinaveersimatinneqarluni.

Inatsisitigut aalajangersakkat oqartussaaffiup nalilersuinermik suliaqarnissaanut periarfissiisut tunngavissaliipput suliat ataasiakkaat aalajangiiviginissaannut. Taamaattorli kommunimut ajornartoqanngilaq ilitsersuusiornissaq (suliffiup iluinnaani atugassani), tassanili sianigineqassalluni suliat ataasiakkaat immikkut tamarmik naliliivigineqartarnissaat.

Suliffiup iluinnaani atugassanik inassutit (ilitsersuutit) kommunimi nutaami tamarmi atorneqassapput." (Atorfeqarfimmi nutsigaavoq)

Innuttaasup apeqqut aningaasanut tigoriaannarnut inummulluunniit tapinut attuumassuteqanngitsoq pillugu uannut saaffiginninneranut atatillugu malugaara Nuup Kommuniata kommunimi pensionisiaqartunut assigiissaartumik nalunaarut imaattoq 26. november 2008-mi nalunaarutigisimagaa:

"**Aningaasat nammineq atugassat naapertorlugit tapit inummullu tapit allanngorneri pillugit.**

Kommuninik kattussuussinermut piareersarnermut atatillugu Nuup Kommuniani isumaginninnermut ingerlatsiviup paasisimavaa pensionisialinnut inummut tapinik aningaasallu nammineq atugassat naapertorlugit tapinik tunniussisarneq kukkusumik tunngaveqarluni pisartoq. Suliani tamarluinnarni immikkut naliliisoqartussaavoq tamannalu pisimanngilaq. Tamanna tunuliaqutaralugu Nuup Kommuniani kommunalbestyrelse 24. november 2008-mi ataatsimiinnermi aalajangerpoq pensionisiallit ineqarnermut aningaasartuutaannut inummut tapinik aningaasallu nammineq atugassat naapertorlugit tapinik tunniussisarneq pillugu maannamut periusiusimasoq allanngortinniarlugu.

Tamanna pensionisiallit ullumikkut aningaasat nammineq atugassatut ilitsersuutaasutut aalajangersakkat sinnerlugit nammineq atugassanik aningaasaateqartartut pingaarnertut inummut tapisiakinnerulernissamik aningaasalluunniit nammineq atugassat naapertorlugit tapisiakinnerulernissamik naatsorsuuteqarnissaannik kinguneqassaaq.

Tamanna pensionisialinnut ullumikkut aningaasat nammineq atugassatut ilitsersuutaasutut aalajangersakkanit ikinnerusunik pissarsisartunut killormoorpoq. Pensionisiallit taakku pingaarnertut aningaasat nammineq atugassatut naatsorsukkat qaffannissaat naatsorsuutigisinnaassavaat, tamannalu tapit qaffanneqarnerisigut pissaaq.

Utoqqalinermi pensionisiat pillugit Inatsisartut peqqussutaanni nr. 3-mi 7. maj 2007-imeersumi § 14, kiisalu siusinaartumik pensionisiat pillugit Inatsisartut peqqussutaanni nr. 4-mi, 7. maj 2007-imeersumi § 15 naapertorlugit allannguisoqarpoq.

Ingerlatsiviup suliat allannguinermit tassannga eqqugaasut tamaasa misissuleruttorpai. Tunniuttakkat ingerlaavartumik misissuisarneq peqatigitillugu allanngortinneqartassapput suliallu tamarmik 2008-p naannginnerani misissomeqarsimanissaat naatsorsuutigineqarpoq. Allannguineq pineqartoq pillugu pensionisiallit pineqartut nalunaarfigineqarumaarput.

Tamanna tunuliaqutaralugu pensionisiallit ineqarnermut aningaasartuutiminnut uppernarsaatinik Nuup Kommuniani isumassuiffimmut kingusinnerpaamik 10. december 2008-mi tunniusseqquneqarput."

Sermitsiaq.gl allaaserisamik imaattumik 3. december 2008-mi ilanngussaqarpoq:

"Nuup Kommuniani isumaginninnermik immikkoortoqarfiup qanittukkut paasisimavaa Nuummi pensionisialippassuit 1984-imiilli inummut tapinik kukkusumik tunngavilimmik tunineqartarsimasut.

Kukkuneq paasineqarpoq kommunit kattunnissaannut piareersarnermut atatillugu.

- 1984-imi, kommunip aningaasaqarnikkut inissisimalluarnera tunuliaqutaralugu, kommunalbestyrelsi aalajangerpoq utoqqalinersialinnut inuttut tapit qaffanniarlugit, Namminersornerullutik Oqartussat atugassarisatut najoqqutassiaanik annertunerusumik. Taamaasilluni ukiuni 24-ni kukkusumik inummut tapinik tunniussaqartarsimavugut, politikerit, atorfillit kukkunersiuisulluunniit paasisimanngisaannik, borgmester Nikolaj Heinrich Nuup Kommuniata nittartagaanut, nuuk.gl-imut, oqarpoq.

2009-mi januarip aallaqqaataanit aningaasat allanngortinneqassapput, taamaasilluni Namminersornerullutik Oqartussat akiliutai malinneqalissallutik, taamaasilluni pensionisiallit, ullumikkut anginerusumik atugassaqartinneqartut, annikinnerusumik tunineqartalissallutik. Akerlianik utoqqalinersiallit, najoqqutassiamit annikinnerusumik atugassaqartinneqarsimasut, naatsorsuutigisinnaavaat atugassarisamik amerlinissaat.

Borgmester Nikolaj Heinrich, Kommuneqarfik Sermersuumi borgmesterinngortussaq Asii Chemnitz Narup utoqqaallu peqatigiiffiannit Qeersaamit aallartitat pingasut allannguutissat pillugit marlunngormat ataatsimeeqatigiipput.

- Illua´tungeriit tamarmik allannguutissat nuannarinngilaat, paasissaalluartumillu utoqqaat peqatigiiffiannut naalaaserlunnarpoq piviusunik saqqummiussivigineqarneq. Taamaakkaluartorli utoqqaat peqatigiiffiata paasisinnaavaa inatsisartut peqqussutaat tamatta malittariaqaripput, borgmester Nikolaj Heinrich ataatsimiinnerup kingorna oqarpoq."

Ulloq taanna Nuuk Ugeavis nr. 49/2008-mi makku atuarneqarsinnaapput:

"Nuummi utoqqalinersisartut ilaat kommunit januarip aallaqqaataani kattunnerisa kingorna aningaasatigut misilleqqaarallartussaapput.

Ullumikkut Nuummi siusinaartumik utoqqalinersisartut utoqqalinersiutillillu utaqqiisaasunik pisartagaqarput:

Siusinaartumik utoqqalinersisartut kisimiittut 5.000 kroninik aappariillu 8.000 kroninik. Utoqqalinersisartut kisimiittut 6.000 kroninik aappariillu 9.000 kroninik.

Nuulli Kommuniata utoqqalinersisarnermut malittarisassat tapisiallu aalajangersimasut inatsisit oqaasertaannut naapertuutinngitsumik [1994-imili] aaqqiivigisarsimavai.

Utoqqalinersisartut utoqqalinersiaannarnik isertitaqartartut ukiuni 14-ini kingullerni ineqarnermut tapisisarsimapput, procentit aalajangersimasut atorlugit ineqarnermut, inaallagissamik, imermik kissanillu atuinermut aammalu atserinermut paaviaanermullu matussutissaasunik.

Utoqqalinersisartut tapiissutit tamakkua isumamineersumik pisarsimavaat, ineqarnerminnut akiliutimik procentiisut aalajangersimasutut isikkoqartillugit.

Tamannalu kukkuneruvoq. Utoqqalinersisartut tapisiassaat pisariaqartitsisut ataasiakkaat pisariaqartitsineri naapertorlugit naatsorsorneqartartussaapput. lneqarnermulli aningaasartuutit isumamineersumik taperneqartarnerisigut utoqqalinersisartut ilaat ullumikkut pisartagaqalersimapput tunngaviusumik pisartagassaminniit qaffasinnerusunik.

Kommuneqarfik Sermersuumi utoqqalersiallit tamarmik januarip aallaqqaataaniit assigiimmik sullinneqalissapput.

lmaappoq Nuummi utoqqalinersisartut ilaat appasinnerusunik pisartagaqalissapput, allallu qaffasinnerusunik pisartagaqalissallutik.

Tigusillattaaraluni misissuinikkut paasineqarsimavoq utoqqalinersiallit 44-it 2008-mi ineqarnerminni aningasartuutiminnut agguaqatigiissillugu 14.182 kroninik tapiiffigineqartarsimasut.

2009-mi tapisiassaat agguaqatigiissillugu 5.198 kroninut appartinneqassapput.

Utoqqalinersiutilinni misissuiffigineqarsimasuni siusinaartumik utoqqalinersisartut 55 procentiinnaat utoqqalinersiallillu 36 procentii kisimik 2009-mi tamakkuninnga tapisisassapput.

Borgmester Nikolaj Heinrichikkut Isumaginninnermullu Ataatsimiititaliap siulittaasuata Ane Egede Mathæussenip ippassaq, marlunngornermi, illoqarfimmi utoqqalinersisartut sinniisaat tamatuma kingunerisassaanik paasissutissinniarlugit ataatsimeeqatigaat.

<u>Amerlavallaartut - ikippallaartut</u>

Nuup Kommuniani Isumaginninnermut Ataatsimiititaliap kommunit kattunnissaannut piareersarnermi utoqqalinersisartut tapisiarisartagaasa eqqunngitsunik tunngaveqartumik tunniunneqartarsimanerat paasilersimavaa.

Siusinaartumik utoqqalinersisartut 388-it ukiormanna ineqanermut aningaasartuutinut agguaqatigiissillugu 14.102 kroninik immikkut tapisisarput - katillugit 5,4 millioner kronit.

Utoqqalinersiallit 426-it ukiormanna ineqarnermi aningaasartuutinut agguaqatigiissillugu 16.562 kroninik immikkut tapisisarput - katillugit 7,0 millioner kronit.

Nuummi kommunalbestyrelsip novemberip 24-anni ataatsimiinnermini aalajangiuppaa, utoqqalinersisartut ineqarnermut tapisiarisartagaannik aaqqissuussisarneq ukiuni 14-ini atuussimasoq allanngortinneqassasoq.

Isumaginninnermut ataatsimiititaliap siulittaasua Ane Egede Mathæussen isumaginninnermilu pisortaq Vibeke Møller Jensen siusinaartumik utoqqalinersisartunut utoqqalinersiutilinnullu tamanut allagaqarlutik suliaq pillugu nassuiaateqarput.

lsumaginnittoqarfiup utoqqalinersisartut allannguinikkut eqqugaasussat tamarmik suliassaataat misissoqqissaalerpai.

Taamaattumik isumaginnittoqarfiup utoqqalinersiallit qinnuigai uppernarsaatit ineqarnermut aningaasartuutiminnut tunngasut tamaasa decemberip qulingat nallertinnagu tunniuteqqullugit."

5. december 2008-mi aalajangerpunga Nuup Kommunia aamma Kommuneqarfik Sermersuumut ikaarsaariarnermi ataatsimiititaliaq allannguutit tusagassiuutini taaneqartut pillugit tusaarniaaviginiarlugit.

Nuup Kommunianut allakkakka imaattunik oqaasertaqarput:

"Malugaara Nuuk Ugeavis nr. 49, 3. december 2008-mi saqqummersoq aamma Sermitsiaq.gl 3. december 2008-mi atuarneqarsinnaasoq Nuup Kommuniani pensionisialinnut aningaasat tigoriaannaat inummullu tapit naatsorsorneqartarneranni periaatsit 2009-mit atuutilersumik allanngortinneqarneri pillugit allaaserisanik imaqartut.

Aviisini taakkunani marlunni paasissutissat imatut paasivakka tapit taakkua naatsorsorneqartarnerannut tunngaviusup allanngortinneqarnissaanik ataatsimut aalajangiisoqarsimasoq, aalajangiinerlu taanna ilaatigut kommunip naatsorsuinermi tunngavimmik kukkusumik ukiuni arlalinni atuisimaneranik ilaatigullu Kommuneqarfik Sermersuumi pensionisiaqartunut tamanut naatsorsueriaatsip assigiissaartup atorneqarnissaata kissaatigineqarneranik tunngavilersugaasimasoq.

Paasissutissat taakku aallaavigalugit isumaqarpunga aningaasat tigoriaannaat inummullu tapit ukiuni siusinnerusuni aalajangersarneqarneranni suna tunngavigalugu kukkussuteqartoqarsimanersoq erseqqarluttoq, taamatuttaarlu Kommuneqarfik Sermersuup naatsorsueriaaseq suna atussaneraa erseqqarluttoq.

Aammattaaq isumaqarpunga ataatsimut aalajangiineq kommunip pisinnaatitaasup aalajangiinerineraa nalornissutigineqarsinnaasoq, tassami pingaartumik Nuuk Ugeavisimi atuarneqarsinnaammat Nuup Kommunia kommunalbestyrelsip 24. november 2008-mi ataatsimiinnerani taamatut aalajangiisimasoq.

Tamanna tunngavigalugu aalajangerpunga kommunalbestyrelsi pisinnaatitaasoq naatsorsueriaatsimik allannguisoqarnissaanik ataatsimut aalajangiisimanersoq aamma taamatut aalaja-

ngiineq suna tunngavigalugu pisimanersoq nammineerluni misissuiffiginninnermik aallartitsiviginiarlugu, tak. Inatsisartut Ombudsmandiat pillugu Inatsisartut inatsisaanni § 6, nr. 5.

Taamaattumik Nuup Kommunia qinnuigaara aalajangiineq taanna Nuup Kommuniata aalajangiinerineraa paasissutissiissutigeqqullugu.

Aalajangiineq taanna Nuup Kommuniata aalajangiinerippagu kommuni qinnuigaara kommunalbestyrelsip ataatsimiinnerani ullormut oqaluuserisassaq pineqartoq pillugu imaqarniliap naqitanngortinneqarnera aamma taamaattoq pigineqarpat isummernissamut tunngavissiap aqutsisoqarfimmit suliarineqarsimasup assilinera uannut nassiuteqqullugit.

Nuup Kommunia aamma qinnuigaara kommuni taanna 2009-mut atuuttumik aalajangiisimanersoq sunalu inatsisitigut tunngavigalugu aalajangiisimanersoq nassuiaqqullugu.

Tamatumunnga peqatigitillugu suliami allami aningaasanik tigoriaannarnik inummullu tapinik naatsorsuinermut attuumassuteqanngitsumi allakkat kommunip kommunimi utoqqalinersialinnut siusinaartumillu pensionisialinnut 26. november 2008-mi nassiussimasaasa assilinerat tiguara.

Kommuni qinnuigaara allakkat taakku inummut tapinik aningaasanillu tigoriaannarnik 2009-mit atuutilersumik naatsorsuinermut tunngasuunersut paasissutissiissutigeqqullugu.

Kommunip tapit 2008-mi piffissamit aalajangersimasumit aallartittumik aaqqiissuteqarfigilersaarpagit kommuni makku pillugit nassuiaateqaqqullugu qinnuigaara:

- Aningaasat tigoriaannaat inummullu tapit manna tikillugu kukkusumik naatsorsorneqartarsimasut kommuni isumaliutersuutit inatsiseqartitsinermilu malittarisassat suut aallaavigalugit isumaqarnersoq,

- Kommuni isumaqarnersoq tapiissutinik tunaartarisassatut amerlassusiliussat kisiisa tunngavigalugit aaqqiissuteqarnissamut pisinnaatitaalluni, taamaappallu isumaliutersuutit inatsiseqartitsinermilu malittarisassat suut tunngavigalugit, aamma

- Tunaartarisassatut amerlassusiliussat kommunip naatsorsuinermini atugai kommunimit imaluunniit Namminersornerullutik Oqartussanit aalajangersarneqarsimanersut.

Kommuneqarfik Sermersooq allakkatigut allatigut qinnuigaara Kommuneqarfik Sermersooq aalajangiinermik aviisini issuarneqartutut ukioq 2009 pillugu aalajangiisimanersoq paasissutissiissutigeqqullugu, kommunilu taaneqartoq kingulleq naggasiutitut aamma qinnuigaara taamaattoqarpat aalajangiinermut tunngaviusoq pillugu nassuiaateqaqqullugu."

Kommuneqarfik Sermersuumut ikaarsaariarnermi ataatsimiititaliamut tusarniaanera Nuup Kommunianut tusarniaarnerma assinganik imaqartoq imaappoq:

"(...)

(...) Kommuneqarfik Sermersooq qinnuigaara aalajangiineq taanna Kommuneqarfik Sermersuup aalajangiinerineraa paasissutissiissutigeqqullugu.

Aalajangiineq taanna Kommuneqarfik Sermersuup aalajangiinerippagu Ikaarsaariarnermut Ataatsimiititaliaq qinnuigaara Ataatsimiititaliap ataatsimiinnerani ullormut oqaluuserisassaq pineqartoq pillugu imaqarniliap naqitanngortinneqarnera aamma taamaattoq pigineqarpat isummernissamut tunngavissiap aqutsisoqarfimmit suliarineqarsimasup assilinera uannut nassiuteqqullugit.

Kommuneqarfik Sermersuup tapit 2008-mi piffissamit aalajangersimasumit aallartittumik aaqqiissuteqarfigilersaarpagit kommuni makku pillugit nassuiaateqaqqullugu qinnuigaara:

- Aningaasat tigoriaannaat inummullu tapit manna tikillugu kukkusumik naatsorsorneqartarsimasut Ataatsimiititaliaq isumaliutersuutit inatsiseqartitsinermilu malittarisassat suut aallaavigalugit isumaqarnersoq,

- Ataatsimiititaliaq isumaqarnersoq tapiissutinik tunaartarisassatut amerlassusiliussat kisiisa tunngavigalugit aaqqiissuteqarnissamut pisinnaatitaalluni, taamaappallu isumaliutersuutit inatsiseqartitsinermilu malittarisassat suut tunngavigalugit, aamma

- Tunaartarisassatut amerlassusiliussat Ataatsimiititaliap naatsorsuinermini atugai Sermersuup Kommunianit, Nuup Kommunianit imaluunniit Namminersornerullutik Oqartussanit aalajangersarneqarsimanersut.

Nuup Kommunia allakkatigut allatigut qinnuigaara Nuup Kommunia aalajangiinermik aviisini issuarneqartutut ukioq 2009 pillugu aalajangiisimanersoq paasissutissiissutigeqqullugu, kommunilu taaneqartoq kingulleq naggasiutitut aamma qinnuigaara taamaattoqarpat aalajangiinermut tunngaviusoq pillugu nassuiaateqaqqullugu."

Allakkat 5. februar 2009-meersut Nuup Kommuniata allaffissiai atorlugit allanneqarsimasut imaattut 16. februar 2009-mi tiguakka:

"Nuup Kommuniani Isumaginninnermik Ingerlatsiviup suliami qulaani taaneqartumi Inatsisartut Ombudsmandiannit allakkat (ilissi allakkat normorsi 2307; j.normu 2008-907-0005) tiguai, taakkunatigut ilissi Nuup Kommunianut qinnutigalugu apeqqutit makku akeqqullugit.

Ombudsmandi imatut allappoq:

(...)

(...) Nuup Kommunia qinnuigaara aalajangiineq taanna Nuup Kommuniata aalajangiinerineraa paasissutissiissutigeqqullugu.

Kommunip akissutaa:

Aalajangiineq Nuup Kommuniani Kommunalbestyrelsimit aamma Kommuneqarfik Sermersuumi, Ikaarsaariarnermi ataatsimiititaliamit aalajangiineruvoq.

Ombudsmandi imatut allappoq:

Aalajangiineq taanna Nuup Kommuniata aalajangiinerippagu kommuni qinnuigaara kommunalbestyrelsip ataasimiinnerani ullormut oqaluuserisassaq pineqartoq pillugu imaqarniliap naqitanngortinneqarnera aamma taamaattoq pigineqarpat isummernissamut tunngavissiap aqutsisoqarfimmit suliarineqarsimasup assilinera uannut nassiuteqqullugit.

Kommunip akissutaa:

Qinnutigineqartutut kommunalbestyrelsip 24. november 2008-mi qulissaanik ileqquusumik ataatsimiinneranit immikkoortoq 12-ip suliami naqitanngortitap assilinera ilanngussartalik ilanngullugu nassiunneqarpoq.

Ombudsmandi imatut allappoq:

Nuup Kommunia aamma qinnuigaara kommuni taanna 2009-mut atuuttumik aalajangiisimanersoq sunalu inatsisitigut tunngavigalugu aalajangiisimanersoq nassuiaqqullugu.

Kommunip akissutaa:

Kommuneqarfik Sermersuumi, Ikaarsaariarnermi ataatsimiititaliap 2009-mut atuuttussatut akigititat pillugit aalajangiinissaa sioqqullugu periaasiusimasoq pillugu suliamik suliarinninnissaq suliamillu inaarlugu suliarinninnissaq pillugu Nuup Kommunia aalajangiisimavoq.

Ombudsmandi imatut allappoq:

Tamatumunnga peqatigitillugu suliami allami aningaasanik tigoriaannarnik inummullu tapinik naatsorsuinermut attuumassuteqanngitsumi allakkat kommunip kommunimi utoqqalinersialinnut siusinaartumillu pensionisialinnut 26. november 2008-mi nassiussimasaasa assilinerat tiguara. Kommuni qinnuigaara allakkat taakku inummut tapinik aningaasanillu tigoriaannarnik 2009-mit atuutilersumik naatsorsuinermut tunngasuunersut paasissutissiissutigeqqullugu.

Kommunip akissutaa:

Allakkat Nuup Kommuniata allaffissornikkut aqutseriaaserisimasaminik kommunit kattunnissaat sioqqullugu allanngortitsiniarneranik nalunaarutiginnittuupput, taamaalilluni tamanna inatsisitigut aaqqissuussaanikkut tunngavinnut, soorlu inerteqquteqarnerup malittarisassanik pingaarnerutinneqannginnissaanut, naligiissitaanissamut tunngavimmut aamma inatsisit malillugit ingerlatsinermut, inatsisini atuuttuni tunngaveqarnermut, naapertuuttunngoqqullugit.

Ombudsmandi imatut allappoq:

Kommunip tapit 2008-mi piffissamit aalajangersimasumit aallartittumik aaqqiissuteqarfigilersaarpagit kommuni makku pillugit nassuiaateqaqqullugu qinnuigaara:

- Aningaasat tigoriaannaat inummullu tapit manna tikillugu kukkusumik naatsorsorneqartarsimasut kommuni isumaliutersuutit inatsiseqartitsinermilu malittarisassat suut aallaavigalugit isumaqarnersoq,

- Kommuni isumaqarnersoq tapiissutinik tunaartarisassatut amerlassusiliussat kisiisa tunngavigalugit aaqqiissuteqarnissamut pisinnaatitaalluni, taamaappallu isumaliutersuutit inatsiseqartitsinermilu malittarisassat suut tunngavigalugit, aamma

- Tunaartarisassatut amerlassusiliussat kommunip naatsorsuinermini atugai kommunimit imaluunniit Namminersornerullutik Oqartussanit aalajangersarneqarsimanersut.

Kommunip akissutaa:

Pensionisiallit, pilersuinerminni siusinaartumik - imaluunniit utoqqalinermi pensionisiaannarnik tunngaveqarsimasut ineqarnermi akiliutinut tapiusinnaasut ilanngaatigereerlugit, procentiliussat aalajangersimasut aallaavigalugit, 1994-imiilli ineqarnermut ingerlaavartumik tapeqartinneqarput. Taamaaliornikkut aningaasat tigoriaannaat piviusoq tunngavigalugu atorunnaarsinneqarput. Allaffissornikkut aqutseriaaseq taanna pisuni taamaattuni aningaasat tigoriaannaat malittarisassatut pingaarnertut qaangiinnarneqarnerannik kinguneqartitsivoq, ineqarnermut aningaasartuutinut inummut tapit/aningaasat tigoriaannaat pensionisiallip ineqarnermut aningaasartuutaanit aalajangersimasumik procenteqartillugit pissusissamisoortumik tunniunneqartarnerat pissutigalugu aningaasalli tigoriaannaat pillugit aalajangersimasumik, inunnut ataasiakkaanut naatsorsuineq tunulequtarinagu. Taamaalillunilu aalajangersimasumik inuillu ataasiakkaat pillugit naatsorsuinermi ineqartitarisimasinnaasat ineqarnermut ataatsimoortumik aningaasartuutinut akiliutigisinnaasaasa ilanngaatigineqarnerat eqqarsaatigineqanngilaq.

Pensionisiallip, taassumalu katissimalluni aapparisinnaasaata inooqataataluunniit, siusinaartumik - imaluunniit utoqqalinermi pensionisiamik saniatigut allanik isertitaqartartut eqqarsaatigalugit inunnut ataasiakkaartumik taamaallaat naatsorsuisoqartarsimavoq, tamatumalu kingornatigut aningaasat tigoriaannaat/inummut tapit naatsorsorneqartarlutik aningaasat tigoriaannaat minnerpaaffigisassaattut kommunalbestyrelsip aalajangersagaanut naleqqiullugit.

Pensionisiallit inissiani, illuni attartukkani aamma nammineq illorisami najugallit tapisiaqartinneqarnerup kingornatigut aningaasatigut tapiissutit aamma aningaasat tigoriaannaat eqqarsaatigalugit naligiissinneqanngillat. Kommunip naligiissitaanissamut inatsisitigut tunngaveqartitsinerata nassataraa innuttaasut naligiissitaanissamik pisinnaatitaanerat. Ineqarnermut aningaasartuutinut procentikkaartumik aalajangersimasumik tapiissuteqartarnermut siunertaasimavoq pensionisiallit tamarmik naligiissitaanissaat, kisianni tamatuma kingunerisimallugu piviusoq tunngavigalugu naligiinngitsumik pineqarsimanerat.

Pensionisiallit ineqarnermut aningaasartuutaannut tapit 1994-imit procentikkaartumik aalajangersimasumik annertussusilikkat uku malillugit tunniunneqartarput:

(...)[38]

38) Taakku Nuup Kommuniani isumaginninnermi ataatsimiititaliap 18. november 2008-mi ataatsimiinneranit qulaani issuakkat assigaat.

Aammattaaq sullissinerup qaffasissusiata sunniutigisimavaa pensionisiallit, inatsiseqartitsinerup siunertarisaanut akerliusumik, innuttaasut ilaannut, matumani SIK-p isumaqatigiissutaa malillugu akissarsiallit ilanngullugit eqqarsaatigalugit, naleqqiunneqarsinnaaneq eqqarsaatigalugu ataatsimut salliutinneqarsimanerat.

Nukissamik imermillu ingerlaavartumik atuinermut tapiissutit annertuut avatangiisinik sianissuseqarnerulernermik kajumissuseqartitsilersimanngillat.

Inatsisitigut tunngavigisanit atuuttunit ilaatigut makkua erserput:

Siusinaartumik pensionisiat pillugit Inatsisartut peqqussutaat nr. 4, 7. maj 2007-imeersoq.

§ 15. Inummut tapit pisariaqartitanik pisut ataasiakkaarlugit naliliineq tunngavigalugu akuersissutigineqartassapput, ingerlaavartumik pisartakkatut sivisunerpaamik ukiumut ataatsimut atuuttussatut aalajangersarneqartunik imaluunniit immikkut pisariaqartitanut matussutissatut ataasiaannartumik ikiorsiissutitut.

Aalajangersagaq pillugu oqaaseqaatinit ilaatigut una erserpoq:

Inummut tapinik tunniussisarnermi kommunit periaasiannik misissuinerup takutippaa tulleriinneri malillugit kisermaat aamma katissimallutik aappariit/inooqatigiit aalajangersimasumik aningaasartuutit ilanngaatigereerlugit pensionisiaqartut qanoq amerlatigisunik aningaasaateqarnissaanni aningaasat ikinnerpaaffissaat kommunit aalajangersartaraat. Aningaasat taakku amerlassusii kommunimit kommunimut assigiinngisitaartorujussuupput. Kommunit inummut tapinik tunniussisartuupput taamaattumillu pissusissamisoortuuvoq kommunit ataavartumik inummut tapinik tunniussisarnerminni malittarisassat aalajangersartagaat assigiinngissinnaammata. Oqaatigineqassaaq inummut tapinik tunniussisarneq pillugu tunaartarisassat kisiisa kommunit aalajangersarsinnaagaat, pisullu ataasiakkaarlugit pensionsiaqartup pisariaqartitaanik naliliisoqartassasoq.

Utoqqalinermi pensionisiat pillugit Inatsisartut peqqussutaat nr. 3, 7. maj 2007-imeersoq

§ 14. Utoqqalinermi pensionisiatut aningaasat atugassiissutit kommunemit aalajangersarneqarsimasut minnerpaaffii tunngavigalugit akiligassat aalajangersimasut akilerneqareeraangata kommunalbestyrelsip tapit aningaasanut atugassiissutinut tunngasut tunniussinnaavai.

…

Imm. 3. Tapit aningaasanut atugassiissutit pillugit malittarisassanik Naalakkersuisut aalajangersaasinnaapput, tassunga ilanngullugit aningaasanik atugassiissutit naatsorsorneqartarnerat.

Utoqqalinermi pensionisiat pillugit Inatsisartut peqqussutissaattut nr. xx, xx 2007-imeersumut Siunnersuummut Allannguutissatut siunnersuummi immikkoortoq 1 (§ 01) pillugu oqaaseqaatinit ilaatigut makkua erserput:

Aalajangersagaq ilanngunneqarpoq qulakkeerniarlugu kommunalbestyrelsip periarfissinneqarnissaa utoqqalinermi pensionisiatut aningaasat atugassiissutit kommunemit aalajangersarneqarsimasut minnerpaaffii tunngavigalugit akiligassat aalajangersimasut akilerneqareeraangata kommunimit tapit aningaasanut atugassiissutinut tunngasut tunniunneqarsinnaalernissaat.

Kommuni periarfissinneqarpoq aningaasanik atugassiissutissanik aalajangersaanissamut, utoqqalinermi pensionisialinnut tamanut akiligassat aalajangersimasut akilerneqareeraangata tunniunneqartartussamik, taamalu tapinik pineqartunik peqanngitsunut tunniussisinnaalersillugit. Naalakkersuisut naatsorsueriaatsimi aningaasartuutit sorliit pineqarnersut pillugit malittarisassanik aalajangersaassapput.

Aalajangersakkami aalajangersarneqarpoq tapit aningaasanut atugassiissutinut tunngasut pillugit Naalakkersuisut sukumiinerusunik malittarisassiussasut. Malittarisassat utoqqalinermi pensionisiat pillugit nalunaarummi takuneqarsinnaassapput. Pissusissamisoortuussaaq aningaasat atugassiissutit qanoq naatsorsorneqartarnissaat pillugit malittarisassanik aalajangersaasoqarnissaa, imaappoq aningaasartuutit sorliit naatsorsuusiornermi ilanngunneqassanersut.

§ 15. Utoqqalinermi pensionisialinnut aningaasaqarnermikkut immikkut ittumik ajornartooqqasunut imaluunniit utoqqalinermi pensionisialik aningaasaqarnermi tungaatigut ajornartorsiuteqalernissaa annertuumik ilimanaateqarpat inummut tapiutit tunniunneqarsinnaapput. Inummut tapiutit aningaasartuutinut assigiinngitsunut makkununnga tunngatillugit tunniunneqarsinnaapput:

1) Peqqinnissutsikkut pisariaqatitat malitsigisaanik annertuumik aningaasartuuteqarnermi.

2) Isarussanik allatullu ikiorsiissutinik pissarsiniarnermi.

3) Inuuneq annaanniarlugu ikiorsiinermi.

Aalajangersagaq taanna pillugu oqaaseqaatinit ilaatigut makku erserput:

Inummut tapinut tunngatillugu aalajangersakkat peqqussummi atuuttumi aalajangersakkat allannguuteqartinneqarput. Inuit ataasiakkaat pisariaqartitsinerannik nalilersuinerit tunngavigalugit malittarisassat atuuttut malillugit inummut tapit tunniunneqartassapput. Inummut tapit kommunini ataasiakkaani aningaasaqarneq eqqarsaatigalugu kommunimi innuttaasut allat atugaat aallaavigalugit aningaasat nammineq atugassatut tunniunneqartassapput.

Tamanna imatut paasisariaqarpoq, kommuneqarfiit tapinik tunniussisarnerat aamma aningaasartuutinut suut atorneqartarnersut assigiinngitsorujussuunerat.

Inummut tapit allanngortinneqarnerisigut assigiiaarnerulernissaat siunertarineqarpoq. Tamatuma saniatigut siunertaavortaaq, inummut tapit siunissami maannakkumiit allaanerusumik sunniuteqarnissaat anguniagaavoq. Utoqqalinersiutinik qinnuteqarnermut atatillugu kommunit nalilersortassavaat, qinnuteqartup inummut tapit ilumut pisariaqartinnerai.

Utoqqalinersianik akuersissummik tunineqareernerup kingornatigut inummut tapinik pisariaqartitsisoqarpat, utoqqalinersiutilik kommunimut inummut tapit pillugit qinnuteqassaaq.

Inummut tapinik pisinnaassagaanni piumasaqaataavoq, utoqqalinersiallip aningaasaqarniarnikkut inissisimanera immikkut ittumik ajornartorsiorfiussasoq. "Immikkut ittumik ajornartorsiorfiussasoq" tassani siunertarineqarpoq, akiligassat akilerneqareernerisa kingorna qaammatip sinneranut aningaasat ikittuaraannaat utoqqalinersialimmit sinnerineqartarnerat, matumani aningaasartuutit suli annerusumik utoqqalinersialimmut piumasarineqarnissaat piviusorsiortuunani. Aalajangersagaq malillugu, utoqqalinersiallip aningaasaqarnera illersorneqarsinnaasumik inissisimanersoq paasissallugu piumasarineqarsinnaavoq, imatut paasillugu aningaasartuutinik suli amerlanerusunik annerusunillu, inummut naammaginanngitsumik akisussaaffilersoqqinneqannginnissaa, utoqqalinersiutaannarnik isertitalimmut naapertuuttumik, aamma assersuutigalugu inissiamut akisuallaanngitsumut nuutsinneqarsinnaanera, tassani imaassimappat utoqqalinersialik pisariaqartitani sipporlugu inissiamik ineqartitaasimappat, tassani kommuni utoqqalinersialimmut inissiamik angissutsimigut naleqquttumik tunisinnaassappagu. Tamanna eqqortinneqarsinnaassanersoq suliani ataasiakkaani nalilersuinerit tunngavigineqartariaqassapput, tassani utoqqalinersiallip inuttut atugarisai apeqqutaassallutik, assersuutigalugu ilaqutaqqortussuseq, nalilersuinermut ilaasariaqarput.

<u>Utoqqalinermi pensionisiat pillugit Namminersornerullutik Oqartussat nalunaarutaat nr. 14, 27. juni 2007-imeersoq</u>

"§ 3. Tapit aningaasanut atugassiissutinut tunngasut kommunalbestyrelsimit aalajangersarneqartassapput, najukkami inuuniarnermi atugassarititaasut tunngavigalugit kiisalu eqqarsaatigineqassalluni utoqqalinermi pensionisiallip najukkami innuttaaqataasunit allanit pitsaanerusumik atugassaqartitaalinnginnissaa.

Imm. 2. Tapit aningaasanut atugassiissutinut tunngasut tassaapput utoqqalinermi pensionisiallip akileraarutit ilanngaatigereerlugit isertitai, aningaasartuutit makkua ilanngaatigereernerisigut sinneruttut:

1) Inigisamut akiliut, ineqarnermut tapi ilanngaatigereerlugu.

2) Imermut innaallagissamullu aningaasartuutit.

Imm. 3. Tapit aningaasanut atugassiissutinut tunngasut tunniunneqarnissaannut tunngavissat allannguuteqarpata, utoqqalinermi pensionisiallip tapit aningaasanut atugassiissutinut tunngasut pisartagai iluarsiivigineqassapput, allannguuteqartitsinissamut tunngavissat pissutissaqartippassuk utoqqalinermi pensionisiallip tapinik aningaasanut atugassiissutinut tunngasunut pisartagai allannguuteqartariaqartut.

§ 4. Kommunalbestyrelsip utoqqalinermi pensionisialik inummut tapinik pisartagaqalersissinnaavaa aningaasaqarniarnikkut pissutsit atuuttut aallaavigalugit utoqqalinermi pensionisiallip tapit aningaasanut atugassiissutinut tunngasut kommunimit aalajangersarneqareersimasut inuussutigisinnaanngippagit, aningaasartuutit nalinginnaasuunngitsut aningaasartuutiginissaat pissutigalugu imaluunniit utoqqalinermi pensionisiallip aningaasartuutissai allat aningaasartuutissaannut nalinginnaasunut naleqqiullugit pingaarutilimmik amerlaneruppata."

Allannguut 2008-p naalernerani atuutilersinneqarsimammat Nuup Kommuniani sulianut ukiup sinnerani annertuumik sunniuteqarnissaq angusinnaasimanngilaa.

Kommunalbestyrelsimut 2008-mi decemberip naalernerani malitseqartitsilluni paasissutissiinermit ilaatigut makkua erserput:

Inummut tapiutinik naatsorsuinermut periaasiusimasoq ataatsimut imatut sunniuteqartitsisimavoq, tassalu pensionisiallit amerlanersaat assersuutitut taasaninngarnit aningaasanik tigoriaannarnik qaffasinnerusunik tigusaqarsinnaasimanerat. Kisiannili pensionisiallit ilai assersuutitut taasaninngarnit aningaasanik tigoriaannarnik ikinnerusunik tigusaqarsinnaasimanerat saneqqunneqarsinnaanngilaq. Pensionisiallit taakku pillugit suliat allaffissornikkut aqutsinikkut annertussusissaatigut periarfissaqartillugu suliareqqinneqarnissaat neqeroorutigineqartariaqarpoq.

Suliamut attuumassuteqarluinnartumik piumasaqaatit siumut aalajangeriikkat, ukiumoortumik suliarpassuit pineqartup iluani ingerlaavartumik tunniussaqartitsiviusartut akornanni sulianik attuumassuteqartunik sunaassusiisinnaasut, aallaavigalugit suliat taakku ujarfissarsineqarsinnaanngillat. Taamaattumik ingerlatsivik pensionisiallit 2008-mi ukiulluunniit siuliini pensionisiaminut tapiissutitigut annikippallaamik tunineqarsimanerminnik uppernarsaasersuisinnaasorisut naatsorsuiffigeqqinneqarnissaq pillugu isumassuinermik immikkoortortaqarfimmut saaffiginnissinnaanerat pillugu Siammaavimmi aamma Nuuk Ugeavisimi allagarsiiniarpoq. Inuit allagarsiissummut qisuariaateqartut pillugit uppernarsaasiussassatut pissarsiarineqarsinnaasut aallaavigalugit piffissaq sapinngisamik siusinnerpaaq angullugu misissuiffigineqassapput, taamaattorli siusinnerpaamik 1994/95 tikillugit, tassa ineqarnermut aningaasartuutinut tapiissutinik tunniussisarnermi procentikkaartumik akigititat aalajangersimasut atuutsilerfianni. Tapinik ikinaarlugit tunniussisoqarsimanersoq pillugit naatsorsueqqittoqassaaq. Assersuutitut aningaasanut tigoriaannarnut naleqqiullugu ikinaarlugit tigusaqarsimasunut annaasanut taartisiaqartitsisoqassaaq.

Misissuilluaqqissaarilluni suliassanut taakkununnga sulisussanik amigaateqarneq pissutigalugu erseqqinnerusumik piffissaliisoqanngikkaluartoq 2009-p ukiuata affaata siulliup naalernerani inaarlugit suliarineqarsimanissaat ilimagineqarpoq.

Nuup Kommuniani Kommunalbestyrelsi missingersuusianut atatillugu siusinaartumik pensionisiallit aamma utoqqalinermi pensionisiallit pillugit aningaasanik nammineq atugassatut tigoriaannarnik assersuusiornikkut ukiut tamaasa aalajangersaasarsimavoq.

Assersuutitut aningaasat nammineq atugassatut tigoriaannaat uku 2008-mi atuupput:

	Siusinaartumik pensionit	Utoqqalinermi pensionit
Kisermaat	kr. 5.000	kr. 6.000
Aappariit	kr. 8.000	kr. 9000"

(Atorfeqarfimmi nutsigaavoq)

Kommuneqarfik Sermersuup 10. februar 2009-mi imatut akivaanga:

"(...)

(...) Kommuneqarfik Sermersooq qinnuigaara aalajangiineq taanna Kommuneqarfik Sermersuup aalajangiinerineraa paasissutissiissutigeqqullugu.

Kommunip akissutaa:

Aningaasat tigoriaannaat aningaasartassaannut najoqqutassiat 2009-mi atuutilersut Ikaarsaariarnermi Ataatsimiititaliap 28. november 2008-mi ataatsimiinnerani aalajangiunneqarput. Aalajangiinermut tunngavimmi Nuup Kommuniani naatsorsueriaaseq maannamut atuuttoq, immikkut ittoq kiisalu kommunini assigiinngitsuni sullissinerup qaffasissusia maannamut atuuttoq kattussuunnermi ilanngunneqartoq kommunalbestyrelsip 24. november 2008-mi ataatsimiinnerani allanngortinneqassasut Nuup Kommuniani kommunalbestyrelsip aalajangiussaa nassuiaammi ilanngunneqarput.

Ombudsmandi allappoq:

Aalajangiineq taanna Kommuneqarfik Sermersuup aalajangiinerippagu Ikaarsaariarnermi Ataatsimiititaliaq qinnuigaara Ataatsimiititaliap ataatsimiinnerani ullormut oqaluuserisassaq pineqartoq pillugu imaqarniliap naqitanngortinneqarnera aamma taamaattoq pigineqarpat isummernissamut tunngavissiap aqutsisoqarfimmit suliarineqarsimasup assilinera uannut nassiuteqqullugit.

Kommunip akissutaa:

Qinnutigineqartutut ilanngullugit nassiunneqarput Ikaarsaariarnermi Ataatsimiititaliap 28. november 2008-mi ataatsimiinnerani suliami immikkoortup 12.3-p naqitanngortinnera ilanngussartai tassunga attuumassutillit ilanngullugit.

Ombudsmandi allappoq:

Kommuneqarfik Sermersuup tapit 2009-mi piffissamit aalajangersimasumit aallartittumik aaqqiissuteqarfigilersaarpagit kommuni makku pillugit nassuiaateqaqqullugu qinnuigaara:

- Aningaasat tigoriaannaat inummullu tapit manna tikillugu kukkusumik naatsorsorneqartarsimasut Ataatsimiititaliaq isumaliutersuutit inatsiseqartitsinermilu malittarisassat suut aallaavigalugit isumaqarnersoq

- Ataatsimiititaliaq isumaqarnersoq tapiissutinik tunaartarisassatut amerlassusiliussat kisiisa tunngavigalugit aaqqiissuteqarnissamut pisinnaatitaalluni, taamaappallu isumaliutersuutit inatsiseqartitsinermilu malittarisassat suut tunngavigalugit, aamma

- Tunaartarisassatut amerlassusiliussat Ataatsimiititaliap naatsorsuinermini atugai Sermersuup Kommunianit, Nuup Kommunianit imaluunniit Namminersornerullutik Oqartussanit aalajangersarneqarsimanersut.

Kommunip akissutaa:

Nuup Kommuniata Inatsisartut Ombudsmandiannut akissutaani, ingerlatsinermi inatsisit tunngavigineqartut pensionisiallillu pillugit inatsisit atuuttut aallaavigalugit sooq Nuup Kommunia allanngortitsinersoq nassuiaatigineqarpoq.

Kommunit kattussuunneranni sullissinerup assigiiaarsarneqarneranut atatillugu inatsimmi anguniarneqartut naapertorlugit pensionisianut tapit 1. januar 2009 aallarnerfigalugu Kommuneqarfik Sermersuumi atuuttut naatsorsorneranni aningaasat tigoriaannaat Ikaarsaariarnermi Ataatsimiititaliap 28. november 2008-mi ataatsimiinnerani aalajangersarneqarput." (Atorfeqarfimmi nutsigaavoq)

Tusarniaanermut akissutit tiguneqartut tunngavigalugit Kommuneqarfik Sermersuumut 6. maj 2009-mi imatut allappunga:

"Nuup Kommuniata aamma Kommuneqarfik Sermersuup 2009-mi tapinik assigiinngitsunik aalajangersaaneq pilugu akissutaat tiguneqartut massakkut misissoreerpakka.

Kommuni tamatumunnga atatillugu qinnuigaara apeqqutit marluk pillugit ilassutaasumik nassuiaateqaqqullugu.

Siullertut kommuni qinnuigaara 2008-mi ukiunilu siusinnerusuni inummut tapit aningaasallu tigoriaannaat ingerlaavartumillu tunniuttakkat pensionisiaqartut ataasiakkaarlugit aalajangiinertigut ukiumut ataatsimut atuuttussatut pensionisialinnit ataasiakkaanit takuneqarsinnaanngorlugit aalajangersarneqartarsimanersut nassuiaqqullugu.

Aappaattut kommuni qinnuigaara pensionisiallit ataasiakkaat 2009-mi tapinik aalajangersaaneq pillugu qanoq ililluti nalunaarfigineqarsimanersut nassuiaqqullugu, kommunilu qinnuigaara immersugassat assigiissaartunik kalaallisut qallunaatullu oqaasertalersugaasut kommunip atorsimasaatut naatsorsuutigisakka uannut nassiuteqqullugit. Taakku pigineqanngippata taakkununnga taarsiullugit allakkat ataasiakkaat kommunip nassiussorsimasaasa 1) inummut tapit aningaasallu tigoriaannaat ikilineqarnerannik aamma 2) inummut tapit aningaasallu tigoriaannaat amerlineqarnerannik nalunaarutaasut assilinerisa pissarsiarinissaat kissaatigaara."

Kommunip 30. juli 2009-mi imatut akivaanga:

"Inatsisartut Ombudsmandiata suliami qulaani taaneqartumi allagai 2008-907-0005-imik j. normoqartut 4614-imillu normoqartut Kommuneqarfik Sermersuumi Atugarissaarnermik Ingerlatsiviup 14. maj 2009-mi tiguai, Ombudsmandillu apeqqutit marluk pillugit nassuiaasoqarnissaa taakkunani qinnutigaa.

(...)

Kommunip akissutaa:

Naak 2008-mi ukiunilu siusinnerusuni inummut tapit aamma aningaasat tigoriaannaat pillugit aalajangiinermi procentiliussatut aalajangersimasut tunngavigalugit naatsorsuisoqartarsimagaluartoq pensionisiaqartut ataasiakkaarlutik inummut tapii ukiut tamaasa naliliiffigeqqinne-

qartarput, pensionisiaqartullu ataasiakkaat pillugit aalajangiinerni takuneqarsinnaasarsimalluni taamatut akuersissuteqarneq ukiumut ataatsimut atuuttuusoq.

(...)

Kommunip akissutaa:

Pensionisiaqartut ataasiakkaarlutik 2008-mi akissarsiat allagartaannut ilagitillugu allagarsipput, qinnuigineqarlutillu isertitat aningaasartuutillu suliamut attuumassuteqartut uppernarsaataannik saqqummiusseqqullugit, taamaalilluni 2009-mi inummut tapinik aningaasanillu tigoriaannarnik naatsorsuisoqarsinnaaqqullugu. Tamatuma kingornatigut 2009-mi pensionisiaqartut ataasiakkaarlugit eqqarsaatigalugit inummut tapit aningaasallu tigoriaannaat pillugit aalajangiisoqarpoq. Kalaallisut qallunaatullu allakkat assigiissaartunik oqaasertalersugaasut kommunip atorsimasaasa assilineri ilanngullugit nassiunneqarput.

Ilanngussaq 2 pillugu oqaatigineqarpoq inatsisikkut tunngavigisamut innersuussut kukkusuusoq, tassami siusinaartumik pensionisiat pillugit Inatsisartut peqqussutaanni nr. 4-mi, 7. maj 2007-imeersumi § 15 kukkunikkut innersuussutigineqarsimammat, naak eqqortoq tassaassaagaluartoq utoqqalinermi pensionisiat pillugit Inatsisartut peqqussutaanni nr. 3-mi, 7. maj 2007-imeersumi § 14. Taakku allakkani assigiissaartunik oqaasertalersugaasuni naqqinneqarput.

Ombudsmandip suliamik suliarinninnissaanut atugassatut makkua assilineri ilanngullugit nassiunneqarput:

- Ilanngussaq 1: Utoqqalinermi pensionisiaqartunut namminerisatut illuminni najugaqartunut allakkat assigiissaartunik oqaasertaqartut

- Ilanngussaq 2: Utoqqalinermi pensionisiaqartunut inissiani attartortitakkani najugaqartunut allakkat assigiissaartunik oqaasertaqartut

- Ilanngussaq 3: Siusinaartumik pensionisiaqartunut inissiani attartortittakkani najugaqartunut allakkat assigiissaartunik oqaasertaqartut" (Atorfeqarfimmi nutsigaavoq)

Allakkat assiigiissaartunik oqaasertalersugaasut kommunip akissutaanut ilanngussatut 1-itut ilanngullugit nassiunneqartut 24. september 2008-mi[39] ullulerneqarsimasut imaattunik oqaasertaqarput:

"Kommunalbestyrelsi utoqqalinermi pensionisiat pillugit Inatsisartut peqqussutaanni nr. 3-mi, 7. maj 2007-imeersumi § 14 tunngavigalugu aningaasanut nammineq atugassatut tigoriaannarnut tapiliisinnaavoq, utoqqalinermi pensionisiaqartut aalajangersimasumik aningaasartuutissat akilereerlugit aningaasat nammineq atugassatut tigoriaannaataasa ikinnerpaaffii kommunimit aalajangersarneqartut tunngavigalugit.

39) Kommuneqarfik Sermersuup 21. august 2009-mi aperiganni oqaatigaa tassani kukkusumik ulluliineq pineqartoq, tassami allakkat taakku 24. november 2008-mi nassiussuunneqarsimammata.

Aningaasat nammineq atugassatut tigoriaannaat 1. januar 2009-mit kisermaanut qaammammut aningaasartuutit illup ingerlanneqarneranut atuumassuteqartut ilanngaatigereerlugit 6.000,00 kr.-iupput.

Tapinik pisinnaatitaanersutit Tungiuiviup naatsorsorsimavaa, tassanilu innaallagiaq qaammammullu oliamut ikummatissamut x,00 kr.-t ilanngullugit naatsorsorneqarsimapput, taamaattumillu aningaasanut nammineq atugassatut tigoriaannarnut qaammammut x,00 kr.-nik taperneqarsinnaatitaavutit.

Malugeqquneqassaaq oliamik ikummatissamik ingerlaannartumik pilersuineq Tungiuivimmit 31. december 2008-mit unitsinneqarsimammat, taamaattumillu orsiisartoq illit nammineq oqarasuaat 31 26 00 sianerfigalugu pilersorneqaannarnissat pillugu isumaqatigiissuteqarfigissavat.

Pissutsini illit nammineq aningaasaqarnikkullu atukkanni ataavartumik allannguuteqartoqarpat inigisamulluunniit allamut nuukkuit Tungiuivik tamatuminnga ilisimatissallugu pisussaaffeqarputit.

./. Ilanngullugu nassiunneqarpoq naatsorsuinermi immersugaq, naatsorsuinerlu isumaqatigingikkukku qinnuigineqarputit Tungiuivik attaveqarfigeqqullugu.

Aalajangiineq allakkat ukua tigunerannit sapaatit akunneri sisamat qaangiutsinnagit uunga naammagittaalliuutigisinnaavat: Siunnersuisoqatigiinnik Aalajangiisartunillu Aqutsisoqarfik, Isumaginninnermi Naammagittaalliuteqartarfik Postboks 689, Imaneq 27-1, 3900 Nuuk." (Atorfeqarfimmi nutsigaavoq)

Ilanngussaq 2, 16. marts 2009-mi ullulerneqarsimasoq, imaattunik oqaasertaqarpoq:

"Inummut tapiliineq.

2009-mi inummut tapinik qinnuteqaat Nuummi pensionisianut tunngasunut immikkoortortaqarfiup tiguaa.

Qinnuteqaat taanna utoqqalinermi pensionisiat pillugit Inatsisartut peqqssutaanni nr. 4-mi, 7. maj 2007-imeersumi § 15, imm. 1 imaattoq tunngavigalugu suliarineqarpoq: Inummut tapit pisariaqartitanik pisut ataasiakkaarlugit naliliineq tunngavigalugu akuersissutigineqartassapput, ingerlaavartumik pisartakkatut sivisunerpaamik ukiumut ataatsimut atuuttussatut aalajangersarneqartunik imaluunniit immikkut pisariaqartitanut matussutissatut ataasiaannartumik ikiorsiissutitut.

1. januar 2009 aallarnerfigalugu qaammammut tapit 2302 kr.-t akuersissutigineqarput, piffissamut 01-01-2009-mit 31-13-2009-mut atuuttumik.

Pissutsini illit nammineq aningaasaqarnikkullu atukkanni ataavartumik allannguuteqartoqarpat inigisamulluunniit allamut nuukkuit pensionisianut tunngasunut immikkoortortaqarfik tamatuminnga ilisimatissallugu pisussaaffeqarputit, tak. peqqussummi § 15, imm. 2: Inummut tapiutit utertillugit akileqquneqarsinnaapput: 2) utoqqalinermi pensionisialik inummut tapiutinik pisar-

tagaqartoq kingusinnerusukkut aningaasanik, piffissamut pineqartumut inummullu tapiutit assingannik siunertaqartumik pissarsisimappat.

Aalajangiineq allakkat ukua tigunerannit sapaatit akunneri sisamat qaangiutsinnagit uunga naammagittaalliuutigisinnaavat: Siunnersuisoqatigiinnik Aalajangiisartunillu Aqutsisoqarfik, Isumaginninnermi Naammagittaalliuteqartarfik Postboks 689, Imaneq 27-1, 3900 Nuuk." (Atorfeqarfimmi nutsigaavoq)

Ilanngussaq 3, 12. marts 2009-mi ullulerneqarsimasoq, imaattunik oqaasertaqarpoq:

"**<u>Inummut tapiliineq</u>**

2009-mi inummut tapinik qinnuteqaat Nuummi pensionisianut tunngasunut immikkoortortaqarfiup tiguaa.

Qinnuteqaat taanna siusinaartumik pensionisiat pillugit Inatsisartut peqqissutaanni nr. 4-mi, 7. maj 2007-imeersumi § 15, imm. 1 imaattoq tunngavigalugu suliarineqarpoq: Inummut tapit pisariaqartitanik pisut ataasiakkaarlugit naliliineq tunngavigalugu akuersissutigineqartassapput, ingerlaavartumik pisartakkatut sivisunerpaamik ukiumut ataatsimut atuuttussatut aalajangersarneqartunik imaluunniit immikkut pisariaqartitanut matussutissatut ataasiaannartumik ikiorsiissutitut.

1. januar 2009 aallarnerfigalugu qaammammut tapit 447,00 kr.-t akuersissutigineqarput, piffissamut 01-01-2009-mit 31-13-2009-mut atuuttumik.

Pissutsini illit nammineq aningaasaqarnikkullu atukkanni ataavartumik allannguuteqartoqarpat inigisamulluunniit allamut nuukkuit pensionisianut tunngasunut immikkoortortaqarfik tamatuminnga ilisimatissallugu pisussaaffeqarputit, tak. peqqussummi § 15, imm. 2: Inummut tapiutit utertillugit akileqquneqarsinnaapput: 2) siusinaartumik pensionisialik inummut tapiutinik pisartagaqartoq kingusinnerusukkut aningaasanik, piffissamut pineqartumut inummullu tapiutit assinganik siunertaqartumik pissarsisimappat.

Aalajangiineq allakkat ukua tigunerannit sapaatit akunneri sisamat qaangiutsinnagit uunga naammagittaalliuutigisinnaavat: Siunnersuisoqatigiinnik Aalajangiisartunillu Aqutsisoqarfik, Isumaginninnermi Naammagittaalliuteqartarfik Postboks 689, Imaneq 27-1, 3900 Nuuk." (Atorfeqarfimmi nutsigaavoq)

Kommuneqarfik Sermersuumi suliassaqarfimmi pisortaq ... aamma inatsisileritooq ... oqarasuaatikkut 21. august 2009-mi ilassutaasumik tusarniaavigaakka, taakkualu oqaatigaat pensionisiaqartut arlaannaataaluunniit 2008-mi aningaasassaat nammineq atugassatut tigoriaannaat inummullu tapit Nuup Kommuniata naatsorsuisarnermi periaatsip allanngortinneqarnissaanik aalajangiinerata kingunerisaanik ikilisinneqarsimanngitsut.

Kommunip oqarasuaatikkut tusarniaaninni aammattaaq oqaatigaa kommunip oliamik ikummatissamik pilersuinera pillugu ilanngussami paasissutissat matumunnga innersuussisuusut, tassalu kommunip pisuni arlalinni aqutsisoqarfiup aalajangiinera tunngavi-

galugu imaluunniit pensionisiaqartut pineqartut isumaqatigiissuteqarfigalugit oliamik ikummatissamik pilersuisuusimaneranut, akiligassiissutigineqartullu pensionisianik tunniussinermi tulliuttumi ilanngaatigineqartarsimaneranut.

Tamatuma kingornatigut imaattunik oqaaseqaateqarpunga:

"Ataatsimut

Misissuininni pensionisiaqartut arlallit kommuninik tallimanik Kommuneqarfik Sermersuumut kattutsitsinermut atatillugu aningaasanik tigoriaannarnik inummullu tapinik manna tikillugu pisartakkaminnik ikilisaavigineqarsimanerisa inatsisinik eqqortitsisuunerat ilaatinneqarpoq.

Allannguutit misissuininni utoqqalinermi pensionisiat pillugit Inatsisartut peqqussutaat nr. 3, 7. maj 2007-imeersoq aamma siusinaartumik pensionisiat pillugit Inatsisartut peqqussutaat nr. 4, 7. maj 2007-imeersoq marluullutik 1. juli 2007-imi atortuulersut tunngavigalugit naliliiffigaakka, taamatuttaarlu kommunini suliassaqarfiit aaqqissuuteqqinneqarnerat pillugu Inatsisartut inatsisaata sunniuteqarnera isummerfigaara. Misissuininnili Inatsisartut peqqussutaat 1. juli 2007 sioqqullugu atuuttuusut eqqarsaatigalugit inatsisinik eqqortitsisuuneq pillugu apeqqut ilaatinneqanngilaq.

Misissuininni tamatuma saniatigut allannguutit kommunalestyrelsimit taamaaliornissamut pisinnaatitaasumik aalajangersarneqarsimanerannik aamma allannguutit ingerlatsineq pillugu inatsiseqartitsinermi malittarisassat nalinginnaasut naapertorlugit ingerlanneqarsimanerannik apeqqutit ilaatippakka.

1. Nuup Kommuniata kommunit kattunnerisa tungaanut periaasiata inatsisinik eqqortitsisuuneranik apeqqut

Tusarniaanermut akissutinit tigusannit erserpoq Nuup Kommuniata kommunit, utoqqalinermi pensionisialinnut aningaasat siusinaartumillu pensionisialinnut tapit ineqarnermut akiliutinut, imermut innaallagissamullu, kiassarnermi ikummatissamut, paaviaanermut eqqagassanillu eqqaanermut aningaasartuutissat, 1. januar 2009-mi kattunnerisa tungaanut aningaasartuuterpiaasut procentiisut aalajangersimasutut aalajangersartarsimagai.

Kommunit kattunnerannut atatillugu periaatsimik allannguineq pillugu paasissutissiissutigineqartut imatut paasivakka tassani pensionisiaqartunut tapit allat ilaatinneqanngitsut.

1.1. Utoqqalinermi pensionisiat

Utoqqalinermi pensionisiat pillugit Inatsisartut peqqussutaat nr. 3, 7. maj 2007-imeersoq utoqqalinermi pensionisialinnut aningaasat tigoriaannaat pillugit aalajangersakkamik imaattumik imaqarpoq:

> *"§ 14. Utoqqalinermi pensionisiatut aningaasat atugassiissutit kommunemit aalajangersarneqarsimasut minnerpaaffii tunngavigalugit akiligassat aalajangersimasut akilerneqareeraangata kommunalbestyrelsip tapit aningaasanut atugassiissutinut tunngasut tunniussinnaavai.*

Imm. 2. Tapit aningaasanut atugassiissutinut tunngasut utoqqalinermi pensionisialinnut Kalaallit Nunaata avataani aalajangersimasumik najugalinnut tunniunneqarsinnaanngillat.

Imm. 3. Tapit aningaasanut atugassiissutit pillugit malittarisassanik Naalakkersuisut aalajangersaasinnaapput, tassunga ilanngullugit aningaasanik atugassiissutit naatsorsorneqartarnerat."

Aalajangersagaq taanna inatsisissatut siunnersuutip aappassaaneerneqarnerani Naalakkersuisut allannguutissatut siunnersuuteqarnerisigut ilanngunneqarpoq, Inatsisartunullu saqqummiunneqarnermini oqaaseqaatinik imaattunik ilaqartinneqarluni:

"Imm.1.-imut tunngatillugu

Aalajangersagaq ilanngunneqarpoq qulakkeerniarlugu kommunalbestyrelsip periarfissinneqarnissaa utoqqalinermi pensionisiatut aningaasat atugassiissutit kommunemit aalajangersarneqarsimasut minnerpaaffii tunngavigalugit akiligassat aalajangersimasut akilerneqareeraangata kommunemit tapit aningaasanut atugassiissutinut tunngasut tunniunneqarsinnaalernissaat.

Kommune periarfissinneqarpoq aningaasanik atugassiissutissanik aalajangersaanissamut, utoqqalinermi pensionisialinnut tamanut akiligassat aalajangersimasut akilerneqareeraangata tunniunneqartartussamik, taamalu tapinik pineqartunik peqanngitsunut tunniussisinnaalersillugit. Naalakkersuisut naatsorsueriaatsimi aningaasartuutit sorliit pineqarnersut pillugit malittarisassanik aalajangersaassapput.

Imm. 2-mut tunngatillugu

Aalajangersakkami aalajangersarneqarpoq tapit aningaasanut atugassiissutinut tunngasut utoqqalinermi pensionisialinnut Kalaallit Nunaata avataani aalajangersimasumik najugalinnut tunniunneqartassanngitsut.

Imm. 3-mut tunngatillugu

Aalajangersakkami aalajangersarneqarpoq tapit aningaasanut atugassiissutinut tunngasut pillugit Naalakkersuisut sukumiinerusunik malittarisassiussasut.

Malittarisassat utoqqalinermi pensionisiat pillugit nalunaarummi takuneqarsinnaassapput.

Pissusissamisoortuussaaq aningaasat atugassiissutit qanoq naatsorsorneqartarnissaat pillugit malittarisassanik aalajangersaasoqarnissaa, imaappoq aningaasartuutit sorliit naatsorsuusiornermi ilanngunneqassanersut."

Aningaasat tigoriaannaat pillugit malittarisassat erseqqinnerusut imaattut Naalakkersuisut nalunaarutikkut nr. 14-ikkut, 27. juni 2007-imeersukkut aalajangersarpaat:

"§ 3. Tapit aningaasanut atugassiissutinut tunngasut kommunalbestyrelsimit aalajangersarneqartassapput, najukkami inuuniarnermi atugassaritaasut tunngavigalugit kiisalu eqqar-

saatigineqassalluni utoqqalinermi pensionisiallip najukkami innuttaaqataasunit allanit pitsaanerusumik atugassaqartitaalinnginnissaa.

Imm. 2. Tapit aningaasanut atugassiissutinut tunngasut tassaapput utoqqalinermi pensionisiallip akileraarutit ilanngaatigereerlugit isertitai, aningaasartuutit makkua ilanngaatigereernerisigut sinneruttut:

1) Inigisamut akiliut, ineqarnermut tapi ilanngaatigereerlugu.

2) Imermut innaallagissamullu aningaasartuutit.

Imm. 3. Tapit aningaasanut atugassiissutinut tunngasut tunniunneqarnissaannut tunngavissat allannguuteqarpata, utoqqalinermi pensionisiallip tapit aningaasanut atugassiissutinut tunngasut pisartagai iluarsiivigineqassapput, allannguuteqartitsinissamut tunngavissat pissutissaqartippassuk utoqqalinermi pensionisiallip tapinik aningaasanut atugassiissutinut tunngasunut pisartagai allannguuteqartariaqartut."

Taamaalilluni Inatsisartut peqqussutaanni § 14-ikkut, tak. nalunaarummi § 3, aalajangersarneqarpoq pensionisiaqartup aningaasanik tigoriaannarnik pisinnaatitaanera aningaasanik pensionisiaqartup ineqarnermut akiliutinut, innaallagissamut imermullu aningaasartuutit ilanngaatigineqarnerisa kingornatigut killissaliussap kommunalbestyrelsimit akuerineqarsimasup ataaniinnerannik naliliineq tunngavigalugu aalajangiiffigineqartassasoq.

Nuup Kommuniata periaasiani aningaasat tigoriaannaat killissaliussaq taanna apeqqutaatinnagu tunniunneqartarsimapput, tamatumalu paasissutissat pigineqartut malillugit manna kingunerisimavaa, tassalu ilaasa aningaasanut tigoriaannarnut tapinik amerlavallaanik, allallu ikippallaanik tunineqartarsimanerat.

Tamatuma kingornatigut apeqqutaalerpoq Inatsisartut peqqussutaanni aamma nalunaarummi aningaasanut tigoriaannarnut tapit naatsorsorneqartarneranni periaaseq aalajangersarneqarsimasoq kommunip inatsisinik unioqqutitsinani saneqqussinnaasimaneraa.

Apeqqut taanna pillugu oqaatigaara malittarisassap innuttaasunut iluaqusiisumik malinneqannginnissaanik malittarisassatigut tunngavigisami imaluunniit malittarisassani qaffasinnerusuni erseqqivissumik tunngavissaqarnani immikkut akuersissuteqartoqassappat tamanna oqartussaasumi malittarisassanik aalajangersaasumiimmat[40].

Matumani Naalakkersuisut utoqqalinermi pensionisiat pillugit nalunaarutip nr. 14-ip, 27. juni 2007-imeersup Nuup Kommuniata periaasianut iluaqusiisumik atortinneqannginnissaanut immikkut akuersissuteqarnissaminnut piginnaatitaasimanersut isummerfiginngilara.

Mannali qularutigineqarsinnaanngitsutut isigisariaqarpoq, tassalu malittarisassat saneqqunneqarnissaat kommunip nammineq toqqarsinnaasimanngikkaa, taamaattumil-

40) Hans Gammeltoft-Hansen allallu, "Forvaltningsret", 2002-mi aappassaanik naqitertitaq, qupperneri 313 tullialu.

lu periaatsip kommunit kattunnerisa tungaanut atuuttup inatsisinik unioqqutitsisuusimaneranik Nuup Kommuniata Kommuneqarfik Sermersuullu naliliinerisa oqaaseqaateqarnissannut pissutissaqalersinngilaannga.

1.2. Siusinaartumik pensionisiat

Siusinaartumik pensionisiat pillugut Inatsisartut peqqussutaat nr. 4, 7. maj 2007-imeersoq inummut tapit pillugit aalajangersakkamik imaattumik imaqarpoq:

"§ 15. Inummut tapit pisariaqartitanik pisut ataasiakkaarlugit naliliineq tunngavigalugu akuersissutigineqartassapput, ingerlaavartumik pisartakkatut sivisunerpaamik ukiumut ataatsimut atuuttussatut aalajangersarneqartunik imaluunniit immikkut pisariaqartitanut matussutissatut ataasiaannartumik ikiorsiissutitut.

Imm. 2. Inummut tapiutit utertillugit akileqquneqarsinnaapput:

1) illersorneqarsinnaanngitsumik aningaasanik aqutsinerlunneq pissutigalugu inummut tapiutit tunniunneqarpata, imaluunniit

2) siusinaartumik pensionisialik inummut tapiutinik pisartagaqartoq kingusinnerusukkut aningaasanik, piffissamut pineqartumut inummullu tapiutit assingannik siunertaqartumik pissarsisimappat.

Imm. 3. Utertillugit akileeqqusineq aatsaat piumasarineqarsinnaavoq, siusinaartumik pensionisialimmut tapinik tunniussinermut atatillugu utertitsisussaatitaaneranik ilisimatinneqarsimappat.

Imm. 4. Siusinaartumik pensionisialinnut Kalaallit Nunaata avataani aalajangersimasumik najugalinnut inummut tapiutit tunniunneqarneq ajorput."

Naalakkersuisut peqqussutissatut siunnersuutip Inatsisartunut saqqummiunneqarneranut atatillugu § 15, imm. 1 pillugu oqaaseqaatit imaattut ilannguppaat:

"Siunnersuut malillugu inummut tapinik aqutsineq ingerlaannassaaq maleruagassat malillugit, maannamut malittarissat atuuttut malillugit. Siusinaartumik pensionisiaqalernissamut qinnuteqaatip suliarineranut atatillugu kommunip isummerfigissavaa qinnuteqartoq inummut tapinik pisariaqartitsinersoq. Siusinaartumik pensionisialik siusinaartumik pensionisianik pisartagaqalersinneqareernermi kingorna inummut tapinik pisariaqartitsilissagaluarpat, ataasiaannartumik aningaasartuutinut tunngasunik imaluunniit pissutsit nammineq atugarisaasa allannguuteqarnerisigut tamanna pillugu kommunimut qinnuteqartoqassaaq.

Inummut tapinik tunniussisarnermi kommunit periaasiannik misissuinerup takutippaa tulleriinneri malillugit kisermaat aamma katissimallutik aappariit/inooqatigiit aalajangersimasumik aningaasartuutit ilanngaatigereerlugit pensionisiaqartut qanoq amerlatigisunik aningaasaateqarnissaanni aningaasat ikinnerpaaffissaat kommunit aalajangersartaraat. Aningaasat taakku amerlassusii kommunimit kommunimut assigiinngisitaartorujussuupput. Kommunit inummut tapinik tunniussisartuupput taamaattumillu pissusissamisoortuuvoq kommunit ataavartumik inummut tapinik tunniussisarnerminni malittarisassat aalajangersartagaat assigiinngissinnaammata. Oqaatigineqassaaq inummut tapinik tunniussisarneq

pillugu tunaartarisassat kisiisa kommunit aalajangersarsinnaagaat, pisullu ataasiakkaarlugit pensionsiaqartup pisariaqartitaanik naliliisoqartassasoq.

Ataasiaannartumik aningaasartuutitut nalinginnaasutut assersuutitut taaneqarsinnaapput attuumassuteqarsinnaammat inummut tapinik tunniussinermi taaneqarsinnaammata isarussanut, atisanut, pequtinut, ikiorsiissutinut immikkut ittunut, angalanermut aningaasartuutinut naapertuuttunut assigisaannullu aningaasartuutit. Pissusissamisoortuusinnaavoq inummut tapini namminerisamik inigisamik iluarsartuussinermut tunniussisoqannginnissaa, tamatumani siusinaartumik pensionisiallip nammineq pigisamisut inigisaata nalinganik qaffaanerussammat pisortanit akilerneqartumik.

Siusinaartumik pensionisiallip inummut tapinik pisariaqartitsinera ataavartumik naliliiffigiuartussaavaa ukiumut ataasiarluni pisartussamik. Aningaasaliissuteqarneq eqqarsaatigineqaqqissaaq kommunimit ilisimaneqalerpat siusinaartumik pensionisiallip inuttut aningaasaqarnikkullu pissutsit atugarisai allannguuteqarsimasut."

Taamaalilluni malittarisassakkut tassuuna aalajangersarneqarpoq inummut tapit pisut ataasiakkaarlugit naliliinikkut tunniunneqartassasut, ataasiaannartumik ikiorsiissutitut inummut tapiliunneqarnerat imaluunniit ingerlaavartumik aningaasartuutinut inummut tapiliunneqarnerat apeqqutaatinnagu.

Suliamit erserpoq Nuup Kommuniata siusinaartumik pensionisiallit ineqarnermut akiliutinut, innaallagissamut, inermut, kiassarnermi ikummatissamut, paaviaanermut aamma eqqagassanik eqqaanermut ingerlaavartumik aningaasartuutaannut inummut tapii kommunit kattunnerisa tungaanut utoqqalinermi pensionisianut periaaseqarnermi tunngaviit assingi tunngavigalugit tunniuttarsimagai.

Siusinaartumik pensionisialinnut inummut tapinik tunniussinermi tunngaviit siusinaartumik pensionisiat pillugu Inatsisartut peqqussutaanni toqqaannartumik aalajangersagaammata, saneqqutsinissamullu immikkut akuersissuteqarsinnaaneq atuutsitsinnginnissarluunniit pillugu malittarisassaqanngimmat malittarisassat atortinneqannginnissaannik immikkut ittumik akuersissuteqartoqarsinnaanngilaq.

Taamaattumik kommunit kattunnerisa tungaanut periaatsip inatsisinik unioqqutitsisutut Nuup Kommunianit aamma Kommuneqarfik Sermersuumit isigineqarsimanera pillugu oqaaseqaatissaqanngilanga.

Ilassutitut oqaatigaara inatsisikkut aalajangersagaasumik naliliisussaatitaanermik sumiginnaanerup inatsisitigut tunngavissaqannginnerup saniatigut, suliani pineqartuni tamatumunnga peqatigitillugu manna nassatarigaa, tassalu suliaq suliap amigartumik paasissutissartalersorneqarnera tunngavigalugu aalajangiiffigineqarsimasoq.

2. Oqartussaasoq eqqortoq pillugu apeqqut

Tusarniaanermut akissutit kommunalbestyrelsillu ataatsimiinneri pillugit imaqarniliat tiguneqartut aallaavigalugit manna tunngaviutippara, tassalu periaatsip 2008-p naaneranut atuuttup inatsisinik unioqqutitsisuunera pillugu apeqqut kisiat Nuup Kommuniani kommunalbestyrelsip isummerfigisimagaa, pensionisiaqartullu 2009-mi ineqar-

nerminnut aningaasartuutaannut tapit amerlassusissaat Kommuneqarfik Sermersuumut ikaarsaariarnermi ataatsimiititaliap aalajangersarsimallugit.

Kommunini suliassaqarfiit aaqqissuuteqqinneqarnerat pillugu Inatsisartut inatsisaanni nr. 14-imi, 19. november 2007-imeersumi § 18, imm. 2-kkut aalajangersarneqarpoq isertitanit akileraarusiinissaq, akigititassat aamma kommunimi nutaami kiffartuussinerup qaffasissutissaa ikaarsaariarnermi ataatsimiititaliap aalajangersassagai.

Taamaattumik isumaqarpunga Nuup Kommuniani aamma kommuneqarfik Sermersuumi pensionisialinnut amerlassusiliunneqartartut pillugit aalajangiinerit oqartussaasunit aalajangiinissamut pisinnaatitaasunit aalajangiinerusimasut.

Taamaattorli matuma oqaatiginissaanut pissutissaqarlunga isumaqarpunga, tassalu Kommuneqarfik Sermersuup tusarniaanermut akissutaanut ilanngussaq 1 Nuup Kommuniata kommunimi utoqqalinermi pensionisialinnut allakkatut assigiissaartunik oqaasertalersugaasutut 24. november 2008-mi nassiussimagaa, tassanilu ilaatigut nalunaarutigineqarluni utoqqalinermi pensionisialinnut aningaasat tigoriaannaat 2009-mi qanoq aalajangersarneqarsimanersut.

Aningaasat taakku Nuup Kommunianit aalajangersarneqaratik kommuneqarfik Sermersuumit aalajangersarneqarsimammata uanga paasinninnera unaavoq aningaasat tigoriaannaat taakku pillugit nalunaarut taanna ikaarsaariarnermi ataatsimiititaliamit imaluunniit Kommuneqarfik Sermersuumit aamma nassiunneqarsimasariaqaraluartoq.

<u>3. Kommunalbestyrelsip 24. november 2008-mi ataatsimiinnerani Nuup Kommuniata aalajangiinera</u>

Kommunalbestyrelsip ataatsimiinnera pillugu imaqarniliamit erserpoq, inassuteqaatit imaattut kommunalbestyrelsip akuerisimagai, inassuteqaatillu taakku isumaginninnermik ingerlatsiviup inassuteqaatai allaaserigakkit aamma issuarpakka:

"1. Ingerlatsiviup nassuiaatai tusaatissatut tiguneqassasut.

2. Aqutseriaaseq allanngortinneqassasoq, taamaalilluni ineqarnermut aningaasartuutinut procentinik aalajangersimasunik automatiskimik tunniunneqartarunnaarlutik, akerlianilli najoqqutassatut aningaasat atugassarititaasut aallaavigalugit pisariaqartitsineq naapertorlugu naatsorsuinerit aallaavigalugit tunniunneqartassasut.

3. Aqutsineq paasimiunartoq tunngavigalugu siusinaartumik pensionisialinnut aamma utoqqalinersialinnut inummut tapit aamma aningaasanut atugassarititaasunut tapit aqunneqarnerat paasiuminarsarneqarlutik ukiumi qaammatisiuteqarfiusumi aqqaneq marloriarlutik tunniunneqartassasut.

4. Pensionisiallit atugaanni allannguutit uppernarsarneqarsinnaasut pingaarutillillu pisariaqartitsineq malillugu nalimmassarneqassasut.

5. Utoqqaat peqatigiiffii oqartussaqarfiillu allat tassunga attuumassuteqartut tusarniarneqassasut imaluunniit paasissutissat pillugit ataatsimiinnermut aggersarneqassassut.

6. Pensonisiallit attorneqartut tusarniarneqassasut."

Aalajangiineq taanna imaattunik oqaaseqaateqarnissannut pissutissaqalersitsivoq:

Tusarniaanermut akissutinit tigusannit erserpoq Nuup Kommuniata aningaasanut tigoriaannarnut tapit imaluunniit inummut tapit 2008-mi pensionisiaqartunut nanertuutaanngitsumik allanngortissimagai.

Taamaattumik aqutsinermi periaatsip allanngortinneqarnissaanik aalajangiineq kisiat pillugu ataatsimut oqaaseqaatinik saqqummiussinissannut pissutissaqarlunga isumaqarpunga.

Siullertut malugaara kommunalbestyrelsip aalajangiineranut tunngaviusumit ersertoq "taamaalilluni ineqarnermut aningaasartuutinut procentinik aalajangersimasunik automatiskimik tunniunneqartarunnaarlutik, akerlianilli najoqqutassatut aningaasat atugassarititaasut aallaavigalugit pisariaqartitsineq naapertorlugu naatsorsuinerit aallaavigalugit tunniunneqartassasut".

Taamaalilluni kaammattuummi tassani utoqqalinermi pensionisiaqartunut tunngasumi aningaasanut tigoriaannarnut amerlassusiliunneqartut najoqqutassaanerat aallaavigineqarpoq.

Paasinninneq taanna uanga isumaqatiginngilara, tassami utoqqalinermi pensionisiat pillugit Inatsisartut peqqussutaanni § 14-ikkut aalajangersarneqarmat aningaasat tigoriaannaat taamaallaat tunniunneqarsinnaasut pensionisiaqartup aningaasaataasa tigoriaannaat ineqarnermut akiliutit isertitanit akileraaruteqaataasussanit ilanngaatigineqarnerisa kingornatigut aningaasanut killissaliunneqartup kommunalbestyrelsimit aalajangersarneqartup ataanniinnerannik paasisaqarneq aallaavigalugu.

Tamanna peqqussutissatut siunnersuut pillugu oqaaseqaatinit ikorfartorneqarpoq, tassanimi aningaasat tigoriaannaat allaaserineqarmata tassaasut tapit, inummut tapinit, naliliineq tunngavigalugu tunniunneqartunit, allaasut.

Uanga paasinninnera unaavoq utoqqalinermi pensionisiaqartunut aningaasatut tigoriaannartut tapit aamma siusinaartumik pensionisiaqartunut inummut tapit aqutsinikkut naliliineq tunngavigalugu tunniunneqartut assigiinngissutaat kommunip eqqumaffigisimasariaqaraluaraa.

Aammattaaq Nuup Kommuniani kommunalbestyrelsimut inassuteqaammi kommunini suliassaqarfiit aaqqissuuteqqinneqarnerat pillugu Inatsisartut inatsisaanni nr. 14-imi, 19. november 2007-imeersuni § 19-imi isertitanit akileraarutinik akigititanillu 1. januar 2009-mit nalimmassaaneq pillugu aalajangersagaq innersuussutigineqarsimavoq.

Aalajangersagaq taanna kommunit kommuninik kattutsitsinermi ilaasut akornanni assigiinngissutinik nalimmassaanermut tunngasuuvoq, taamaattumillu kommuninik kattutsitsineq sioqqullugu kommunip periaasianik allanngortitsinermi inatsiseqartitsinikkut tunngavittut immikkoortutut tunngaviusinnaanani. Taamaattumik kommunit kattutsinneqarnerannik piareersaaneq siunertaralugu periaatsimik allanngortitsineq

tassaavoq kommunimi politikkikkut isiginiagassamik, imaanngitsoq inatsiseqartitsinikkut isiginiagassamik, isumaginninnermut takussutissaasoq.

Kommunini naligiimmik pinninnissamik tunngaveqarneq kommunalbestyrelsip aalajangernissaani tunngavimmut aamma ilaatinneqarpoq.

Oqaatigaara tunngavik taanna ineqarnermut il.il. aningaasartuutinut procentinik aalajangersimasunik tapiissuteqartalernermik eqqussinissamut nassuiaatitut kommunalbestyrelsimut inassuteqaammi innersuussutigineqartoq, tunngavilli taanna KANUKOKA-p inatsisilerinikkut nassuiaataani kommunit kattunnerisa kingornatigut kiffartuussinermik assigiissaarinermut ikorfartuutitut atorneqarluni.

Kommunit procentimik aalajangersimasunik tapiissuteqartarnermik innuttasunik inatsisit unioqqutillugit assigiinngisitsinertut isiginninnerat pillugu oqaatigaara naligiimmik pinnittarnermik isiginneriaatsit nalinginnaasut imminni suliassaqarfimmi tassani inatsisitigut malittarisassat eqqarsaatigalugit immikkut pingaartillugit isiginiarneqarsinnaanngitsut[41].

Taamaalilluni kommuni utoqqalinermi pensionisiat pillugit Inatsisartut peqqussutaata nr. 3-p, 7. maj 2007-imeersup atortuulernerata kingornatigut peqqussummi tassani § 14 aalajangersagarlu taanna tunngavigalugu nalunaarummi malittarisassat tunngavigalugit aningaasanut tigoriaannarnut tapiliinissaminut pisussaaffeqarsimavoq.

Kommunip siusinaartumik pensionisiat pillugit Inatsisartut peqqussutaanni nr. 4-mi, 7. maj 2007-imeersumi § 15 aammattaaq malittussaasimavaa.

Tamakkua saniatigut malugaara pensionisiaqartut eqqugaasut suliami illua'tungiusutut isumaannik tusarniaavigineqassasut kommunalbestyrelsi aalajangiisimasoq.

Malugaara pensionisiallit suliami illua'tungiusutut isummaminnik suna pillugu tusarniaavigineqassanersut kommunip nassuiarsimanngikkaa.

Oqaatigaara suliassat suliarineqartarnerat pillugu inatsimmi oqartussaasup suliniuteqarneratigut suliami illua'tungiusup isumaanik tusarniaasarneq pillugu malittarisassaq imaattunik oqaasertaqartoq:

> *"§ 19. Suliassami (illuatungiulluni) peqataasoq paasissutissanik aalajangersimasunik suliassami pisimasuinnut tunngasunik oqartussaasut pigisaqarnerannik ilisimasaqarsorinanngippat aalajangiisoqassanngilaq peqataasoq taanna paasissutissanik tamakkuninnga oqartussaasunit ilisimatinneqartinnagu oqaaseqaateqarnissaanullu periarfissinneqartinnagu. Aalajangigarli taanna aatsaat atortuussaaq paasissutissat peqataasumut tassunga iluaqutaasussaassanngippata suliallu aalajangiiffiginissaanut annertuumik pingaaruteqarpata. Oqartussaasut oqaaseqaateqarnissamut taaneqartumut piffissamik killiliisinnaapput.*
>
> *Imm. 2. Imm. 1-imi aalajangersagaq atortuussanngilaq*
>
> *1) paasissutissat pissuserisaat suliassallu suussusia naapertorlugit tigummiariikkat tunngavigalugit suliami aalajangiinissaq nangaanartutut isumaqarfiginanngippat,*

41) Aallaavittut tak. Karsten Revsbech, "Kommunernes opgaver, kommunalfuldmagten mv.", 2005, qupperneq 74.

2) kinguartitsineq kinguneqassappat suliassap aalajangiiffiginissaanut inatsisitigut killiliussap qaangerneqarneranik,

3) peqataasup taassuma suliassap aalajangiiffigineqarnissaata kinguartinneqarnissaanik soqutiginninnera pisortat inuinnaalluunniit soqutigisaat taamatut kinguartitsinikkut ajoquserneqartussat pissutiginerullugit minnerutittariaqartutut isumaqarfiginarpat.

4) kapitali 4-mi maleruagassiat malillugit peqataasoq taanna paasissutissanik suliassamut tunngasunik tamakkuninnga ilisimatinneqarnissamut pisussaanngippat,

5) Paasissutissanik peqataasumut saqqummiussineq annertuunik ajornartorsiutissartaqassaaq, matumani aalajangernermi inuppassuit peqataasutut inississimasut ilaatinneqartussaanerat pissutigalugu, imaluunniit

6) inatsisitigut immikkut ittunik aalajangersagaqarpat peqataasup aalajangiineq pitinnagu aalajangiinissamut eqqarsaatigineqartumut tunngaviusunik ilisimatinneqarnissaanut pisussaalersitsisunik.

Imm. 3. Naalakkersuisut maleruagassaliorsinnaapput suliassaqarfiit erseqqinnerusumik taaneqartut, imm. 2, nr. 2-mi imaluunniit 5-imi aalajangersakkat nalinginnaasumik atortuuffigisassaat, imm. 1-imi aalajangersakkami pineqartunut ilaatinneqartussaannginnerannik."

Taamaalilluni aalajangersagaq taanna suliami pissusiviusut pillugit paasissutissanut tunngasuuvoq, suliamili apeqqutit inatsiseqartitsinermut tunngasut aalajangersakkap taassuma avataaniillutik. Tamatuma saniatigut inatsisikkut aalajangersagaanngitsumik ilimagineqarpoq ingerlatsineq pillugu inatsiseqartitsineq tunngavigalugu iliuutsip aalajangersimasup iliuuserineqarneranni suliami illua'tungiusup isumaanik tusarniaanissamut pisussaaffik annertunerusoq atuuttoq, pingaartumik akuliunnerni assut nanertuutaasuni, oqartussaasup aalajangiinerminut tunngavigisaa tamarmiusoq pillugu aalajangiisoqannginnerani oqaaseqaateqarnissamut periarfissaqarnissamik immikkut pisariaqartitsiviusinnaasuni.

Suliami matumani pineqartoq tassaavoq kommunip periaatsimik allanngortitsinera, tamannalu pillugu aalajangiinerup pereersimanera.

Uanga paasinninnera unaavoq pisumi aalajangiinerup sulianik aalajangersimasunik tunngaveqanngiffiini suliamilu inuttut ataasiakkaatut illua'tungiusut peqataatinneqarnissaannik pisariaqartitsiviusinnaasuni suliami illua'tungiusup isumaanik tusarniaaneq naleqquttuunaviangitsoq.

Tamatumunnga atatillugu manna pingaartillugu isiginiarpara, tassalu oqartussaasut saaffiginnissutinik suliap suliarineqarneranut pisariaqanngitsunik oqartussaasup innuttaasunut pisarissersuinnginnera ingerlatsinermi ileqqorissaarnermut ilaasoq, pissutsillu tusarniaanermut inerniliussanit allanngortinneqarsinnaanngitsut innuttaasu-

nut tusarniaatigineqarnerat ingerlatsinermi ileqqorissaarnermik unioqqutitsisuusinnaasoq.

Nuup Kommunia aalajangiinermut 24. november 2008-meersumut atatillugu suliami illua'tungiusut isumaannik tusarniaasimanersoq ilisimannginnakku apeqqut taanna pillugu annertunerusumik iliuuseqaqqissanngilanga.

4. Nuup Kommuniata utoqqalinermi pensionisialinnut aamma siusinaartumik pensionisialinnut allagai 26. november 2008-meersut

Aallaqqaasiutitut oqaatigaara allakkat taakku pensionisiallit ataasiakkaat eqqarsaatigalugit aalajangiinertut isikkoqanngitsut, kommunalbestyrelsilli aalajangiinera pillugu ataatsimoortumik ilisimatitsissutitut isikkoqartut.

Tulliullugu oqaatigaara ilitsersuut ataatsimut isigalugu tassaasoq aningaasat tigoriaannaat sunniutaat pillugit nassuiaasoq, taakkulu "najoqqutassatut" allaaseralugit, pensionisiallillu tamaasa ataasiakkaarlugit naliliisoqartassasoq.

Uanga paasinninnera unaavoq ilitsersuut taanna eqqoqqissaartuunngippallaartoq, tak. utoqqalinermi pensionisiaqartunut aningaasanut tigoriaannarnut tapiliinermut aamma siusinaartumik pensionisiaqartunut inummut tapiliinermut inatsisitigut tunngaviit assigiinngissutaat pillugit qulaani oqaaseqaatikka.

Taamaattumik Nuup Kommuniata pensionisiaqartunut ilitsersuutaa malittarisassatigut tunngaviusoq pillugu paatsoortitsisinnaavoq, tamannalu pitsaanngitsorujussuartut isigaara.

Allakkat tamatuma saniatigut ineqarnermut aningaasartuutit uppernarsaataannik kommunimut kingusinnerpaamik 10. december 2008 tunniusseqqusissummik imaqarpoq.

Oqaatigaara kommuni procentit aalajangersimasut tunngavigalugit tapinik tunniussinermut atatillugu pensionisiaqartut ineqarnermut aningaasartuutaat pillugit paasissutissanik nutartigaasunik peqarsimappat pensionisiaqartut paasissutissanik taakkuninnga nassiusseqqeqqunеqarnissaannut inatsisitigut tunngavissaqanngitsoq.

Taamaattumik isumaqarpunga kommunip manna erseqqissarsimasariaqarluaraa, tassalu tapit pensionisiaqartunut tunniunneqarsimasut eqqarsaatigalugit aningaasartuutit aatsaat allannguuteqarsimappata nassiusseqqittoqartariaqartoq.

5. 2009-mi amerlassusiliussanik Kommuneqarfik Sermersuumut ikaarsaariarnermi ataatsimiititaliap 28. november 2008-mi aalajangiinera

Aningaasanut tigoriaannarnut tapit aamma inummut tapit assigiinngissutaat pillugu qulaani oqaaseqaatikka aallaqqaasiutitut innersuussutigaakka.

Ikaarsaariarnermut ataatsimiititaliap aalajangiineranit erserpoq 2009-mi amerlassusiliussat amerlassusiliussanik assigiissaarinermut atatillugu aalajangersarneqarsimasut, taamalu utoqqalinermi pensionisialinnut aningaasanut tigoriaannarnut amerlassusiliussat aamma siusinaartumik pensionisialinnut aningaasanut tigoriaannarnut amerlassusiliussat najoqqutassatut taaneqartut.

Aalajangiinermit aamma erserpoq taanna kommunini suliassaqarfiit aaqqissuuteqqinneqarnerat pillugu Inatsisartut inatsisaanni nr. 14-imi, 19. november 2007-imeersumi

§ 19-imik tunngaveqartoq, tamatumani tak. KANUKOKA-p inatsisilerinikkut naliliinera, suliamik allaaserinninnermi qulaani issuarneqartoq.

§ 19 imaattunik oqaasertaqarpoq:

" § 19. Kommunip nutaap isertitanit akileraarusiisarneq akigititallu 1. januar 2009-miit nalimmassassavai."

Inatsisartut inatsisaanni aalajangersakkamut tassunga oqaaseqaatit imaattut atatinneqarput:

"Ingerlatsiveqarfiit tamaasa Ikaarsaariarnermi Ataatsimiititaliap misissuiffigeqqissaassavai, misissueqqissaarnerlu taanna aallaavigalugu kommunimi nutaami siunissami ingerlatsinerup qanoq qaffasissuseqarnissaani siunniussat pingaarnerusut suliarissallugit.

Aningaasanut missingersuusiornermut atatillugu misissueqqissaarneq aallaavigalugu kommunimi nutaami kiffartuussinerup qaffasissusissaa pillugu isertitanit akileraarusiinissaq akigititassallu Ikaarsaariarnermi Ataatsimiititaliap aalajangersaavigissavai.

Aammattaaq Ikaarsaariarnermi Ataatsimiititaliap anguniartariaqarpaa kommunimi nutaami tamarmi kiffartuussinerup qaffasissusiata assigiilernissaa."

Aalajangersakkap imarisaa qanorlu sunniuteqartiginera inatsit piareersarlugu suliani tamatuma saniatigut eqqaaneqarsimanngilaq.

Tamanna tunngavigalugu manna aallaavigisariaqarpara, tassalu aalajangersagaq taanna naligiissitsinissamik kommunit ataasiakkaat iluanni "akileraarusiussat akigititallu" kommunit kattunnerat sioqqullugu assigiinngissutinik piusunik tunngavilersugaasunik assigiinngiissuteqannginnissaannik qulakkeerisussatut inatsisikkut aalajangersagaasumik piumasaqaatitut iluseqartoq.

Uanga nalileeqqaarnera unaavoq KANUKOKA-p inatsisilerinikkut naliliinera oqartussaasut kommunit kattunnerisa kingornatigut aalajangiinerisa assigiissaarneqarnissaannik inerniliisoq kommunini suliassaqarfiit aaqqissuuteqqinneqarnerat pillugu Inatsisartut inatsisaanni § 19-imik tunngavilersorneqarsinnaanngitsoq, tassami inatsisikkut aalajangersakkami tassani "akileraarutinik akigititanillu aalajangersaaneq" immikkut pineqarmat. Allatigut assigiisaarinissaq naalakkersuinikkut naliliinerit ingerlatsinerlu pillugu inatsiseqartitsinermi malittarisassat nalinginnaasut aallaavigalugit pisariaqarpoq, tak. naligiimmik pinnittarneq pillugu nalinginnaasumik tunngaviusoq pillugu tulliuttuni ataani oqaatigineqartut.

"Akigititanik" oqarnermi suna pineqarnersoq Inatsisartut inatsisaanni inatsillu taanna piareersarlugu suliani erseqqinnerusumik nassuiarneqanngilaq, kiffartuussinermi tunniunneqartuni amerlassusiliussat pineqarnerisa oqaatigineqarnerat eqqaassanngikkaanni.

Tamanna tunngavigalugu isumaqarpunga assigiissaarinissaq pillugu aalajangersakkap oqaasertaani siusinaartumik pensionisialinnut aningaasat tigoriaannaat ilaatinneqanngitsut, tak. siusinaartumik pensionisiat pillugit Inatsisartut peqqussutaanni nr.

4-mi, 7. maj 2007-imeersumi § 15, tassuunami aalajangersarneqarmat tapit taamaattut pisut ataasiakkaarlugit naliliineq tunngavigalugu tunniunneqartassasut.

Utoqqalinermi pensionisialinnut aningaasanut tigoriaannarnut tapit, tak. utoqqalinermi pensionisiat pillugit Inatsisartut peqqussutaanni nr. 3-mi, 7. maj 2007-imeersumi § 14, ”akigititat”-nik oqarnermi pineqartunut ilaatinneqarnersut erseqqarlussorinarpoq.

Naatsorsuutigaarali kommunini kattutsinneqartuni kiffartuussinerit assigiinngissutaasa kommunit kattunnerisa kingornatigut atortiinnarneqarnissaat Inatsisartut siunertarisimanngikkaat.

Taamaattumik naligiimmik pinninnissamik tunngaviup nalinginnaasup atorneqarnera pillugu apeqqut siusinaartumik pensionisialinnut inummut tapinik aamma utoqqalinermi pensionisialinnut aningaasanut tigoriaannarnut tapinik aqutsinermi saqqummeqqissinnaavoq.

Siusinaartumik pensionisiat pillugit Inatsisartut peqqussutissaattut siunnersuummi § 15-imi tapinik amerlassusiliinermi tunngaviit pillugit aalajangersagaq pillugu oqaaseqaatit tamatumunnga atatillugu innersuussutigaakka, taakkulu qulaani imm. 1.2-p ataanni aamma issuarpakka.

Taamaalilluni kommunip tapinik amerlassusiliinermini aallaavittut najoqqutassat kommunip nammineq iluinnaani atugassatut suliarisat atorsinnaavai, najoqqutassallu taakku kommunimut tamarmut assigiimmik atorneqassallutik, tamatumani aamma tak. KANUKOKA-p inatsisilerinikkut naliliinerani tamanna pillugu oqaaseqaatit.

Uanga paasinninnera unaavoq kommunit kattunnerisa kingornatigut siusinaartumik pensionisialinnut tapinik aqutsineq pillugu manna ataatsimoornerusoq oqaatigineqarsinnaasoq, tassalu tapit taakku ingerlatsineq pillugu inatsiseqartitsinermi malittarisassat nalinginnaasut tunngavigalugit tunniunneqassasut, tamatumalu ilaatigut nassataralugu kommunit kattunnerat sioqqullugu kommuninik siusinnerusukkut ilusiliisimaneq tunngavigalugu assigiinngissutit aatsaat inatsimmik tunngaveqarunik inatsisinik unioqqutitsinani atorneqarsinnaasut.

Ataatsimut isigalunga isumaqarpunga ikaarsaariarnermi ataatsimiititaliap aningaasanik tigoriaannarnik aalajangersaanermini utoqqalinermi pensionisialinnut aningaasanut tigoriaannarnut amerlassusiliussat peqqussutikkut nalunaarutikkullu aalajangersagaasut aamma siusinaartumik pensionisialinnut tapitigut aningaasanut tigoriaannarnut najoqqutassatut amerlassusiliussat immikkoortisimatissimasariaqarluarai, tassami aningaasanut amerlassusiliussat pineqartut assigiissaarneqartussaanatik kommunip sulianik suliarinninnerani tunngaviit assigiissaarneqartussaammata.

<u>6. Pensionisialinnut ataasiakkaanut tapit aningaasartaasa amerlassusiinik allanngortitsinissamut periarfissaq</u>

Qulaani allaaserineqartutut Kommuneqarfik Sermersuumi pensionisialinnut tapinik tunniussinermi kommunip periaasiani allannguutit ilaatigut kommunit kattutsinneqarnerannik ilaatigullu aningaasanut tigoriaannarnut tapit aamma inummut tapit kom-

munit kattutsinneqarnerat sioqqullugu inatsisitigut tunngavigisamik piusumik unioqqutitsilluni Nuup Kommuniani aqunneqarsimanerannik tunngaveqarput.

Taamaattumik allannguutit suliamut attuumassuteqartumik qularnaatsumik aallaaveqarsimapput.

Matumali malugeqqunissaanut pissutissaqarlunga isumaqarpunga, tassalu kiffartuussinermi tunniunneqartartunik innuttaasut allannguinerup tungaanut ingerlaavartumik tigusartagaannik ajorseriartitsineq – suliamut attuumassuteqartumik aallaaveqarnissami saniatigut – ingerlatsineq pillugu inatsiseqartitsinermi ingerlatsinikkut aalajangiinernik iluaqusiisunik atorunnaarsitsisarneq pillugu malittarisassanik nalinginnaasunik unioqqutitsisuussanngitsoq.

Taamaalilluni tapit pensionisiaqartunut piffissami killiligaanngitsumi tunniunneqartarsimappata ingerlatsineq pillugu inatsiseqartitsinermi innuttaasunut ajoqusiisumik atorunnaarsitsisarneq pillugu malittarisassat atorneqartussaassapput.

Aningaasanut tigoriaannarnut tapit imaluunniit inummut tapit allanngortinneqarneri pillugit malittarisassat qanoq paasineqarnissaannik kukkulluni nassuiaanermik Nuup Kommuniata aalajangeeqqaarnermi eqqumaffigisimasariaqaraluagaanik tunngaveqarpat oqartussaasup suliamik paasissutissartalersuinissaminut pisussaaffeqarnerata manna nassataraa, tassalu atorunnaarsitsinermut pissutaaqqaartup aalajangeeqqaarnermi ilaanngitsoorsimasinnaanera kommunip akisussaaffigisariaqaraa, matumani Kommuneqarfik Sermersooq ilanngullugu eqqarsaatigalugu.

Kommunini suliassaqarfiit aaqqissuuteqqinneqarnerat pillugu Inatsisartut inatsisaanni § 22, imm. 2 ilassutitut innersuussutigaara:

> *"Pisussaaffiit pisinnaatitaaffiillu, kiisalu kommuniusimasut pigisaat nalillit akiligassaallu tamaasa 1. januar 2009-mi kommunip nutaap tigussavai. "*

Inatsisissatut siunnersuummi aalajangersagaq taanna pillugu oqaaseqaatinit erserpoq taanna "kommunini kattunneqartuni aamma kommunit kattunneqartut avataanni oqartussaasunik inuinnarnillu kommunalbestyrelsiusimasut suleqateqarnerinik kommunalbestyrelsip nutaap ingerlatitseqqinnissaa".

Taamaalilluni Kommuneqarfik Sermersooq Nuup Kommuniata piffissamik killiliinani aalajangiinerisa allanngortinnissaannut Nuup Kommuniata nammineq allanngortitsisinnaaneranit annertunerusumik allanngortitsinissaminut inatsisitigut tunngavissaqarsimassanngilaq, Inatsisartut inatsisaanni § 19-imi amerlassusiliussanik akileraarutinillu assigiissaarinissamik piumasaqaatip nassatarisai eqqaassanngikkaanni.

Malugaara Kommuneqarfik Sermersuup tusarniaanermut akissummini 30. juli 2009-meersumi oqaatigigaa Nuup Kommunia pensionisialinnut kommunit kattunnerat sioqqullugu ukioq ataasikkaartumik ingerlaavartunik tapiliisarsimasoq.

Taamaattumik isumaqarpunga periaatsimik allannguinerup atorunnaarsitsisarneq pillugu malittarisassanut atatinneqarsinnaaneranik apeqqut eqqarsaatigalugu annertunerusumik iliuuseqarnissannut pissutissaqarnanga.

Isumaqarpungali apeqqut ima pingaaruteqartigisoq taanna ikaarsaariarnermi ataatsimiititaliap aalajangiinermut tunngavigisaani immikkut ilaasimasariaqaraluartoq."

6. Sulianut ukiuni siusinnerusuni nalunaarutini eqqartorneqartunut malitseqartitsineq. Naammagittaalliuutit pillugit suliat

2007-imi ukiumoortumik nalunaarut, immikkoortoq 5, quppernerit 98 tulliilu kiisalu 2008-mi ukiumoortumik nalunaarut, immikkoortoq 6, quppernerit 505 tulliilu

Feria pillugu inatsit unioqqutillugu tjenestemandinut feriartarneq pillugu isumaqatigiissut (j.nr. 2008-311-0001)

Inatsisartut Ombudsmandiat pillugu Inatsisartut inatsisaanni § 11 tunngavigalugu nalunaarutiga Aningaasaqarnermut Nunanullu Allanut Tunngasunut Naalakkersuisoqarfimmi Aningaasaqarnermik Sulisoqarnermillu Aqutsisoqarfiup 11. december 2008-mi imatut akivaa:

"1. Feria pillugu isumaqatigiissut § 3, imm. 1

Inatsisartut Ombudsmandiata oqaatigaa aalajangersakkamit ersertoq tjenestemandit utoqqalinertik pissutigalugu soraarsinnaatitaasut feriarfissatut katersorsimasatik soraarsinneqarnissartik sioqqullugu feriarfigissagaat. Inatsisartut Ombudsmandiata aamma oqaatigaa feria pillugu inatsimmi tamanna tunngavissinneqarsimasorinanngitsoq.

Aningaasaqarnermik Sulisoqarnermillu Aqutsisoqarfiup Inatsisartut Ombudsmandiat suliaq A-p naammagittaalliuutaanut tunngasoq Inatsisartut Ombudsmandianni 11.01.20.01/015-07-itut aamma nalunaarsorneqarsimasoq pillugu 9. juli 2008-mi imatut akivaa: "Ataatsimut inatsiseqartitsinermi malittarisassat qanoq paasineqarnissaat inatsit atuuttoq tunngavigalugu paasineqassapput, ataatsimut inatsiseqartitsinermi malittarisassat salliutinneqarnissaat inatsimmi tunngavissinneqarsimanngippat. Feria pillugu inatsit 2001-imeersoq aalajangersakkamik taamaattumik imaqanngilaq, taamaattumillu feria pillugu inatsisip oqaasertaligaanera imaaliallaannaq atuuttuvoq, tamanna feria pillugu isumaqatigiissutip atuussinnaassuseqannginneranik kinguneqanngikkaluartoq. Isumaqatigiissummi § 3, imm. 1, nr. 1 atorneqarunnaaginnarpoq.

Ombudsmandimut oqaatigineqarsinnaavoq sulisoqarnermut tunngasut pillugit malittarisassani piusuni naleqqutinngitsut misissorneqarnissaat suliniutigineqartoq, tamatuma pisariillisaavigineqarnissaa aalajangersakkallu imminnut naapertuuttuunerisa qulakkeerneqarnissaat siunertaralugu."

Aningaasaqarnermik Sulisoqarnermillu Aqutsisoqarfiup qulaani taaneqartut suli tunngaviginiarpai.

2. Feria pillugu isumaqatigiissut § 3, imm. 3 aamma § 3, imm. 4

Inatsisartut Ombudsmandiata saaffiginnissummini oqaatigaa feria pillugu inatsit aalajangersakkamut qulaani taaneqartumut tamakkiisumik tunngavissiisorinanngitsoq.

Aningaasaqaarnermik Sulisoqarnermillu Aqutsisoqarfiup Inatsisartut Ombudsmandiat isumaqatigaa, ataatsimullu inatsiseqartitsinermi malittarisassat eqqarsatigalugit inatsisip qanoq paasineqarnissaanik nassuiaanermi tunngaviit aamma innersuussutigalugit.

3. Oqaasertai piareersaallunillu suliat - feria pillugu inatsimmi 2001-imeersumi § 7, imm. 3

Inatsisartut Ombudsmandiata allakkamini malugeqqullugu aamma oqaatigaa feria pillugu inatsimmi 2001-imeersumi § 7, imm. 3-p oqaasertaasa taannalu piareersarlugu suliat imminnut naapertuuttuusorinanngitsut, tassami inatsimmi aalajangersakkakkut feriarfissanngorsimasut pineqarmata, piareersaallunili suliani feriarfissatut katersorneqarsimasut pineqarlutik.

Inatsisip oqaasertai qanoq paasinninnissamik nassuiaanermi taakku piareersaalluni sulianit erseqqissumik salliusussaanerat isiginiarlugu Aningaasaqarnermik Sulisoqarnermillu Aqutsisoqarfik isumaqarpoq inatsisip imaluunniit piareersaalluni suliat allanngortinneqarnissaat Inatsisartut Ombudsmandiata saaffiginnissutaa tunngavigalugu suliniutiginissaanut tunngavissaqarani. Tamatumunnga atatillugu suliassat pissutsit aaqqinniarlugit ingerlanneqartussaq eqqarsaatigalugu apeqqutip sunniutaanik oqimaaqatigiissitsilluni oqimaalutaasoqarsimavoq.

Taamaattorli feria pillugu inatsisip allanngortinneqarnissaa kingusinnerusukkut kissaatigineqarpat ajornartorsiut taanna Aningaasaqarnermik Sulisoqarnermillu Aqutsisoqarfiup eqqumaffiginiarpaa.

Inatsisartut Ombudsmandiat sukumiisumik matumuuna akisimallugu Aningaasaqarnermik Sulisoqarnermillu Aqutsisoqarfiup neriuutigaa." (Atorfeqarfimmi nutsigaavoq)

Naalakkersuisoqarfik 22. april 2009-mi imatut akivara:

"Imm. 1 pillugu - feria pillugu isumaqatigiissummi § 3, imm. 1

Naalakkersuisoqarfiup akissutaa imatut paasivara isumaqatigiissummi aalajangersagaq pineqartoq Naalakkersuisoqarfiup atuussinnaassuseqanngitsutut isiginngikkaa, taannali atorneqarneq ajuinnartoq, tassami isumaqatigiissutip qanoq paasineqarnissaa feria pillugu Inatsisartut inatsisaat naapertorlugu nassuiarneqartarmat.

Taamatut isumaqarneq uanga isumaqatiginngilara.

Kalaallit Nunaanni Namminersornerullutik Oqartussani kommuninilu tjenestemandit pillugit Inatsisartut inatsisaanni nr. 21-mi, 18. december 2003-meersumi § 47-mit makku erserput:

"§ 47. Akissarsiat atorfinitsitsinermilu atugassarititaasut allat Naalakkersuisut kattuffissuillu § 51-imi taaneqartut isumaqatigiissuteqarnerisigut aalajangersarneqartassapput.

Imm. 2. Taamaattorli pissutsit inatsisikkut imaluunniit inatsit tunngavigalugu aalajangersarneqartut, imaluunniit ingerlatsiviup suliassaanut, aaqqissuussaaneranut sulisunilluunniit pisariaqartitsinermut tunngasut imm. 1 malillugu isumaqatigiissutigineqarsinnaanngillat.

Imm. 3. Kommunini tjenestemandit akissarsiatigut, atugassaritaasutigut soraarnerussutisiaqartitaanikkullu atugassarisaat ataatsimut isigalugit aalajangersakkat, aalajangersakkat taamaattut inatsisikkut matumuuna inatsisikkulluunniit allakkut aalajangersarneqarsimanngitsut, Naalakkersuisut aamma Kalaallit Nunaanni Kommunit Kattuffiata isumaqatigiissuteqarnerisut imaluunniit isumaqatigiissutaat malillugit aalajangersarneqartassapput."

Aalajangersakkap taassuma assinga Kalaallit Nunaanni Namminersornerullutik Oqartussani kommuninilu tjenestemandit pillugit Inatsisartut inatsisaanni nr. 5-imi, 14. maj 1990-imeersumi § 49-miippoq.

Aalajangersakkanit taakkunannga erserpoq isumaqatigissutit inatsisiliorneq unioqqutillugu isumaqatigiissutigineqarsinnaanngitsut.

Tamatuma imaaliallaannaq kingunerisaa tassaavoq isumaqatigiissutit taamaattut atuussinnaassuseqanngilluinnarnerat, taamaattumillu qanoq paasineqarnissaannik nassuiaanissaq pisariaqarani.

Taamaattumik uanga paasinninnera unaavoq Naalakkersuisoqarfik pisussaaffeqartoq kukkussutigineqartoq aaqqissallugu, isumaqatigiissummi illua'tungiusoq aamma isumaqatigiissutip inatsisinik unioqqutitsisuusup tamanut saqqumiunneqarsinnaanera eqqarsaatigalugu.

Tamatumunnga atatillugu eqqaasitsissutigaara Sulisoqarnermut Pisortaqarfiup oqaaseqaatinnut atatillugu allakkani 17. marts 2008-meersuni oqaatigigaa isumaqatigiinniarnernut immikkoortortaqarfik pisortaqarfiup attaveqarfigisimagaa, immikkoortortaqarfiullu taassuma ... attaveqarfiginiaraa, isumaqatigiissutip naqqinneqarnissaa siunertaralugu. Isumaqatigiinniarnernut immikkoortortaqarfiup tamatuma saniatigut isumaqatigiissummut saqqummiunneqarsimasumut naqqiut suliariniarpaa.

Naalakkersuisoqarfik qinnuigaara suliniutit taakku naammassineqarsimanersut paasissutissiissutigeqqullugu.

Sulisoqarnermut Pisortaqarfiup tusarniaanermut akissummi 2. juli 2007-imeersuni uannut oqaatigaa inatsiseqartitsinikkut inatsisinik unioqqutitsineq taanna isumaqatigiissummi aalajangersakkami pineqartumi allaaserineqartoq tassaasoq suliassaqarfimmi tassani ileqquusumut takussutissaq, kukkunerlu pisortaqarfiup malugimmagu taanna allanngortinneqarsimasoq, tamannalu Naalakkersuisoqarfiup allakkani 4. september 2008-meersuni qalleqqillugu oqaatigaa.

Taamaattumik Naalakkersuisoqarfik matumunnga peqatigitillugu qinnuigaara isumaqatigiissuteqartarnermut tunngasuni isumaqatigiissutinik inatsisinik unioqqutitsilluni periaaseqarnermik taamatut aqqutissiuisuusunik peqarnersoq paasissutissiissutigeqqullugu.

Matumani tjenestemandinut tunngasut avataatigut innersuussutigaara isumaqatigiissutit taamaattut Danmarkimi inatsit (Danske Lov) 5-1-2, imaattunik oqaasertaqartoq, tunngavigalugu atuussinnaassuseqartussaanngimmata:

"Isumaqatigiissutit tamarmik, tassaasinnaasut pisineq, tunisineq, tunissutit, avinneq, sallunaveeqqusiineq, taarsigassarsineq, attartorneq, pisussaaffiit, neriorsuutit allallu aqqisigut taaneqarsinnaasut pillugit nammineq piumassuseq tunngavigalugu nammineersinnaassuseqartunit ukiukinnerusuujunnaarsimasunillu isumaqatigiissutaasut inatsimmik ataqqinassuseqarnermilluunniit unioqqutitsisuunngitsut ilusilerneqarnerminni oqaasertarisatik immikkoortutillu tunngavigalugit malinneqassapput." (Atorfeqarfimmi nutsigaavoq)

Isumaqatigiissummi aalajangersakkanik feria pillugu inatsimmi malittarisassanik saneqqunneqarsinnaanngitsunik unioqqutitsisunik peqarpat inassuteqaatigaara taakku feria pillugu tjenestemandinut isumaqatigiissutip naqqinneqarnerata pissuseqataanik naqqinneqarnissaat Naalakkersuisoqarfiup isumagissagaa.

Imm. 2 - feria pillugu isumaqatigiissummi § 3, imm. 3 aamma 4

Qulaani oqaaseqaatikka innersuussutigaakka.

Imm. 3 pillugu - feria pillugu Inatsisartut inatsisaanni § 7, imm. 3

Aalajangersakkap qanoq paasineqarnissaanik Naalakkersuisoqarfiup nassuiaanera isumaqatigaara, ajornartorsiullu inatsisip allanngortinneqarnerani Naalakkersuisoqarfiup eqqumaffiginiarmagu apeqqummut tassunga atatillugu annertunerusumik iliuuseqaqqissanngilanga."

Naalakkersuisoqarfiup 11. maj 2009-mi imatut akivaanga:

"Inatsisartut Ombudsmandiata oqaatigaa, immikkoortoq pillugu - feriarneq pillugu isumaqatigiissut § 3, imm. 1, naalakkersuisoqarfiup akissutaa imatut paasisariaqassasoq, isumaqatigiissummi aalajangersagaq pineqartoq atortussaanngitsutut Naalakkersuisoqarfiup isiginngikkaa, kisiannili atorsimanagu, pissutigalugu feriarneq pillugu Inatsisartut inatsisaat naapertorlugu isumaqatigiissut nassuiarneqarmat. Isiginninnermi tassani lnatsisartut Ombudsmandiat isumaqataanngilaq.

Aningaasaqarnermik Sulisoqarnermillu Aqutsisoqarfiup isiginninneq taanna tusaatissatut tiguvaa.

Kisiannili Aningaasaqarnermik Sulisoqarnermillu Aqutsisoqarfiup oqaatigisinnaavaa suliami aalajangersimasumi A-p feriarnera pillugu, suliaq kattuffik ilaasortaaffigisaa isumasioqatigalugu peqataasut tamarmik naammagisaannik naammasineqarmat.

Aammattaaq Aqutsisoqarfik isumaqarpoq inatsisit unioqqutillugit suliniarnissamut sammiveqartunik isumaqatigiissutinut tunngasunik peqanngitsoq.

Aningaasaqarnermik Sulisoqarnermillu Aqutsisoqarfiup matumuuna neriuutigaa Inatsisartut Ombudsmandiata allagai ulloq 21. april 2009-meersut naammaginartumik akisimassallugit."

Suliaq Naalakkersuisoqarfimmut allakkatigut 15. maj 2009-meersutigut imaattutigut inaarlugu suliaraara:

6. Sulianut ukiuni siusinnerusuni nalunaarutini eqqartorneqartunut malitseqartitsineq. Naamma-

"Naalakkersuisoqarfiup akissutaa 11. maj 2009-mi tiguara, malugaaralu feria pillugu isumaqatigiissummi § 3, imm. 1-ip atorsinnaassuseqannginneranik isumaga Naalakkersuisoqarfiup tusaatissatut tigugaa.

Tamanna isumaqatigiissummi § 3, imm. 3 imm. 4-lu pillugit oqaaseqaatinnut aamma atuuttoq naatsorsuutigaara.

Malugaarattaaq Naalakkersuisoqarfik isumaqartoq isumaqatigiissutinut tunngasuni isumaqatigiissutinik inatsisinik unioqqutitsisumik periaaseqarfiusunik peqanngitsoq.

Suliamik Inatsisartunut Naalakkersuisunullu nalunaarutiginninninnut atatillugu matuma kingornatigut annertunerusumik iliuuseqaqqissanngilanga."

2008-mi ukiumoortumik nalunaarut, immikkoortoq 5, quppernerit 160 tulliilu

Suliap soraarsitsinermut tunngasup amigartumik suliarineqarnera (j.nr. 2008-323-0012)

Naalakkersuisoqarfiup A-llu suliamik soraarsitsinermut tunngasumik inaarsaaviusumik isumaqatigiissuteqarsimanerat isumaqatiginagu A-p nalunaarfiginngimmanga Aningaasaqarnermut Naalakkersuisoqarfimmi Aningaasaqarnermik Sulisoqarnermillu Aqutsisoqarfik 7. maj 2009-mi allaffigaara, assilinera A-mut nassiullugu, suliami A-p naammagittaalliuutaanut tunngasumi annertunerusumik iliuuseqaqqissanngitsunga.

2008-mi ukimoortumik nalunaarummi immikkoortoq 5, quppernerit 213 tulliilu

Nakorsap uppernarsaasiussaata kingusinaartumik tiguneqarnera pissutigalugu peersitsineq - inatsisitigut tunngavigisaq pillugu apeqqut, suliap amigartumik suliarineqarsimanera, pisunut naapertuuttumik iliuuseqartarneq (j.nr. 2008-324-0001)

A allakkani 16. marts 2009-meersuni nalunaarfigaara peersitsinerup atuussinnaassuseqarnerata eqqartuussivikkoortumik misilinneqarnissaanut imminut aningaasartuutaanngitsumik suliassanngortitsisinnaanerata kaammattuutiginissaanut piareersimasunga, makkulu erseqqinnerusumik oqaatigalugit:

"Tamanna tunngavigalugu Kalaallit Nunaata Eqqartuussivianut, imminut aningaasartuutaanngitsumik Kalaallit Nunaanni eqqartuussivikkut suliassanngortitsiumalluni qinnuteqaatinik siullertut aalajangiiviginnittartumut, matuma kaammattuutiginissaa piareersimaffigaara, tassalu peersitsinerup ilinnut aningaasartuutaanngitsumik eqqartuussivikkoortumik misilitsinnissaa-

nut akuerineqassasutit, ilinnut aningaasartuutaanngitsumik eqqartuussivikkut suliassanngortitsissagaanni piumasaqaataasunik eqqortitsisimanerit apeqqutaatinnagu.

Taamatulli uanga naliliinera illit Aningaasaqarnermut Nunanullu Allanut Tunngasunut Naalakkersuisoqarfimmik eqqartuussivikkoortumik suliassanngortitsissaguit tamatumunnga qulequtaasumut killissaliussanullu tunngavinnik arlalinnik tunngaveqarpoq.

Taamaalilluni uanga paasinninnera unaavoq napparsimaninnik illit sulisitsisorisannut paasissutissiinissannik pisussaaffiit eqqortissimanerit, tassa imaappoq nakorsap uppernarsaasiussaanik annertusisamik tunniussinissannut pisussaaffiit eqqortissimanerit pillugu apeqqut, ilinnut aningaasartuutaanngitsumik eqqartuussivikkut suliassanngortitsinissamik uanga tunginnit kaammattuuteqarnermut tunngaviusinnaasoq.

Taamaalilluni pineqartoq tassaavoq inatsiseqartitsinikkut tunngaviusumik apeqqut, eqqartuussivinnit aalajangiivigineqarnissaminut naleqquttoq, tamatumunngalu peqatigitillugu manna pingaartillugu isiginiarpara, tassalu Sulisoqarnermut Pisortaqarfiup illit suliartunngitsoorninnik inatsisinik unioqqutsitsinertut isiginninnissaminut naammattumik tunngavissaqarsimannginnera, illit suliartunngitsoornerit napparsimanermik pissuteqartoq uppernarsassallugu pisussaaffiit eqqortissimagit erseqqissarneqarpat.

Suliami illua'tungiusup isumaanik tusarniaanermut akissuteqarnissamut piffissaliussaq sivikitsoq illillu soraarsinneqarnissannik aalajangiinerup amigartumik tunngavilersorneqarnera suliap qanoq inernilerneqarneranut sunniuteqassanersut apeqqummi amigaat taanna aalajangiinermut sunniuteqarsimanngitsoq Namminersornerullutik Oqartussat uppernarsarsinnaaneraat aalajangiisuussaaq, matumani tak. suliaq pillugu oqaaseqaammi 22. februar 2008-meersumi immikkoortut 3.2 aamma 3.3, kukkunerillu taakkua qanoq sunniuteqarsimassusiat annertunerusumik misissorsimannginnakku isumaqarpunga apeqqutit taakku misilinneqarnissaannut ilinnut aningaasartuutaanngitsumik eqqartuussivikkut suliassanngortitsinerup kaammattuutiginissaanut pissutissaqarnanga.

Aalajangiinerup pisunut naapertuuttuunnginneranik uanga naliliinera eqqarsaatigalugu uanga paasinninnera unaavoq illit sulisitsisunnut paasissutissiisussaatitaanerit eqqortissimagit erseqqissarneqarpat, inatsisinillu unioqqutitsilluni sulinngitsoorsimaneq uppernarsarneqanngippat apeqqut taanna immikkut nammineerluni isumaqanngitsoq.

Taamaattumik aalajangiinerup pisunut naapertuunnerata ilinnut aningaasartuutaanngitsumik eqqartuussivikkut immikkut misilitsinnissaanik kaammattuutiginninnissannut tunngavissaqarnanga isumaqarpunga."

A-p 27. marts 2009-mi nalunaarfigaanga sulinnginnermi napparsimanermik pissuteqarneranik uppernarsaasiisussaatitaanermi eqqortinneqarsimaneranik apeqqutip eqqartuussivitsigut misilinneqarnissaa kissaatigigini.

Tamatuma kingornatigut A-p imminut aningaasartuutaanngitsumik eqqartuussivikkut suliassanngortitsinissaa Kalaallit Nunaata Eqqartuussivianut allakkatigut 12. maj 2009-meersutigut kaammattuutigaara.

A-p 9. september 2009-mi ilisimatippaanga qinnutigisamisut imminut aningaasartuutaanngitsumik eqqartuussivikkut suliassanngortitsiniarnini akuerineqarsimasoq. Suliamik suliarinnera tamatuma kingornatigut unitsippara.

2008-mi ukiumoortumik nalunaarummi immikkoortoq 5, qupernerit 284 tulliilu

Suliani innuttaasut peqqinnissaqarfimmi kukkusumik katsorsarneqarneq pissutigalugu taarsiivigeqqullutik piumasaqaateqarfigisaanni misissuisussaatitaaneq (j.nr. 2008-151-0004)

Peqqissutsimut Naalakkersuisoqarfiup suliami amigartumik tunngaveqarluni aalajangiinermigut amigartumillu tunngavilersuisimanermigut kukkunerminik naqqiinissaanik inassuteqaatinnut akissut imaattoq 25. september 2009-mi tiguara.

Naalakkersuisoqarfiup imatut akivaanga:

"(...)

Inatsisartut Ombudsmandiata piumasaqaataa tunngavigalugu Peqqinnissamut Naalakkersuisoqarfiup A-p taarsiiffigitinneqarnissaminik piumasaqaataa suliareqqippaa, suliamilu nutaamik aalajangiilluni.

(...)

Naalakkersuisoqarfiup aalajangiummi nutaami aalajangiinermut tunngavilersuutit nassuiaatigai, taassuma ilagalugu inatsisitigut tunngavilersuut Naalakkersuisoqarfiullu aalajangiinermut ilassutaa annertusisaq.

Oqaatigineqassaaq aalajangiut nutaaq ima suliarineqarsimammat, siunissami taarsiiffigitinnissanut aalajangiinerni ilisserutitut atortussanngorlugu. A-mut aalajangiutip imaasa assinginik siunissami aalajangiutissat taamaalillutik imaqartalissapput.

Naalakkersuisoqarfik neriuppoq taamaalilluni kukkussutit innersuutigineqartut aaqqiiffigisimassallugit."

Aalajangiineq Naalakkersuiusoqarfiup uannut akissumminut ilanngullugu nassiussaa ilaatigut imaattunik imaqarpoq:

"AALAJANGIINEQ

Peqqissutsimut Naalakkersuisoqarfiup taarsiiffigineqarnissat aalajangiiffigissallugu tunngavissaqartinngilaa.

Naalakkersuisoqarfiup nalilerpaa peqqinnissaqarfimmi sulisut suliarinneqataasut taarsiiffiginninnissamik pissutissaqalersitsisumik iliuuseqarsimanngitsut, ilimananngilluinnartorlu ilinnik suliarinninnermut atatillugu akisussaasutut pisuutitsisinnaasumik ingerlatsisoqarsimasoq.

Aalajangiinermut tunngaviusoq

Peqqissutsimut Naalakkersuisoqarfiup qanoq tunngavissaqartiginersoq ilinnik suliarinnissimaneq tunngaviliullugu taarsiiffigineqassanersutit aalajangiiffigissavaa.

Taarsiivigineqarnissamut piumasaqaatit nalilerneqartarput ilinnik suliarinninnermut atatillugu suliarinninnermi kukkusoqarsimanersoq mianersuaalliortoqarsimanersorluunniit tunngavigalugit.

Naliliinermi pingaartinneqartarpoq suliarinninneq ilinnut atorneqarsimasoq piumasaqaatinut tulluuttuunersoq, napparsimasunik nalinginnaasumik suliaritittussanut ilittut inissisimasunut atorneqartartoq, taamaattumillu nalinginnaasumik suliamut pitsaassuseq tamakkununnga tunngasutigut suliarinninermut tulluuttuunersoq.

Ilinniakkat suliassaqarfiillu immikkoortillugit nalinginnaasumik suliarinninerni sulianut pitsaassuseq aalajangerneqartarpoq.

Taamaattumik ilinnik suliarinninnermut peqataasimasunit suliamut tunngasut assinginik paasisimanninnitunit oqaaseqaatinik pissarsisoqarsinnaavoq.

Taakkualu oqaaseqaatit napparsimasumik suliarinninnermut nalinginnaasumik pitsaassuseq malillugu ingerlanneqarsimanersoq nalilersuinermut tunngaviussapput.

Taarsiinissamut akisussaaffiusumut ilaavortaaq kukkussutinut akisussaassuseq, kina kikkulluunniit sulisut kukkussuteqarsimanersut paasinissaanut periarfissaqanngippat, pisullu qanorlu iliornerit arlaliit - tamarmik immikkoortitaarlugit kukkunerunngitsut - ataatsimoorlutili ingerlatsinermut pissutaasut nalinginnaasumik suliarinninermi pitsaassusermik tulluuttuunnginneranut eqqortitsinngitsut.

Paarlattuanilli ajutoorneq suliaritinnermut pitsaanngitsumut pisuutitassaqarfiunngitsumut akisussaasoqanngilaq, ilimaginngisamik nappaatip allatut pissuseqalerneranik assigisaanillu pissuteqartoq. Mianersuaalliortumik iliortoqarsimanngilaq kingusinnerusukkut paasineqarluni ajoqusertoqarsimasoq pisariaqanngikkaluamilluunniit suliarinnittoqarsimappat.

Peqqinnissaqarfimmi suliaritissimaneq tunngavigalugu taarsiiffigitinnissaq pillugu suliani saqqummiunneqartuni suliap ingerlanera pillugu paasissutissat pigineqartut aallaavigalugit - taarsiiffigitinnissamik qinnuteqartumit aamma peqqinnissaqarfimmi oqartussaasunit aamma inunnit pineqartunit pisut pillugit - paasissutissiinissaq, Peqqissutsimut Naalakkersuisoqarflup akisussaaffigaa.

Inunnik piviusumik peqqinnissakkut suliamut tunngasutigut ilisimasalinnik maalaarutiginnittoqarpat taava siullermik suliamut Napparsimasut Maalaartarfiat paasissutissiisussaatitaavoq. Napparsimasut Maalaartarfiat Nunatsinnilu Nakorsaaneqarfik peqqinnissaqarfinni oqaasis-

saqartunit inuinnarnillu paasissutissanik pissarsiniartussaapput. Nakorsap suliaanut naliliinissamut atugassanik immikkut ilisimasalinnit oqaaseqaatinik piniartoqarsinnaavoq.

Naalakkersuisoqarfik atortussanik Napparsimasut Maalaartarfiata katersorsimasaanik atuisinnaatitaavoq, atortussallu taarsiiffigineqaqqussutinut naliliinermini atortarpai. Atortussat ilaatigut makkuupput, suliarititttarnerit allattorsimaffiinut takussutissiat, peqqinnissaqarfimmi sulisut suliarinneqataasimasut Nunatsinnilu Nakorsaaneqarfiup oqaaseqaataat kiisalu immikkut ilisimasallit oqaaseqaataat.

TUNNGAVILERSUUT

Napparsimasut Maalaartarfiata aalajangiinera ulloq 22. juni 2007-imeersoq Naalakkersuisoqarfiup nalilersuinermini annertuumik pingaartissimavaa. Ilinnik suliarinninnermi suliarinneqataasimasut suliarisartakkamik iluanni nalinginnaasumik suliamut pitsaassuseq malillugu suliarinnissimasut Napparsimasut Maalaartarfiata nalilerpaa.

Pingaartumik tarrarsuinikkut misissuinermut tunngatillugu nimiinani tarrarsuinikkut assiliisoqarsimasoq, taamattumillu qerattaqqut ikkunneqarsimasoq peerneqarsimassasoq, qerattaqqutillu peernerqarnera annernarsimassalluni, tassami inussat sisamaat tallimaallu napisimammata, oqaaseqarpoq Napparsimasut Maalaartarfiat.

Napparsimasut Maalaartarfiata ulloq 25. oktober 2004-mi tarrarsuinikkut misissuinerup nalilernissaanut atugassaminik nakorsaanermit nakorsamillu nappaammik suussusersiortaatsimut tarrarsuinikkut misissuineq atorlugu immikkut ilisimasalimmit ...-t oqaaseqaatinik paasissutissanik ullulikkat 24. juli 2005 pissarsisimavoq.

Nakorsaanerup ...-p oqaaseqaataasa kinguneri, tassa tarrarsuinermut misissuineq allaaserineqarlunilu nalinginnaasumik suliamut pitsaassuseq malillugu suliarineqarsimasoq. Eqqartorneqartoq tassaavoq inussat sisamaata tallimaatalu tunngaviata napinerata qerattaqqutaa peertariaqarsimavoq tarrarsorlugu assiliinissaq pitsaanerpaaq anguniarlugu taamaasilluni napinerit pitsaanerpaamik suussuserniarneri isumannaarniarlugit.

Ajuusaarnarpoq tarrarsortinnikkut misissortinneq sakkortuuliorfiusutut misigisimagakku.

Naalakkersuisoqarfiup immikkoortumik pingaartissimavaa angusassat pitsaanerpaat suliarinninerlu pitsaanerpaaq anguniarlugu pisariaqarsimammat qerattaqqutip peerneqarnissaa. Qerattaqqummik peersitsineq annernarsimassasoq ilimanarpoq, taamaattumillu sakkortuuliornertut misigineqarsinnaalluni, taamaasillunilu suliarinninneq nalinginnaasumik suliamut pitsaassutsip ataaniissimanani.

Tamannalu piviusumik tunngavilerneqarpoq, tassa uani eqqartorneqarmat napineq ajornakusoortoq, ullut pingasut qaangiunnerini pilattaanikkut naammaginartumik iluarsineqannginnermini nakorsanit arlalinnit kingusinnerusukkullu nakorsamit immikkut paasisimasalimmit iluarseriaraluarneqarluni. Taassumalu saniatigut Nakorsaaneqarfik ulloq 30. juni 2005 Napparsimasut Maalaartarfiannut saqqummiussinermini oqaaseqaateqarpoq napinerusimasoq iluarsaakkuminaatsoq, nalunaarsuiffimmit paasissutissat malillugit suliariuminaassimasoq, taamaattumillu ilinnut annernarsimassasoq paarlaassinarsimassallunilu.

Napparsimasut Maalaartarfiup aalajangiinerminnut tunngavigisimavaat, radiografip ...-p ulloq 25. oktober 2004 tarrarsuinikkut assilisai. A-p allaaserisatit ilisarisinnaanngilai, kisiannili eqqaamavaa napparsimasoq ataaseq tarrarsortittarfimmut assamminik tarrarsortikkiartorluni arlaleriarluni aggertoq. Peqatigitillugulu paasititsissutigaa napparsimasunut sorraatsuliortutut pisuutitaanikuunngissaannarluni nalinginnaasumillu napparsimasunik pitsaasumik attaveqartartuulluni.

Naalakkersuisoqarfik soorlulusooq Napparsimasut Maalaartarfia taama isumaqartoq, tassa ilimanarluinnartoq, ...-mi suliaritinnerit naammagittaalliuutigisimagit. Qerattaqqutilli peerneqarneranut tunngatillugu erseqqarinnerusumik nassuiaasoqarsinnaasimanngilaq. Ilisimasallip Napparsimasullu Maalaartarfiata oqaaseqaataat malillugit tarrarsuinikkut misissuineq nalinginnaasumik suliamut pitsaassuseq malillugu ingerlanneqarsimasutut isigineqarmat nalilersimavarput tamatumunnga tunngasoq suliamut aalajangiinissamut imannarsuaq sunniuteqartorsuussanngitsoq.

Ingammik ulluni 26. aamma 28. oktober 2004-mi tarrarsortinnikkut misissortinnerup kingorna nakorsamit suliaritinnerit pillugu, nakorsat suliarinneqataasut nalinginnaasumik suliassamut pitsaassutsip akuerisaasup iluani suliarinnissimasut, Napparsimasut Maalaartarfiat oqaaseqarpoq.

Napparsimasut Maalaartarfia nakorsanit suliaritinnermut naliliinissaminut nakorsaanermit saanernik aaqqiinermut pilattaanermi immikkut nakorsamit ...-t ilisimasalittut oqaaseqaatinik ullulikkat 26. maj 2006 pissarsisimapput.

Nakorsaanerup ...-p - oqaaseqaataasa kinguneri, tassa ulluni 26. aamma 28. oktober 2004-mi suliarinninnermut tunngasutigut nalinginnaasumik suliamut pitsaassuseq malillugu ingerlanneqarsimasoq. Naliliinerummat illit anniaatit pingaarnerusutut pisariaqavissumik gipsimik qerattaqqummut attuumassuteqarmata, inussavit tallimaata napinera ungerutissiamik aalajangerlugu pilattarnissaa aalajangiunneqarpoq. Pilattaanerup nalaani tarrarsuinerit takutippaat napinerup annikitsumik najungalaarnera annikillisinneqarsimasoq, iluatsittumillu inissinneqarsimalluni. Tamannalu ullormi 25. november 2004-mi misissuinermi kiluisa peerneqarneranni paasineqarpoq.

Naalakkersuisoqarfiup immikkut ittumik pingaartissimavaa napinerit iluamik inissinniarlugit pilattaaneq pisariaqarsimasoq, pilattaanerlu ingerlanneqarsimasoq nalinginnaasumik suliassamut pitsaassuseq akuerisaasoq malillugu.

Tamanna tunuliaqutsiullugu Naalakkersuisoqarfiup ataatsimoortumik nalilerpaa ilinnik suliarinninnermi peqataasut peqqinnissaqarflmmi sulisut suliarinneqataasut taarsiiffiginninnissamut pissutissaqalersitsisumik iliuuseqarsimanngitsut, ilimanannggilluinnartorlu ilinnik suliarinninnermut atatillugu akisussaasutut pisuutitsisinnaasumik ingerlatsisoqarsimanissaa.

Naammagittaalliornissamut ilitsersuut

Peqqissutsimut Naalakkersuisoqarfiup aalajangigaa aqutsinermut oqartussaasunut allanut ingerlateqqinneqarsinnaanngilaq. Kissaatigigukku taarsiiffigineqarnissamut apeqqut annertunerusumik suliarineqassasoq, taava eqqartuussivikkoorlugu suliassanngortittariaqassavat.

Suliamut tunngasutigut paasissutissanik nutaanik saqqummertoqarpat suliap aalajangernissaanut allannguutaasinnaasunik, taava suliaq suliarisassanngorteqqinneqarsinnaavoq."

Suliaq A-mut allakkatigut 28. september 2009-meersutigut imaattutigut inaarlugu suliaraara, assilinera Naalakkersuisoqarfimmut ingerlatillugu:

"Malugaara Naalakkersuisoqarfik aalajangiinermini nutaami tassani suliaq akisussaatitsisarneq pillugu malittarisassat peqqinnissaqarfimmut atuuttut tunngavigalugit naliliisimasoq, inatsiseqartitsinikkullu tunngavik taanna Naalakkersuisoqarfiup aalajangiinermut tunngavilersuummini allaaserisimagaa.

Paasissutissat Peqqissutsimut Pisortaqarfimmut naammagittaalliuutinni 3. januar 2005-imeersumi saqqummiussatit Naalakkersuisoqarfiup tamatuma saniatigut isummerfigisimavai.

Taarsiivigeqqunerpit eqqartuussivitsigoortumik misilinneqarnissaanut periarfissamik Naalakkersuisoqarfiup aammattaaq ilitsersorsimavaatit.

Tamatuma kingornatigut isumaqarpunga Peqqissutsimut Pisortaqarfiup suliamik 2007-imi suliarinninnermini kukkussutigisimasai Naalakkersuisoqarfiup naqqissimagai.

Naammagittaalliuutinnut atatillugu suliami tamanna tunngavigalugu annertunerusumik iliuuseqaqqissanngilanga."

2008-mi ukiumoortumik nalunaarut, immikkoortoq 5, quppernerit 316 tulliilu

Mianersoqqussummik tunniussisoqarnissaanik aalajangiinermut atatillugu suliamik suliarinninnermi kukkunerit arlalissuit (j. nr. 2008-321-0001)

K Kommuni 4. marts 2009-mi imatut allaffigaara:

"Oqaaseqaatinnut 28. juli 2008-meersumut isornartorsiuinertalimmut inassuteqaatitalimmullu atatillugu kommunip akissutitut allagaani 5. november 2008-meersumi immikkoortut ataasiakkaat misissorpakka, suliarlu inaarlugu suliaralugu.

Kommunip allagaasa imarisaat ukiup nalunaarusiuunneqartup naanerani suli isummerfiginngilakka, allakkalli taakku suliaq pillugu imaattunik oqaaseqaateqarnissannut pissutissaqalersippaannga:

Malugaara kommuni isumaqartoq tusarniaanermut piffissaliussaq eqqarsaatigalugu kukkuneq suliamik mianersoqqussummut tunngasumik suliarinneqqilernissamut tunngavilersuutaasinnaanngitsoq.

Tulliullugu malugaara A-p saaffiginnissutaa 30. august 2006-imeersoq ilumut qisuariarfigineqarsimasoq kommunip erseqqinnerusumik misissuineratigut paasineqarsimasoq, tassami borgmester ...-p A suliaq pillugu ataatsimeeqatigisimammagu.

Kommunip maanga siusinnerusukkut akissummini saaffiginnissutip akineqarsimannginnera naluneqanngitsutut ajuusaarutigisimavaa.

Taamaattumik uanga paasinninnera unaavoq pisup taassuma uanga isornartorsiuinera nr. 9) aaqqiissuteqarfigigaa, kommunillu periaatsinik saaffiginnissutit suliarineqaratik piffissami pisariaqanngitsumik sivisuumi uninngatinneqartannginnissaannik kiisalu saaffiginnissutit qanga qanorlu iluseqartumik qisuariarfigineqarsimanerannut uppernarsaatit sulianut ilanngunneqartarnissaannik qulakkeerisunik atuilernissaanik pisariaqartitsinera erseqqissarlugu.

Aammattaaq pisup taassuma takutippaa uanga isornartorsiuinikka nr. 5), 6) aamma 8) tunngavilersorluagaasut, inassuteqaatigineqartunilu takuneqarsinnaasutut kommunip oqartussaassutsiminik innuttaasunut sulisorisanullu atuutsitsinera illersorneqarsinnaasoq ingerlalluartorlu qulakkeerniarlugu periaatsinik pisariaqartunik taakkuninnga kommunip atuilernissaa pisariaqartinneqartoq.

Suliami matuma kingornatigut annertunerusumik iliuuseqaqqissanngilanga."

7. Sulianut ukiuni siusinnerusuni nalunaarutini eqqartorneqartunut malitseqartitsineq. Suliat nammineerluni misissugassanngortitat

2008-mi ukiumoortumik nalunaarut, immikkoortoq 1, quppernerit 14 tulliilu

Qitiusumik allaffeqarfissuarmik allanngortiterineq (j.nr. 2008-923-0001)

Naalakkersuisut Siulittaasuat 30. marts 2009-mi imatut allaffigaara:

"Qitiusumik allaffeqarfissuarmi oqartussaassutsimik ilusilersuineq pillugu apeqqut Naalakkersuisut Siulittaasuannut siusinnerusukkut saaffiginnissutigaara. Naalakkersuisut Siulittaasuata tamatumunnga atatillugu allakkatigut 24. oktober 2008-meersutigut kingullermik akivaanga.

...-p ingerlatsiveqarfiata iluani tuttunik pisaqarsinnaanermik akuersissut Aalisarnermik, Piniarnermik Nunalerinermillu Aqutsisoqarfiup tunniussimasaa pillugu naammagittaalliuummik innuttaasumit massakkut tigusaqarpunga.

Inatsisartut Ombudsmandiat pillugu Inatsisartut inatsisaanni § 6, imm. 3-kkut aalajangersarneqarpoq aalajangiinerit aqutsinermi oqartussaasumit qulliunerusumit allanngortinneqarsinnaasut pillugit naammagittaalliuutit Ombudsmandip suliarisinnaanngikkai, oqartussaasoq qulliunerusoq taanna suliami aalajangeereertinnagu.

Naalakkersuisut Siulittaasuannut allakkanni 2. oktober 2008-meersuni oqaatigisattut ilaatigut Aalisarnermik, Pininarnermik Nunalerinermillu Aqutsisoqarfiup aalajangiineri Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu Naalakkersuisoqarfimmut suliassanngortinneqarsinnaanersut nalornissutigaara.

Siusinnerusukkut allaaserisattut manna aalajangiisuusumik tunngaviuvoq, tassalu oqartussaasup alliunerusup aalajangiineri oqartussaasumut qulliunerusumut naammagittaalliuutigineqarsinnaasut, naammagittaalliornissamut periarfissaq taanna inatsisikkut mattunneqarsimanngippat. Taamaattumik naammagittaalliuummik tiguneqartumik suliarinnissinnaanerlunga naliliininnut manna aalajangiisuusumik pingaarteqarpoq, tassalu Aalisarnermik, Piniarnermik Nunalerinermillu Aqutsisoqarfik nammineq oqartussaasutut isigineqartariaqarnersoq, imaluunniit Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu Naalakkersuisoqarfiup ilagineraa.

Taamaattumik Naalakkersuisut Siulittaasuat qinnuigaara manna paasissutissiissutigeqqullugu, tassalu Naalakkersuisut Siulittaasuata paasinninnera unaanersoq Aalisarnermik, Piniarnermik Nunalerinermillu Aqutsisoqarfik Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu Naalakkersuisoqarfiup ataani nammineq oqartussaasuusoq, taamalu Aqutsisoqarfiup aalajangiineri Naalakkersuisoqarfimmut suliassanngortinneqarsinnaanersut. Naalakkersuisut Siulittaasuat tamatumunnga atatillugu qinnuigaara Naalakkersuisut Siulittaasuata naliliineranut suna tunuliaqutaanersoq paasissutissiissutigeqqullugu."

Naalakkersuisut Siulittaasuat 17. juni 2009-mi imatut aamma allaffigaara:

"Taamani Naalakkersuisut Siulittaasut 30. marts 2009-imi imatut allaffigaara:

"(...)"

Saaffiginnissutinnut akissummik tigusaqannginnama matumuunga illit saaffigaakkit.

Ilinnut malugeqqullugu oqaatigaara siusinnerusukkut Naalakkersuisut Siulittaasuata allakkani 24. oktober 2008-meersuni ataatsimut oqaatigigaa Namminersornerullutik Oqartussani aqutsisoqarfiit immikkoortortaqarfiillu assigiimmik taaguutaasut, taaguutip "aqutsisoqarfik"-up qitiusumik allaffeqarfissuarmi immikkut oqartussaasup tassani pineqarnera apeqqutaatinnagu.

Aalisarnermik, Piniarnermik Nunalerinermillu Aqutsisoqarfik suliassanik naalakkersuisoqarfittut oqartussaasumi Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu Pisortaqarfimmi siusinnerusukkut suliassat suliarinerisa aqutsisoqarfittulli taaneqartup aningaasanut inatsimmi namminerisaminik kontoqarnerata suli nalornilerulersippaanga, taamaattoqarneranimi aqutsisoqarfiup immikkut oqartussaasutut isigineqarnera pineqarmat."

Naalakkersuisut Siulittaasuata 6. juli 2009-mi imatut akivaanga:

"Ombudsmandip allagai 30. marts aamma 17. juni 2009-meersut innersuussutigalugit, - Namminersorlutik Oqartussat allaffissuanni aaqqissuussaaneq pillugu, - matumuuna suli nalornissutigisatit ersarissaaviginiassavakka, aalajangiinerit Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu Aqutsisoqarfimmit isumagineqarsimasut Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu Naaakkersuisoqarfimmut maalaarutigineqarsinnaanersut.

Maanngaaniit allakkatigut ulloq 24. oktober 2008 ilisimatitsissutigineqarpoq, allaffissuarmi nutaamik aaqqissuusseqqinnermut atatillugu aqutsisoqarfinnut tamanut atuummat, taakkua allaffissornerup tamarmiusup ilagimmatigit, Naalakkersuisoqarfiit ilaattut. Pissutsit taamaannerat aamma Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu Aqutsisoqarfimmut atuuppoq, taanna (Aqutsisoqarfik) Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu Naalakkersuisoqarfiup ilagimmagu.

Naalakkersuisoqarfiit aamma Aqutsisoqarfiit akornanni piumasaqaatitaqanngitsumik "allequtaasoqarpoq", tamanna imatut paasillugu Aqutsisoqarfiup oqartussaassuseqarnera illup iluani akisussaaffimmik ingerlatitseqqinnermik tunngaveqartoq, aammalu Aqutsisoqarfik toqqaannartumik Naalakkersuisoqarfimmut (Naalakkersuisumut) nalunaartartussaatitaalluni, Aqutsisoqarfiup sulianut ingerlataanut atatillugu.

Taamaasilluni Naalakkersuisoqarfik aamma Aqutsisoqarfik ingerlatsinermik aaqqissuussaanermi ingerlatsiviuvoq ataasiusoq, allaffissornikkullu uteriarnertut, aalajangiinerit Aqutsisoqarfimmit ingerlanneqarsimasut Naatakkersuisoqarfimmut maalaarutigineqarsinnaanngillat.

Aqutsisoqarfimmit aalajangikkat maalaarutigineqarsinnaapput Aqutsisoqarfimmut namminermut saaffiginnissuteqarnikkut, suliap nutaamik nalilersorneqarnissaanik kissaateqarnermik imaqartumik. Taamaattoqarsimatillugulu Aqutsisoqarfiup Naalakkersuisoqarfik ilisimatittussaavaa suliap nutaamik naliliiffigineqarnera pillugu.

Taamatut qullersaqarfeqartumik aaqqissuussineq, Aqutsisoqarfik Naalakkersuisoqarfiup ilaatut inissisimasumik isumaqarpoq, Naalakkersuisoqarfiup (Naalakkersuisup) Aqutsisoqarfimmut sulisuinullu pituttuisumik ingerlatsinermi naalakkiisinnaassuseqarneranik, periutsit aalajangersimasut eqqarsaatigalugit, atugassarititaasunullu tigussaasunut atatillugu, naalakkiisinnaassuseqarnerlu taanna ataatsimut silittumik tunngaveqarsinnaallunilu apeqqutinut sulianullu ataasiakkaanut tunngasuusinnaavoq.

Suliap suliareqqittariaqalernerani Naalakkersuisoqarfik akuliunnissamut pissutissaqarsoriguni, taava Naalakkersuisoqarfiup sukkulluunniit suliap suliarineqarnera tigusinnaavaa, Naalakkersuisoqarfiullu nalinginnaasumik suliat utertinneqarsinnaanerannut maleruaqqusat iluanni Aqutsisoqarfiup siusinnerusukkut aalajangigaa allanngortissinnaallugu.

Suliap suliareqqinneqarnissaanik piumasaqaateqarluni Naalakkersuisoqarfimmut saaffiginnissuteqarnermi piumasarineqarsinnaanngilaq suliap suliareqqinneqassaguni pinngitsoorani Naalakkersuisoqarfimmit suliarineqarnissaa, Aqutsisoqarfimmit suliami siullermi aalajangiisuusimasumit suliarineqarani. Saaffiginnissut taamaattoq Aqutsisoqarfimmut innersuunneqassaaq, nalinginnaasumik suliarineqarnissaa siunertaralugu, Naalakkersuisoqarfik akuliunnissaminut pissutissaqarsorinngippat.

Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu Naalakkersuisoqarfiup Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu Aqutsisoqarfik peqatigalugu ingerlatsivittut ataatsimoortutulli suliat siusinnerusukkut Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu Pisortaqarfimmit suliarineqartarsimasut isumagisarivaat. Taamaattumiilu pissutissamisoorluinnarpoq Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu Aqutsisoqartiup siusinnerusukkut Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu Pisortaqarfimmit isumagineqartuusimasut suliarimmatigit.

Taamaasillunilu uppernarsarneqarsinnaavoq aqutsisoqarfiit Naalakkersuisoqarfinnilu immikkoortortaqarfiit ingerlatsinermut inatsisinut tunngatillugu taaguutaammata assigiimmik isummersorneqartussat, allaffissornikkut ingerlatsinermut atatillugu. Aaqqissuussaanermik nutaamik Naalakkersuisuni pilersitsisoqarnerani siunertaasimanngilaq Naalakkersuisoqarfinnik aqutsisoqarfinnillu imarisamikkut assigiittunik pilersitsiortornissaq, soorlu danskit ingerlatsineranni aaqqissuussinertut, taakkunanimi aqutsisoqarflk (styrelse) pisortat ingerlatsineranni namminerisaminnik oqartussaaffeqartutut aaqqissuussaammata.

Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu Aqutsisoqarfik aningaasanut inatsimmut atatillugu namminerisaminik kontoqarmat, tamanna aaqqissuussineruinnarpoq Aqutsisoqarfiup suliani ingerlatamini aningaasartuutissaminut missingersuutaasut naapertorlugit ingerlatsisussaaneranut. Taamatut aningaasartuutissanik immikkut kontoliilluni aaqqissuussisimaneq paatsuinermik kinguneqassappat, Naalakkersuisut aningaasanut inatsimmi pineqartut allaaserineqarnerannut ilassuteqarniassaaq, tassuunakkut ersarissarniarlugu Aqutsisoqarfik Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu Naalakkersuisoqarfiup ilagigaa.

Oqaatigineqassaaq Naalakkersuisut qitiusumik allaffissornikkut ingerlatsinerata aaqqissuussaanera ingerlaavartumik ineriartortinneqarmat. lneriartortitsinermi siunertarineqanngilaq Naalakkersuisoqarfiit ataasiakkaat iluini ingerlatsivinnik nammineertunik pilersitsiortornissaq.

lnatsisissatut siunnersuutaasarumaartuni siunissami Naalakkersuisut maannamutut nalilersortarniarpaat maalaaruteqartarfinnik naapertuuttunik periarfissaqartitsinissaq, pisortat inatsisit tunngavigalugit aalajangersartagaannut atatillugu. Maanna oqaatigineqarsinnaavoq Naalakkersuisut isumaliutigimmassuk Naalakkersuisunut atanngitsumik aalisagartassanik agguaassisarfimmik pilersitsinissartik. Ingerlatsiviup taassuma aalajangigai Naaakkersuisunut maalaarutigineqarsinnaassasut isumaliutaavoq."

Misissuinera ukiup nalunaarusiuunneqartup naanerani suli naammassinngilara.

2008-mi ukiumoortumik nalunaarut, immikkoortoq 3, quppernerit 63 tulliilu

Kommunip paasissutissanik pissarsiniarsinnaaneranik innuttaasup akuersinermik uppernarsaataasa eqqoqqissaartuunissaannik piumasaqaat (j.nr. 2008-901-0017)

Kommunip 22. december 2008-mi imatut akivaanga:

"K Kommunip nassuiaataa 14. september 2008-meersoq, Ombudsmandip 4. februarimit 8. februarimut 2008 tikeraarnermini sulianik isumaginninnermut tunngasunik misissuinera pillugu akissummik imaqartoq innersuussutigalugu paasissutissiissutigineqarsinnaavoq innuttaasunit akuersinernik pissarsiniartarneq pillugu immersugassat assigiissaartunik oqaasertalersugaariikkat nalinginnaasumik atorneqartarsimasut aamma meeqqanut akilersuutit pillugit siumoortumik akiliussissutaasimasut akilersinniarneqartarnerat pillugu immersugassat assigiissaartunik oqaasertalersukkat kommunip allanngortissimammagit.

Oqaatigineqassaaq Ombudsmandip akissutitut allakkamini 13. november 2008-mi ullulerneqarsimasuni kommunip akissutai tusaatissatut tigusimammagit." (Atorfeqarfimmi nutsigaavoq)

Suliaq kommunimut allakkatigut 22. maj 2009-meersutigut inaarlugu suliaraara:

"Kommunip innuttaasunit paasissutissanik pissarsiniarnissamut akuersissuteqarnermi immersugassaq assigiissaartunik oqaasertalersugaasoq aamma meeqqanut akilersuutinik siumoortumik tunniunneqarsimasunik akiliisitsiniarnermi immersugassaq assigiissaartunik oqaasertalersugaasoq pillugit oqaatigaa immersugassat taakku oqaaseqaatikka naapertorlugit allanngortinneqarniartut."

2008-mi ukiumoortumik nalunaarut, immikkoortoq 3, quppernerit 70 tulliilu

Sulianik pilersitsisarneq kiisalu iliuusissanut pilersaarusianik suliarinnittarneq (j.nr. 2008-901-0007)

Kommunip akissuteqarnissaa 7. april 2009-mi, 20. august 2009-mi aamma 22. oktober 2009-mi eqqaasitsissutigaara.

Kommunip 10. november 2009-mi akivaanga sulianik pilersitsisarneq pillugu oqaaseqaatikka tusaatissatut tigugini.

Iliuusissanut pilersaarusiat eqqarsaatigalugit inassuteqaatinnut akissuteqartoqarnissaa kommunimut 1. december 2009-mi eqqaasitsissutigaara.

Kommunip akissutaanik ukiup nalunaarusiuunneqartup naanerani suli tigusaqanngilanga.

2008-mi ukiumoortumik nalunaarut, immikkoortoq 3, quppernerit 73 tulliilu

Kommunip sulianik siusinaartumik pensionisianut tunngasunik suliarinninnera (j.nr. 2008-901-0019)

Allakkannut 2. juli 2008-meersunut akissummik suli tigusaqanngitsunga kommuninik iluarsaaqqinnerup kingornatigut kommunimut nutaamut allakkani 14. april 2009-meersuni malugeqqullugu oqaatigaara.

Allakkama tiguneqarsimanerat K Kommunip allakkatigut 27. april 2009-meersutigut uppernarsarpaa, nalunaarutigalugulu 1. juni 2009 nallertinnagu akisinnaassallunga naatsorsuutigigini.

Akissummilli tigusaqannginnama K Kommunip akissuteqarnissaa allakkatigut 3. august 2009-meersutigut aamma 29. september 2009-meersutigut eqqaasitsissutigaara.

Akissummik ukiup nalunaarusiuunneqartup naanerani suli tigusaqanngilanga.

Ukiumoortumik nalunaarut 2008, imm. 3, qupp. 77 tullialu

Kommunip suliassat suliarineqartarnerat pillugu inatsimmi allakkatigoortitsisarneq tunngavilersuisarnerlu pillugit malittarisassanik malinninnginnera (j.nr. 2008-901-0005)

Kommunip allakkatigut 9. december 2008-meersutigut aatsaat 2. januar 2009-mi tigusakkut akivaanga "Isumaginninnermik ingerlatsivik ilitsersorneqarpoq, peqquneqarlunilu qinnuteqaatit allakkatigut tunngavilersugaasunillu akisaqqullugit kiisalu naammagit-

taalliortoqassappat naammagittaalliornissamik ilitsersuisaqqullugu." (Atorfeqarfimmi nutsigaavoq)

Allakkani 6. januar 2009-meersuni nalunaarutigaara kommunip immikkoortoq taanna pillugu akissutaa tusaatissatut tigugiga.

2008-mi ukiumoortumik nalunaarut, immikkoortoq 3, qupperneq 77

Qinikkatut sulineq pillugu allagaatit suliami sulisumut tunngasumi allagaatinit immikkoortinneqarnerat (j.nr. 2008-901-0003)

Kommunip akissuteqarnissaa allakkatigut 3. marts 2009-meersutigut aamma 8. juli 2009-meersutigut eqqaasitsissutigaara.

Kommunip 17. juli 2009-mi akivaanga akissarsialeriffini peqqusimallugu kommunimi sulisut qinikkatut sulinerat pillugu allagaatit sulisut pineqartut pillugit suliani allagaatinit immikkoortinneqarnissaat isumageqqullugu.

2008-mi ukiumoortumik nalunaarut, immikkoortoq 3, quppernerit 78 tulliilu aamma immikkoortoq 4, qupperneq 118

Kommunip suliani mianersoqqussutinut tunngasuni periaasia (j.nr. 2008-901-0011)

Oqaaseqaatinni 27. september 2008-meersumi inassuteqaatigaara kommunip allakkiat naalasseriitsuliornernut mianersoqqussutinut oqaasiinnartigut nalunaarutigineqartunut atatillugu suliarineqartut atorfeqartitaasunut pineqartunut tunniuttassagai.

Kommunip 12. juni 2009-mi akivaanga inassuteqaatiga aqutsinikkut siunissami periaatsimini tunngaviutinniarini.

Kommuni 29. september 2009-mi nalunaarfigaara suliami annertunerusumik iliuuseqaqqissanngitsunga.

2008-mi ukiumoortumik nalunaarut, immikkoortoq 3, quppernerit 84 tullialu

Suliami allagaatit misissugassatut tiguneqartut pillugit oqaaseqaatit (j.nr. 2008-901-0008)

Kommuni akissuteqarnissaanik allakkatigut 7. april 2009-meersutigut aamma 20. august 2009-meersutigut eqqaasippara.

Akissummik tigusaqanngiinnarama kommuni akissuteqarnissaanik allakkatigut 22. oktober 2009-meersutigut suli ataasiarlunga eqqaaseqqippara, tamatumunngalu peqatigitillugu nalunaarfigalugu kommuni akissuteqanngiinnarpat kommuni eqqarsaatigalugu suliannik ingerlatsisinnaannginnerma Inatsisartunut Naalakkersuisunullu nalunaarutiginnissaa isumaliutersuutiginiariga.

Kommuni allakkatigut 22. september 2009-meersutigut 10. november 2009-mi tigusakkut suliami allagaatit misissugassatut tiguneqartut pillugit ataatsimut oqaaseqaatit eqqarsaatigalugit nalunaarpoq inassuteqaatiga tusaatissatut tiguneqartoq, taamaalillutik allagaatit ataasiakkaat sulianit sulisunut tunngasunit peerneqartarunnaassallutik.

Kommuni allakkatigut 9. december 2009-meersutigut nalunaarfigaara kommunip akissutaa aallaavigalugu naatsorsuutigigiga kommunip suliani allagaatit peerneqarsimasut sulianut attuumassuteqarfigisaannut ilissagai. Tamatumunnga peqatigitillugu nalunaarutigaara suliami tamatuma kingornatigut annertunerusumik iliuuseqaqqissanngitsunga.

2008-mi ukiumoortumik nalunaarut, immikkoortoq 3, quppernerit 85 tulliilu

Kommunip atorfinitsitsinermi allakkanik kiisalu soraarneq pillugu aalajangiinernik suliarinnittarnera (2008-901-0004)

K Kommunip akissutaa 8. december 2008-meersoq imaattoq 2. januar 2009-mi tiguara:

"...

Atorfinitsitsinermi allakkat:

Kommuninik allanngortiterinermut atatillugu atorfinitsitsinermi allakkanik suliaqartarneq aamma toqqortarinnittarnerlu pillugit tunaartarisassat suliarineqarniarput.

Soraartarneq:

Siunissami soraarsitsinerit/soraarniuteqarluni qinnuteqaatit akineqartassapput, aamma sulisumik soraarnissaq pillugu oqaloqatiginnittoqartarnissaa anguniarneqassaaq.

..."

K Kommuni2-mut tamatuma kingornatigut, 6. januar 2009-imi, imatut allappunga:

"...

K Kommunip kommuninik iluarsaaqqinnerup kingornatigut 1. januar 2009 aallarnerfigalugu K Kommuni2-mut ilanngussimanera isiginiarlugu kommunip akissutaanut malitseqartitsinerma K Kommuni2-mut ingerlatinnissaa toqqarpara. Oqaaseqaatima 27. juni 2008-meersup kiisalu K Kommunip akissutaata 8. december 2008-meersup assilineri eqqortussaq anguniarlugu ilanngullugit nassiuppakka.

Kommunip akissutaa oqaaseqaatinik imaattunik saqqummiussinissannut pissutissaqalersitsivoq:

Ataatsimut oqaaseqaatit pillugit:

Atorfinitsitsinermi allakkat:

Kommuninik iluarsaaqqinnermut atatillugu atorfinitsitsinermi allakkanik suliarinnittarneq toqqortarinnittarnerlu pillugit tunaartarisassanik suliarinnittoqarniarneranik kommunip akissutaa tusaatissatut tiguara. K Kommuni2 qinnuigaara atorfinitsitsinermi allakkanik suliarinnittarneq toqqortarinnittarnerlu pillugit tunaartarisassat nutaat suliarineqarnerat naammassippat tunaartarisassat assilinerannik nassillunga ilisimateqqullunga.

Soraarneq:

Kommuni akivoq siunissami soraarsitsinerit/soraarniuteqarnerit toqqortarineqartalissasut, sulisullu soraarnerani oqaloqatiginnittoqartalernissaa anguniarneqassasoq.

Kommunip akissuta imatut paasivara soraarniutit tiguneqartut kommunip siunissami isummerfigisalerniarai aalajangiiffigisalerniarlugillu. Isumaqarpunga tamanna pisortani atorfeqartitaasup atorfeqartitaanerminik inatsisitigut atuussinnaassuseqartumik nammineq unitsitsisinnaannginnera pillugu oqaaseqaatinnut naapertuuttuusoq, tassami atorfeqartitaaneq taamaallaat ingerlatsineq pillugu inatsiseqartitsineq tunngavigalugu aalajangiinikkut unitsinneqarsinnaammat, aalajangiinerlu taanna atorfinitsitsinermi oqartussaasumi imaluunniit atorfeqartitaasup oqartussaasullu soraarneq pillugu isumaqatigiissutaatigut pisussaammat.

Immikkoortoq taanna pillugu annertunerusumik iliuuseqaqqissanngilanga."

K Kommuni2 atorfinitsitsinermi allakkanik suliarinnittarnermi/toqqortarinnittarnermi, sulianik sulisunut tunngasunik suliarinnittarnermi kiisalu nalunaarsuisarnermi toqqortarinnittarnermilu tunaartarisassat kommunip suliarissallugit pilersaarutigisaasa assilinerinik nassillunga ilisimatitsissuteqarnissaanik allakkatigut 28. oktober 2009-meersutigut eqqaasippara.

Ukiup nalunaarusiuunneqartup naanerani kommunip atorfinitsitsinermi allakkanik suliarinnittarnermi/toqqortarinnittarnermi, sulianik sulisunut tunngasunik suliarinnittarnermi

kiisalu nalunaarsuisarnermi toqqortarinnittarnermilu tunaartarisassat kommunip suliarissallugit pilersaarutigisaasa assilinerinik nassillunga suli ilisimatissimanngilaanga.

2008-mi ukiumoortumik nalunaarut, immikkoortoq 3, quppernerit 89 tulliilu

Akiitsut pisoqalisoortarnerat pillugu apeqqutit assigiinngitsut aamma akiitsoqartumut pinngitsaaliiniutinik inatsisinik unioqqutitsilluni atuineq pillugu apeqqutit assigiinngitsut (j.nr. 2008-901-0024)

Akiliisitsiniarnermi Oqartussaasoq akissuteqarnissaanik allakkatigut 25. maj 2009-meersutigut aamma 29. sptember 2009-meersutigullu eqqaasippara.

Akiliisitsiniarnermi Oqartussaasup akissutaanik ukiup nalunaarusiuunneqartup naaneraani suli tigusaqanngilanga.

2008-mi ukiumoortumik nalunaarut, immikkoortoq 3, quppernerit 98 tulliilu

Qarasaasiakkut allattukkanik/ullorsiutinik naqitanngortitsisannginneq pillugu aamma akiligassaqarfiusunik tulleriiaarisarneq pillugit ataatsimut oqaaseqaatit (j. nr. 2008-901-0018)

Aningaasaqarnermut Nunanullu Allanut Tunngasunut Naalakkersuisoqarfik allakkannut 31. juli 2008-meersunut akissuteqarnissaanik allakkatigut 28. januar 2009-meersutigut suli ataasiarlunga eqqaasippara.

Saaffiginnissummut tassunga akissummik tigusaqannginnama Naalakkersuisoqarfiup akissuteqannginnera pissutigalugu Naalakkersuisoqarfik eqqarsaatigalugu suliannik ingerlatsisinnaannginnera allakkatigut 7. april 2009-meersutigut Naalakkersuisunut Inatsisartunullu nalunaarutigaara.

Saaffiginnissummut tassunga akissummik aamma tigusaqannginnama suliaq allakkatigut 4. august 2009-meersutigut Naalakkersuisunut nutaanut eqqaasitsissutigaara.

Saaffiginnissummut tassunnga akissummik aamma tigusaqannginnama Aningaasaqarnermut Naalakkersuisoq allakkatigut 29. september 2009-meersutigut nalunaarfigaara suliani erseqqinnerusumik taaneqartuni arlalinni saaffiginnissutinnut akissutit amigaatigigikka, sulianilu taakkunani tamanna pissutigalugu ingerlariaqqissinnaanngitsunga.

Naalakkersuisoq tamanna tunngavigalugu qinnuigaara akissutinik sooq tigusaqarsimannginnersunga misissoqqullugu, qinnuigalugulu ajornartorsiutip annertussusia tamatumunngalu pissutaasoq pillugit nassuiaateqaqqullugu, Naalakkersuisoq tamatumunnga atatillugu sunik suliniuteqarniarnersoq nalunaarlugu.

Aningaasaqarnermut Naalakkersuisoq allakkatigut 12. november 2009-meersutigut akivoq Akileraartarnermik Aqutsisoqarfik peqqusimagini Atorfeqarfiga attaveqarfigissagaa, "saaffiginnissutit akineqarsimanngitsut ajoraluartumik amerliartuinnartut pisut ataasiakkaarlugit qanoq iliorluni aaqqiissuteqarfiginiarneranni "iliuusissanut pilersaarusiap" isumaqatigiissutigineqarnissaa" siunertaralugu.

Akileraartarnermik Aqutsisoqarfiup akissutaanik ukiup nalunaarusiuunneqartup naanerani suli tigusaqanngilanga.

2008-mi ukiumoortumik nalunaarut, immikkoortoq 3, quppernerit 103 tulliilu, kiisalu immikkoortoq 4, qupperneq 120

Akissarsianit unerartitsineq, akiliinissamik isumaqatigiissutit ilanngaassisarnerlu pillugit ataatsimut oqaaseqaatit (j.nr. 2008-901-0006)

Taamani kommuniusup ataatsimut oqaaseqaatinnut akissutaa 8. december 2008-meersoq imaattoq 30. december 2008-mi tiguara:

> "Ingerlatsivik qinnuigineqarpoq allagaatit suliamut attuumassuteqanngitsut immikkoortittassagai. Ingerlatsivik qinnuigineqarpoq immersugassaatini iluarsissagai sullitallu aalajangiisoqartinnagu tusarniaavigineqartarnissaat qulakkiissagaa. Ingerlatsivik qinnuigineqarpoq immersugassat misissussagai, taamaalillutik naqitat kalaallisut qallunaatullu oqaasertaat imminnut naapertuuttunngorsinnaaqqullugit. Ingerlatsivik qinnuigineqarpoq immersugassami oqaasertat ”akiliinissamut isumaqatigiissut” allanngorteqqullugit aamma ilassutitut oqaasertat ”erniat ingerlaavartut ilassutigineqarnerat” immersugassamit peeqqullugit. Immersugassaq ilanngaassissarnermut malittarisassat naapertorlugit iluarsineqassaaq.
>
> (...)." (Atorfeqarfimmi nutsigaavoq)

Kommuni allakkatigut 8. april 2009-meersutigut nalunaarfigaara akissutaa tusaatissatut tigugiga.

2008-mi ukiumoortumik nalunaarut, immikkoortoq 4, qupperneq 106

Suliani sulisilluni ajoqusernermut tunngasuni kommunit ullormusianik aqutsinerat (j.nr. 2008-907-0001)

Ankestyrelsi sulisilluni ajoqusernerup kingunerinut sillimmasiineq pillugu inatsit tunngavigalugu ullormusianik Kalaallit Nunaanni kommunit pisortanit ikiorsiissutinit ilanngaassisarnerat pillugu naammagittaalliuutinik suliarinnissinnaanersoq 3. marts 2009-mi tusarniaavigaara.

Ankestyrelsi saaffiginnissutinnut akissuteqarnissaanik 21. maj 2009-mi aamma 20. september 2009-mi eqqaasippara.

Ankestyrelsimit ukiup nalunaarusiuunneqartup naanerani suli tusaganngilanga.

2008-mi ukiumoortumik nalunaarut, immikkoortoq 4, qupperneq 90 tulliilu

Isumaginninnermi Naammagittaalliuteqartarfiup siusinaartumik pensionisiaqalersitsinissap itigartitsissutigineqarneranik atortussanngortitsinera (j.nr. 2008-120-0008)

Isumaginninnermi Naammagittaalliuteqartarfiup akissutaa tigoreerlugu 21. oktober 2009-mi aalajangerpunga kommuni pensionisiaqalerumalluni qinnuteqaammik suliarinnissimasoq tusarniaaviginiarlugu.

Kommunip akissutaa 17. november 2009-mi tiguara, taannalu ukiup nalunaarusiuunneqartup naanerani suli isummerfiginngilara.

2008-mi ukiumoortumik nalunaarut, immikkoortoq 4, qupperinerit 109 tullialu aamma immikkoortoq 5, quppernerit 149 tulliilu

Inatsisikkut tunngaveqarnissamik piumasaqaat - tjenestemandit suliunnaarallartinneqarsimasut akissarsiaannik ikilisaasarneq (j.nr. 2008-905-0001)

Namminersornerullutik Oqartussani tjenestemandit suliunnaarallartinneqarsimasut suliunnaarallartinneqarnermik nalaani akissarsiaasa inatsimmik isumaqatigiissummilluunniit tunngaveqarani ilanngaanneqartarnerat qanoq iliuuseqarnissamut pissutissaqalersitsinersoq oqaaseqaatinni 24. oktober 2008-meersumi uannut nalunaarutigeqqullugu inassuteqaatiga Aningaasaqarnermut Nunanullu Allanut Tunngasunut Naalakkersuisoqarfiup 27. februar 2009-mi imatut akivaa:

"Inatsisartut Ombudsmandia allakkiatigut 16. februar 2009-meersutigut Aningaasaqarnermut Nunanullu Allanut Naalakkersuisoqarfimmut atorfilimmik soraarsitsigallarnermut atatillugu aningaasarsianik ikililerinermi inatsisitigut tunngaviusunut apeqqummut tunngasumik saaffiginnissuteqarsimavoq.

Aningaasaqarnermut Sulisoqarnermullu Aqutsisoqarfiup allakkiatsigut 22. juli 2008-meersutigut akissutit ilanngullugit innersuussutigissavai.

Aningaasaqarnermut Sulisoqarnermullu Aqutsisoqarfiup Inatsisartut Ombudsmandiata akissutit naammaginartissagai neriuppoq."

Naalakkersuisoqarfimmut tamatuma kingornatigut 4. maj 2009-mi imatut allappunga:

"(...)

Naalakkersuisoqarfiup Ombudsmandimut allakkat 22. juli 2008-meersut akissummini innersuussutigisimavai.

Oqaatigaara Naalakkersuisoqarfiup akissutaa 22. juli 2008-meersoq Ombudsmandip tusarniaaneranut 30. maj 2008-meersumut akissutaasoq, taamaattumillu oqaaseqaammi 24. oktober 2008-meersumi Ombudsmandip inassuteqaataanik isummerfiginnittuunani.

Taamaattumik eqqaasitsissutiga 16. februar 2009-meersoq eqqaasitsissutigeqqippara, taamaalillungalu Ombudsmandip suliaq pillugu oqaaseqaataani inassuteqaatinut akissummik tigusaqarnissara naatsorsuutigalugu."

Naalakkersuisoqarfiup 19. maj 2009-mi imatut akivaanga:

"Inatsisartut Ombudsmandiata allakkani 4. majimeersuni Aningaasaqarnermut Nunanullu Allanut Naalakkersuisoqarfik, Aningaasaqarnermut Sulisoqarnermullu Aqutsisoqarfimmut, allakkaminut 24. oktober 2008-meersunut innersuussisimavoq, taakkunuuna Inatsisartut Ombudsmandiata akineqarnissani qinnutigigaa, suna tunngaviusimanersoq Namminersornerullutik Oqartussani tjenestemandinut suliunnaarsinneqarsimasunut suliunnaarsitsinerup nalaani aningaasarsiaqarnikkut annikillisaasoqartarsimaneranut inatsisikkut isumaqatigiissutikkulluunniit inatsiseqarnikkut toqqammavissaqanngitsumik.

Aningaasaqarnermut Sulisoqarnermullu Aqutsisoqarfiup allagaanut 22. juli 2008-meersunut innersuussilluta aatsaat qanittukkut aqutsisoqarfimmit maluginiarneqarsimavoq Namminersornerullutik Oqartussat allaffissornikkut periusaat suliunnaarsitsinermi aningaasarsiatigut annikillisitsisarnermut tunngasoq malinneqartarsimasoq inatsiseqarnikkut ersarinngitsumik toqqammaveqarluni.

Tamanna sioqqullugu Namminersornerullutik Oqartussat aamma tjenestemandit kattuffii taamaasillutik ataatsimoortumik tatigalugu iliuuseqartarsimapput, tjenestemandinik suliunnaarsitsinermut atatillugu aningaasarsiatigut annikillisitsisarnernut inatsiseqarnikkut toqqammaveqar-

toq. Taamaattumik sulisitsisup sulisuusulluunniit qularutigisimanngilaat, tjenestemandinik suliunnaarsitsinermi aningaasarsiatigut annikillisitsisoqarsinnaasimanera.

Tamannalu tunuliaqutaasimavoq Namminersornerullutik Oqartussani tjenestemandit suliunnaarsinneqarsimasut suliunnaarsinneqarnermik nalaani aningaasarsiamikkut annikillisaavigineqartarsimanerat.

Aningaasaqarnermut Sulisoqarnermullu Aqutsisoqarfimmit matumuuna neriuutigineqarpoq Inatsisartut Ombudsmandiata saaffiginnissutaa naammaginartumik akissuteqarfigisimallugu."

Naalakkersuisoqarfik 25. maj 2009-mi imatut akivara:

"Naalakkersuisoqarfiup allakkakka 4. maj 2009-meersut 20. maj 2009-mi akivai.

Naalakkersuisoqarfiup allagai imatut paasivakka tjenestemandit suliunnaarallartinneqartut akissarsiaasa ikilisinneqartarnerannik periaatsip siusinnerusukkut atuuttup inatsisitigut pisariaqarneratut tunngavissaqarnera Kalaallit Nunaanni Namminersornerullutik Oqartussat tjenestemandillu kattuffiisa tatigigaat.

Taamaattumik Naalakkersuisoqarfiup akissutaa imatut paasisariaqarpara suliap Naalakkersuisoqarfik sulianik Namminersornerullutik Oqartussani tjenestemandit 1. april 1991-imit kingusinnerusukkullu suliunnaarallartinneqarnerminnut atatillugu akissarsiaannik ikilisaanissamik aalajangiiffigineqarsimasunik suliarinneqqinnissaanut pissutissaqalersinngikkaa.

Oqaatigaara uanga paasinninnera unaasoq akissarsianik ikilisaasarnermi periaatsip tjenestemandit kattuffiannit nipangiullugu akuersaarneqarsimasinnaanera periaatsip taassuma atorneqarnissaanut naammattumik tunngavissaliinngitsoq.

Kalaallit Nunaanni Namminersornerullutik Oqartussani kommuninilu tjenestemandit pillugit Inatsisartut inatsisaanni nr. 21-mi, 18. december 2003-meersumi § 47, imm. 1-ikkut aalajangersarneqarpoq akissarsiat atorfinitsitsinermilu atugassarititaasut allat Naalakkersuisut tjenestemandillu kattuffiisa isumaqatigiissuteqarnerisigut aalajangersarneqartassasut.

Malittarisassaq taassuma pissuseqataa Kalaallit Nunaanni Namminersornerullutik Oqartussani kommuninilu tjenestemandit pillugit Inatsisartut inatsisaanni nr. 5-imi, 14. maj 1990-imeersumi § 49, imm. 1-imiippoq.

Aalajangersakkat taakkua qanoq annertussuseqarnerisa paasineqarnissaat Tunngaviusumik Inatsimmi § 27, imm. 1-imi tjenestemandinik atorfinitsitsisarneq pillugu malittarisassat inatsisikkut aalajangersarneqartarnissaannik aalajangersagaq naapertorlugu nassuiarneqartariaqarpoq, aalajangersagarlu taanna oqaaseqaatinni 24. oktober 2008-meersumi innersuussutigaara.

Tassani aamma ilaavoq inatsisinik tunngaveqartussaanerup nassatarimmagu pisortani atorfeqartitaasunut nanertuutaasumik akuliunnerit inatsisinik, tjenestemandit isumaqatigiissutaannik akissarsialluunniit pillugit isumaqatigiissummik tunngaveqarnissaannik nalinginnaasumik piumasaqaateqarfiunerat, isumaqatigiissuteqartarneq pillugu inatsiseqartitsinermi tunngaviit na-

linginnaasut atorneqarsinnaanngippata,[42] taaneqartorlu kingulleq suliunnaarallartitsinermut sulisitsisup aalajangiineranik tunngaveqartumut tunngassuteqanngilaq.

Taamaattumik tjenestemandip akissarsiassaanik pineqartup Naalakkersuisut tjenestemandillu kattuffiisa inatsisinik unioqqutitsinatik isumaqatigiissutaat tunngavigalugu pisassarisaanik tunniussinnginnissaq isumaqatigiissummi illua'tungeriit paaseqatigiinnerannik isumaqatigiissutikkut aalajangersarneqarsimanngitsumik tunngaveqartinniarneqarsinnaanngilaq.

Taamaattumik uanga paasinninnera unaavoq suliat periaaseq inatsisinik unioqqutitsisutut kingusinnerusukkut paasineqartoq tunngavigalugu aalajangiivigineqarsimasut suliareqqinneqarnissaat aallaavittut pisussaaffiusoq. Inatsisitigut tunngavigisaq eqqortoq atorneqarsimasuuppat, suliaq allatut inernilerneqarsimassagaluarpat inatsisinillu unioqqutitsineq oqartussaasup paasilluarsimasuuppagu kiisalu suliat suliareqqinneqarnissaat ajornakusoortuuvallaarnaviaraniluunniit nukissanik annertoorujussuarnik atuiffiusussaanngippat tamanna atuuttariaqarpoq.[43]

Tjenestemandit pineqartut utertitsiffigeqqullutik akileeqqusisinnaanerannik apeqqut eqqarsaatigalugu pisoqalisoorsinnaanermik apeqqut aamma naliliiffigineqartussaavoq, tamatumanilu suliat ataasiakkaarlugit naliliiffigineqarnissaat nalinginnaasumik piumasaqaataasussaalluni.[44]

Suliarinneqqinnissamut pisussaaffeqarnermik apeqqut isummerfiginiarnagu pisussaaffigigaluarluguluunniit suliarinneqqinniarani Naalakkersuisoqarfik aalajangerpat kukkuneq Inatsisartunut Naalakkersuisunullu nalunaarutigisassara pineqartussaavoq, tak. Inatsisartut Ombudsmandiat pillugu Inatsisartut inatsisaanni § 10.[45]

Taamaattumik Naalakkersuisoqarfik qinnuigaara suliat tjenestemandit suliunnaarallartinneqarsimasut akissarsiaannik ikilisaasimanermut tunngasut inatsisitigut tunngavisat qulaani taaneqartut tunngavigalugit suliareqqinneqassanersut nalileeqqullugu."

Naalakkersuisoqarfiup tamatuma kingornatigut 9. juni 2009-mi imatut akivaanga:

"Inatsisartut Ombudsmandiat ulloq 25. maj 2009-meersunik allagaqarluni Aningaasanut Nunanullu Allanut Naalakkersuisoqarfimmi Aningaasanut Sulisunullu Aqutsisoqarfiup allagaa 19. maj 2009-meersoq tunngavigalugu suliamut qulaani taaneqartumut uteqqippoq.

Inatsisartut Ombudsmandiata oqaatigaa Ombudsmandi isumaqartoq suliat periaatsimut kingusinnerusukkut inatsisinik tunngaveqanngitsutut paasineqartumut tunngatillugu aalajangiivigineqarsimasut aallarteqqissallugit aallaaviatigut pisussaaffiusoq. Tamanna atuuttariaqassaaq suliaq allatut inerneqarsimassagaluarpat inatsisitigut tunngavissaq eqqortoq atorneqarsimasuuppat, aamma inatsisinik unioqqutitsineq oqartussaasumut erseqqissimassappat, aamma suliat

42) Hans Gammeltoft-Hansen allallu, "Forvaltningsret" aappassaanik naqitertitaq, 2002, quppernerit 171 tullialu.

43) Hans Gammeltoft-Hansen allallu, "Forvaltningsret" aappassaanik naqitertitaq, 2002, quppernerit 946.

44) Hans Gammeltoft-Hansen allallu, "Forvaltningsret" aappassaanik naqitertitaq, 2002, quppernerit 924 tullialu.

45) 2006-imi ukiumoortumik nalunaarutima kalaallisuuani quppernerit 463 tulliilu, qallunaatuuanilu quppernerit 392 tulliilu.

aallarteqqinneqarnissaat ajornakusoortuusimanngippat annertuumillu nukinnik atuiffiusussaanani.

Allakkami ulloq 19. maj 2009-meersumi siusinnerusukkut nassuiarneqareersutut Kalaallit Nunaanni Namminersornerullutik Oqartussanut imaluunniit tjenestemandit kattuffiinut erseqqissimanngilaq tjenestemandinik suliunnaarallartitsisoqartillugu aningaasarsiat annikillisinneqarnissaannut inatsisitigut tunngavissaqanngitsoq. Taamaalilluni Kalaallit Nunaanni Namminersornerullutik Oqartussat tjenestemandit suliunnaarallartitaasut aningaasarsiaannik ikilisitsinerminni ajunngitsumik siunertaqarlutik suleriaaseqarput.

Taamaakkaluartoq Aningaasaqarnermik Sulisoqarnermillu Aqutsisoqarfiup lnatsisartut Ombudsmandiata siuliini oqaatigisai paasilluarpai, tassungali oqaatigisinnaallugu sulisunik suliat tamarmik - inatsit naapertorlugu - imarisatik kattuffinnulluunniit atasuunertik tunngavigalugit nalunaarsorneqartanngimmata toqqorneqartaratilluunniit.

Taamaammat inunnut ataasiakkaanut tunngatillugu sulisunik suliat tamarmik ulloq 1. april 1991-imit siumullu misissorneqartariaqassapput nalilersinnaajumallugu suliat tamakku maannakkut ajornartorsiutaasunut ilaanersut, taamatuttaaq suliaq allatut inerneqarsimassagaluarnersoq inatsisitigut tunngavissat aalajangersimasut atorneqarsimagaluarpata kiisalu utertitsilluni akiliuteqaqqusisoqassagaluarpat pisoqalisoorsimaneranik apeqqutip nalilersorneqarnissaanut.

Aningaasanut Sulisunullu Aqutsisoqarfiup taamaammat suliat tjenestemandit suliunnaarsitaagallarnerminni aningaasarsiaminnik ikilisaavigineqarsimatillugit suliareqqilerneqartarnissaat ajornakusoorluinnartutut nukissanillu atuiffiusassaqisutut isigai. Tamakku eqqarsaatigalugit Aningaasanut Sulisunullu Aqutsisoqarfiup suliat pineqartut suliareqqilernianngilai."

Naalakkersuisoqarfimmut 22. juni 2009-mi imatut allaqqippunga:

"Naalakkersuisoqarfiup akissutaanut oqaatigaara tjenestemandit suliunnaarallartinneqarnerannut atatillugu akissarsianik ikilisaasarnermut inatsisitigut tunngavigisassaqannginneranik Naalakkersuisut tjenestemandilluunniit kattuffii maluginnissimannginnerannik pisup sulianik aalajangiiffigeriikkanik Naalakkersuisoqarfik suliarinneqqinngitsoortissinnaanngikkaa, tassami uanga paasinninnera malillugu Naalakkersuisoqarfik inatsisitigut tunngavimmik ilisimannilluareersimasussaagaluarmat.

Taamaattorli una oqaaseqaateqarfigisinnaanngilara, tassalu Naalakkersuisoqarfik nammineerluni sulianik suliarinneqqinngitsoornera, tamatuma sulianik sulisunut tunngasunik tamanik 1. april 1991-imi kingusinnerusukkulluunniit pilersinneqarsimasunik misissuinissamik piumasaqaateqalersissappagu. Aammattaaq eqqaasitsissutigaara inatsisitigut tunngavigisassaq pillugu ajornartorsiut piffissamut siusinnerusumut tunngasuusinnaammat, tak. tamanna pillugu oqaaseqaatinni quppernermi 15-imi (kalaallisoortaani) aamma qupperneq 13-imi (qallunaatoortaani) oqaaseqaatikka.

Taamaalillunga Naalakkersuisoqarfiup akissutaa kingulleq naapertorlugu Naalakkersuisoqarfiup nammineerluni sulianik aalajangiiffigeriikkanik suliarinneqqinngitsoorneranik isornartorsiuisinnaanngikkaluarlunga uanga isumaga suli unaavoq, tassalu Naalakkersuisoqarfik aamma

sulisunik aqutsinermut oqartussaanermik pisinnaatitaasuusimasut tjenestemandit suliunnaarallartinneqarsimasut akissarsiaannik ikilisaanermikkut kukkussuteqarsimasut.

Taamaattumik Naalakkersuisoqarfik tamanna pillugu saaffiginnissutinik ataasiakkaanik tigusaqaraangami Naalakkersuisoqarfik suliamik suliarinneqqittassasoq naatsorsuutigaara.

Naalakkersuisut tjenestemandilluunniit kattuffii akissarsianik ikilisaanermut inatsisitigut tunngavigisassaqarsimannginneranik, Namminersornerullutik Oqartussat kattuffiillu angisuut akornanni apeqqummik eqqartuilersitsisumik, maluginnissimannginnerannik Naalakkersuisoqarfiup paasissutissiinera aammattaaq paasivara.

Tamanna tunngavigalugu inassuteqaatigaara inatsisitigut tunngavigisassaqannginneq pillugu aamma sulianik aalajangiiffigeriikkanik suliarinneqqinnissamik piumasaqaateqarsinnaaneq pillugu Naalakkersuisoqarfik kattuffinnut angisuunut paasissutissiissuteqassasoq."

Naalakkersuisoqarfiup 1. juli 2009-mi imatut akivaanga:

"Inatsisartut Ombudsmandiata allakkatigut ullulersimasut 22. juni 2009 suliaq qulaani eqqaaneqartoq qaqeqqissimavaa Aningaasaqarnermut Nunanullu Allanut Naalakkersuisoqarfiup, Aningaasaqarnermut Sulisoqarnermullu Aqutsisoqarfiup allagaat 9. juni 2009-meersoq tunuliaqutsiullugu.

Aningaasaqarnermut Sulisoqarnermullu Aqutsisoqarfiup Inatsisartut Ombudsmandiata paasinninnera Naalakkersuisoqarfiup siusinnerusukkullu sulisoqarnermik allaffissornermi pisortaasut tjenestemanditut atorfillit soraarsitaagallarnerminnut atatillugu aningaasarsiamikkut annikilliliiffigineqarnerat kukkussutigisimagaat tusaatissatut tigugaat.

Soorlu Inatsisartut Ombudsmandianit ilimagineqareersutut, aqutsisoqarfik tamatumunnga tunngasunik qaqeqqiinissamut saaffiginnittoqassagaluarpat Aningaasaqarnermut Sulisoqarnermullu Aqutsisoqarfiup piumasaqaatiginiarpaa suliap qaqeqqinneqarnissa.

Aammattaaq paasissutigineqarsinnaavoq, Aningaasaqarnermut Sulisoqarnermullu Aqutsisoqarfik kattuffissuarnut tjenestemanditut atorfillit soraarsitaagallarsimasut aningaasarsiaasa annikillilerneqarnissaannut periarfissaliissutip pissarsiarinissaata isumaqatigiissutiginissaanut siunnersuut saqqummiussimagaa."

Suliaq allakkatigut imaattutigut 28. september 2009-meersutigut inaarlugu suliaraara:

"Suliaq tjenestemandit suliunnaarallartinneqarsimasut akissarsiaannik ikilisaasarneq pillugu isumaqatigiissutissatut siunnersuutip kattuffissuarnut nassiussuunneqarsimaneranik Naalakkersuisoqarfiup uannut 1. juli 2009-mi akissuteqarfigisimasaa matumuuna uterfigaara.

Akissarsianik ikilisaanissamut inatsisitigut tunngavissaqannginnera Naalakkersuisoqarfiup kattuffissuarnut saaffiginnissutaani takuneqarsinnaasoq naatsorsuutigigakku suliami annertunerusumik iliuuseqaqqissanngilanga."

2008-mi ukiumoortumik nalunaarut, immikkoortoq 4, quppernerit 109 tullialu

Inissiaatileqatigiiffik Iserit A/S pillugu naammagittaalliuutinik suliarinninneq (j.nr. 2008-907-0004)

Kommunip 9. juli 2009-mi imatut akivaanga:

"Kommunip ineqarnermik aqutsinernut tunngasuni pisinnaatitaanermik Iserit A/S-imut isumagisassanngortitsinera inatsisinik unioqqutitsinerunngilluinnartutut taamani Namminersornerullutik Oqartussani Nunamut Namminermut Tunngasunut Allaffimmit akuerineqarpoq, kommuninillu nakkutilliineq tassaniippoq. Nunamut Namminermut Tunngasunut Allaffiup aalajangiinera tunngavilersuutitalik, 02.03.2005-imi ullulerneqarsimasoq, ilanngussatut ilanngullugu nassiunneqarpoq.

Aamma oqaatineqassaaq inissianik attartortitsisarneq pillugu Inatsisartut peqqussutaanni nr. 2-mi, 12. maj 2005-imeersumi § 86, imm. 5-imi tunngavigineqarpoq kommuni avataaneersumik aqutsisoqarsinnaasoq, taassumalu aalajangiineri Ineqarneq pillugu Maalaaruteqartarfimmut aamma qilersuisuusumik sunniuteqartut.

Iserit A/S kommunimut pisussaaffeqarpoq inissianik aqutsisutut inatsisiliornikkut aalajangersakkat attartortut eqqarsaatigalugu malissallugit. Taamaalilluni innuttaasut attartortutut inatsisitigut inissisimanerat kommunip nammineq kommunilluunniit piginneqatigiiffiutaata attartortitsisutut inatsiseqartitsinikkut iliuuseqartuunera apeqqutaanngilaq. Iserit A/S imminut pisussaatissimavoq ingerlatsineq pillugu inatsiseqartitsinermi sulianik suliarinninnermi ileqqorissaarneq pillugu malittarisassat malissallugit, tamatumalu saniatigut inissianik attartortitsisarneq pillugu inatsiseqartitsinermi attartortut illersorneqarnerat pillugu malittarisassat iluanni sulissalluni.

Kommunip Iserit A/S-imik nakkutilliinera ingerlatseqatigiiffiup attaveqataasumi oqaloqatigineqartarneratigut ingerlanneqarpoq. Assersuutigalugu Ineqarneq pillugu Maalaaruteqartarfiup ukiumoortumik nalunaarutaani takuneqarsinnaassagaluarpat Iserit A/S-imi sulianik suliarinnittarneq immikkut ajornartorsiutaasoq, tamannali pissusiviusut isigigaanni sukkulluunniit pisimanngisaannarpoq, taava tamanna kommunip ingerlatseqatigiiffiullu attaveqaataasumik ataavartumillu oqaloqatigiittarneranni malitseqartitsivigineqassaaq.

Kommunip paasinninnera aamma unaavoq attartortut inatsiseqartitsinikkut innarlitsaalineqarnerat Ineqarneq pillugu Maalaaruteqartarfimmut kommunip avataaniillu naammagittaalliorfiusinnaasumut naammagittaalliuuteqarnissamut periarfissaqarnikkut sukumiisumik toqqissisimanassasuseqartumik isumagineqarsimasoq.

(...)"

Ineqarnermut, Attaveqarnermut Angallannermullu Naalakkersuisoq 30. september 2009-mi imatut allaffigaara:

"Naalakkersuisut A/S Inissiaatileqatigiiffik INI-llu akornanni pisinnaatitaanerit killissalersorneqarnerat pillugu ajornartorsiummut, allakkani 26. juni 2009-meersuni illit oqaaseqaateqarfigisannut, Naalakkersuisoqarfiup j. normua 2009-017614, ataneqartillugu nutaamik attaveqarfiginissannut imminut pisinnaatippunga.

Tamatuma kingornatigut kommunip inissianik aqutsinermut ingerlatseqatigiiffia Iserit A/S pillugu naammagittaalliuutinik kommuni suliarinnissalluni imminut pisussaatitaanersoq pillugu apeqqut pillugu tusarniaanermut akissummik K Kommunimit tigusaqarpunga. Akissutip assilinera aamma akissutip Atorfeqarfimma kalaallisuumut nutsigaa ilanngullugit nassiuppakka.

Soorlu akissummit ersertoq naammagittaalliuummut suliamik aalajangersimasumik, Iserit A/S-ip suliamik suliarinninneranik innuttaasup naammaginninnginneranut tunngasumik kommunimut tusarniaaninnik kinguneqarpoq.

Oqaatigaara Iserit A/S pillugu innuttaasunit saaffiginnissutinik arlaleriarlunga, sulilu ulloq manna tikillugu, tigusaqartarama.

Kommunip akissutaa malillugu kommunip ingerlatsineq pillugu inatsiseqartitsineq tunngavigalugu malittarisassanik eqqortitsinissamik Iserit A/S-imut peqqussuteqarsimanera tunngaviutittariaqarpara, tassami kommunip tamatumunngalu peqatigitillugu paasinninnera unaammat, tassalu allaffissornermi aqutsinikkut suliassaq ingerlatseqatigiiffimmut isumagisassanngortinneqarsimasoq, ingerlatseqatigiiffiup aqutsinera pillugu naammagittaalliuutinik ataasiakkaanik kommunip suliarinninniannginneranik kinguneqartoq.

Iserit A/S-ip pilersinneqarnera, soorlu A/S Inissiaatileqatigiiffik INI-mut tunngatillugu taamaattoq, inissianik attartortitsisarneq pillugu Inatsisartut peqqussutaanni § 81-ip, Namminersornerullutik Oqartussat/Namminersorlutik Oqartussat kommuniluunniit inissianik allaffissornikkut aqutsisussamik avataaniit pissarsisinnaanerannik aalajangersaasup, saniatigut inatsisitigut iluarsartuussinermut tunngaveqanngilaq.

Iserit A/S eqqarsaatigalugu suliassat Iserit A/S-ip suliarisartagai ingerlatsineq pillugu inatsiseqartitsinermut tunngaveqarnersut erseqqissaatigineqarnera aallaavigalugu, Iserit A/S allaffissornikkut aqutsinikkut nakkutigineqarnersoq, matumani aqutsinermi oqartussaasumut qulliunerusumut naammagittaalliorsinnaaneq ilanngullugu eqqarsaatigalugu, pillugu erseqqissaateqarnissaq kisimi periarfissaavoq.

Ajornartorsiutip taassuma pissuseqataa A/S Inissiaatileqatigiiffik INI-p allaffissornikkut aqutsinerata ilaaniippoq, ingerlatseqatigiiffiup taassuma Naalakkersuisut suliassanik isumagisassanngortitsinerat tunngavigalugu isumagisartagaani.[46]

A/S Inissiaatileqatigiiffik INI-p suliassaasa, ingerlatsineq pillugu inatsiseqartitsineq tunngavigalugu suliassaasut, sorliit killilerneqassanersut pillugu Naalakkersuisunut allakkannit soorlu ersertoq, killiliinissaq taanna pillugu erseqqarluttoqarneranut pissutaasut assigiinngitsuupput.

Ajornartorsiut aalajangersimasoq, pisortatut oqartussaasut inissiaatileqatigiiffinnik pilersitsisarnerannik pisumut immikkut ittumut ataneqanngitsoq, pineqarpoq.

Ajornartorsiut, pisortat inissianik attartortitsisarnerisa malittarisassanit namminersortut inissianik attartortitsisarnerannut atuutinngitsunit, annertuumik iluarsiivigineqarnerannut tunngaviusumik ataneqarpoq, tamatumunngalu peqatigitillugu inissianik attartortitsisarneq pillugu Inatsisartut peqqussutaat attartornermut tunngasut attartornissamik isumaqatigiissutit iluarsiivigineqartarnerannut tunngaveqarluni.

Taakkua saniatigut attartortitsisarneq pillugu peqqussutip pisortat inissianik attartortitsisarnerat pillugu malitarisassanik arlalinnik imaqarpoq, tamatumani malittarisassani taakkunani attartornissamut isumaqatigiissutigineqartut pineqarnersut nalorninarluni.

K Kommunip inissianik attartortitsineq eqqarsaatigalugu ingerlatsineq pillugu inatsiseqartitsinikkut pisussaaffii uanga qulaajarsinnaassagukkit matuma isummerfigineqarnissaa piumasaqaataasussaavoq, tassalu pisortat inissiaataannik attartortitsinerup ilaasa ingerlatsineq pillugu inatsiseqartitsinermi malittarisassatigut aalajangersaavigineqartut ilaannut atatillugu tunuliaqutaasutut ajornartorsiutit qulaajarneqassasut.

Tamanna tunuliaqutaralugu qinnuigaakkit Naalakkersuisut ajornartorsiummik aaqqiiviginninniarnermut peqataasinnaanersut misissoqqullugu, tassami aamma oqaatigigakku inissianik attartortitsisarnermi suliassat, ingerlatsineq pillugu inatsiseqartitsinermut tunngasut, A/S Inissiaatileqatigiiffik INI-p Ombudsmandimit qanoq annertutigisumik nakkutigineqartarnerisa, aaqqiivigineqanngitsutut erseqqivissumik saqqumisut, sorliit aaqqiiviginninniarnermut ilaassanersut isummerfigineqartariaqarmat.

Oqaatigaara A/S Inissiaatileqatigiiffik INI-mi suliassat suliarineqartarnerat paasitinneqarsinnaatitaanerlu pillugit Namminersornerullutik Oqartussat nalunaarutaata nr. 37-p, 19. december 1996-imeersup A/S Inissiaatileqatigiiffik INI-p sulineranik qanoq annertutigisumik nakkutilliissanersunga aaqqiiviginngimmagu.

Nalunaarutip ingerlatsineq pillugu inatsiseqartitsineq tunngavigalugu malittarisassat ”ingerlatseqatigiiffiup, Inissiaatileqatigiiffimmik pilersitsinissaq pillugu Inatsisartut peqqussutaat nr. 12, 28. oktober 1993-imeersoq malillugu, Namminersornerullutik Oqartussat kommunilluunniit sinnerlugit aalajangiisarnissamut qanoq atsigisumik pisinnaatitaaffiligaanera naapertorlugu” inissiaatileqatigiiffik pillugu atuutsippai.

Tamanna suliassat suliarineqartarnerat pillugu inatsimmi § 1, imm. 2, pkt. 2-mi oqaaseqatigiit aappaat malillugu ingerlatsinermi inatsiseqartitsineq pillugu malittarisassanik nalinginnaasunik

46) Inissianik aqutsinerup ilaa A/S Inissiaatileqatigiiffik INI-p Inissiaatileqatigiiffimmik pilersitsinissaq pillgu Inatsisartut peqqussutaatigut imaluunniit inatsikkut allakkut pisinnaatitaanermigut tigusimasaa eqqarsaatigalugu Naalakkersuisunut naammagittaalliornissamut periarfissaqanngilaq

atortuulersitsinertut paasisariaqarpoq, aamma issuaanerup assigisaattut pisortat ingerlatsinerat pillugu paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu Inatsisartut inatsisaanni § 1, imm. 2, pkt. 2-mi oqaaseqatigiit aappaanni aalajangersagaq assigalugu.

Taamaalilluni nalunaarutip ingerlatsineq pillugu inatsiseqartitsineq tunngavigalugu malittarisassat inissianik attartortitsisarnermi ingerlatseqatigiiffik A/S Inissiaatileqatigiiffik INI pillugu aalajangersimasumik atortussaatinngilai, tak. suliassat suliarineqartarnerat pillugu inatsimmi § 1, imm. 2-mi oqaaseqatigiit aappaanni immikkoortoq siulleq, aamma tamatuma ingerlatseqatigiiffiit, aningaasartuutaasa Namminersornerullutik Oqartussanit kommunimilluunniit matussuserneqartartut, pillugit pisortat ingerlatsinerat pillugu paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu Inatsisartut inatsisaanni § 1, imm. 2-mi oqaaseqatigiit aappaanni immikkoortutut siullertut aalajangersakkap assinga.

Inissiaatileqatigiiffimmik pilersitsinissaq pillugu Inatsisartut peqqussutaani nr. 12-imi, 28. oktober 1993-imeersumi A/S Inissiaatileqatigiiffik INI oqartussaasut sinnerlugit aalajangiisarnissaanik qanoq annertutigisumik pisussaaffiligaanera oqaatigineqanngilaq. Tamatumunngali akerliusumik Inatsisartut peqqussutaanni § 2, imm. 3-mi oqaatigineqarpoq inissiaatileqatigiiffik ingerlanneqassasoq niuernermi atugassarititaasut tunngavigalugit.

Inatsisartut peqqussutaata 1993-imeersup, inissiaatileqatigiiffimmik pilersitsinissaq pillugu Inatsisartut inatsisaata (suliassarisat allanngortinneri) allanngortinneqarnera pillugu Inatsisartut peqqussutaatigut nr. 2-kkut, 15. april 2003-meersukkut maanna allanngortinneqarnera tamatumunnga ilaavoq, soorlu § 2, imm. 3, nr. 5-imi imatut oqaatigineqartoq:

> ”Imm. 3. Inissiaatileqatigiiffik Namminersornerullutik Oqartussanik kiffartuunneqarnissamik isumaqatigiissusiorsinnaavoq suliassat makku pillugit:
>
> […]
>
> 5) Oqartussaasutut suliassanik Namminersornerullutik Oqartussat sinnerlugit isumaginninneq.”

Suliassani, nalunaarut 1996-imeersoq malillugu Ombudsmandip A/S Inissiaatileqatigiiffik INImik nakkutilliinissaanut tunngaviliisumi, malittarisassap issuakkap ilaatinneqannginnerata saniatigut oqartussaasut suliassaasa, suliassat taakku niuernermi atugassarititaasut malillugit suliarineqassappata, suliarineqarnissaat pillugu Namminersorlutik Oqartussat ingerlatseqatigiiffimmik namminersortumik sullinneqarnissamut isumaqatigiissusiorsinnaanissaat paasissaanngitsutut isikkoqaqqaarpoq.

Taamaalilluni tamakkiisumik isiginnilluni pisortatut oqartussaasut inissianik attartortitsisarnerannut atatillugu suliassat sorliit, allaffissornikkut aqutsinermik ingerlatseqatigiiffinnit namminersortunit, ingerlatsineq pillugu inatsiseqartitsineq tunngavigalugu malittarisassanik peqqussuteqarfiusunit suliarineqartartut, pineqarnersut annertuumik nalorninartuusorinarpoq.

Allaffissornikkut aqutsinermi oqartussaasut suliniutaasa ilai, inuiaqatigiit aningaasaqarniarnerannut annertuumik sunniuteqaataasut, aamma innuttaasut amerlaqisut eqqarsaatigalugit inatsisitigut innarlitsaalineqarnermut annertuumik sunniuteqartut, pillugit inatsiseqartitsinermi tun-

ngaviusut pillugit taama annertutigisumik nalorninartoqarnera erseqqissumik naammaginanngitsuusoq isumaqarpunga."

Naalakkersuisunut ilaasortap akissutaanik ukiup nalunaarusiuunneqartup naanerani suli tigusaqanngillanga.

2008-mi ukiumoortumik nalunaarut, immikkoortoq 4, quppernerit 110 tulliilu

Sulianik ineqarnermut akiliutinut akiitsut naafferartumik akilersorneqarnissaannik qinnuteqaatinut tunngasunik suliarinninneq (j.nr. 2008-904-0003)

Suliami oqaaseqaateqarpunga, taannalu immikkoortumi 5-imi suliatut 5-7-itut ilanngunneqarpoq.

Akissummik ukiup nalunaarusiuunneqartup naareernerani tigusaqarpunga.

2008-mi ukiumoortumik nalunaarut, immikkoortoq 4, quppernerit 114-tullialu

Kissaatiginngisamik soraarniuteqarneq (j.nr. 2008-907-0002)

Suliamik suliarinninnera 18. maj 2009-mi imatut inerniliillunga naammassivara:

"Suliamik suliarinninnera massakkut naammassivara, K Kommunillu suliamik qinnutigaatigalugu soraarnermik suliat pillugit malittarisassat tunngavigalugit suliarinnissimanera isorisariaqartutut isigalugu.

Tamatumunnga atatillugu inassuteqaatigaara suliaq kommunip suliareqqissagaa, suliap qinnuteqaataanngitsumik soraarsitsineq pillugu malittarisassat tunngavigalugit suliarineqarnissaa siunertaralugu.

Tamatuma saniatigut oqaatigaara K Kommuni pisinnaatitaasimanngitsoq ingerlatsineq pillugu inatsiseqartitsinermi malittarisassat saneqqunnissaannut, matumani suliassat suliarineqartarnerat pillugu inatsit ilanngullugu eqqarsaatigalugu, manna innersuussutigalugu, tassalu kommunip naatsorsuutigigaa A-p atorfitoqqaminut uternissani kissaaginngikkaa, aamma isumaginninnermik ingerlatsiviup pisortaata A-p soraarsinneqarnissaanik suliniutiginnittup soraarsimanera kommunip pingaartillugu isiginiarsinnaasimanngikkaa."

Inassuteqaatinnut malitseqartitsiviginninnera ukiup nalunaarusiuunneqartup naanerani suli naammassinngilara.

Suliap ukiumoortumik nalunaarummi ilanngunneqarnissaanut pissutissaqarnanga aamma isumaqarpunga.

2008-mi ukiumoortumik nalunaarut, immikkoortoq 4, quppernerit 115 tullialu

K Kommunimi pensionisiallit inummut tapiisa aaqqiissuteqarfigineqarnerat (j.nr. 2008-907-0005)

Suliami oqaaseqaateqarpunga, taannalu immikkoortumi 5-imi suliatut 5-10-tut ilanngunneqarpoq.

2008-mi ukiumoortumik nalunaarut, immikkoortoq 4, qupperneq 116

Kommunip aningaasaataanik toqqortarinninnermut akissarsiaqartitsineq (j.nr. 2008-909-0001)

Innuttaasumut 23. juni 2009-mi allappunga suliap suliarineqarnera annertunerusumik misissueqqinnanga unitsikkiga, tassami K Kommunip nalunaarutigimmagu SIK-p isumaqatigiissutaa tunngavigalugu pisassarisat kommunip innuttaasumut pineqartumut tunniussimagini, innuttaasorlu kommunip akissutaa pillugu oqaaseqaateqaqqusissutinnut qisuariarsimanngimmat.

2008-mi ukiumoortumik nalunaarut, immikkoortoq 5, quppernerit 386 tulliilu

Soraarnissaq pillugu isumaqatigiissuteqartoqartillugu pisortani oqartussaasut nipangiussisussaatitaaneq pillugu aalajangersakkanik atuisarnerat (j.nr. 2008-905-0005)

Aningaasaqarnermut Nunanullu Allanut Tunngasunut Naalakkersuisoqarfiup allakkani 10. juni 2009-meersuni nalunaarfigaanga isumaqatigiissutini isertuussinissamik nipangiussisimanissamilluunniit aalajangersakkat inatsiseqartitsinermi malittarisassat saneqqunneqarsinnaanngitsut eqqarsaatigalugit annertussusiisa erseqqissarneqartarnissaannik inassuteqaatiga Naalakkersuisoqarfiup malinniaraa.

Naalakkersuisoqarfik 16. juni 2009-mi akivara suliami annertunerusumik iliuuseqaqqissanngitsunga.

2008-mi ukiumoortumik nalunaarut, immikkoortoq 5, quppernerit 399 tulliilu

Sulinermut ilaatillugu angalanernut atatillugu feriarnissamik qinnuteqaatinik suliarinnittarneq (j.nr. 2008-311-0002)

Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu Naalakkersuisup allakkatigut 7. januar 2009-meersutigut nalunaarfigaanga Naalakkersuisoqarfiup Aqutsisoqarfiullu iluanni atuuttutut periaaseq 1. januar 2009-mit atuutilersumik allanngortinneqarsimasoq, taannalu periaatsimut Namminersornerullutik Oqartussat ataanni Naalakkersuisoqarfinni Aqutsisoqarfinnilu amerlanerpaani atorneqartumut naapertuuttunngortinneqarsimasoq. Tamanna tunngavigalugu uanga paasinninnera unaavoq sulisut sulinermut ilaatigullugu angalanernut atatillugu feriarniarlutik qinnuteqaraangata pisuni tamani pisut ataasiakkaarlugit siunissami naliliisoqartarniartoq. Naalakkersuisunut ilaasortaq tamatuma kingornatigut nalunaarfigaara suliami annertunerusumik iliuuseqaqqissanngitsunga.

2008-mi ukiumoortumik nalunaarut, immikkoortoq 5, quppernerit 408 tulliilu

Ineqarneq pillugu Maalaaruteqartarfiup aalajangiinermi eqqartuussivikkut misilitsinneqarsinnaanerannik innuttaasunut ilitsersuutaa (j.nr. 2008-507-0001)

Attaveqarnermut, Avatangiisinut Aatsitassanut Ikummatissanullu Naalakkersuisup 28. januar 2009-mi imatut akivaanga:

"Inissianik attartortitsisarneq pillugu Inatsisartut peqqussutaata allanngortinneqarneranik Inatsisartut peqqussutaata nr. 14-ip, 20. november 2006-imeersup aamma aalajangersakkamut piareersaatit akornanni akerleriittoqarnera pillugu Ombudsmandip allagai 1. december 2008-meersut tiguakka.

Ombudsmandip allagai qanoq iliuuseqarnissamut tunngavissiinersut pillugu Naalakkersuisut nalunaaruteqarnissaat Ombudsmandimit piumasarineqarpoq.

Tamatumunnga atatillugu nalunaarutigisinnaavara inissianik attartortitsisarneq pillugu Inatsisartut peqqussutaata allanngortinneqarnissaa, taamaalillunilu Ineqarneq pillugu Maalaaruteqartarfiup siunissami peqqussummi ataatsimiititaliatut aaqqiagiinngissutinik suliaqartartussatut ilanngunneqarnissaa siunertarineqarmat. Tamatuma saniatigut Ineqarneq pillugu Maalaaruteqartarfimmi siulittaasup Kalaallit Nunaanni Eqqartuussisuunermit toqqarneqartarnissaa, kiisalu KANUKOKA-p Ineqarneq pillugu Maalaaruteqartarfimmi ilaasortassamik toqqaasarnissaa siunnersuutigineqassamaarpoq.

Taamaalilluni Ineqarneq pillugu Maalaaruteqartarfimmi ataatsimiititaliaq aaqqiagiinngissutinik suliaqartoq, siunissami ineqarnerup iluani maalaarutinik tamanik suliaqartartussaq pineqartoq erseqqissarneqassasoq siunnerfigineqarpoq.

Allannguutissat matuma siuliani taaneqartut inissianik attartortitsisarneq pillugu Inatsisartut peqqussutaasa iluarsaanneqarnissaani tullermi ilanngunneqassapput."

Naalakkersuisunut ilaasortaq 24. april 2009-mi imatut akivara, akissutip assilinera Inatsisartut Inatsisit Atortinneqarnerannut Ataatsimiititaliaannut nassiullugu:

"Malugaara Naalakkersuisut inissianik attartortitsarneq pillugu Inatsisartut peqqussutaat allanngortinniarniaraat, taamaalilluni Ineqarneq pillugu Maalaaruteqartarfik aaqqiagiinngissutinik aalajanngiisartunngortillugu allanngortinneqassalluni.

Naalakkersuisunut ilaasortap akissutaa tusaatissatut tiguara, taamaattorli oqaatigalugu Inatsisartut Ombudsmandiat pillugu Inatsisartut inatsisaanni § 11 tunngavigalugu nalunaaruteqarninnut tunuliaqutaasoq matumunnga tunngasuusoq, tassalu inissianik attartortitsisarneq pillugu Inatsisartut peqqussutaata allanngortinneqarnera pillugu Inatsisartut peqqussutaata nr. 14-ip, 20. november 2006-imeersup piareersarlugu suliani Ineqarneq pillugu Maalaaruteqartarfiup suliassai Inatsisartut peqqussutaanni § 84-imi aalajangersarneqartunut naapertuutinngitsumik allaaserineqarsimasut, Naalakkersuisullu A/S Inissiaatileqatigiiffik INI eqqarsaatigalugu suliassaat aamma eqqunngitsumik allaaserineqarsimallutik.

Pissutsit taakku peqqussutip allanngortinniarneqarnerani Naalakkersuisut eqqumaffigissagaat naatsorsuutigaara.

Aamma oqaatigaara ineqarnermut tunngasuni aaqqiagiinngissutinik aalajangiiviginnittartunik pisariaqartitsisoqarnersoq naliliinissannut periarfissaqanngitsunga.

Taamaattorli Naalakkersuisut qinnuigaakka manna eqqumaffigeqqullugu, tassalu aalajangiisartunik taamaattunik pisortat inissiaataannut tunngasut iluanni suliatigut pisinnaatitaasunik pilersitsisoqassappat taamaaliorneq uanga paasinninnera malillugu aalajangiisartut taamaattut aaqqiagiinngissutini aaqqiissutitut suliassanik sorpiaasunik suliassaqartinneqarnissaasa isummerfigineqarnissaat piumasaqaataasoq.

Taamaalilluni aaqqiagiinngissutinut aaqqiissutissanik aalajangiisartunik pilersitsineq Ineqarneq pillugu Maalaaruteqartarfiup ineqarnermut tunngasut iluanni naammagittaalliuutinik suliarinnittartuunerata allannguutikkut siunertarineqarneranik Naalakkersuisunut ilaasortap paasissutissiissutigisaanut imaaliallaannaq naapertuuttuunngilaq.

Ineqarneq pillugu Maalaaruteqartarfimmut oqaaseqaatiga 1. december 2008-meersoq assilinera Attaveqarnermut Ineqarnermullu Naalakkersuisoqarfimmut nassiussara aallaqqaasiutitut eqqaasitsissutigaara.

Oqaaseqaatinni tassani aaqqiagiinngissutinik aalajangiisartut aalajangiisartullu allat, matumani naammagittaalliuuteqartarfiit ilanngullugit eqqarsaatigalugit, assigiinngissutaat erseqqinnerusumik iserfigaara.

Aaqqiagiinngissutinik aalajangiisartut tassaapput inuit ataasiakkaat (inuinaat) akornanni aaqqiagiinngissutinik suliarinnittartut.

Aalajangiisartut aalajangiinerit pillugit naammagittaalliuutinik apeqqutinilluunniit allanik pisortani oqartussat inissianik attartortitsisarnerannut tunngasuinnarnik suliarinninnissamik suliassinneqarpata naammagittaalliuuteqartarfik tassani pineqarpoq, oqartussaasorlu tassani naammagittaalliuutigineqartoq aaqqiagiinngissummi illua'tungiuneq ajorpoq, nakkutilleeriaatsimilli inatsisikkut immikkut aalajangersagaasumit qulangersimaneqartarluni.

Taamaattumik Ineqarneq pillugu Maalaaruteqartarfiup aaqqiagiinngissutinik aalajangiiffiginnittartup A/S Inissiaatileqatigiiffik INI-p kommunillu inissianik attartortitsinerat pillugu naammagittaalliuut suliarissappagu tassani inissianik attartortitsinermik suliaqarnerup inuit ataasiakkaat pillugit inatsiseqartitsineq tunngavigalugu suliaqarnerunerata inatsisikkut paatsoorneqarsinnaanngitsumik aalajangersarneqarsimanissaa piumasaqaataavoq, tassa imaappoq taamatut sulineq attartortup attartortitsisullu isumaqatigiissutaannik tunngaveqartoq aalajangersarneqasimassasoq; tamatumunnga peqatigitillugu piumasaqaataasariaqarpoq attartortitsisoq attartornermut tunngasunik illuinnaasiortumik iliuuseqarnikkut, soorlu ingerlatsinermik suliaqarnivikkut aalajangiinertigullunniit, aalajangersaaviginninnissaminut allatigut periarfissaqassanngitsoq.

Taamatut ilusiliineq pissutsit arlallit pissutigalugit massakkut pisinnaanngilaq.

Siullertut inissianik attartortitsisarneq pillugu Inatsisartut peqqussutaat imatut ilusilerneqarsimavoq pissutsit suut attartorneq pillugu isumaqatigiissummut tunngatinneqarsinnaasut, pissutsillu suut attartortitsisup allaffissornikkut aqutsineq tunngavigalugu akisussaaffigigai erseqqissumik aalajangersaaviginagit. Tamanna matumunnga ataneqarluinnarpoq, tassalu Inatsisartut peqqussutaanni malittarisassat pisortani inissianik attartortitsisunut atuuttut malittarisassallu namminersortunut inissianik attartortitsisunut atuuttut immikkoortisimaneqarnerannut. Pisortani inissianik attartortitsisut immikkut ittunik pisussaaffilerlugit pisinnaatitaaffilerlugillu ilusiliinermi inatsisiliornikkut matuma eqqoqqissaartumik isummerfigineqarnissaa pisariaqarpoq, tassalu ingerlatsineq pillugu inatsiseqartitsinermi malittarisassat suut atuutissasut, tassami pisortat inissiaataannik attartortittakkanik attartornerit pillugit isumaqatigiissutini attartorneq pillugu isumaqatigiissutip ingerlatsineq pillugu inatsiseqartitsinikkut aalajangersaanermik qanoq annertutigisukkut taarsiisuunera immini nassuiarneqarneq ajormat.

Aappaattut A/S Inissiaatileqatigiiffik INI Naalakkersuisut nalunaarutikkut nr. 37-kkut, 19. december 1996-imeersukkut ingerlatsineq pillugu inatsiseqartitsinermi malittarisassat ataaniitilersissimavaat. Inissiaatileqatigiiffiup Namminersornerullutik Oqartussat kommunillu sinnerlugit ingerlataasa ingerlatsineq pillugu inatsiseqartitsinermut annertuutigut tunngasuuneranik ilimaginninneq tamatuma nassataraa.

Pingajuattut Inissiaatileqatigiiffimmik pilersitsinissaq pillugu Inatsisartut peqqussutaanni nr. 12-imit, 28. oktober 1993-imeersumit Inatsisartut peqqussutaatigut nr. 6-ikkut, 2. maj 1996-i-

meersukkut aamma Inatsisartut peqqussutaatigut nr. 2-kkut, 15. april 2003-meersukkut allanngortinneqarsimasumit erserpoq A/S Inissiaatileqatigiiffik INI oqartussaasut suliassaannik suliaqarsinnaasoq.

Taamaattumik pisortat inissianik attartortitsisarnerannut inatsisitigut tunngavigisap qanoq annertutigisumik isumaqatigiissuteqartarneq pillugu inatsiseqartitsineq tunngavigineraa erseqqinnerusumik qulaajarneqarsimatinnagu, ilusiliineq Ineqarneq pillugu Maalaaruteqartarfimmik aaqqiagiinngissutinik aalajangiiffiginnittartutut inissianik attartortitsinermut tunngasuni ataatsimut pisinnaatitaasutut ilusiliisoq Namminersornerullutik Oqartussat kommunillu eqqarsaatigalugit isumaqalernavianngilaq.

Tassani aamma ilaavoq peqqussutip allanngortinneqarnerata Naalakkersuisunut ilaasortap allaaserisaatut imaqartup Ineqarneq pillugu Maalaaruteqarfik eqqarsaatigalugu uanga pisinnaatitaanerma killissalersorneqarnerani immikkut ittunik ajornartorsiutissaqalersitsinissaa.

Pissutsit ullumikkutut itsillugit A/S Inissiaatileqatigiiffik INI-p kommunillu attartortitsineri pillugit naammagittaalliuutit suliarineqarnissaat itigartitsissutigisarpara, naammagittaalliuut Ineqarneq pillugu Maalaaruteqartarfimmut suliassanngortinneqarsinnaagaangat. Tamanna Ineqarneq pillugu Maalaaruteqartarfiup allaffissornermi aqutsinikkut aalajangiisartutut isumaqatigiissuteqarnermi inuit ataasiakkaat illua'tungeriit akornanni aaqqiagiinngissutinik suliarinnittartuunnginneranik taamaattumillu Ineqarneq pillugu Maalaaruteqartarfimmut naammagittaalliornissamut periarfissaq aqutsinermi oqartussaasumut qulliunerusumut naammagittaalliuuteqarsinnaanermik oqartussaasup qulliunerusup taassuma aalajangeernissaata tunngaanut Ombudsmandimut naammagittaalliuuteqarsinnaanermik mattussisoq pillugu malittarisassat tunngavigalugit naliliiffigineqartariaqarneranik aallaaveqarpiarpoq.

Ineqarneq pillugu Maalaaruteqartarfik inissianik attartortitsisartut eqqarsaatigalugit uanga pisinnaatitaaninnut peqatigitillugu aaqqiagiinngissutinik aalajangiivinnittarfinngortinneqarpat tamatuma manna nassatarissavaa, tassalu naammagittaalliornissamut periarfissap marlunnik sammiveqartup ataqatigiissaagaanngitsup piulernera, tamatumalu manna nassatareqqissallugu, tassalu attartortup suliamik imminut tunngasumik Ineqarneq pillugu Maalaaruteqartarfimmut ineqarneq pillugu inatsiseqartitsineq pillugu malittarisassat tunngavigalugit naammagittaalliuutiginninnissaminik imaluunniit Ombudsmandimut naammagittaalliuutiginninnissaminik nammineq toqqaasinnaalernera, tassami Ineqarneq pillugu Maalaaruteqartarfik taamaalisoqarnerani oqartussaasutut qulliunerusutut naammagittaalliortarfittut inissisimajunnaassammat.

Naalakkersuisunut ilaasortaq tamakku tunngavigalugit qinnuigaara Ineqarneq pillugu Maalaaruteqartarfiup sulineranut tunngaviusumi erseqqarluttup piusup taassuma qanoq iliorluni qulaajarneqarsinnaanera isumaliutersuutigeqqullugu."

Attaveqarnermut Avatangiisinullu Naalakkersuisoqarfiup 15. maj 2009-mi imatut akivaanga:

"Inatsisartut Ombudsmandiat pillugu Inatsisartut inatsisaanni § 11 naapertorlugu inissianik attartortitsisarneq pillugu Inatsisartut peqqussutaata allanngortinneqarnera pillugu Inatsisartut peqqussutaata nr. 14-ip, 20. november 2006-imeersup (peqqussutissatut siunnersuummi nr. 14-

imi) aamma aalajangersakkap piareersarneqarnerata assigiinngissuteqarnerat pillugu Ombudsmandip nalunaarutaa Attaveqarnermut Avatangiisinullu Naaakkersuisoqarfiup tiguaa.

Attartortitsinermut inatsisip iluarsaanneqarnerata ingerlaqqinnerani Ombudsmandip isummersuutai ilanngunneqarumaarmata, Naalakkersuisoqarfimmiit nalunaarutigissavarput."

Ineqarnermut, attaveqarnermut Angallannermullu Naalakkersuisoqarfimmut 29. december 2009-mi imatut allappunga:

"Ombudsmandip Naalakkersuisut aamma Inatsisartut 2009-mi suliani marlunni inissianik attartortitsisarneq pillugu Inatsisartut peqqussutaanni amigaatinik nalunaaruteqarfigisimavai.

Siullertut pineqartoq tassaavoq Ombudsmandip inissianik attartortitsisarneq pillugu Inatsisartut peqqussutaata allanngortinneqarnera pillugu Inatsisartut peqqussutaat nr. 14, 20. november 2006-imeersoq pillugu nalunaarutigisaa 1. december 2008-meersoq tamatumalu kingornatigut allakkat 24. april 2009-meersut, tassungalu Naalakkersuisut Ombudsmandi 15. maj 2009-mi akivaat Ombudsmandip isumaliutersuutai inissianik attartortitsisarneq pillugu peqqussummik allanngortitsiniarlutik Naalakkersuisut suleqqinneranni ilanngunneqarumaartut.

Aammattaaq pineqartoq tassaavoq Ombudsmandip inissianik attartortitsisarneq pillugu Inatsisartut peqqussutaata allanngortinneqarnissaa pillugu Inatsisartut peqqussutaat nr. 9, 5. december 2008-meersoq pillugu nalunaarutigisaa 30. november 2009-meersoq, tassungalu Ineqarnermut, Attaveqarnermut Angallannermullu Naalakkersuisup Ombudsmandi 17. december 2009-mi akivaa Ombudsmandip isumaliutersuutai inissianik attartortitsinermut tunngasut pillugit peqqussummik allanngortitsinermi 2010-mi aallarnisarneqartussami ilanngunneqarumaartut.

Tamatumunnga atatillugu oqaatigaara Ombudsmandip inissianik attartortitsisarneq pillugu Inatsisartut peqqussutaata allanngortinneqarnera pillugu Inatsisartut peqqussutaat nr. 14, 20. november 2006-imeersoq pillugu nalunaarutigisaa pisortat inissiaataannik attartortitsarnermut Ombudsmandip ingerlatsinermi oqartussaasut aamma A/S Inissiaatileqatigiiffik INI-p inissianik attartortitsisartutut suliassaanik nakkutilliinerata killissalersorneqarneranut pingaaruteqartumut inatsisitigut tunngavigisami erseqqarluttunut tunngasuusoq.

Inissianik attartortitsisarneq pillugu Inatsisartut peqqussutaata allanngortinneqarnissaa pillugu Inatsisartut peqqussutaat nr. 9, 5. december 2008-meersoq pillugu nalunaarutiginninnermi apeqqut innuttaasut akiliinissamik kinguartinneqarnissaanik imaluunniit ineqarnermut akiliutinut akiitsut naafferartumik akilersorneqarnissaannik qinnuteqartut eqqarsaatigalugit inatsiseqartitsinikkut innarlitsaaliinermut annertuumik pingaaruteqartoq pineqarpoq, matumani peqqussutip allannguutaataa isumaginninnermi aalajangersakkanut attuumassuteqarneranik apeqqut ilanngullugu eqqarsaatigalugu.

Taamaalillutik pineqartut tassaapput inatsiseqartitsineq pillugu apeqqutit pingaaruteqartut, Ombudsmandi oqartussaasut allallu inissianik attartortitsinermik ingerlataqartut eqqarsaatigalugit suliaminik tunngaviutinneqartutut annertutigisumik suliarinnissinnaassappat qulaajarneqartariaqartut.

Ombudsmandi naammagittaalliuummik inatsiseqartitsinermi atuuttut erseqqarlunnerat innersuussutigalugu suliarineqarnissaa itigartitsissutigisariaqakkaminik tigusaqaruni innuttaasoq naammagittaalliortoq inatsiseqartitsinikkut inissisimanerminik eqqartuussiviup aalajangiineratigut qilersuisuusukkut aalajangiiffigineqaruni pitsaanerpaajunnginnersoq Ombudsmandip isumaliutersuutigisarniarpaa. Taamaappat Ombudsmandip manna aamma isumaliutersuutiginiarpaa, tassalu apeqqut pineqartoq tunngaviusumik ima pingaaruteqartiginersoq innuttaasoq imminut aningaasartuutaanngitsumik eqqartuussivikkut suliassanngortitsisinnaasoq Ombudsmandip kaammattuutigisariaqarlugu, innuttaasup taamaaliornissamut aningaasaqarnikkut piumasaqaataasunik eqqortitsinera eqqortitsinnginneraluunniit apeqqutaatinnagu.

Naalakkersuisoqarfik tamanna tunngavigalugu qinnuigaara akissutit marluk Ombudsmandip tigusimasai eqqarsaatigalugit makku pillugit itisilerutaasunik nassuiaateqaqqullugu:

- Inissianik attartortitsisarneq pillugu peqqussummik allanngortiteriniarnermi amigaatit Ombudsmandimit nalunaarutigineqartut saniatigut amigaatit allat ilanngunneqarniarpat?

- Peqqussutissatut siunnersuut allannguutigitinniakkanik imalik Naalakkersuisut qaqugu saqqummiutissallugu eqqarsaatigaat?

- Amigaatit Ombudsmandip nalunaarutigisai peqqussutip allanngortinneqarneranut pineqartumut atatillugu Naalakkersuisut qanoq isummerfiginiarpaat?

- Inatsisartut peqqussutaat massakkut atuuttut Ombudsmandip nalunaarutigisai eqqarsaatigalugit Naalakkersuisut qanoq iliorlutik aqunniarpaat?"

Akissummik ukiup nalunaarusiuunneqartup naareernerani tigusaqarpunga.

2008-mi ukiumoortumik nalunaarut, immikkoortoq 5, quppernerit 422 tulliilu

Kommunimi sulianik akiliisitsiniarnermut tunngasunik misissuineq pillugu ataatsimut oqaaseqaatit (j.nr. 2009-901-0031)

Akiliisitsiniarnermi Oqartussaasoq inassuteqaatinnut akissuteqarnissaanik 25. marts 2009-mi aamma 29. september 2009-mi eqqaasippara.

Akissummik ukiup nalunaarusiuunneqartup naanerani suli tigusaqanngilanga.

2008-mi ukiumoortumik nalunaarut, immikkoortoq 7, qupperneq 534

Ilaqutariinnermut Pisortaqarfiup kommuninik nakkutilliinera (j.nr. 2008-905-0007)

Misissuinera ukiumi nalunaarusiuunneqartumik naammassivara, oqaaseqaatigalu immikkoortumi 5-imi suliatut 5-8-2-tut ilanngunneqarpoq.

2008-mi ukiumoortumik nalunaarut, immikkoortoq 7, qupperneq 534

Sulianik akiliisitsiniarnermut tunngasunik misissuineq, inatsisitigut tunngavigisaq pisinnaatitaanerlu pillugit apeqqutit (j.nr. 2009 - 901-0028)

Akiliisitsiniarnermi Oqartussaasoq akissuteqarnissaanik 27. maj 2009-mi aamma 29. september 2009-mi eqqaasippara.

Akissummik ukiup nalunaarusiuunneqartup naanerani suli tigusaqanngilanga.

2008-mi ukiumoortumik nalunaarut, immikkoortoq 7, qupperneq 534

Sulianik akiliisitsiniarnermut tunngasunik misissuineq, suliat akiliisinnaajunnaarnermut tunngassuteqartut, suliani qularnaveeqqutitut arsaarinninnermut tunngasuni sulianik uppernarsaasersuineq, pisortat ilanngaassinissamut periarfissaat, akissarsianit unerartitseqqusissummut malitseqartitsineq pillugu apeqqut (j.nr. 2009-901-0029)

Akiliisitsiniarnermi Oqartussaasoq akissuteqarnissaanik 27. maj 2009-mi aamma 29. september 2009-mi eqqaasippara.

Akissummik ukiup nalunaarusiuunneqartup naanerani suli tigusaqanngilanga.

2008-mi ukiumoortumik nalunaarut, immikkoortoq 7, quppernerit 537 tulliilu

Sulianik isumaginninnermut tunngasunik misissuineq - meeqqanik inissiinermi iliuusissanut pilersaarusiat suliarineqartarnerat (j.nr. 2008-901-0010)

Kommuni allakkatigut 2. februar 2009-meersutigut imatut akivoq:

"(...)

Suliani inissiinermut tunngasuni iliuusissanut pilersaarutit pillugit:

Ajuusaarutigalugu Inatsisartut Ombudsmandiannut nalunaarutigissavara ulloq manna tikillugu K-mi isumaginninnermik ingerlatsivimmi meeqqanut tunngasuni sulisut akuerisaasut amerlinissaannut akuersissummik pissarsiniarneq, taamaalilluni suliani inissiinernut tunngasuni iliuusissanut pilersaarusiorneq tamakkuninngalu sulianik naleqqussaaneq ilaatigut pitsaanerusumik nakkutilliilernissaq pilersinneqarsinnaaqqullugu, suli iluatsinngimmat. Ataani atsiortunga taamanikkut kommunimi naalakkersuinikkut allaffissornikkullu aqutsisuusunut K-mi ilaqutariinnut sullissiviup sisamanik sulisullip pilersinneqarnissaata pisariaqassusia maj 2008-miilli arlaleriarlunga akuersisitsissutiginiartarsimavara, susassaqarfimmi pitsaassuseq annertuumik pitsaaneruleqqullugu, meeqqallu inissitat pillugit siunnersuisarneq sulianillu suliaqartarneq piffissaqarfigineqalersikkumallugu. Massakkut K-mi meeqqanut tunngasut inunnit marlunnit siunnersuinermik isumagisaqaatigisunit suliarineqartarput, ullormullu sullitanik oqaloqatiginnittarnerit ilungersunartut arfinillit tikillugit amerlassusillit kiisalu sapaatit akunneri tamaasa pinasuartumik akulerunnerit isumagisariaqartarlugit. Aammattaaq susassaqarfimmi sullissineq, kommunimi isumaginninnermi siunnersortaanerup, piffissat ilaannni meeqqanut tunngasunut attuumassuteqartinneqartartup, 2008-mi decemberip qiteqqunerani atorfimminit tunuarneranit pitsaanngitsumik sunnerneqarpoq, ilaatigut ilisimasakka tunngavigalugit sulianik annertoorujussuarmik artukkigaaneq pissutigalugu, uangalu taassuma atorfiani sulianik ilinniagalik alla qaqugu atorfinitsissinnaassaneripput erseqqissumik oqaatigisinnaanngilara. Massakkut pissutsit aarlerinartutut akuersaarneqarsinnaanngilluinnartutullu isigaakka.

Tamakku oqaatigereerlugit tamatumunnga peqatigitillugu uparuarneqassaaq uanga pisinnaasara malillugu 2008-p qiteqqunneraniilli K Kommuniusimasumi suliat inissiinermut tunngaasut tamaasa pereersimasut iliuusissanut pilersaarusiorneqarsimanerat malinnaaniarfigigakku, isumaginninnermillu ingerlatsiviup inissiinerit nutaat tamaasa eqqarsaatigalugit piumasaqaat sukumiisumik attatiinnarniarsarimmagu. Ilanngulluguttaaq oqaatigineqassaaq suliat inissiinermut tunngasut pisoqaanerit ilaat iliuusissatut pilersaarusiuunneqarsimammata.

(...)" (Atorfeqarfimmi nutsigaavoq)

K Kommuni2 kommunit kattutsinneqarnerisa kingornatigut akisussaaffeqarfimmik taassuminnga tigusisoq allakkani 2. april 2009-meersuni qinnuigaara kommuni taamani kommuniusumi isumaginninnermik ingerlatsiviup nalunaarutigisaanut atatillugu qanoq iliuuseqalersaarnersoq uannut nalunaarutigeqqullugu.

Kommuni akissuteqarnissaanik allakkatigut 20. august 2009-meersutigut eqqaasippara.

Akissummik tigusaqanngiinnarama K Kommuni2-mi isumaginninnermi siunnersortit pisortaat oqarasuaatikkut 28. oktober 2009-mi attaveqarfigaara, nassuiaallugulu kommunip nutaap taamani isumaginninnermik pisortaasup isumaginninnermik ingerlatsivimmi sulisut amigarnerat "aarlerinartutut akuersaarneqarsinnaanngilluinnartutullu" isigalugu oqarneranut atatillugu qanoq iliuuseqalersaarneranik apeqqutiga suli akineqanngitsoq.

Isumaginninnermi siunnersortit pisortaata nalunaarfigaanga apeqqut isumaginninnermik ingerlatsiviup pisortaanut saqqummiunneqareerpat uterfigeqqinniarlunga.

Kommunimit ukiup nalunaarusiuunneqartup naanerani suli tusagaqanngilanga.

2008-mi ukiumoortumik nalunaarut, immikkoortoq 7, qupperneq 540

Sulianik isumaginninnermut tunngasunik misissuineq - nipangiussisussaatitaaneq (j.nr. 2008-901-0023)

Inassuteqaatiga una "... kommuni ininik oqaloqatiginninnerni atorneqartartussanik piaarnerpaamik pissarsissasoq, taamaalillutik innuttaasut ingerlatsiviup sulisuinik allanit tusaaneqaratik imminnut tunngasut pillugit oqaloqateqartalersinnaaqqullugit" kommunip akissummini kingullermi 27. oktober 2009-meersumi isummerfigisimanngilaa.

Suliaq allakkatigut 29. oktober 2009-meersutigut inaarlugu suliaraara, kommunilu imatut nalunaarfigalugu:

> "Kommunit kattutsinneqarnerat isiginiarlugu isumaginninnermik ingerlatsiviup ininik oqaloqatiginnittarfinnik, innuttaasut ingerlatsiviup sulisuinik allanit tusaaneqaratik oqaloqatiginniffigisinnaasaannik peqannginnerup ajornartorsiutaanerata kommunimit nutaamit qanoq aaqqinniarneqarneranik apeqqut Atorfeqarfiup kommunimut tullianik tikeraarnerani saqqummiunneqarumaarpoq."

2008-mi ukiumoortumik nalunaarut, immikkoortoq 7, qupperneq 541

Piffissaq Isumaginninnermi Naammagittaalliuteqartarfimmi sulianik suliarinninnermut atorneqartartoq (j.nr. 2008-905-0006)

Misissuineria ukiumi nalunaarusiuunneqartumi naammassivara, taannalu immikkoortumi 5-imi suliatut 5-8-1-itut ilanngunneqarpoq.

2008-mi ukiumoortumik nalunaarut, immikkoortoq 7, qupperneq 542

A/S Inissiaatileqatigiiffik INI-p inissianit nutsernerit pillugit nalunaarusiami suliarineqarnerinik nakkutilliinera (j.nr. 2008-901-0001)

Misissuineria ukiumi nalunaarusiuunneqartumi naammassivara, taannalu immikkoortumi 5-imi suliatut 5-9-tut ilanngunneqarpoq.

Ineqarnermut Attaveqarnermullu Pisortaqarfiup A/S Inissiaatileqatigiiffik INI-mik nakkutilliinera (j.nr. 2009-905-0010)

Ineqarnermut, Attaveqarnermut Angallannermullu Naalakkersuisup akissutaa imaattoq 30. juni 2009-mi tiguara:

"Inissianik attartortitsisarneq pillugu Inatsisartut peqqussutaata allanngortinneqarneranik Inatsisartut peqqussutaannut nr. 14-imut, 20. november 2006-imeersumut oqaaseqaatini nalinginnaasuni Naalakkersuisut aamma A/S Inissiaatileqatigiiffik INI-p akornanni inatsisitigut tunngavissat eqqortumik nassuiaasiorneqarsimannginnerat pillugu Ombudsmandip saqqummiussaa maanna uterfigeqqippara.

Ombudsmandip allagaqaataanut atatillugu oqaatigissavara Inatsisartut peqqussutaat nr. 2, 12. maj 2005-imeersoq, kingusinnerusukkut allannguuteqartinneqartoq maanna kukkunersiorneqarmat. Kukkunersiuinermi inissianik attartortitsisarneq pillugu Inatsisartut peqqussutaata allanngortinneqarneranik Inatsisartut peqqussutaata nr. 14-ip, 20. november 2006-imeersup tulluussarneqarnissaa siunertarineqarpoq.

Taamatuttaaq inissiaatileqatigiiffimmik pilersitsineq pillugu Inatsisartut peqqussutaata nr. 12-ip, 28. oktober 1993-imeersup, kingusinnerusukkut allannguuteqartinneqartup, inatsimmi pineqartut assigiissarlugit misissorneqarnissaa Naalakkersuisut siunertaraat.

Taamaalilluni Naalakkersuisut aamma A/S Inissiaatileqatiiiffik INI-p akornanni pissutsit paasinarsitinneqassapput, siunissami oqartussaaffiit killilerneqarnerat ersarinnerulersinneqassalluni."

Naalakkersuisunut ilaasortaq 6. juli 2009-mi imatut akivara:

"Inatsisartut Ombudsmandiat pillugu Inatsisartut inatsisaanni § 11 tunngavigalugu nalunaarutinnut Ineqarnermut, Attaveqarnermut Angallannermullu Naalakkersuisup akissutaa 30. juni 2009-mi tiguara.

Akissummit erserpoq Naalakkersuisut inissianik attartortitsisarneq pillugu Inatsisartut peqqussutaata allanngortinneqarnissaa piareersaraat, pineqartorlu Naalakkersuisut tamatumunnga atatillugu aaqqinniaraat, taamatuttaarlu Naalakkersuisut Inissiaatileqatigiiffimmik pilersitsinissaq pillugu Inatsisartut peqqussutaat misissorniaraat, Naalakkersuisut aamma A/S Inissiaatileqatigiiffik INI-p akornanni pisinnaatitaanermut tunngasut qulaajarneqarnissaat siunertaralugu.

Naalakkersuisunut ilaasortap akissutaa tusaatissatut tiguara, suliamilu matuma kingornatigut annertunerusumik iliuuseqaqqissananga.

Akissut tunngavigalugu naatsorsuutigaara aktiaateqarluni ingerlatseqatigiiffiup pisinnaatitaanermigut inatsisitigut aalajangersaavigineqarsimasup aalajangiinerisa Namminersornerullutik Oqartussanut, massakkut Namminersorlutik Oqartussanut naammagittaalliuutigineqarsinnaan-

nginnerannik ingerlatsineq pillugu inatsiseqartitsinermi aallaaviup saneqqunneqarnissaa inissianik attartortitsisarneq pillugu Inatsisartut peqqussutaata allanngortinneqarnera pillugu Inatsisartut peqqussutaatigut nr. 14-ikkut, 20. november 2006-imeersukkut siunertarineqarsimanngitsoq. Taamaattumik peqqussummi malittarisassat nutaat atortuulerumaarnissaasa tungaanut naatsorsuutigaara A/S Inissiaatileqatigiiffik INI pillugu naammagittaalliuutinik uanga suliarinnittarnissaanut akornutissaqanngitsoq, tak. Inatsisartut Ombudsmandiat pillugu Inatsisartut inatsisaanni § 6, imm. 3."

2008-mi ukiumoortumik nalunaarut, immikkoortoq 7, qupperneq 543

Sulianik akiliisitsiniarnermut tunngasunik misissuineq (j.nr. 2008-901-0026)

Akiliisitsiniarnermi Oqartussaasoq akissuteqarnissaanik 25. maj 2009-mi aamma 29. september 2009-mi eqqaasippara.

Akissummik ukiup nalunaarusiuunneqartup naanerani suli tigusaqanngilanga.

8. Oqaatisinik ujarliutit

f = qupperneq taaneqartoq tullialu, ff= qupperneq taaneqartoq tulliilu

AA/A
Aalajangiinerup oqartussamut allamut naammagittaalliuutigineqarsinnaannginnera 16
Allagaatinik kasiiliisarneq 65ff
Aaqqiagiinngissutinik aalajangiisartut 14ff, 411ff
Aaqqissuussaanikkut allanngortiterineq 295
Aatsitassat pillugit inatsit 208ff
Ajunngitsorsiassat 170ff
Akileraartarnermut Akitsuusiisarnermullu Ataatsimiititaliaq 26ff
Akiliutinik akiliisitsiniarneq 106ff
Akiitsut naafferartumik akilersorneqarnerat 236ff, 409
Allaffissornikkut naammagittaalliorfissaq 26, 108, 605f
Allattoqarfissuarmik allanngortiterineq 389ff
Allakkatigoortitsisarnissamik piumasaqaat 53, 393
Allattuisussaatitaaneq 47
Aningaasarsiutigalugu angajoqqaarsiat 140
Angajoqqaatut oqartussaaneq 136
Angerlarsimaffiup avataanut inissiineq 53ff, 113ff, 299ff, 417ff
Aningaasanut inatsit 96ff, 177, 195, 201, 261, 266ff, 273, 275, 278ff0
Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliaq 106ff, 173, 262, 266
Arbejdsmarkedets Erhvervssygdomssikringi 30
Arbejdsskadestyrelsi 30ff, 273
Asiaq 70
A/S Inissiaatileqatigiiffik INI 62ff, 68f, 246ff, 325ff, 406ff, 412ff, 419ff
Atorfinitsitsinermi allakkiat 143ff, 395ff
Atuinissamut kisermasssineq 221ff
Atuisartunut Pisisartunullu Siunnersuisoqatigiit 170ff
Atuisartunut Pisisartunullu Maalaaruteqartarfittut Ataatsimiititaliaq 171ff

D
Danske Blades Forening 14ff
Danske Lov 379

E
Eqqartuussivinnut assingusumik ilusiliineq 13ff
Eqqartuussivikkut suliassanngortitsineq 62, 209, 235, 322, 381ff, 411, 416

F
Feriartarneq pillugu inatsit 377ff
FN-ip meeqqap pisinnaatitaaffii pillugit isumaqatigiissutaat 54, 135

Folketingip Ombudsmandia 12, 31, 104ff, 169, 324

G
Grønlands Styrelsi 202

H
Højesteret 104ff
Højskoli 32

I
Ikinnerussuteqarluni oqaaseqaat 19, 28
Ikiuinermut Suliffissaqartitsiniarnermullu Qullersaqarfik 311ff
Iliuusissanut pilersaarusiaq 113ff, 274ff, 417ff
Illua'tungiusumut sinniisaaneq 71f
Illua'tungiusup isumaanik tusarniaaneq 47, 209ff
Illua'tungiusup tusarniaanermut akissutaa 148ff, 163ff
Ilitsersuineq 34, 53ff, 263, 306, 312
Ilitsersuisussaatitaaneq 46, 248, 308
Inatsimmik tunngaveqartussaanermik tunngavik 23
Inatsisartut Allattoqarfiat 33, 185, 201
Inatsisartut Ataatsimiititaliaat
- Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu 50
- Aningaasaqarnermut 261
- Attaveqarnermut Ineqarnermullu 238ff
- Inatsisit Atortinneqarnerannut 112, 412
Inatsisartut Ombudsmandiat pillugu inatsit naapertorlugu nalunaarutiginninneq 50ff, 74ff, 207, 236ff
Inatsiseqartitsinikkut innarlitsaaliineq 28, 68, 236ff, 256ff, 262, 318
Inatsiseqartitsinikkut inissisimaneq 63, 292
Inatsisilerituutut ilinniarsimasuunissamik piumasaqaat 16f, 268, 290ff
Inatsisinut tunngasunik ilisimasaqarneq 17
Inatsisitigut tunngavik 102ff, 113ff, 170ff, 399ff
Ineqarneq pillugu Maalaaruteqartarfik 68f, 405ff, 411ff
Ingerlatsinermi ileqqorissaarneq 53, 169, 262, 276, 372f
Ingerlatsineq pillugu inatsiseqartitsineq 32, 46, 63, 70, 298
Innarluutillit 10, 46f, 265ff, 338
International Ombudsmans Institute
Inummut tapit 330ff, 410
Inuit Pisinnaatitaaffi pillugit Europami Isumaqatigiissut 15, 135, 235
Iserit A/S 62, 247, 405ff
Isumaginninnermi Naammagittaalliuuteqartarfik 27, 72, 95, 108, 128, 141, 256ff, 260ff, 298ff, 399, 419
Isumagisassanngortitsineq 12, 140, 176, 275, 287

Itigartitsineq 32f, 185, 256, 265

J
Justitsministereqarfik 12ff, 106f

K
Kalaallit Nunaanni Eqqartuussisuuneq 19
Kalaallit Nunaanni Landsrådi 202f
Kalaallit Nunaanni najugaqavissut 221ff
Kalaallit Nunaanni Tusagassiortut Peqatigiiffiat 16
Kiffaanngissuseqarluni oqaalussinnaatitaaneq 15
Kisitsisit atorlugit takussutissiat 34ff
Kommunit aaqqissuussaanerat 68
Kommunit kattunnerat 364ff
Kommuninut tikeraarnerit 34ff, 68ff, 323

L
Landsrådi 310
Landsrådip ileqqoreqqusaa 315

M
Malitseqartitsineq 50ff, 177, 328, 377ff, 389ff
Malittarisassat saneqqunneqarsinnaasut/saneqqunneqarsinnaanngitsut 29, 410
Mianersoqqussut 148ff, 387, 394
Mittarfeqarfiit 70

N
Naafferartumik akilersuineq 247ff
Naalakkersuisoqarfik
- Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu 48ff,
- Aningaasaqarnermut Nunanullu Allanut Tunngasunut 33, 241ff, 377ff, 382, 399ff
- Attaveqarnermut Avatangiisinullu 237ff, 414ff
- Ilaqutariinnermut Peqqissutsimullu 50ff, 298ff
- Ineqarnermut, Attaveqarnermut Angallannermullu 65
- Inuussutissarsiornermut, Suliffeqarnermut Inuussutissarsiutinillu Ilinniartitsinermut 95ff, 173ff
- Kultureqarnermut, Ilinniartitaanermut Ilageeqarnermullu 13ff, 33, 66, 83ff
Nakkutilliisussaatitaaneq 99, 298ff, 416, 419ff
Naalasseriitsuliorneq 148ff
Naammagittaalliornissamut ilitsersuut 68f, 308, 386
Naammagittaalliornissamut periarfissaq 12, 25, 32f, 255ff, 263ff, 321, 389, 407, 414
Naammagittaalliornissamut piffissaliussaq 21ff, 241, 321
Naatsorsuutit 33

Nakorsap uppernarsaasiussaa 46, 381
Naleqqutinngitsumik pineqaatissiineq 148ff,
Naligiimmik pinnittarnermik isiginninnerit 140, 330ff, 371ff
Nammineerluni misissuiffiginninnerit 66, 68ff, 236ff, 260ff, 298ff, 329ff, 351, 382, 389ff
Napparsimasut inatsisitigut inissisimanerat 32, 68
Napparsimasut Sullinneqarneranni Maalaaruteqartarfik 31ff, 384ff
Nipangiussisussaatitaaneq 31f, 239f, 410, 419
Nukissaalatsinermik pissuteqarneq 21
Nukissiorfiit 70
Nunaminertamik atuineq 9

O
Oqartussaq qulliunerusoq naammagittaalliorfissaq 33

P
Paasitinneqarsinnaatitaaneq 64, 408
Paasissutissanik ingerlatitseqqinneq 31f
Paasissutissanik imminut ajoqusiisinnaasunik tunniussinnginnissaq 209ff
Paasiuminaatsumik ataqatigiinngitsumillu inatsiseqartitsineq 264ff
Peqqusissuteqarneq 208ff
Pensionisiallit 329ff, 410
Piffissaq suliamik suliarinninnermut atorneqartoq 20, 46f, 143ff, 260ff
Pineqaatissiineq 135, 148ff, 210, 253, 283, 308
Pisinnaatitaaneq 9ff, 13ff
Pisoqalisoorneq 397
Politinut nalunaarutigininneq 325ff

Q
Qarasaasiakkut allattukkanik naqitanngortitsisarneq 397f
Qasuersaarfeqarneq 158

R
Radio tv-lu pillugit aalajangiisartut 19

S
Siunnersuisoqatigiinnik Aalajangiisartunillu Aqutsisoqarfik 272ff
Siusinaartumik pensionisiat 46, 50ff, 71f, 330ff, 393
Skatterådi 25ff
Soraarsitaaneq/soraarsitsineq 32, 47, 66f, 381, 395ff
Suliffeqarfiit nammineertitat 69f
Suliffissatut allattuiffik 148ff
Suliamik suliarinninnermi peqataasinnaassuseqarneq pillugu malittarisassat 26ff

Suliamik uppernarsaasersuineq 143ff, 259
Suliarinneqqinneq 148ff
Suliassaqartitsinermut ministereqarfik 30
Suliat nammineerluni misissugassanngortitat 66, 68ff, 236ff, 260ff, 298ff, 329ff, 351, 382, 389ff
Suliap suliarineqarnerani kukkussutit 381ff
Suliffeqarfiit imminnut pigisut 32, 100
Sulisilluni ajoquserneq 30, 399
Sulisilluni Ajoqusersimasunik Sullissivik 29ff, 279

T

TELE Greenland A/S 33
Tikiusaaq 73ff
Tjenestemandit 32f, 56ff, 377ff, 399ff
Tunngavilersuisussaatitaaneq 168
Tunngaviusumik Inatsit 15, 61, 107ff, 401
Tusagassiuinermi akisussaassuseqarneq pillugu peqqussut 13ff
Tusagassiuinermi ileqqorissaarneq 14ff
Tusagassiuutit pillugit Aalajangiisartut 13ff

U

Ulloq unnuarlu sulinngiffeqartussaaneq/qasuersaarfeqartussaatitaaneq 148ff
Unammilleqatigiinneq pillugu Aalajangiisartut 171ff
Utertitassanngortitsilluni ikiorsiineq 73ff
Utoqqalinermi pensionisiat 330ff

Misissuinera ukiumi nalunaarusiuunneqartumik naammassivara, oqaaseqaatigalu immikkoortumi 5-imi suliatut 5-8-2-tut ilanngunneqarpoq.

2008-mi ukiumoortumik nalunaarut, immikkoortoq 7, qupperneq 534

Sulianik akiliisitsiniarnermut tunngasunik misissuineq, inatsisitigut tunngavigisaq pisinnaatitaanerlu pillugit apeqqutit (j.nr. 2009 - 901-0028)

Akiliisitsiniarnermi Oqartussaasoq akissuteqarnissaanik 27. maj 2009-mi aamma 29. september 2009-mi eqqaasippara.

Akissummik ukiup nalunaarusiuunneqartup naanerani suli tigusaqanngilanga.

2008-mi ukiumoortumik nalunaarut, immikkoortoq 7, qupperneq 534

Sulianik akiliisitsiniarnermut tunngasunik misissuineq, suliat akiliisinnaajunnaarnermut tunngassuteqartut, suliani qularnaveeqqutitut arsaarinninnermut tunngasuni sulianik uppernarsaasersuineq, pisortat ilanngaassinissamut periarfissaat, akissarsianit unerartitseqqusissummut malitseqartitsineq pillugu apeqqut (j.nr. 2009-901-0029)

Akiliisitsiniarnermi Oqartussaasoq akissuteqarnissaanik 27. maj 2009-mi aamma 29. september 2009-mi eqqaasippara.

Akissummik ukiup nalunaarusiuunneqartup naanerani suli tigusaqanngilanga.

2008-mi ukiumoortumik nalunaarut, immikkoortoq 7, quppernerit 537 tulliilu

Sulianik isumaginninnermut tunngasunik misissuineq - meeqqanik inissiinermi iliuusissanut pilersaarusiat suliarineqartarnerat (j.nr. 2008-901-0010)

Kommuni allakkatigut 2. februar 2009-meersutigut imatut akivoq:

"(...)

Suliani inissiinermut tunngasuni iliuusissanut pilersaarutit pillugit:

Ajuusaarutigalugu Inatsisartut Ombudsmandiannut nalunaarutigissavara ulloq manna tikillugu K-mi isumaginninnermik ingerlatsivimmi meeqqanut tunngasuni sulisut akuerisaasut amerlinissaannut akuersissummik pissarsiniarneq, taamaalilluni suliani inissiinernut tunngasuni iliuusissanut pilersaarusiorneq tamakkuninngalu sulianik naleqqussaaneq ilaatigut pitsaanerusumik nakkutilliilernissaq pilersinneqarsinnaaqqullugu, suli iluatsinngimmat. Ataani atsiortunga taamanikkut kommunimi naalakkersuinikkut allaffissornikkullu aqutsisuusunut K-mi ilaqutariinnut sullissiviup sisamanik sulisullip pilersinneqarnissaata pisariaqassusia maj 2008-miilli arlaleriarlunga akuersisitsissutiginiartarsimavara, susassaqarfimmi pitsaassuseq annertuumik pitsaaneruleqqullugu, meeqqallu inissitat pillugit siunnersuisarneq sulianillu suliaqartarneq piffissaqarfigineqalersikkumallugu. Massakkut K-mi meeqqanut tunngasut inunnit marlunnit siunnersuinermik isumagisaqaatigisunit suliarineqartarput, ullormullu sullitanik oqaloqatiginnittarnerit ilungersunartut arfinillit tikillugit amerlassusillit kiisalu sapaatit akunneri tamaasa pinasuartumik akulerunnerit isumagisariaqartarlugit. Aammattaaq susassaqarfimmi sullissineq, kommunimi isumaginninnermi siunnersortaanerup, piffissat ilaannni meeqqanut tunngasunut attuumassuteqartinneqartartup, 2008-mi decemberip qiteqqunerani atorfimminit tunuarneranit pitsaanngitsumik sunnerneqarpoq, ilaatigut ilisimasakka tunngavigalugit sulianik annertoorujussuarmik artukkigaaneq pissutigalugu, uangalu taassuma atorfiani sulianik ilinniagalik alla qaqugu atorfinitsissinnaassaneripput erseqqissumik oqaatigisinnaanngilara. Massakkut pissutsit aarlerinartutut akuersaarneqarsinnaanngilluinnartutullu isigaakka.

Tamakku oqaatigereerlugit tamatumunnga peqatigitillugu uparuarneqassaaq uanga pisinnaasara malillugu 2008-p qiteqqunneraniilli K Kommuniusimasumi suliat inissiinermut tunngaasut tamaasa pereersimasut iliuusissanut pilersaarusiorneqarsimanerat malinnaaniarfigigakku, isumaginninnermillu ingerlatsiviup inissiinerit nutaat tamaasa eqqarsaatigalugit piumasaqaat sukumiisumik attatiinnarniarsarimmagu. Ilanngulluguttaaq oqaatigineqassaaq suliat inissiinermut tunngasut pisoqaanerit ilaat iliuusissatut pilersaarusiuunneqarsimammata.

(...)" (Atorfeqarfimmi nutsigaavoq)

K Kommuni2 kommunit kattutsinneqarnerisa kingornatigut akisussaaffeqarfimmik taassuminnga tigusisoq allakkani 2. april 2009-meersuni qinnuigaara kommuni taamani kommuniusumi isumaginninnermik ingerlatsiviup nalunaarutigisaanut atatillugu qanoq iliuuseqalersaarnersoq uannut nalunaarutigeqqullugu.

Kommuni akissuteqarnissaanik allakkatigut 20. august 2009-meersutigut eqqaasippara.

Akissummik tigusaqanngiinnarama K Kommuni2-mi isumaginninnermi siunnersortit pisortaat oqarasuaatikkut 28. oktober 2009-mi attaveqarfigaara, nassuiaallugulu kommunip nutaap taamani isumaginninnermik pisortaasup isumaginninnermik ingerlatsivimmi sulisut amigarnerat "aarlerinartutut akuersaarneqarsinnaanngilluinnartutullu" isigalugu oqarneranut atatillugu qanoq iliuuseqalersaarneranik apeqqutiga suli akineqanngitsoq.

Isumaginninnermi siunnersortit pisortaata nalunaarfigaanga apeqqut isumaginninnermik ingerlatsiviup pisortaanut saqqummiunneqareerpat uterfigeqqinniarlunga.

Kommunimit ukiup nalunaarusiuunneqartup naanerani suli tusagaqanngilanga.

2008-mi ukiumoortumik nalunaarut, immikkoortoq 7, qupperneq 540

Sulianik isumaginninnermut tunngasunik misissuineq - nipangiussisussaatitaaneq (j.nr. 2008-901-0023)

Inassuteqaatiga una "... kommuni ininik oqaloqatiginninnerni atorneqartartussanik piaarnerpaamik pissarsissasoq, taamaalillutik innuttaasut ingerlatsiviup sulisuinik allanit tusaaneqaratik imminnut tunngasut pillugit oqaloqateqartalersinnaaqqullugit" kommunip akissummini kingullermi 27. oktober 2009-meersumi isummerfigisimanngilaa.

Suliaq allakkatigut 29. oktober 2009-meersutigut inaarlugu suliaraara, kommunilu imatut nalunaarfigalugu:

> "Kommunit kattutsinneqarnerat isiginiarlugu isumaginninnermik ingerlatsiviup ininik oqaloqatiginnittarfinnik, innuttaasut ingerlatsiviup sulisuinik allanit tusaaneqaratik oqaloqatiginniffigisinnaasaannik peqannginnerup ajornartorsiutaanerata kommunimit nutaamit qanoq aaqqinniarneqarneranik apeqqut Atorfeqarfiup kommunimut tullianik tikeraarnerani saqqummiunneqarumaarpoq."

2008-mi ukiumoortumik nalunaarut, immikkoortoq 7, qupperneq 541

Piffissaq Isumaginninnermi Naammagittaalliuteqartarfimmi sulianik suliarinninnermut atorneqartartoq (j.nr. 2008-905-0006)

Misissuineria ukiumi nalunaarusiuunneqartumi naammassivara, taannalu immikkoortumi 5-imi suliatut 5-8-1-itut ilanngunneqarpoq.

2008-mi ukiumoortumik nalunaarut, immikkoortoq 7, qupperneq 542

A/S Inissiaatileqatigiiffik INI-p inissianit nutsernerit pillugit nalunaarusiami suliarineqarnerinik nakkutilliinera (j.nr. 2008-901-0001)

Misissuineria ukiumi nalunaarusiuunneqartumi naammassivara, taannalu immikkoortumi 5-imi suliatut 5-9-tut ilanngunneqarpoq.

Ineqarnermut Attaveqarnermullu Pisortaqarfiup A/S Inissiaatileqatigiiffik INI-mik nakkutilliinera (j.nr. 2009-905-0010)

Ineqarnermut, Attaveqarnermut Angallannermullu Naalakkersuisup akissutaa imaattoq 30. juni 2009-mi tiguara:

"Inissianik attartortitsisarneq pillugu Inatsisartut peqqussutaata allanngortinneqarneranik Inatsisartut peqqussutaannut nr. 14-imut, 20. november 2006-imeersumut oqaaseqaatini nalinginnaasuni Naalakkersuisut aamma A/S Inissiaatileqatigiiffik INI-p akornanni inatsisitigut tunngavissat eqqortumik nassuiaasiorneqarsimannginnerat pillugu Ombudsmandip saqqummiussaa maanna uterfigeqqippara.

Ombudsmandip allagaqaataanut atatillugu oqaatigissavara Inatsisartut peqqussutaat nr. 2, 12. maj 2005-imeersoq, kingusinnerusukkut allannguuteqartinneqartoq maanna kukkunersiorneqarmat. Kukkunersiuinermi inissianik attartortitsisarneq pillugu Inatsisartut peqqussutaata allanngortinneqarneranik Inatsisartut peqqussutaata nr. 14-ip, 20. november 2006-imeersup tulluussarneqarnissaa siunertarineqarpoq.

Taamatuttaaq inissiaatileqatigiiffimmik pilersitsineq pillugu Inatsisartut peqqussutaata nr. 12-ip, 28. oktober 1993-imeersup, kingusinnerusukkut allannguuteqartinneqartup, inatsimmi pineqartut assigiissarlugit misissorneqarnissaa Naalakkersuisut siunertaraat.

Taamaalilluni Naalakkersuisut aamma A/S Inissiaatileqatiiiffik INI-p akornanni pissutsit paasinarsitinneqassapput, siunissami oqartussaaffiit killilerneqarnerat ersarinnerulersinneqassalluni."

Naalakkersuisunut ilaasortaq 6. juli 2009-mi imatut akivara:

"Inatsisartut Ombudsmandiat pillugu Inatsisartut inatsisaanni § 11 tunngavigalugu nalunaarutinnut Ineqarnermut, Attaveqarnermut Angallannermullu Naalakkersuisup akissutaa 30. juni 2009-mi tiguara.

Akissummit erserpoq Naalakkersuisut inissianik attartortitsisarneq pillugu Inatsisartut peqqussutaata allanngortinneqarnissaa piareersaraat, pineqartorlu Naalakkersuisut tamatumunnga atatillugu aaqqinniaraat, taamatuttaarlu Naalakkersuisut Inissiaatileqatigiiffimmik pilersitsinissaq pillugu Inatsisartut peqqussutaat misissorniaraat, Naalakkersuisut aamma A/S Inissiaatileqatigiiffik INI-p akornanni pisinnaatitaanermut tunngasut qulaajarneqarnissaat siunertaralugu.

Naalakkersuisunut ilaasortap akissutaa tusaatissatut tiguara, suliamilu matuma kingornatigut annertunerusumik iliuuseqaqqissananga.

Akissut tunngavigalugu naatsorsuutigaara aktiaateqarluni ingerlatseqatigiiffiup pisinnaatitaanermigut inatsisitigut aalajangersaavigineqarsimasup aalajangiinerisa Namminersornerullutik Oqartussanut, massakkut Namminersorlutik Oqartussanut naammagittaalliuutigineqarsinnaan-

nginnerannik ingerlatsineq pillugu inatsiseqartitsinermi aallaaviup saneqqunneqarnissaa inissianik attartortitsisarneq pillugu Inatsisartut peqqussutaata allanngortinneqarnera pillugu Inatsisartut peqqussutaatigut nr. 14-ikkut, 20. november 2006-imeersukkut siunertarineqarsimanngitsoq. Taamaattumik peqqussummi malittarisassat nutaat atortuulerumaarnissaasa tungaanut naatsorsuutigaara A/S Inissiaatileqatigiiffik INI pillugu naammagittaalliuutinik uanga suliarinnittarnissaanut akornutissaqanngitsoq, tak. Inatsisartut Ombudsmandiat pillugu Inatsisartut inatsisaanni § 6, imm. 3."

2008-mi ukiumoortumik nalunaarut, immikkoortoq 7, qupperneq 543

Sulianik akiliisitsiniarnermut tunngasunik misissuineq (j.nr. 2008-901-0026)

Akiliisitsiniarnermi Oqartussaasoq akissuteqarnissaanik 25. maj 2009-mi aamma 29. september 2009-mi eqqaasippara.

Akissummik ukiup nalunaarusiuunneqartup naanerani suli tigusaqanngilanga.

8. Oqaatisinik ujarliutit

f = qupperneq taaneqartoq tullialu, ff= qupperneq taaneqartoq tulliilu

AA/A
Aalajangiinerup oqartussamut allamut naammagittaalliuutigineqarsinnaannginnera 16
Allagaatinik kasiiliisarneq 65ff
Aaqqiagiinngissutinik aalajangiisartut 14ff, 411ff
Aaqqissuussaanikkut allanngortiterineq 295
Aatsitassat pillugit inatsit 208ff
Ajunngitsorsiassat 170ff
Akileraartarnermut Akitsuusiisarnermullu Ataatsimiititaliaq 26ff
Akiliutinik akiliisitsiniarneq 106ff
Akiitsut naafferartumik akilersorneqarnerat 236ff, 409
Allaffissornikkut naammagittaalliorfissaq 26, 108, 605f
Allattoqarfissuarmik allanngortiterineq 389ff
Allakkatigoortitsisarnissamik piumasaqaat 53, 393
Allattuisussaatitaaneq 47
Aningaasarsiutigalugu angajoqqaarsiat 140
Angajoqqaatut oqartussaaneq 136
Angerlarsimaffiup avataanut inissiineq 53ff, 113ff, 299ff, 417ff
Aningaasanut inatsit 96ff, 177, 195, 201, 261, 266ff, 273, 275, 278ff0
Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliaq 106ff, 173, 262, 266
Arbejdsmarkedets Erhvervssygdomssikringi 30
Arbejdsskadestyrelsi 30ff, 273
Asiaq 70
A/S Inissiaatileqatigiiffik INI 62ff, 68f, 246ff, 325ff, 406ff, 412ff, 419ff
Atorfinitsitsinermi allakkiat 143ff, 395ff
Atuinissamut kisermasssineq 221ff
Atuisartunut Pisisartunullu Siunnersuisoqatigiit 170ff
Atuisartunut Pisisartunullu Maalaaruteqartarfittut Ataatsimiititaliaq 171ff

D
Danske Blades Forening 14ff
Danske Lov 379

E
Eqqartuussivinnut assingusumik ilusiliineq 13ff
Eqqartuussivikkut suliassanngortitsineq 62, 209, 235, 322, 381ff, 411, 416

F
Feriartarneq pillugu inatsit 377ff
FN-ip meeqqap pisinnaatitaaffii pillugit isumaqatigiissutaat 54, 135

Folketingip Ombudsmandia 12, 31, 104ff, 169, 324

G
Grønlands Styrelsi 202

H
Højesteret 104ff
Højskoli 32

I
Ikinnerussuteqarluni oqaaseqaat 19, 28
Ikiuinermut Suliffissaqartitsiniarnermullu Qullersaqarfik 311ff
Iliuusissanut pilersaarusiaq 113ff, 274ff, 417ff
Illua'tungiusumut sinniisaaneq 71f
Illua'tungiusup isumaanik tusarniaaneq 47, 209ff
Illua'tungiusup tusarniaanermut akissutaa 148ff, 163ff
Ilitsersuineq 34, 53ff, 263, 306, 312
Ilitsersuisussaatitaaneq 46, 248, 308
Inatsimmik tunngaveqartussaanermik tunngavik 23
Inatsisartut Allattoqarfiat 33, 185, 201
Inatsisartut Ataatsimiititaliaat
- Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu 50
- Aningaasaqarnermut 261
- Attaveqarnermut Ineqarnermullu 238ff
- Inatsisit Atortinneqarnerannut 112, 412
Inatsisartut Ombudsmandiat pillugu inatsit naapertorlugu nalunaarutiginninneq 50ff, 74ff, 207, 236ff
Inatsiseqartitsinikkut innarlitsaaliineq 28, 68, 236ff, 256ff, 262, 318
Inatsiseqartitsinikkut inissisimaneq 63, 292
Inatsisilerituutut ilinniarsimasuunissamik piumasaqaat 16f, 268, 290ff
Inatsisinut tunngasunik ilisimasaqarneq 17
Inatsisitigut tunngavik 102ff, 113ff, 170ff, 399ff
Ineqarneq pillugu Maalaaruteqartarfik 68f, 405ff, 411ff
Ingerlatsinermi ileqqorissaarneq 53, 169, 262, 276, 372f
Ingerlatsineq pillugu inatsiseqartitsineq 32, 46, 63, 70, 298
Innarluutillit 10, 46f, 265ff, 338
International Ombudsmans Institute
Inummut tapit 330ff, 410
Inuit Pisinnaatitaaffi pillugit Europami Isumaqatigiissut 15, 135, 235
Iserit A/S 62, 247, 405ff
Isumaginninnermi Naammagittaalliuuteqartarfik 27, 72, 95, 108, 128, 141, 256ff, 260ff, 298ff, 399, 419
Isumagisassanngortitsineq 12, 140, 176, 275, 287

Itigartitsineq 32f, 185, 256, 265

J
Justitsministereqarfik 12ff, 106f

K
Kalaallit Nunaanni Eqqartuussisuuneq 19
Kalaallit Nunaanni Landsrådi 202f
Kalaallit Nunaanni najugaqavissut 221ff
Kalaallit Nunaanni Tusagassiortut Peqatigiiffiat 16
Kiffaanngissuseqarluni oqaalussinnaatitaaneq 15
Kisitsisit atorlugit takussutissiat 34ff
Kommunit aaqqissuussaanerat 68
Kommunit kattunnerat 364ff
Kommuninut tikeraarnerit 34ff, 68ff, 323

L
Landsrådi 310
Landsrådip ileqqoreqqusaa 315

M
Malitseqartitsineq 50ff, 177, 328, 377ff, 389ff
Malittarisassat saneqqunneqarsinnaasut/saneqqunneqarsinnaanngitsut 29, 410
Mianersoqqussut 148ff, 387, 394
Mittarfeqarfiit 70

N
Naafferartumik akilersuineq 247ff
Naalakkersuisoqarfik
- Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu 48ff,
- Aningaasaqarnermut Nunanullu Allanut Tunngasunut 33, 241ff, 377ff, 382, 399ff
- Attaveqarnermut Avatangiisinullu 237ff, 414ff
- Ilaqutariinnermut Peqqissutsimullu 50ff, 298ff
- Ineqarnermut, Attaveqarnermut Angallannermullu 65
- Inuussutissarsiornermut, Suliffeqarnermut Inuussutissarsiutinillu Ilinniartitsinermut 95ff, 173ff
- Kultureqarnermut, Ilinniartitaanermut Ilageeqarnermullu 13ff, 33, 66, 83ff
Nakkutilliisussaatitaaneq 99, 298ff, 416, 419ff
Naalasseriitsuliorneq 148ff
Naammagittaalliornissamut ilitsersuut 68f, 308, 386
Naammagittaalliornissamut periarfissaq 12, 25, 32f, 255ff, 263ff, 321, 389, 407, 414
Naammagittaalliornissamut piffissaliussaq 21ff, 241, 321
Naatsorsuutit 33

Nakorsap uppernarsaasiussaa 46, 381
Naleqqutinngitsumik pineqaatissiineq 148ff,
Naligiimmik pinnittarnermik isiginninnerit 140, 330ff, 371ff
Nammineerluni misissuiffiginninnerit 66, 68ff, 236ff, 260ff, 298ff, 329ff, 351, 382, 389ff
Napparsimasut inatsisitigut inissisimanerat 32, 68
Napparsimasut Sullinneqarneranni Maalaaruteqartarfik 31ff, 384ff
Nipangiussisussaatitaaneq 31f, 239f, 410, 419
Nukissaalatsinermik pissuteqarneq 21
Nukissiorfiit 70
Nunaminertamik atuineq 9

O
Oqartussaq qulliunerusoq naammagittaalliorfissaq 33

P
Paasitinneqarsinnaatitaaneq 64, 408
Paasissutissanik ingerlatitseqqinneq 31f
Paasissutissanik imminut ajoqusiisinnaasunik tunniussinnginnissaq 209ff
Paasiuminaatsumik ataqatigiinngitsumillu inatsiseqartitsineq 264ff
Peqqusissuteqarneq 208ff
Pensionisiallit 329ff, 410
Piffissaq suliamik suliarinninnermut atorneqartoq 20, 46f, 143ff, 260ff
Pineqaatissiineq 135, 148ff, 210, 253, 283, 308
Pisinnaatitaaneq 9ff, 13ff
Pisoqalisoorneq 397
Politinut nalunaarutigininneq 325ff

Q
Qarasaasiakkut allattukkanik naqitanngortitsisarneq 397f
Qasuersaarfeqarneq 158

R
Radio tv-lu pillugit aalajangiisartut 19

S
Siunnersuisoqatigiinnik Aalajangiisartunillu Aqutsisoqarfik 272ff
Siusinaartumik pensionisiat 46, 50ff, 71f, 330ff, 393
Skatterådi 25ff
Soraarsitaaneq/soraarsitsineq 32, 47, 66f, 381, 395ff
Suliffeqarfiit nammineertitat 69f
Suliffissatut allattuiffik 148ff
Suliamik suliarinninnermi peqataasinnaassuseqarneq pillugu malittarisassat 26ff

Suliamik uppernarsaasersuineq 143ff, 259
Suliarinneqqinneq 148ff
Suliassaqartitsinermut ministereqarfik 30
Suliat nammineerluni misissugassanngortitat 66, 68ff, 236ff, 260ff, 298ff, 329ff, 351, 382, 389ff
Suliap suliarineqarnerani kukkussutit 381ff
Suliffeqarfiit imminnut pigisut 32, 100
Sulisilluni ajoquserneq 30, 399
Sulisilluni Ajoqusersimasunik Sullissivik 29ff, 279

T

TELE Greenland A/S 33
Tikiusaaq 73ff
Tjenestemandit 32f, 56ff, 377ff, 399ff
Tunngavilersuisussaatitaaneq 168
Tunngaviusumik Inatsit 15, 61, 107ff, 401
Tusagassiuinermi akisussaassuseqarneq pillugu peqqussut 13ff
Tusagassiuinermi ileqqorissaarneq 14ff
Tusagassiuutit pillugit Aalajangiisartut 13ff

U

Ulloq unnuarlu sulinngiffeqartussaaneq/qasuersaarfeqartussaatitaaneq 148ff
Unammilleqatigiinneq pillugu Aalajangiisartut 171ff
Utertitassanngortitsilluni ikiorsiineq 73ff
Utoqqalinermi pensionisiat 330ff

ISSN 1600-2563

Rosendahls-Schultz Grafisk